ISSN 1606-2981

Europeiska kommissionen

XXX:e rapporten om konkurrenspolitiken 2000

(Offentliggjord tillsammans
med *Allmän rapport om Europeiska
unionens verksamhet* — 2000)

2000

1 6 8

KD-36-01-071-SV-C

XXX:e rapporten om konkurrenspolitiken 2000

Pris (exkl. moms) i Luxemburg: 18 EUR

ISBN 92-894-0850-2

BYRÅN FÖR EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS
OFFICIELLA PUBLIKATIONER
L-2985 Luxembourg

SV

Europeiska kommissionen

XXX:e rapporten om konkurrenspolitiken 2000

(Offentliggjord tillsammans med *Allmän rapport om Europeiska unionens verksamhet* — 2000)

Bryssel • Luxemburg 2001

En stor mängd övrig information om Europeiska unionen är tillgänglig på Internet via Europa-servern (http://europa.eu.int).

Kataloguppgifter finns i slutet av publikationen.

Luxemburg: Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer, 2001

ISBN 92-894-0850-2

© Europeiska gemenskaperna, 2001
Kopiering tillåten med angivande av källan.

Printed in Belgium

TRYCKT PÅ ICKE KLORBLEKT PAPPER

Innehållsförteckning

FÖRORD AV MARIO MONTI 7

Del I — XXX:e rapporten om konkurrenspolitiken 2000 15

INLEDNING 21

I — Konkurrensbegränsande samverkan och missbruk av dominerande ställning: Artiklarna 81 och 82; statliga monopol och monopolrättigheter: Artiklarna 31 och 86 27

A — Moderniseringen av reglerna om lagstiftning och tolkning 27
B — Tillämpning av artiklarna 81, 82 och 86 37
C — Sektoriell politik 45
D — Statistik 71

II — Koncentrationskontroll 73

A — Inledning 73
B — Tillämpning av dominansprövningen 76
C — Korrigerande åtgärder 85
D — Samarbete 87
E — Övriga förfaranden 89
F — Statistik 90

III — Statligt stöd 93

A — Allmän politik 93
B — Stödbegreppet 95
C — Bedömningen av huruvida stöd är förenliga med den gemensamma marknaden 100
D — Förfaranden 116
E — Statistik 120

IV — Internationell verksamhet 123

A — Utvidgningen 123
B — Bilateralt samarbete 126
C — Multilateralt samarbete 131

V — Utsikter för 2001 135

BILAGA — ÄRENDEN SOM UNDERSÖKS I RAPPORTEN 140

Del II — Rapport om tillämpningen av konkurrensreglerna i Europeiska unionen 145

I — Karteller och missbruk av dominerande ställning: artiklarna 81, 82 och 86 i EG-fördraget — artikel 65 i EKSG-fördraget 151

A — Sammanfattning av ärenden 151
B — Nya lagbestämmelser, meddelanden och tillkännagivanden som antagits eller föreslagits av kommissionen 170
C — Formella beslut enligt artiklarna 81, 82 och 86 i EG-fördraget 170
D — Ärenden som avslutats med en administrativ skrivelse under 2000 171
E — Tillkännagivanden enligt artiklarna 81 och 82 i EG-fördraget 175
F — Pressmeddelanden 176
G — Domar och beslut från gemenskapsdomstolarna 178

II — Koncentrationskontroll: rådets förordning (EEG) nr 4064/89 och artikel 66 i EKSG-fördraget 181

A — Sammanfattning av beslut enligt artikel 6.1 och 6.2 i rådets förordning (EEG) nr 4064/89 181
B — Sammanfattning av beslut enligt artikel 8 i rådets förordning (EEG) nr 4064/89 186
C — Beslut enligt artikel 2.4 i koncentrationsförordningen (ärenden som gäller gemensamma företag) 197
D — Kommissionens beslut 199
E — Pressmeddelanden 208
F — Inledande av förfarande 217

III — Statligt stöd 219

A — Sammanfattning av ärendena 219
B — Nya lagbestämmelser, meddelanden och tillkännagivanden som antagits eller föreslagits av kommissionen 266
C — Statligt stöd inom andra sektorer än jordbruk, fiske, transport och kolindustri 266
D — Förteckning över statligt stöd inom andra sektorer 288
E — Domar från gemenskapsdomstolarna 305
F — Genomförande av kommissionens beslut om återkrav av stöd 306

IV — Internationellt 313

Bilaga: Situationen i fråga om de nationella konkurrensmyndigheternas genomförande av artiklarna 81 och 82

V — Tillämpningen av konkurrensreglerna i medlemsstaterna 331

A — Utveckling på lagstiftningsområdet 331
B — De nationella myndigheternas tillämpning av gemenskapens konkurrensregler 340
C — Nationella domstolars tillämpning av gemenskapens konkurrensregler 351
D — Tillämpningen av meddelandet från 1993 om samarbete mellan kommissionen och de nationella domstolarna 360

VI — Statistik 367

A — Artiklarna 81, 82 och 86 i EG-fördraget och artikel 65 i EKSG-fördraget 367
B — Rådets förordning (EG) nr 4064/89 av den 21 december 1989 om kontroll av företagskoncentrationer 368
C — Statligt stöd 370

VII — Undersökningar 373

VIII — Reaktioner på tjugonionde rapporten om konkurrenspolitiken 379

A — Europaparlamentet 379
B — Ekonomiska och sociala kommittén 387

FÖRORD AV MARIO MONTI

Ledamot av kommissionen och ansvarig för konkurrenspolitiken

Inledning

År 2000 har på många sätt haft en avgörande betydelse för konkurrenspolitiken.

De metoder som företagen använder sig av i sin affärsverksamhet och i konkurrensen med varandra genomgår en snabb utveckling och konkurrensmyndigheterna måste hålla jämna steg med dessa förändringar. Mycket av verksamheten under 2000 ägnades åt att anpassa konkurrenspolitiken till det nya sociala och ekonomiska klimatet och till att förbereda konkurrenspolitiken för kommande utmaningar.

När jag inledde min ämbetsperiod var jag medveten om att kontrollen av konkurrensreglernas efterlevnad inte var något statiskt göromål och jag engagerade mig därför starkt i att förbättra EU:s politik i frågor som jag tyckte var av avgörande betydelse: att skapa större delaktighet från konsumenternas sida i konkurrensfrågorna, att öppna vårt politikområde för insyn, bl.a. vad gäller statligt stöd, att modernisera reglerna också genom att bättre integrera de ekonomiska resonemangen i regelverket och slutligen att rikta mer uppmärksamhet på konkurrensens internationella dimension.

När årets konkurrenspolitiska rapport läggs fram skulle jag vilja framhäva de framsteg som nåtts på dessa områden.

Konkurrenspolitiken och konsumenterna

Vid många tillfällen har jag uttryckt farhågor för att konsumenterna inte är tillräckligt medvetna om hur konkurrenspolitiken påverkar dem. Medan man i regel insett att konkurrenspolitiken förbättrar den totala ekonomiska effektiviteten är det överraskande att den mest uppenbara effekten, dvs. effekten på konsumenterna, ofta försummats. Konsumenterna bör få bättre information om konkurrensfrågor, mer hänsyn bör visas dem och de bör också involveras mer direkt. Detta hjälper i sin tur konkurrenspolitiken att tydligare koncentrera sig på åtgärder som ytterst gynnar konsumenternas intressen.

Europeiska konkurrensdagar

Vårt arbete med att uppnå detta mål har utmynnat i ett antal konkreta initiativ. Det viktigaste av dessa var beslutet att, tillsammans med Europaparlamentet, organisera en europeisk konkurrensdag var sjätte månad i det land som innehar ordförandeskapet. Syftet är att informera allmänheten om de fördelar som konkurrenspolitiken kan ge dem i form av lägre priser, ett mer varierat utbud, förbättrad kvalitet på produkter och tjänster och att lyssna på konsumenternas kommentarer och farhågor när det gäller specifika varu- och tjänstemarknader.

Den första Europeiska konkurrensdagen gick av stapeln i Lissabon den 9 juni, den andra i Paris den 17 oktober. Konferenserna var öppna för alla berörda parter, men konsumenter och konsumentorganisationer

var särskilt välkomna. Debatten kom att gälla frågor och sektorer av stort intresse för konsumenterna – t.ex. avregleringen av telekomsektorn och samgåendena inom detaljhandelssektorn – även om fokus ibland mer låg på ”konsumentskydd” än strikt på konkurrensfrågorna. Jag hoppas att Europeiska konkurrensdagen med tiden skall bli ett etablerat forum för ett åsiktsutbyte med konsumentorganisationerna om viktiga aspekter av konkurrenspolitiken. Detta skulle inte bara ge medborgarna en bättre förståelse för konkurrenspolitiken, utan också hjälpa konkurrensmyndigheterna att ringa in eventuella konkurrensbegränsande metoder och dra fördel av konsumenternas erfarenheter av marknaderna.

Enskilda besluts effekter på konsumenterna

Vid sidan av särskilt tillkomna initiativ har vi också försökt att i våra pressmeddelanden och publikationer belysa vilken nytta som kommer konsumenterna till del genom de enskilda besluten. I föreliggande årsrapport har vi valt ut ett litet antal beslut, som skulle kunna ge värdefulla exempel på hur konsumenterna kan dra nytta av konkurrenspolitiken.

I fallet *Opel Nederland* föranledde klagomål från konsumenterna kommissionen att undersöka de affärsmetoder som begränsade parallellhandeln med bilar. Det beslut som blev följden slår fast att konsumenterna har rätt att köpa sina bilar utan hinder i de medlemsstater där priserna är som lägst. Detta ärende är viktigt eftersom det visar att konsumenterna inte bara är passiva mottagare av konkurrenspolitiska åtgärder, utan att de också kan ge impulser som får kommissionen att agera.

I ärendet *Telefónica/Sogecable/Audiovisual Sport* som gällde den relativt nya marknaden för rättigheterna att sända fotbollsmatcher i betal-tv ingrep kommissionen för att stoppa ett avtal som skulle ha låst priset för att titta på fotbollsmatcher i Spanien. Som ett resultat av detta sänkte vissa kabeloperatörer sina priser avsevärt och den spanska digitala markbundna operatören sänkte senare sina priser för betal-tv-sändningar av fotbollsmatcher med upp till 50 %. Konsumenterna kommer också att dra nytta av ett större urval: fotbollsrättigheter som tidigare var förbehållna digitala satellitoperatörer kommer att bli tillgängliga också för andra programföretag, vilket kommer att leda till ett stort utbud på fotbollsmatcher inom alla tre digitala leveranssystem, dvs. satellit-, kabel- och markbundna sändningar.

Till och med i ärenden som handlade om samgåenden och där frågorna kan förefalla fjärran från de bekymmer slutkonsumenterna har, kan konkurrenspolitiken i hög grad påverka deras väl och ve. Vid samgåendet mellan *TotalFina* och *Elf Aquitaine,* godkändes transaktionen på villkor att transport- och lagringsmöjligheterna skulle säljas för att bevara konkurrensen på detaljmarknaden för eldningsolja och gasol och därigenom bevara den tillbakahållande pressen på priserna. På marknaden för motorbränsle vid motorvägarna kommer villkoret om försäljning av 70 bensinstationer att göra det möjligt för en stor detaljistkedja (Carrefour) att komma in på marknaden, vilket bör främja konkurrensen inte bara prismässigt, utan också när det gäller att erbjuda konsumenterna tilläggstjänster.

Utökad insyn i konkurrenspolitiken

Bättre information till konsumenterna bör bli en del av ett vidare åtagande om att öka medborgarnas möjligheter till insyn i konkurrenspolitiken. I detta sammanhang strävar jag efter att ha regelbundna kontakter med Europaparlamentet för att fortlöpande hålla EU-medborgarnas demokratiska representanter informerade om den senaste utvecklingen på det konkurrenspolitiska området.

Registret över statliga stöd och resultattavlan

Insynen är inte bara ett svar på ett generellt behov av att EG:s politik skall vara öppen för granskning, utan den kan också effektivisera de politiska åtgärderna. Jag tänker särskilt på möjligheterna att med hjälp av en utökad insyn förbättra insikten om att EU:s strikta kontrollregler måste tillämpas och att *peer review*-processen stärks. Med dessa mål för ögonen har kommissionen redan öppnat ett offentligt register på EU:s Internetserver, Europa, och kommer senare att starta en ”resultattavla” över statliga stöd, som också kommer att vara tillgänglig via Internet. Registret innehåller fakta om alla statsstödsbeslut som fattats av kommissionen sedan januari 2000 och finns tillgängligt på Internet sedan mars 2001. Resultattavlan, som kommer att lämna en detaljerad bedömning av statsstödssituationen i EU, blir klar i juli 2001.

Dessa initiativ gör systemet öppnare och är ett komplement till den uppmaning som riktades till medlemsstaterna vid Europeiska rådets toppmöte i Stockholm om att de skall skära ner sina statliga stöd i förhållande till BNP.

Tillkännagivandet om korrigerande åtgärder i koncentrationsärenden

Jag vill också nämna ett annat initiativ som syftar till att öka insynen i våra åtgärder, den här gången med avseende på företagskoncentrationer. I december antog kommissionen ett tillkännagivande om korrigerande åtgärder som parterna vid ett samgående kan föreslå för att undanröja konkurrensproblem som uppstår vid somliga koncentrationer. Kommissionen är den första konkurrensmyndigheten som utfärdar sådana riktlinjer eller lämnar råd i detta ämne. Tillkännagivandet syftar till att tydligt och objektivt ställa upp de administrativa och sakliga principer på vilka kommissionen kommer att bygga sin bedömning av korrigerande åtgärder och har tillkommit efter omfattande konsultationer med medlemsstaterna, näringslivet och juristkåren. Jag tror att detta blir en viktig utveckling, särskilt som det bara under de senaste två åren förekommit omkring 50 ärenden där kommissionen godtagit korrigerande åtaganden från samgående företag innan transaktionerna fått tillstånd att slutföras.

Moderniseringen av konkurrensreglerna

Den fortlöpande aktualiseringen av våra regler och förfaranden drivs fram av behovet av att stärka efterlevnaden av EG:s konkurrenslagstiftning i hela Europeiska unionen. Vi tror att detta slutliga mål kräver en förenkling av förfarandena, ett mer ekonomiskt förhållningssätt till analysen av ärendena och en större inblandning från medlemsstaternas konkurrensmyndigheter och domstolar i tillämpningen av EU:s konkurrenslagstiftning.

Redan i fjol hade jag tillfälle att rapportera – i mitt förord till årsrapporten – om detta ambitiösa reformprogram. Arbetet har fortsatt under år 2000 och lett till påtagliga och – som jag hoppas – mycket fördelaktiga framsteg.

Reformen av tillämpningen av artiklarna 81 och 82

Efter den stora debatten som igångsattes av vitboken 1999 kunde kommissionen den 27 september 2000 anta ett förslag till ny förordning som skall ersätta förordning nr 17 från 1962. Jag tror att detta kan beskrivas som det viktigaste lagstiftningsinitiativet i EU på konkurrensområdet sedan antagandet av koncentrationsförordningen 1989. Jag är särskilt glad över att huvudriktlinjerna i projektet stöddes av Europaparlamentet och Ekonomiska och sociala kommittén och drog nytta av åsikterna från en lång rad

berörda parter, bl.a. medlemsstaternas experter och Eftas konkurrensmyndighet samt akademiska kretsar och verksamma på området, men också från allmänheten. Jag hoppas att det effektiva arbetet och det fruktbara samarbetet med Europaparlamentet och rådet kommer att fortsätta och göra det möjligt att ytterligare förbättra reformen under år 2001.

Vertikala och horisontella avtal

Arbetet med vertikala avtal som den 22 december 1999 utmynnade i antagandet av en ny gruppundantagsförordning kompletterades 2000 med ett antal riktlinjer för vertikala begränsningar som godkändes den 24 maj 2000. Riktlinjerna kommer att göra det lättare för företagen att bedöma huruvida de avtal som inte omfattas av förordningen är förenliga med fördragets regler. Senare, den 29 november 2000, antog kommissionen nya förordningar om grupper av specialiseringsavtal samt grupper av avtal om forskning och utveckling. Riktlinjer gällande tillämpligheten hos artikel 81 i fördraget på ett bredare spektrum av horisontella samarbetsavtal utfärdades också. Medan de nya förordningarna ersätter två befintliga gruppundantagsförordningar utvidgar riktlinjerna väsentligen räckvidden för tidigare tillkännagivanden och täcker flera av de vanligaste typerna av horisontella avtal.

Hela denna uppsättning av förordningar och riktlinjer för vertikala och horisontella avtal bildar en allsidig och omfattande ram för hur konkurrensreglerna skall tillämpas på flertalet avtal mellan företagen. De skall också förverkliga målet om att få konkurrensanalyserna att i högre grad överensstämma med ekonomiska resonemang, att ge ekonomiska aktörer tydligare insikter i konkurrensfrågor och -begrepp samt att befria företagen från tyngande administrativa skyldigheter.

Vad som också är viktigt att betona är att vi redan i år kunnat skörda några av fördelarna med det nya tillvägagångssättet. Antalet anmälningar sjönk med nära 40 % i jämförelse med föregående år, tvivelsutan till följd av de nya reglerna om vertikala och horisontella avtal. Å andra sidan inleddes nästan 30 % av de nya ärendena på kommissionens initiativ, jämfört med bara 20 % år 1999. Denna utveckling ligger helt i linje med det politiska målet att behandla standardavtal lagstiftningsvägen, så att de tillgängliga resurserna kan användas till en mer förebyggande policy och koncentreras på de farligaste konkurrensbegränsande metoderna.

Konkurrenspolitikens internationella dimension

Ekonomiska och tekniska faktorer, tillsammans med den politiska utvecklingen – t.ex. utvidgningen av EU – gör att världsmarknaderna alltmer integreras. Dessa processer måste övervakas och styras noggrant.

Utvidgningen av Europeiska unionen får djupa sociala och politiska konsekvenser och det är vår plikt att skapa förutsättningarna för att den skall lyckas utan att gemenskapens regelverk undergrävs. Globaliseringen av marknaderna kan visserligen potentiellt expandera och sprida den ekonomiska välfärden, men den väcker samtidigt farhågor om att det blir de starkare aktörerna som gynnas till skada särskilt för konsumenterna och mindre utvecklade länder. Konkurrenspolitiken kan bidra till att missbruk undviks och skapa ramen för sunt fungerande marknadsmekanismer på internationell nivå.

Utvidgningen

Efter kommissionens strategidokument för utvidgningen från november förväntas EU utvärdera situationen i kandidatländerna under andra halvan av 2001, med sikte på att preliminärt avsluta konkurrenskapitlet när villkoren uppfyllts.

EU har hela tiden påpekat att kandidatländerna bara kan anses vara redo för en anslutning om deras företag och myndigheter har vant sig vid en konkurrensdisciplin som liknar den som finns i EU i god tid före anslutningsdatumet. Detta är nödvändigt för att se till att de ekonomiska aktörerna i kandidatländerna kan stå emot konkurrenstrycket på den inre marknaden som uppstår vid en fullständig och direkt tillämpning av konkurrensregelverket från och med anslutningen.

Detta föranleder mig att göra en generell anmärkning kring konkurrenspolitikens roll. Jag tror att en effektiv kontroll av konkurrensreglernas efterlevnad är en väsentlig del av en fungerande marknadsekonomi och denna kontroll spelar helt klart en central roll inom EU:s inre marknad. Vi har upplevt hur affärsvärlden lärt sig att respektera reglerna och konsumenterna blivit mer och mer medvetna om sina fördelar. Om kandidatländerna framgångsrikt skall kunna integreras i unionen behöver också de en konkurrenskultur. Ju närmare anslutningen vi kommer desto mer angeläget är det att uppmuntra utvecklingen av en sådan kultur också i kandidatländerna.

Under året har vi gjort särskilda ansträngningar för att hjälpa kandidatländerna att uppfylla dessa krav. Förutom den dagliga tekniska assistansen till konkurrenskontor i kandidatländerna har vi också arrangerat gemensamma intensivkurser om frågor kring antitrust och statligt stöd samt dessutom årliga konferenser med kommissionen och kandidatländernas konkurrenskontor för att bistå dem i förberedelserna inför anslutningsdagen.

Tittar man på de faktiska resultat som kandidatländerna uppnått är det två frågor som avtecknar sig tydligt.

För det första skillnaden mellan statsstöds- och antitrustområdena. Medan de flesta kandidatländerna redan har en fungerande antitrustlagstiftning, saknas ofta någon egentlig disciplin när det gäller statliga stöd. Kandidatländer som ännu inte stiftat de nödvändiga lagarna eller etablerat några fungerande administrativa strukturer för att kontrollera det statliga stödet bör göra detta nu.

För det andra finns det ett glapp mellan den rättsliga ramen och den faktiska kontrollen av efterlevnaden. Situationen på statsstödsområdet är särskilt bekymmersam. Flera kandidatländer använder på ett slående sätt fördragsvidriga skattestödsordningar för att dra till sig utländska investeringar eller för att hålla olönsamma affärsverksamheter under armarna. Detta inverkar inte bara negativt på anslutningsförhandlingarna, utan innebär också att investerarna hamnar i en rättsligt och ekonomiskt osäker situation. Dessutom riskerar stödordningar som används för att stötta upp svaga industrier att äventyra en verklig ekonomisk omstrukturering av nyckelsektorerna i kandidatländernas ekonomier, vilket i sin tur gör att de inte är förberedda för den inre marknaden.

Avslutningsvis kan det sägas att enorma framsteg har gjorts när det gäller att tillnärma lagstiftningen och att skapa marknadssystem i kandidatländerna. Men för att anslutningen skall lyckas för kandidatländerna och för att den inre marknaden skall fungera ordentligt efter utvidgningen finns det fortfarande kvar en del viktigt arbete att göra.

Ett globalt konkurrensforum

Den snabba globaliseringen av världsekonomin innebär stora inskränkningar – både juridiska och praktiska – av vår förmåga att tillämpa våra egna regler utanför EU. Även när denna möjlighet finns, innebär den många nackdelar: det kan nämligen leda till konflikter eller inkonsekvenser i förhållande till utslag från utländska organ eller domstolar, och t.o.m. till konflikter med utländsk lagstiftning. Som ett

resultat av detta kan företag som verkar i ett globalt sammanhang kringgå de regler som är väsentliga för att reglera de ekonomiska och sociala processerna.

Den främsta politiska åtgärd som konkurrensmyndigheterna har att tillgå är att bilda nätverk och skapa instrument som möjliggör en global styrning och som ser till att den internationella integreringen av marknaderna inte får följder som skadar konkurrensen, och som därigenom gör globaliseringsprocessen både ekonomiskt mer effektiv och socialt mer acceptabel. I detta sammanhang har konkurrenspolitiken – och särskilt internationellt samarbete kring konkurrenspolitik – en viktig roll att spela om vi skall undvika att människors förbittring över globaliseringen leder till ett protektionistiskt bakslag.

Kommissionen har svarat på dessa utmaningar genom att skapa framgångsrika former för samarbete med utländska konkurrensorgan, särskilt med Förenta staterna och, nu på senare tid, med de kanadensiska myndigheterna. Vi har också uppnått samförstånd om innehållet i ett avtal med Japan som vi hoppas skall kunna paraferas 2001. Eftersom vi inte realistiskt sett kan förvänta oss att bygga upp samma intensiva samarbetsrelationer med alla våra motparter runtom i världen är vi också övertygade om behovet av att sätta upp ett ramavtal inom WTO som säkrar respekten för vissa grundläggande konkurrensprinciper.

Alla dessa aspekter diskuteras i det internationella avsnittet i föreliggande rapport. Det finns dock ett initiativ som jag särskilt skulle vilja peka på. Det gäller tanken på att skapa något slag av brett baserat globalt forum för allmänna diskussioner om konkurrenspolitiska frågor. Jag är övertygad om att ett sådant forum skulle kunna bli brännpunkten för diskussionerna mellan de ansvariga för utvecklingen och ledningen av konkurrenspolitiken i hela världen. Det finns i dag över 80 länder som antagit någon form av konkurrenslagstiftning – många av dem har gjort detta nyligen – medan ytterligare länder överväger att göra det i framtiden. Det finns ett tydligt behov av en plats där en hel rad olika konkurrenspolitiska frågor – sakinriktade och systemrelaterade frågor eller sådana som gäller efterlevnaden av reglerna – kan debatteras. Slutmålet bör vara att genom dialog uppnå maximal konvergens och konsensus mellan deltagarna och att utbyta erfarenheter om politiska åtgärder och tillämpning när det gäller att se till att reglerna efterlevs.

Vid ett informellt möte i februari 2001 träffade jag ett antal likasinnade högre tjänstemän som arbetar med konkurrensrätt samt personer från näringslivet för en första idéklackningssession om hur vi skall kunna inleda det som blivit känt som ett ”globalt konkurrensforum”.

Vi enades om att forumet inte skall bli någon ny internationell institution och att det bör omfatta ett minimum av permanent infrastruktur, där stödet i första hand kommer från deltagarna. Det skall först och främst vara ett forum för konkurrensmyndigheter, men bör också samla alla berörda parter – både offentliga (t.ex. andra internationella organisationer) och enskilda (t.ex. företag, yrkesutövare, konsumentorganisationer och akademiska organ), som alla på lämpligt sätt skulle kunna knytas till forumet som deltagare och ”konsulter”.

Jag vill gärna tillägga att forumet inte föreslås bli något alternativ till en multilateral WTO-konkurrenslagstiftning. Snarare kan dessa två vägar löpa sida vid sida och ömsesidigt förstärka varandra i deras strävan efter samma konkurrenspolitiska mål.

Det globala forumet, och för den delen WTO:s konkurrensavtal, kommer – enligt mitt förmenande – att vara av särskild nytta för utvecklingsländerna. Stängda marknader som inte tillåter någon insyn liksom avsaknaden av effektiv konkurrens mellan företagen hindrar ekonomisk tillväxt i stora delar av utvecklingsländerna. En handfast konkurrenspolitik bör vara en viktig ingrediens i utvecklingsländernas

tillväxtfrämjande ekonomiska reformer. Den är en förutsättning för en konkurrenskraftig industri genom att den belönar effektivitet och innovation och därigenom gynnar investeringar.

Sammanfattning

Jag har hittills belyst några av de initiativ som tagits på de områden som jag anser vara prioriteringarna för dagens konkurrenspolitik. Inga av dessa initiativ skulle ha varit möjliga utan engagemanget och professionalismen vid tjänsteenheterna i Generaldirektoratet för konkurrens. Jag skulle här vilja uttrycka min stora uppskattning för deras hårda arbete under förra året.

Sammanfattningsvis kan det sägas att den ekonomiska integreringen och avregleringen släpper lös kraftfulla marknadskrafter. Dessa krafter kan verka nedbrytande, men de kan också på ett fruktbart sätt kanaliseras till att skapa större social välfärd. Konkurrenspolitiken bidrar aktivt till att styra dessa processer, men för att den skall bli effektiv måste en ”konkurrenskultur” utvecklas på alla nivåer. Det är därför som det är så viktigt att fördjupa konsumenternas engagemang, att öka insynen och utöka det internationella samarbetet. Jag är säker på att det arbete som gjorts på dessa områden, tillsammans med moderniseringen av vår lagstiftning, innebär att kommissionen förbättrat sina möjligheter att handskas med de förändrade behoven i det nya sociala och ekonomiska klimatet.

Del I

XXX:e rapporten om konkurrenspolitiken 2000

SEK(2001) 694 slutlig

Innehållsförteckning

INLEDNING 21

Statistik över kommissionens arbete med att tillämpa gemenskapens konkurrenslagstiftning under år 2000 22

Faktaruta 1: Europeiska konkurrensdagen i Lissabon och Paris 23

I — Konkurrensbegränsande samverkan och missbruk av dominerande ställning: artiklarna 81 och 82; statliga monopol och monopolrättigheter: artiklarna 31 och 86 27

A — Moderniseringen av reglerna om lagstiftning och tolkning 27

1. Kommissionens nya konkurrensregler på området för vertikala begränsningar 27
2. Kommissionens nya konkurrensregler på området för horisontella samarbetsavtal 28
3. Förslag till en ny förordning om genomförande av artiklarna 81 och 82 i EG-fördraget 32

B — Tillämpning av artiklarna 81, 82 och 86 37

1. Artikel 81 37
2. Artiklarna 82 och 86 42

Faktaruta 2: Konkurrenspolitikens inverkan på konsumenterna 43

C — Sektoriell politik 45

1. Basindustri, konsument- och investeringsvaror 45
2. Nätverksamheter 49

Faktaruta 3: Tjänster i allmänhetens intresse i Europa och konkurrensen 62

3. Tjänster 64

Faktaruta 4: Webbaserad B2B-handel och elektroniska B2B-marknadsplatser 67

D — Statistik 71

II — Koncentrationskontroll 73

A — Inledning 73

Faktaruta 5: Det förenklade förfarandet 75

B — Tillämpning av dominansprövningen 76

1. Ensam dominans 77

Faktaruta 6: MCI WorldCom/Sprint 78

2. Kollektiv dominans 83
3. Potentiell konkurrens 84

C — Korrigerande åtgärder 85

D — Samarbete 87

1. Samarbete med medlemsstaterna 87
2. Koncentrationskontrollens internationella dimension 88

E — Övriga förfaranden 89

1. Böter; artiklarna 14–15 i koncentrationsförordningen 89
2. Förebyggande av hinder för gränsöverskridande fusioner; artikel 21 i koncentrationsförordningen 89

F — Statistik 90

III — Statligt stöd 93

A — Allmän politik 93

1. Moderniseringen av stödkontrollen 93
2. Ökad insyn 94
3. Stöd till skydd av miljön 95

B — Stödbegreppet 95

1. Var resurserna kommer ifrån 95
2. Fördelar för företag 97
3. Specificitet 98
4. Effekter på handeln mellan medlemsstaterna 99

C — Bedömningen av huruvida stöd är förenliga med den gemensamma marknaden 100

1. Horisontella stöd 100
2. Regionalstöd 103
3. Sektorsstöd 105

D — Förfaranden 116

1. Tredje parts rättigheter 116
2. Återkrav 116

Faktaruta 7: Statligt stöd till Magefesa-gruppen — Återkrav av stöd 117

3. Skydd av berättigade förväntningar 118
4. Underlåtenhet att verkställa tidigare beslut fattade av kommissionen 118
5. Kommissionens skyldighet att inleda förfaranden 119
6. Den preliminära anmälningsskyldigheten 119
7. Andra bestämmelser i fördraget 119

E — Statistik 120

IV — Internationell verksamhet 123

A — Utvidgningen 123

1. Anslutningsförhandlingar 123
2. Framsteg i anpassningen av konkurrensreglerna 123
3. Genomförandebestämmelser enligt Europaavtalen 124
4. Förlängning av omfattningen av artikel 87.3 a enligt Europaavtalen 125
5. Tekniskt bistånd till kandidatländerna 126
6. Turkiet 126

B — Bilateralt samarbete 126

1. Förenta staterna 126
2. Kanada 128
3. Japan 129
4. Andra OECD-länder och EES-området 130
5. Medelhavsländerna 130
6. Sydamerika 130
7. Ryssland, Ukraina, Moldova och övriga nya oberoende stater 131

C — Multilateralt samarbete 131

1. Världshandelsorganisationen (WTO): Handels- och konkurrenspolitik 131
2. OECD 132
3. Unctad 132
4. Internationellt konkurrensforum 133

V — Utsikter för 2001 135

1. Lagstiftningsverksamhet 135
2. Kontrollverksamhet 136
3. Koncentrationer 137
4. Statligt stöd 138
5. Internationell verksamhet 138

Bilaga — Ärenden som undersöks i rapporten 140

1. Artiklarna 81, 82 och 86 140
2. Koncentrationskontroll 140
3. Statligt stöd 141

INLEDNING

1. Konkurrenspolitiken är en av pelarna i Europeiska kommissionens verksamhet på det ekonomiska området. Ledstjärnan utgörs av den fördragsfästa principen om *"en öppen marknadsekonomi med fri konkurrens"*. Härigenom erkänns den fundamentala roll som marknaden och konkurrensen spelar för att garantera konsumenternas intressen; marknaden och konkurrensen uppmuntrar nämligen till en optimal fördelning av resurserna och ger de ekonomiska aktörerna lämpliga incitament för att sträva efter produktionseffektivitet, kvalitet och innovation. Principen om en öppen marknadsekonomi är emellertid inte detsamma som en ovillkorlig tro på, eller likgiltighet inför hur marknadsmekanismerna fungerar. Tvärtom krävs en ständig vaksamhet för att skydda dessa mekanismer. Detta är alldeles särskilt fallet i dag när marknaderna utvecklar sig i rasande takt och blir alltmer globalt integrerade. När det gäller konkurrensen inom EU antog kommissionen den 3 maj en översyn av strategin för den inre marknaden 2000 med nya impulser som skall skapa ett regelverk och en institutionell ram som stimulerar till innovation, investeringar och ekonomisk effektivitet [1]. Att främja konkurrensen genom att förbättra företagarklimatet är också ett av de mål som sattes upp i strategin.

2. Både den tekniska utvecklingen och de politiska initiativen omskapar det ekonomiska klimatet. Ekonomin bygger mer och mer på kunskap, vilket visas av tillväxten inom tjänstesektorn. Informationssystemen har tvingat företagen att omvärdera och anpassa sina affärsförbindelser både med sina kunder och med leverantörerna och har möjliggjort för dem att införa affärsmetoder som är mer stramt styrda och mer effektiva. Vi börjar nu skönja en framväxande elektronisk handel mellan företagen (business-to-business eller B2B) som är på väg att revolutionera sättet att sköta hela leverantörskedjan. Institutionella förändringar har bidragit till den tekniska utvecklingen. Inremarknadsprogrammet kulminerade med införandet av den gemensamma valutan som ytterligare integrerar marknaderna och främjar konkurrensen mellan företagen. Avregleringen av nätverksamheterna har öppnat många avgörande sektorer som tidigare var stängda för konkurrens. Denna utveckling påverkar alla aspekter av konkurrenspolitiken.

3. År 2000 präglades av intensiva aktiviteter för att anpassa konkurrenspolitikens regler och praxis till detta nya klimat. Arbetet har medfört att en ny gruppundantagsförordning har antagits för horisontella avtal. Den har vidare kompletterats med en uppsättning riktlinjer, samtidigt som tillämpningsreglerna för artiklarna 81 och 82 ytterligare moderniserats. Nya riktlinjer utfärdades för vertikala begränsningar som ett komplement till den gruppundantagsförordning som antogs i december 1999. På bildistributionsområdet kom en särskilt viktig utvärderingsrapport om den nu gällande förordningen [2], och denna rapport skall inom en nära framtid tjäna som grund för en översyn av bildistributionsreglerna. På företagskoncentrationsområdet införde kommissionen ett förenklat förfarande för vissa kategorier av ärenden som inte väcker misstankar om att konkurrensen kan snedvridas och vidare lät kommissionen utfärda ett tillkännagivande om korrigerande åtgärder. Kommissionen införde också tre förordningar om tillämpningen av regeln om stöd av mindre betydelse med avseende på statligt stöd, om stöd till små och medelstora företag och om stöd till utbildning. Slutligen togs rejäla steg framåt i förberedelserna av ett samarbetsavtal på konkurrensområdet med Japan. Avtalet förväntas bli undertecknat under 2001.

4. Övervakningen av efterlevnaden av konkurrensreglerna anpassades efter de nya marknaderna och affärsmetoderna. Nya elektroniska marknadsplatser och frivilliga miljöavtal inom en del branscher är två exempel på en framväxande praxis som föranlett kommissionsbeslut. En stor del av kommissionens

[1] KOM(2000) 257 slutlig, 3.5.2000.

[2] Kommissionens förordning (EG) nr 1475/95 av den 28 juni 1995.

övervakningsaktiviteter under år 2000 koncentrerades på nyavreglerade marknader, där något konkurrensklimat ännu inte helt och hållet har uppstått.

5. Konkurrensen leder naturligt till en konstant omfördelning av resurser från företag eller sektorer på tillbakagång till sådana som är på uppgång och som växer snabbt. Inom den ”nya ekonomin” – karaktäriserad av sin mycket immateriella karaktär och att den bygger på kunskap och teknik – var denna process extremt snabb. Det är av yttersta vikt att man inte ställer några hinder i vägen för denna omfördelning och att omvandlingen och omstruktureringen kan äga rum på ett smidigt sätt genom företagskoncentrationer, gemensamma företag och företagsuppköp. Denna process är dock inte helt riskfri. De många samgående företagen kan ge upphov till en marknadsstruktur som är alltför koncentrerad, med sämre utbud för konsumenterna och större utrymme för hemliga överenskommelser mellan ett fåtal kvarstående tillverkare.

6. Allt fler och alltmer komplicerade företagskoncentrationer och allianser har under de senaste åren blivit föremål för kommissionens undersökningar och detta i ett sammanhang där marknaderna tenderar att vidgas och där den kritiska massa som krävs för att bli aktiv aktör på marknaden blir allt större. År 2000 fattade kommissionen 345 beslut, vilket är 18 % fler än 1999. Ett antal av dessa ärenden berörde mycket väsentliga frågor, något som ledde till att kommissionens analytiska verktyg kunde finslipas, i synnerhet vid den praktiska tillämpningen av ekonomisk teori.

7. I ett alltmer konkurrensinriktat ekonomiskt klimat som blir mer och mer integrerat är det särskilt viktigt att statligt stöd inte på ett obefogat sätt snedvrider marknadens funktion. Förutom de ovan nämnda initiativen för att aktualisera och rationalisera lagstiftningen är kommissionen övertygad om behovet att öka insynen och ämnar därför införa ett offentligt register över statliga stöd liksom en ”resultattavla”. Samtidigt med de nya initiativen har kommissionen koncentrerat sig på att se till att de beslut som fattats vid denna institution blivit korrekt verkställda, i all synnerhet när det gäller återkrav av olagliga stöd.

8. På två punkter måste också den internationella dimensionen beaktas i konkurrenspolitiken. För det första innebär den vidgande geografiska räckvidden för konkurrensärendena att ett ökande antal handelstransaktioner kommer att omfattas av jurisdiktionen i ett växande antal länder som antagit konkurrensreglerna. För att bedömning av dessa ärenden skall bli korrekt och för att undvika konflikter måste kommissionen ofta etablera nära kontakter och utbyta information med andra konkurrensmyndigheter. För det andra måste kommissionen fästa stor uppmärksamhet på konkurrensaspekterna av EU:s nästa utvidgning. Utvidgningen får inte skapa någon större obalans i statsstöds- eller konkurrenshänseende. Av detta skäl är det viktigt med samarbete med kandidatländerna och att samma regler kommer att tillämpas på samma effektiva sätt över hela den utvidgade unionens territorium.

Statistik över kommissionens arbete med att tillämpa gemenskapens konkurrenslagstiftning under år 2000

9. Under år 2000 uppgick det totala antalet nya ärenden till 1 206, vari ingick 297 antitrustärenden (enligt artiklarna 81, 82, och 86), 345 koncentrationsärenden och 564 statsstödsärenden. De jämförbara siffrorna för 1999 var 1 249 helt nya ärenden, vari ingick 388 antitrustärenden, 292 koncentrationsärenden och 569 statsstödsärenden. Den lilla minskningen av det sammantagna antalet ärenden berodde sålunda på minskningen på antitrustområdet medan antalet ärenden som gällde statligt stöd förblev stabilt och koncentrationsärendena fortsätter att öka och har fördubblats under loppet av de senaste tre åren.

10. Den anmärkningsvärda minskningen av nya antitrustärenden kan förklaras med den senaste tidens politiska åtgärder. Det nya gruppundantaget för vertikala begränsningar har drastiskt minskat behovet av att anmäla denna typ av avtal. På liknade sätt har de nya riktlinjerna för vertikala avtal och de offentligt debatterade förslagen om nya regler för horisontella avtal förtydligat ramen för den bedömning som sker i enlighet med konkurrensreglerna, vilket eventuellt har minskat behovet att göra kommissionen uppmärksam på ärendena.

11. En andra faktor när det gäller nedgången av nya ärenden är nedgången i antalet klagomål. Noteras kan att antalet klagomål varierat mycket genom åren så att det är vanskligt att dra några slutsatser (112 stycken år 2000, 149 år 1999, 192 år 1998, 177 år 1997, 159 år 1996, 114 år 1995, 170 år 1994, och 110 stycken år 1993).

12. Intressant är att notera att nästan 30 % av de nya ärendena inleddes på kommissionens eget initiativ. Också i absoluta tal ökade antalet förfaranden som kommissionen tog initiativ till jämfört med föregående år (från 77 till 84). Sammantaget med minskningen av anmälningar ligger denna utveckling i linje med det politiska målet att handlägga standardavtal med hjälp av lagstiftningsmetoder, medan de tillgängliga resurserna används för mer förebyggande åtgärder som koncentreras på de farligaste konkurrensbegränsande metoderna.

13. Det totala antalet ärenden som avslutades var 1 209, vari ingick 379 antitrustärenden, 355 koncentrationsärenden och 475 statsstödsärenden [3]. De jämförbara siffrorna för 1999 var 1 321 avslutade ärenden, vari ingick 582 antitrustärenden, 279 koncentrationsärenden och 460 ärenden som gällde statligt stöd [4]. Det intensiva lagstiftningsarbetet och en del resurskrävande kartellärenden har gjort att antitrustaktiviteterna försinkats; detta till trots var antalet avslutade ärenden (379) avsevärt högre än antalet nya ärenden (297), vilket ytterligare minskade anhopningen av ärenden.

14. Liksom under 1999 fortsätter marknadernas globalisering, införandet av euron, fullbordandet av den inre marknaden och den kommande EU-utvidgningen att framkalla ett stort antal företagskoncentrationer i Europa. Totalt 345 nya ärenden anmäldes under 2000 (+ 18 %) och totalt 345 formella beslut fattades under året, vilket är 28 % mer än 1999.

15. På området statligt stöd förblev antalet anmälningar anmärkningsvärt stabilt jämfört med 1999 (469 både år 1999 och 2000) vad gäller nya förfaranden (67 mot 68 år 1999) och negativa slutgiltiga beslut (26 mot 33 år 1999). Däremot har antalet pågående ärenden ökat avsevärt (564 mot 428 år 1999), vilket delvis kan förklaras med det stora antal förfaranden som inletts sedan 1997 och som kräver stora resurser.

Faktaruta 1: Europeiska konkurrensdagen i Lissabon och Paris

Kommissionär Mario Monti meddelade Europaparlamentet i början av sin ämbetsperiod att han tänkte ta en rad initiativ för att utöka informationen till medborgarna om konkurrenspolitiken och göra kommissionens arbete öppnare och mer tillgängligt för EU:s konsumenter, sparare, de som utnyttjar offentliga tjänster samt löntagare. Allmänheten behövde få bättre information om de förmåner som konkurrenspolitiken kan ge dem i form av ett mer varierat utbud, förbättringar av

[3] Siffran för statligt stöd bygger på antalet beslut som fattades av kommissionen. Det faktum att vissa beslut gäller fler än ett ärende innebär att siffran ligger aningen under antalet statsstödsärenden som avslutats genom ett kommissionsbeslut.

[4] Siffran för statligt stöd för 1999 reviderades efter publiceringen av den *XXIX:e rapporten om konkurrenspolitiken* 1999.

kvaliteten på produkterna och tjänsterna samt sjunkande priser. I samband med detta föddes idén om en europeisk konkurrensdag som arrangeras var sjätte månad i det land som innehar ordförandeskapet i rådet.

Europeiska konkurrensdagen i Lissabon (9 juni 2000)

Den första Europeiska konkurrensdagen ägde rum i Lissabon i juni 2000, en premiär som enligt arrangörerna blev mycket framgångsrik.

Konkurrensdagen i Portugal var en del av ett större konkurrenspolitiskt evenemang som pågick i två dagar, varav den första dagen ägnades åt nationella frågor.

Den första rundabordskonferensen började med ett inledningstal av Mario Monti vars tyngdpunkt låg på konkurrenspolitikens positiva inverkat på EU-medborgarnas vardagsliv. I sitt inlägg gav Christa Randzio-Plath, ordförande för Europaparlamentets utskott för ekonomi och valutafrågor, starkt stöd till kommissionärens inledande ord. Hon påminde särskilt om vilken viktig roll som spelas av företag som tillhandahåller tjänster av allmänt ekonomiskt intresse i en marknadsekonomi där konkurrensregler tillämpas.

Också mer specifika ämnen togs upp under denna konkurrensdag. Som exempel kan nämnas distributionen av bilar i Europa och även tillämpningen av konkurrensreglerna på fria yrkesutövare.

Omkring 250 personer deltog. Deltagarna tillhörde grupper som vanligtvis intresserar sig för konkurrenspolitik: advokater, jurister, företagsrepresentanter, konkurrensmyndigheter, ambassadpersonal m.fl. Konsumentorganisationernas representanter närvarade i mindre omfattning.

Under detta första evenemang kunde allmänheten ta del av olika information: en video om konkurrenspolitiken, affischer och förklarande texter och den nya informationsbroschyren för den breda allmänheten ”Europas konkurrenspolitik och medborgarna”.

Europeiska konkurrensdagen i Paris (17 oktober 2000)

Den andra konkurrensdagen ägde rum i Paris den 17 oktober 2000.

Kommissionär Mario Monti öppnade evenemanget med att uppmana konsumenterna och deras intresseorganisationer att uppträda som ansvarsfulla aktörer på marknaderna. Han parafraserade fransmannen Pierre Mendès France med orden ”att konsumera är att välja. Fritt och ansvarsfullt”.

Den första rundabordskonferensen om avregleringen av telefonitjänsterna gav möjlighet att mäta de positiva verkningarna av att sektorn öppnats för konkurrens, förutom de kontroversiella effekterna av fördyrade telefonabonnemang. Med mycket stor samstämmighet betonades det att konkurrens och solidaritet inte är två oförenliga entiteter. Och att en reglerad konkurrens är den bästa garantin för EU:s medborgare. Slutligen uttryckte några av konsumenterna sina farhågor kring sammangåendet mellan telekom, medier och Internet.

Den andra rundabordskonferensen ägnades åt stormarknadsprodukter. En av de mest diskuterade punkterna gällde negativa effekter för enskilda konsumenter till följd av stormarknadernas ökande makt: en utarmning av utbudet, standardisering av produkterna etc.

På åhörarbänkarna satt mer än 300 personer. Drygt hälften av publiken bestod av företrädare för konsumentorganisationerna. Belgiska, svenska, brittiska och tyska myndigheter deltog i meningsutbytet liksom även en representant för *European Consumers' Organisation*.

Representanterna för konsumentorganisationerna deltog aktivt i debatterna. De gjorde uttalanden och ställde ett antal frågor. De många och energiska inläggen gav diskussionerna med åhörarna en inriktning åt konsumenthållet även om frågorna inte alltid avsåg konkurrensaspekterna, utan snarare gällde skyddet av konsumenterna.

I — KONKURRENSBEGRÄNSANDE SAMVERKAN OCH MISSBRUK AV DOMINERANDE STÄLLNING: ARTIKLARNA 81 OCH 82; STATLIGA MONOPOL OCH MONOPOLRÄTTIGHETER: ARTIKLARNA 31 OCH 86

A — Moderniseringen av reglerna om lagstiftning och tolkning

16. Den 27 september 2000 antog kommissionen ett förslag till en förordning i syfte att modernisera procedurreglerna för genomförande av artiklarna 81 och 82 i fördraget, i vilka fastställs EG:s konkurrensregler tillämpliga på konkurrensbegränsande samverkan mellan företag och missbruk av en dominerande ställning. Detta är det viktigaste lagstiftningsinitiativet i Europa på konkurrensområdet sedan koncentrationsförordningen antogs 1989. Initiativet kommer att göra det mycket lättare att stärka en gemensam konkurrenskultur i EU.

17. Förenklingen och översynen av de *materiella bestämmelserna* är en grundpelare för reformprocessen som helhet. Syftet med översynen är att förenkla reglerna och minska den administrativa bördan för företagen, särskilt för företag som saknar marknadsinflytande, samtidigt som man slår vakt om en effektivare kontroll av de avtal som tillämpas av företag med ett betydande marknadsinflytande. Kommissionen har nyligen slutfört sitt arbete på området för *vertikala avtal* genom att anta en ny gruppundantagsförordning och riktlinjer om distribution. Dessa omfattar alla sektorer utom distributionen av motorfordon.

18. På området för *horisontella avtal* har kommissionen antagit omarbetade gruppundantagsförordningar om avtal om forskning och utveckling respektive specialiseringsavtal. Förordningarna kompletteras av riktlinjer för tillämpningen av artikel 81 på avtal om horisontellt samarbete. I riktlinjerna erkänns det att företagen måste reagera på det ökande konkurrenstrycket och en marknad stadd i förändring driven av globalisering, snabba tekniska framsteg och marknadernas generellt mer dynamiska natur. Samarbete kan ofta vara ett sätt att dela risker, spara kostnader, förena know-how och lansera innovationer snabbare.

1. Kommissionens nya konkurrensregler på området för vertikala begränsningar

19. Den 22 december 1999 antog kommissionen förordning (EG) nr 2790/1999 om tillämpningen av artikel 81.3 i fördraget på grupper av vertikala avtal och samordnade förfaranden [5]. Sammanfattningsvis kan sägas att den nya gruppundantagsförordningen har en stor räckvidd, och upp till ett tröskelvärde för marknadsandelar på 30 % och med förbehåll för ett fåtal särskilt allvarliga begränsningar beviljas gruppundantag för alla vertikala avtal och samordnade förfaranden mellan två eller flera företag [6]. Utgångspunkten är inte att avtal är olagliga om tröskelvärdet på 30 % överskrids, men de kan kräva en individuell granskning. Kommissionen antog den 24 maj 2000 riktlinjer om vertikala begränsningar för att hjälpa företagen att genomföra en sådan granskning [7].

20. I riktlinjerna förklaras följande:

— Vilka vertikala avtal som i regel inte snedvrider konkurrensen och därför faller utanför tillämpningsområdet för artikel 81.1. Detta gäller särskilt avtal mellan små och medelstora företag,

[5] EGT L 336, 29.12.1999, s. 21.

[6] Se punkterna 8–19 i konkurrensrapporten för 1999.

[7] Tillkännagivande från kommissionen — *Riktlinjer om vertikala begränsningar*, EGT C 291, 13.10.2000, s. 1.

genuina agenturavtal och avtal där varken leverantören eller köparen har något betydande marknadsinflytande.

— Vilka vertikala avtal som drar fördel av det skydd som skapas av gruppundantagsförordningen, vilket uppnås genom att beskriva villkoren för tillämpning av gruppundantagsförordningen.

— Vilka omständigheter som kan kräva att kommissionen eller medlemsstaternas myndigheter förklarar att gruppundantaget inte skall tillämpas. Detta kan bli nödvändigt i synnerhet om tillträdet till den relevanta marknaden begränsas väsentligt av den kumulativa effekten av parallella nätverk av liknande vertikala avtal som tillämpas av konkurrerande leverantörer eller köpare. Det kan också bli nödvändigt om köparen, när det gäller exklusiva leverantörsavtal eller ensamåterförsäljaravtal, har ett betydande marknadsinflytande i efterföljande marknadsled där köparen återförsäljer varorna eller tillhandahåller tjänsterna.

— Ett antal frågor angående marknadsdefinition och beräkning av marknadsandelar som kan uppstå när företagen åberopar det tröskelvärde på 30 % som gäller för tillämpning av gruppundantagsförordningen.

— Vilka åtgärder kommissionen tillgriper i fall som inte omfattas av gruppundantagsförordningen. En allmän analysram tillämpas på de viktigaste vertikala begränsningarna, t.ex. avtal om saluföring av ett enda varumärke, ensamåterförsäljaravtal och avtal om selektiv distribution.

2. Kommissionens nya konkurrensregler på området för horisontella samarbetsavtal

2.1 Inledning

21. Den 29 november 2000 antog kommissionen förordning (EG) nr 2658/2000 om tillämpning av artikel 81.3 i fördraget på grupper av specialiseringsavtal [8], förordning (EG) nr 2659/2000 om tillämpning av artikel 81.3 i fördraget på grupper av avtal om forskning och utveckling [9] och riktlinjer för tillämpning av artikel 81 i fördraget på horisontella samarbetsavtal [10] [11]. De nya förordningarna ersätter de två gällande ”gruppundantagsförordningarna” om specialiseringsavtal [12] och avtal om forskning och utveckling [13] som upphörde att gälla den 31 december 2000. Riktlinjerna, som ersätter två gällande tillkännagivanden (som gav vägledning rörande vissa typer av samarbetsavtal som faller utanför artikel 81 [14] och bedömningen av kooperativa gemensamma företag [15]), täcker ett bredare spektrum av

[8] EGT L 304, 5.12.2000, s. 3.

[9] EGT L 304, 5.12.2000, s. 7.

[10] EGT C 3, 6.1.2001, s. 2.

[11] Riktlinjerna och de två gruppundantagsförordningarna finns tillgängliga på GD Konkurrens webbsida http://europa.eu.int/comm/ competition/antitrust/legislation/.

[12] Kommissionens förordning (EEG) nr 417/85 av den 19 december 1984 om tillämpning av fördragets artikel 85.3 på grupper av specialiseringsavtal (EGT L 53, 22.2.1985, s. 1), senast ändrad genom förordning (EG) nr 2236/97 (EGT L 306, 11.11.1997, s. 12).

[13] Kommissionens förordning (EEG) nr 418/85 av den 19 december 1984 om tillämpning av fördragets artikel 85.3 på grupper av avtal om forskning och utveckling (EGT L 53, 22.2.1985, s. 5), senast ändrad genom förordning (EG) nr 2236/97 (EGT L 306, 11.11.1997, s. 12).

[14] Kommissionens tillkännagivande om avtal, beslut och samordnade förfaranden på området för samarbete mellan företag (EGT C 75, 29.7.1968, s. 3).

[15] Kommission tillkännagivande om bedömningen av kooperativa gemensamma företag enligt artikel 85 i EEG-fördraget (EGT C 43, 16.2.1993, s. 2).

de vanligaste typerna av horisontella avtal, och kompletterar gruppundantagsförordningarna om FoU och specialisering.

22. Företagen måste reagera på ett ökande konkurrenstryck och på marknadsförhållanden som är stadda i ständig förändring på grund av globalisering, snabba tekniska framsteg och marknadernas generellt mer dynamiska natur. Samarbete kan vara ett sätt att dela risker, spara på kostnader, förena know-how och lansera innovationer snabbare. Samarbete är framför allt för små och medelstora företag ett viktigt sätt att anpassa sig till marknadsförhållanden stadda i förändring. Konsumenterna kommer att ha nytta av dessa fördelar, förutsatt att en effektiv konkurrens upprätthålls på marknaden. Omarbetningen var nödvändig inte bara för att anpassa reglerna till marknadsutvecklingen och nya ekonomiska tänkesätt utan också, inom ramen för moderniseringsprocessen, för att ge domstolar och nationella myndigheter tydlig vägledning. Det övergripande målet är att förenkla reglerna och minska den administrativa bördan för företagen, särskilt för sådana som saknar marknadsinflytande.

23. De nya reglerna är ett konkret uttryck för övergången från det formalistiska synsätt som ligger till grund för den gällande lagstiftningen mot ett mer ekonomiskt synsätt vid bedömningen av horisontella samarbetsavtal. Det grundläggande syftet för detta nya synsätt är att tillåta samarbete mellan konkurrenter om det bidrar till ekonomiskt välstånd utan att konkurrensen äventyras.

2.2 Gruppundantagsförordningarna

24. Jämfört med de befintliga förordningarna har de nya förordningarna omarbetats för att de skall bli mer användarvänliga samt få ökad räckvidd och klarhet. I de gamla gruppundantagsförordningarna om FoU och specialisering definierades inte endast vilka grupper av avtal som omfattades av gruppundantag, utan förtecknades också de klausuler som inte omfattades. Dessa s.k. ”vita listor” har strukits i de nya gruppundantagsförordningarna. I stället undantas alla avtal om FoU och specialisering, på vissa villkor och med förbehåll för särskilt allvarliga konkurrensbegränsningar. De nya texterna är därför ett steg bort från ett klausulbaserat synsätt och de ger parterna i sådana avtal en större avtalsfrihet.

25. Förutom att flexibiliteten har ökats har följande viktiga ändringar gjorts i den *nya gruppundantagsförordningen om FoU-avtal:*

1) Kravet på att ett ramprogram skall utarbetas innan FoU-avtal ingås har slopats.

2) Tröskelvärdet för tillåtna marknadsandelar har höjts från 20 % till 25 %. Höjningen är ett medgivande av att samarbete inom FoU särskilt främjar uppkomsten av effektivitetsvinster, samtidigt som konkurrensbegränsande effekter är mindre sannolika än vid andra typer av samarbete.

3) Om avtalet innebär gemensam distribution av de produkter som utvecklades gemensamt, kommer tröskelvärdet för marknadsandelar att höjas från nuvarande 10 % till 25 %.

4) Säkerhetsmarginalen för fluktuationer i marknadsandelarna höjs från 2 % till 5 %.

5) Den period då gemensamt utnyttjande av gemensamt utvecklade produkter omfattas av gruppundantag har förlängts, oberoende av marknadsandel. Denna period har förlängts från fem till sju år på grund av att det finns ett antal branscher där det är osannolikt att investeringar i FoU kan återfås inom fem år. Samma sjuårsperiod föreslås för att tillåta vissa begränsningar som är förknippade med gemensamt utnyttjande.

6) Invändningsförfarandet avskaffas. Förfarandet är inte längre nödvändigt eftersom alla begränsningar utom de särskilt allvarliga undantas på vissa villkor.

7) En bestämmelse har lagts till som gör det möjligt att förklara att gruppundantaget inte skall tillämpas i de fall där ett avtal skulle sätta den effektiva konkurrensen inom FoU ur spel på en viss marknad. Detta är nödvändigt för att skydda konkurrensen inom innovation, eftersom det inte vore genomförbart att tillämpa de normala tröskelvärdena för marknadsandelar enligt förordningen på helt nya produkter.

26. I den *nya gruppundantagsförordningen om specialisering* är de viktigaste ändringarna följande:

1) Förordningens räckvidd har utvidgats till att även omfatta ensidig specialisering mellan konkurrenter. Detta är en form av outsourcing, där en part går med på att sluta tillverka vissa produkter och att köpa dem av en annan part, som samtycker till att tillverka och leverera dessa produkter. Ensidig specialisering mellan konkurrenter har täckts in genom förordningen på grund av dess ökade betydelse inom många branscher och dess möjligheter att skapa effektivitetsvinster. Ensidig specialisering mellan företag som inte är konkurrenter omfattas på vissa villkor av gruppundantagsförordningen för vertikala begränsningar ([16]).

2) Vid ömsesidig specialisering finns det ett krav på att införa en skyldighet till korsleveranser, så att ingen part lämnar marknaden i de marknadsled som följer efter produktionsledet. Detta är nödvändigt för att hindra parterna från att förtäckt dela upp marknaderna genom ett ömsesidigt specialiseringsavtal.

3) Tröskelvärdet för omsättning har avskaffats.

4) Säkerhetsmarginalen för fluktuationer i marknadsandelarna har höjts från 2 % till 5 %, precis som för gruppundantagsförordningen för FoU.

5) Möjlighet till exklusiva leveransskyldigheter och exklusiva inköpsskyldigheter.

27. I båda förordningarna föreskrivs en övergångsperiod om 18 månader, under vilken avtal som inte uppfyller villkoren i de nya förordningarna men som uppfyller villkoren för undantag enligt de gamla förordningarna fortsätter att omfattas av gruppundantag.

2.3 Riktlinjerna

28. Riktlinjerna kompletterar gruppundantagsförordningarna. De beskriver den generella metod som bör tillämpas vid bedömning av horisontella samarbetsavtal. De är således tillämpliga på FoU- och produktionsavtal som inte omfattas av gruppundantagen samt på alla andra vanliga typer av samarbete mellan konkurrenter. Riktlinjerna omfattar följande samarbetstyper: FoU-, produktions-, inköps-, saluförings-, standardiserings- och miljöavtal. I riktlinjerna beskrivs den allmänna hållning som bör gälla när horisontella samarbetsavtal bedöms. Dessutom innehåller de en gemensam ram för analys. Detta hjälper företag att med större säkerhet bedöma huruvida ett avtal är konkurrensbegränsande och om det i så fall kan komma i fråga för ett undantag.

([16]) Kommissionens förordning (EG) nr 2790/1999 av den 22 december 1999 om tillämpningen av artikel 81.3 i fördraget på grupper av vertikala avtal och samordnade förfaranden (EGT L 336, 29.12.1999, s. 21).

29. Alla typer av horisontella samarbetsavtal som omfattas av riktlinjerna analyseras enligt en gemensam analysram. Ramen kan sammanfattas på följande sätt: ett horisontellt samarbetsavtal kan begränsa konkurrensen endast om det är sannolikt att avtalet minskar konkurrensen på marknaden i en sådan omfattning att negativa marknadseffekter när det gäller priser, produktion, innovation eller utbudet och kvaliteten på varor och tjänster kan förväntas. För att parterna i ett avtal skall kunna begränsa konkurrensen behöver de i regel lämpliga verktyg för att samordna sitt beteende samt ett visst mått av marknadsinflytande. Därför måste ett samarbete bedömas i sitt ekonomiska sammanhang med beaktande av både avtalets art och parternas kombinerade marknadsinflytande, som tillsammans med andra strukturella faktorer avgör om samarbetet kan minska konkurrensen totalt sett i en så betydande omfattning.

30. Dessa två kriterier måste normalt bedömas tillsammans. Det finns dock fall där samarbetets art från första början anger att artikel 81.1 skall tillämpas. Det gäller främst avtal som syftar till att begränsa konkurrensen genom fastställande av priser, begränsa produktionen eller dela upp marknader, kundunderlag eller leveranskällor. Dessa särskilt allvarliga (”hard core”) begränsningar anses vara mest skadliga, eftersom de direkt påverkar konkurrensen. Man kan därför anta att dessa begränsningar har negativa marknadseffekter och inte ger några effektivitetsvinster eller fördelar för konsumenterna. De förbjuds därför nästan alltid.

31. Å andra sidan finns det också vissa horisontella avtal där man kan utgå från att artikel 81.1 i regel inte är tillämplig. Hit hör avtal mellan företag som inte är konkurrenter, avtal mellan konkurrerande företag som inte självständigt kan utföra det projekt eller den verksamhet som omfattas av samarbetet, eller samarbete som gäller en verksamhet som inte påverkar de relevanta konkurrensparametrarna. Dessa samarbetsavtal skulle kunna omfattas av artikel 81.1 endast om de gällde företag med ett betydande marknadsinflytande och sannolikt skulle orsaka avskärmningsproblem i förhållande till utomstående företag.

32. För alla andra avtal gäller att en analys enligt vart och ett av de två kriterierna (avtalets art samt marknadsinflytande och marknadsstruktur) är nödvändig för att det skall kunna fastställas om de omfattas av artikel 81.1.

33. Diskussionen enligt avtalskategori gör det lättare att ta hänsyn till särskilda konkurrensproblem i samband med de olika formerna av samarbete. Den gäller också de vanligaste typerna av kombinationer, t.ex. gemensam FoU med efterföljande gemensam produktion.

34. Om inga särskilt allvarliga begränsningar förekommer och under en viss nivå av marknadsinflytande, som avgörs av marknadsandelarnas storlek, möjliggör riktlinjerna s.k. trygga hamnar för inköpsavtal och saluföringsavtal. Detta är detsamma som att omfattas av en gruppundantagsförordning, och ekonomiska aktörer som väl är inne i dessa trygga hamnar behöver i regel inte bedöma vilka effekter deras avtal har på marknaden.

35. När det gäller *inköpsavtal* framhålls det i riktlinjerna, samtidigt som det erkänns att det inte finns något absolut tröskelvärde som anger att ett inköpssamarbete skapar ett visst mått av marknadsinflytande och därför omfattas av artikel 81.1, att det i de flesta fall är osannolikt att ett sådant marknadsinflytande förekommer om parterna i avtalet tillsammans har en marknadsandel som är mindre än 15 % på inköpsmarknaden/inköpsmarknaderna samt en gemensam marknadsandel på mindre än 15 % på försäljningsmarknaden/försäljningsmarknaderna. I fråga om avtal där de tröskelvärden för marknadsandelar som omfattas av artikel 81.1 underskrids, anges det i riktlinjerna att det med sådana marknadsandelar är sannolikt att avtalet uppfyller villkoren i artikel 81.3 [17].

[17] Se punkt 130 i riktlinjerna.

36. När det gäller *saluföringsavtal* som inte omfattar fastställande av priser framhålls det i riktlinjerna att det i de flesta fall är osannolikt att ett tillräckligt marknadsinflytande föreligger om parterna i avtalet tillsammans har en marknadsandel som är mindre än 15 %. Om ett avtal där denna marknadsandel underskrids omfattas av artikel 81.1, anger riktlinjerna att det under detta tröskelvärde för marknadsandelar är sannolikt att avtalet i fråga uppfyller villkoren i artikel 81.3 [18].

3. Förslag till en ny förordning om genomförande av artiklarna 81 och 82 i EG-fördraget

37. Den 27 september 2000 antog kommissionen ett förslag till en ny förordning om genomförande av artiklarna 81 och 82 i EG-fördraget [19]. Den nya förordningen skall ersätta förordning nr 17 från 1962 samt de procedurregler som ingår i förordningarna (EEG) nr 1017/68, (EEG) nr 4056/86 och (EEG) nr 3975/87 rörande transporter. Genomförandet av konkurrensreglerna inom jordbrukssektorn skall även i fortsättningen regleras av förordning nr 26 från 1962.

38. Förslaget till en ny genomförandeförordning är en följd av kommissionens vitbok av den 28 april 1999 om modernisering av reglerna för genomförande av artiklarna 85 och 86 (numera artiklarna 81 och 82) i EG-fördraget [20], som gav upphov till en omfattande allmän och akademisk debatt. När kommissionen utarbetade förslaget samrådde den med ett stort antal berörda parter. Kommissionen förde framför allt djupgående diskussioner med en arbetsgrupp bestående av experter från medlemsstaternas konkurrensmyndigheter kring ett antal frågor med anknytning till genomförandet av förslagen i vitboken. Experter från Eftas övervakningsmyndighet och Eftamedlemsstaternas konkurrensmyndigheter deltog i samrådet. När kommissionen utarbetade förslaget tog den också hänsyn till resultaten av det offentliga samråd som följde efter vitboken och särskilt till de synpunkter på vitboken som lades fram i Europaparlamentets resolution av den 18 januari 2000 och Ekonomiska och sociala kommitténs resolution av den 8 december 1999. Båda institutionerna stödde det synsätt kommissionen gjorde sig till tolk för i vitboken samtidigt som de framhävde hur viktigt det var att slå vakt om en konsekvent tillämpning av gemenskapens konkurrenslagstiftning i ett system med parallella befogenheter och att hålla rättssäkerheten på en adekvat nivå.

39. Det övergripande syftet med förslaget till en ny genomförandeförordning grundar sig på vitboken. Kommissionens förslag syftar framför allt till att förverkliga övergången från anmälnings- och godkännandesystemet i förordning nr 17, vilket har blivit ineffektivt när det gäller att skydda konkurrensen inom gemenskapen, till ett genomförandesystem som baserar sig på en direkt tillämpning av artikel 81 som helhet. Artiklarna 1 och 6 i förslaget innehåller bestämmelser om övergången till det nya systemet: i artikel 1 fastställs principen om direkt tillämpning av artikel 81 som helhet och i artikel 6 ges de nationella domstolarna befogenheter att också tillämpa artikel 81.3 om artikel 81.1 åberopas.

40. Mot bakgrund av den omfattande debatten och med hänsyn till farhågorna för att det finns risk för att konkurrenslagstiftningen igen blir ”nationell” (farhågor som framför allt uttryckts av Europaparlamentet) samt oro beträffande företagens rättssäkerhet i det nya systemet har kommissionen

[18] Se punkt 149 i riktlinjerna.

[19] KOM(2000) 582 – ännu inte offentliggjord.

[20] KOM(1999) 101 (EGT C 132, 12.5.1999).

finslipat sina förslag på ett antal punkter. Som ett resultat av detta är den föreslagna nya förordningen inriktad på tre huvudsyften:

— Effektivare tillämpning.

— Mer jämlika konkurrensvillkor på den inre marknaden.

— Tillräcklig rättssäkerhet för företagen.

3.1 Effektivare tillämpning

41. Det föreslagna systemet kommer att leda till en ökad tillämpning av gemenskapens konkurrensregler. Reglerna kommer att tillämpas av fler instanser eftersom inte bara kommissionen – efter avskaffandet av dess exklusiva behörighet att fatta beslut om undantag enligt artikel 81.3 – utan också nationella konkurrensmyndigheter och nationella domstolar kommer att kunna tillämpa artiklarna 81 och 82 i sin helhet. Dessutom kommer avskaffandet av anmälnings- och godkännandesystemet att ge kommissionen en möjlighet att inrikta sig på att upptäcka och beivra de allvarligaste överträdelserna.

42. Vissa inslag i förslaget syftar till att stärka den övergripande effekten av övergången till ett system med lagstadgade undantag. Kommissionens förslag gör det t.ex. möjligt för nationella myndigheter att effektivare tillämpa konkurrenslagstiftningen genom horisontellt samarbete. Artikel 12 i förslaget skapar den rättsliga grunden för utbytet av information mellan kommissionen och medlemsstaternas konkurrensmyndigheter och för att använda sådan information som bevis vid förfaranden där EG:s konkurrenslagstiftning tillämpas.

43. För att garantera skyddet för konkurrensen är det också nödvändigt att säkerställa att kommissionens undersökningsbefogenheter är tillräckliga och effektiva. På grundval av reaktionerna på vitboken har kommissionens tänkesätt på detta område utvecklats på flera punkter sedan vitboken kom till. Förslaget innehåller tre viktiga förbättringar, som syftar till att säkra en effektivare tillämpning av artiklarna 81 och 82.

44. För det första föreslås en ändring av de befogenheter kommissionens tjänstemän har när de utför inspektioner. De nationella konkurrensmyndigheternas och kommissionens erfarenheter visar att kompromet terande handlingar allt oftare förvaras och upptäcks i privata hem. I den föreslagna förordningen kommer kommissionens inspektörer därför, efter tillstånd från den behöriga nationella domstolen, att ges befogenheter att företa husundersökning i företagsanställdas privata bostäder om det misstänks att företagshandlingar förvaras där. Det föreslås dessutom att kommissionens inspektörer bör ha befogenhet att försegla skåp eller kontor för att säkerställa att dokument inte förs bort eller förstörs i samband med inspektioner. Slutligen bör de bemyndigas att ställa muntliga frågor som rör ämnet för inspektionen.

45. För det andra överger kommissionen den i vitboken framförda tanken på att förstainstansrätten centralt skall sköta den rättsliga prövningen och föreslår nu en kodifiering av de regler som styr domstolsbeslut på nationell nivå. Detta äger tillämpning under sådana omständigheter där ett företag vägrar låta kommissionen göra en undersökning, och det kommer att klarlägga de nationella domstolarnas utrymme för ingripanden i enlighet med de gränser som redan fastställts av EG-domstolen.

46. För det tredje föreslår kommissionen, på det sätt som tillkännages i vitboken, en ändring av vitena och böterna för överträdelse av procedurreglerna, för vilka absoluta belopp fastställdes på sextiotalet. Ett system som bygger på procentuell andel av omsättningen anses vara den lämpligaste lösningen.

3.2 Reglering av förhållandet mellan artiklarna 81 och 82 och de nationella konkurrenslagarna

47. Det offentliga samrådet samt Europaparlamentets resolution och Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande bekräftade att behovet av att säkerställa jämlika konkurrensvillkor på hela den inre marknaden är en stor utmaning inom ramen för reformen.

48. Mot bakgrund av dessa överväganden och med beaktande av de eventuella vinsterna när det gäller effektivare tillämpning, har kommissionen med stöd av artikel 83.2 e i EG-fördraget föreslagit en ny artikel som skall reglera förhållandet mellan artiklarna 81 och 82 och de nationella konkurrenslagarna (artikel 3 i förslaget). I artikeln föreskrivs det att om ett avtal eller förfarande kan påverka handeln mellan medlemsstaterna är endast gemenskapens konkurrenslagstiftning tillämplig.

49. Förslaget till artikel grundar sig på följande överväganden. I det nuvarande systemet kan samma avtal eller förfarande omfattas av såväl gemenskapens konkurrensrätt som flera medlemsstaters nationella konkurrenslagstiftning. I enlighet med principen om att gemenskapens konkurrensrätt har företräde, fastställd av domstolen i målet *Walt Wilhelm* [21], kan nationell rätt endast tillämpas i den mån den inte påverkar en enhetlig tillämpning av gemenskapens konkurrensregler inom hela den inre marknaden. Principen om företräde löser tydliga konflikter till förmån för gemenskapsrätten. Den förebygger dock inte effektivt de inkonsekvenser och olikheter mellan medlemsstaterna som förekommer vid behandlingen av avtal och förfaranden som påverkar handeln mellan medlemsstater.

50. Artikel 3 säkerställer att avtal och förfaranden som kan påverka handeln mellan medlemsstater granskas enligt en enda uppsättning regler, vilket ger lika konkurrensvillkor i hela gemenskapen och eliminerar både konkurrensmyndigheternas och näringslivets kostnader för parallell tillämpning av gemenskapslagstiftning och nationella lagar. Artikeln begränsar inte handlingsutrymmet för nationella konkurrensmyndigheter, som kommer att kunna tillämpa gemenskapsrätten. Erfarenheter som gjorts på nationell nivå kan bidra till att utveckla EG:s konkurrenspolitik inom nätverket bestående av konkurrensmyndigheter.

51. Artikeln säkerställer också att alla ärenden som rör avtal och förfaranden som påverkar handeln mellan medlemsstater omfattas av mekanismen för samarbete inom nätet av konkurrensmyndigheter, och avlägsnar risken för att nätet inte fungerar bra på grund av samtidig tillämpning av EG:s konkurrensrätt och nationell konkurrensrätt.

3.3 Samarbete inom nätet mellan kommissionen och de nationella konkurrensmyndigheterna

52. När det gäller de nationella konkurrensmyndigheterna kommer upprättandet av ett nät där alla medlemmar tillämpar samma lag och politik att främja effektivitet, konsekvens och jämlika konkurrensvillkor på hela den inre marknaden. Den formella grunden för att upprätta ett nätverk återfinns i artikel 11 i den föreslagna förordningen.

53. Kommissionen är övertygad om att ett nära samarbete inom nätet kommer att främja utvecklingen av en gemensam konkurrenskultur inom hela gemenskapen. Med tanke på hur ytterst viktig en konsekvent tillämpning är, har vissa ytterligare formella mekanismer föreslagits. I artikel 11.4 i den föreslagna förordningen krävs det att de nationella konkurrensmyndigheterna samråder med kommissionen innan de antar beslut om förbud, beslut om godtagande av åtaganden och beslut om återtagande av beviljade undantag enligt en gruppundantagsförordning. Alla sådana beslut har direkta

[21] Mål 14/68 *Walt Wilhelm,* Rec. 1969, s. 1.

återverkningar på dem som delges sådana beslut. Det är därför viktigt att säkerställa att dessa beslut följer nätverkets allmänna praxis. Om det uppstår oenighet i sak inom nätverket behåller kommissionen befogenheten att ta tillbaka ärendet från en nationell konkurrensmyndighet genom att själv inleda ett förfarande.

54. Kommissionen har inte för avsikt att använda mekanismerna i den föreslagna artikel 11 som grund för att på ett systematiskt sätt i detalj delta i de beslut som fattas av medlemsstaternas konkurrensmyndigheter. Dessa mekanismer är avsedda att vara ett skyddsnät för att upptäcka och åtgärda allvarliga problem som orsakas av inkonsekvent tillämpning.

55. För att ytterligare klargöra grunden för samarbetet inom nätet håller kommissionen på att utarbeta ett utkast till tillkännagivande om samarbete inom nätet, som i synnerhet omfattar tydliga men också flexibla arrangemang för fördelning av ärenden, baserat på principen om bäst lämpad myndighet. Tillkännagivandet kommer att ersätta det nuvarande tillkännagivandet. Därefter bör en djupgående diskussion med medlemsstaternas konkurrensmyndigheter leda till ett samförstånd som gör det möjligt för nätet att börja fungera.

3.4 Ökat samarbete med de nationella domstolarna

56. Kommissionens förslag syftar också till att stärka samarbetet mellan kommissionen och de nationella domstolarna för att främja en konsekvent tillämpning av artiklarna 81 och 82.

57. I artikel 15 i den föreslagna förordningen fastställs rätten för nationella domstolar att få information som kommissionen besitter med tanke på en tillämpning av artiklarna 81 och 82. De kan också begära att kommissionen avger synpunkter på frågor som gäller tillämpningen av gemenskapens konkurrensregler. Kommissionen kommer att fastställa detaljerade regler om sin praxis på detta område genom ett tillkännagivande, som ersätter det nuvarande tillkännagivandet om samarbete mellan nationella domstolar och kommissionen. Reglerna kommer att omfatta en tidsfrist inom vilken kommissionen måste besvara frågor från de nationella domstolarna.

58. I samma artikel föreslås det att kommissionen och de nationella konkurrensmyndigheterna skall få rätt att framställa yrkanden hos nationella domstolar i skriftlig eller muntlig form. I fråga om de nationella konkurrensmyndigheterna är befogenheterna begränsade till domstolarna i deras egen medlemsstat. Kommissionen kan vidta åtgärder med stöd av denna bestämmelse endast med hänsyn till det allmänna gemenskapsintresset (i egenskap av *amicus curiae),* dvs. inte med hänsyn till någon av parternas intresse. Syftet med denna bestämmelse är framför allt att ge kommissionen och de nationella konkurrensmyndigheterna möjlighet att göra domstolarna uppmärksamma på frågor som är särskilt viktiga med tanke på en enhetlig tillämpning av gemenskapens konkurrensrätt. Genom att använda denna mekanism skulle kommissionen t.ex. kunna fästa domstolarnas uppmärksamhet på ärenden från andra medlemsstater där ett likadant eller liknande problem har identifierats. De nationella domstolarna är inte bundna av ett yttrande från kommissionen eller en nationell konkurrensmyndighet. Informationen från kommissionen kan dock vara användbar för domstolar när de överväger om de skall hänskjuta ett mål till EG-domstolen.

3.5 Säkerställande av tillräcklig rättssäkerhet för företagen

59. Enligt den nuvarande förordning nr 17 kan ett avtal eller ett beslut som omfattas av tillämpningsområdet för artikel 81.1 endast bli giltigt, dvs. möjligt att genomföra genom en civilrättslig domstolsprocess, om det anmäls till kommissionen och omfattas av ett beslut om undantag som fattats av

kommissionen. I praktiken avslutas de flesta anmälda ärenden genom en administrativ skrivelse från kommissionens avdelningar.

60. I förslaget till förordning avlägsnas de byråkratiska hinder som sammanhänger med förfarandet för anmälan och godkännande samtidigt som en lämplig grad av rättssäkerhet bibehålls. I förslaget till förordning föreslås särskilt att avtal och beslut som uppfyller kraven enligt artikel 81.3 skall anses vara direkt giltiga och verkställbara utan att det skall krävas något administrativt beslut om detta. Företagen kan därför förlita sig på en åtgärds rättsverkan, vilket bidrar till en förbättrad rättssäkerhet utan ingripande av någon förvaltning.

61. Den föreslagna förordningen befriar inte företagen från skyldigheten att bedöma om deras affärstransaktioner är förenliga med konkurrensreglerna. Enligt den nuvarande förordning nr 17 utför företagen denna analys i samband med att de förbereder en anmälan. I förslaget jämställs tillämpningen av EG:s konkurrensregler med andra rättsområden där företagen är skyldiga att själva förvissa sig om att deras handlande är lagenligt.

62. På området för EG:s konkurrensrätt gör gruppundantagen det lättare för företagen att bedöma sitt handlande. Genom kommissionens tillkännagivanden och riktlinjer klargörs reglernas tillämpning. Som ett komplement till den nuvarande reformen åtar sig kommissionen att göra ökade insatser på detta område. I artikel 28 i den föreslagna förordningen ges kommissionen allmän behörighet att anta gruppundantagsförordningar. Denna behörighet säkerställer att kommissionen kan reagera tillräckligt snabbt på nya utvecklingstendenser och förändrade marknadsvillkor.

63. Dessutom, genom att fler beslutsfattare tillämpar artikel 81.3, kommer rättspraxis och tolkningspraxis att utvecklas snabbt i det nya systemet på områden där denna erfarenhet ännu saknas, vilket i sig kommer att förstärka bedömningsramen. Kommissionen kommer att bidra till denna utveckling genom att fortsätta att fastställa sin policy genom sina beslut i enskilda ärenden. Förutom beslut om förbud förutses i förslaget till förordning att kommissionen på eget initiativ får anta beslut om att en överträdelse inte föreligger i ärenden där det ligger i gemenskapens allmänna intresse att göra detta. Detta instrument kommer att göra det möjligt för kommissionen att klargöra lagstiftningen för alla företag som befinner sig i en liknande situation.

64. Kommissionen kommer även i fortsättningen att vara öppen för diskussioner med företagen om specifika ärenden i de få situationer där det är ett verkligt problem att förutse lagenligheten. I lämpliga fall avser kommissionen vidare att ge företagen vägledning i form av yttranden. Kommissionen måste ha denna möjlighet för att den avsedda omläggningen av dess tillämpning av EG:s konkurrensrätt inte skall äventyras. Kommissionen håller på att utarbeta ett tillkännagivande om denna mekanism som skall ge ytterligare vägledning och där villkoren kommer att fastställas för när kommissionen kommer att undersöka begäranden om yttranden samt de praktiska arrangemangen kring dessa begäranden.

3.6 Dagsläget i fråga om lagstiftningsproceduren

65. Kommissionens förslag har översänts till rådet, Europaparlamentet och Ekonomiska och sociala kommittén.

66. Rådet har arbetat med förslaget inom ramen för en arbetsgrupp sedan början av oktober 2000. Den 5 december 2000 noterade rådet (industri) de framsteg som gjorts i arbetsgruppen. Arbetet kommer att fortsätta under det svenska ordförandeskapet 2001.

67. Europaparlamentet har hänskjutit förslaget till utskottet för ekonomi och valutafrågor i dess egenskap av ansvarigt utskott. Jonathan Evans (EPP-ED/UK) har utnämnts till rapportör. Utskottet för ekonomi och valutafrågor höll sitt första möte den 21 november 2000. En offentlig hearing ägde rum den 27 februari 2001. Europaparlamentet planerar att anta sin resolution i juni 2001.

B — Tillämpning av artiklarna 81, 82 och 86

1. Artikel 81

1.1 Karteller

68. Karteller är hemliga horisontella avtal som de viktigaste ekonomiska aktörerna på en viss marknad ingår för att sätta konkurrensen mellan sig ur spel, höja priserna på ett konstgjort sätt och begränsa produktionen. Dessa försök att ersätta konkurrensutsatta verksamhetsbetingelser – den drivande kraften bakom en marknadsekonomi – med en samordnad och centralt kontrollerad reglering av marknaden är de skadligaste tänkbara överträdelserna av konkurrensrätten.

69. Deltagarna i karteller agerar i hemligt samförstånd för att upprätthålla en illusion av konkurrens, samtidigt som kunderna i realiteten saknar verkliga alternativ och måste betala högre priser. Detta har en omedelbar inverkan på hela leveranskedjan och påverkar i sista hand slutkonsumenterna. Internationella karteller anses vara orsaken till att den europeiska ekonomin åderlåts på flera hundra miljoner euro. Eftersom priserna inom en kartell fastställs gemensamt enligt kostnaderna för den minst konkurrenskraftiga tillverkaren, avskräcker de mer effektiva företag från att förbättra produktkvalitet, teknik och i största allmänhet rationalisera tillverkning och försäljningsmetoder.

70. Mot bakgrund av den ekonomiska globaliseringen, där kartellerna potentiellt kan orsaka allt större skador, har kommissionen återigen med största tänkbara beslutsamhet bekräftat sitt engagemang när det gäller att upptäcka karteller och bestraffa dem. Efter det att en särskild kartellenhet bildades i december 1998 kommer den genomgripande omarbetningen av förordning nr 17, som diskuteras för närvarande, att bli ett stort steg framåt i Europeiska gemenskapens allt intensivare kamp mot karteller. Kommissionen föreslår en betydande förstärkning av sina undersökningsbefogenheter så att den skall vara bättre rustad för att möta utmaningen från allt aktivare och mer sofistikerade karteller.

71. Sedan 1998 har antalet kartellärenden som undersökts av kommissionen ökat dramatiskt. De flesta av dessa undersökningar pågick fortfarande under 2000 och kommer sannolikt att utmynna i förbudsbeslut under 2001. Den betydande ökningen av antalet ärenden beror till stor del på de positiva effekterna av kommissionens meddelande från 1996 om befrielse från eller nedsättning av böter i kartellärenden [22]. Allt fler företag som är eller har varit inblandade i särskilt allvarlig konkurrensbegränsande verksamhet håller nu på att överväga vilka fördelar de skulle få genom programmet för befrielse eller nedsättning genom att samarbeta med kommissionen.

72. Kartellundersökningar är i princip konfidentiella tills ett slutligt beslut antas, men pressmeddelanden får eventuellt utfärdas under vissa omständigheter. Detta kan t.ex. vara fallet om en undersökning föranletts av klagomål, eller om kommissionen vill göra tredje man uppmärksam på ett ärende. I juli bekräftade kommissionen att en kartellundersökning pågick inom vitaminbranschen. Samma månad tillkännagav kommissionen dessutom att den ämnade inleda ett förfarande mot nästan

[22] EGT C 207, 18.7.1996.

120 banker och banksammanslutningar för att undersöka deras eventuella deltagande i fastställande av priser i fråga om valutaväxlingsavgifter inom euroområdet.

73. Under år 2000 antogs tre formella beslut om förbud mot karteller, inom sjöfartssektorn, djurfoderbranschen och kemiindustrin.

FETTCSA

74. Den 16 maj 2000 ålade kommissionen 15 linjerederier böter på sammanlagt nästan 7 miljoner euro för att de kommit överens om att inte erbjuda rabatter på sina offentliggjorda tariffer. Företagen i fråga var medlemmar i det nu inte längre gällande FETTCSA (Far East Trade Tariff Charges and Surcharges Agreement) och omfattade medlemmarna i FEFC (Far Eastern Freight Conference) samt FEFC:s viktigaste konkurrenter. De omfattade Hapag-Lloyd (Tyskland), Maersk Sealand (Danmark) och P&O Nedlloyd (Förenade kungariket). Mottagarna av beslutet diskuterade olika möjligheter att samordna sina affärsmetoder i fråga om avgifter och tilläggsavgifter. Det utmynnade i ett avtal om att inte bevilja rabatter på offentliggjorda tariffer [23].

75. Kommissionen fann att avtalet utgjorde en överträdelse av kartellförbudet i artikel 81 i EG-fördraget och godtog inte företagens argument om att FETTCSA enbart var ett ”tekniskt” avtal som är tillåtet enligt de konkurrensregler som gäller sjöfartstjänster.

76. Kommissionen beräknade böterna med hänvisning till sina offentliggjorda riktlinjer. I detta ärende befanns det dock lämpligt att klassificera överträdelsen som enbart ”allvarlig”, trots att ett horisontellt samarbetsavtal mellan konkurrenter med stora marknadsandelar i regel bör anses som en ”mycket allvarlig” överträdelse som leder till böter på minst 20 miljoner euro per företag. Ett avtal om att inte bevilja rabatter ansågs slutligen mindre skadligt än faktiskt fastställande av priser. Dessutom togs det hänsyn till att eventuella skadliga effekter sannolikt skulle ha haft kort varaktighet.

77. Kommissionen tog också hänsyn till att FETTCSA-avtalet övergavs så snart företagen mottagit ett meddelande om invändningar 1994 och till att inga fler möten hade ägt rum efter det att kommissionen skickat en varningsskrivelse till företagen 1992. När kommissionen beräknade böterna tog den också hänsyn till att parterna bidrog med ett visst samarbete samt det faktum att förfarandet drog ut på tiden, vilket till stor del berodde på förekomsten av andra, viktigare ärenden inom denna sektor.

Lysinkartellen

78. Den 7 juni ålade kommissionen fem företag böter på sammanlagt 110 miljoner euro för att de tillämpade en global kartell för fastställande av priser för *lysin*, den viktigaste aminosyran som används i djurfoder av näringsskäl (aminosyror är byggstenar av protein). Kommissionen fann i sin undersökning att Archer Daniels Midland Co (Förenta staterna), Ajinomoto Co (Japan), Cheil Jedang (Korea), Kyowa Akko (Japan) och Sewon (Korea) fastställde priser på lysin i hela världen, däribland EES. För att upprätthålla de fastställda priserna kom de fem företagen också överens om försäljningskvoter och utbytte känslig information åtminstone från juli 1990 till juni 1995 [24].

79. Beslutet är av intresse främst på grund av de metoder kommissionen har tillämpat för att fastställa böterna på de ovannämnda nivåerna. Detta bekräftas av att största delen av den rättsliga bedömningen i beslutet handlar om böterna och de argument parterna lagt fram i den frågan. I beslutet

[23] EGT L 268, 20.10.2000.

[24] Kommissionens pressmeddelande IP/00/589, 7.6.2000.

tillämpade kommissionen inte endast de principer som lagts fram i 1998 års riktlinjer om metoden för fastställande av böter (nedan kallade metodriktlinjerna) [25]. Dessutom tillämpade kommissionen för första gången sedan sitt meddelande från 1996 om befrielse från eller nedsättning av böter i kartellärenden (nedan ”meddelandet om befrielse eller nedsättning”) för att beakta att två kartellmedlemmar från första början erbjöd sig att samarbeta med undersökningen, samt att andra kartellmedlemmar senare erbjöd sig att samarbeta i mindre utsträckning [26].

80. Det hemliga samförstånd som förbjöds genom kommissionens beslut var en renodlad, särskilt konkurrensbegränsande kartell för fastställande av priser och försäljningskvoter som är olaglig i sig. Inget av företagen har egentligen bestridit fakta. Kartellen tillämpades åtminstone från juli 1990 till juni 1995. Två deltagare anslöt sig till kartellen först i mitten av juni 1992 (ADM och Cheil Jedang). Kommissionen inledde sin undersökning i juli 1996, kort efter det att de amerikanska antitrustmyndigheterna hade anklagat flera kartellmedlemmar för att ägna sig åt olagligt hemligt samförstånd. Undersökningen inleddes efter det att en av anstiftarna till kartellen (dvs. Ajinomoto – den andra anstiftaren var ADM) beslutade underrätta kommissionen om kartellens existens mellan juni 1992 (när ADM kom in på EES-marknaden för lysin) och juni 1995.

81. För att fastställa böternas *grundbelopp* bedömde kommissionen först överträdelsens *allvar* i sitt beslut. Kartellen klassificerades som en mycket allvarlig överträdelse med en kännbar inverkan på den relevanta EES-marknaden eftersom den ledde till prisnivåer som var högre än de hade varit under normala konkurrensförhållanden. Kommissionen förklarar dock att det finns utrymme för att behandla de fem kartelldeltagarna olika. Den tar hänsyn till den stora skillnaden i storlek mellan företagen och således mellan deras kapacitet att åsamka kunderna i EES betydande skada. Den globala omsättningen tas som utgångspunkt för en jämförelse av företagens relativa storlek eftersom det är denna omsättning som gör det möjligt för kommissionen att bedöma deras verkliga resurser och betydelse. På grundval av detta hänför kommissionen ADM och Ajinomoto till en grupp för sig och de övriga tre mycket mindre företagen till en grupp för sig. Vad överträdelsens allvar beträffar förklarar kommissionen också att den inte tar någon hänsyn till böter som ådömts av amerikanska och kanadensiska antritrustmyndigheter eftersom böterna – enligt information från dessa myndigheter – endast beaktade de konkurrensbegränsande effekter som den globala kartellen hade inom deras egen jurisdiktion. Utom överträdelsens allvar är dess *varaktighet*, enligt 1998 års riktlinjer, den andra parametern för att fastställa böternas grundbelopp. I det ifrågavarande ärendet är varaktigheten genomsnittlig (3–5 år), och varje år utöver detta ökar bötesbeloppet med 10 %, enligt samma riktlinjer.

82. Kommissionen gjorde följande iakttagelser om *försvårande* och *förmildrande* omständigheter. Den anser att både ADM och Ajinomoto har varit anstiftare till kartellen. Denna försvårande omständighet leder till att deras böter höjs med 50 %. Kommissionen hittar inte många förmildrande omständigheter i sitt beslut. Cheil Jedangs passiva roll i kartellens slutskede gör det företaget förtjänt av en liten nedsättning av böterna, och alla kartellmedlemmar får sina böter nedsatta med 10 % för att de upphörde med överträdelsen så snart myndigheterna (i detta fall de amerikanska antitrustmyndigheterna och FBI) ingrep.

83. Enligt meddelandet om befrielse eller nedsättning kan kommissionen besluta om befrielse från eller nedsättning av böter för parter som har samarbetat med kommissionen i samband med förfarandet. I detta ärende har företagen samarbetat med kommissionen under de olika etapperna av undersökningen och i förhållande till olika perioder som omfattas av undersökningen av överträdelsen. Av orsaker som förklaras utförligt i beslutet uppfyller inget av företagen villkoren för att beviljas en total befrielse från

[25] EGT C 9, 14.1.1998.

[26] EGT C 207, 18.7.1996.

böter, en ”mycket betydande” nedsättning av bötesbeloppet (dvs. minst 75 %) eller ens en ”betydande” nedsättning (dvs. 50–75 %). Alla företag beviljas dock en ”väsentlig” nedsättning av bötesbeloppet (dvs. 10–50 %) för sitt samarbete.

84. Ajinomoto och Sewon är de två företag som har samarbetat mest med kommissionen. Anstiftaren Ajinomoto överlämnade avgörande (om inte fullständiga) upplysningar om kartellen innan kommissionen hade inlett sin undersökning. Sewon kom in senare och lade fram fullständig avgörande bevisning, främst som svar på kommissionens formella begäran om upplysningar. Av dessa skäl beviljar kommissionen båda företagen största möjliga nedsättning av bötesbeloppet, dvs. med 50 %.

85. Kyowa Hakko Kogyo och Cheil Jedang har också översänt materiella, om inte avgörande, bevis för kartellens existens. Det ger dem en nedsättning av bötesbeloppet med 30 %.

86. ADM, slutligen, samarbetade inte med kommissionen i samband med insamlandet av information för undersökningen. Efter att ha mottagit kommissionens meddelande om invändningar underrättade ADM dock kommissionen om att de inte i sak bestred de fakta som lades fram i meddelandet. Kommissionen ansåg att ADM var berättigat till en nedsättning av bötesbeloppet med 10 %.

87. Sedan beslutet antogs har samtliga berörda företag, utom Ajinomoto, väckt talan om ogiltigförklaring vid förstainstansrätten [27].

Återantagande av beslut som ogiltigförklarats av procedurskäl

88. Den 13 december 2000 antog kommissionen på nytt ett beslut om att ålägga det belgiska företaget *Solvay S.A.* böter på 3 miljoner euro för dess deltagande i *sodakarbonatkartellen* i slutet av åttiotalet. Sodakarbonat är en kemisk produkt som används vid glastillverkning. Under den granskade perioden hade Solvay ingått ett avtal med ett tyskt företag, som garanterades en minsta försäljningsvolym genom att Solvay åtog sig att köpa upp eventuellt osålda kvantiteter för att hålla priset på sodakarbonat på ett konstgjort hög nivå i Tyskland. Detta utgjorde en överträdelse av artikel 85 (numera 81) i EG-fördraget [28].

89. Det ursprungliga beslutet om att ålägga Solvay och det tyska företaget böter hade antagits den 19 december 1990, men förkastades slutligen av EG-domstolen av rena procedurskäl: Kommissionens ordförande och generalsekreterare hade intygat beslutets äkthet med sina namnteckningar efter det att det redan anmälts till mottagarna. Om ett beslut ogiltigförklaras av EG-domstolen av rena procedurskäl, har kommissionen rätt att anta beslutet på nytt förutsatt att det förblir materiellt oförändrat. Därför antog kommissionen på nytt sitt beslut om att ålägga Solvay böter. Det tyska företaget överklagade inte det ursprungliga beslutet och har betalat sina böter på 1 miljon euro.

1.2 Andra avtalstyper

90. Artikel 81 gäller inte bara karteller, utan också andra typer av avtal mellan företag som begränsar eller snedvrider konkurrensen. Det kan t.ex. vara fråga om samarbetsavtal mellan konkurrenter eller distributionsavtal mellan tillverkare och detaljister. Även om sådana avtal skulle kunna undantas från förbudet enligt artikel 81 – om de villkor som beskrivs i artikel 81.3 uppfylls – finns det fall där fördelarna för konsumenterna av sådana avtal inte är tillräckliga för att motivera den minskade konkurrens som blir följden. I sådana fall skulle kommissionen uppmana parterna att ändra eller upphöra

[27] Målen T–224/00 (ADM), T–220/00 (Cheil), T–223/00 (Kyowa), T–230/00 (Sewon).

[28] Kommissionens pressmeddelande IP/00/1449, 13.12.2000.

med sådana avtal. I sista hand kan kommissionen kräva att avtalen slopas om de redan har genomförts, samt ålägga parterna böter.

1.2.1 Allianser mellan flygbolag

91. Alliansavtal är typiska för flygsektorn. Detta kan förklaras med de rättsliga hinder som för närvarande gör det svårt för flygbolag från olika medlemsstater att förena sina verksamheter på något annat sätt. Kommissionen har utfört ett antal undersökningar gällande avtal mellan europeiska flygbolag vilket under år 2000 ledde till formella åtgärder i fråga om alliansen *Qualiflyer* samt *Lufthansas* och *SAS* samarbete med *Austrian Airlines*. Dessa ärenden diskuteras mer ingående i avsnittet om lufttransporter i denna rapport [29]. Kommissionen fortsätter att undersöka ett antal andra flygbolagsallianser, däribland en del av de transatlantiska allianserna.

1.2.2 Distributionsavtal

92. När det gäller distributionsavtal är kommissionen särskilt orolig över risken för att de kan leda till en uppdelning av EU-marknaden som skulle äventyra syftet med den inre marknaden.

Opel

93. Konsumenternas rätt att köpa produkter billigare i andra medlemsstater är en av de största fördelarna med den inre marknaden. Kommissionens fasta beslutsamhet att garantera denna rättighet åskådliggjordes av beslutet att ålägga *Opel Nederland B.V.* böter på 43 miljoner euro [30]. Den nederländska importören av bilar av märket Opel hindrade exporten av nya bilar till slutkonsumenter från andra medlemsstater mellan september 1996 och januari 1998. Detta är det andra viktiga beslutet kommissionen har fattat efter beslutet mot *Volkswagen AG* i januari 1998, där klagomål från konsumenterna föranledde kommissionen att undersöka metoder som tillämpades av biltillverkare och deras importörer, och att utdöma kännbara böter [31]. Det bekräftades därför att om företag vidtar åtgärder som undergräver den inre marknadens funktion är det fråga om en mycket allvarlig överträdelse av EG:s konkurrensregler, och sådana åtgärder behandlas mycket strängt.

JCB

94. Den 21 december 2000 antog kommissionen ett beslut där den fastslog att företaget *JCB Service*, som kontrollerar de olika dotterbolagen till den brittiska koncernen JC Bamford, hade brutit mot artikel 81 i EG-fördraget [32]. Kommissionen ansåg att de avtal om distribution av JCB-byggnads- och grävutrustning som ingåtts mellan JCB-koncernen och dess nät av ensamåterförsäljare hade till syfte att avskärma de nationella brittiska, franska, irländska och italienska marknaderna inom gemenskapen. Avtalen omfattade flera åtgärder som hade till syfte att begränsa distributörernas försäljning utanför deras exklusiva områden. I sitt beslut uppmanar kommissionen JCB Service att upphöra med överträdelsen och ålägger det att betala böter på 39,6 miljoner euro.

---

[29] Avsnitt I.C, kapitel 2.5.1 om lufttransporter.

[30] Beslut av den 20 september 2000 (EGT L 59, 28.2.2001); pressmeddelande IP/00/1028 av den 20 september 2000. Den 1 december 2000 väckte Opel talan vid förstainstansrätten mot kommissionens beslut (mål T-368/00).

[31] Se också avsnitt I.C, kapitel 1.1.1 om motorfordon.

[32] Kommissionens pressmeddelande IP/00/1526, 21.12.2000.

1.2.3 Miljöavtal

CECED

95. I artikel 6 i EG-fördraget föreskrivs det att miljöpolitiken skall integreras i gemenskapens övriga politik. Miljöskyddskraven står inte i något motsatsförhållande till konkurrenspolitiken, under förutsättning att konkurrensbegränsningarna står i proportion till och är nödvändiga för att uppnå de eftersträvade miljömålen.

96. Denna princip illustreras tydligt av beslutet i ärendet *CECED* [33], där kommissionen för första gången godkände ett avtal om att upphöra med tillverkning av vissa produkter för att förbättra deras miljöprestanda. Parterna i avtalet, dvs. nästan alla europeiska tillverkare och importörer av hushållstvättmaskiner, skall upphöra med tillverkning och import till EU av de apparater som har den sämsta energieffektiviteten för att minska energiförbrukningen och därmed de nedsmutsande utsläpp som orsakas av elproduktion.

97. Även om parterna i avtalet begränsar sin frihet att tillverka och saluföra vissa typer av tvättmaskiner och därmed begränsar konkurrensen i den mening som avses i artikel 81.1 i EG-fördraget, uppfyller avtalet villkoren för ett undantag enligt artikel 81.3: det kommer att ge konsumenterna viktiga fördelar och inbesparingar, bland annat genom att minska de nedsmutsande utsläpp som elproduktionen ger upphov till. I sitt beslut om att godkänna avtalet tar kommissionen hänsyn till detta positiva bidrag till gemenskapens miljömål, till gagn både för nu levande och kommande generationer.

2. Artiklarna 82 och 86

98. Artikel 82 förbjuder företag med en dominerande ställning på en viss marknad från att missbruka sin position till skada för tredje part. Ett sådant missbruk består bland annat av begränsning av produktionen, alltför höga, diskriminerande eller alltför låga priser, försäljning med kopplingsförbehåll och ytterligare förpliktelser som inte har något samband med den vara eller tjänst som säljs. Kommissionen anser att företag som inte möter konkurrens gör sig skyldiga till ett särskilt farligt missbruk när de – genom ojusta metoder – hindrar eller fördröjer konkurrenters inträde på marknaden. Därför är kommissionen särskilt vaksam när det gäller den inverkan dominerande ställningar har på nyligen liberaliserade marknader, där det finns en risk för att det etablerade företagets beteende kommer att omintetgöra de väntade fördelarna med denna process i fråga om omstrukturering, innovation eller skapande av arbetstillfällen.

99. I artikel 86 specificeras att konkurrensreglerna också gäller offentliga företag och företag som medlemsstaterna beviljar särskilda eller exklusiva rättigheter, om inte tillämpningen av sådana regler hindrar utförandet av de särskilda uppgifter som anförtrotts dem.

100. Avsnitten om posttjänster [34] och lufttransporter [35] i denna rapport innehåller närmare beskrivningar av beslut som fattats eller formella förfaranden som inletts genom tillämpning av artikel 82 och av artikel 86 tillsammans med artikel 82.

[33] F-1/36.718; EGT L 187, 26.7.2000; kommissionens pressmeddelande IP/00/148, 11.2.2000.
[34] Avsnitt I.C, kapitlen 2.4.3, 2.4.4 och 2.4.5.
[35] Avsnitt I.C, kapitel 2.5.2.

Selektiva rabatter inom den kemiska industrin: återantagande av beslut

101. Den 13 december 2000 antog kommissionen på nytt två beslut, det ena om att ålägga det belgiska företaget *Solvay S.A.* böter på 20 miljoner euro och det andra om att ålägga det brittiska företaget *Imperial Chemicals Industries (ICI) plc* böter på 10 miljoner euro på grund av deras missbruk av en dominerande ställning på sodakarbonatmarknaden under 80-talet. Sodakarbonat är en kemisk produkt som används vid glastillverkning. Under den granskade perioden hade Solvay och ICI etablerat ett rabattsystem i avsikt att undvika en eventuell risk för verklig konkurrens inom deras respektive ”territorier”, dvs. västra Kontinentaleuropa för Solvay samt Förenade kungariket och Irland för ICI.

102. ICI och Solvay införde var för sig ett system med s.k. top-slice-rabatter för att hålla konkurrenterna borta från marknaden. De flesta glastillverkare, som är de största användarna av sodakarbonat, har en stor leverantör för sina huvudsakliga leveransbehov, men vill gärna också ha en andra leverantör för att inte vara helt beroende av den primära leverantören. För att minimera sådana andrahandsleverantörers inverkan på konkurrensen utvecklade Solvay och ICI ett system med priser på två olika nivåer. Huvudleveranserna såldes till normalpris, men de tilläggskvantiteter som kunden annars kanske hade köpt av en annan leverantör – alltså ”top slice” – erbjöds till en avsevärd (och hemlig) rabatt.

103. Det betydde i vissa fall att Solvay och ICI erbjöd tilläggskvantiteterna till praktiskt taget halva priset. Det gjordes klart för kunderna att specialpriset för tilläggskvantiteterna förutsatte att de gick med på att göra nästan alla, om inte alla, sina anskaffningar hos den dominerande tillverkaren. Den åsyftade effekten var att hindra andra tillverkare från att konkurrera på allvar med Solvay och ICI. För att konkurrera borde de ha erbjudit mycket stora rabatter på hela sin försäljningsvolym, medan Solvay och ICI endast gjorde det i fråga om tilläggskvantiteterna. Kommissionen ansåg att det var fråga om mycket allvarliga överträdelser av artikel 86 (numera artikel 82) och antog den 19 december 1990 två beslut om att utdöma böter, som då ansågs kännbara. EG-domstolen ogiltigförklarade dessa beslut av rena procedurskäl: i detta fall har kommissionen rätt att anta beslutet på nytt förutsatt att det inte ändras materiellt [36].

Faktaruta 2: Konkurrenspolitikens inverkan på konsumenterna

Även om konsumenterna inte är de enda som gynnas av konkurrenspolitiken, har de stor nytta av den. När konkurrensen fungerar försöker tillverkarna locka till sig kunder genom att erbjuda lägre priser, bättre kvalitet eller bättre service än konkurrenterna. Konsumenterna gynnas också på lång sikt, när ansträngningar som företagen gjort för att övervinna sina konkurrenter till slut leder till större innovation och effektivitet inom viss tillverkning. Det är dock inte alltid lätt, eller ens möjligt, att bedöma konsumenternas inverkan på beslut som gäller konkurrenspolitiken. Såsom påpekas ovan konkurrerar företagen inte bara i fråga om priser, och konsumenterna kan på många andra sätt gynnas av vissa konkurrenspolitiska åtgärder, t.ex. med avseende på större produkturval eller bättre avtalsvillkor. I andra fall gäller beslut som rör konkurrenspolitiken ett mellanled i produktionen, så att slutkonsumenten inte berörs direkt. Då kan beslut som gäller konkurrensbegränsande samverkan eller missbruk av dominerande ställning öka konkurrensen på marknaderna för insatsvaror, vilket skapar förutsättningar för att sänka priset på färdigprodukten. Det är dock svårt att mäta hur mycket slutkonsumenten sannolikt kommer att vinna.

[36] Se också punkt 88.

I denna rapport finner läsaren hänvisningar till många beslut i ärenden som gäller företagskoncentrationer eller konkurrensbegränsande samverkan och missbruk av dominerande ställning. Nedan presenterar vi några beslut som vi tror kan åskådliggöra vilka typer av fördelar konsumenterna kan vänta sig att konkurrenspolitiken kan ge dem.

Beslutet i ärendet *Opel Nederland B.V* ([1]). är det andra viktiga beslutet som gäller hinder för parallellhandel med bilar. Det första beslutet 1998 fattades i Volkswagenärendet ([2]). I beslutet åläggs den nederländska importören av Opelbilar att upphöra med åtgärder som hindrar eller begränsar konsumenter från andra medlemsstater från att köpa nya bilar av märket Opel för omedelbar återexport. Syftet med beslutet är att garantera konsumenternas rätt att utan hinder köpa en bil i den medlemsstat där priserna är låga, utan att de blir lidande med avseende på den garanti som beviljas av tillverkaren. Om parallellimporten når en viss nivå, kan den sätta press på biltillverkarna att sänka priserna på bilar i de medlemsstater där bilarna är dyrare. Parallellimport skulle också skapa ett incitament för bilförsäljarna att förbättra servicen och bevilja andra förmåner.

I ärendet *Telefónica/Sogecable/Audiovisual Sport* ([3]), som gäller marknaden för rättigheterna att sända fotbollsmatcher i betal-tv, ledde kommissionens ingripande till att avtalet om fastställande av priserna för betal-tv-sändningar av fotbollsmatcher i Spanien upphävdes. Under de första dagarna av september 2000, när den nya fotbollssäsongen började, fanns det bevis på mycket intensiv konkurrens mellan programföretagen i form av marknadsföring som baserade sig på utbudet av fotbollsmatcher. Även om dessa erbjudanden var inriktade på nya abonnenter, fanns det också bevis för att vissa kabeloperatörer sänkte priserna betydligt för alla kundkategorier. Den spanska operatören av digitala markbundna sändningar sänkte senare priserna för betal-tv-sändningar av fotbollsmatcher med upp till 50 %. Tack vare kommissionens ingripande kommer konsumenterna dessutom att dra fördel av ett mycket större urval: rättigheter att sända fotbollsmatcher som tidigare var förbehållna digitala satellitoperatörer kommer att vara tillgängliga också för andra programföretag, vilket kommer att leda till ett stort utbud av fotbollsmatcher inom alla tre digitala leveranssystemen, dvs. satellit-, kabel- och markbundna sändningar.

I det koncentrationsärende som gällde de tyska elföretagen *Veba* och *Viag* ([4]) uppställdes som villkor för ett godkännande av transaktionen att parterna fullständigt fullgör vissa stränga avyttringsåtaganden. Det var för att säkerställa att konkurrensen på den nyligen liberaliserade tyska elmarknaden inte skulle hindras av ett dominerande duopol mellan Veba/Viag och deras största konkurrent RWE. När kommissionen behandlade ärendet samarbetade den nära med tyska Bundeskartellamt, som samtidigt undersökte koncentrationen mellan RWE och VEW och godkände denna på likadana villkor. Resultatet är att de tyska elkonsumenterna kommer att fortsätta att dra nytta av konkurrensen på området för elleveranser, vilket redan har lett till betydande prissänkningar både för industri- och privatkunder efter det att de regionala monopolen för kraftanläggningar avskaffades genom en lag för två år sedan. Utan de långtgående villkor som uppställdes av kommissionen och Bundeskartellamt, skulle de två koncentrationerna ha lett till en situation där priserna i Tyskland på grund av bristen på effektiv konkurrens sannolikt skulle ha

([1]) Se också punkt 106.
([2]) EGT L 124, 23.4.1998.
([3]) Se också punkt 220.
([4]) Se också punkt 261.

ökat igen och närmat sig den tidigare nivån, vilket skulle ha motverkat fördelarna med liberaliseringen. Ökad konkurrens inom elförsörjningen som en följd av liberaliseringen kan också leda till att de tjänster som erbjuds av samhällsnyttiga företag förbättras (t.ex. anläggningar som tillhandahåller flera olika tjänster, fler valmöjligheter för konsumenterna när det gäller leveranskällor – alternativa ”gröna” energiformer osv.).

Kommissionen har också ställt villkor för samgåendet mellan *TotalFina* och *Elf Acquitaine* ([1]), som skulle ha kunnat hindra den effektiva konkurrensen på flera produktmarknader i Frankrike. Dessa omfattade flera för konsumenterna livsviktiga marknader såsom grossistmarknaden för eldningsolja, detaljhandelsmarknaden för gasol och försäljningen av motorbränsle vid de franska motorvägarna. Den avyttring av en stor del av den fusionerade enhetens investeringar i transport- och lagerlogistik som krävs kommer att göra det möjligt för icke-integrerade tillverkare att förbli konkurrenskraftiga på detaljhandelsmarknaden för eldningsolja och gasol och därigenom pressa ned priserna. På marknaden för motorbränsle vid motorvägar kommer den avyttring av 70 bensinstationer som krävs att upprätthålla villkoren för en effektiv konkurrens och göra det möjligt för en stor detaljistkedja (Carrefour) att komma in i en sektor som traditionellt monopoliserats av energikoncerner. Den sistnämnda aspekten bör utveckla konkurrensen inte bara i fråga om priser, utan också när det gäller att erbjuda kunderna tilläggstjänster.

([1]) Se också punkt 257.

C — Sektoriell politik

1. Basindustri, konsument- och investeringsvaror

1.1 Motorfordon

104. Genom förordning (EG) nr 1475/95 ([37]) beviljas undantag från förbudet i artikel 81 för avtal om försäljning av motorfordon som ingåtts mellan biltillverkare och deras återförsäljare för försäljning och service av motorfordon. Denna försäljningsmetod kännetecknas av kombinationen av en exklusiv och selektiv distribution, dvs. att försäljningen sköts enbart av auktoriserade återförsäljare som beviljats ett exklusivt försäljningsområde (eller ett område där antalet återförsäljare inom samma nät är begränsat) och att det är förbjudet för tillverkaren att sälja till icke-auktoriserade återförsäljare. Gruppundantaget beviljas förutsatt att konkurrensen mellan och inom olika märken är effektiv inom bilsektorn, att distributörernas kommersiella oberoende förstärks och att systemet gynnar konsumenterna. Det undantag som beviljas genom förordningen upphör att gälla den 30 september 2002.

105. Förordningen innehåller många bestämmelser som är avsedda att öka konkurrensen vid försäljning av bilar och reservdelar till dessa för att göra det möjligt för konsumenterna att dra nytta av alla potentiella fördelar med den inre marknaden, bland annat genom att ge dem möjlighet att köpa bilar i andra länder.

([37]) Kommissionens förordning (EG) nr 1475/95 av den 28 juni 1995 om tillämpning av fördragets artikel 85.3 (numera 81.3) på vissa grupper försäljnings- och serviceavtal för motorfordon.

1.1.1 Tillämpning av gruppundantagsförordningen under år 2000: överträdelseärende

106. Oaktat bestämmelserna i fråga fastslog kommissionen i ärendet *Opel* [38] att så inte alltid var fallet. I själva verket vidtog importören av bilar av märket Opel i Nederländerna, Opel Nederland B.V., ett dotterbolag till General Motors Nederland B.V., mellan september 1996 och januari 1998 åtgärder i syfte att begränsa eller hindra sina återförsäljare från att sälja bilar på export till slutkunder och mellanhänder. Det var fråga om ett mycket allvarligt brott mot den inre marknadens funktion, ett av gemenskapens grundläggande mål. Med beaktande av överträdelsens allvar och varaktighet ålade kommissionen Opel Nederland B.V. att betala böter på 43 miljoner euro. Efter beslutet mot *Volkswagen* 1998 [39] är beslutet i ärendet Opel det andra viktiga beslut som fattats mot en biltillverkare under giltighetstiden för förordning (EEG) nr 1475/95.

107. Förstainstansrätten bekräftade genom sin dom av den 6 juli 2000 [40] i målet Volkswagen att denna typ av överträdelse är särskilt allvarlig, eftersom den hindrar konsumenterna från att fullt ut dra nytta av fördelarna med den inre marknaden. Förstainstansrätten bekräftade i sak kommissionens beslut, men ansåg att kommissionen beträffande två av de fem åtgärderna inte hade lagt fram tillräckliga bevis för att de verkligen existerade. Förstainstansrätten grundade sin bedömning av böterna på en varaktighet om tre år i stället för de tio år som användes i beslutet. Förstainstansrätten satte ned böterna på 120 miljoner euro till 90 miljoner euro.

108. Kommissionen fortsätter på samma linje och undersöker också ärenden som gäller biltillverkare som tillsändes ett meddelande om invändningar 1999, samt andra ärenden som gäller åtgärder som vidtagits för att hindra eller begränsa handel över gränserna.

109. Det som är utmärkande för ärendena Opel och Volkswagen och vissa andra pågående förfaranden är deras ursprung. Kommissionen får varje år flera hundra brev från konsumenter och auktoriserade återförsäljare som beskriver svårigheter de haft när de köpt en bil i en annan medlemsstat. På grundval av sådan information har kommissionen gjort flera gryningsräder hos olika tillverkare.

1.1.2 Allmän utvärdering av förordningens tillämpning

110. Enligt artikel 11 i förordning (EG) nr 1475/95 skall kommissionen utvärdera vilka effekter det undantagna distributionssystemet har bland annat på prisskillnaderna mellan olika medlemsstater samt utarbeta en rapport om utvärderingen av förordningen före slutet av år 2000.

111. Kommissionen utarbetar två gånger per år en utvärderingsrapport om skillnaderna i de skattefria bilpriserna i EU:s medlemsstater på grundval av information som biltillverkarna översänder i maj och november varje år [41]. För perioden från november 1999 till maj 2000 konstaterade kommissionen att skillnaderna i de skattefria priserna på nya bilar fortfarande var betydande inom EU, i medeltal 20 %.

---

[38] Beslut av den 20 september 2000 (EGT L 59, 28.2.2001); pressmeddelande IP/00/1028 av den 20 september 2000. Den 1 december 2000 väckte Opel talan vid förstainstansrätten mot kommissionens beslut (mål T-368/00).

[39] Beslut av den 28 januari 1998 offentliggjort i EGT L 124, 25.4.1998 (se pressmeddelande IP/98/94 av den 28 januari 1998).

[40] Förstainstansrättens dom av den 6 juli 2000 i mål T-98/273 Volkswagen (se pressmeddelande IP/00/725 av den 6 juli 2000); den 14 september 2000 väckte Volkswagen talan vid EG-domstolen mot förstainstansrättens beslut (mål C-338/00).

[41] Rapporterna kan erhållas från kommissionens kontor i medlemsstaterna och finns också på Internet på den sida som GD Konkurrens ägnat bilsektorn: http://europa.eu.int/comm/competition/car_sector/#prices. Dessutom underrättar kommissionen pressen om sina iakttagelser om prisskillnadernas utveckling (se pressmeddelandena IP/00/121 av den 7 februari 2000 och IP/00/781 av den 13 juli 2000).

112. Kommissionen har också gjort en utvärdering av gruppundantagsförordningen. Utvärderingsrapporten antogs av kommissionen den 15 november 2000 [42]. Syftet har varit att utvärdera om de hypoteser som föranledde kommissionen att anta gruppundantagsförordningen fortfarande är giltiga samt att utvärdera vilka effekter det undantagna distributionssystemet haft på utvecklingen av prisskillnader, kvaliteten på de tjänster som tillhandahålls konsumenterna och mer generellt på funktionsdugligheten för den inre marknaden för försäljning och service av nya bilar.

113. Utarbetandet av utvärderingsrapporten grundar sig på svaren på de frågeformulär som kommissionen skickat ut till biltillverkare, konsumentorganisationer, återförsäljare, självständiga reparatörer, självständiga importörer, mellanhänder, reservdelstillverkare och vissa Internetoperatörer. Kommissionen har också beaktat nyligen genomförda studier om bilindustrin och bilförsäljningen, sin halvårsrapport om prisskillnaderna mellan EU:s medlemsstater och sin erfarenhet av konkurrensproblem i samband med kontrollen av tillämpningen av artiklarna 81 och 82 i fördraget [43].

114. Slutsatsen av utvärderingsrapporten är att gruppundantagsförordningen endast delvis uppnått de eftersträvade målen. För övrigt verkar det som om en del av de hypoteser kommissionen grundade sig på när den antog förordningen kan ifrågasättas. Det undantagna systemet verkar också vara en allvarlig broms för uppkomsten av nya distributionssätt, bland annat via Internet.

115. Efter det att utvärderingsrapporten antagits uppmanades alla berörda parter att inkomma med synpunkter, bland annat i samband med en hearing som ägde rum den 13 och den 14 februari 2001. Kommissionen uppmanade också alla berörda parter att inkomma med sina synpunkter på två studier om bilförsäljning som utförts av konsulter [44].

116. Kommissionen avser att före slutet av 2001 lägga fram förslag gällande nya regler för försäljning av nya bilar och kundservice för dessa som skall börja tillämpas när förordning (EG) nr 1475/95 upphör att gälla.

1.1.3 Strukturell utveckling inom bilsektorn

117. Bilsektorn kännetecknas av att biltillverkare allt oftare samarbetar med varandra. Till exempel har koncernerna General Motors och Fiat, anmält ett ömsesidigt utbyte av aktier liksom planer på att samarbeta på området för växellådor, gemensamma inköp av komponenter och reservdelar till bilar, organisering av finansiella tjänster för återförsäljare och kunder, utveckling av en gemensam plattform och program för forskning och utveckling i samband med tillverkning av personbilar och lätta nyttofordon. Kommissionen har funnit att villkoren för ett undantag från tillämpningen av gemenskapens konkurrensregler uppfylldes [45].

118. Denna strukturella utveckling tydliggörs också av antalet fusioner och förvärv och bildandet av gemensamma företag mellan leverantörer till bilindustrin [46], samt av den fortsatta integreringen mellan

[42] Rapport om utvärdering av förordning (EG) nr 1475/95 om tillämpning av fördragets artikel 85.3 på vissa grupper försäljnings- och serviceavtal för motorfordon, KOM/2000/743, slutlig, 15.11.2000. Rapporten kan också erhållas från GD Konkurrens interna ”bilsida” på Internet: http://europa.eu.int/comm/competition/car_sector/

[43] Se också konkurrensrapporten för 1999, punkterna 145 och 146.

[44] De två studierna finns också på GD Konkurrens interna ”bilsida” på Internet: http://europa.eu.int/comm/competition/car_sector/. Studien ”The Natural Link between Sales and Service” utfördes av Autopolis och studien ”Car Price Differentials in the European Union” av Hans Degryse och Frank Verboven (K.U. Leuven och CEPR).

[45] Kommissionens pressmeddelande IP/00/932 av den 16 augusti 2000.

[46] Koncentrationsärendena M.1870 ZF/Brembo/DFI, M.1929 Magnetti Marelli/SEIMA, M.2036 Valeo/Labinal, M.2046 Valeo/Robert Bosch, M.2066 DANA/GETRAG och M.2102 Magnetti Marelli.

biltillverkare [47]. En annan anmärkningsvärd utveckling är upprättandet av B2B *(business to business)*-Internetmarknadsplatser mellan biltillverkare å ena sidan och mellan komponenttillverkare å andra sidan för att optimera skalfördelarna vid inköp och att optimera leveranskedjan och produktionsprocesserna både hos komponenttillverkare och biltillverkare. Till exempel marknadsplatsen COVISINT kommer att omfatta General Motors, Ford, Daimler Chrysler, Renault, Nissan och Toyota å ena sidan och BASF, Delphi Automotive, Federal Mogul, Johnson Controls, Lear Corporation och Yazaki International å andra sidan. Upprättandet av COVISINT och dess verksamhet kommer att granskas noggrant av kommissionen, eftersom betydande företag, i synnerhet stora biltillverkare, är parter i avtalet.

1.2 Motorbränsle

119. Den dramatiska höjningen av priserna på motorbränsle under år 2000 satte i gång en offentlig debatt om konkurrensvillkoren inom denna sektor. Kommissionen och de nationella konkurrensmyndigheterna möttes och diskuterade tillämpningen av konkurrensreglerna inom denna sektor på nationell nivå och gemenskapsnivå. Ett första möte hölls den 29 september 2000, där de nationella myndigheterna och kommissionen utbytte erfarenheter. Ett andra möte följde den 29 november 2000 [48]. De nationella myndigheterna i flera medlemsstater vidtog åtgärder under år 2000 för att ingripa mot överträdelser av konkurrenslagstiftningen inom bränslesektorn inom sina respektive territorier. Både de italienska och de svenska konkurrensmyndigheterna genomförde med framgång förfaranden mot karteller, och den tyska konkurrensmyndigheten antog ett beslut som gällde diskriminerande prissättning [49].

120. Man kom överens om att de nationella myndigheterna bör koncentrera sig på att vidta åtgärder mot karteller, eftersom eventuella priskarteller inom denna sektor äger rum på nationell eller regional nivå. De nationella konkurrensmyndigheterna uppmanades också att undersöka frågan om vertikala begränsningar på sina nationella marknader, särskilt avskärmningsaspekten. Motorbränslesektorn i Europa kännetecknas av exklusiva leveransavtal mellan återförsäljare och leverantörer. Den kumulativa effekten av dessa avtal kan hindra nya aktörer och icke-integrerade, självständiga företag från att komma in på marknaden (avskärmningseffekt). Den nya gruppundantagsförordningen om vertikala begränsningar [50] förkortade den maximala varaktigheten för konkurrensklausuler från 10 till 5 år, vilket förhoppningsvis kommer att öppna marknaden. Kommissionen och de nationella myndigheterna kommer att samarbeta vid bedömningen av förordningens effekter.

121. Kommissionen inledde för sin del en undersökning för att bedöma situationen för icke-integrerade självständiga företag i flera medlemsstater. Det är viktigt att säkerställa att självständiga företag har en verklig möjlighet att komma in på marknaderna för motorbränsle, eftersom marknader där självständiga företag har en betydande ställning (t.ex. Frankrike, Förenade kungariket och Tyskland) är mer konkurrenspräglade än detaljhandelsmarknader där vertikalt integrerade leverantörer har en stark ställning.

[47] Koncentrationsärendena M.1998 Ford/LandRover och M.1847 GM/Saab.

[48] MEMO/00/55 av den 20 september 2000, kommissionens pressmeddelande IP/00/1090 av den 29 september 2000 och IP/00/1391 av den 30 november 2000.

[49] Närmare upplysningar om dessa undersökningar finns i rapporterna från de berörda nationella konkurrensmyndigheterna.

[50] Se också avsnitt I.A, kapitel 1.

2. Nätverksamheter

2.1 Gas

122. Under år 2000 gjordes betydande framsteg med processen att fullborda den inre marknaden för gas. Från och med den 10 augusti 2000 skulle gasdirektivet (98/30/EG) genomföras i den nationella lagstiftningen. Enligt gasdirektivet skall, bland annat,

— monopolrättigheterna avskaffas (t.ex. importmonopol),

— ett system med tillträde för tredje part införas (som gör det möjligt för berättigade gaskunder att använda det befintliga gasnätet),

— marknaden öppnas gradvis (fr.o.m. augusti 2000 skall minst 20 % av den totala årliga förbrukningen på den nationella gasmarknaden vara avreglerad), och

— vertikalt integrerade företag lösas upp (åtminstone måste den interna redovisningen för överföring, distribution och lagring i ett gasföretag separeras).

123. Syftet med avregleringen är att införa konkurrens på gasmarknaderna genom att ge kunderna en möjlighet att byta leverantör. Öppnandet av gasmarknaderna inom gemenskapen kommer att ha samma inverkan på konkurrenspolitiken som avregleringen av elmarknaderna. Gemenskapens konkurrenspolitik kommer att komplettera den inre marknadspolitiken så att liberaliseringen blir en reell fördel för konsumenterna.

124. Av de 15 medlemsstaterna genomförde 11 gasdirektivet i tid. Tre medlemsstater försummade helt sin skyldighet (Frankrike, Luxemburg och Portugal) och en medlemsstat genomförde direktivet endast delvis (Tyskland). Kommissionen beslutade därför att inleda ett förfarande mot dessa fyra medlemsstater.

125. Av de medlemsstater som genomförde direktivet valde de flesta direktivets konkurrensfrämjande alternativ när det gällde tillträde till nätet. De flesta valde ett system med reglerat tillträde för tredje part (TPA) medan resten av medlemsstaterna valde förhandlat tillträde eller en kombination av båda systemen.

126. Många medlemsstater gick längre än vad som krävdes i direktivet när de öppnade sina marknader. I stället för minimikravet på 20 % utfäste sig t.ex. Förenade kungariket och Tyskland att öppna sina marknader till 100 %. Under de kommande åren väntas ett antal medlemsstater, dvs. Belgien, Spanien, Italien, Nederländerna, Österrike och Sverige, följa detta exempel och öppna sina marknader till 100 %. I genomsnitt ca 80 % av den totala efterfrågan på gas har liberaliserats efter augusti 2000.

127. Även om liberaliseringen av gasmarknaden fått en uppmuntrande början och även om det faktum att en stor andel av marknaderna öppnats i genomsnitt är en uppmuntrande indikator och en mycket viktig första förutsättning för att kunderna skall kunna utöva sin rätt att välja leverantör, är detta dock inte i sig en garanti för att en konkurrensutsatt gasmarknad kommer att uppnås i Europa och inte tillräckligt för att säkerställa att kunderna kommer att dra full nytta av liberaliseringen. Mycket arbete återstår därför innan en inre marknad för gas blir verklighet i EU.

128. De flesta medlemsstater har beslutat att upprätta en självständig tillsynsmyndighet som skall övervaka gasindustrin, särskilt tredje parts tillträde. Kommissionen bedriver ett nära samarbete med dessa nyinrättade myndigheter. Med forumet i Florens som förebild upprättade kommissionen ett europeiskt forum för kontroll av gasförsörjningen, som höll två möten i Madrid år 2000. Forumet för samman företrädare för alla medlemsstater, nationella tillsynsmyndigheter samt ansvariga för överföringsnät och gasbolag och utgör en ram för diskussioner om harmoniseringen av industristandarder och rättspraxis. Under år 2000 arbetade forumet främst med att skapa en självständig europeisk sammanslutning av ansvariga för överföringssystem och nätfrågor, såsom tillhandahållna TPA-tjänster och avgifter för överföringar över gränserna samt frågor som gäller teknisk interoperabilitet. Forumet beslutade också att tillsätta en arbetsgrupp för att påskynda diskussionerna om bland annat överföringsavgifter, utjämning och tillgång till lager.

129. Vid Europeiska rådets möte i Lissabon den 23 och 24 mars 2000 beslutade Europeiska rådet *”att påskynda liberaliseringen bl.a. på gasområdet (…)”* [51]. Kommissionen kommer därför att föreslå ett nytt direktiv för Europeiska rådets möte i Stockholm i mars 2001 [52], så att den inre marknaden för gas kan fullbordas.

130. Vad gäller tillämpningen av konkurrenslagstiftningen under år 2000 undersökte kommissionen främst samarbetsavtal som ingåtts mellan tillverkare och leverantörer av kompletterande tjänster samt leveransavtal med lång löptid [53].

131. I samband med sin undersökning konstaterade kommissionen att de europeiska gasmarknadernas struktur för närvarande inte gynnar konkurrens. Marknaderna kännetecknas av horisontella och vertikala avgränsningar som – bland annat – orsakas av leveransavtal med lång löptid som ingåtts mellan medlemmarna i en väletablerad vertikal leveranskedja från gasproducenter till slutanvändare.

132. Vertikal avgränsning innebär att varje operatör har sin väldefinierade funktion och plats i leveranskedjan och i regel avstår från att komma in på kundernas eller leverantörernas marknader (t.ex. ingen direkt försäljning från tillverkare till slutanvändare). Horisontell avgränsning innebär att varje importör/grossist eller regional/lokal distributör har sitt traditionella leveransområde och kommer i allmänhet inte – åtminstone inte för närvarande – in på det angränsande leveransområdet.

133. Kommissionen fann också att de flesta föregående marknadsled (utvinning, produktion, försäljning till grossister) kännetecknas av olika former av samarbete mellan konkurrenter. De flesta senare marknadsled (distribution, överföring och lagring) verkar för närvarande omfatta högst en enskild medlemsstat. De domineras i allmänhet av tidigare monopolföretag, som är ledande på hemmaplan. Dessa företag är i allmänhet vertikalt integrerade och kontrollerar rörledningarna, som i regel är och med all sannolikhet kommer att förbli naturliga monopol.

134. När kommissionen fastställer sina prioriteringar för den framtida politiken för tillämpning av konkurrenslagstiftningen, kommer den att ta hänsyn till den nuvarande marknadsstrukturen. Kommissionen anser att konkurrens kan införas på gasmarknaderna endast om följande tre villkor uppfylls:

[51] Se pressmeddelande Lissabon (24.3.2000) – Nr: 100/00.

[52] Se meddelande från kommissionens till rådet och Europaparlamentet: *Lägesrapport om genomförandet av den inre marknaden för el,* KOM(2000) 297, slutlig, 16.5.2000, s. 11.

[53] Se rapport om GN/Endesa.

— Leverantörerna skall ha full frihet att konkurrera om kunder.

— Kunderna skall ha full frihet att byta leverantör.

— Ett effektivt, icke-diskriminerande och kostnadsavspeglande TPA-system måste införas och upprätthållas.

135. Under de närmaste åren kommer kommissionen att ägna sig åt de prioriterade ärenden som bidrar till att skapa konkurrensmässiga marknadsvillkor. Prioritet kommer därför att ges ärenden med hjälp av vilka man kan få gemensam saluföring i tidigare marknadsled (t.ex. gemensam försäljning) att upphöra. Prioritet kommer också att ges ärenden som begränsar köparens möjligheter att sälja gas utanför ett visst område eller till vissa användare. Dessa ärenden är särskilt viktiga med tanke på fullbordandet av den inre marknaden för gas.

136. Prioritet kommer också att ges nätfrågor. Utan ett effektivt system för tillträde för tredje part kan kunderna inte byta leverantör, och leverantörer kan inte leverera gas till kunder som är villiga att byta leverantör. I linje med de generella principerna i EG:s konkurrenslagstiftning kommer gränsöverskridande problem att vara kommissionens huvudangelägenhet, medan de nationella myndigheterna uppmanas att ta sig an ärenden med nationell räckvidd.

2.2 Elbranschen

137. År 2000 var det andra året med en liberaliserad elmarknad. Elva medlemsstater har fullt ut genomfört 1996 års direktiv. Av de fyra återstående medlemsstaterna har tre ännu inte genomfört all lagstiftning som är nödvändig för att marknadsaktörerna skall känna till sina verksamhetsbetingelser. En medlemsstat åtnjuter fortfarande ett undantag från direktivet fram till 2001. Kommissionens förfaranden enligt artikel 226 i EG-fördraget pågår fortfarande mot de medlemsstater som antingen dröjt med att genomföra direktivet eller bara gjort det delvis.

138. Kommissionen antog den 10 maj 2000 ett förslag till direktiv från Europaparlamentet och rådet om främjande av el från förnybara energikällor på den inre marknaden för el [54]. Det strategiska syftet med förslaget är att skapa en ram för en betydande ökning på medellång sikt av el från förnybara energikällor i EU och att underlätta dess tillträde till den inre marknaden för el. För att nå detta mål föreslås det i direktivet att medlemsstaterna skall vidta nödvändiga åtgärder, däribland statligt stöd, för att säkerställa att andelen el som produceras från förnybara energikällor skall uppgå till ca 22 % av gemenskapens totala elförbrukning 2010.

139. Tillämpningen av EG:s konkurrenslagstiftning koncentrerades på två typer av ärenden. Den första typen gällde avtalsförbindelser mellan elproducenter, som har blivit konkurrenter genom liberaliseringen. Man genomförde i synnerhet en undersökning om kopplingarna mellan *Electricité de France* och *Compagnie Nationale du Rhône,* det tidigare franska monopolföretaget, och en liten lokal elproducent.

140. Den andra relevanta ärendetypen gällde tillträde till länkar som var utsatta för stockningar, dvs. de linjer som används för att koppla ihop olika medlemsstaters elsystem [55]. Efter kommissionens ingripande har förbättringar gjorts när det gäller tillträde till kablar som förenar högspänningselnäten i Skandinavien med Tyskland. Kommissionen kommer också att ta itu med andra länkar som är utsatta för

[54] Kommissionens förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv, KOM(2000) 279, slutlig.

[55] Se också del två om Skagerakkabeln samt kommissionens pressmeddelande IP/01/30, 11.1.2001.

stockningar mellan EU:s medlemsstater, såsom vid den brittisk/franska, belgisk/nederländska, tysk/nederländska och franska/spanska gränsen.

141. År 2000 undersökte kommissionen det första stora koncentrationsärendet som påverkade elmarknaderna [56].

142. Riktlinjerna för behandlingen av icke-återvinningsbara kostnader enligt reglerna om statligt stöd är ännu inte färdiga. Enligt planerna skall de antas under första halvåret 2001.

143. Europeiska rådet i Lissabon den 23 och 24 mars 2000 beslutade, på motsvarande sätt som för gasmarknaden *"att påskynda liberaliseringen av bland annat elmarknaden (…)"* [57]. Kommissionen kommer därför att föreslå ett nytt direktiv för Europeiska rådets möte i Stockholm i mars 2001 [58] där den uppmanar till ett fullbordande av den inre marknaden för el.

2.3 Telekommunikationer

2.3.1 Konsolidering av liberaliseringsdirektiven

144. I samband med den allmänna omarbetningen av sektorsdirektiven antog kommissionen den 12 juli ett utkast till direktiv i syfte att i en enda rättsakt samla alla aktuella bestämmelser i direktiv 90/388/EEG, ändrat genom direktiven 94/46/EG, 95/51/EG, 96/2/EG, 96/19/EG och 1999/64/EG. Eftersom liberaliseringen av telekommunikationsmarknaderna i Europa redan till stor del genomförts, kommer endast de bestämmelser att bibehållas som förblir nödvändiga för att garantera att målen för direktiven uppnås. Syftet med utkastet till direktiv är inte att ålägga medlemsstaterna nya skyldigheter. Flera definitioner har ändrats med beaktande av den nyaste tekniska utvecklingen på området för telekommunikationer.

145. Det slutliga antagandet av det nya direktivet kommer att äga rum parallellt med antagandet av de sex förslagen till harmoniseringsdirektiv som kommissionen antog samma dag.

2.3.2 Den sjätte rapporten om genomförandet av direktiven

146. Den 7 december antog kommissionen sin sjätte rapport om genomförandet av EU:s lagstiftning på telekommunikationsområdet [59]. Rapporten är inriktad på tillämpningen av liberaliserings- och harmoniseringsdirektiven inom samtliga EU-medlemsstater.

147. Efter tre år av helt liberaliserade telekommunikationstjänster bekräftar rapporten att konkurrensen har främjat en ökning av GSM-mobiltelefonins utbredning, som i en medlemsstat uppgår till 70 % och i samtliga medlemsstater överskrider 39 %. Marknadsläget visar hur taxorna för privatabonnemang och företagsabonnemang fortsatt att sjunka. På grossistmarknaden fortsätter världsmarknadspriserna för förhyrda linjer att sjunka, särskilt där ett konkurrenstryck råder. Medan dessa priser har sjunkit betydligt sedan 1997, varierar årshyrorna avsevärt mellan de olika medlemsstaterna, både för nationella och internationella linjer. Samtrafikavgifterna har, efter liberaliseringen, minskat med

[56] Se ärende VEBA/VIAG, punkt 261.

[57] Se pressmeddelande, Lissabon (24.3.2000) – Nr: 100/00.

[58] Se meddelande från kommissionen till rådet och Europaparlamentet: *Lägesrapport om genomförandet av den inre marknaden för el,* KOM(2000) 297, slutlig, 16.5.2000, s. 11.

[59] KOM(2000) 814.

6,5 % för enkel överföring och med 20,2 % för dubbel överföring. På lokal nivå har de förblivit oförändrade.

148. I rapporten har kommissionen också identifierat ett antal svårlösta problem. För det första är auktoriseringsförfarandena fortfarande tunga och byråkratiska i flera medlemsstater, och licensavgifterna är ofta betungande. Detta är ett hinder för marknadsinträde. Vad samtrafiken beträffar klagar de nya operatörerna över att tillsynsmyndigheterna inte alltid har kompetens att verifiera att de etablerade operatörernas priser bygger på de underliggande kostnaderna. Endast ett litet fåtal medlemsstater har sett till att införa lämpliga redovisningsmetoder. Slutligen finns det problem i vissa medlemsstater som orsakar betänkligheter vad gäller avsaknaden av utjämning av taxorna för telefonabonnemang, vilket orsakar en kniptångseffekt tillsammans med taxorna för tillträde till accessnätet.

2.3.3 Meddelande om överföring av tal via Internet

149. I 1998 års meddelande om status för tal över Internet förutsågs det att meddelandet skulle ses över år 2000 med beaktande av marknadsutvecklingen. Kommissionen genomförde ett offentligt samråd och antog ett nytt meddelande den 20 december 2000 [60]. Det är inte meningen att det nya meddelandet skall ersätta 1998 års meddelande, som fortsätter att gälla tills det nya regelverket träder i kraft, vilket enligt planerna skall ske 2002. Det främsta syftet med meddelandet är att undanröja oklarheter.

150. Kommissionens bedömning är fortfarande att telekommunikationstjänsterna över Internet generellt sett inte motsvarar definitionen av taltelefoni och därför inte kan omfattas av de sektoriella reglerna. I de fall där tjänsterna i fråga emellertid tack vare sin kvalitet och tillförlitlighet erbjuder ett perfekt substitut för talkommunikationer som tillhandahålls på ett mer traditionellt sätt, finns det ingen orsak till varför operatören inte skulle behöva följa det regelverk som är tillämpligt på taltelefoni.

2.3.4 Kontroll av direktivens genomförande

151. Kommissionen har fortsatt att övervaka det effektiva genomförandet av liberaliseringsdirektiven i medlemsstaterna samt införandet av ett regelverk i Grekland, där övergångsperioden för att införa konkurrens löpte ut den 31 december 2000.

152. Trots de betydande framsteg som gjorts av medlemsstaterna, pågick i slutet av året fortfarande 21 överträdelseförfaranden mot medlemsstater som inte på rätt sätt hade införlivat de liberaliseringsdirektiv som grundade sig på artikel 86.3 i fördraget eller som inte hade anmält några genomförandeåtgärder. Kommissionen fortsatte framför allt med överträdelseförfaranden som under tidigare år inletts mot medlemsstater som inte hade genomfört liberaliseringsdirektiven på rätt sätt. Överträdelseförfarandet mot Frankrike angående beräkningen av kostnaden för samhällsomfattande tjänster hänsköts till EG-domstolen i april. Kommissionen anser att de utvärderingsmetoder och beräkningsregler som Frankrike infört 1997 inte var transparenta, vilket ledde till en överskattning av kostnaderna för samhällsomfattande tjänster.

153. Kommissionen fortsatte också förfarandena mot medlemsstater som inte hade utjämnat abonnemangsavgifterna i enlighet med direktiv 96/19/EG (Tyskland, Spanien, Frankrike och Italien inom ramen för förfarandet avseende samhällsomfattande tjänster). Det är viktigt att utjämningen genomförs innan tillträdet till accessnätet öppnas, för att undvika en kniptångseffekt, dvs. situationer där nya operatörer skulle tvingas bära de mellanliggande kostnaderna (för linjerna med fritt tillträde i det aktuella fallet) för att effektivt kunna konkurrera med de detaljhandelspriser som den dominerande

[60] EGT C 369, 22.12.2000.

operatören tillämpar, som också råkar vara den som levererar mellanprodukten. Kommissionen översände därför ett motiverat yttrande till Spanien och Italien samt en formell underrättelse till Tyskland. Eftersom de italienska myndigheterna, efter att ha mottagit det motiverade yttrandet, i december vidtog åtgärder som gjorde det möjligt för Telecom Italia att i tillräcklig proportion anpassa abonnemangsavgiften, inställdes förfarandet mot Italien.

154. Kommissionen översände också ett motiverat yttrande till Luxemburg, som diskriminerade nya aktörer med avseende på tillträdesrätt [61]. Slutligen skickade kommissionen åtta formella underrättelser till de medlemsstater som inte hade anmält några åtgärder om genomförande av direktiv 1999/64/EG, som har till syfte att garantera att telenät och kabel-tv-nät som ägs av en och samma operatör är separata juridiska enheter.

2.3.5 Meddelande och branschutredning om tillträde till accessnät

155. Den svaga konkurrensen inom accessnätet (dvs. det sista kopparledningsparet mellan den etablerade operatörens växlar och slutanvändarna) är fortfarande en källa till problem. I de flesta EU-medlemsstater har de etablerade operatörerna marknadsandelar på 95–100 % i fråga om tillträdestjänster till slutkund och lokala kommunikationer, där kontrollen över accessnätet gör det möjligt för dem att hindra marknadsinträde. Den 26 april antog kommissionen ett meddelande om tillträde till accessnät [62], där den påpekade att förvägrat tillträde till accessnätet eller diskriminerande villkor för tillträde, kan, även i avsaknad av särskilda regler, utgöra missbruk av en dominerande ställning som utövas av etablerade operatörer i strid med artikel 82.

156. När kommissionen den 12 juli tillkännagav sitt förslag till ett nytt regelverk på området för telekommunikationstjänster [63], däribland en förordning om tillträde till accessnät, meddelade den också att den hade inlett en branschutredning om tillträde till accessnät. Utredningen gäller konkurrens inom accessnätet och undersöker eventuellt missbruk av en dominerande ställning som utövas av etablerade operatörer.

2.3.6 Preliminära resultat av branschutredningen om förhyrda förbindelser

157. Under en hearing den 22 september lade kommissionen fram de preliminära resultaten av branschutredningen om förhyrda förbindelser. De viktigaste resultaten är att avgifterna för förhyrda förbindelser har minskat betydligt sedan denna sektor öppnades för konkurrens, särskilt för förhyrda långdistansförbindelser och internationella förhyrda förbindelser. Det verkar råda hård konkurrens i detaljistledet, vilket åskådliggörs av de stora rabatter som beviljas av de etablerade operatörerna. Efterfrågan på förhyrda förbindelser ökar anmärkningsvärt, framför allt på grund av Internet. Situationen varierar dock betydligt i olika medlemsstater. Den relativa vikten för intäkterna av förhyrda förbindelser i de etablerade operatörernas totala omsättning varierar stort (mellan 1 % och 17 % för nationella förhyrda förbindelser, mellan 3 % och 27 % för internationella förhyrda förbindelser). Priser som eventuellt är alltför höga har konstaterats för bandbredder på 2, 34 och 155 megabyte per sekund. Utredningen har också avslöjat förekomsten av eventuellt missbruk som inte är avgiftsrelaterat, t.ex. strategiska rabatter och diskriminerande väntetider för tillhandahållande av förhyrda förbindelser.

[61] Hänsköts till EG-domstolen den 27 februari 2001.

[62] EGT C 272, 23.9.2000, s. 55.

[63] Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2887/2000 av den 18 december 2000 om tillträde till accessnät, EGT L 336, 30.12.2000, s. 4, antagen enligt artikel 95 i EG-fördraget.

158. För att utreda orsakerna till eventuellt alltför höga priser för internationella förhyrda förbindelser, inledde kommissionen på eget initiativ fem förfaranden som gällde Belgien, Grekland, Spanien, Italien och Portugal. Som ett första steg håller kommissionen bilaterala möten med de nationella reglerings- och konkurrensmyndigheterna i de berörda medlemsstaterna.

2.3.7 Branschutredning om roaming

159. Branschutredningen om roaming grundade sig på en formell begäran om upplysningar om kostnader, priser och affärspraxis gällande mobila roamingtjänster som skickades till nästan 200 mobilnätsoperatörer, tjänsteleverantörer och nationella myndigheter i EU. Det befanns att både grossist- och detaljhandelsmarknaderna var övervägande nationella, och detaljhandelserbjudanden över gränserna förekom nästan inte alls. Utredningen avslöjade koncentrationsgrader på mer än 90 % för de två etablerade operatörerna på de flesta nationella grossistmarknaderna för roamingtjänster, och en genomgripande brist på kostnadsinriktning och konkurrenskraftiga erbjudanden i synnerhet i grossistledet inom hela EU.

160. Kommissionen diskuterade resultaten av sin utredning med de nationella konkurrensmyndigheterna och med experter från de nationella tillsynsmyndigheterna för telekommunikationsbranschen i EU:s medlemsstater under ett möte som ägde rum i Bryssel den 24 november. Under mötet diskuterade kommissionen möjliga initiativ som skulle kunna tas för att vidta åtgärder mot ett antal sannolika fall av hemligt samförstånd mellan mobilnätsoperatörer och/eller missbruk av ensam eller gemensam dominerande ställning som konstaterades i samband med utredningen. Kommissionen kommer också att använda resultaten av utredningen för att bedöma standardavtal och förmånsavtal om roaming, samt rabattmetoder som gäller roamingavgifter i grossist- och detaljistledet, och den avser på grundval av detta att ge både nationella myndigheter och företag vägledning om hur konkurrensreglerna skall tillämpas.

2.3.8 Enskilda ärenden som undersökts enligt artiklarna 81 och 82

Unisource

161. Den 29 december antog kommissionen ett beslut [64] där den upphävde det beslut om undantag den hade fattat 1997 [65] avseende *Unisource,* en bred, världsomfattande allians mellan tre etablerade teleoperatörer, nämligen KPN (Nederländerna), Telia (Sverige) och Swisscom (Schweiz).

162. Parterna hade underrättat kommissionen om att aktieägarna, på grund av marknadsutveckling och de förluster som ackumulerats av Unisource, hade beslutat att drastiskt minska den verksamhet som bedrivs av deras gemensamma företag, som numera endast tillhandahåller telekommunikationstjänster med mervärde till multinationella företag. Dessutom har man slopat ensamåterförsäljaravtalen och de konkurrensklausuler som hindrar moderbolagen från att konkurrera med det gemensamma företaget.

163. Mot bakgrund av dessa förändringar begärde parterna en översyn av 1997 års beslut. De begärde särskilt att få slippa de omfattande villkoren och rapporteringskraven som ålades dem som en del av undantaget.

---

[64] Kommissionens pressmeddelande IP/01/1, 3.1.2001.

[65] Kommissionens beslut av den 29 oktober 1997, EGT L 318, 20.11.1997.

2.3.9 Ärenden som undersökts enligt koncentrationsförordningen

JV.46 – Callahan Invest/Kabel Nordrhein-Westfalen
och JV.50 – Callahan Invest/Kabel Baden-Württemberg

164. I två beslut, av den 19 juni och den 1 augusti, godkände kommissionen försäljningen av Deutsche Telekoms (DT) regionala kabel-tv-nät i *Nordrhein Westfalen (KNW)* och *Baden-Württemberg (KBW)* till *Callahan Invest Limited* [66]. Syftet med dessa transaktioner var att skapa större konkurrens på de olika marknaderna för tillhandahållande av kommunikationstjänster. I sin bedömning av de anmälda koncentrationerna fann kommissionen att transaktionerna inte skulle ge upphov till eller förstärka en dominerande ställning.

165. Kommissionen fann att även om KNW och KBW i praktiken skulle ha monopol på kabelverksamheten inom sitt område omedelbart efter transaktionen, skapar eller stärker transaktionen i sig inte en dominerande ställning på marknaden för betal-tv-tjänster i Tyskland, eftersom KNW och KBW endast övertar den ställning som DT hade tidigare. Efter uppgraderingen av kabel-tv-nätet, kommer KNW och KBW att kunna konkurrera med DT genom att erbjuda slutkunder lokaltelefonitjänster och tjänster för tillgång till Internet.

166. KNW och KBW kommer att ingå ett antal avtal med DT:s dotterbolag Media Services GmbH (MSG) för att få programinnehåll, tekniska tjänster och vissa marknadsförings- och försäljningstjänster som är förknippade med KNW:s tillhandahållande av betal-tv-tjänster till abonnenter i Nordrhein-Westfalen. Dessa avtal omfattas dock inte av kommissionens beslut att godkänna transaktionen.

JV.48 – Vodafone, Vivendi och Canal+ (Vizzavi)

167. Den 20 juli godkände kommissionen bildandet av det gemensamma företaget Vizzavi Internetportal mellan *Vodafone, Vivendi och Canal+*. Godkännandet blev möjligt efter det att företagen i fråga gjorde åtaganden för att säkerställa att konkurrerande Internetportaler skulle ha tillgång på lika villkor till moderbolagens set top-boxar och mobiltelefoner.

168. Vizzavi utvecklar, marknadsför, driver och tillhandahåller en märkesportal för tillgång till Internet på många olika sätt i hela Europa, och erbjuder kunderna en sömlös miljö av Internetbaserade interaktiva tjänster, över flera olika plattformar, såsom fasta och mobila telenät, persondatorer och handdatorer samt tv-apparater. Beslutet säkerställer att den rådande konkurrenspräglade modellen för Internettjänster, där konsumenterna kan välja sin programleverantör oberoende av sin Internetleverantör, överförs till tillväxtmarknaderna för Internetleveranser via mobiltelefoner och tv-apparater.

169. Kommissionen fann i sin undersökning att det gemensamma företaget skulle ha orsakat konkurrensproblem på de nationella tillväxtmarknaderna för tv-baserade Internetportaler och nationella och alleuropeiska tillväxtmarknader för mobiltelefonbaserade Internetportaler. För att lösa de konkurrensproblem som kommissionen identifierat, gjorde parterna åtaganden för att säkerställa att standardportalen i mobiltelefonen eller set top-boxen skulle kunna ändras, om kunden så önskar. Åtagandena kommer att göra det möjligt för konsumenterna att få tillgång till tredje parters portaler, att själva ändra standardportalerna, eller att auktorisera en utomstående portaloperatör att ändra standardinställningen åt dem.

[66] Kommissionens pressmeddelande IP/00/637, 20.6.2000 och IP/00/905, 2.8.2000.

2.4 Posttjänster

2.4.1 Kommissionens förslag till ett ytterligare öppnande av marknaden

170. Den 30 maj lade kommissionen fram sitt förslag till ändring av postdirektivet, där den föreslog ett antal åtgärder som skulle öppna en stor del av marknaden för posttjänster för konkurrens fram till 2003 [67]. Marknaden skulle öppnas ytterligare 2007. Det är meningen att det föreslagna successiva tillvägagångssättet skall leda till ökad konkurrens på området för posttjänster och samtidigt utgöra en garanti för samhällsomfattande tjänster inom postsektorn i hela EU.

171. Kommissionen föreslår att antalet tjänster som medlemsstaterna måste öppna för konkurrens skall utökas från och med den 1 januari 2003. Dessa tjänster skulle omfatta försändelser som väger mer än 50 gram och försändelser som väger mindre än 50 gram, om portot är minst två och en halv gånger högre än för ett standardbrev. All utgående utrikespost och alla expresstjänster skulle också bli föremål för konkurrens. Det öppnande av marknaden som är följden av detta första steg uppskattas motsvara sammanlagt i genomsnitt ca 20 % av de intäkter som posttjänsterna ger tillhandahållare av samhällsomfattande tjänster. I förslaget ges dessutom en exakt definition av särskilda tjänster, som inte kan förbehållas någon operatör enligt det nuvarande direktivet. Vidare krävs det att principer om öppenhet och icke-diskriminering skall tillämpas på särskilda taxor.

2.4.2 Övervakning av Reims II-avtalet

172. Den 15 september 1999 antog kommissionen ett beslut enligt artikel 81.3 om att bevilja Reims II-avtalet undantag t.o.m. den 31 december 2001 [68]. I avtalet kommer 16 europeiska postoperatörer överens om ersättningar för att leverera varandras inkommande utrikespost. Höjningar av ersättningarna är förknippade med förbättringar av kvaliteten på den mottagande postoperatörens utdelningstjänster. I sitt beslut föreskrev kommissionen ett antal villkor och åtaganden för att säkerställa att avtalet gynnar konsumenterna.

173. Under år 2000 övervakade kommissionen utvecklingen av priser och kvaliteten på tjänster på marknaden för utrikespost inom gemenskapen, som en uppföljning av sitt beslut. Under de senaste åren har kvaliteten på tjänster som avser utrikespost inom gemenskapen ökat betydligt, visserligen från en mycket låg nivå i vissa medlemsstater. Kommissionen förde också en dialog med parterna i avtalet för att säkerställa att de uppfyller de villkor och fullgör de åtaganden som anges i beslutet. Möten har också hållits med andra berörda parter, t.ex. konsument- och användarorganisationer.

2.4.3 Hindrande av och tilläggsavgifter för utrikespost

174. Kommissionen håller på att undersöka ett antal klagomål, där det påstås att *Deutsche Post AG* bryter mot artikel 82 genom att hindra och fördröja vanlig inkommande utrikespost och belägga den med tilläggsavgifter. Efter det att det brittiska postverket anfört klagomål, inledde kommissionen ett formellt förfarande mot Deutsche Post den 25 maj [69]. Kommissionen ansåg att ett antal försändelser – som Deutsche Post AG hindrat och sedan tagit ut inrikesavgift för på grundval av en tysk svarsadress som fanns med i försändelserna – var normala utrikesförsändelser som postats i Förenade kungariket. Kommissionens preliminära slutsats var därför att Deutsche Post missbrukade sin dominerande ställning

[67] Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 97/67/EG för att ytterligare öka konkurrensen inom postsektorn i gemenskapen, KOM(2000) 319 slutlig

[68] Kommissionens beslut av den 15 september 1999 i ärende nr IV/36.748 – *Reims II* (EGT L 275, 26.10.1999).

[69] Ärende COMP/36.915 – Deutsche Post AG – Hindrande av utrikespost, kommissionens pressmeddelande IP/00/562, 31.5.2000.

på marknaden för inkommande utrikespost genom att ta ut full inrikesavgift för dessa försändelser. Kommissionen ansåg också att betydande förseningar som beror på att sådana försändelser hindrats kan betraktas som en överträdelse av artikel 82.

2.4.4 Postorderpaket

175. Den 8 augusti inledde kommissionen ett formellt förfarande mot *Deutsche Post AG* i ett ärende som gällde Deutsche Post AG:s prispolitik för utdelning av postorderpaket [70]. I sitt meddelande om invändningar ansåg kommissionen att Deutsche Post missbrukade sin dominerande ställning genom att tillämpa en kombination av lojalitets- och målrabatter som utestängde konkurrens [71]. Kommissionen undersökte också de höga brevavgifter som tillämpades i Tyskland. Internationella jämförelser, där man tar hänsyn till sådana faktorer som befolkningstäthet och tjänsternas kvalitet, visar att avgifterna för standardbrev i Tyskland är högre än i alla andra EU-medlemsstater. För att undersöka om dessa avgifter är alltför höga, dvs. om de avgifter som tas ut av Deutsche Post AG står i rimlig relation till de verkliga kostnaderna eller värdet på den tjänst som tillhandahålls, har kommissionen uppmanat Deutsche Post att lämna ytterligare upplysningar om sina kostnader.

176. Den 19 oktober tillkännagav Deutsche Post att man hade sagt upp alla de klausuler i sitt avtal med postorderföretag som innehåller mål- och lojalitetsrabatter som kommissionen gjort invändningar mot, och uppgav att förhandlingar pågick om alternativa avtal.

2.4.5 Nya posttjänster

177. Den 21 december antog kommissionen ett beslut som gällde tillhandahållande av nya posttjänster i Italien med ett särskilt mervärde, framför allt en garanti för att elektroniskt skapade försändelser når fram en viss dag eller vid en viss tidpunkt som fastställts på förhand [72]. Beslutet följer efter ett klagomål som anförts mot Italien på grundval av att leveranserna av hybridpost (den fas där försändelserna framställs på datoriserad väg) i samtliga fall hade förbehållits den etablerade operatören. Kommissionen anser att det italienska dekretet nr 261 av den 22 juli, genom vilket de arrangemang fastställs som hindrar privata leverantörer från att erbjuda nya hybridtjänster med särskilda egenskaper, är oförenligt med artikel 86.1 tillsammans med artikel 82 i fördraget. Förutom Italien har ingen medlemsstat förbehållit den etablerade operatören leveranser av hybridpost en viss dag eller vid en viss tidpunkt som fastställts på förhand.

178. Leveransfasen för hybridpost kan omfatta inslag av mervärde, t.ex. en garanti för att försändelser som skapats på datoriserad väg når fram en viss dag eller vid en viss tidpunkt som fastställts på förhand. Den etablerade operatören i Italien erbjuder för närvarande inte denna nya tjänst. Leveranser en viss dag eller ett visst klockslag som fastställts på förhand är en separat marknad, som avviker betydligt från traditionella utdelningstjänster (samhällsomfattande tjänster). Därför finns det ingen grund för att sådana leveranser förbehålls en sådan leverantör av samhällsomfattande tjänster som inte tillhandahåller sådana tjänster. Dessutom omfattar de tjänster som tillhandahålls av den etablerade operatören för närvarande inte garanterad leverans en viss dag eller tidpunkt som fastställts på förhand, så den etablerade operatören skulle inte drabbas av någon förlust om denna tjänst ges till en annan operatör.

---

[70] Förenade målen COMP/35.141 UPS mot Deutsche Post AG och COMP/37.121 DVPT mot Deutsche Post AG. Kommissionens pressmeddelande IP/00/919, 8.8.2000.

[71] Meddelandet om invändningar av den 8 augusti 2000 följdes av ett ytterligare meddelande om invändningar den 4 oktober 2000, kommissionens pressmeddelande IP/00/1108, 4.10.2000.

[72] Kommissionens pressmeddelande IP/00/1522, 21.12.2000.

2.5 Lufttransporter

2.5.1 Allianser

179. Konsolideringen inom lufttransportsektorn fortsätter i snabb takt och kommissionen undersökte ett antal allianser och koncentrationer under år 2000. Kommissionen tror generellt att allianser mellan flygbolag innebär fördelar för passagerarna genom att nätverken blir större och effektiviteten ökar. Allianser kan dock också begränsa konkurrensen kännbart på enskilda flyglinjer, och det kan hända att korrigerande åtgärder måste vidtas för att lindra de konkurrensbegränsande effekterna.

180. Den 28 februari skickade kommissionen en ”varningsskrivelse” till Swissair, Sabena, TAP, AOM och Crossair, medlemmar i alliansen *Qualiflyer*, med anledning av ett avtal som gjorde det möjligt för dessa flygbolag att samordna biljettpriser. I varningsskrivelsen fick parterna tre veckor på sig att bevisa för kommissionen att avtalet hade upphört att gälla. I annat fall riskerade flygbolagen i fråga att kommissionen skulle inleda ett formellt överträdelseförfarande som skulle kunna få den att anta ett beslut där den konstaterar att en överträdelse hade begåtts och ådöma böter. Efter denna varningsskrivelse sade parterna upp prissättningsavtalet för flyglinjerna mellan Portugal och Belgien, mellan Portugal och Schweiz och mellan Paris (Orly) och Bryssel, som endast trafikeras av medlemmar i Qualiflyer-gruppen. Därför inledde kommissionen inget formellt överträdelseförfarande.

181. I oktober skickade kommissionen skrivelser till *Lufthansa och SAS* där den uttryckte allvarliga betänkligheter med avseende på deras samarbete med Austrian Airlines. Detta samarbete anmäldes till kommissionen i december 1999. Kommissionen tror att samarbetsavtalen i sin nuvarande form skulle sätta konkurrensen ur spel på ett stort antal flyglinjer mellan Österrike och Tyskland och mellan Österrike och Skandinavien. Översändandet av skrivelserna var det första formella steget i kommissionens undersökning, som fortfarande pågår. Undersökningen kan utmynna i ett beslut om att förbjuda samarbetet, om flygbolagen i fråga inte löser de problem som kommissionens påtalat.

182. Kommissionens undersökning av några andra flygbolagsallianser fortsätter. Ett beslut som gäller samarbetet mellan British Midland, Lufthansa och SAS väntas i början av 2001.

183. Kommissionen undersökte också koncentrationen mellan US Air och United under år 2000. Parterna godtog ett antal åtaganden och koncentrationen godkändes i början av 2001.

2.5.2 Flygplatser

184. Kommissionen har undersökt landningsavgifter vid alla europeiska flygplatser sedan den 28 juni 1995, då den fastställde att det rabattsystem som tillämpades på Bryssels huvudflygplats utgjorde en överträdelse av gemenskapslagstiftningen. Sedan dess har de flesta medlemsstater ändrat sitt system för landningsavgifter för att få diskrimineringen att upphöra. Beslut fattades mot de portugisiska och finska flygplatsmyndigheterna 1999. De portugisiska myndigheterna besvärade sig över kommissionens beslut inför EG-domstolen, men de finska myndigheterna har åtagit sig att respektera kommissionens beslut och ändra sitt system för landningsavgifter före januari 2001.

185. I juli år 2000 fattade kommissionen ett beslut enligt artiklarna 86 och 82 [73] där den fastställde att ett system med rabatter och differentierade landningsavgifter beroende på startplatsen för flygningen, såsom det föreskrivits av den spanska regeringen, gynnade nationella flygbolag på utländska flygbolags bekostnad. För alla kategorier av flygplan föreskrev det spanska systemet högre avgifter för flygningar

[73] Kommissionens pressmeddelande IP/00/874, 27.7.2000.

inom gemenskapen än för inrikesflygningar. Dessutom beviljade man rabatter som ökade med antalet landningar per månad. Rabatterna ökade från 9 % upp till 35 %. I praktiken gynnade detta system nationella flygbolag, särskilt Iberia, Binter Canarias och Spanair, som fick rabatter på 20–25 % i genomsnitt. Det finns inga objektiva skäl för en sådan diskriminerande behandling. De spanska myndigheterna har informerat kommissionen om att systemet för landningsavgifter nu har ändrats så att det är förenligt med gemenskapslagstiftningen.

186. Samtidigt skickades en formell underrättelse till de italienska myndigheterna som ett första steg i kommissionens förfarande, som också kan utmynna i ett formellt beslut. På samma sätt som i det spanska ärendet fann kommissionen att det italienska systemet diskriminerade utländska flygbolag till förmån för italienska flygbolag, särskilt Alitalia. Landningsavgifterna i Italien fastställs i lag. Enligt ett dekret av den 27 oktober 1998 beviljades inrikesflygningar rabatter på 57–64 % på de normala landningsavgifter som tillämpas på internationella flygningar, beroende på flygplanstyp. Efter den formella underrättelsen har de italienska myndigheterna informerat kommissionen om att deras system för landningsavgifter har ändrats så att det är förenligt med gemenskapslagstiftningen.

187. Genom att uppmana de spanska och italienska regeringarna att upphöra med sina respektive system har kommissionen tagit de sista stegen för att avskaffa diskriminerande landningsavgifter inom EES.

188. Kommissionen antog den 11 juni 1998 [74] ett beslut enligt artikel 82 i EG-fördraget, där *Aéroports de Paris (ADP)* uppmanades att införa ett icke-diskriminerande system med kommersiella avgifter för tillhandahållande av marktjänster. ADP väckte talan i augusti 1998 mot detta beslut.

189. Förstainstansrätten förkastade den 12 december 2000 [75] samtliga de sju åtalsgrunder som anfördes i ADP:s talan. Beslutet är viktigt i minst tre avseenden: det klargör vilken procedurförordning som är tillämplig på transportinfrastrukturer, det klassificerar förvaltningen av en flygplats som affärsverksamhet och flygplatsförvaltaren som ett företag, och det bekräftar, efter domen i målet *Corsica Ferries* [76] att företagen i fråga inte behöver vara verksamma på samma marknader för att omfattas av artikel 82.

190. Domen bekräftar kommissionens politik inom sektorn för transportinfrastrukturer, i synnerhet med avseende på ett icke-diskriminerande tillträde till dessa infrastrukturer.

2.5.3 Bokningssystem

191. I juli 2000 lade kommissionen ner en undersökning enligt artikel 82 av Air Frances förmodade diskriminering av Sabre, ett amerikanskt datoriserat bokningssystem, efter det att det franska flygbolaget antagit etiska regler som garanterar Sabre samma villkor som ges Amadeus-systemet, där Air France är delägare, samt andra datoriserade bokningssystem. Denna framgångsrika undersökning var den första som hade inletts på begäran av det amerikanska justitiedepartementet med stöd av ett bilateralt samarbetsavtal mellan Europeiska unionen och Förenta staterna.

[74] EGT L 230, 18.8.1998, s. 10, *XXVIII:e rapporten om konkurrenspolitiken*, s. 159.
[75] Mål T-128/98, ADP mot kommissionen, ännu inte offentliggjort i rättsfallssamlingen.
[76] Mål C-18/93, Corsica Ferries, Rec. 1994, s. I-1783.

2.6 Sjötransporter

2.6.1 Gruppundantag för linjesjöfartskonsortier

192. Den 19 april 2000 antog kommissionen förordning (EG) nr 823/2000 [77], som förlängde det gruppundantag för linjerederier (konsortier) som ingick i kommissionens förordning (EG) nr 870/95 [78], vars giltighetsperiod på fem år löpte ut den 25 april 2000.

193. Kommissionens positiva inställning till konsortier förklaras av fördelarna med denna samarbetsform. Generellt bidrar konsortier till att förbättra inte bara produktiviteten utan också kvaliteten på linjetransporttjänster genom att rationalisera medlemsrederiernas verksamhet och medföra skalfördelar.

194. Den nya förordningen, som förlängde gruppundantaget med ytterligare en femårsperiod, innehåller ändringar som förtydligar förordningen i linje med kommissionens tolkning av förordning (EG) nr 870/95. I förordning (EG) nr 823/2000 föreskrivs således bland annat att gruppundantaget också gäller konsortier som trafikerar mer än en trad (artikel 1.1) och att tröskelvärdena för marknadsandelar måste respekteras för varje marknad där ett sådant konsortium är verksamt (artiklarna 6 och 7).

195. Den viktigaste ändring som genom förordning (EG) nr 823/2000 görs i gruppundantaget jämfört med förordning (EG) nr 870/95 är att tröskelvärden för marknadsandelar införs i stället för tröskelvärden för andel av handeln (dvs. konsortiets andel av handeln på de linjer där det faktiskt tillhandahåller linjesjötransport). Marknadsandelen är den vanliga måttstocken på marknadsinflytande som används i konkurrenslagstiftningen. Kriteriet om andel av handeln infördes i den tidigare förordningen därför att rederierna ansåg att marknadsandelarna skulle bli svåra att beräkna. Erfarenheten hade dock visat att rederierna kunde lägga fram siffror för marknadsandelar.

196. Elva konsortier undantogs med stöd av invändningsförfarandet i förordning (EG) nr 870/95 för en period som varade tills den förordningen upphörde att gälla. Invändningsförfarandet hjälpte kommissionen att kontrollera om dessa konsortier var föremål för en effektiv konkurrens. Ingenting tydde på att omständigheterna skulle ha förändrats så att dessa konsortier inte längre var föremål för en effektiv konkurrens. För att undvika den arbetsbörda nya anmälningar för med sig föreskrivs det därför i förordning (EG) nr 823/2000 att sådana konsortier skall fortsätta att undantas (beaktandemening 27, artikel 13.2). Sådana avtal fortsätter att omfattas av skyldigheter (artikel 9) och kommissionens befogenheter att återkalla undantaget (artikel 12).

2.6.2 Grand Alliance-konsortiet

197. I mars 2000 beviljade kommissionen ett undantag för *Grand Alliance*-konsortiet, ett avtal mellan Hapag-Lloyd Container Linie, Malaysia International Shipping Corporation, Nippon Yusen Kaisha (NYK), Orient Overseas Container Line Limited (OOCL) och P&O Nedlloyd. Konsortiet bedriver gemensam linjesjöfart mellan hamnar i Nord- och Sydeuropa och hamnar i Fjärran Östern. Efter att ha undersökt villkoren på de marknader som konsortiet täckte med sina tjänster, fann kommissionen att konsortiet uppfyllde villkoren för ett undantag enligt förordning (EG) nr 870/95. Den konstaterade i synnerhet att parterna hade gjort betydande investeringar i konsortiet och att det fanns bevis för att det skulle fortsätta vara utsatt för effektiv konkurrens från andra linjerederier.

[77] EGT L 100, 20.4.2000, s. 24. Kommissionens pressmeddelande IP/00/404, 25.4.2000.

[78] EGT L 89, 21.4.1995, s. 7.

2.6.3 FETTCSA

Den 16 maj 2000 antog kommissionen ett beslut där den konstaterade att medlemmarna i FETTCSA (Far East Trade Tariff Charges and Surcharges Agreement) hade brutit mot kartellförbudet i artikel 81.1 i EG-fördraget. Detta ärende diskuteras i kartellavsnittet i denna rapport (Del I.B kapitel 1.1).

2.7 Järnvägar

198. Under de senaste 30 åren har järnvägstransporterna minskat drastiskt inom gemenskapen trots att både passagerar- och frakttransporterna överlag har ökat med 2,5–3 % årligen under denna period. I synnerhet frakttransporter över gränserna har ökat kraftigt genom fullbordandet av den inre marknaden. Olyckligtvis har inte järnvägssektorn fått del av denna utveckling. Under perioden 1990–1998, mätt i ton per kilometer, ökade frakttransporterna på landsväg med 35 % medan frakttransporterna på järnväg *minskade* med 6 %. Det är iögonfallande att järnvägarnas marknadsandel har minskat till och med inom ett marknadssegment där de borde vara särskilt konkurrenskraftiga, nämligen långväga transporter av skrymmande produkter.

199. Samtidigt som det finns flera orsaker till denna utveckling, lider denna sektor av att den inre marknaden för järnvägar ännu inte har fullbordats. Hittills har effekterna av direktiv (EEG) nr 440/91 varit försumbara när det gällt att införa konkurrens på järnvägsmarknaden. Medan nationella bolag samarbetar när det gäller trafik över gränserna, har nya aktörer haft svårigheter att komma in på marknaden. Mot bakgrund av den långsamma liberaliseringstakten har medlemsstaterna i princip kommit överens om att ytterligare öppna marknaden för järnvägstransport av gods inom gemenskapen, och i november 2000 slöt rådet och Europaparlamentet ett avtal om ett nytt infrastrukturpaket. Dessa åtgärder kan väntas göra det möjligt att skapa ny dynamik inom järnvägssektorn. Detta bör leda till att konkurrenspolitiken kommer att spela en viktigare roll inom denna sektor i framtiden. Nationella bolag har tagit initiativ till ett samgående på fraktområdet. Kommissionen har också nyligen mottagit klagomål från nya konkurrenter som bedriver både person- och godstransport på järnväg. En del av dessa klagomål håller på att undersökas.

Faktaruta 3: Tjänster i allmänhetens intresse i Europa och konkurrensen

Som svar på en uppmaning från Europeiska rådets möte i Lissabon i mars 2000 antog kommissionen den 20 september 2000 en uppdaterad version av sitt meddelande om tjänster i allmänhetens intresse i Europa. Det nya meddelandet är ett betydande framsteg för kommissionen i dess ansträngningar att bättre förklara de relevanta EG-reglerna och sin politik när det gäller att tillämpa dem. Ett viktigt syfte med det nya meddelandet är att finna så konkreta lösningar som möjligt på de problem som föranledde Europeiska rådets uppmaning och att förbättra rättssäkerheten för dem som tillhandahåller tjänster i allmänhetens intresse.

I detta syfte anger det nya meddelandet räckvidden för den gällande lagstiftningen samt den flexibilitet som den nuvarande rättsliga ramen erbjuder för att beakta de särdrag som är utmärkande för tjänster i allmänhetens intresse i medlemsstaterna. Detta är väsentligt i synnerhet med tanke på att många har uttryckt farhågor för att EG:s konkurrenslagstiftning och inremarknadslagstiftning skulle kunna förstöra välfungerande tjänster i allmänhetens intresse, särskilt på lokal och regional nivå. Från denna synpunkt är det nya meddelandet särskilt viktigt i följande avseenden:

— Det förklaras först att marknadsmekanismerna ofta på ett tryggt sätt tillhandahåller tjänster i allmänhetens intresse och att tillämpningen av konkurrens- och inremarknadsprinciper inte äventyrar utbudet av dessa tjänster, utan ibland till och med förbättrar det. Det utesluter inte att staten, genom icke-diskriminerande lagstiftning, ålägger alla operatörer vissa krav på säkerhet, kvalitet och korrekthet om och så länge som de vill tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse.

— Dessutom bekräftas medlemsstaternas frihet generellt att definiera vad de betraktar som tjänster av allmänt ekonomiskt intresse i den mening som avses i artikel 86.2 i EG-fördraget, med förbehåll för att kommissionen kan kontrollera om uppenbara misstag har gjorts, och att anförtro särskilda företag tillhandahållandet av sådana tjänster. I detta sammanhang beskrivs i detalj vilka möjligheter medlemsstaterna har att trygga tillhandahållandet av sådana tjänster genom särskilda åtgärder som är förenliga med EG-fördraget. Det påminns också om att enligt artikel 295 i EG-fördraget förhåller sig gemenskapen neutral när det gäller statligt eller privat ägande.

— Slutligen förklaras alla orsaker till varför tjänster i allmänhetens intresse kan falla utanför tillämpningsområdet för EG:s konkurrensregler (och reglerna för den inre marknaden), eller vara förenliga med dem. Detta är fallet om den ifrågavarande verksamheten

  • inte är av ekonomisk natur, eller

  • inte påverkar handeln mellan medlemsstaterna (eller inte har några gränsöverskridande effekter), eller

  • omfattas av en ”de minimis” regel, eller

  • kan beviljas ett *särskilt undantag* (t.ex. enligt artikel 87.3 d för statligt stöd för att främja kultur och bevara kulturarvet), eller

  • hör till de fall där konflikter med EG:s konkurrensregler eller regler för den inre marknaden biläggs enligt *artikel 86.2* på ett sätt som gör det möjligt att fortsätta tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse.

Av ovan anförda skäl visar det nya meddelandet hur gemenskapslagstiftningen inom ramen för sitt tillämpningsområde till fördel för konsumenterna garanterar välfungerande tjänster av allmänt ekonomiskt intresse av hög kvalitet och kombinerar detta med fördelarna med öppnare och mer konkurrenspräglade marknader.

I detta sammanhang fokuserar det nya meddelandet på domstolens rättspraxis, enligt vilken kompensation som staten beviljar ett företag för tillhandahållande av tjänster av allmänt ekonomiskt intresse utgör statligt stöd som kan vara förenligt med EG-fördraget om alla villkor i artikel 86.2 uppfylls. Detta betyder framför allt att kompensationen inte får överskrida nettotilläggskostnaderna för den särskilda uppgift som anförtrotts det stödmottagande företaget. För transportsektorns del fastställs detta särskilt i artikel 73 i EG-fördraget. Dessutom fastställer kommissionen i sitt meddelande att om kompensationen bestäms för en lämplig period efter ett öppet, transparent och icke-diskriminerande förfarande, kommer den att utgå från att sådant stöd är förenligt med reglerna för statligt stöd i fördraget. Genom detta tillvägagångssätt säkerställs fungerande tjänster av allmänt ekonomiskt intresse som ett företag har anförtrotts att tillhandahålla, samtidigt som snedvridningar av konkurrensen undviks.

I meddelandet utvecklas dessutom tankegångar om hur gemenskapen, genom att bygga på den nya artikel 16 i EG-fördraget och med respekt för subsidiaritetsprincipen samt medlemsstaternas frihet att avgöra vilka tjänster som är av allmänt ekonomiskt intresse, i samarbete med lokala, regionala och nationella myndigheter skall kunna utveckla en proaktiv politik på gemenskapsnivå för att säkerställa att alla EU-medborgare har tillgång till bästa tänkbara tjänster.

I det nya meddelandet beskrivs slutligen erfarenheterna av liberaliseringen av vissa tjänster av allmänt ekonomiskt intresse (telekommunikationer, transporter, energi) och läget inom ytterligare enskilda sektorer. Det framgår av det nya meddelandet att

— kommissionen i sina ansträngningar att öppna marknader och införa konkurrens alltid anpassar sitt tillvägagångssätt samt takten i sina förslag och åtgärder till den ifrågavarande sektorns särdrag och till kraven på att verka i allmänhetens intresse inom dessa sektorer, och

— att detta sätt att liberalisera marknaderna har upprätthållit och ofta till och med förbättrat kvaliteten på och överkomligheten för tjänster av allmänt ekonomiskt intresse.

Efter det att meddelandet antagits fick det ett positivt mottagande i samband med två möten som hölls av rådet (inre marknaden), där man enades om ett yttrande om tjänster av allmänt ekonomiskt intresse. I yttrandet betonas vikten av artikel 16 i EG-fördraget, utan att detta påverkar tillämpningen av artiklarna 73, 86 och 87 i EG-fördraget. Dessutom välkomnas meddelandet på grund av dess grundläggande utgångspunkt och på grund av de detaljerade förklaringar det innehåller. I yttrandet framhävs dock återigen behovet av att villkoren för rättssäkerhet och lönsamhet uppfylls vid tillhandahållandet av tjänster av allmänt ekonomiskt intresse. I detta avseende kräver yttrandet att förhållandet mellan finansiering av tjänster av allmänt ekonomiskt intresse och tillämpningen av reglerna om statligt stöd klarläggs ytterligare.

Europeiska rådet i Nice (7–11.12.2000) godkände rådets yttrande och uppmanade rådet och kommissionen att fortsätta sina diskussioner inom ramen för dessa riktlinjer och bestämmelserna i artikel 16 i EG-fördraget. Mot bakgrund av punkt 36 i meddelandet av den 20 september 2000 noterade Europeiska rådet kommissionens avsikt att i nära samarbete med medlemsstaterna överväga olika sätt att säkerställa större förutsägbarhet och ökad rättssäkerhet vid tillämpningen av de konkurrensregler som gäller tjänster av allmänt intresse. I detta sammanhang uttryckte Europeiska rådet sin förväntan att rådet och kommissionen skulle rapportera om genomförandet av dessa riktlinjer för Europeiska rådet i december 2001.

3. Tjänster

3.1 Finansiella tjänster

200. Den 1 januari 1999 infördes den gemensamma valutan i elva medlemsstater. Införandet av euron kommer att kraftigt främja konkurrensen inom finansiella tjänster. Den mest omedelbara effekten är att den undanröjer de handelshinder i form av växelkursrisker och transaktionskostnader som är förknippade med att en valuta växlas till en annan. Resultatet är att handelsflödena mellan de deltagande medlemsstaterna sannolikt kommer att öka, och därmed fördjupa den inre marknaden och öka behovet av en ytterligare integration inom unionen. I detta sammanhang är det viktigare än någonsin att öka marknadens flexibilitet och effektivitet för att övervinna de strukturella svagheterna i utbudsledet.

201. Konkurrenspolitiken är en grundläggande drivkraft i detta avseende, med tanke på att man skall kunna dra full nytta av fördelarna med den ekonomiska och monetära unionen.

202. Som exempel kan nämnas att den gemensamma valutan, i kombination med införandet av ny teknik, kommer att göra det möjligt för bankerna att konkurrera om privatkunders insättningar i länder där de inte är fysiskt närvarande. På tillgångssidan kan lånetransaktioner i en medlemsstat inom euroområdet finansieras genom depositioner i en annan medlemsstat. Konkurrensen inom homogeniserade segment av lånemarknaden, där direkt kundkontakt är mindre viktigt (konsumentkrediter, vanliga bostadslån) bör därför kunna intensifieras. Över huvud taget bör en intensivare konkurrens inom den finansiella sektorn kunna leda till lättare tillgång till finansiering till lägre kostnader. Detta bör ytterligare kunna sporra företagen att öka sin investerings- eller affärsverksamhet.

203. Processen får dock inte lämnas vind för våg utan styrning. Det finns en risk för att företagen skulle kunna reagera på ökad konkurrens genom att försöka minska den. Ett sådant beteende kommer att underlättas av införandet av euron, eftersom den ökade överskådligheten i fråga om priser kommer att göra det lättare att kontrollera konkurrenternas priser. Då blir det också svårare att avvika från överenskomna priser och dölja detta bakom fluktuationer i växelkurserna. Det är kommissionens ansvar att ifrågasätta sådana metoder. En ökad konkurrens inom den finansiella sektorn gynnar redan kunder som lider mest av leverantörernas marknadsinflytande och konkurrensbegränsande förfaranden. En ökad konkurrens inom den finansiella sektorn kommer att få positiva spill over-effekter inom angränsande sektorer.

204. Under år 2000 visade kommissionen sin fasta beslutsamhet att ta itu med förbjudna avtal och öka konkurrensen inom den finansiella sektorn. Såsom redan nämnts [79] inleddes förfaranden mot närmare 120 banker och banksammanslutningar med anledning av deras eventuella deltaganden i avtal om avgifter för växling av valutor inom euroområdet. Ett annat exempel på detta är det ärende som gäller Cartes bancaires-koncernens regler och interna beslut.

Cartes bancaires-koncernen

205. Den 30 oktober 2000 översände kommissionen en administrativ skrivelse till Cartes bancaires-koncernen av vilken framgick att kommissionen avslutat undersökningen av de regler och interna beslut som gruppen anmält mellan 1988 och 1998. *Cartes bancaires* är den största organisationen inom betalkortssektorn i Frankrike. Den utfärdar regler för CB-betalkortssystemet och förvaltar dess infrastruktur. Kort som utfärdas av banker som är medlemmar i gruppen står för mer än 90 % av betalkortstransaktionerna i Frankrike.

206. Den administrativa skrivelsen översändes först efter det att vissa ändringar hade gjorts i de anmälda avtalen. För det första klargjordes artikel 10 i avtalet om upprättande av gruppen: punkt 5 i den artikeln ändrades för att klargöra att ett godkännande från gruppens styrelse, vilket medlemsbankerna måste få för att kunna utfärda nya kort, endast gällde kortens överensstämmelse med CB:s regler, särskilt vad gäller deras visuella utformning. I punkt 7 i dess ändrade lydelse föreskrivs det att det enda syftet med styrelsens godkännande av ett avtal mellan en medlemsbank och ett annat kortnät är att hindra att CB-systemets image, integritet och säkerhet skadas.

207. En förslag gällande gränsöverskridande utfärdande av kort som styrelsen lade fram 1995 ändrades för att precisera på vilka villkor ett kort som utfärdats av en utländsk bank får behandlas genom användning av gruppens infrastruktur (infrastrukturen kallas CB-systemet). Om sådana kort endast i

[79] Se också punkt 72.

mindre omfattning används inom CB-systemet i förhållande till deras totala användning, behöver den utfärdande banken inte ansluta sig till gruppen. Så snart de flesta transaktionerna med detta kort sker inom CB-systemet är den utfärdande banken skyldig att ansluta sig till gruppen, följa dess interna regler och betala de föreskrivna avgifterna för användningen av CB-systemet. Kommissionen har medgett att CB-systemet inte är en väsentlig funktion och att gruppen därför kan avgöra om den skall bevilja sina konkurrenter tillträde eller inte (på det villkoret att konkurrenterna inte behandlas diskriminerande).

208. Vad gäller den avgift som skall betalas mellan de två banker som sköter en betalningstransaktion som görs med ett CB-kort, ansåg kommissionen att artikel 81 inte var tillämplig eftersom denna rent inhemska avgift inte påverkade handeln mellan medlemsstaterna.

3.2 Informationssamhället och Internet

209. Kommissionens övergripande prioritering på Internetmarknaderna är att skapa förutsättningar för en öppen och konkurrenspräglad miljö där Internet kan utvecklas. På det sättet kan man garantera att Internet förblir ett öppet medium. Det bör stå klart att kommissionens grundläggande syn på Internet och liknande fall är att utvecklingen ofta främjar konkurrensen, men att de grundläggande målen för konkurrenspolitiken är lika relevanta för den nya ekonomin som för den gamla. Konkurrensproblem kan uppstå i den nya ekonomin, vilket också inträffar.

210. De flesta fall som föranlett problem har gällt den infrastruktur som används för elektronisk handel, eller kontrollen av programinnehållet i tidigare marknadsled. Problemen i fråga om infrastrukturer har särskilt gällt teleinfrastrukturerna, men problem har uppstått också på området för domännamn. För att man skall kunna säkerställa att de geografiska hindren för konkurrens undanröjs, är det avgörande att man kan undvika spekulativa, diskriminerande och missbrukande registrering av domännamn på Internet. Konkurrenssproblemen har hittills inte specifikt gällt e-handelstjänsterna i sig.

211. Bristen på konkurrens på marknaden för accessnät i samtliga medlemsstater är ett stort problem som måste lösas för att man skall kunna säkra framgången för Internet i Europa. Kommissionens meddelande [80] (antaget den 26 april), förordningen om tillträde till accessnät [81] (antagen den 5 december), och den branschutredning som inleddes med anledning av detta är viktiga politiska steg i detta avseende. Detsamma gäller för branschutredningen om förhyrda förbindelser, eftersom förhyrda förbindelser är nyckeln till skapandet av *e*Europa, eftersom de ger den grundläggande överföringskapaciteten för Internet.

212. Enskilda ärenden som gäller infrastrukturer för telekommunikationer omfattar MCI World-com/Sprint samt det gemensamma företaget Vizzavi. I det sistnämnda fallet orsakades konkurrensproblemen av parternas kontroll över infrastrukturen – dvs. Vodafones mobilnät och Canal+ infrastruktur för set top-boxar – trots att betänkligheterna gällde den eventuella uppkomsten av en dominerande ställning på en marknad i gränsområdet mellan infrastruktur och e-handel (dvs. för portaler). AOL/Time Warner och Vivendi/Seagram är exempel på ärenden som gällde kontrollen över programinnehåll i tidigare marknadsled, där betänkligheterna orsakades av att kontrollen kunde sprida sig till senare marknadsled.

213. E-handelstjänster som tillhandahålls via tv-apparater i hemmen, mobiltelefoner eller persondatorer leder till svåra frågor om marknadsdefinition, och kommissionen kommer att undersöka dem mer ingående under det kommande året, oberoende av enskilda ärenden.

---

[80] Meddelande, EGT C 272, 23.9.2000, s. 55.

[81] Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2887/2000 av den 18 december 2000 om tillträde till accessnätet, EGT L 336, 30.12.2000, s. 4, antagen enligt artikel 95 i EG-fördraget.

214. Både B2C *(business to consumer)*-tjänster och B2B *(business to business)*-tjänster kan potentiellt öka konkurrensen och effektivitetsvinsterna. Att utveckla en god förståelse för de möjliga fördelarna av B2B/B2C är därför en viktig förutsättning för alla analyser av missbruk av dominerande ställning och konkurrensbegränsande samverkan. (jfr faktaruta 4 nedan). Med undantag av vissa kända fall som vållat konkurrensproblem, t.ex. AOL/Time Warner, Vizzavi och Vivendi/Universal, har de flesta ärenden varit oproblematiska och lett till ett positivt beslut antingen enligt koncentrationsförordningen eller förordning nr 17.

215. Åtgärder som tillverkare vidtar för att skydda sina traditionella distributionskanaler från de konkurrensfrämjande effekterna av elektronisk handel kommer dock att bemötas med motåtgärder. I detta sammanhang kan det nämnas att kommissionen i december 2000 inledde ett formellt förfarande mot *B&W Loudspeaker Ltd* eftersom detta företag bland annat förbjuder sina auktoriserade återförsäljare att bedriva handel på distans – däribland försäljning via Internet – utan objektiva skäl. Ett sådant beteende hindrar det fulla uppnåendet av fördelarna med elektronisk handel. Kommissionen håller på att undersöka liknande ärenden på området för konsumentelektronik och det kan förväntas att kommissionens ståndpunkt kommer att klarna under 2001.

Faktaruta 4: Webbaserad B2B-handel och elektroniska B2B-marknadsplatser

Kommissionen ombeds allt oftare att granska elektroniska B2B-marknadsplatsers inverkan på konkurrensen. Dessa marknadsplatser är programvarusystem som gör det möjligt för köpare och säljare av liknande varor att bedriva inköpsverksamhet genom att använda gemensamma datorsystem. Kommissionen har redan granskat och godkänt sådana marknadsplatser inom ett stort antal branscher. Som exempel kan nämnas elektroniska marknadsplatser för flygplanskomponenter (MyAircraft.com – UTC/Honeywell/i2), tjänster för den kemiska industrin (Chemplorer.com – Bayer/DT/Infraserv Hoechst), kontorsutrustning (emaro.com – Deutsche Bank/SAP), tjänster för den offentliga förvaltningen (Governet.com – SAP/Siemens), optioner i utländsk valuta (Volbroker.com – Deutsche Bank/UBS/Goldman Sachs/Citibank/JP Morgan/ Natwest) och ömsesidiga fonder (Cofunds.com – Newhouse/Jupiter/Scudder/M&G).

Det finns fyra generella marknadstyper, alla med ett stort antal variationer: köparförvaltade marknadsplatser upprättas av stora köpare, ofta i samband med teknikpartner. Leverantörsförvaltade marknadsplatser upprättas av leverantörer. Marknadsgaranterna är självständiga marknadsplatser som inte kontrolleras av köpare eller säljare. De tenderar att backas upp av riskkapital och de är ofta föregångare när det gäller att använda innovationer. Innehållssamlare är webbsidor som är mångsidigare än renodlade marknadsplatser. De utarbetar och upprätthåller kataloger över flera olika tillverkares produkter som gör det möjligt för kunderna att via en gemensam sökstruktur få tillträde till erbjudanden från flera olika leverantörer.

De elektroniska B2B-marknadsplatserna kan ha betydande konkurrensfrämjande effekter. Deras främsta effekt består i att de ökar transparensen på marknaden. Detta kommer inte endast att pressa ner priserna, utan också att bidra till att separata geografiska marknader integreras ytterligare, då Internet avlägsnar de geografiska hindren för köpare och säljare som effektivt upptäcker varandra. Online-börser som gör det möjligt för köpare att ackumulera sin efterfrågan kan vara till fördel särskilt för små och medelstora företag. Dessutom väntas elektroniska B2B-marknadsplatser ge betydande effektivitetsvinster, eftersom de gör det möjligt att minska transaktionskostnaderna och förbättra förvaltningen av tillgångar.

Dessa positiva effekter skulle dock i vissa fall kunna neutraliseras av eventuella konkurrensproblem. Problemen är inte nya; frågan är i vilken utsträckning dessa problem, som härrör från den ”gamla ekonomin”, är relevanta i den ”nya ekonomin”. Nedan ges icke-uttömmande exempel på möjliga konkurrensproblem:

a) *Nätverksdominans:* Nätverkseffekter och eventuella problem som orsakas av nätverksdominans föreligger när värdet av ett system för den enskilde användaren ökar med antalet användare. Dessa effekter och problem kan leda till marknadsobalans och uppkomsten av en dominerande ställning om nätverkseffekterna är så starka att de får alla marknadsaktörer att använda samma nätverk. Detta problem skulle kunna uppstå i samband med elektroniska B2B-marknader eftersom fördelarna ofta ökar med antalet köpare och leverantörer som är kopplade till samma system.

b) *Informationsutbyte:* detta problem gäller köparnas eller säljarnas möjlighet att utbyta eller upptäcka känslig information om priser och kvantiteter. Problemet är förknippat med systemets struktur, särskilt dess öppenhet i fråga om individuella data från andra parter.

c) *Gemensamma inköp/gemensam försäljning:* detta problem gäller frågan om deltagarna i en elektronisk marknad effektivt kan koppla ihop inköps- eller försäljningsvolymer. Om så är fallet, skulle ett konkurrensproblem uppstå om de skulle kunna samordna sitt beteende i egenskap av köpare eller säljare. Detta problem är i princip detsamma som gemensamma inköp eller gemensam försäljning i ”normala” fall. Därför kan diskussionen om dessa frågor i de nya horisontella riktlinjerna utgöra en lämplig utgångspunkt för bedömningen.

d) *Diskriminering/utestångning:* detta problem sammanhänger med ägandet av elektroniska B2B-marknader och de regler som styr detta. Dessa regler skulle t.ex. kunna användas för att utesluta vissa deltagare från den mest effektiva marknaden, och därmed ge dem en konkurrensnackdel. En diskrimineringsfråga skulle kunna uppstå om vissa marknadsaktörer (t.ex. grundare av företag) skulle få privilegierad information om transaktioner på marknaden. Denna fråga blev aktuell i Volbroker-ärendet, där en B2B-marknadsplats godkändes för första gången med stöd av artikel 81. I det ärendet bildade sex stora banker ett gemensamt företag som erbjöd en elektronisk mäklartjänst för handel med optioner i utländsk valuta. Detta ärende orsakade konkurrensproblem när det gällde moderbolagens tillgång till konfidentiell information. För att avhjälpa problemen försäkrade ägarna av Volbroker.com-marknadsplatsen för kommissionen att de skulle bygga ”kinesiska murar” för att hindra ett eventuellt informationsflöde mellan moderbolagen och det gemensamma företaget.

Konkurrensbedömningen av B2B-marknadsplatser håller fortfarande på att utvecklas. Kommissionen måste ytterligare analysera hur föreslagna B2B-handelssystem fungerar och vilka effekter de har på marknaden. Eftersom många marknadsplatser har en global karaktär, kommer detta att ske i nära samarbete med andra konkurrensmyndigheter.

3.3 Medier

216. Under de senaste 12 månaderna har aktiviteten ökat inom mediesektorn när det gäller företagskoncentrationer och konkurrensbegränsande samverkan.

217. Utarbetandet och utvecklandet av digitala tv-tjänster, ofta kombinerade med interaktiva tjänster, har gett upphov till ett antal gemensamma företag där resurser och kunnande från två eller flera företag sammanslås – t.ex. Kirch/BSkyB och Microsoft/Telewest. Trenden i riktning mot vertikal integration har också ökat, vilket åskådliggörs t.ex. av ärendena AOL/Time Warner och Vivendi/Universal. Slutligen, på området för interaktiva tjänster, ledde de ökade möjligheterna att tillhandahålla sådana tjänster via tv, mobiltelefoner och persondatorer till det gemensamma företaget Vizzavi mellan Vodafone, Vivendi och Canal+. En del av dessa ärenden har orsakat farhågor för att marknadsinflytande i ett marknadsled skulle kunna användas till att skapa eller förstärka en dominerande ställning i andra led, och stränga villkor uppställdes för att hindra detta.

218. Detta problem avspeglas i ett antal andra konkurrensbegränsningsärenden och kommissionen kommer att noggrant granska utvecklingen under det kommande året för att säkerställa att ett befintligt marknadsinflytande inte används till att hindra att nya marknader utvecklas.

219. Kommissionen har exempelvis mottagit allt fler informella klagomål som gäller licensiering av rättigheter till olika slags medier och medierelaterat innehåll som skall användas vid tillhandahållandet av nya tjänster, däribland via Internet. Dessa nya tjänster är en klar utmaning för befintliga marknadsstrukturer och licensieringsavtal: kommissionen kommer att undersöka dessa problem mycket omsorgsfullt, och se till att licensinnehavarnas och de nya tjänsteleverantörernas intressen tillgodoses som sig bör.

220. Licensieringen av sändningsrättigheter för idrottsevenemang har återigen visat sig orsaka många konkurrensproblem. Förutom formel 1 har mycket arbete gjorts inom fotbollsektorn. Det mest framträdande av dessa ärenden var *Telefónica/Sogecable/Audiovisual Sport*, där kommissionen antog ett meddelande om invändningar enligt artikel 15.6 i förordning nr 17 för att häva den immunitet mot böter som Telefónica och Sogecable åtnjöt efter att ha anmält sitt avtal. Efter meddelandet om invändningar ingick parterna ett antal underlicensavtal, som eliminerade behovet av ett formellt beslut. En undersökning av substansen pågår.

3.4 Fria yrken

221. I samband med den konkurrensdag som ägde rum i Lissabon i juni 2000 hade kommissionen tillfälle att upplysa konsumenterna om fördelarna med sin konkurrenspolitik på området för fria yrken.

222. Denna politik, som är inriktad på att upprätthålla yrkesetiska regler och avskaffa begränsningar framför allt i fråga om priser och reklam, främjar ett mer diversifierat utbud av priser och tjänsters kvalitet, vilket gör tjänsterna mer tillgängliga för medborgarna och förbättrar informationen vilket gör det möjligt för dem som använder tjänsterna att göra ett medvetet och objektivt val.

223. Kommissionen tog tillfället i akt att uppmana medlemsstaterna att gå vidare på vägen mot liberalisering av denna sektor genom att klargöra lagstiftningen för att undvika att den tillämpas på ett sådant sätt att den enbart skyddar de ekonomiska intressena för fria yrkesutövare utan att garantera kvaliteten på tjänsterna. Kommissionen uppmanade vidare utövarna av fria yrken att fortsätta vägledas av en sund och effektiv konkurrens genom att fritt och individuellt fastställa sina priser, genom att ge exakt information om villkoren för att tillhandahålla sina tjänster och om sitt särskilda kunnande, genom

innovation inom de tjänster de tillhandahåller och sättet att tillhandahålla dessa och genom att gå in på utländska marknader. Fackorganisationerna uppmanades att sluta sätta press på de offentliga myndigheterna i syfte att hindra liberaliseringen och sluta hålla fast vid ekonomiska fördelar som bara har skenbara fördelar på sikt med beaktande av tjänstemarknadernas utveckling på global nivå. Konsumenter och konsumentorganisationer uppmanades att kräva mer till buds stående information om professionella tjänster och om priserna på dessa för att kunna jämföra dem innan ett beslut fattas, och också att underrätta de nationella konkurrensmyndigheterna eller Europeiska kommissionen om metoder som snedvrider konkurrensen.

224. Den 22 februari 2000 avslog förstainstansrätten en begäran om ingripande som ingavs av de franskspråkiga domstolsadvokaternas förbund i Bryssel (Ordre français des avocats au barreau de Bruxelles) i mål T-144/99 (Sammanslutningen av auktoriserade, inför Europeiska patentverket behöriga ombud mot Europeiska gemenskapernas kommission), där sammanslutningen begärde en partiell ogiltigförklaring av kommissionens beslut av den 7 april 1999 (ärende IV/36.147 – *Uppförandekodex för IMA)* [82]. Förstainstansrätten ansåg att den ifrågavarande fackorganisationens eventuella intresse i ärendet var indirekt och avlägset och därför inte var tillräckligt uppenbart för att berättiga ett ingripande i tvisten. Till stöd för sitt beslut anförde förstainstansrätten att varje ärende och varje sektor kräver en särskild bedömning och att den part som begärde ett ingripande i detta fall representerade en annan sektor än den som berördes av kommissionens beslut. Därför skulle inte ens en dom som bekräftar beslutet ha någon direkt inverkan på medlemmarna i den ifrågavarande fackorganisationen (punkterna 15–17 i förstainstansrättens beslut).

225. I sin dom av den 18 juni 1998 [83] fastslog EG-domstolen att Republiken Italien, genom att anta och upprätthålla en lag som ålägger det nationella rådet för tullspeditörer *(Consiglio Nazionale degli Spedizionieri Doganali – CNSD)* att fastställa en tariff för alla tullspeditörer, hade underlåtit att fullgöra sina skyldigheter enligt artiklarna 5 och 85 i fördraget. Efter att ha mottagit ett motiverat yttrande från kommissionen efterkom Italien domen genom att anta lag nr 213 av den 25 juli 2000. Den bestämmelse i lagen av den 22 december 1960 som föreskriver att tariffen skall utarbetas av CNSD har strukits. Tariffen blev också föremål för ett kommissionsbeslut den 30 juni 1993 [84], där den förklarades utgöra en överträdelse av gemenskapens konkurrensregler. CNSD:s överklagande av detta beslut avslogs av förstainstansrätten den 30 mars 2000 [85].

3.5 Idrott

226. Vid tillämpningen av konkurrensreglerna i EG-fördraget på idrottssektorn har kommissionen fortsatt att tillämpa de generella principer som klarläggs i dess rapport till rådet om idrott [86].

227. Även om kommissionen fortfarande undersöker vissa konkurrensbegränsande verksamheter hos idrottsorganisationer har kommissionen genom sina åtgärder redan visat att den erkänner idrottens särdrag och att den tar hänsyn till idrottens sociala, fostrande och kulturella funktion i syfte att bibehålla idrottens sociala roll. Kommissionen fäster också mycket stor vikt vid att främja utbildning och skydd av unga idrottare, vid solidariteten mellan stora och små klubbar eller mellan amatörer och professionella idrottare, vid att bibehålla idrottstävlingars integritet och garantera att deras utgång är oviss.

[82] EGT L 106, 23.4.1999, s. 14.
[83] Ärende C-35/1996.
[84] Kommissionens beslut 93/438/EEG, COMP 33407 CNSD, EGT L 203, 13.8.1993, s. 27.
[85] Mål T-513/93.
[86] KOM(1999) 644 slutlig.

228. Genom sina åtgärder på idrottsområdet ser kommissionen till att dessa legitima syften uppnås på ett sätt som begränsar konkurrensen så lite som möjligt och i förenlighet med bestämmelserna i EG-fördraget, särskilt på sådana sätt som inte oproportionerligt hindrar den fria rörligheten för spelare inom EES. I denna anda har kommissionen inlett en konstruktiv dialog med de idrottsorganisationer vars regler delvis har ifrågasatts, för att uppnå tillfredsställande lösningar för alla berörda parter och förbättra rättssäkerheten inom idrottssektorn.

229. Slutligen tillämpar kommissionen konkurrensreglerna inom denna sektor på ett sätt som inte äventyrar idrottsorganisationernas behörighet när det gäller rena idrottsregler, dvs. regler som utgör en oskiljaktig del av en viss idrottsgren eller är nödvändiga för att organisera denna gren eller för att organisera tävlingar i denna gren. Kommissionen beaktar därför de principer som EG-domstolen fört fram i domarna *Deliège* [87] och *Lehtonen* [88]. Kommissionen delar således de generella principer som rådet fastslår i sin deklaration om idrottens särdrag [89].

D — Statistik

Diagram 1
Nya ärenden

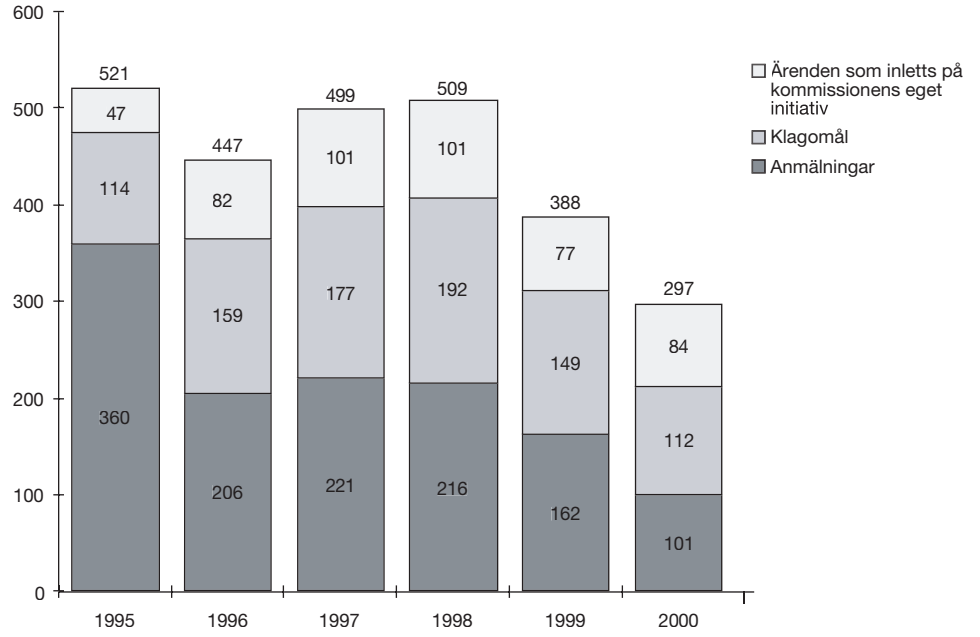

[87] Domstolens dom av den 11 april 2000, förenade målen C-51/96 och C-191/97.
[88] Domstolens dom av den 13 april 2000, mål C-176/96.
[89] Bilaga IV till ordförandeskapets slutsatser – Nice, 7, 8 och 9 december 2000.

Diagram 2
Avslutade ärenden

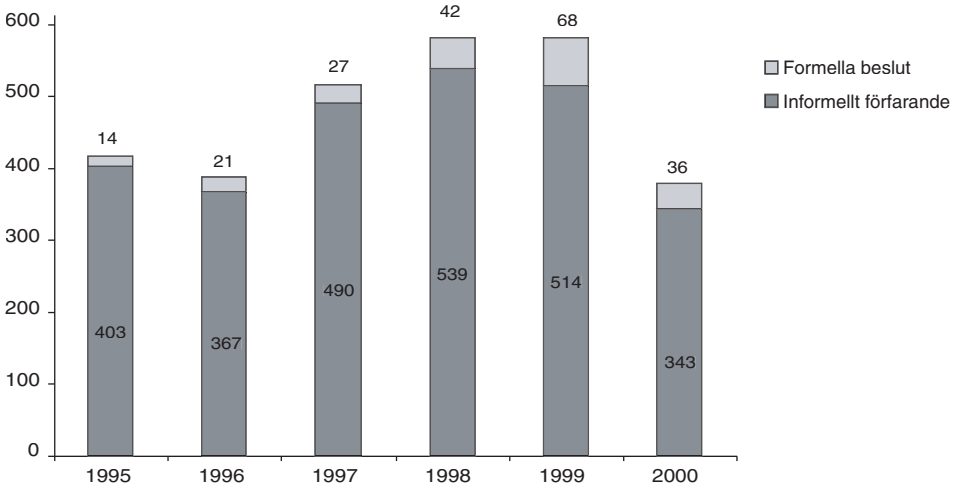

Diagram 3
Utvecklingen av det sammanlagda antalet utestående ärenden vid årets slut

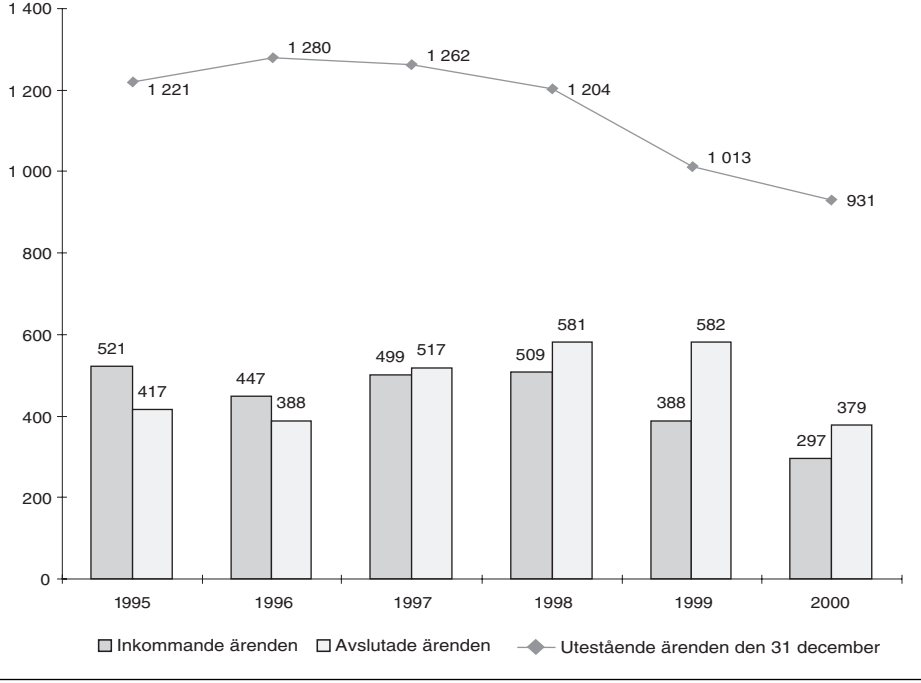

II — KONCENTRATIONSKONTROLL

A — Inledning

230. Mycket av det som sattes under luppen i fjolårets konkurrensrapport är lika relevant nu som då. Antalet ärenden är stort och fortsätter att öka, de omfattar ett allt vidare spektrum av olika varor och tjänster, och företagskoncentrationernas alltmer globala effekter har inneburit att fler ärenden har krävt samarbete med konkurrensmyndigheterna i andra länder.

231. Statistiken över samgåendena är följande. Totalt anmäldes 345 nya ärenden under år 2000 (+ 18 %) medan sammanlagt 345 slutliga beslut fattades under året, vilket var en ökning med 28 % jämfört med 1999. Av dessa ärenden godkändes 321 under den första etappen av förfarandet (+ 26 %), varav 28 godkändes villkorligt (+ 47 %), dvs. godkändes på villkoret att vissa åtaganden gjordes (beslut enligt artikel 6.2), och 293 godkändes utan villkor (beslut enligt artikel 6.1 b). Under året fattade kommissionen 17 beslut efter en fördjupad undersökning, vilket är en ökning med 10 jämfört med 1999. Tre av dessa ärenden godkändes utan villkor, 12 godkändes villkorligt och två förbjöds. Dessutom återkallades sex etapp II-ärenden innan ett slutligt beslut fattades.

232. Såsom framgår av denna statistiska översikt över år 2000, har kommissionens erfarenheter fortsatt att öka när det gäller att bedöma huruvida en dominerande ställning föreligger. EG-domstolen har inte avkunnat några domar som lett till någon revolutionerande utveckling av kommissionens analys av själva ärendena [90], utan i stället har utvecklingen fortsatt med stöd av analysen av de enskilda ärendena.

233. Den tekniska och kommersiella utvecklingen har fortsatt att omforma kommissionens arbete. Under år 2000 inleddes t.ex. de första ärendena som gäller elektroniska B2B- (business to business) marknadsplatser på Internet [91]. Ett sådant utbyte mellan företag kan leda till betydande effektivitetsvinster och ha en konkurrensfrämjande effekt, men det kan också få negativa konsekvenser för konkurrensen, t.ex. genom att etablerade aktörer kan utesluta enskilda företag eller ålägga andra företag villkor när det gäller gemensam försäljning eller gemensamma inköp. Bedömningen av dessa faktorer kommer därför att fortsätta att utgöra en viktig del av kommissionens analys av framtida ärenden.

234. Erfarenheterna av att bedöma korrigerande åtgärder har också fortsatt att öka snabbt. Under år 2000 godkändes korrigerande åtgärder som företagen erbjöd sig att göra i 40 ärenden, varav 28 i första etappen och 12 i andra etappen. I ärendena *Volvo/Scania* och *MCI Worldcom/Sprint* godkändes inte de korrigerande åtgärder som företagen föreslagit. Kommissionens erfarenheter av hur den skall säkerställa att de erbjudna korrigerande åtgärderna genomförs har också ökat betydligt under året, i takt med att det totala antalet ärenden med åtaganden som skall uppfyllas och kontrolleras har ökat. Erfarenheterna av att bedöma och kontrollera korrigerande åtgärder återspeglas i kommissionens tillkännagivande om behandling av korrigerande åtgärder, som antogs i december 2000 [92]. Tillkännagivandets betydelse framgår av att ingen annan konkurrensmyndighet någon annanstans i världen har utfärdat några riktlinjer för behandlingen av korrigerande åtgärder. Syftet med tillkännagivandet är att klart och objektivt fastställa principerna inte bara för procedurerna utan också för de sakliga skäl som kommissionen

[90] Förstainstansrättens dom i målet *Airtours/FirstChoice* har ännu inte avkunnats.

[91] Ärende M.1969 – *UTC/Honeywell/i2/MyAircraft.com;* ärende M.2027 – *Deutsche Bank/SAP/JV*.

[92] Tillkännagivande från kommissionen om korrigerande åtgärder som kan godtas enligt rådets förordning (EEG) nr 4064/89 och kommissionens förordning (EG) nr 447/98, EGT C 68, 2.3.2001, s. 3–11.

kommer att använda som grund för sin bedömning av korrigerande åtgärder. Huvudpunkterna i tillkännagivandet behandlas nedan i avsnittet om korrigerande åtgärder.

235. Under år 2000 har EU:s konkurrenspolitik fått alltmer publicitet. En del av debatten har fokuserat på kommissionens analys av enskilda ärenden, t.ex. den dubbla undersökningen av Time Warners föreslagna transaktioner med såväl AOL som EMI. De förbudsbeslut som fattades under år 2000 har också utsatts för en del kritik. Efter beslutet i ärendet *Volvo/Scania* kritiserades kommissionen för att ha en negativ inställning till fusioner mellan stora företag som är verksamma i små länder. Efter det att kommissionen förbjudit affären *MCI WorldCom/Sprint* hördes också kritiska röster om att konkurrenspolitiken, och sättet att tillämpa den ger uttryck för en negativ inställning till fusioner mellan utomeuropeiska, i synnerhet USA-baserade, företag.

236. I bägge fallen kan kritiken tillbakavisas med samma argument, nämligen att syftet med en konkurrensbaserad koncentrationskontroll är att verifiera att det inte förekommer några negativa effekter på någon relevant marknad som antingen ingår i EES eller omfattar hela EES. Detta gäller oberoende av hur stor marknaden är eller hur stort det land är där de företag som berörs av den föreslagna transaktionen är baserade. Den avgörande faktorn är att behovet av en omstrukturering av branschen inte ger rätt att skada konsumenterna, och att ett företag kan omstruktureras på ett sådant sätt att det inte skadar konkurrensen. Företag som hoppas på omstrukturering måste inse hur stor vikt kommissionen fäster vid att skydda konkurrensen inom EU, oavsett om den äger rum på lokal, nationell, europeisk eller t.o.m. global nivå.

237. Det har också hörts många synpunkter på hur hårt trängd kommissionen är i tillämpningen av sin företagskoncentrationspolitik och på de eventuella negativa effekter den rådande resursbristen kan få för denna politiks kvalitet och därmed dess trovärdighet. En lindring av denna belastning kommer från två olika håll. För det första fortsätter arbetsgruppen för kontroll av företagskoncentrationer och -fusioner sitt arbete med att finna nya sätt att öka effektiviteten i sin verksamhet. Under år 2000 var utvecklingen betydande i detta avseende, genom att kommissionen den 26 juli antog sitt tillkännagivande om ett förenklat förfarande [93] i syfte att förenkla handläggningen av vissa kategorier av ärenden som inte orsakar konkurrensproblem. En närmare beskrivning av de kategorier av ärenden som omfattas av det förenklade förfarandet ges i faktaruta 5 nedan. Sedan tillkännagivandet infördes har kommissionen fattat 41 beslut enligt det förenklade förfarandet.

238. Den andra faktorn som kommer att lätta trycket på resurserna är en följd av kommissionens peer review-process, som slutfördes i juni 2000. Till följd av denna beslutade kommissionen att GD Konkurrens skulle tilldelas ökade resurser så att det fortsatt kan bedriva en kraftfull konkurrenspolitik, särskilt när det gäller tillämpningen av koncentrationsförordningen. Dessa extra resurser kommer att göra det möjligt för arbetsgruppen för kontroll av företagskoncentrationer och -fusioner att anställa fler handläggare under de kommande 2–3 åren. Under den jubileumskonferens som ordnades för att markera koncentrationsförordningens tioårsdag betonade kommissionsledamot Mario Monti i sitt tal att ordförande Romano Prodis aktiva stöd är ett erkännande av den viktiga roll som tillämpningen av konkurrenslagstiftningen har spelat och fortsätter att spela när det gäller att fullborda den inre marknaden.

239. Konferensen, som ägde rum i september 2000, var ett utmärkt tillfälle att inte bara se tillbaka på de första tio åren av koncentrationskontroll, utan också att blicka framåt. Konferensen organiserades gemensamt av kommissionen och International Bar Association (IBA). En bok med alla dokument som utarbetats för konferensen och med de tal som hölls under konferensen kommer att ges ut i början av 2001.

[93] Kommissionens tillkännagivande om ett förenklat förfarande för handläggning av vissa koncentrationer enligt rådets förordning (EEG) nr 4064/89, EGT C 217, 29.7.2000, s. 32–34. Också tillgänglig på http://europa.eu.int/comm/competition/mergers/legislation/simplified_procedure/.

240. Konferensen gav dessutom ytterligare ett tillfälle att diskutera ett brett spektrum av frågor, av vilka många nu håller på att undersökas i samband med omarbetningen av koncentrationsförordningen. Omarbetningen följde efter kommissionens rapport till rådet i juni, där man gjorde en inledande bedömning av förordningens tröskelvärden för omsättning. Genom rapporten fullgjordes den skyldighet som infördes när koncentrationsförordningen ändrades senast i juni 1997. När rapporten utarbetades blev det klart att det fanns ett antal grundläggande frågor som krävde en ytterligare genomgång. Kommissionen inledde därför en omfattande omarbetning för att säkerställa att koncentrationsförordningen skall vara ett så relevant och ändamålsenligt verktyg som möjligt. Följande frågor är exempel på de typer av frågor som undersöks: Ligger de tröskelvärden för omsättning som fastställs i koncentrationsförordningen på lämpligast tänkbara nivå? Hur skall man kunna maximera de potentiella fördelarna med de arrangemang för uppdelning av arbetet som ingår i systemen för hänskjutande (artiklarna 9 och 22)? Är koncentrationsbegreppet enligt definitionen i koncentrationsförordningen fortfarande relevant i en värld av strategiska allianser, minoritetsinnehav och gemensamma tillverkningsföretag?

241. När det gäller tröskelvärden för omsättning måste bedömningen ses mot bakgrund av en av de grundläggande principerna för EU:s konkurrenspolitik, nämligen ”one stop shop”-principen vid granskning och kontroll av fusioner och andra koncentrationer som påverkar marknaderna i Europa. Framför allt bekymras kommissionen av att det verkar finnas ett betydande antal transaktioner med gränsöverskridande effekter som fortfarande faller utanför tillämpningsområdet för förordningen. Som exempel kan nämnas två börsärenden (Euronext och IX) – som båda är av uppenbart europeiskt intresse – som antingen saknade, eller inte skulle ha ansetts ha, en gemenskapsdimension på grundval av tröskelvärdena i koncentrationsförordningen. Från kommissionens synpunkt väcker det frågan om huruvida sådana transaktioner omfattar ett gemenskapsintresse, och om så är fallet, huruvida detta intresse tillgodoses på ett ändamålsenligt sätt. Från företagens synpunkt skapar detta problem framför allt på grund av de flertal anmälningar som måste göras vilket innebär rättsosäkerhet, merarbete och ökade kostnader.

242. I samband med 1997 års ändringar av koncentrationsförordningen ändrades också rutinerna när det gäller att hänskjuta ärenden mellan kommissionen och de nationella konkurrensmyndigheterna (artiklarna 9 och 22). Avsikten med bestämmelserna var att göra det möjligt för kommissionen att finslipa sina metoder för att dela arbetet med medlemsstaterna. Att inte ett enda fall av gemensam begäran enligt artikel 22 har ägt rum sedan denna möjlighet infördes i mars 1998 är dock en tydlig indikation på att systemet inte fungerar så som det var tänkt.

243. Kommissionen samlar för närvarande in fakta i samråd med medlemsstaterna och särskilt med ansökarländerna samt med näringsliv och juridiska kretsar. Under 2001 kommer kommissionen att utarbeta ett formellt samrådsdokument där den lägger fram sina slutsatser och rekommendationer till ändringar. Detta kommer sedan att utgöra grunden för ytterligare ett samråd innan rekommendationerna utfärdas.

Faktaruta 5: Det förenklade förfarandet

Syftet med införandet av det förenklade förfarandet är att öka effektiviteten när kommissionen behandlar vissa typer av koncentrationer som i regel inte orsakar några konkurrensproblem. Detta system infördes genom antagandet av tillkännagivandet om ett förenklat förfarande, och det

började tillämpas den 1 september 2000. Tillkännagivandet i dess fullständiga lydelse finns tillgängligt på följande webbplats: http://europa.eu.int/comm/competition/mergers/legislation/simplified_procedure/.

I kommissionens tillkännagivande om ett förenklat förfarande för handläggning av vissa koncentrationer enligt rådets förordning (EEG) nr 4064/89 identifieras tre kategorier av ärenden som skulle komma i fråga för ett kortfattat beslut som fattas av kommissionen vid utgången av den sedvanliga enmånadsgranskningen. Tillkännagivandet gäller koncentrationer där

— två eller flera företag förvärvar gemensam kontroll över ett gemensamt företag, förutsatt att det gemensamma företaget inte har någon, eller endast obetydlig, faktisk eller planerad verksamhet inom EES (en omsättning på mindre än 100 miljoner euro och tillgångar på mindre än 100 miljoner euro inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet),

— ingen av parterna bedriver verksamhet på samma produktmarknad och geografiska marknad (horisontella förbindelser) eller på en produktmarknad i ett tidigare eller senare marknadsled i förhållande till en produktmarknad där någon annan part i koncentrationen är verksam (vertikala förbindelser), och

— två eller flera av parterna bedriver verksamhet på samma produktmarknad och geografiska marknad eller på en produktmarknad i ett tidigare eller senare marknadsled, under förutsättning att deras sammanlagda marknadsandel inte är 15 % eller mer för horisontella och 25 % eller mer för vertikala förbindelser.

Det kortfattade beslutet kommer att innehålla information om parterna, koncentrationens karaktär och de branscher som berörs, och i beslutet kommer det att anges att koncentrationen förklaras förenlig med den gemensamma marknaden eftersom den omfattas av en eller flera av kategorierna i tillkännagivandet. Vilken kategori som är tillämplig skall uttryckligen anges. Liksom vid fullständiga beslut om godkännande kommer kommissionen att offentliggöra en offentlig version av beslutet. Det blir inget pressmeddelande, men godkännandet kommer att kungöras i kommissionens ”Midday Express”.

Det förenklade förfarandet kan minska den administrativa bördan för de anmälande parterna. Medlemsstaterna och tredje parter kommer fortfarande att ha samma möjligheter att framföra synpunkter eller ingripa som i det sedvanliga förfarandet. Vid behov kan kommissionen dessutom när som helst återgå till ett normalt undersökningsförfarande.

B — Tillämpning av dominansprövningen

244. Enligt artikel 2.3 i koncentrationsförordningen skall en koncentration som skapar eller förstärker en sådan dominerande ställning, som medför att den effektiva konkurrensen inom den gemensamma marknaden eller en väsentlig del av den påtagligt skulle hämmas, förklaras oförenlig med den gemensamma marknaden. Kommissionen har tillämpat dominansprövningen i ärenden där koncentrationen skulle leda till en enda dominerande marknadsaktör men också i ärenden där den föreslagna transaktionen skulle ge upphov till kollektiv dominans.

1. Ensam dominans

Ärendet Volvo/Scania

245. Uppkomsten av ensam dominans analyserades i ärendet *Volvo/Scania* ([94]), som var ett av de mest framträdande ärendena under året. Efter att ha fastställt att marknaderna för tunga lastbilar och bussar fortfarande är nationella, vilket har flera orsaker (olika tekniska krav och inköpsvanor samt betydande prisdiskriminering t.o.m. i grannländerna) avslöjade kommissionens undersökning att den nya enheten skulle nå en marknadsandel på 90 % i Sverige och 50–70 % i Irland, Norge och Finland. I detta klara och entydiga exempel på klassisk horisontell överlappning och stora marknadsandelar undersökte kommissionen noggrant koncentrationens ensidiga effekter också med sofistikerade ekonometriska verktyg. Den föreslagna koncentrationen skulle ha förenat två företag som haft stabila och i stort sett symmetriska marknadspositioner. Förutom att transaktionen skulle ha lett till uppkomsten av ett företag som är flera gånger starkare än den närmaste konkurrenten, skulle den ha satt konkurrensen ur spel mellan två särskilt starka och jämnstarka konkurrenter. I detta beslut klargjorde kommissionen också att en konsekvent tillämpning av dominansprövningen på en relevant geografisk marknad oavsett dess storlek inte bara följer koncentrationsförordningens anda och bokstav utan också garanterar konsumenterna ett skydd mot effekterna av en dominerande ställning, både på små och stora marknader. Kommissionens undersökning visade att de åtaganden som Volvo föreslog var otillräckliga för att lösa de konkurrensproblem som koncentrationen orsakade. Kommissionen förbjöd slutligen transaktionen. Efter förbudet har båda företagen hittat alternativa samarbetspartner (Renault respektive Volkswagen).

Ärendet Framatome/Siemens/Cogéma

246. Den 6 december 2000 godkände kommissionen ett gemensamt företag, där det franska företaget *Framatome SA:s* och det tyska företaget Siemens AG:s verksamhet på kärnkraftsområdet sammanslås. Enligt den ursprungliga anmälan omfattade det gemensamma företaget också en tredje deltagare, Cogéma, ett annat franskt företag med verksamhet på kärnkraftsområdet. I sin ursprungliga form hotade det gemensamma företaget att skapa eller förstärka en dominerande ställning på marknaderna för element med kärnbränsle som används i kärnreaktorer. Ett formellt godkännande blev möjligt när man kommit överens om att Cogéma inte skulle delta i det gemensamma företaget. Ytterligare en förmildrande omständighet var att Frankrike utfäste sig att se till att Eléctricité de France (EdF) avyttrar sin andel i Framatome och öppnar sin upphandlingspolicy i fråga om element med kärnbränsle. På det sättet blir Europas största marknad för kärnkraftsproducerad el tillgänglig för konkurrenter till det nya gemensamma företaget.

Ärendet AstraZeneca/Novartis

247. Under år 2000 godkände kommissionen också en viktig sammanslagning av agrokemiverksamheterna i företagen *AstraZeneca och Novartis* till ett nybildat aktiebolag, Syngenta. Mot bakgrund av den snabba konsolideringsprocessen i branschen fann kommissionen i detta ärende att det var nödvändigt att inleda en etapp II-granskning av bildandet av det aktuella företaget, som skulle bli störst i världen inom denna sektor. I nära samarbete med amerikanska Federal Trade Commission godkände kommissionen transaktionen efter det att företagen föreslagit betydande åtaganden. I sin ursprungliga tappning skulle transaktionen ha lett till att en dominerande ställning skulle ha skapats eller förstärkts på 39 marknader för växtskyddsprodukter, där de viktigaste är marknaderna för fungicider för skydd av spannmål och herbicider för skydd av majs. Kommissionens slutsats grundade sig inte enbart på parternas marknadspositioner, utan också på

([94]) Ärende M.1672, 14.3.2000.

den prognostiserade framtida utvecklingen av deras produktportföljer. I detta ärende visade det sig särskilt svårt att fastställa de relevanta produktmarknaderna (liksom i det liknande ärendet M.1932 – BASF/American Cyanamid), då det innefattade fastställandet av ”substitutionskedjor” och frågor avseende ”ensidig substitution” och konkurrensställningen för produkter med flera olika användningsändamål.

248. Dominansprövningen har visat sig vara ett lämpligt verktyg för att undersöka effekterna av företagskoncentrationer inte bara på de klassiska marknaderna inom den gamla ekonomin, till exempel tillverkningsindustrin, utan också inom olika tjänstesektorer, främst telekommunikationer, Internet och medier (däribland de olika tvärsektoriella kombinationerna). På sådana marknader bör verktygen för koncentrationskontroll alltid tillämpas i syfte att slå vakt om de framsteg som uppnåtts genom liberalisering och att möjliggöra inflödet av innovation på marknaden. Bägge syftena gynnar i sista hand konsumenterna.

249. Situationer med vertikal integration och de åtföljande avskärmningseffekterna på marknaden måste också granskas noggrant. Förutom att vertikal integration stärker den nya enhetens ställning i ett led i leveranskedjan, och därigenom utestänger andra leverantörer från en eller flera vertikalt integrerade marknader, ändrar den ofta de ekonomiska incitamenten för de samgående företagen, vilket leder till en betydande förändring av marknadens funktion. Mest utmärkande för de ovannämnda tjänsterna, där tillträde till distributionsnät är viktigt för tillhandahållandet av ett brett spektrum av tjänster, kan den s.k. portvaktseffekten bli ett stort problem. Under år 2000 stötte kommissionen på denna portvaktseffekt i samband med både horisontella och vertikala transaktioner. Den förbjudna koncentrationen WorldCom/Sprint är ett iögonfallande typexempel där målvaktseffekten är följden av en horisontell överlappning, dvs. en kombination av två operatörers distributionsnät (se analysen i faktaruta 6 nedan).

Faktaruta 6: MCI WorldCom/Sprint

Inledning

Kommissionen fattade den 28 juni 2000 ett beslut om att förbjuda det föreslagna samgåendet mellan de två amerikanska telekommunikationsföretagen MCI WorldCom och Sprint därför att det skulle ha skapat en dominerande ställning för den fusionerade enheten på marknaden för tillhandahållande av Internetanslutningstjänster på hög nivå (top level connectivity).

Internetanslutningstjänster på hög nivå

Den föreslagna koncentrationen väckte likadana frågor som 1998 års fusion mellan WorldCom och MCI ([1]), där kommissionen fann att samgåendet mellan WorldCom och MCI skulle ha skapat en dominerande ställning på marknaden för tillhandahållande av Internetanslutningstjänster på hög nivå.

De båda anmälande parterna hävdade att den marknadsdefinition som kommissionen använde i beslutet WorldCom/MCI måste omprövas på grund av de dramatiska förändringar som ägt rum inom Internetsektorn under de senaste åren. De påstådda förändringarna var framför allt

([1]) Ärende M.1069 – WorldCom/MCI, beslut av den 8 juli 1998.

liberaliseringen av telekommunikationsmarknaderna inom EU och den åtföljande ökningen av antalet europeiska Internetleverantörer och innehållsleverantörer; ökad användning av multihoming (användning av åtminstone två anslutningsleverantörer för att få Internetanslutning); teknik för leverans av innehåll (sådan teknik gör det möjligt att reglera och begränsa det flöde av trafik som överförs via Internet) och lägre priser på förhyrda förbindelser. Enligt parterna kunde Internet därför inte betraktas som hierarkiskt, och europeiska Internetleverantörer var inte längre beroende av de största (amerikanska) leverantörerna av Internetanslutningstjänster för att få global Internetanslutning.

Kommissionens undersökning visade dock att ingen av de faktorer som åberopades av de anmälande parterna hade haft någon betydande inverkan på marknadens struktur. Kommissionen medgav att beroendet av leverantörer av Internetanslutningstjänster på hög nivå hade minskat något och att mer Internettrafik ägde rum inom EU tack vare ett ökat europeiskt innehåll och en utbyggnad av de europeiska näten. Även de största europeiska leverantörerna av Internetanslutningstjänster var dock fortfarande starkt beroende av leverantörerna av Interanslutningstjänster på hög nivå för att få världsomspännande anslutningstjänster, och de kunde inte utöva något konkurrenstryck på leverantörerna av Internetanslutningstjänster på hög nivå. Kommissionen fann att Internet fortfarande hade en hierarkisk struktur och att den relevanta marknaden för en bedömning av detta ärende var marknaden för tillhandahållande av Internetanslutningstjänster på hög nivå.

Vad beträffar konkurrensen på denna marknad, visade kommissionens undersökning att MCI WorldCom hade behållit sin ledande ställning som leverantör av Internetanslutningstjänster på hög nivå med Sprint som en av de viktigaste konkurrenterna. Undersökningen visade också att fusionen, genom sammanslagningen av parternas omfattande nätverk och stora kundbas, skulle ha lett till uppkomsten av ett företag av en sådan absolut och relativ storlek jämfört med konkurrenterna att både konkurrenter och kunder skulle ha varit beroende av det nya företaget för att få Internetanslutningstjänster på hög nivå. Det skulle ha gjort det möjligt för det sammanslagna företaget att bedriva sin verksamhet oberoende av såväl kunder som konkurrenter och gett det en möjlighet att kontrollera den tekniska utvecklingen, höja priser och styra marknaden genom selektiv försämring av sina anslutningar till konkurrenterna. Kommissionen ansåg därför att fusionen såsom den ursprungligen anmäldes skulle ha orsakat allvarliga konkurrensproblem genom att ge upphov till en dominerande ställning eller stärka WorldComs dominerande ställning på den globala marknaden för tillhandahållande av Internetanslutningstjänster på hög nivå. Med tanke på Internets hierarkiska struktur och marknadens globala karaktär skulle detta ha påverkat konsumenterna i hela världen.

För att avhjälpa de problem som kommissionen påpekat åtog sig parterna att avskilja och avyttra en del av Sprints Internetverksamhet från Sprints övriga verksamhet. Åtagandet motsvarade i stort sett det åtagande som kommissionen godkände i beslutet i ärendet WorldCom/MCI. I det föregående ärendet ansåg kommissionen att avyttringen av en del av MCI:s Internetverksamhet avhjälpte konkurrensproblemen. Med stöd av sina erfarenheter av denna avyttring och undersökningen av ärendet MCI WorldCom/Sprint fann kommissionen dock att förslaget var otillräckligt för att lösa de konkurrensproblem som fusionen orsakade. Kommissionen ansåg framför allt att förslaget var olämpligt när det gällde att med tillräcklig säkerhet fastställa att den korrigerande åtgärden skulle återställa den effektiva konkurrensen på marknaden för Internetanslutningstjänster på hög nivå. Parterna tog tillbaka sina föreslagna korrigerande åtgärder på ett sent stadium av förfarandet.

Övriga marknader

I samband med sin undersökning granskade kommissionen också andra potentiella konkurrensproblem gällande globala telekommunikationstjänster och internationella taltelefonitjänster. Förutom vissa frågor som kommissionen gjorde de amerikanska myndigheterna uppmärksamma på när det gällde dessa marknader upptäcktes inga konkurrensproblem som påverkade Europa. De undersökta frågorna och kommissionens slutsatser om dessa marknader förklaras mer i detalj i det pressmeddelande som arbetsgruppen för företagskoncentrationer och -fusioner lagt ut på sin webbplats.

Förfarande

Dagen innan kommissionen skulle fatta sitt beslut om den föreslagna fusionen tog parterna tillbaka sitt föreslagna åtagande och sin anmälan till kommissionen. Kommissionen ansåg det ändå nödvändigt att fatta beslutet, eftersom parterna endast tog tillbaka sin anmälan men inte avstod från det underliggande avtalet, som föranledde skyldigheten att anmäla den föreslagna transaktionen.

Samarbete med amerikanska justitiedepartementet

Den föreslagna koncentrationen mellan MCI WorldCom och Sprint behandlades parallellt av kommissionen och det amerikanska justitiedepartementet. Enligt det bilaterala avtalet från 1991 om samarbete i konkurrensärenden mellan Europeiska kommissionen och Amerikas förenta stater genomförde de båda myndigheterna självständiga och separata under sökningar, men kommissionen och det amerikanska justitiedepartementet hade goda arbetsrelationer under alla etapper av förfarandet. Som exempel kan nämnas att företrädare för det amerikanska justitiedepartementet deltog i en hearing i Bryssel, och en företrädare för kommissionen var närvarande under ett av de möten på hög nivå som ägde rum på det amerikanska justitiedepartementet. Justitiedepartementet väckte den 27 juni 2000 talan vid en amerikansk domstol, där det motsatte sig den förslagna fusionen av skäl som bland annat gällde marknaden för tillhandahållande av anslutningstjänster på hög nivå.

Senare utveckling

Den 13 juli 2000 tillkännagav MCI WorldCom och Sprint att de hade hävt sitt fusionsavtal.

Den 27 september 2000 väckte MCI WorldCom (numera WorldCom) talan enligt artiklarna 230 och 231 i EG-fördraget för att få kommissionens beslut ogiltigförklarat.

Ärendet Vodafone-Airtouch/Mannesmann

250. Ett annat ärende i samma kategori är transaktionen *Vodafone/Mannesman*, som gav upphov till konkurrensfarhågor på tillväxtmarknaden för alleuropeiska sömlösa mobiltelefonitjänster. Tillhandahållandet av dessa tjänster är starkt beroende av operatörernas möjlighet att exakt lokalisera sina kunder när dessa är utom räckhåll för operatörernas eget nätverk. Kommissionens undersökning har visat att det finns en ökande efterfrågan på sådana tjänster från internationellt rörliga kunder, särskilt stora företag med omfattande gränsöverskridande affärsverksamhet i Europa. Efter fusionen skulle den nya enheten ha ett unikt manöverutrymme på den gemensamma marknaden, med ensam kontroll över

mobiloperatörer i åtta medlemsstater och gemensam kontroll i tre. Det verkade som om den sammanslagna enheten tack vare detta stora utrymme skulle ha unika möjligheter att bygga upp ett integrerat nätverk som skulle göra det möjligt att på kort tid börja tillhandahålla avancerade sömlösa alleuropeiska tjänster, åtminstone i de medlemsstater där den har ensam kontroll. Å andra sidan skulle den fusionerade enhetens konkurrenter inte kunna upprepa detta på kort eller medellång sikt (i genomsnitt 3–5 år), på grund av sina segmenterade täckningsområden och svårigheterna att integrera sina nätverk till ett enda sömlöst nätverk. Koncentrationen godkändes slutligen efter det att parterna gjort vissa åtaganden. De korrigerande åtgärder som godkändes med avseende på detta specifika problem innebar att andra mobiloperatörer gavs möjlighet att tillhandahålla sina kunder alleuropeiska avancerade sömlösa tjänster genom att använda den fusionerade enhetens integrerade nätverk. Detta åtagande begränsades dock till en treårsperiod på grund av den snabba utvecklingen inom denna sektor, bland annat när det gäller tilldelningen av UMTS-licenser och det faktum att konkurrenterna med största sannolikhet kommer att försöka bygga upp alternativa infrastrukturer.

Ärendet AOL/Time Warner

251. I fall av vertikal integration är det viktigt att inse att avskärmningseffekter kan uppstå, särskilt när den ena av de samgående parterna har ett betydande marknadsinflytande i ett tidigare eller senare marknadsled. I ärendet *America Online Inc (AOL)/Time Warner* befarade kommissionen att AOL skulle komma att kontrollera den ledande leverantören av upphovsrättsligt skyddad musik i Europa på grund av fusionen med Time Warner (som i sin tur hade planerat att slå ihop sin musik- och bokförlagsverksamhet med EMI:s motsvarande verksamhet) och på grund av sina gemensamma företag med Bertelsmann i Europa. AOL är den ledande Internetleverantören i Förenta staterna och den enda med verksamhet i hela Europa. Time Warner är ett av världens största medie- och underhållningsföretag med intressen i tv-bolag, utgivning av böcker och tidskrifter, musik, filmunderhållning och kabelnät. Koncentrationen gav upphov till den första vertikalt integrerade Internetleverantören som distribuerar program som Time Warner har rättigheterna till (musik, nyheter, filmer osv.) via AOL:s distributionsnät på Internet.

252. På grund av strukturella kopplingar och vissa avtalsarrangemang med Bertelsmann skulle den nya enheten också ha företräde till Bertelsmanns programinnehåll och i synnerhet till Bertelsmanns stora musikbibliotek. Därmed skulle det nya företaget ha haft kontroll över den ledande distributören av upphovsrättsligt skyddad musik i Europa, där Time Warner och Bertelsmann tillsammans har ungefär en tredjedel av marknaden. Mot bakgrund av detta var det sannolikt att den nya enheten skulle ha uppnått en dominerande ställning på tillväxtmarknaden för direktdistribution av musik via Internet genom att bli en ”portvakt” och därmed kunnat diktera villkoren för distribution av ljudfiler över Internet. Dessutom skulle det ha varit möjligt för den nya enheten att formatera Time Warners och Bertelsmanns musik på ett sätt som är kompatibelt endast med AOL:s programvara för musikuppspelning, Winamp, men inte med konkurrerande programvara. Däremot skulle Winamp ha kunnat spela upp musik från konkurrerande skivbolag, som vanligen använder format som inte är företagsspecifika. På grund av de tekniska begränsningar som kännetecknar annan programvara för musikuppspelning skulle den nya enheten därför också ha kunnat införa Winamp som den dominerande programvaran.

253. Kommissionen kunde godkänna transaktionen tack vare ett åtgärdspaket som i huvudsak syftade till att bryta banden mellan Bertelsmann och AOL. Detta kommer att ske gradvis, under överinseende av en oberoende övervakare som skall se till att åtagandena fullgörs. Ett antal interimistiska åtgärder skall säkerställa att det råder full konkurrens mellan de två företagen tills Bertelsmann dragit sig ur helt och hållet.

Ärendet Vivendi/Canal+/Seagram

254. Liknande problem med vertikal integration och avskärmning lyftes fram i ärendet *Vivendi/Canal+/Seagram.* Kommissionens farhågor för konkurrensen gällde främst marknaderna för betal-tv (där Canal+ är den dominerande aktören i Europa), den alleuropeiska tillväxtmarknaden för portaler och tillväxtmarknaden för direktuppspelning av musik. I fråga om marknaden för betal-tv fann kommissionen att Canal+ sannolika exklusiva tillgång till premiumrättigheter för filmer [95] som producerats och samproducerats av Seagram's Universal skulle ha stärkt dess dominerande ställning i Belgien, Spanien, Frankrike, Italien och Nederländerna och skapat en dominerande ställning på samma marknad i Norden.

255. Bland åtagandena ingår att konkurrenterna får tillträde till Universals produktion och samproduktion av filmer. Parterna åtog sig särskilt att inte bevilja Canal+ s.k. first-window-rättigheter [96] för mer än 50 % av Universals produktion och samproduktion. Detta åtagande gäller i vissa europeiska länder under en femårsperiod.

256. Genom att Universals musikinnehåll skulle fogas till Vivendis portal Vizzavi gav transaktionen också upphov till allvarliga farhågor för att en dominerande ställning skulle uppstå på den alleuropeiska tillväxtmarknaden för portaler och på tillväxtmarknaden för direktuppspelning av musik. Problemet avhjälptes genom att Vivendi erbjöd sig att ge konkurrerande portaler tillgång till Universals online-musikinnehåll under en femårsperiod.

Ärendet TotalFina/Elf

257. Också företagskoncentrationer inom den gamla ekonomin har orsakat problem som gäller vertikal integration. *TotalFinas* övertagande av *Elf-Aquitaine* föranledde en analys av frågan om ensam dominerande ställning, som väcktes av sammanslagningen av de nationella förstarangsaktörerna och risken för uppkomst av verkliga nationella marknadsledare. Kommissionen var angelägen om att identifiera och eliminera överlappningar och också flaskhalsar i verksamheten som skulle göra det möjligt för den nya enheten att låsa marknaden till sin fördel genom att kontrollera importlogistik, transport och distribution av raffinerade oljeprodukter. På marknaderna för partihandel med bränsle och eldningsolja skulle den nya enheten, förutom att den skulle ha äventyrat konkurrensbalansen på den franska marknaden, också effektivt ha kontrollerat "logistikkedjan", dvs. de flesta franska importdepåer, de tre viktigaste rörledningarna som försörjer hela Frankrike samt ett stort antal lokala depåer. Dessutom skulle den nya enheten ha fått en dominerande ställning på marknaden för försäljning av motorbränsle vid de franska motorvägarna. På marknaden för gasol skulle den nya enheten ha fått en dominerande ställning, särskilt genom sin kontroll av logistisk infrastruktur för import, lagring och tappning som skulle ha gjort den helt oberoende i hela Frankrike, och befriat den från behovet att kunna anlita konkurrenternas infrastruktur, såsom är brukligt i branschen. Transaktionen krävde en noggrann granskning också därför att den väntades ha en betydande inverkan på marknader som är mycket viktiga för konsumenterna, framför allt marknaderna för motorbränsle, eldningsolja och energiresurser i allmänhet. Kommissionen kunde godkänna affären tack vare korrigerande åtgärder som avhjälpte de olika konkurrensproblemen, förutom dem som nämns ovan. Sammanfattningsvis har TotalFina i huvudsak åtagit sig att sälja en stor andel av sina investeringar i transport- och lagringslogistik (en transaktion som väntas leda till en grundläggande omläggning av oljelogistiken i Frankrike), att avstå

[95] För att kunna konkurrera effektivt på betal-tv-marknaden, måste betal-tv-operatörer förvärva nyckelprodukter såsom premiumfilmer.

[96] S.k. first window-releaser är premiumfilmer som visas i betal-tv en kort tid efter sin biografpremiär, innan de visas mer allmänt på tv.

från 70 servicestationer vid motorvägar och att sälja Elf Antargas, vilket kommer att avlägsna alla överlappningar mellan de samgående parternas gasolverksamhet. De flesta av dessa avyttringar hade genomförts i slutet av år 2000.

258. Den 13 september tillbakavisade kommissionen ett förslag från TotalFina Elf enligt vilket ett antal köpare skulle köpa de motorvägsservicestationer som TotalFina Elf åtagit sig att sälja. Med tanke på den marknadsstruktur som förslaget skulle leda till beslutade kommissionen att två av de föreslagna köparna inte tillräckligt kunde styrka sin bärkraftighet som potentiella eller verkliga aktörer på de ifrågavarande marknaderna och sin förmåga att upprätthålla och utveckla en effektiv konkurrens. TotalFina Elf föreslog en ny förteckning över köpare som framför allt omfattade snabbköpskedjan Carrefour som ny marknadsaktör. Kommissionen godkände den nya förteckningen den 7 november 2000. Det ena av de två företag som ursprungligen underkändes av kommissionen, dvs. ”Le Mirabellier”, uteslöts av TotalFina Elf ur den slutliga förteckningen över föreslagna köpare. Le Mirabellier väckte talan enligt artikel 230 i EG-fördraget om ogiltigförklaring av kommissionens beslut och om interimistiska åtgärder och begärde att det ifrågasatta beslutet skulle uppskjutas och att kommissionen skulle ålägga TotalFina Elf att inställa genomförandet av sina åtaganden. Ansökan om interimistiska åtgärder avslogs av EG-domstolen den 17 januari 2001.

2. Kollektiv dominans

259. Kommissionen har tillämpat dominansprövningen enligt artikel 2.3 i koncentrationsförordningen i ärenden där koncentrationen skulle leda till att en kollektivt dominerande ställning uppkommer. EG-domstolen och förstainstansrätten har uttalat sitt stöd för kommissionens synsätt. När kommissionen granskar kollektiv dominans och dess effekter, är den medveten om de enskilda sektorernas särdrag och håller sig strikt till en analys från fall till fall utan förutfattade meningar. En intressant prejudikatssamling håller på att byggas upp, som så småningom kommer att ligga till grund för ett kommande tillkännagivande om kollektiv dominans.

260. Under år 2000 undersöktes frågan om kollektiv dominans i ett antal ärenden, som också omfattade ärenden inom tjänstesektorn, t.ex. VEBA/VIAG och den återkallade transaktionen EMI/Time Warner.

Ärendet VEBA/VIAG

261. Kommissionen granskade ärendet *VEBA/VIAG* parallellt med Bundeskartellamts undersökning av ärendet RWE/VEW. Med anledning av dessa två transaktioner skulle de två nya enheterna ha kontrollerat mer än 80 % av den tyska marknaden för förbunden eldistribution. Ett antal faktorer skulle ha främjat hemligt samförstånd, bland annat produktens totala homogenitet, den öppna marknaden, likartade kostnadsstrukturer till följd av en liknande uppsättning kraftverk och ett antal gemensamt drivna stora kraftverk, omfattande inbördes samverkan mellan VEBA/VIAG och RWE, förväntad liten ökning av efterfrågan och låg priselasticitet för elektriciteten som produkt. Båda transaktionerna godkändes tack vare de åtaganden som parterna gjorde till respektive myndigheter. Åtagandena bestod huvudsakligen av avyttringar som påverkade ett stort antal aktieinnehav särskilt i den östra delen av Tyskland, vilket bröt viktiga kopplingar mellan de två nya koncernerna och omvandlade VEAG, en viktig elproducent som kontrolleras gemensamt av duopolen, till en självständig konkurrent. Åtagandena skapade också förutsättningar för förbättringar när det gäller de grundläggande regler som styr överföring via det nätverk som drivs av de två ledande förbundna enheterna.

Ärendet Outokumpu/Avesta Sheffield

262. Kommissionen tillämpar inte automatiskt kriteriet för bedömning av kollektiv dominans (dvs. det kriterium som har till syfte att fastställa om marknaden är utsatt för kollektiv dominans, såsom graden av marknadskoncentration, marknadens öppenhet, produkthomogenitet, marknadstillväxt, inträdeshinder, utjämnande marknadsinflytande, strukturella kopplingar osv.). I ärendet *Outokumpu/Avesta Sheffield* skulle transaktionen ha lett till en minskning av antalet tillverkare av varmvalsade och kallvalsade platta stålprodukter inom EU från sex till fem. Trots att marknaden är relativt öppen och inträdeshindren höga, framgick det tydligt av kommissionens undersökning att tillväxten är hög (mer än 5 % per år), vilket leder till ett högre kapacitetsutnyttjande. Kommissionen ansåg att dessa faktorer tillsammans med företagens olika kostnadsstrukturer inte skulle ha främjat uppkomsten av samordningseffekter på marknaden.

Ärendena Alcan/Péchiney/Alusuisse

263. Ett antal koncentrationer inom aluminiumsektorn som undersöktes under år 2000 gjorde det möjligt för kommissionen att precisera sin uppfattning i frågor som gäller hemlig samverkan, även om dessa koncentrationer närmast orsakade problem som gällde ensam dominans. I ärendet *Alcan/Péchiney* grundade sig kommissionens bedömning främst på idén att de samgående parterna skulle kunna använda en strukturell koppling, i detta fall ett gemensamt företag, till en konkurrent som ett sätt att avskräcka denna från att inleda ett priskrig.

264. Sammanslagningen av de tre företagen Alcan, Pechiney och Alusuisse skulle ha fört samman företag med verksamhet inom alla aluminiumsektorer och gett upphov till världens näst största aluminiumproducent. På grund av att Alcan erbjöd de två övriga företagen aktieutbyte, kunde den ena fusionen genomföras utan den andra, och kommissionen kunde göra en fördjupad undersökning av de två ärendena var för sig. Transaktionen Alcan/Pechiney genomfördes inte och parterna avstod från den eftersom kommissionen övervägde att anta ett beslut om att förbjuda transaktionen. Däremot godkände kommissionen transaktionen Alcan/Alusuisse på det villkoret att vissa åtaganden om avyttring gjordes.

Ärendena Alcoa/Reynolds, Rexam/American National Can

265. I ett annat ärende som gällde ensam dominans *(Alcoa/Reynolds)* fick kommissionen värdefulla erfarenheter av hur anbudsmarknaderna fungerar. Dessa erfarenheter, som tillämpades i ärendet *Rexam/American National Can*, gav kommissionen en möjlighet att konstatera att en situation med kollektiv dominans kan uppstå och kvarstå på marknader där affärer görs genom regelbundet återkommande anbudsomgångar.

3. Potentiell konkurrens

Ärendet Air Liquide/BOC

266. Det bör slutligen nämnas att kommissionen i ärendet *Air Liquide/BOC* hade tillfälle att analysera den s.k. indirekta effekten av en koncentration, särskilt dess inverkan på potentiell konkurrens. Lämplig, sannolik och tillräcklig potentiell konkurrens förs fram som ett försvarsargument som skulle kunna tala för att en koncentration bör godkännas.

267. I det ifrågavarande ärendet fann kommissionen att den föreslagna fusionen skulle ha stärkt BOC:s dominerande ställning i Förenade kungariket och Irland genom att avlägsna hotet om

marknadsinträde från den mest sannolika utmanaren och genom att minska sannolikheten för andra leverantörers marknadsinträde. BOC hade en extremt stark dominerande ställning, med en andel på närmare 100 % av vissa marknader. Båda parterna konstaterades ha vissa ytterligare fördelar på sina hemmamarknader, inte minst på grund av vertikal integration. En annan effekt som fusionen skulle ha gett upphov till var att den nya enheten skulle ha skapat ett unikt distributionsnät i Europa, som skulle ha gett den ytterligare möjligheter att hindra andra aktörer från att komma in på marknaden. Mot bakgrund av detta fann kommissionen att BOC:s dominerande ställning skulle stärkas om den mest trovärdiga potentiella nya aktören på den brittiska marknaden, dvs. Air Liquide, försvann. Parterna avstod slutligen från affären efter det att förhandlingarna med amerikanska Federal Trade Commission strandat.

C — Korrigerande åtgärder

268. I december 2000 antog kommissionen sitt tillkännagivande om korrigerande åtgärder [97], och blev därmed den första konkurrensmyndigheten som utfärdade sådana riktlinjer eller råd på detta område. Syftet med tillkännagivandet är att klart och objektivt fastställa de administrativa och materiella principer som skall ligga till grund för kommissionens bedömning av korrigerande åtgärder. Tillkännagivandet föregicks av ett omfattande samråd under flera månaders tid med medlemsstaterna samt med näringslivet och juridiska kretsar.

269. I tillkännagivandet fastställs endast de grundläggande principerna, och det bör noteras att kommissionens praxis på området för korrigerande åtgärder utvecklas mycket snabbt och att kommissionen, för att kunna behandla frågor från fall till fall, måste ha en viss flexibilitet. Dessutom ökar antalet koncentrationsärenden som omfattar korrigerande åtgärder så snabbt att det blir allt svårare att hålla jämna steg med utvecklingen på detta område. För att sätta den följande diskussionen i sitt rätta sammanhang kan det nämnas att det enbart under de två senaste åren har förekommit omkring 50 ärenden där kommissionen har godtagit åtaganden om korrigerande åtgärder från de samgående parterna innan den tilllåtit transaktionerna att fortsätta.

270. I tillkännagivandet betonas de generella principer som stöder kommissionens förfaranden. Det framhävs särskilt att medan det är kommissionen som skall visa att en koncentration skapar eller förstärker en dominerande ställning som kan hämma konkurrensen, åligger det parterna att visa att de korrigerande åtgärder de erbjuder kommer att avhjälpa de konkurrensproblem som kommissionen konstaterat.

271. Kommissionen måste ta hänsyn till flera olika faktorer få att nå fram till en slutsats om huruvida en korrigerande åtgärd kommer att återställa konkurrensen. Vilken typ av korrigerande åtgärd som föreslås är en avgörande faktor, men kommissionen måste också beakta risken att en föreslagen korrigerande åtgärd inte kommer att kunna vidtas fullständigt och i tid.

272. Såsom erfarenheterna av behandlingen av förslag till korrigerande åtgärder har visat måste de korrigerande åtgärderna inte bara verka lämpliga för att återställa konkurrensen, utan de måste också göra det på ett effektivt sätt. Det är till exempel inte längre tillräckligt för kommissionen att godta att avyttringen av överlappande verksamheter nödvändigtvis kommer att lösa konkurrensproblem som orsakats av en viss fusion eller koncentration. Även om lämpliga tillgångar kan identifieras, kanske det inte räcker att bara sälja dessa tillgångar, oavsett vem som köper dem. De tillgångar som skall säljas

[97] EGT C 68, 2.3.2001. Tillkännagivandet är tillgängligt på Internet: http://europa.eu.int/comm/competition/mergers/legislation/.

måste inte bara vara en pågående affärsverksamhet, utan de måste också säljas till någon som har den rätta motivationen att konkurrera på marknaden.

273. Ett av årets ärenden *(TotalFina/Elf Aquitaine)* [98] åskådliggör tydligt båda dessa omständigheter. För det första underkände kommissionen ett förslag till köpare som lades fram av TotalFina Elf därför att köparna i fråga inte hade tillräcklig motivation att skapa en effektiv konkurrens på marknaden för bensinförsäljning vid de franska motorvägarna. För det andra hade parterna föreslagit att sälja flera tillgångar för att avhjälpa konkurrensproblem i gasolbranschen. På grund av det negativa resultatet av kommissionens marknadsundersökning angående de föreslagna korrigerande åtgärdernas genomförbarhet måste de dock åta sig att avyttra ett helt dotterbolag, vilket utgjorde en korrigerande åtgärd som gick klart längre än att avlägsna överlappningen.

274. Det finns ärenden där avyttringsförslagets genomförbarhet i stor utsträckning beror på köparens identitet, på grund av att tillgångarna är en del av affärsverksamheten. Under sådana omständigheter godkänner kommissionen koncentrationen endast om parterna åtar sig att inte fullfölja den anmälda transaktionen förrän de har ingått ett bindande avtal med en köpare av den avyttrade verksamheten (s.k. upfront buyer) som godkänts av kommissionen. Det första, och hittills enda, ärendet där kommissionen ställt detta villkor var *Bosch/Rexroth* [99]. För att mildra kommissionens farhågor för att den verksamhet som skall säljas försvagas innan den säljs, och mot bakgrund av vissa tvivel om att man skulle hitta en stark köpare, åtog sig Bosch att försöka hitta en köpare på förhand.

275. I tillkännagivandet slås fast att även om avyttringar är den korrigerande åtgärd som föredras, är det inte den enda typen av korrigerande åtgärder som kommissionen kan godta. Det kan finnas lägen där en avyttring inte är möjlig, eller där de ifrågavarande konkurrensproblemen kan ha sin grund i särskilda omständigheter kring transaktionen, t.ex. förekomst av avtal om ensamrätt, sammanslagning av nätverk eller sammanslagning av nyckelpatent. Ett exempel på ett ärende där åtgärdspaketet förutom avyttringar innehöll sådana inslag var *Astra Zeneca/Novartis* [100], en koncentration som gav upphov till världens största växtskyddsföretag. För att få ett godkännande från kommissionen föreslog parterna omfattande korrigerande åtgärder. Förslaget bestod inte bara av försäljning av produkter med en sammanlagd global försäljning på mer än 250 miljoner euro under år 2000, utan också av försäljning av rättigheterna till produkter och upphävande av distributionsavtal för produkter från tredje part.

276. Ett annat exempel på ett ärende där man åtgärdade ett problem som inte kunde lösas genom avyttring utan genom att sänka inträdeshindren var *Vodafone Airtouch/Mannesmann* [101]. Syftet med den korrigerande åtgärden i det ärendet var att lösa problemen på tillväxtmarknaden för sömlösa alleuropeiska mobiltelekommunikationstjänster för företagskunder och marknaderna för alleuropeiska roamingtjänster. För att avhjälpa problemen lämnade parterna åtaganden för att ge andra mobiloperatörer en möjlighet att tillhandahålla sina kunder dessa tjänster genom att använda *Vodafone Airtouch/ Mannesmanns* integrerade nätverk. På grund av den snabba utvecklingen inom denna sektor och beviljandet av tredje generationens UMTS-licenser och på grund av att konkurrenterna kommer att försöka bygga upp alternativa infrastrukturer har åtagandena begränsats till en treårsperiod.

277. Ju mer invecklad en transaktion är, desto osäkrare blir bedömningen av hur effektiva de föreslagna korrigerande åtgärderna är. Parterna i en transaktion bör därför tänka sig för innan de lägger fram ett paket med alltför invecklade korrigerande åtgärder, eftersom det kan ifrågasätta hela projektets

[98] Ärende COMP/M.1628, 9.2.2000.
[99] Ärende COMP/M.2060, 13.12.2000.
[100] Ärende COMP/M.1806, 26.7.2000.
[101] Ärende COMP/M.1795, 12.4.2000.

genomförbarhet. En viktig princip som har betonats av kommissionsledamot Mario Monti flera gånger under året är att lösningen av ett problem inte får vara mer invecklad än det problem som skall lösas.

278. Ytterligare ett drag som varit typiskt för en del av de korrigerande åtgärder som godkändes under år 2000 är att kommissionen har krävt att minoritetsinnehav och kopplingar mellan konkurrerande företag som skulle kunna hindra en effektiv konkurrens på vissa marknader skall elimineras. Detta skedde i ärendet *Vivendi/Canal+/Seagram* [102], genom att innehavet i BSkyB såldes, och i ärendet *AOL/Time Warner* [103], där kopplingarna till Bertelsmann bröts. Frågan var aktuell också i ärendet *Generali/INA* [104], där godkännandet förenades med villkoret att minoritetsinnehav i konkurrerande försäkringsföretag skall säljas, samt i transaktionen *Volvo/Renault VI* [105], som godkändes först efter det att Volvo gått med på att sälja det minoritetsinnehav företaget hade köpt i Scania, Volvos viktigaste konkurrent i Norden.

D — Samarbete

1. Samarbete med medlemsstaterna

279. En landvinning som blivit en självklarhet i så hög grad att den ofta förbises är att EG:s koncentrationskontroll tar särskild hänsyn till de synpunkter och lösningsmodeller som framförs av de behöriga konkurrensmyndigheterna i EU:s 15 medlemsstater. I etapp I-undersökningar (som varar 4–6 veckor) tillsänds medlemsstaterna en kopia av varje anmälan som görs enligt koncentrationsförordningen och underrättas om eventuella åtaganden som de berörda företagen lämnat för att avhjälpa konkurrensproblem. Medlemsstaterna kan framföra sina synpunkter när som helst under förfarandet och har dessutom möjlighet att begära att ett ärende hänskjuts till dem, om villkoren i artikel 9 i koncentrationsförordningen uppfylls. Under år 2000 fattade kommissionen nio beslut enligt artikel 9, två ärenden hänsköts i sin helhet [106] till de brittiska myndigheterna, medan fyra hänsköts delvis, till Spanien, Frankrike och Förenade kungariket [107].

280. Samarbetet i etapp II-undersökningar (ytterligare en fyramånadersperiod) är ännu intensivare. I detta samarbete informeras medlemsstaterna ingående om kommissionens beslut att inleda ett etapp II-förfarande, om kommissionens invändningar och om parternas svar på dessa, de inbjuds till hearingen, informeras om eventuella åtaganden som föreslås och om kommissionens synpunkter på dessa åtaganden och sist men inte minst samråder kommissionen med medlemsstaterna om utkastet till beslut i varje etapp II-ärende under ett möte med Rådgivande kommittén. Möten med Rådgivande kommittén ordnas också för viktiga aspekter som inte gäller själva ärendet, t.ex. tillkännagivanden från kommissionen som ger vägledning och definierar kommissionens politik i fråga om olika aspekter på koncentrationsförordningen samt för ärenden som omfattar böter. Under år 2000 höll Rådgivande kommittén inte mindre än 18 möten (som ibland gällde mer än ett ärende eller mer än en fråga).

[102] Ärende COMP/M.2050, 13.10.2000.
[103] Ärende COMP/M.1825, 11.10.2000.
[104] Ärende COMP/M.1712, 12.1.2000.
[105] Ärende COMP/M.1980, 1.9.2000.
[106] Ärende M.1779 – Anglo American/Tarmac och M.1827 – *Hanson/Pioneer.*
[107] Två hänskjutanden i ärendet M.1684 – *Carrefour/Promodes,* ett till de franska myndigheterna, ett till de spanska; ärende M.2044 – *Interbrew/Bass* och ärende M.2154 – *C3D/Rhone/GoAhead,* båda till Förenade kungariket.

281. Under år 2000 har kommissionens och medlemsstaternas gemensamma ansträngningar medfört att man i de flesta omröstningar i enskilda koncentrationsärenden i Rådgivande kommittén har uttryckt ett enhälligt stöd för kommissionens ståndpunkt, och övriga frågor har godkänts med enkel majoritet (mätt i antalet röster i enskilda frågor). I över hälften av ärendena var hela kommittén enig med kommissionen i alla frågor. Beträffande övriga ärenden var hela kommittén enig med kommissionen i en del av frågorna medan en majoritet av medlemmarna var enig med kommissionen i en del av dem.

282. Det finns många ärenden där en enskild medlemsstat har ett särskilt intresse att bevaka och där den därför står i nära kontakt med kommissionen. I många av dessa ärenden har medlemsstaterna gett nyttiga bidrag till konkurrensbedömningen. Ett iögonfallande exempel på samarbete mellan kommissionen och en medlemsstat under år 2000 var ärendet *VEBA/VIAG*. I detta ärende lyckades kommissionen och tyska Bundeskartellamt på ett anmärkningsvärt sätt koppla samman två ärenden, så att Bundeskartellamt parallellt undersökte ett snarlikt ärende inom elsektorn, nämligen *RWE/VEW*. Det intensiva samarbetet ledde till konsekventa och tillfredsställande resultat, och det kommer att ha en mycket gynnsam inverkan på liberaliseringsprocessen inom denna sektor. Ett annat exempel var *Generali/INA,* där det italienska konkurrensverket gav kommissionens undersökning sitt stora stöd särskilt vid bedömningen av de föreslagna korrigerande åtgärderna.

2. Koncentrationskontrollens internationella dimension

283. På grund av den sammanlagda effekten av internationalisering, tekniska förändringar och omstrukturering har den globala ökningen av antalet företagskoncentrationer fortsatt, vilket ytterligare framhäver behovet av att stärka den internationella dimensionen i EG:s koncentrationskontroll. I dagsläget har mer än 60 länder krav på att koncentrationer skall förhandsanmälas, och det stadigt ökande antalet konkurrensmyndigheter som tillämpar nationella lagar på företagskoncentrationer har lett till att vissa företag har varit tvungna att ansöka hos upp till 40 olika myndigheterna om att få föreslagna transaktioner godkända. Detta ökar inte bara företagens transaktionskostnader på ett betydande sätt, utan ökar också risken för inkonsekventa beslut. Vid olika tillfällen under år 2000 framfördes på båda sidor av Atlanten krav på att ett effektivt internationellt samarbete bör främjas i synnerhet på koncentrationsområdet ([108]).

2.1 Samarbete med Förenta staterna och Kanada

284. Ett nära bilateralt samarbete med konkurrensmyndigheterna i de länder som är EU:s viktigaste handelspartner, särskilt med amerikanska justitiedepartementet och Federal Trade Commission samt med det kanadensiska konkurrensverket, fortsatte under år 2000. Dessa frågor diskuteras mer ingående i kapitel IV (Internationell verksamhet).

([108]) Se kommissionsledamot Mario Montis tal vid *Japan Foundation Conference* i Washington DC den 23 juni 2000; biträdande justitieminister Joel Kleins, generaldirektör Alexander Schaubs och kommissionsledamot Mario Montis tal vid tioårsjubiléet för EG:s koncentrationskontroll i Bryssel den 14–15 september; kommissionsledamot Mario Montis och den tillförordnade biträdande justitieministern Melameds tal i Fordham, New York, den 19–20 oktober 2000 och kommissionsledamot Mario Montis tal vid Europeiska universitetsinstitutet i Fiesole den 27 oktober 2000. Behovet av en ny infallsvinkel på problem som orsakas av koncentrationsärenden som berör flera jurisdiktioner undersöktes också tämligen ingående av den amerikanska rådgivande kommittén för internationell konkurrenspolitik (International Competition Policy Advisory Committee), som lade fram sin slutrapport för Förenta staternas justitieminister Reno och biträdande justitieminister Klein i februari 2000.

2.2 Samarbete med Eftaländerna och ansökarländerna

285. EU:s koncentrationskontroll omfattar inte bara konkurrenssystemen i de 15 medlemsstaterna, utan också, genom samarbetet med Eftas övervakningsmyndighet, konkurrenssystemen i de övriga EES-länderna Island, Liechtenstein och Norge. När det gäller fördjupade etapp II-undersökningar nådde detta samarbete sin högsta nivå någonsin under år 2000.

286. Kontakterna med ansökarländerna har utvecklats ytterligare. Deras konkurrensmyndigheter har också uppmanats inkomma med synpunkter i samband med omarbetningen av koncentrationsförordningen under år 2000, och de har lämnat värdefulla bidrag. Under de kommande åren skall detta samarbete, som kommissionen ser som ett viktigt steg mot en anslutning, fördjupas ytterligare.

E — Övriga förfaranden

1. Böter; artiklarna 14–15 i koncentrationsförordningen

287. Kommissionen ålade för första gången en annan part än den anmälande parten böter för att inte ha lämnat information enligt koncentrationsförordningen. Böterna ålades *Mitsubishi Heavy Industries* för att företaget hade underlåtit att lämna information med avseende på ett gemensamt företag som bildades året innan mellan Kvaerner och Ahlström. De första böterna, på 50 000 euro, ålades för att företaget hade underlåtit att följa kommissionens beslut enligt artikel 14.1 c i koncentrationsförordningen. De andra böterna var viten på sammanlagt 900 000 euro. Det var första gången kommissionen bötfällt ett företag som inte är anmälande part (eller en part som underlåtit att göra anmälan) i ett konkurrensförfarande. Det var också första gången viten har ålagts ett företag i ett sådant förfarande. Åtgärden vidtogs för att kommissionen ansåg att Mitsubishis beteende var en mycket allvarlig överträdelse av gemenskapslagstiftningen eftersom den begärda informationen var nödvändig för en korrekt bedömning av transaktionen *Ahlström/Kvaerner*. Kommissionen fattade detta beslut för att betona sin fasta beslutsamhet att tillämpa reglerna för koncentrationskontroll inom EU, vilket förutsätter att både de samgående parterna och de konkurrenter som kommissionen bett om hjälp lämnar korrekt information.

2. Förebyggande av hinder för gränsöverskridande fusioner; artikel 21 i koncentrationsförordningen

288. Kommissionen är också vaksam när det gäller att motverka att fusioner med en gemenskapsdimension förhindras av medlemsstaterna av protektionistiska skäl eller andra skäl som inte kan godtas. I detta sammanhang fattade kommissionen ett beslut enligt artikel 21 i koncentrationsförordningen mot åtgärder som vidtagits av de portugisiska myndigheterna. Detta följde sedan liknande åtgärder vidtagits mot den portugisiska regeringen 1999 i ärendet *BSCH/A. Champalimaud* [109]. I det beslut som fattades år 2000 fann kommissionen att den portugisiska regeringen hade underlåtit att fullgöra sina skyldigheter enligt artikel 21 i koncentrationsförordningen genom att hindra *Secil Companhia Geral de Cal e Cimentos SA:s* och *Holderbanks* föreslagna förvärv av det portugisiska företaget *Cimpor Cimentos de Portugal SGPS*. Kommissionen fann att syftet med de ministeriebeslut där Portugal motsatte sig anbudet inte var att skydda legitima intressen enligt artikel 21 i koncentrationsförordningen. Båda de ovannämnda ärendena visar tydligt att kommissionen avser att

[109] Ärende M.1616.

skydda sin ensamrätt att granska fusioner som har en gemenskapsdimension och att den kommer att protestera mot alla överträdelser av detta slag.

F — Statistik

Diagram 4
Antalet slutliga beslut per år sedan 1994 och antalet anmälningar

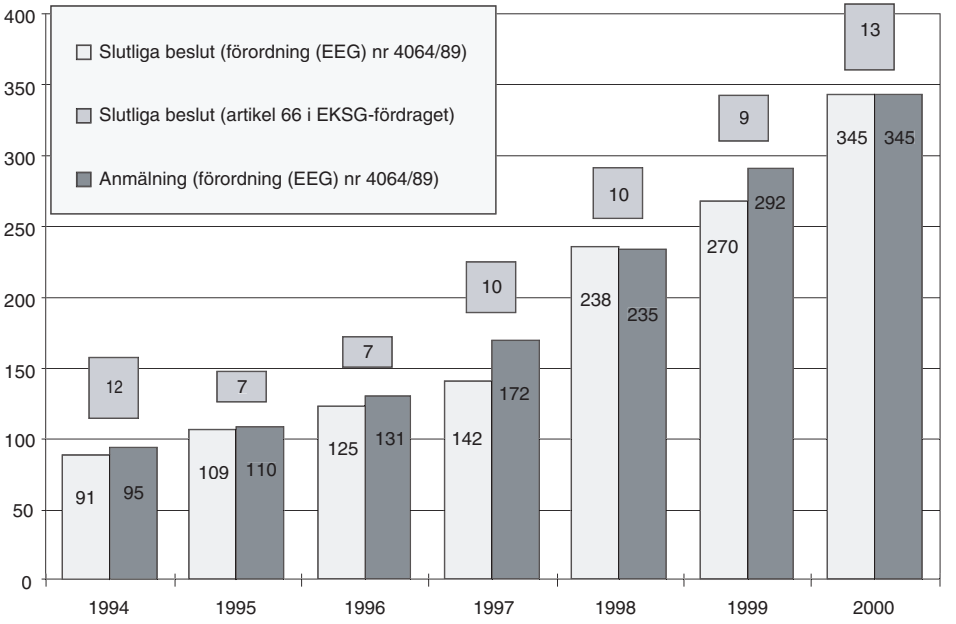

Diagram 5
Uppdelning efter typ av transaktion (1993–2000)

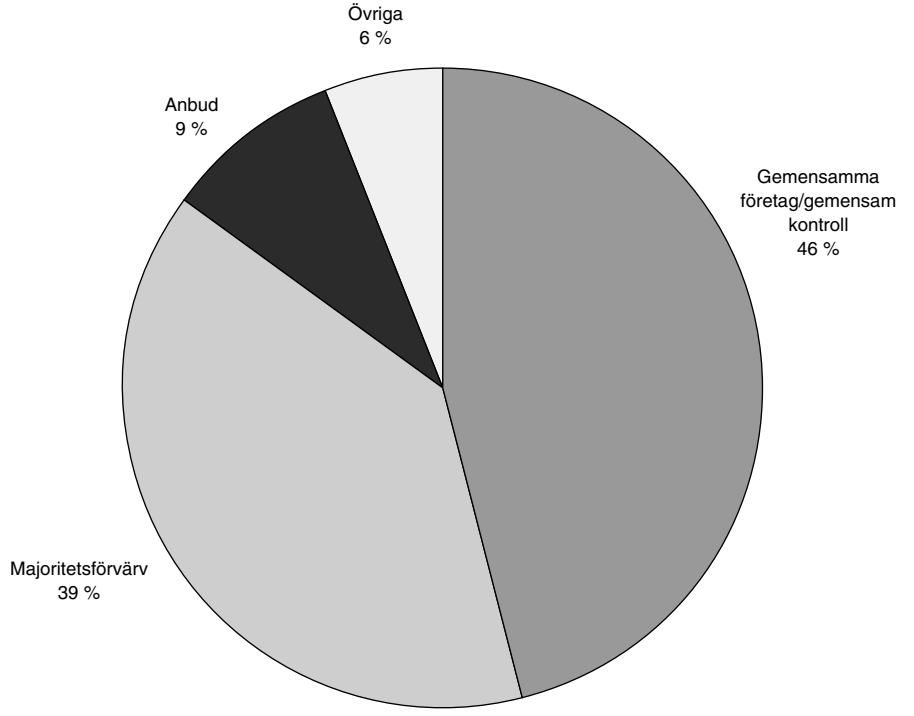

III — STATLIGT STÖD

A — Allmän politik

289. När det gäller statliga stöd har kommissionen under år 2000 fortsatt och konkretiserat den rationalisering och modernisering som påbörjats under tidigare år. Mycket viktiga i sammanhanget är de tre förordningar som kommissionen antog gällande stöd till små och medelstora företag, stöd till utbildning samt tillämpningen av regeln om stöd av mindre betydelse (se nedan). Parallellt med detta rationaliserings- och moderniseringsarbete har kommissionen understrukit hur viktigt det är att kommissionens beslut verkställs på ett korrekt sätt, särskilt när det gäller återkrav av stöd som utbetalats olagligen (jfr faktaruta 7).

290. Åttonde översikten över statligt stöd i Europeiska unionen [110] antogs av kommissionen i april och omfattar åren 1996–1998. Under denna period betalade de femton medlemsstaterna årligen ut i genomsnitt 93 miljarder euro i stöd till tillverkningssektorn, jordbruket, fisket, kolgruvorna, transporter och tjänstesektorn. Siffran är fortfarande hög i absoluta termer, men innebär ändå en minskning med 11 % jämfört med den föregående perioden 1994–1996.

291. I förhållande till den föregående perioden är det alltfort tillverkningssektorn som är den huvudsakliga stödmottagaren med 33 miljarder euro i genomsnitt per år, vilket motsvarar 2,3 % av förädlingsvärdet (EU-15). Under perioden 1996–1998 avsåg 57 % av de stöd som utbetalades till tillverkningssektorn regional utveckling. De branschövergripande stöden och stöd till särskilda sektorer utgjorde 35 % respektive 8 % av stöden till tillverkningssektorn. Det finns f.ö. anledning att understryka att engångsstöden till företagen från och med nu utgör mindre än 10 % av det totala stödet inom tillverkningssektorn.

	1994–1996	**1996–1998**
Totalt statligt stöd *(miljarder euro)*	104,2	93,1
Statligt stöd till tillverkningssektorn *(miljarder euro)*	38,5	32,6
Statligt stöd som procentandel av förädlingsvärdet i tillverkningssektorn	2,8	2,3

292. Trots den fortsatt sjunkande tendens som kunnat iakttagas sedan flera år visar den åttonde översikten att de totala stödbeloppen fortfarande är stora. När det gäller storleken på de utbetalade stöden är skillnaderna mellan medlemsstaterna ännu mycket stora. Stödet till tillverkningssektorn varierar beroende på vilken medlemsstat som avses med mellan 0,7 % och 4,9 % av förädlingsvärdet. Dessa skillnader blir ännu mer markanta om man använder sig av kriteriet stödbelopp per löntagare, som varierar mellan 188 och 1 955 euro.

1. Moderniseringen av stödkontrollen

293. Den 6 december samtyckte kommissionen principiellt till att tre förordningar skall antas på grundval av bemyndigandeförordningen (EG) nr 994/98 [111]. Detta gör det nu möjligt att konkretisera kommissionens modernisering av kontrollen av statliga stöd. Det handlar om två undantagsförordningar

[110] KOM(2000) 205.

[111] EGT L 142, 14.5.1998.

om stöd till små och medelstora företag [112] och om stöd till utbildning [113] samt en förordning som kodifierar tillämpningen av regeln om stöd av mindre betydelse [114]. Medlemsstaterna kommer hädanefter att kunna bevilja stöd som svarar mot de villkor som fastställts i undantagsförordningarna utan att på förhand anmäla dem och få dem godkända av kommissionen. I förordningen gällande de minimis-regeln kodifieras tillämpningen av denna regel, som allra först beskrevs i ett meddelande från kommissionen av den 6 mars 1996. Sålunda innebär denna regel att stöd till företag som understiger en maximigräns på 100 000 euro under en period på tre år inte betraktas som statliga stöd i den mening som avses i fördraget om de inte påverkar handeln i negativ riktning eller snedvrider konkurrensen. Dessa åtgärder är undantagna från anmälningsplikten.

294. De positiva effekterna av dessa förordningar kommer inte bara kommissionen till del, utan också medlemsstaterna kan dra nytta av dem eftersom de kan betala ut denna typ av stöd mycket snabbare än tidigare. Förenklingen betyder dock inte att kontrollen minskar eller att reglerna för statligt stöd mjukas upp. Medlemsstaterna är i realiteten fortfarande skyldiga att för varje utbetalat stöd underrätta kommissionen om villkoren, och de måste varje år lämna sammanfattningsrapporter om samtliga stöd som betalats ut. Dessutom stärks de nationella domstolarnas roll på området eftersom de förordningar som är direkt tillämpliga i medlemsstaterna fastställer vilka förenlighetskriterier som måste uppfyllas.

295. I och med att antalet anmälningar minskar kan kommissionen stärka sin kontroll av statliga stöd, främst genom att resurserna kan koncentreras på de viktigaste ärendena gällande snedvridning av konkurrensen.

2. Ökad insyn

296. Kontrollen av statliga stöd kan dock inte förstärkas utan att en större överblick skapas över kommissionens arbete. Därför skall kommissionen upprätta ett register och en offentlig ”resultattavla” för statliga stöd. På detta sätt vill man försöka minska stödvolymen, vilket var ett av de mål som ännu en gång fastslogs under Europeiska rådets möte i Lissabon där kommissionen, rådet och medlemsstaterna uppmanades att fortsätta med sitt arbete för att främja konkurrensen och minska den generella stödnivån. I rådets slutsatser (inre marknaden) från den 16 mars 2000 föreslås också att man bör utveckla en plan för att generellt minska stödet genom att lägga tyngdpunkten på kontroller av stödnivåerna och utvärderingar av stödets ekonomiska verkan, bl.a. med hjälp av statistiska uppgifter.

297. Det var likaledes nödvändigt att få insyn i vissa företags redovisning för att kommissionen skulle kunna behandla det stigande antalet ärenden gällande korssubventionering. Ändringen den 26 juli [115] av direktiv 80/723/EEG [116] om insyn i de finansiella förbindelserna mellan medlemsstater och offentliga företag, tvingar följaktligen de företag som tillhandahåller tjänster av allmänt intresse (och som kompenseras för detta) och som driver en klassisk kommersiell verksamhet att föra separata räkenskaper för skilda verksamheter.

298. Denna ändring gäller både offentliga och privata företag. För att inte skapa oproportionerliga skyldigheter omfattas inte de små och medelstora företagen vars tjänster inte riskerar att snedvrida

[112] Förordning (EG) nr 70/2001 av den 12 januari 2001, EGT L 10, 13.1.2001.
[113] Förordning (EG) nr 68/2001 av den 12 januari 2001, EGT L 10, 13.1.2001.
[114] Förordning (EG) nr 69/2001 av den 12 januari 2001, EGT L 10, 13.1.2001.
[115] EGT L 193, 29.7.2000.
[116] EGT L 195, 29.7.1980.

konkurrensen eller att negativt påverka handeln samt företag vilkas ersättningar för tjänster av allmänt intresse fastställts efter ett öppet, genomblickbart och icke-diskriminerande förfarande.

3. Stöd till skydd av miljön

299. Skyddet av miljön hör till EU:s hjärtefrågor. Kommissionen har därför sedan länge erkänt att statligt stöd kan visa sig vara nödvändigt, under vissa villkor, för att gynna företagens ansträngningar på miljöområdet.

300. Genom att den 21 december principiellt godkänna att nya riktlinjer skall antas för statligt stöd till skydd av miljön vill kommissionen dels förtydliga tillämpningen av principen om att det är förorenaren som skall betala och dels stärka miljöstödets incitamentskaraktär. Enligt de nya riktlinjerna tillåts följaktligen inte längre något stöd till företagen för att dessa skall nå upp till de nya EG-normerna, förutom när det gäller små och medelstora företag som kan få sådant stöd under en begränsad period. I stället innehåller nu riktlinjerna uttryckligen en möjlighet att betala ut stöd till företag som går längre än de gällande normerna.

301. De förnyelsebara energikällorna uppmärksammas särskilt och medlemsstaterna kommer nu bl.a. att kunna bevilja stöd för att täcka skillnaden mellan kostnaderna för produktion av energi med förnyelsebara energikällor och marknadspriserna för denna energi för att säkra avskrivningen av anläggningarna. När det gäller skattesänkningar har man haft en flexibel inställning. Medlemsstaterna kommer att ha olika möjligheter bl.a. att bevilja undantag på 10 år utan degressivitet till företag som undertecknat frivilliga miljöskyddsavtal. Om något frivilligt avtal inte finns, kommer företagen förvisso att kunna dra fördel av sänkningar, men på villkor att de fortsätter att betala en stor del av de aktuella skatterna.

B — Stödbegreppet

302. I enlighet med definitionen i artikel 87.1 i EG-fördraget är statligt stöd oförenligt med den gemensamma marknaden om det a) ges av staten eller med hjälp av statliga medel, b) snedvrider konkurrensen genom att ge en ekonomisk fördel till mottagaren och genom att bevilja den selektivt till ”vissa företag” eller för ”viss produktion” samt c) påverkar handeln mellan medlemsstaterna. Formen för stödet (räntesubventioner, skattelättnader, lån, säkerheter, varor eller tjänster till förmånsvillkor och kapitaltillskott förenade med villkor som skulle vara oacceptabla för en privat investerare etc.) är irrelevant.

1. Var resurserna kommer ifrån

303. För att en åtgärd skall betecknas som stöd måste det slås fast att den är statligt finansierad. EG-domstolen bekräftade i utslaget i målet *Ladbroke Racing Ltd mot kommissionen* [117] ännu en gång att artikel 87.1 omfattar alla ekonomiska medel, med vilka den offentliga sektorn kan understödja företag, oavsett om dessa medel tillhör den offentliga sektorns permanenta tillgångar. Det faktum att beloppen i fråga fortlöpande kvarstår under offentlig kontroll och därför är tillgängliga för myndigheterna är tillräckligt för att kategorisera dem som statligt stöd och för att åtgärden skall omfattas av artikel 87.1 i EG-fördraget.

[117] EG-domstolens dom av den 16 maj 2000, mål C-83/98 P.

304. Frågan om inslag av offentliga medel blir särskilt brännande i fall där medlemsstaterna eller ett offentligägt holdingbolag vill skaffa sig andelar i ett företags kapital. Staten agerar som offentlig investerare, en roll som i sig själv är helt legitim i enlighet med fördraget. Eftersom statligt stöd måste bedömas mot bakgrund av dess effekter har kommissionen utvecklat begreppet ”privat investerare i en marknadsekonomi”. Det är nödvändigt att i varje enskilt fall fastställa om statliga kapitaltillskott till stödmottagande företag görs i vinstsyfte, och att staten eller ett offentligt holdingbolag därför stöder företaget i egenskap av att vara ekonomisk aktör och på samma sätt som en privat aktör, eller om statens medverkan tvärtom är motiverad av offentliga intressen och därmed bör anses som ett slags statligt ingrepp i form av myndighetsutövning. När allmänna medel lämnas till ett visst företag måste en bedömning göras om en privat investerare skulle ha handlat på samma sätt. Detta är exempelvis fallet om det investerade kapitalet kan förväntas ge en normal avkastning i form av utdelningar eller värdeökningar på investeringen.

305. I ärendet *Parco Navi SpA* [118] beslöt kommissionen att kapitaltillskottet från ett offentligt holdingbolag var avsett att ge en rimlig avkastning på investerat kapital inom rimlig tid, varför det inte utgjorde statligt stöd.

306. Kommissionen kontrollerade ifall de avdrag som beviljats pappersbruken av *Électricité de France (EDF)* [119] utgjorde statligt stöd. Kommissionen drog slutsatsen att en privat aktör hellre än att avstå från en försäljning skulle ha sålt ytterligare elektricitet utan att täcka den totala kostnaden för denna. EDF:s agerande ansågs därför vara motiverat på kommersiella grunder. Kommissionen underströk dock att beslutet skall ses mot bakgrund av den särskilda omständighet som rådde på den franska marknaden (undersökningen gällde perioden 1990–1996, dvs. före den pågående avregleringen av elektricitetsmarknaden. Vid denna tid hade EDF en överkapacitet på kärnenergi).

307. I ärendet *Siciliana Acque Minerali Srl* [120] fattade kommissionen ett negativt beslut eftersom ingen privat investerare under de rådande omständigheterna skulle ha skjutit till kapital för att möjliggöra en privatisering eftersom företaget saknade alla utsikter att bli lönsamt igen.

308. När det gäller det kapitaltillskott som Crédit Lyonnais tillfört sitt dotterbolag *Tasq* [121] underströk kommissionen åter att medlen var offentliga, eftersom det offentliga aktieinnehavet gjorde det möjligt för staten att utöva kontroll över Crédit Lyonnais. Kommissionen erkände generellt, utan att beakta tidsperioden, att den statliga interventionen följde principerna för sund företagsförvaltning och att syftet var att minimera förlusterna och tillvarata det offentliga ägarskapets intressen, varför något inslag av statligt stöd inte ingick.

309. I ärendet *Georgsmarienhütte (GMH) und Gröditzer* [122] inledde kommissionen ett formellt granskningsförfarande sedan tvivel uppstått om en privat investerare skulle ha gått med på att betala en kapitalavgift med tanke på att Gröditzer höll på att gå i konkurs.

310. Kommissionen inledde ett förfarande mot företaget *SEPI (Sociedad Estatal de Participaciones Industriales)* [123] eftersom starka tvivel förelåg om huruvida SEPI:s förvärv av några varv och en dieselmotoranläggning kunde betraktas som en genuint marknadsmässig transaktion och inte ett

[118] Ärende N-132/99, kommissionens beslut av den 25 februari 2000, EGT C 162, 10.6.2000.
[119] Ärende C-39/98 (f.d. NN 52/98), kommissionens beslut av den 11 april 2000, ännu ej offentliggjort.
[120] Kommissionens beslut av den 21 juni 2000, EGT L 272, 25.10.2000, s. 36.
[121] Kommissionens beslut av den 3 maj 2000, EGT L 272, 25.10.2000, s. 29.
[122] Ärende C-43/2000, kommissionens beslut av den 19 juli 2000, EGT 3, 6.1.2001.
[123] Ärende NN-61/2000, kommissionens beslut av den 12 juli 2000, EGT C 328, 18.11.2000.

kapitaltillskott som utgör statligt stöd eftersom SEPI redan var faktisk aktieägare av de förvärvade entiteterna.

311. I ärendet *Kahla Porzellan GmbH i Tyskland* [124] uttryckte kommissionen tvivel om huruvida en investerare i ett marknadsekonomiskt system skulle ha lämnat ekonomiskt stöd till ett företag som höll på att gå i konkurs.

312. I sin dom i målet *Spanien mot kommissionen* [125] gällande stöd till *Tubacex* införde EG-domstolen ett nytt kriterium i form av en offentlig borgenär när den bedömde huruvida statligt stöd förelåg i fall där staten beslutat om återbetalnings- och skuldomläggningsavtal. Domstolen konstaterade att staten i dessa fall inte uppträtt som en offentlig investerare vars agerande skall jämföras med en privat investerares som placerar sitt kapital i vinstsyfte, utan som en offentlig borgenär som, i likhet med en enskild borgenär, försöker återfå de belopp som han har att utkräva. På basis av detta nya bedömningskriterium reviderade kommissionen sitt återkravsbeslut gällande *Tubacex SA* [126] och *SNIACE SA* [127] efter att ha dragit slutsatsen att de offentliga borgenärerna agerat på samma sätt som privata borgenärer för att maximera räntesatsen på sina utestående fordringar genom att tillämpa lagstadgad räntesats på skulderna. Kommissionen ansåg följaktligen att åtgärderna inte utgjorde statligt stöd.

313. I ärendet *Ganzliner Beschichtungspulver GmbH* [128] ansåg kommissionen att omständigheten att offentliga banker avstått från återbetalning av en del av lån som de beviljat överensstämde med privatborgenärsprincipen, eftersom överenskommelsen gav en proportionell nettovinst till alla borgenärer jämfört med vad som skulle ha varit fallet vid en likvidation.

2. Fördelar för företag

314. I artikel 87.1 i EG-fördraget definieras stödets ursprung och effekter. Här lämnas dock inte någon definition av vad som avses med stöd och heller inte någon förteckning över vilka typer av åtgärder som är förbjudna. Begreppet har emellertid konkretiserats av kommissionen och EG-domstolen. I enlighet med EG-domstolen definieras stöd som fördelar som myndigheter ger till ett företag, utan betalning eller mot en betalning som endast i minimal omfattning motsvarar förmånens värde. En definition av detta slag täcker in beviljade resurser och lättnader i avgifter som ett företag annars skulle ha behövt betala och som leder till besparingar för det.

315. Sålunda underströk EG-domstolen i sitt utslag i målet *Tyskland mot kommissionen* [129] rörande den tyska inkomstskattelagen, att den indirekta förmån som beviljats företagen genom inkomstskattelagen är en följd av att Tyskland avstått från de skatteintäkter som normalt tas ut, varvid investerarna getts möjlighet att förvärva andelar i dessa företag på villkor som är fördelaktigare i skattemässigt hänseende. Den omständighet att investerarna därefter fattar självständiga beslut medför inte att sambandet mellan skattelättnaden och de berörda företagens förmån upphör, eftersom de förändrade marknadsvillkoren som uppstår på grund av denna förmån ekonomiskt sett är en följd av att statsmakterna gått miste om skatteintäkter.

[124] Ärende NN-142/99, kommissionens beslut av den 15 november 2000, ännu ej offentliggjort.
[125] EG-domstolens dom av den 29 april 2000, C-342/96, REG 1999, s. I-2459.
[126] Ärende C-9/95, kommissionens beslut av den 31 oktober 2000, EGT L 52, 22.2.2001.
[127] Ärende C-5/2000 (f.d. C-68/97 och NN-118/97), kommissionens beslut av den 20 september 2000, ännu ej offentliggjort.
[128] Ärende N-714/99, kommissionens beslut av den 4 oktober 2000, ännu ej offentliggjort.
[129] EG-domstolens dom av den 19 september 2000, mål C-156/98.

316. En ekonomisk förmån kan lämnas på en mängd olika sätt och under olika omständigheter. De kan uppstå med utgångspunkt i villkor som ger företag tillgång till infrastruktur, t.ex. genom bygge av företagscentrum och erbjudande av infrastruktur. Kommissionen fann i ärendet *Lenzing Lyozell (LLG)* [130] att inga inslag av statligt stöd förelåg eftersom de priser som LLG betalar för grundläggande infrastrukturtjänster som elektricitet, ånga, vatten, kylvatten, tryckluft och rening av avloppsvatten, utgör normala marknadspriser. Kommissionen uteslöt vidare att statligt stöd förekom i form av skräddarsydd infrastruktur eftersom LLG betalar en rättvis ekonomisk del för dessa infrastrukturförbindelser.

317. Förenade kungariket har planerat ett *Business Infrastructure Development scheme* [131] för att motverka en historiskt låg efterfrågan på fastigheter som lett till att marknadsvärdena för fastigheter i hela Wales blivit så låga att privata investerare inte får tillräcklig avkastning för sina kostnader, vilket i sin tur dels inneburit att marknaden misslyckats med att tillhandahålla affärslokaler och dels att det råder brist på adekvata affärsfastigheter. På grundval av kommissionens meddelande om inslag av stöd vid statliga myndigheters försäljning av mark och byggnader [132] drog kommissionen slutsatsen att något statligt stöd inte hade lämnats mot bakgrund av att marknadspriset för tomter och byggnader bestämdes genom öppet anbudsförfarande eller genom en värdering av oberoende experter.

318. Försäljningspriset för en offentlig ägarandel innehåller inte några inslag av statligt stöd om försäljningsobjektet utbjuds genom en öppen, villkorslös och icke diskriminerande anbudsinfordran. Kommissionen noterar i sitt beslut gällande *Kali und Salz GmbH* [133] att medlemsstater dock inte är tvungna att följa detta förfarande då de avyttrar sin offentliga delägarandel. Även om något öppet anbudsförfarande inte anordnades var det pris som slutligen erhölls resultatet av ett förfarande där ingen potentiell investerare godtyckligt uteslöts från försäljningen. Förhandlingarna mellan samtliga deltagare, som handlat i enlighet med sina ekonomiska intressen, fördes på grundval av de principer som gäller på marknaden.

319. Beträffande stödet till finansieringen av *linbaneanläggningarna i provinsen Bolzano* [134] fann kommissionen att sådant stöd i allmänhet måste betraktas som statligt stöd till ägarna och driftsbolaget eftersom målet med tjänsten avser turism och helt uppenbart är kommersiell och konkurrensbetonad. Finansieringen av dessa faciliteter kan inte motiveras med stöd i artikel 86.2 i EG-fördraget eftersom dessa normalt inte möjliggör tjänster av allmänt ekonomiskt intresse då de normalt sett inte avser att uppfylla befolkningens allmänna och grundläggande behov, utan att få till stånd en lönsam turistnäring.

3. Specificitet

320. För att omfattas av artikel 87.1 i EG-fördraget måste stödet inte endast vara en statlig åtgärd utan också selektivt så att det påverkar balansen mellan det mottagande företaget och dess konkurrenter. Denna selektiva karaktär skiljer statliga stödåtgärder från allmänna ekonomiska stödåtgärder, som tillämpas över hela linjen, till alla företag i alla ekonomiska sektorer i en medlemsstat. Så länge de inte gynnar ett särskilt verksamhetsområde bygger sådana allmänna åtgärder på medlemsstaternas befogenheter att själva välja den ekonomiska politik de vill föra. Åtgärder som inverkar över sektorsgränserna, som är lika tillämpliga över hela medlemsstatens territorium och som syftar till att

[130] Ärende C-61/98, kommissionens beslut av den 19 juli 2000, EGT L 38, 8.2.2001.
[131] Ärende N-657/99, kommissionens beslut av den 6 december 2000, ännu ej offentliggjort.
[132] EGT C 209, 10.7.1997.
[133] Ärende C-21/99 (f.d. NN-27/99), kommissionens beslut av den 13 juni 2000, EGT L 44, 15.2.2001.
[134] Ärende NN-1/2000, kommissionens beslut av den 19 juli 2000, ännu ej offentliggjort.

främja hela ekonomin utgör, följaktligen inte statligt stöd i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget.

321. År 1992 ansåg kommissionen att en *dansk ordning* med lägre schablonsats för inkomstskatter [135] utgjorde statligt stöd eftersom den potentiellt kunde innebära att förmånen endast hamnade i vissa sektorer av industrin De inlämnade uppgifterna visade dock att ordningen de facto tillämpas både i privata och offentliga sektorer, tillverkning, handel och tjänster och i stora företag såväl som i små och medelstora företag. Följaktligen gynnar åtgärden de facto inte vissa företag eller viss produktion och kommissionen godkände den danska såväl som den *svenska ordningen* gällande en minskning av beskattningsunderlaget för experter som rekryteras utomlands[135].

322. När det gäller *skattestödsordningen* avseende skattesänkningar till förmån för investeringar i *Madeira* [136] ansåg kommissionen att åtgärden innebar en selektiv förmån eftersom skattelättnaderna endast kunde erhållas om mottagaren var registrerad i Madeira och helt eller delvis återinvesterade sina vinster i regionen Madeira. Följaktligen utgör denna åtgärd stöd i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget.

4. Effekter på handeln mellan medlemsstaterna

323. När det väl fastslagits att en åtgärd innebär en förmån och är statligt finansierad och selektiv till sin karaktär kan man dra slutsatsen att den utgör statligt stöd i enlighet med artikel 87.1 i EG-fördraget. För att denna artikel skall vara tillämplig måste åtgärden också snedvrida konkurrensen och påverka handeln mellan medlemsstaterna. För att fastställa effekterna av denna snedvridning av handeln mellan medlemsstaterna är det tillräckligt att mottagaren driver, också delvis, verksamheter som inkluderar handel mellan medlemsstaterna.

324. Effekterna på konkurrensen måste dock vara märkbara. Härvidlag underströk EG-domstolen åter i utslaget i målet *Tyskland mot kommissionen* [137] att det faktum att ett stöd är relativt obetydligt eller att det mottagande företaget är relativt litet *a priori* inte utesluter att handeln mellan medlemsstaterna kan påverkas. Om ett statligt finansiellt stöd eller ett stöd som lämnas med hjälp av statliga medel förstärker ett företags ställning i förhållande till andra konkurrerande företag i handeln inom gemenskapen skall denna handel anses vara påverkad av detta stöd. Detta var fallet i det aktuella målet eftersom övriga företag förutom de som omfattas av den omtvistade regeln endast kunde öka sitt eget kapital på mindre fördelaktiga villkor, vare sig företagen var etablerade i Tyskland eller i en annan medlemsstat.

[135] Kommissionens beslut av den 3 maj 2000, EGT C 284, 7.10.2000

[136] Ärende N-96/2000, kommissionens beslut av den 28 juni 2000, EGT C 266, 16.9.2000.

[137] EG-domstolens dom av den 19 september 2000, mål C-156/98.

C — Bedömningen av huruvida stöd är förenliga med den gemensamma marknaden

1. Horisontella stöd

1.1 Små och medelstora företag

325. När det gäller olika nationella stödordningars förhöjda stöd (bonus) till små och medelstora företag har definitionerna av oberoendekriteriet väckt misstankar om försök till kringgående av bestämmelserna. Kommissionen beslöt därför att minska stödnivån i ärendet *Solar Tech Srl* [138] mot bakgrund av företagets nära kopplingar till en stor företagsgrupp. På grund av att Solar Tech kontrolleras direkt och indirekt av ett stort företag inom byggsektorn lider det inte av de små och medelstora företagens typiska handikapp eftersom det har tillgång till kapital och krediter, informationskällor, ny teknik etc. Sålunda uteslöt kommissionen det förhöjda stöd till små och medelstora företag som föreskrevs i regionalstödsordningen eftersom oberoendekriteriet i riktlinjerna för små och medelstora företag inte var uppfyllt.

1.2 Stöd till forskning och utveckling

326. Vid sin tillämpning av 1996 års gemenskapsramar för statligt stöd till forskning och utveckling vill kommissionen främst ha belägg för stödets stimulanseffekter. Ju närmare forskningen och utvecklingen berör konkurrens desto striktare tillämpas denna princip. Följaktligen utgör offentliga institutioners grundforskning inte stöd, medan grundforskning som utförs av företag omfattas av artikel 87.1 i EG-fördraget. Men eftersom denna typ av forskning ligger långt från marknaden kan den överensstämma med fördraget om forskningsresultaten i princip blir generellt tillgängliga och kan utnyttjas på icke-diskriminerande grundvalar.

327. Kommissionen bekräftade stimulanseffekterna hos *järnvägsteknikplanen* [139], *ITEA-programmet* [140], det *tyska forskningsprogrammet för mobilitet och markbunden trafik* [141] liksom i ärendet rörande *skattelättnader* [142].

328. *Teknikplanen* skall främja studier i teknik som ökar trafiksäkerheten. I ärendet *ITEA* som gemensamt anmälts av Frankrike och Nederländerna påminde kommissionen om att man vid olika tillfällen betonat IT-industrins betydelse eftersom den spelar en avgörande roll för informationssamhället i det 21:a århundradet. Följaktligen ansåg kommissionen att programmet i fråga ingår bland gemenskapens intressen. Det *tyska programmet* kommer att koncentreras på utveckling av nya transportstrukturer, som, genom intermodalt samarbete, säkrar mobiliteten och minskar transportutgifterna och i all synnerhet det totala trafiktrycket parallellt med att transportsäkerheten ökar. Därtill kommer att ny ”intelligent” informations-, kommunikations- och vägledningsteknik skall utvecklas med hjälp av transporttelematik. I ärendet *skattelättnader* vill Förenade kungariket införa skattelättnader för FoU-utgifter. Kommissionen anser att stödet har en stimulanseffekt, särskilt som det uteslutande är avsett för små och medelstora företag.

[138] Ärende C-17/00, kommissionens beslut av den 15 november 2000, ännu ej offentliggjort.
[139] Ärende N-676/99, kommissionens beslut av den 14 mars 2000, EGT C 272, 23.9.2000.
[140] Ärende N-73/2000, N-85/2000, kommissionens beslut av 11 april 2000, EGT C 284, 7.10.2000.
[141] Ärende N-743/99, kommissionens beslut av den 1 februari 2000, EGT C 232, 12.8.2000.
[142] Ärende N-802/99, kommissionens beslut av den 15 februari 2000, EGT C 162, 10.6.2000.

329. Efter vissa tvivel rörande marknadsnärheten hos ett projekt gällande färgbläckstråleskrivarteknik och dess stimulanseffekter inledde kommissionen ett förfarande för att närmare undersöka ärendet och kom till slutsatsen att den forskning som utförts av *Océ* [143] kunde betecknas som utvecklingsverksamhet före det konkurrensutsatta stadiet eftersom den hade stimulanseffekter på företaget, varför den var förenlig med EG-fördraget.

330. När det gäller förenligheten hos industriell forsknings- och utvecklingsverksamhet fann kommissionen i ärendet *Fondo Speciale Rotativo per la Ricerca Technologica* [144] att sådan verksamhet kan vara stödberättigad enligt rambestämmelserna på villkor att den utgör ett komplement till det konkurrensutsatta forskningsstadiet.

1.3 Sysselsättning och utbildning

331. I enlighet med sina åtaganden antog kommissionen den 21 december en tillämpningsrapport gällande riktlinjerna för sysselsättningsstöd [145]. Tillämpningen av riktlinjerna har visserligen i allmänhet inte medfört några särskilda svårigheter, men, understryks det i rapporten, åtskilliga statliga stöd som direkt eller indirekt syftar till att främja sysselsättningen behandlas separat eftersom de är investeringsstöd. Detta skulle förklara det relativt låga antalet ordningar som anmälts sedan 1995, i genomsnitt 10–12 ordningar per år.

332. Förutom förhållandet mellan sysselsättningsstöd och investeringsstöd, som kan ha samma målsättningar, avgränsas tre möjliga framtida fördjupningsområden i rapporten. De tre områdena är: kvantifiering av villkor och tillåtna stödnivåer, definition av särskilda kategorier av arbetstagare (långtidsarbetslösa, unga arbetstagare etc.) som kan dra nytta av mer gynnsamma villkor samt tillämpning av stödordningar gällande sysselsättning i ”känsliga sektorer” (stål-, bil-, varvssektorn etc.).

333. Kommissionen kommer att ta hänsyn till samtliga dessa aspekter vid utarbetandet av en ny text som dels skall bestå av nya riktlinjer för anmälda stöd och dels av en undantagsförordning, som gör att medlemsstaterna slipper anmäla stöd om dessa motsvarar vissa kriterier. De nuvarande riktlinjerna fortsätter att gälla [146] fram till dess att kommissionen beslutat om detta nya tillvägagångssätt även passar för sysselsättningsstöd. Det tillämpas redan på stöd till små och medelstora företag, utbildning samt de minimis-regeln (jfr ovan).

334. I rambestämmelserna för utbildningsstöd [147] anges att stödnivåerna måste vara avpassade efter storleken på det stödmottagande företaget, den aktuella regionen, den planerade typen av utbildning samt typ av målgrupp (missgynnade arbetstagare). Eftersom den franska ordningen gällande åtaganden för utveckling av utbildningen [148] motsvarar alla dessa kriterier liksom övriga villkor i gällande rambestämmelser har kommissionen godkänt den.

1.4 Miljö

335. Under år 2000 fick kommissionen möjlighet att vid flera tillfällen meddela sin tolkning av gemenskapens riktlinjer för stöd till miljöskydd [149] som förlängdes fram till den 31 december 2000 och

[143] Ärende C-18/1998, kommissionens beslut av den 18 oktober 2000, ännu ej offentliggjort.
[144] Ärende N-445/2000, kommissionens beslut av den 21 december 2000.
[145] EGT C 334, 12.12.1995, s. 4.
[146] Se kommissionens meddelande, EGT C 371, 23.12.2000, s. 12
[147] Rambestämmelser för stöd till utbildning, EGT C 343, 11.11.1998
[148] Ärende N-753/99, kommissionens beslut av den 28 juni 2000, EGT C 284, 7.10.2000.
[149] Gemenskapens riktlinjer för stöd till miljöskydd, EGT C 37, 3.2.2001.

som kommer att ersättas av de nya riktlinjer som kommissionen i princip samtyckte till den 21 december 2000 (se avsnitt III.A.3 ovan).

336. När det gäller den *svenska stödordningen* för *förbättringar av inomhusmiljön* [150] betonade kommissionen först att så länge dessa åtgärder vidtas av enskilda eller offentliga institutioner omfattas de inte av artikel 871 i EG-fördraget eftersom mottagarna inte har någon koppling till kommersiell verksamhet. Men kommissionen uttryckte starka tvivel huruvida stöd får lämnas till fastighetsägare eller kommunala och privatägda bostadsföretag. Kommissionen inledde ett förfarande för att undersöka åtgärderna, främst i förhållande till folkhälsoaspekten enligt artikel 152 i EG-fördraget (se även punkt 411 nedan).

337. Den 29 mars 2000 beslöt kommissionen att inte göra några invändningar mot en *ordning gällande överlåtbara rättigheter till koldioxidutsläpp* som föreslagits av Danmark [151] för att utdela utsläppstillstånd till i Danmark etablerade elproducenter på basis av deras utsläpp under perioden 1994–1998. Beslutet fattades eftersom ordningen kommer att bidra till att skydda miljön. Kommissionen bedömde den i förhållande till Kyotoprotokollet som ingår i FN:s ramkonvention om klimatförändringar från december 1997. I enlighet med detta protokoll har Europeiska gemenskapen åtagit sig att minska sina utsläpp med 8 % under perioden 2008–2012. Man har enats om en fördelning internt inom EU, vilket för Danmarks del innebär en minskning med 21 % under denna period. Samtidigt betonade kommissionen vikten av att skydda etableringsfriheten. Eftersom de danska myndigheterna försäkrade att nya aktörer på den danska elmarknaden kommer att få utsläppstillstånd baserade på objektiva och icke-diskriminerande kriterier fann kommissionen att ordningen var förenlig med den gemensamma marknaden.

338. När det gäller miljöåtgärder som vidtagits med hjälp av skattelagstiftning gav kommissionen Tyskland tillstånd att fortsätta sin *miljöskattereform* [152] Kommissionen erkände att införandet av miljöskatter och -avgifter kan behöva åtföljas av statligt stöd eftersom vissa företag eventuellt inte kan axla de extra utgifterna och därför behöver tillfällig hjälp. De huvudsakliga dragen i förlängningen är en gradvis årlig ökning av elektricitets- och bränsleskatterna. Kommissionen godkände systemet under beaktande av de särskilda omständigheterna, särskilt det faktum att inte alla EU:s medlemsstater för närvarande tar ut så vittfamnande energiskatter, vilket därför kan påverka konkurrenspositionen för de aktuella företagen.

339. I detta sammanhang godkände kommissionen också ett driftstöd i fem år varigenom *högeffektiva gas- och ångturbinkraftverk* [153] befrias från mineraloljeskatter p.g.a. deras fördelar i miljöhänseende. Kommissionen drog slutsatsen att det fanns ett inslag av stöd eftersom åtgärden gynnar kraftproduktionsföretag för inmatning i kraftnätet, varför alla marknadens aktörer inte kan dra nytta av den. Skattebefrielsen ansågs dock vara förenlig med fördraget eftersom den syftar till att skapa incitament för investeringar i gas- och ångkraftverk, som har högre energieffektivitet och som därför bidrar till skyddet av miljön.

1.5 Undsättnings- och omstruktureringsstöd

340. Den 8 juli 1999 [154] antog kommissionen de reviderade riktlinjerna för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter. Genom revideringen vill kommissionen justera

[150] Ärende C-2/2000 (f.d. NN-718/99), kommissionens beslut av den 12 juli 2000, EGT L 295, 23.11.2000.
[151] Ärende N-653/99, kommissionens beslut av den 29 mars 2000, EGT C 322, 11.11.2000.
[152] Ärende N-575a/99, kommissionens beslut av den 15 februari 2000, EGT C 322, 11.11.2000.
[153] Ärende C-555/00, kommissionens beslut av den 22 november 2000, EGT C 37, 3.2.2001.
[154] EGT C 288, 9.10.1999.

de gällande reglerna särskilt när det gäller upprepade omstruktureringsstöd. Sålunda innebär principen om att stöd endast beviljas en gång att det blir omöjligt för ett företag att få omstruktureringsstöd en andra gång. Tanken är att förebygga situationer där företag, som inte egentligen kan överleva på marknaden, på konstgjort sätt hålls vid liv genom kontinuerliga omstruktureringar. Dessutom understryks att nya företag (inklusive företag som bildats med tillgångar från tidigare företag) inte kan få undsättnings- och omstruktureringsstöd. Slutligen upphör nu den särskilda behandlingen av ärenden gällande f.d. Östtyskland. Principen om att stöd endast får beviljas en gång tillämpas till fullo efter den 31 december 2000.

341. Kommissionen behandlade frågan om ett företag som tar över alla tillgånger från ett företag som försatts i konkurs kan betecknas som ett nytt företag eller om det skall anses vara återbetalningsansvarigt då stöd som är oförenligt med EG-fördraget återkrävs. Detta var fallet med *Graf von Henneberg Porzellan GmbH* [155] och *Kahla Porzellan GmbH* [156]. Kommissionen inledde ett förfarande eftersom man starkt betvivlade att det handlade om två nya företag som kunde få omstruktureringsstöd mot bakgrund av att företagen övertagit tillgångarna och fortsatt verksamheten under samma namn.

342. När det gäller långvariga omstruktureringsprocesser var kommissionen tvungen att bedöma om dessa skulle behandlas som en enda fortgående omstrukturering eller flera efter varandra följande omstruktureringar. I ärendet *Lintra* [157] omfattade omstruktureringen holdingbolaget och åtta dotterföretag. Omstruktureringsplanerna för de överlevande dotterföretagen skilde sig klart från den ursprungliga planen. Kommissionen delade därför upp den långvariga omstruktureringsperioden. Beträffande vissa privatiseringsåtgärder bl.a. omfattande överföringar av utvalda tillgångar från *Babcock Wilcox SA* [158] till ett privat företag beslöt kommissionen att utvidga det förfarande som inletts i april 1998 [159] för att bedöma om de olika omstruktureringsprogrammen kunde betraktas som en integrerad åtgärd något som i regel endast är tillåtet vid *force majeure*.

343. I flera fall klargjorde kommissionen att de tre nyckelkriterierna strikt måste uppfyllas: nämligen omstruktureringsplanen måste vara trovärdig, stödet får inte leda till otillbörlig snedvridning av konkurrensen samt måste vara proportionerligt. Eftersom ett av dessa krav inte uppfyllts inledde kommissionen förfaranden gällande *Hirschfelder Leinen und Textil GmbH* [160], *SKL-Motoren und Systemtechnik GmbH* [161] och *Holzmann* [162]; medan tillstånd lämnades till *Wildauer Kurbelwelle* [163] mot bakgrund av att investeraren väsentligt utökat sitt bidrag samt till *Bau Union Ost Group* [164] och eftersom stödet begränsades till det minimum som krävdes för att genomföra omstruktureringsprogrammet.

2. Regionalstöd

344. Regionalt statligt stöd är den ojämförligt största enskilda statsstödskategorin inom EU. Mellan 1996 och 1998 beviljade medlemsstaterna 18,8 miljarder euro i statligt stöd för regionala ändamål. Detta

[155] Ärende NN-135/99, kommissionens beslut av den 13 juli 2000, EGT C 272, 23.9.2000.
[156] Ärende NN-142/99, kommissionens beslut av den 15 november 2000, ännu ej offentliggjort.
[157] *Doppstadt GmbH* (ärende C 39/2000) och *ILKA MAFA Kältemschinenbau GmbH* (ärende C 38/2000). Kommissionens beslut av den 12 juli 2000, EGT C 278, 30.9.2000.
[158] Ärende C-33/98 (f.d. N-220/2000), kommissionens beslut av den 13 juni 2000, EGT C 232, 12.8.2000.
[159] EGT C 249, 8.8.1998.
[160] Ärende C-28/2000, kommissionens beslut av den 11 april 2000, EGT C 272, 23.9.2000.
[161] Ärende N-56/98, kommissionens beslut av den 26 juli 2000, EGT C 27, 27.1.2001.
[162] Ärende N-769/99, kommissionens beslut av den 18 januari 2000, EGT C 110, 14.11.2000.
[163] Ärende C-30/98, kommissionens beslut av den 13 juni 2000, EGT L 287, 14.11.2000.
[164] Ärende NN-19/98, kommissionens beslut av den 18 januari 2000, EGT C 121, 29.4.2000.

utgjorde 57,6 % av allt statligt stöd som beviljades till industri- och tjänstesektorn i EU. Under årens lopp har kommissionen kunnat bevittna en skarp ökning av regionalstödsåtgärderna i hela EU.

345. Med införandet av riktlinjerna för statligt stöd för regionala ändamål [165] ville kommissionen stärka kontrollen av denna viktiga typ av statligt stöd. När kommissionen antog de nya riktlinjerna föreslogs också lämpliga åtgärder för medlemsstaterna för att harmonisera redan befintliga stödordningar med de nya reglerna före den 1 januari 2000. Kommissionen uppmanade även medlemsstaterna att anta nya regionalstödskartor fr.o.m. den 1 januari 2000. Samtidigt ville kommissionen använda sig av detta tillfälle till att rejält minska regionalstödskartornas täckning i gemenskapen, bl.a. för att ta hänsyn till medlemsstaternas ekonomiska situation och även med tanke på den kommande utvidgningen av Europeiska unionen.

346. Alla kartor har definierats på basis av en genomblickbar och objektiv metod som säkrat en lika behandling för alla femton medlemsstaterna. Samtidigt har kommissionen med hjälp av medlemsstaterna lyckats minska regionalstödskartornas befolkningstäckning från 46,7 % till 42,7 % av gemenskapens befolkning. En strikt tillämpning av kriterierna för vad som berättigar till stöd har lett till en snävare avgränsning av de understödda regionerna. Detta har gjort det möjligt för medlemsstaterna att koncentrera sitt regionalstöd till regioner som lider de allvarligaste ekonomiska problemen.

347. Dessutom har kommissionen minskat de maximala stödnivåerna som är tillämpliga i regionalstödsområdena. Enligt riktlinjerna från 1998 skall stödtaken i de minst gynnade regionerna (de s.k. artikel 87.3 a-regionerna) normalt inte överskrida 50 % efter skatt (en minskning från 75 % tidigare). För andra regionalstödsområden (s.k. artikel 87.3 c-regioner) har detta tak satts till 20 % efter skatt (30 % tidigare). Kommissionen godkände redan 1999 regionalstödskartorna för de fem nya delstaterna i Tyskland, för Danmark, Grekland, Irland, Finland och för de portugisiska artikel 87.3 a-regionerna. Under år 2000 har de återstående kartorna godkänts sedan kommissionen kunnat övertyga medlemsstaterna om att sätta stödtaken avsevärt under maximalnivåerna. Som en följd av detta kommer det genomsnittliga stödtaket under perioden 2000–2006 att begränsas till endast 39 % i artikel 87.3 a-regioner och till endast 17 % i artikel 87.3 c-områden.

348. När det gäller driftstöd som beviljas i enlighet med regionalstödsordningarna betonade kommissionen vikten av att de är degressiva och begränsade i tiden. Dessutom måste de vara motiverade genom att de ger stimulanseffekter på den regionala utvecklingen, genom sin karaktär samt genom att de är proportionerliga i förhållande till de handikapp som de avser att motverka. Sålunda inledde kommissionen ett förfarande för att undersöka den *portugisiska stödordningen gällande skattestöd till frihandelsområdet Madeira* [166] men fattade ett negativt beslut gällande *artikel 29 c i ett vallonskt dekret av den 25 juni 1992* [167], som beviljar driftstöd som varken är degressivt eller begränsat i tiden. Ett negativt beslut fattades också den 21 december med avseende på den *svenska ordning som stipulerar att sociala avgifter* för anställda i norra Sverige kan sänkas med åtta procentenheter [168]. I detta fall drog kommissionen slutsatsen att nyckelvillkoret gällande transportstöd, nämligen att en direkt koppling finns mellan det stöd som beviljats till individuella mottagare och de ytterligare transportkostnader som uppstod för dessa mottagare, inte var uppfyllt och att ordningen därför inte kunde godtas i sin nuvarande form.

[165] EGT C 74, 10.3.1998.

[166] Ärende C-37/2000 (f.d. NN-60/2000), kommissionens beslut av den 28.6.2000, EGT C 301, 21.10.2000.

[167] Ärende C-37/93, kommissionens beslut av den 29 mars 2000, EGT L 191, 27.7.2000.

[168] Ärende C-15/2000, ännu ej offentliggjort.

349. För att ta hänsyn till ikraftträdandet av den nya artikel 299.2 i EG-fördraget gällande regioner i EU:s yttersta randområde reviderade kommissionen riktlinjerna för regionalstöd den 26 juli [169]. Driftstöd som varken är degressivt eller begränsat i tiden kan nu beviljas i de yttersta randregionerna då dessa är berättigade till regionalstöd och då stöden är avsedda att kompensera för merkostnaderna som beror på deras särskilda handikapp.

350. För att möjliggöra en mer systematisk kontroll av regionalstöd till storskaliga rörliga investeringsprojekt och för att undvika ”stödauktioner” mellan olika medlemsstater antog kommissionen år 1998 sektorsövergripande rambestämmelser för regionalstöd till stora investeringsprojekt [170]. Rambestämmelserna infördes på försök i tre år så att stödet till stora investeringsprojekt skulle kunna hållas på en nivå som i största möjliga utsträckning begränsar de negativa följderna för konkurrensen men samtidigt innebär att stödområdets attraktionskraft bevaras. I enlighet med bestämmelserna i rambestämmelserna började kommissionen bedöma den erfarenhet man samlat under tillämpningsperioden för att kunna besluta vilka justeringar som skall föreslås sedan deras giltighet löpt ut 2001, huruvida de skall förnyas, revideras eller avskaffas.

351. Kommissionen har fattat 14 beslut som bygger på de sektorsövergripande rambestämmelserna. I sex av fallen minskades stödnivån efter föranmälan med två procentenheter till 10 %. I ärendet *Solar Tech* [171] beslöt kommissionen för första gången att inleda ett förfarande och minskade stödnivån avsevärt i sitt slutgiltiga beslut.

352. I ärendet *Pilkington Glass France SAS* och *Interpane Glass Coating France SAS* [172] tillämpade kommissionen två olika konkurrensfaktorer eftersom två marknader var relevanta (planglas och laminerat belagt glas). Eftersom projektet gällde uppförandet av en fullständigt integrerad anläggning avvägde kommissionen de båda faktorerna med utgångspunkt i den ytterligare kapacitet som skulle nå marknaden och kom till slutsatsen att den planerade stödnivån överensstämde med de sektorsövergripande rambestämmelserna.

3. Sektorsstöd

3.1 Sektorer som omfattas av särskilda regler

3.1.1 Varvsindustrin

353. I sin tredje rapport om situationen inom världens varvsindustri från den 15 november konstaterar kommissionen de återkommande svårigheterna på varvsområdet och de fortsatt låga prisnivåerna trots förbättrad orderingång. I rapporten dras slutsatsen att denna situation principiellt är resultatet av de mycket låga anbuden från de sydkoreanska varven. Om något avtal inte tillkommit med Sydkorea före den 1 maj 2001 har kommissionen beslutat att hänskjuta detta ärende till Världshandelsorganisationen. Kommissionen kommer dessutom i detta sammanhang att föreslå att man vidtar tillfälliga försvarsåtgärder för att motverka illojal konkurrens från Sydkoreas sida fram till dess att processen inför Världshandelsorganisationen avslutats. Den 29 november bekräftade kommissionen åter att man motsätter sig en förlängning av kontraktsbaserat driftstöd för ny- och ombyggnad av fartyg efter den

[169] EGT C 258, 9.9.2000.
[170] EGT C 107, 7.4.1998.
[171] Ärende C-17/2000, kommissionens beslut av den 15 november 2000, ännu ej offentliggjort.
[172] Ärende N-291/2000, kommissionens beslut av den 26 juli 2000, EGT C 293, 14.10.2000.

31 december 2000 då stödet skall upphöra i enlighet med rådets förordning (EG) nr 1540/98 om varvsstöd [173].

354. Den 12 juli 2000 inledde kommissionen ett formellt granskningsförfarande sedan *Sociedad Estátal de Participaciones Industriales (SEPI)* [174] till ett pris av 60 miljoner euro förvärvat varven Juliana och Cádiz samt dieselmotorfabriken Manises, tillhörande dess dotterbolag Astilleros Españoles. På grundval av de upplysningar som kommissionen samlat och sedan de spanska myndigheterna inte besvarat de många förfrågningarna anser kommissionen i detta skede att transaktionen inte skett under normala marknadsvillkor och att den påminner om ett kapitaltillskott som kan utgöra statligt stöd.

355. Under 2000 antog kommissionen tre beslut gällande det tyska företaget *Kvaerner Warnow Werft GmbH (KWW),* dotterbolag till den norska gruppen Kværner A/S. Den 2 februari [175] inleddes ett formellt granskningsförfarande med avseende på stöd som utbetalats till detta företag vid dess rekonstruktion mellan 1993 och 1995. Företaget mottog 262,2 miljoner euro för att täcka framtida förluster, vilken summa översteg företagets reella förluster med 61 miljoner euro. Kommissionen har alltså meddelat att man betvivlar att detta överskott är förenligt med bestämmelserna. Den 16 februari [176] beslöt kommissionen att KWW måste återbetala 6,3 miljoner euro eftersom varvet överskridit kapacitetsgränsen under 1997. Kapacitetsbegränsningarna hade införts som ett villkor för ett stöd på 1 247 miljoner tyska mark vid privatiseringen av KWW 1992. Den 29 mars [177] avslutade kommissionen det formella granskningsförfarande som inletts 1998 varvid man konkluderade att KWW:s kapacitetsbegränsningar hade respekterats för 1999.

356. Kommissionen har också särskilt uppmärksammat tillämpningen av reglerna för utvecklingsstöd inom varvssektorn. Sålunda inleddes den 18 januari 2000 ett formellt granskningsförfarande med avseende på stöd som Nederländerna planerade att bevilja *Indonesien* i form av flera fartyg [178]. Förfarandet motiverades av att kommissionen betvivlade att tilldelningen av kontraktet för detta biståndsstöd varit öppet för flera varv. På grundval av dokument och försäkringar från de nederländska myndigheterna under förfarandets lopp godkände kommissionen den 13 december [179] dessa stödplaner.

3.1.2 Stålindustrin

357. Gemenskapsreglerna (de sjätte i ordningen) för statligt stöd till stålindustrin, som är tillämpningsbara fram till dess att EKSG-fördraget upphör att gälla i juli 2002, innehåller ingen möjlighet att bevilja stöd förutom i ett begränsat antal fall. Det handlar då om forsknings- och utvecklingsstöd, miljöskyddsstöd samt sociala stöd för att finansiera nedläggning av stålanläggningar.

358. Som en tillämpning av dessa regler beslöt kommissionen den 15 november att de 13,8 miljoner euro i stöd som Belgien utbetalat till företaget *Cockerill Sambre SA* [180] var oförenliga med den gemensamma marknaden. Dessa stöd, som avsåg att betala merkostnaderna vid en arbetstidsförkortning, kunde inte omfattas av något undantag från gemenskapsreglerna för statligt stöd till stålindustrin. Kommissionen har begärt att redan utbetalda belopp skall återkrävas och att ännu inte verkställda betalningar skall inställas.

[173] EGT L 202, 18.7.1998.
[174] Ärende NN-61/2000, EGT C 328, 18.11.2000.
[175] Ärende NN-93/1999, EGT C 134, 13.5.2000.
[176] Ärende C-46/1999, EGT L 120, 20.5.2000.
[177] Ärende C-66/1998, EGT L 156, 29.6.2000
[178] Ärende N-233/1999, EGT C 101, 8.4.2000.
[179] Ärende C-3/2000, ännu ej offentliggjort.
[180] Ärende C-76/1999, kommissionens beslut av den 15 november 2000, EGT L 71, 13.3.2001.

359. På grundval av en tysk lag från 1971 om utveckling av områden som gränsar till Östtyskland och Tjeckoslovakien *(Zonenrandförderungsgesetz – ZonRFG)* har företagen Salzgitter AG och Preussag AG med dotterbolag mellan 1980 och 1995 mottagit olika skatteförmåner i form av extraordinära avskrivningar och skattefria reserver. Kommissionen hade visserligen godkänt den ovannämnda lagen i enlighet med bestämmelserna i EG-fördraget, men detta godkännande gällde inte stålföretag som omfattas av bestämmelserna i EKSG-fördraget och av gemenskapsreglerna för statligt stöd till stålindustrin. Kommissionen har följaktligen förklarat att de utbetalade stöden var oförenliga med den gemensamma marknaden och begär att de skall återkrävas från Salzgitter AG-Stahl und Technologie [181], det företag som numera innehar det ovannämnda företagets tillgångar.

3.1.3 Kolindustrin

360. Fyra medlemsstater producerar för närvarande kol i EU. Till följd av ogynnsamma geologiska villkor kan de flesta gruvorna i EU inte konkurrera med det importerade kolet, men trots detta väljer de aktuella medlemsstaterna att stödja sin kolgruveindustri huvudsakligen p.g.a. sociala och regionala skäl. Statligt stöd inom denna sektor regleras genom beslut 93/3632/EKSG där villkoren fastställs för hur sådant stöd kan beviljas. Medlemsstaterna anmäler stöden årligen. Kommissionen går noggrant igenom ansökningarna och godkänner dem. Detta regelverk kommer att kvarstå till dess att EKSG-fördraget upphör att gälla.

361. År 2000 godkände kommissionen statsstödsordningar som gjorde det möjligt för Tyskland [182], Frankrike [183], Spanien [184] och Förenade kungariket [185] att tillskjuta de offentliga medel som behövs inom kolsektorn.De kombinerade belopp som godkändes låg på över 6,8 miljarder euro för år 2000. Dessa stöd avser skillnaden mellan produktionskostnaderna och priset på internationellt försålt kol samt även en kompensation för betalningar av sociala avgifter och för vissa undantagskostnader. Den 13 december godkände kommissionen ett individuellt stöd enligt den allmänna ordningen till Longannetgruvan [186].

362. Liknande ordningar godkändes för Tyskland [187] för år 2001 liksom för Frankrike [188] för perioden 1997–1999. Godkännandet av de tyska stöden föregicks av långa samtal till följd av meningsskiljaktigheter gällande den långsiktiga lönsamheten för vissa gruvor. Kommissionen underlät att lämna godkännande till Frankrike p.g.a. påstådda oanmälda stöd. Kommissionen tvangs sända en formell underrättelse till den franska regeringen den 9 juli 1999. Frågan reddes slutligen upp i september efter komplicerade förhandlingar.

363. Kommissionen fattade ett beslut den 18 januari om att sända en formell underrättelse till den tyska regeringen gällande frågan om olagligt statligt stöd i samband med samgåendet mellan RAG och Saarbergwerke [189]. Kommissionen undersöker för närvarande ärendet på basis av information som insändes av den tyska regeringen vid nyår.

---

[181] Ärende N-10/1999, kommissionens beslut av den 28 juni 2000, EGT L 323, 20.12.2000.
[182] Kommissionens beslut av den 21 december 2000, 2/1999, ännu ej offentliggjort.
[183] Kommissionens beslut av den 20 september 2000, 1/2000, ännu ej offentliggjort.
[184] Kommissionens beslut av den 13 december 2000, 2/2000, ännu ej offentliggjort.
[185] Kommissionens beslut av den 15 november 2000, 3/2000, ännu ej offentliggjort.
[186] Kommissionens beslut av den 13 december 2000, 4/2000, ännu ej offentliggjort.
[187] Kommissionens beslut av den 21 december 2000, 1/2001, ännu ej offentliggjort.
[188] Kommissionens beslut av den 20 september 2000, 3/1997, 2/1998, 1/1999, ännu ej offentliggjort.
[189] EGT C 101, 8.4.2000.

3.1.4 Bilindustrin

364. Den 13 juni 2000 beslöt kommissionen att med ett år, dvs. fram till den 31 december 2001, förlänga giltigheten för gemenskapens rambestämmelser för statligt stöd till bilindustrin [190]. Denna förlängning torde göra det möjligt för kommissionen att genomföra en ingående undersökning av möjligheterna att ersätta de nuvarande rambestämmelserna för bilindustrin med de sektorsövergripande rambestämmelserna för regionalstöd till stora investeringsprojekt [191].

365. Regionalstöd inom bilsektorn måste, för att vara förenliga med den gemensamma marknaden, vara oundgängliga för förverkligandet av investeringsprojekt i den aktuella stödregionen. Denna princip har föranlett kommissionen att fatta ett negativt beslut med avseende på ett förslag till utbetalning av 46 miljarder lire (24 miljoner euro) i regionalstöd till en omstrukturering av *Fiat*-fabriken i Rivalta (Piemonte). Lokaliseringsstudien på vilken Fiat grundade sitt beslut om att investera i Rivalta gjordes i realiteten 1993–1994. Det var emellertid inte förrän i mars 1995 som Rivalta klassificerades som stödregion med rätt till det undantag som föreskrivs i artikel 87.3 c i EG-fördraget. Kommissionen har alltså dragit slutsatsen att de italienska myndigheterna inte påvisat att Fiat ansett att regionalstöd var ett oundgängligt kriterium för att välja just Rivalta för sin investering. Ett delvis negativt beslut fattades av samma skäl med avseende på planerna på stöd till Fiat-fabriken Mirafiori Carrozzeria [192]. I detta beslut förbjöd kommissionen beviljandet av ett stöd på 2,9 miljoner euro (5,63 miljarder lire), men ansåg att beviljandet av ett stöd på 3,56 miljoner euro (6,9 miljarder lire) avsett att finansiera innovativa investeringar var förenligt med den gemensamma marknaden.

366. Förutom att bedöma stödets oumbärlighet och investeringarnas innovativa karaktär måste kommissionen även förvissa sig om att stödet är proportionerligt, att kostnaderna är stödberättigande samt undersöka vad följderna blir för produktionskapaciteten. Eftersom tvivel finns om huruvida dessa regler följts beslöt kommissionen den 20 september att inleda ett formellt granskningsförfarande med avseende på planerna att bevilja 40 miljoner pund till ett omstruktureringsprojekt i en fabrik i Sunderland som tillhör *Nissan Motor Manufacturing Ltd* [193].

367. Kommissionen har likaledes beslutat att inleda ett förfarande gällande planerna på ett forsknings- och utvecklingsstöd på 16,3 miljoner euro (31,58 miljarder lire) till företaget Iveco [194], ett dotterbolag inom Fiatgruppen, eftersom de planerade stödens stimulanseffekter kan betvivlas liksom huruvida de kan betecknas som forskningsprojekt före det konkurrensutsatta skedet.

368. Under år 2000 har kommissionen avskrivit två formella granskningsförfaranden sedan medlemsstaterna dragit tillbaka sin anmälan. Till följd av att BMW-gruppen avyttrat sin tillverkning av bilar av märket Rover till konsortiet Phœnix har de brittiska myndigheterna informerat kommissionen om att de drar tillbaka sin anmälan gällande Rover i Longbridge [195]. Det kan noteras att kommissionen hade inlett ett formellt granskningsförfarande i detta ärende den 22 december 1999.

369. Även de belgiska myndigheterna har informerat kommissionen om att de dragit tillbaka sin anmälan till följd av att kommissionen meddelat sina tvivel rörande planerna att bevilja regionalstöd till Fordfabriken i Genk [196] (Flandern).

---

[190] EGT C 279, 15.9.1997.

[191] EGT C 94, 30.3.1996.

[192] Ärende C-5/1999, kommissionens beslut av den 12 juli 2000, ännu ej offentliggjort.

[193] Ärende N-786/1999, EGT C 354, 9.12.2000.

[194] Ärende C-41/200, f.d. N-670/99, ännu ej offentliggjort.

[195] Ärende C-79/1999, kommissionens beslut av den 20 september 2000, ännu ej offentliggjort.

[196] Ärende C-29/2000, ännu ej offentliggjort.

3.1.5 Syntetfiberindustrin

370. Med tanke på den korta tidsperiod som riktlinjerna om stöd till syntetfiberindustri kommer att vara i kraft (förlängningen går ut den 31 augusti 2001) inledde kommissionen en bedömning av huruvida det fortfarande är motiverat med en särskild behandling av denna sektor. Eftersom de sektorsövergripande rambestämmelserna för regionalstöd till stora investeringsprojekt upphör att gälla vid samma tidpunkt påbörjade kommissionen en utvärdering av de båda rambestämmelserna mot bakgrund av de senaste tre årens erfarenheter.

371. När det gäller den mycket stora investering som åtföljdes av en rejäl kapacitetsminskning i det tyska företaget *Delon Filament GmbH* [197] beslöt kommissionen att fatta ett positivt beslut på grundval av att, trots att det inte föreligger någon strukturell utbudsbrist på den relevanta marknaden, stödet medförde en avsevärd kapacitetsminskning.

372. Vidare godkände kommissionen stöd till förmån för *Exporplás* [198] rörande polypropylensektorn eftersom, trots att det inte råder en strukturell utbudsbrist på produkten, projektet medför en minskning av produktionskapaciteten för det aktuella företaget.

3.1.6 Transport

373. Den 26 juli antog kommissionen två förslag till rådsförordningar gällande offentliga medel på landtransportområdet. Genom dessa förordningar införs EU-fördragets undantag i artikel 73 i sekundärlagstiftningen.

374. Den första förordningen som föreslås kommer att ersätta rådets förordning nr 1107/70/EEG [199] och avser att ge en rättslig grund för att undanta statligt stöd vid finansiering av transportinfrastruktur samt stöd vid användning av viss infrastruktur. Den andra förordningen, som ersätter rådets förordning nr 1191/69/EEG [200], kommer att ge en regelram som är anpassad till den fortlöpande utvecklingen av den passagerartransportmarknad som har till uppgift att uppfylla allmänhetens behov. Här skall regler för icke-diskriminerande tillgång till marknaderna fastställas samt genomblickbara villkor införas för den offentliga finansieringen av sådana tjänster.

3.1.6.1 Inre vattenvägar

375. EU:s transportpolitik avser bl.a. att främja inlandssjöfarten eftersom den är en säker, ren och energieffektiv transportform med stor reservkapacitet. Åtgärder som flyttar över varutransporterna från vägarna till andra transportmedel, som t.ex. inlandssjöfart, är av gemensamt intresse i den mening som avses i artikel 87.3 c i EG-fördraget. Sålunda finns det sedan 1999 en särskilt rättsakt som uppmuntrar medlemsstaterna att genomföra insatser som främjar inlandssjöfarten [201].

[197] Ärende N-406/1999, kommissionen beslut av den 1 mars 2000, EGT C 134, 13.5.2000.

[198] Ärende N-440/2000, kommissionens beslut av den 21 december 2000, ännu ej offentliggjort.

[199] Förordning nr 1107/70/EEG av den 4 juni 1970 om stöd till transporter på järnväg, väg och inre vattenvägar (EGT L 130, 15.6.1970, s. 1).

[200] Förordning nr 1191/69/EEG av den 26 juni 1969 om medlemsstaternas åtgärder i fråga om allmän trafikplikt på järnväg, väg och inre vattenvägar (EGT L 156, 28.6.1969, s. 1), senast ändrad genom förordning nr 1893/91/EEG av den 20 juni 1991 (EGT L 169, 29.6.1991, s. 1).

[201] Rådets förordning (EG) nr 718/99 om en politik för gemenskapens flottkapacitet inom inlandssjöfarten för att främja transporter på de inre vattenvägarna.

376. De stöd som beviljats till inlandssjöfartssektorn under år 2000, främst i Belgien [202], Frankrike [203] och Tyskland [204], är stödordningar avsedda att underlätta för de transportörer som utnyttjar vattenvägarna att fullborda den fullständiga avregleringen av sektorn fr.o.m. den 1 januari 2000, i enlighet med rådets direktiv 96/75 EG.

3.1.6.2 Luftfart

377. Kommissionen har, vad gäller stöd till civil luftfart, under 2000 fortsatt att förverkliga handlingsprogrammet i riktlinjerna från december 1994. Kommissionen har godkänt sociala stödordningar, investeringsstöd och ekonomiska överenskommelser i samband med omstruktureringar av flygbolag.

378. Den 1 mars beslöt kommissionen att den sociala stödordningen för vissa kategorier av passagerare [205], främst alla personer som är fast boende på Korsika, på de åtta direktförbindelser som betjänar ön Korsika var förenlig med EG-fördraget.

379. Den 4 oktober 2000 meddelade kommissionen sig inte ha några invändningar mot utbetalningen av ett individuellt stöd på 2 350 000 pesetas till det spanska företaget *Aero Transport Internacional S.A.* [206], etablerat i Katalonien.

380. Efter att ha sett sig föranledd att granska villkoren för den första etappen i privatiseringen av det portugisiska flygbolaget *Transportes Aéreos Portugueses S.A. (TAP)* [207] beslöt kommissionen den 20 eptember 2000 att denna första etapp inte innehöll några inslag av statligt stöd.

381. Genom ett beslut den 4 oktober 2000 ändrade kommissionen sitt tidigare beslut av den 14 augusti 1998 [208] gällande det omstruktureringsstöd som beviljats det grekiska bolaget *Olympic Airways* [209].

3.1.6.3 Vägtransporter

382. Under tidigare år har kommissionen främjat stöd som underlättar utvecklingen av en sektor och som också kan omfattas av undantag på grundval av artikel 87.3 c i EG-fördraget. Kommissionen inser värdet i stöd som finansierar investeringar som är till nytta för små och medelstora vägtransportföretag både på passagerar- och godsmarknaden och som hjälper dem att öka sin totala ekonomiska effektivitet och samarbetet sinsemellan.

383. Förstainstansrätten bekräftade i en dom gällande en spansk statlig stödåtgärd för inköp av fordon (mål *Renove I*) [210] kommissionens policy att förbjuda statligt stöd till inköp av fordon på transportmarknader med överkapacitet.

[202] Ärende N-567/1999, kommissionens beslut av den 12 juli 2000, EGT C 284, 7.10.2000.
[203] Ärende N-564/2000, kommissionens beslut av den 18 oktober 2000, EGT C 380, 30.12.2000.
[204] Ärende N-180/2000, kommissionens beslut av den 16 maj 2000, EGT C 184, 1.7.2000.
[205] Ärende N-24/2000, ännu ej offentliggjort.
[206] Ärende N-950/1999, ännu ej offentliggjort.
[207] Ärende N-336/2000, ännu ej offentliggjort.
[208] EGT L 128, 21.5.1999.
[209] Ärende N-541/2000, ännu ej offentliggjort.
[210] Mål T-55/99 – Renove I, 29.10.2000.

384. Kommissionen fattade flera beslut på passagerar- och godstransportområdet som låg i linje med den etablerade policyn för dessa områden. Främst gällde besluten den nederländska forsknings- och utvecklingsordningen [211], finansieringen av nederländska parkeringsfaciliteter med tillgång för allmänheten [212] samt en ordning som möjliggör investeringsstöd till passagerartransporter i La Rioja [213]. Den 26 juli fattade kommissionen även ett slutligt negativt beslut gällande flera åtgärder inom den spanska *Renove II*-ordningen och begärde att Spanien skulle återtaga stöd som beviljats 1997 till inköp av kommersiella fordon [214], på ett sätt som inte ansågs vara förenligt med den gemensamma marknaden. Detta ärende var en uppföljning till det ovannämnda *Renove I*-beslutet och omfattade perioden från augusti 1994 till slutet av 1996.

385. När det gäller stödet till *Asetra* [215], en ideell branschorganisation för landsvägs- och stadstransportföretag, till bildandet av ett informations- och servicesystem inom transportsektorn, beslöt kommissionen den 31 mars att inte göra några invändningar. Eftersom Asetra inte är ett företag och inte sysslar med ekonomisk verksamhet kan stödåtgärderna inte likställas med statligt stöd.

386. Vid en första tillämpning av artikel 86.2 i EG-fördraget på stöd inom sektorn för inlandstransporter beslöt kommissionen den 4 oktober att inte komma med några invändningar mot reformen av systemet för *motorvägskoncessioner i Frankrike* [216].

3.1.6.4 Kombitransporter och järnvägstransporter

387. Liksom under tidigare år tillstyrker kommissionen stöd som underlättar utvecklingen av kombitransportsektorn eftersom detta främjar ett skifte av vilka transportsätt som kommer till användning. Dessutom gav kommissionen tillstånd till investeringsstöd till byggandet av kombitransportinfrastruktur.

388. Den 31 oktober avslutade kommissionen ett förfarande gällande det *nederländska stödet till NS Cargo* för dess pendelförbindelse mellan Rotterdam och Prag som öppnades 1999. De nederländska myndigheterna hade informerat kommissionen om att NS Cargo [217] hade betalat tillbaka det stöd som ansågs vara oförenligt med EU-fördraget.

389. I sitt beslut av den 14 september gjorde kommissionen inte några invändningar mot en *nederländsk ordning gällande stöd till byggandet av inlandsterminaler* [218]. Stödnivåerna bygger på kommersiell forskning och ordningen innehöll tillräckligt många skydd mot att konkurrensen snedvrids mellan olika terminaler.

390. Kommissionen godkände den 4 oktober ett engångsstöd från den nederländska regeringen till två intermodala terminalföretag i *Rotterdams hamn* [219]. Med stöd i tidigare beslut hade kommissionen heller inga invändningar mot två stödordningar från den *italienska provinsen Bolzano* [220] och den *italienska*

[211] Ärende N-183/2000, EGT C 362, 16.12.2000.
[212] Ärende N 464/1999, EGT C 134, 13.5.2000.
[213] Ärende N-694/2000, EGT C 202, 15.7.2000.
[214] Ärende C-65/1998, ännu ej offentliggjort.
[215] Ärende N-673/1999, EGT C 184, 1.7.2000.
[216] Ärenden N-540/2000, EGT C 354, 9.12.2000.
[217] Ärende C-30/1999, EGT L 38, 8.2.2001.
[218] Ärende N-208/2000, EGT C 315, 4.11.2000.
[219] Ärende N-577/1999, EGT C 354, 9.12.2000.
[220] Ärende N-755/1999, kommissionens beslut av den 15 november 2000, ännu ej offentliggjort och ärende N-508/1999, kommissionens beslut av den 21 december 2000, ännu ej offentliggjort.

regionen Piemonte [221]. Kommissionen godkände därvid investeringsstöd till kombitransport- och vägtransportföretag.

391. Efter klagomål inledde kommissionen den 15 november ett förfarande gällande det kommersiella och ekonomiska engagemanget som *Deutsche Bahn* har i godsbefordringsföretaget BahnTrans [222], eftersom tvivel förelåg huruvida olagligt statligt stöd ingick i transaktionen.

3.1.6.5 Sjötransporter

392. Inom sjötransportsektorn godkände kommissionen ett antal statliga stödåtgärder i enlighet med gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till sjötransport [223]. Stöden avsåg att minska rederiernas kostnader för skatter och sociala avgifter. Frågan om bidrag till stöd för den allmänna trafikplikten undersöktes också av kommissionen, som fattade sitt första beslut gällande denna sektor på grundval av artikel 86.2 i EG-fördraget.

393. Den 15 februari godkände kommissionen genomförandet av en *svensk statlig stödåtgärd för utbildning av sjöfolk* [224]. En liknande finländsk ordning [225] godkändes den 11 augusti.

394. Den 12 juli godkände kommissionen en tonnageskatt som föreslagits av Förenade kungariket [226]. Skatteåtgärden skall främja konkurrenskraften inom den brittiska sjöfarten på den globala sjöfartsmarknaden genom att skapa ett positiv skatteklimat för sjöfart som ligger i linje med andra större sjöfartsländer. För de företag som är skyldiga att betala brittisk bolagsskatt och som väljer att omfattas av ordningen kommer vinster från stödberättigande sjöfartsverksamhet att beräknas i förhållande till nettotonnaget för varje fartyg de har i trafik. Den vinst som härvid anses uppstå skulle ersätta de normala skatteåtgärderna på inkomster inom stödberättigande verksamhet från Förenade kungariket och utlandet och denna vinst skulle företagen sedan betala brittisk bolagsskatt för. Detta är den fjärde ordningen av denna typ som införs i EU efter de i Grekland, Nederländerna och Tyskland.

395. Samma dag ålade kommissionen Italien att lämna upplysningar om en stödordning gällande hamnsektorn [227], för att kunna bedöma om denna ordning är förenlig med fördraget.

396. Den 19 juli beslöt kommissionen att avsluta det förfarande som inletts i enlighet med artikel 88.2 i EG-fördraget med avseende på ett oanmält stöd till *Compañía Trasmediterránea* [228] med ett slutligt negativt beslut, eftersom Spanien olagligen genomfört detta statliga stöd i strid mot artikel 88.3 i EG-fördraget.

397. Den 27 juli gav kommissionen Belgien tillstånd att undanta företagen i handelsflottan samt sektorerna för muddring och bogsering från skyldigheten att betala socialförsäkringsavgiften från löner till EG-sjömän, anställda ombord på fartyg som för en medlemsstats flagg [229].

[221] Ärende N-815/A/1999, kommissionens beslut av den 21 december 2000, ännu ej offentliggjort.
[222] Kommissionens beslut av den 15 november 2000, EGT C 52, 17.2.2001.
[223] EGT C 205, 5.7.1997
[224] Ärende N-819/1999, EGT C 258, 9.9.2000.
[225] Ärende N-33/2000, ännu ej offentliggjort.
[226] Ärende N-790/1999, EGT C 258, 9.9.2000.
[227] Ärende C-81/2000
[228] Ärende C-10/1998, ännu ej offentliggjort, rättelse 21.12.2000
[229] Ärende N-142/2000, ännu inte offentliggjort.

398. Den 14 augusti gav kommissionen Finland tillstånd att under ett år (2000) lämna ett stöd motsvarande 40 % av sjöfartsföretagens bidrag till sjöfolkets pensionssystem [230].

399. Den 15 november beslöt kommissionen att inte göra några invändningar mot den föreslagna ändringen och förlängningen av ett *danskt utbildningsstöd till sjöfolk* [231].

400. Till följd av förstainstansrättens ogiltigförklaring av kommissionens beslut av den 7 juni 1995 fattade kommissionen den 29 november ett negativt beslut gällande sjöfartsbolaget *Ferries Golfo de Vizcaya* [232].

401. Den 7 december gav kommissionen Frankrike tillstånd att efter 2000 års utgång förlänga *återbetalningsordningen gällande sjötransportdelen av den kommunala företagsskatten* [233], vars införande 1990 och efterföljande förlängningar godkänts av kommissionen.

402. Den 13 december gav kommissionen Frankrike tillstånd att finansiera genomförbarhetsstudier innan man öppnar nya transportrutter för närsjöfart [234]. Däremot beslöt kommissionen att inleda ett granskningsförfarande med avseende på åtgärder avsedda att täcka driftsutgifterna då dessa linjer byggs upp [235].

3.1.7 Jordbruk

403. Från den 1 januari 2000 tillämpar kommissionen gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till jordbrukssektorn [236], som antogs den 24 november 1999, på nya statliga stödåtgärder som införs efter detta datum. Följaktligen måste medlemsstaterna anpassa sina befintliga stödordningar så att de uppfyller de nya reglerna under innevarande år.

404. De nya riktlinjerna kodifierar och förenklar de regler som tillämpats av kommissionen i det förgångna. Dessutom har ett antal viktiga förändringar gjorts för att EU:s regler för statligt stöd skall överensstämma med den nya landsbygdsutvecklingspolitik [237] som infördes genom Agenda 2000-reformerna.

405. Utgångspunkten för de nya riktlinjerna är att varje statligt stöd till jordbrukssektorn måste vara förenligt med EU:s gemensamma jordbrukspolitik och med EU:s internationella förpliktelser, särskilt WTO-avtalet om jordbruk. Eftersom rådet beslöt att avskaffa enskilda medlemsstaters möjligheter att snedvrida det finjusterade EU-stödet till produktpriser eller ordningar för landsbygdens utveckling är varje statligt stöd som stör mekanismerna i de gemensamma marknadsorganisationerna förbjudet. Förutom dessa nya riktlinjer överväger kommissionen nya rambestämmelser för säljfrämjande åtgärder och reklam för jordbruksprodukter.

406. År 2000 mottog kommissionen omkring 250 anmälningar om statligt stöd till jordbrukssektorn och fattade beslut i nästan 261 ärenden, varav de flesta avsåg Tyskland, Spanien, Frankrike, Italien och Nederländerna. De gällde huvudsakligen: 1) investeringar och andra slag av interventioner i sektorer som

[230] Ärende N-33/2000, ännu ej offentliggjort.
[231] Ärende N-441/2000, EGT C 380, 30.12.2000.
[232] Ärende C-32/2000, ännu ej offentliggjort.
[233] Ärende N-593/2000, ännu ej offentliggjort.
[234] Ärende N-697/2000, ännu ej offentliggjort.
[235] Ärende C-65/2000, f.d. N-697/2000, ännu ej offentliggjort.
[236] EGT C 28, 1.2.2000, s. 2, ändrad genom EGT C 232, 12.8.2000, s. 19.
[237] Rådets förordning (EG) nr 1257/1999 av den 17 maj 1999 om stöd från Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket (EUGFJ) till utveckling av landsbygden. EGT L 160, 26.6.1999, s. 80.

skogsbruksrekonstruktion i Frankrike; dioxinkrisen i Belgien; grissektorn i Frankrike, Irland, Nederländerna, Portugal och Förenade kungariket samt socker, citrusfrukter och tobak i Italien; 2) fiskala åtgärder kopplade till miljövänliga initiativ i Nederländerna och vissa fall av privatisering, undsättning och omstrukturering i Tyskland och Portugal.

3.1.8 Fiske

407. Fiskesektorn är, till följd av sina sociala och ekonomiska särdrag, en sektor som fortfarande är föremål för stora offentliga interventioner, både via EG och på nationell nivå.

408. Kommissionen har undersökt huruvida de nationella stödordningarna för denna sektor är förenliga med riktlinjerna för granskning av statligt stöd inom sektorn för fiske och vattenbruk [238]. När rådets förordning (EG) nr 2792/1999 av den 17 december 1999 om föreskrifter och villkor för gemenskapens strukturstöd inom fiskerisektorn [239] trädde i kraft i januari påbörjade kommissionen sitt arbete med att se över ovanstående riktlinjer för att försäkra sig om att de överensstämmer med den nya strukturella lagstiftningen.

409. De nya riktlinjerna är mer precisa på vissa områden. De fastställer att gemenskapens riktlinjer för regionalstöd inte är tillämpliga på fiskerisektorn och att de delar av de regionala stödordningarna som är tillämpliga på fiskerisektorn kommer att granskas på basis av fiskeririktlinjerna. I övrigt lämnas fler detaljer för bedömningen av utbildningsstöd, rådgivningstjänster och försöksfiske samt en bättre definition av villkoren för undsättnings- och omstruktureringsstöd till företag i svårigheter. Likaledes lämnas fler detaljer och villkor gällande stöd för förbättringar av förvaltning och kontroll av fisket samt för inköp av begagnade fartyg. När det gäller de specifika ärendena har fler detaljer fastställts för inkomststöd (åtgärder vid exceptionella omständigheter prövas från fall till fall och då fiskeverksamheten upphör tillfälligt görs en hänvisning i ansökan till tillämplig punkt i riktlinjerna), punkten som rör förvaltningskrediter har upphävts och särskilda punkter har lagts till vad gäller stöd avsedda att åtgärda skador som förorsakats av naturkatastrofer eller av andra exceptionella händelser, försäkringspremier, regioner i de yttersta randområdena samt sysselsättningsstöd. De nya riktlinjerna innehåller likaledes två bilagor, som medför en ökad kontroll av de godkända ordningarna; i en förtecknas de upplysningar som måste lämnas vid anmälan av stödordningar och i den andra räknas de upplysningar upp som måste medtas i årsrapporten till kommissionen rörande alla befintliga stödordningar eller alla särskilda stöd som beviljats utanför en godkänd stödordning och för vilka rapporter, på grund av villkorade beslut, inte behöver lämnas. De ändrade riktlinjerna har diskuterats i samråd med medlemsstaterna och antogs av kommissionen i november. De är också tillämpliga på alla ordningar som anmälts från och med januari 2001.

410. Slutligen är det lämpligt att betona att det stora antalet anmälda ordningar, särskilt under andra halvåret 2000, beror på att alla nationella stödordningar anmälts som gäller samfinansiering och som antagits inom ramen för Fonden för fiskets utveckling i samband med förberedelserna för genomförandet av gemenskapens nya stödram.

3.2 Sektorer som inte omfattas av särskilda bestämmelser

3.2.1 Folkhälsan

411. Vad gäller den redan godkända *svenska miljöordningen* [240] fann kommissionen att gemenskapens riktlinjer för stöd till miljöskydd inte var tillämpliga. Men eftersom ordningen var

[238] EGT C 100, 27.3.1997.

[239] EGT L 337, 30.12.1999.

[240] Ärende N-718/99, kommissionens beslut av den 12 juli 2000, EGT L 295, 23.11.2000.

utformad för att bidra till folkhälsan i allmänhet, inklusive arbetstagarnas hälsa och säkerhet, fattade kommissionen ett positivt beslut på basis av fördragets bestämmelser om arbetstagarnas hälsa och säkerhet samt folkhälsan och miljöskyddet i allmänhet (artiklarna 137, 152 och 174 i EG-fördraget), som tillhör gemenskapens erkända mål.

3.2.2 Finansväsendet

412. År 2000 fortsatte kommissionen sin strikta tillämpning av statsstödsreglerna i den finansiella sektorn. För första året sedan 1994 behövde kommissionen inte behandla fall av stöd till företag med svårigheter och koncentrerade sina krafter på de bankstöd som nu utbetalas i Frankrike, Italien och Tyskland.

413. I Frankrike tog kommissionen stora steg framåt i den synnerligen invecklade ekonomiska bedömningen av det stöd som *Crédit Mutuel* [241] inkasserar via sina monopolrättigheter att distribuera den skattefria sparboken *Livret Bleu.* Kommissionens uppmärksamhet har riktats på omstruktureringen av *Caisse des Dépôts et Consignations,* varigenom den kommersiella delen avskiljts från den offentliga tjänsteverksamheten. Kommissionen uppskattade att insynen ökats i den nya organisationen, men ansåg det inte vara nödvändigt att ta ställning till garantimekanismen mot bakgrund av att denna kommer att undersökas vid lämpligt tillfälle i ett större europeiskt banksammanhang.

414. När det gäller Italien beslöt kommissionen den 4 oktober 2000 att inleda ett formellt förfarande i enlighet med artikel 88.2 med avseende på skattestöd till italienska banker och bankstiftelser [242]. Stödåtgärderna infördes genom lag 461/98 och dekretet 153/99 och möjliggör bl.a. skatteförmåner till banker som genomför samgåenden eller liknande omstruktureringar.

415. När det gäller Tyskland granskade kommissionen ett klagomål från *European Banking Federation* mot systemet med offentliga garantier till offentligrättsliga kreditinstitut, dvs. huvudsakligen sparbanker och delstatsbanker *(Landesbanken)*. Medan undersökningen fortfarande pågick i slutet av 2000 tydde de preliminära bedömningarna på att garantisystemet verkligen utgjorde statligt stöd i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget. Kommissionen avser att vidta lämpliga åtgärder inom en snar framtid sedan den preliminära granskningen slutförts.

3.2.3 Exceptionella händelser

416. Efter den katastrof som orsakades av oljetankern *Erikas* [243] förlisning föreslog den franska regeringen en stödordning för små och medelstora företag som lidit skada genom oljeutsläppet. De kostnader som berättigar till stöd avser ersättning av skadade redskap, förstörda fiskbestånd och exceptionella ekonomiska förluster. Stödet gällde den del av kostnaderna som inte täcktes av försäkringarna. Eftersom stödet bedömdes vara proportionerligt godkände kommissionen ordningen på grundval av artikel 87.2 b emedan skadorna förorsakats av en naturkatastrof och oljetankerns förlisning utgjorde en exceptionell händelse i enlighet med denna bestämmelse.

[241] Kommissionens beslut av den 16 december 1997, EGT C 146, 12.5.1998.
[242] Ärende C-54/2000 (f.d. NN/70), EGT C 44, 10.2.2001.
[243] Kommissionens beslut av den 4 oktober 2000, EGT C 380, 30.12.2000.

D — Förfaranden

417. Sedan tillämpningsföreskrifterna fastställts i rådets förordning (EG) nr 659/1999 [244] hade kommissionen och EG-domstolen olika tillfällen att tillämpa och ytterligare specificera de berörda parternas rättigheter under förfarandet, medlemsstaternas återkravsskyldighet samt kommissionens skyldighet att agera efter klagomål.

1. Tredje parts rättigheter

418. Vid olika tillfällen har tredje part begärt att få tillgång till dokument i statsstödsärenden. Kommissionen har avvisat dessa krav på grund av att det är medlemsstaten som är part i förfarandet. Denna praxis bekräftades uttryckligen av förstainstansrätten i målet *Ufex mot kommissionen* [245].

419. I målet *Comité d'entreprises de la Société francaise de production mot kommissionen* [246] avvisade domstolen en överklagan från den aktuella sektorns företagsråd och fackföreningar av ett kommissionsbeslut eftersom dessa inte ansågs vara personer till vilka beslutet riktades och därför heller inte var personligen berörda i den mening som avses i artikel 173.4 i EG-fördraget. När det gäller statligt stöd kan ett företag inte enbart åberopa den omständigheten att det konkurrerar med det stödmottagande företaget utan skall dessutom, med beaktande av den omfattning i vilken det eventuellt har deltagit i förfarandet och i hur stor utsträckning dess marknadsställning påverkats, visa att det befinner sig i en konkret situation som försätter det i en ställning som motsvarar den som gäller för en person som ett beslut är riktat till. Egenskapen av förhandlingspart vad gäller de sociala aspekterna vid företaget har endast ett subtilt samband med själva föremålet för beslutet.

2. Återkrav

420. Under året uppmanades kommissionen att uttala sin åsikt om huruvida återkrav av olagligt stöd borde blir följden av att stödmottagaren sålt tillgångar till ett annat företag:

1) Separata försäljningar av tillgångar: kommissionen ansåg att skyldigheten att återbetala statligt stöd kvarstår i det försäljande företaget eftersom tillgångarna ersätts med kontanter som finns tillgängliga för att återbetala borgenärerna, inklusive staten.

2) Fall där tillgångarna säljs vidare som ett i gång varande företag (going concern): denna andra grupp av ärenden gäller försäljning av tillgångar som ett i gång varande företag med syfte att fortsätta den ekonomiska verksamheten. Två situationer kan urskiljas: 1) köparen tar över vissa av skulderna i det tidigare företaget. I detta sammanhang har de borgenärer, vars fordringar överlåtits, företräde framför återkravsskulden och 2) båda parterna i transaktionen ägs av samma ägare, dvs. då tillgångarna i det i konkurs försatta företaget förvärvas av ett dotterföretag eller av ett annat företag som ytterst har samma ägare. Kommissionen följde inte ”pass through-teorin”, enligt vilken stödförmånen förs vidare till framtida ägare, eftersom en överföring av förmåner i regel inte syns när försäljningen av tillgångarna sker under marknadsvillkor. Kommissionen ansåg i stället att återkravsskyldigheten skulle följa tillgångarna och jämställde transaktionen såsom analog med en aktieförsäljning. Sålunda knyts skyldigheten att återbetala statligt stöd till det köpande företaget. På samma sätt som när det

[244] Förordning av den 22 mars 1999, EGT L 83, 27.3.1999.

[245] EG-domstolens dom av den 14 november 2000, mål T-613/97.

[246] EG-domstolens dom av den 23 maj 2000, mål C-106/98 P.

gäller identiskt ägarskap mellan köpare och säljare kombinerat med att stöd inte kan återkrävas från den ursprungliga mottagaren skulle dock inget av de två sätten att åtgärda en konkurrenssnedvridning (återkrav eller återställande av marknadsvillkoren genom likvidation och försäljning av tillgångar till konkurrenterna) komma att genomföras. Kommissionen godtar inte att konsekvenserna av ett negativt beslut kan undvikas genom ett sådant arrangemang inom företagsgruppen.

421. Det sistnämnda synsättet tillämpades i ärendena *System Microelectronic Innovation GmbH (SMI)* [247] och *CDA Compact Disc Albrechts GmbH (CDA)* [248] varvid kommissionen ålade den tyska regeringen att återkräva stödet från det efterträdande företaget eftersom detta blivit den verkliga stödmottagaren sedan det använt sig av tillgångarna från det i konkurs försatta företaget, som förstärkts av stödet (spill-over). Tyskland bör under alla omständigheter förhindras att undgå följderna av återkravsbeslutet. Kommissionen beslöt därför att utvidga sitt beslut till att omfatta stödåtgärder till förmån för alla företag som fortsätter ursprungsföretagets affärsverksamhet genom att använda sig av ursprungsföretagets tillgångar och/eller infrastruktur.

422. I ärendet *Manufacture corrézienne de vêtements* [249] inledde kommissionen ett ex officio-förfarande gällande stöd till ett företag i svårigheter. Eftersom ingen hållbar omstruktureringsplan lämnats ansåg kommissionen att stödet var oförenligt med EG-fördraget och ålade Frankrike att återkräva stödet från det i konkurs försatta företaget.

Faktaruta 7: Statligt stöd till Magefesa-gruppen — Återkrav av stöd

EG-domstolen bekräftade för första gången [1] kommissionens analys att en myndighet som tillåter ett företag som upphört med att fullgöra sina skyldigheter att fortsätta med sin verksamhet under vissa omständigheter, liksom i det aktuella målet, kan göra sig skyldig till beviljande av olagligt statligt stöd.

År 1987 fick kommissionen ett klagomål gällande statligt stöd till den spanska gruppen *Magefesa.* I ett beslut av den 20 december 1989 förklarade kommissionen stödåtgärderna vara oförenliga med den gemensamma marknaden och ålade den spanska regeringen att återkräva stödet. Efter flera klagomål 1997 gällande Magefesas övertag till följd av att företaget underlåtit att återbetala stödet inledde kommissionen ett förfarande mot Magefesa-gruppen och dess efterträdare.

Den 14 oktober 1998 olagligförklarade kommissionen ett stöd som bestod i uteblivna inbetalningar av skatter och sociala avgifter och ålade åter den spanska regeringen att återkräva stödet med ränta.

Spanska regeringen väckte talan mot detta återkravsbeslut vid EG-domstolen. Den spanska regeringen hävdade att spansk lagstiftning inte tvingar offentliga borgenärer att begära ett företag i konkurs eller likvidation för att få tillbaka en skuld. Dessutom erhöll Magefesa-gruppen inte några

[1] EG-domstolens dom av den 12 oktober 2000, mål C-480/98 , Förenade kungariket mot kommissionen, ännu ej offentliggjord.

[247] Ärende C-45/1997, kommissionens beslut av den 11 april 2000, EGT L 238, 22.9.2000.

[248] Ärende C-42/1998, kommissionens beslut av den 21 juni 2000, EGT L 318, 22.11.2000.

[249] Ärende C-29/99 (f.d. NN-20/99), kommissionens beslut av den 21 juni 2000, EGT L 293, 22.11.2000.

förmåner från offentliga källor eftersom myndigheterna inte hade avstått från skulderna och eftersom de hade utnyttjat alla lagliga medel som stod till deras förfogande. Under domstolsförfarandet vidhöll kommissionen att de spanska myndigheterna inte hade använt sig av alla lagliga medel för att återkräva skulderna. Även om den nationella lagstiftningen i fråga var tillämplig på alla företag, och sålunda en allmän åtgärd, menade kommissionen att en förmån i enlighet med artikel 87.1 i EG-fördraget kan bestå av uteblivna åtgärder som myndigheterna borde ha vidtagit under vissa givna omständigheter. Till följd av detta faktum kunde företagen i Magefesa-gruppen fortsätta sin verksamhet utan att uppfylla varken sina skattemässiga eller socialförsäkringsmässiga skyldigheter.

EG-domstolen avvisade det spanska överklagandet och slog fast att den spanska regeringens underlåtenhet att vidta alla lagliga åtgärder för att återkräva stödet utgjorde en förmån för företaget. De uteblivna inbetalningarna av skatter och sociala avgifter utgjorde olagligt stöd som var oförenligt med den gemensamma marknaden och Spanien måste återkräva stödet.

3. Skydd av berättigade förväntningar

423. I ett ärende rörande *lag nr 95/79* [250] varigenom en ordning infördes som avvek från normala konkursförfaranden fann kommissionen att ordningen inte var förenlig med EG-fördraget. När det gällde det stöd som olagligen beviljats till ungefär 500 företag under 20 år tog kommissionen ordentlig hänsyn till att återkravsbeslutet måste vara i linje med den allmänna principen i EG-lagstiftningen som kommer till uttryck i artikel 14.1 i rådets förordning (EG) nr 659/1999 av den 22 mars 1999: kommissionen måste alltså skydda de berättigade förväntningar som institutionens attityd gett upphov till under de senaste åren både hos den italienska regeringen och hos mottagarna. Följaktligen beslöt kommissionen att inte begära återkrav av det stöd som beviljats olagligen under de 20 år som stödåtgärden funnits.

4. Underlåtenhet att verkställa tidigare beslut fattade av kommissionen

424. I ärendet *Westdeutsche Landesbank Girozentrale (WestLB)* [251] fann kommissionen att Tyskland inte på ett korrekt sätt hade verkställt ett beslut av den 8 juli 1999 [252] om kapitaltillskott på gynnsamma villkor. Det statliga stödet skulle omedelbart återkrävas från WestLB. De tyska myndigheterna hade lämnat olika förslag till hur beslutet skulle verkställas, vilket visade sig vara otillfredsställande.

425. När det gäller statligt stöd i form av särskilda skattekrediter till det offentligägda holdingbolaget *Sociedad Estátal de Participaciones Industriales* [253] har Spanien trots flera påminnelser inte verkställt det återkravsbeslut som meddelades i december 1999. I båda fallen beslöt kommissionen att hänskjuta ärendena till EG-domstolen.

[250] Ärende C-68/99 (f.d. NN-96/99), kommissionens beslut av den 16 maj 2000, ännu ej offentliggjort.
[251] Kommissionens beslut av den 11 april 2000, EGT C 211, 22.7.2000.
[252] EGT L 150, 23.6.2000.
[253] Ärende C-3/99.

5. Kommissionens skyldighet att inleda förfaranden

426. I målet *SIC mot kommissionen* [254] erinrar förstainstansrätten först om att kommissionen när den fattar positiva beslut endast kan begränsa sig till att göra en preliminär undersökning enligt artikel 87.3 i EG-fördraget om den efter en första granskning är övertygad om att stödet är förenligt med fördraget. I det aktuella fallet slöt sig dock domstolen på grundval av fakta till att kommissionen i sina skrivelser till medlemsstaterna vid olika tillfällen sagt sig starkt betvivla att stödet är förenligt med EG-fördraget, varför kommissionen i enlighet med artikel 88.3 i EG-fördraget var skyldig att inleda ett förfarande. När det gäller längden på den preliminära undersökningen av oanmält stöd erinrade domstolen om att även om kommissionen inte måste utföra en inledande granskning av de aktuella åtgärderna inom den tvåmånadersperiod som nämns i *Lorenz*-domen [255] måste den då tredje part lämnar in klagomål utföra en noggrann och opartisk undersökning inom rimlig tid.

6. Den preliminära anmälningsskyldigheten

427. I målet *Frankrike mot kommissionen* [256] påpekade domstolen att artikel 88.3 i EG-fördraget inte innefattar någon enkel anmälningsskyldighet utan innebär en skyldighet att göra en förhandsanmälan. Denna konsekvens framgår av den uppskjutande verkan som stipuleras i den sista meningen i artikelpunkten. Följaktligen medger denna bestämmelse inte någon åtskillnad mellan de olika skyldigheterna, som gemensamt består i en skyldighet att göra en anmälan och att temporärt skjuta upp stödet.

7. Andra bestämmelser i fördraget

428. EG-domstolen erinrade om att det klart framgår av fördragets systematik att förfaranden i enlighet med artikel 88 i EG-fördraget aldrig får leda till ett resultat som strider mot de specifika bestämmelserna i fördraget. Därför kunde stödordningen gällande den *tyska inkomstskatten* [257], där vissa villkor strider mot andra bestämmelser i fördraget, inte anses vara förenlig med den gemensamma marknaden. Även om direkt beskattning är en fråga för medlemsstaterna måste de dock utöva sina direkta beskattningsbefogenheter i enlighet ned EG:s lagstiftning. Följaktligen drog domstolen slutsatsen att om en medlemsstat, också indirekt, beviljar en skatteförmån till företag som har sitt huvudkontor inom dess territorium, men samtidigt förvägrar företag som har sitt huvudkontor i en annan medlemsstat att dra nytta av förmånen så är denna skillnad i behandling mellan de två kategorierna i princip förbjuden genom artikel 52 i EG-fördraget, under förutsättning att det inte finns någon objektiv skillnad i företagens situation. Detta gäller inte mellan å ena sidan företag som är etablerade i en medlemsstat utanför Tyskland och som utför ekonomisk verksamhet i de nya delstaterna genom en filial, ett kontor eller en fast inrättning och som å andra sidan inte kan dra nytta av den omtvistade åtgärden och inte heller företag som har sitt huvudkontor på tyskt territorium och som drar nytta av den skattenedsättning som införts genom åtgärderna.

[254] EG-domstolens dom av den 10 maj 2000, mål T-46/97.
[255] EG-domstolens dom av den 11 december 1973, Rec. 1973, s. 1471.
[256] EG-domstolens dom av den 22 juni 2000, mål C-332/98
[257] EG-domstolens dom av den 19 september 2000, mål C-156/98.

E — Statistik ([258])

Diagram 6
Antalet registrerade fall (i andra sektorer än jordbruk, fiske, transport och kolindustri) mellan 1995 och 2000.

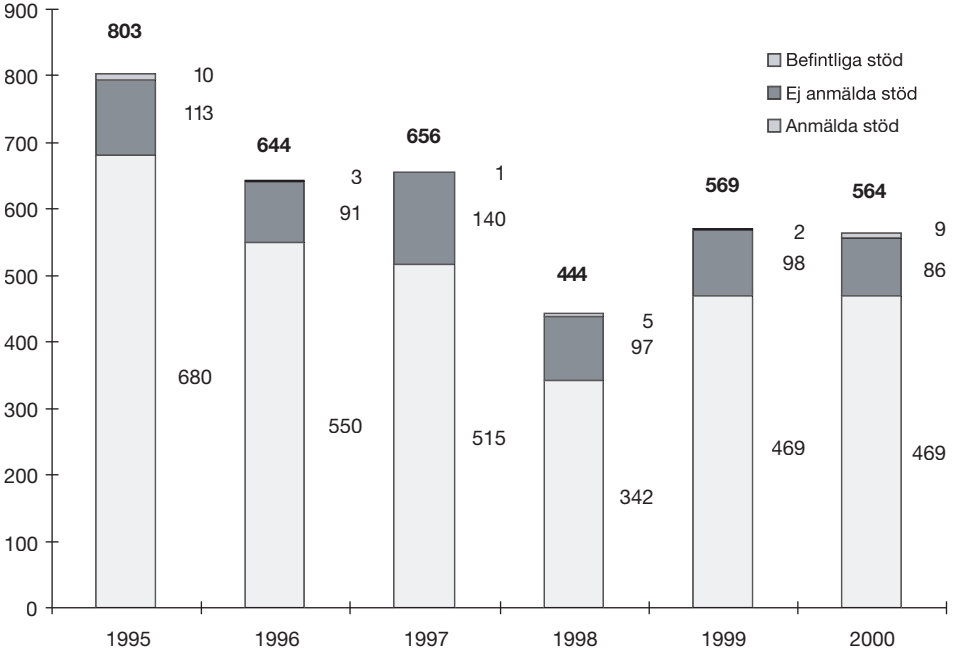

([258]) Siffrorna för 1999 ändrades efter offentliggörandet av den *XIX:e rapporten om konkurrenspolitiken* 1999

Diagram 7
Antalet beslut fattade av kommissionen (i andra sektorer än jordbruk, fiske, transport och kolindustri) mellan 1995 och 2000

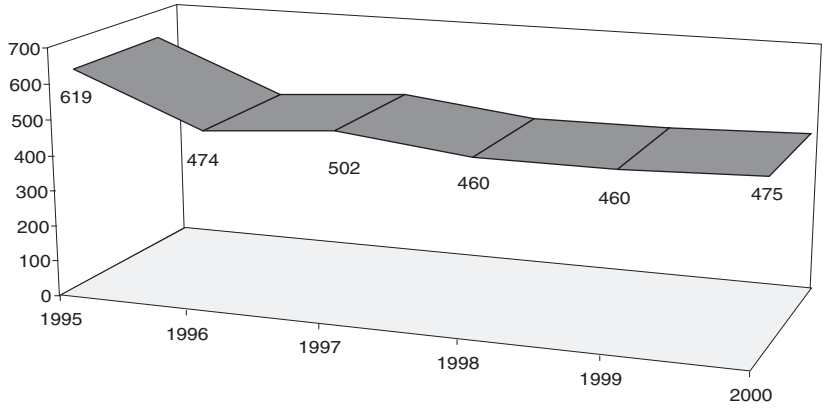

Diagram 8
Antal beslut per medlemsstat (i andra sektorer än jordbruk, fiske, transport och kolindustri)

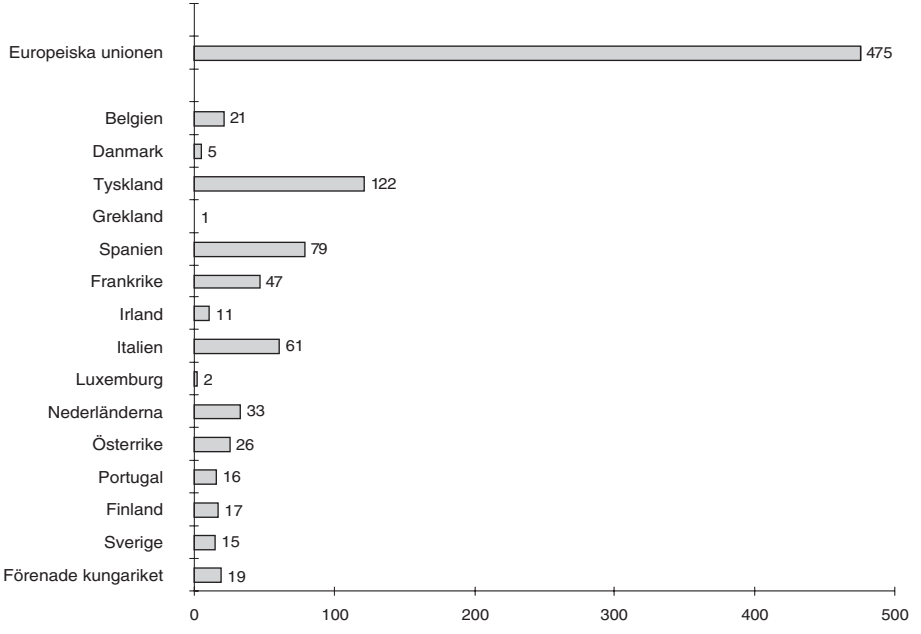

IV — INTERNATIONELL VERKSAMHET

A — Utvidgningen

1. Anslutningsförhandlingar

429. Efter Europeiska rådets möte i Luxemburg i december 1997 inleddes anslutningsförhandlingar i mars 1998 med Cypern, Estland, Polen, Slovenien, Tjeckien och Ungern. Förhandlingarna om konkurrenskapitlet fortsatte för samtliga dessa kandidatländer under 2000.

430. Efter Europeiska rådets möte i Helsingfors i december 1999 inleddes anslutningsförhandlingar i februari 2000 med Bulgarien, Lettland, Litauen, Malta, Rumänien och Slovakien. Förhandlingarna om konkurrenskapitlet inleddes omedelbart för Lettland, Litauen och Slovakien. För Maltas och Rumäniens del inleddes förhandlingar om konkurrenskapitlet under hösten 2000.

431. I EU:s gemensamma förhandlingsposition anges klart att tre villkor skall ha uppfyllts i kandidatländerna innan konkurrensförhandlingarna preliminärt kan avslutas, nämligen: i) den rättsram som krävs (för konkurrensbegränsande samverkan och missbruk av dominerande ställning samt statligt stöd), ii) den administrativa förmåga som krävs, och iii) ett trovärdigt resultat när det gäller att kontrollera konkurrenslagstiftningens efterlevnad.

Dessa tre villkor skall vara uppfyllda i god tid före anslutningen. Kandidatländerna måste kunna visa att deras företag och myndigheter blivit vana vid att bedriva verksamhet på de villkor som gäller i EU och därmed är redo att klara av konkurrenstrycket på den gemensamma marknaden.

432. Under rådets möte (allmänna frågor) den 4 december 2000 välkomnades den detaljerade plan som presenterades i kommissionens strategidokument för utvidgningen. Enligt strategidokumentet bör EU prioritera att gemensamma ståndpunkter, inklusive ståndpunkter om krav på övergångsåtgärder, antas under andra halvåret 2001 för ett flertal kapitel, inklusive det om konkurrenspolitiken. Rådet ansåg det utgöra *”… en viktig referensram som återspeglar unionens åtagande att behandla de problem som framkommer vid förhandlingarna, inklusive krav på övergångsåtgärder, och att inom en given tidsplan anta förhandlingspositioner för kapitlen i gemenskapens regelverk i syfte att preliminärt avsluta de olika kapitlen så snart villkoren är uppfyllda.”*

2. Framsteg i anpassningen av konkurrensreglerna

433. Europeiska kommissionen rapporterar regelbundet om de framsteg som vart och ett av kandidatländerna gör på vägen mot anslutning. Den tredje återkommande rapporten om de tio central- och östeuropeiska länderna samt Cypern, Malta och Turkiet antogs av Europeiska kommissionen i november 2000. I rapporten bedöms de framsteg som gjorts sedan Europeiska kommissionen utarbetade sin föregående rapport från 1999.

434. Framstegen på området för konkurrensbegränsande samverkan och missbruk av dominerande ställning samt företagskoncentrationer är generellt tillfredsställande, både vad gäller lagstiftningen och uppbyggnaden av den administrativa förmåga som krävs. Alla kandidatländer har antagit den grundläggande konkurrenslagstiftningen på grundval av de viktigaste inslagen i artiklarna 81 och 82 i EG-fördraget och merparten av dem har också infört kontroll av företagskoncentrationer. Inrättandet av konkurrensmyndigheter har också gått ganska snabbt och utan alltför mycket kontroverser.

435. Den huvudsakliga uppgiften för kandidatländernas konkurrensmyndigheter är nu att fördela sina resurser för att prioritera tillämpningen av reglerna för konkurrensbegränsande samverkan och missbruk av dominerande ställning på de konkurrensbegränsande beteenden som utgör det största hindret för marknadernas funktion, såsom karteller, monopolförvärv och utestängande åtgärder från företag med dominerande ställning.

436. I motsats till framstegen på politikområdet för konkurrensbegränsande samverkan och missbruk av dominerande ställning, har införandet av kontroll av statligt stöd i kandidatländerna visat sig vara mycket mer kontroversiellt, gått långsammare och utgöra en mer politiskt känslig fråga. Inledningen av anslutningsförhandlingarna har bidragit till att påskynda införandet av rättsliga och administrativa ramar för kontroll av statligt stöd. Den faktiska tillämpningen av reglerna för statligt stöd är dock generellt långt ifrån tillfredsställande.

437. De flesta kandidatländerna har inrättat nationella tillsynsmyndigheter för statligt stöd. Kommissionen har betonat att dessa myndigheter faktiskt skall kontrollera nya och befintliga statliga stöd från samtliga myndigheter som beviljar stöd. Alla nya stödåtgärder skall förhandsanmälas till tillsynsmyndigheterna. De skall ha befogenhet att samla in alla upplysningar som krävs för att undersöka statligt stöd från samtliga myndigheter som beviljar stöd. De skall dessutom ha befogenhet att avge ett oberoende yttrande om alla nya stödåtgärders förenlighet med Europaavtalen innan stöd beviljas. Det förefaller dock inte som om alla tillsynsmyndigheter systematiskt mottar uppgifter om alla nya stöd som beviljas, så att de kan utöva sina uppgifter på ett korrekt sätt.

438. För att säkerställa den öppenhet som krävs finns det i flera kandidatländer ett fortsatt behov av att utarbeta omfattande förteckningar över befintligt stöd, som regelbundet uppdateras. Dessutom har kommission arbetat tillsammans med kandidatländernas tillsynsmyndigheter för att säkerställa att deras årliga rapporter om statligt stöd följer samma metodik som den som kommissionen använder i sin översikt över statligt stöd.

439. Kommissionen har gjort flera kandidatländer uppmärksamma på nödvändigheten av att de i god tid före anslutningen anpassar sina skattestödordningar, som ofta används för att dra till sig utländska investeringar, och sina statliga stödåtgärder i de så kallade särskilda ekonomiska zonerna i överensstämmelse med gemenskapens regelverk.

3. Genomförandebestämmelser enligt Europaavtalen

440. För att färdigställa rättsramen för förbindelserna mellan gemenskapen och de tio associerade central- och östeuropeiska länderna på konkurrensområdet har två uppsättningar genomföranderegler förhandlats fram. De första omfattar genomförandet av de konkurrensregler i Europaavtalen som är tillämpliga på företag (konkurrensbegränsande samverkan och missbruk av dominerande ställning). De andra omfattar reglerna för statligt stöd.

441. Genomföranderegler avseende konkurrensregler för företag har redan antagits för nio av de central- och östeuropeiska länderna, nämligen Bulgarien [259], Tjeckien [260], Estland [261], Ungern [262],

[259] Beslut nr 2/97 av associeringsrådet EU–Bulgarien av den 7 oktober 1997 (EGT L 15, 21.1.1998).

[260] Beslut nr 1/96 av associeringsrådet EU–Tjeckiska republiken av den 30 januari 1996 (EGT L 31, 9.2.1996).

[261] Beslut nr 1/99 av associeringsrådet EU–Estland av den 28 april 1999 (EGT L 144, 9.6.1999).

[262] Beslut nr 2/96 av associeringsrådet EU–Ungern av den 6 november 1996 (EGT L 295, 20.11.1996).

Polen [263], Rumänien [264], Slovakien [265], Litauen [266] och Slovenien [267]. Europeiska kommissionen har förelagt rådet sitt förslag till genomföranderegler för Lettland. Genomföranderegelerna är i stort sett desamma för alla de associerade länderna. De innehåller främst procedurregler, dvs. regler om behörighet att handlägga ärenden, förfaranden för att underrätta den andra parten om ärenden, samråd, aktiv hövlighet och informationsutbyte. Beträffande vissa författningsproblem avseende tillämpningen av genomföranderegelerna i Ungern fortsatte förhandlingarna för att försöka lösa resterande svårigheter.

442. Tjeckien är det enda associerade landet där genomföranderegelerna för statligt stöd har trätt i kraft [268]. Genomföranderegelerna innebär att kontrollen av statligt stöd är tvåfaldig. För gemenskapens vidkommande bedömer kommissionen om det statliga stöd som beviljats av EU:s medlemsstater är förenligt på grundval av gemenskapens regler om statligt stöd. För Tjeckiens vidkommande skall de nationella tillsynsmyndigheterna övervaka och granska allt befintligt och nytt offentligt stöd som landet beviljat, på grundval av de kriterier som utvecklats från tillämpningen av gemenskapens regler om statligt stöd. Genomföranderegelerna innehåller förfaranden för samråd och problemlösning, regler om öppenhet (dvs. att Tjeckien först skall upprätta och därefter uppdatera en förteckning över sina stödprogram och enskilda stöd) samt regler om ömsesidigt informationsutbyte. Efter förberedande arbete i rådet under 2000 förväntas förslagen till genomföranderegler för statligt stöd nu godkännas av respektive associeringsråd för Bulgarien, Estland, Lettland, Litauen, Polen, Rumänien och Slovenien. Europeiska kommissionen har också förelagt rådet ett förslag till genomföranderegler för Slovakien.

4. Förlängning av omfattningen av artikel 87.3 a enligt Europaavtalen

443. I Europaavtalen anges att statligt stöd som beviljas av de associerade länderna skall bedömas mot bakgrund av att de under en period på fem år skall betraktas som identiska med de gemenskapsområden som beskrivs i artikel 87.3 a i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen. Efter förberedande arbete i rådet beslutade associationsråden EU–Bulgarien, EU–Estland, EU–Litauen och EU–Rumänien att denna omfattning skall förlängas under ytterligare en period på fem år [269]. Liknande beslut väntas från respektive associeringsråd med Lettland, Polen och Tjeckien. Europeiska kommissionen har också förelagt rådet ett förslag till förlängning av Slovakiens och Ungerns omfattning av artikel 87.3 a. För Sloveniens del utarbetade kommissionen ett utkast till förslag i syfte att lägga fram det för rådet.

444. I associationsrådets beslut tilläggs att de associerade länderna skall kunna lägga fram siffror för BNP per capita på NUTS II-nivå. De associerade ländernas tillsynsmyndigheter för statligt stöd och Europeiska kommissionen skall därefter gemensamt utvärdera regionernas stödberättigande samt högsta stödnivåer för att utforma en regionalstödskarta på grundval av gemenskapens riktlinjer om nationellt regionalstöd. Därefter skall ett gemensamt förslag läggas fram till associeringskommittén, som skall fatta ett beslut i frågan.

[263] Beslut nr 1/96 av associeringsrådet EU–Polen av den 16 juli 1996 (EGT L 208, 17.8.1996).

[264] Beslut nr 1/99 av associeringsrådet EU–Rumänien av den 16 mars 1999 (EGT L 96, 10.4.1999).

[265] Beslut nr 1/96 av associeringsrådet EU–Slovakien av den 15 augusti 1996 (EGT L 295, 20.11.1996).

[266] Beslut nr 4/99 av associeringsrådet EU–Litauen av den 26 maj 1999 (EGT L 156, 23.6.1999).

[267] Beslut nr 4/2000 av associeringsrådet EU–Slovenien av den 21 december 2000 – *ännu inte offentliggjort.*

[268] Beslut nr 1/98 av associeringsrådet EU–Tjeckiska republiken av den 24 juni 1998 (EGT L 195, 11.7.1998).

[269] Beslut nr 1/2000 av associeringsrådet EU–Bulgarien av den 28 februari 2000 (EGT L 144, 17.6.2000). Beslut nr 2/2000 av associeringsrådet EU–Rumänien av den 17 juli 2000 (EGT L 230, 12.9.2000). Beslut nr 2/2000 av associeringsrådet EU–Litauen av den 24 juli 2000 (EGT L 199, 5.10.2000). Beslut nr 3/2000 av associeringsrådet EU–Estland av den 1 december 2000 (EGT L 21, 23.1.2001).

5. Tekniskt bistånd till kandidatländerna

445. Mot bakgrund av dessa kvarstående brister, är det tekniska biståndet på konkurrensområdet alltjämt ett viktigt verktyg för att förbereda kandidatländerna för anslutningen. Särskilda åtgärder har vidtagits inom ramen för Phare-programmen. Enligt avtalet om institutionell uppbyggnad (partnersamverkan) lämnar experter från EU:s medlemsstater nu också långsiktig rådgivning till de central- och östeuropeiska ländernas myndigheter för konkurrenskontroll och kontroll av statligt stöd.

446. Europeiska kommissionen har fört en proaktiv politik för att ytterligare intensifiera sina kontakter med kandidatländernas konkurrensmyndigheter. Den 25–26 september hölls den sjätte årliga konkurrenskonferensen mellan kandidatländerna och Europeiska kommissionen i Tallinn i Estland. I delegationerna ingick höga tjänstemän från myndigheterna för konkurrenskontroll respektive kontroll av statligt stöd. Den årliga konferensen fungerar som ett forum där man utbyter åsikter och erfarenheter. Den tjänar också till att etablera och stärka professionella kontakter mellan tjänstemän som handlägger konkurrensärenden. Detta års konferens inriktades på tillämpningen och betydelsen av att säkerställa ett effektivt genomförande av reglerna på såväl områdena för konkurrensbegränsande samverkan och missbruk av dominerande ställning som statligt stöd.

447. Generaldirektoratet för konkurrens höll fortsatt under hela 2000 olika bilaterala möten med kandidatländernas myndigheter för konkurrenskontroll och kontroll av statligt stöd. Tekniska diskussioner om tillnärmning av konkurrenslagstiftningen, institutionell uppbyggnad och lagtillämpning hölls på expertnivå. Liknande möten hölls också om tillnärmning av lagstiftningen på området för statligt stöd, om inrättande av tillsynsmyndigheter för statligt stöd och om specifika frågor om statligt stöd, såsom utarbetandet av de årliga rapporterna över statligt stöd, regionala stödkartor, inslag av statligt stöd i investeringsfrämjande åtgärder och särskilda ekonomiska zoner, samt bedömningen av enskilda ärenden i känsliga sektorer.

6. Turkiet

448. Enligt beslut nr 1/95 av associeringsrådet EG–Turkiet om genomförandet av den slutliga fasen av den tullunion som håller på att skapas mellan gemenskapen och Turkiet och enligt artikel 7 i frihandelsavtalet mellan Turkiet och EKSG krävs att det antas genomföranderegler för konkurrensbestämmelserna. Efter samråd med medlemsstaterna lämnades formella förslag om sådana genomföranderegler till den turkiska regeringen, som delegationerna från båda sidor därefter diskuterade på expertnivå. Stora framsteg nåddes i en första gemensam behandling av utkastet till text och de få återstående problemen bör kunna lösas inom kort, vilket möjliggör ett snabbt antagande av reglerna.

B — Bilateralt samarbete

1. Förenta staterna

449. Kommissionen lämnar varje år en detaljerad rapport till rådet och Europaparlamentet om samarbetet med Förenta staterna enligt 1991 års avtal om samarbete [270] och 1998 års avtal om aktiv

[270] Avtal mellan Europeiska gemenskaperna och Förenta staternas regering om tillämpning av deras konkurrensbestämmelser (EGT L 95, 27.4.1995, ändrat i EGT L 131, 15.6.1995).

hövlighet [271]. Den senaste rapporten omfattade perioden från den 1 januari 1999 till den 31 december 1999 [272]. Rapporten för 2000 kommer att offentliggöras under 2001.

450. Under 2000 fortsatte kommissionen sitt nära samarbete med det amerikanska justitiedepartementets antitrustavdelning *(US Department of Justice, DoJ)* och den federala handelskommissionen *(Federal Trade Commission, FTC)* i ett ännu större antal ärenden. Tendensen mot en globalisering av marknaderna fortsatte i snabb takt under året, som så tydligt avspeglades i det rekordstora antalet och storleken på de sammanslagningar av företag som gjordes över gränserna. Det skedde en märkbar ökning under 2000 av antalet transaktioner som anmäldes både till kommissionen och till de amerikanska antitrustorganen. Det bilaterala samarbetet var särskilt intensivt med hänsyn till dessa globala sammanslagningar av företag. Diskussionerna mellan organen tenderar att inriktas på frågor som avgränsning av marknaderna, trolig konkurrensmässig påverkan på transaktioner på dessa marknader och lönsamheten för varje lösning som de samgående parterna föreslår.

451. I de koncentrationsundersökningar som involverar nära transatlantiskt samarbete ingick *bland annat koncentrationsärendena Alcoa/Reynolds*, *MCI Worldcom/Sprint*, *Novartis/AstraZeneca*, *Boeing/Hughes*, *AOL/Time Warner* och *Time Warner/EMI*. Kommissionen samarbetade också nära med sina amerikanska motparter i ett antal undersökningar som inte omfattade koncentrationer, till exempel i kommissionens och den amerikanska federala handelskommissionens respektive undersökningar av bildandet av det gemensamma företaget *COVISINT* för samarbete mellan tillverkare av bilreservdelar. Samarbete i ärenden mellan EU och Förenta staterna diskuteras närmare i denna rapports kapitel om koncentrationskontroll och i den sjätte rapporten till rådet och Europaparlamentet för år 2000, som kommer att offentliggöras under 2001.

452. Under kommissionens samarbete med det amerikanska justitiedepartementets antitrustavdelning i ärendet *MCI Worldcom/Sprint*, fick en tjänsteman från kommissionen för första gången möjlighet att delta i ett *"pitch meeting"* mellan det amerikanska justitiedepartementets antitrustavdelning och de samgående parterna. Sådana möten hålls i allmänhet kort före det att de amerikanska organen beslutar om de skall vidta åtgärder eller inte för att hindra ett föreslaget samgående. Företrädare från både det amerikanska justitiedepartementets antitrustavdelning och den federala handelskommissionen har redan deltagit i muntliga hearingar i ett antal kommissionsärenden som involverar viktiga amerikanska intressen [273]. Under 1999 samtyckte kommissionen till administrativa arrangemang med det amerikanska justitiedepartementets antitrustavdelning och den amerikanska federala handelskommissionen om ömsesidigt deltagande i vissa etapper av förfarandena i enskilda ärenden där deras respektive konkurrensregler tillämpas. I dessa föreskrivs att en begäran om att få delta i en hearing eller ett möte kan bifallas i lämpliga fall och med förbehåll för att det ges tillfredsställande försäkringar eller arrangemang om sekretess och användning av information. Deltagande är möjligt endast om de personer som berörs av båda myndigheternas förfaranden ger sitt uttryckliga samtycke och arrangemangen inte på något sätt begränsar dessa personers rättigheter.

453. Det första ärende som inleddes på grundval av en begäran om aktiv hövlighet avslutades under året. I juli 2000 beslutade Europeiska kommissionen att avbryta en granskning av Air France rörande förmodad diskriminering av Sabre, ett amerikanskt datoriserat bokningssystem. Det franska bolaget har

[271] Avtal mellan Europeiska gemenskaperna och Förenta staternas regering om tillämpning av principerna om aktiv hövlighet vid genomförandet av deras konkurrenslagstiftning (EGT L 173, 18.6.1998).

[272] Antogs den 4 oktober 2000, KOM(2000) 618 slutlig, se konkurrensrapporten för 1999, s. 319–332.

[273] Företrädare från det amerikanska justitiedepartementets antitrustavdelning och den federala handelskommissionen deltog i flera av EU:s muntliga hearingar under 2000 *(TimeWarner/EMI, AOL/TimeWarner, Worldcom MCI/Sprint, Alcoa/Reynolds).*

antagit etiska regler, som garanterar SABRE och andra liknande bolag samma villkor som man ger Amadeus-systemet, där Air France är delägare. Upphovet till undersökningen var ett klagomål som ursprungligen lämnats till det amerikanska justitiedepartementets antitrustavdelning, där det påstods att ett flertal bolag med anknytning till Amadeus (inklusive Air France, Iberia, Lufthansa och SAS) hade missbrukat sin dominerande ställning på sina respektive marknader. Amerikanska justitiedepartementets antitrustavdelning åberopade för första gången mekanismen om ”aktiv hövlighet” som föreskrivs i avtalet mellan Europeiska gemenskaperna och Förenta staternas regering om tillämpning av principerna om aktiv hövlighet vid genomförandet av deras konkurrenslagstiftning från 1991 [274] (en mekanism som utarbetades till följd av avtalet om aktiv hövlighet med Förenta staterna från 1998) och begärde att kommissionen skulle undersöka påståendena enligt EU:s konkurrensregler. Aktiv hövlighet gör det möjligt för de amerikanska antitrustorganen att begära att kommissionen undersöker det konkurrensbegränsande beteende som påstås äga rum i Europa, och vice versa. Detta var den första (och fram till nu den enda) gången en sådan begäran gjorts enligt avtalet.

454. Talrika bilaterala kontakter ägde rum mellan kommissionen och de behöriga amerikanska myndigheterna under 2000: kommissionsledamot Mario Monti gjorde i juni ett första omfattande besök i Washington som kommissionsledamot med ansvar för konkurrensfrågor och utnyttjade tillfället till att *bland annat* möta viktiga offentliga företrädare för den amerikanska administrationen och kongressen. Det årliga bilaterala mötet mellan kommissionen, det amerikanska justitiedepartementets antitrustavdelning och den amerikanska federala handelskommissionen hölls i Washington i juli. Möten ägde också rum under året mellan kommissionen och det amerikanska transportdepartementet *(US Department of Transportation), US Federal Communications Commission* och *US Federal Maritime Commission* (då konkurrenspolitiska frågor också delvis ingår i dessa amerikanska myndigheters ansvarsområden).

455. Under 1999 enades kommissionen, det amerikanska justitiedepartementets antitrustavdelning och den amerikanska federala handelskommissionen om att inrätta en arbetsgrupp för att intensifiera det transatlantiska samarbetet på området för koncentrationskontroll. Arbetsgruppen fick i uppdrag att inrikta sig på: 1) en djupgående undersökning av EU:s respektive Förenta staternas metoder när det gäller identifiering och genomförande av korrigerande åtgärder (särskilt avyttring av tillgångar) samt kontroll av genomförandet efter koncentrationen, och 2) möjligheten till mer samstämda metoder och analyser från de båda avtalsparterna i koncentrationsärenden som behandlas inom båda jurisdiktionerna, särskilt i fråga om deras respektive synsätt när det gäller oligopol och kollektiv dominerande ställning. Arbetsgruppen inriktade under 2000 sitt arbete på korrigerande åtgärder, och den har så gott som fullbordat sitt arbete i frågan. Dessa diskussioner var särskilt användbara i samband med kommissionens utarbetande av tillkännagivandet om korrigerande åtgärder i koncentrationsärenden som antogs i december [275]. Arbetsgruppen kommer under nästa år att undersöka oligopolistisk dominans.

2. Kanada

456. I juni 1999 trädde avtalet om samarbete i konkurrensärenden mellan Europeiska gemenskaperna och den kanadensiska regeringen [276] i kraft. 2000 var det första hela år som avtalet gällde och man kan dra slutsatsen att det har underlättat den märkbara ökningen i samarbetsnivån mellan Europeiska gemenskaperna och Kanada avseende tillämpningen av deras respektive konkurrensregler. Allt fler

[274] Se artikel V.2.

[275] Se även del II.C i denna rapport.

[276] Avtal mellan Europeiska gemenskaperna och Kanadas regering om tillämpningen av deras konkurrenslagstiftningar (EGT L 175, 10.7.1993, s. 50–60).

ärenden med ömsesidig relevans för såväl EU som Kanada undersöks nu av båda sidors konkurrensmyndigheter. Varje år lämnar kommissionen en detaljerad rapport till rådet och Europaparlamentet om samarbetet enligt avtalet med Kanada. Den första rapporten omfattade perioden från juni 1999 till december 1999 ([277]). Rapporten för 2000 kommer att offentliggöras under 2001.

457. Kontakterna mellan Europeiska kommissionen och dess kanadensiska motsvarighet, det kanadensiska konkurrensverket, har varit talrika och givande. Diskussionerna har rört både frågor i anslutning till ärendena och mer allmänpolitiska frågor. De två myndigheterna har till exempel inte bara fört diskussioner om bedömningen av globala koncentrationer som anmälts till de båda konkurrensverken, utan också om ett antal lagstiftningsreformer som föreslagits eller införts i de två jurisdiktionerna.

458. Värda att nämnas är de trilaterala telekonferenserna mellan EU, Förenta staterna och Kanada i ärendet *Dow Chemical/Union Carbide,* och det trilaterala mötet mellan EU, Förenta staterna och Kanada i Washington i samband med förfarandena i koncentrationsärendet *Alcoa/Reynolds*.

3. Japan

459. Under det årliga bilaterala mötet mellan kommissionen och den japanska konkurrensmyndigheten i Tokyo den 28–29 oktober 1999, uttalade kommissionens delegation sitt intresse för att förstärka de bilaterala förbindelserna med Japan på konkurrensområdet. Båda sidor undersökte därför möjligheten att ingå ett samarbetsavtal liknande de avtal som EU ingått med Förenta staterna (1991) och Kanada (1998) samt avtalet mellan Förenta staterna och Japan (1999).

460. Kommissionen genomförde intensiva, informella sonderingar med Japan och fastställde att det fanns ett ömsesidigt intresse av att stärka det bilaterala samarbetet på konkurrensområdet. Den 8 juni fick kommissionen ett förhandlingsmandat från rådet, vilket gjorde det möjligt att inleda två omfattande formella förhandlingsomgångar med de japanska myndigheterna den 13–14 juni och den 3–4 juli 2000. De två delegationerna lyckades lösa alla frågor och särskilt klausulerna om användning, avslöjande och skydd av konfidentiella uppgifter och kommissionens översändande av information till konkurrensmyndigheterna i de medlemsstater som berörs av samarbetet mellan EU och Japan.

461. Den 11 juli avgav rådets arbetsgrupp ett positivt yttrande om den text som förhandlats fram. Det var därmed möjligt att, under toppmötet mellan EU och Japan den 19 juli i Tokyo, tillkännage att de två sidorna hade uppnått ”ömsesidig förståelse om viktiga inslag i deras planerade samarbetsavtal på konkurrensområdet”. Avtalet förväntas ingås under 2001.

462. Detta utkast till avtal omfattar särskilt utbyte av information, men kommer inte att frångå sekretessbestämmelserna i förordningarna om genomförandet av artiklarna 81 och 82 i EG-fördraget. Det innehåller bestämmelser om information som kommissionen meddelar medlemsstaternas behöriga myndigheter. Meddelandena syftar till att informera dessa myndigheter om anmälningar och annan information med anknytning till samarbete och samordning av verkställighetsåtgärder som utbyts mellan kommissionen och Japan inom ramen för det planerade avtalet. Det innehåller också bestämmelser om hur det praktiska samarbetet mellan kommissionen och de japanska konkurrensmyndigheterna skall organiseras och hur deras verkställighetsåtgärder skall samordnas. Slutligen innehåller avtalet bestämmelser som uttrycker principerna om passiv och aktiv hövlighet.

([277]) Rapport KOM(2000) 645 slutlig, antogs 13.10.2000. Se även konkurrensrapporten för 1999, s. 333–335.

463. Utöver de många mötena och de officiella kontakterna mellan kommissionen och de japanska myndigheterna i samband med avtalsförhandlingarna hölls det årliga bilaterala mötet mellan kommissionen och de japanska konkurrensmyndigheterna i Bryssel den 24 november.

464. Kommissionen avslutade en ny förteckning över förslag på ytterligare avregleringar i Japan. Förteckningen inkluderar ett antal förslag på konkurrensområdet. Förslagen lades fram inom ramen för den dialog som förs mellan EU och Japan om en lagstiftningsreform, och i enlighet med uppmaningen till utländska myndigheter att lämna synpunkter i samband med den översyn som gjordes den 30 mars 1999 av det treåriga programmet för att främja avreglering.

4. Andra OECD-länder och EES-området

465. Under 2000 inledde kommissionen samarbete med konkurrensmyndigheter i ett antal andra OECD-länder, särskilt med Australien, Korea, Norge och Schweiz. Dessa kontakter omfattade såväl frågor med anknytning till ärenden som mer allmänna konkurrenspolitiska frågor.

466. Under året fortsatte också kommissionen sitt nära samarbete med Eftas övervakningsmyndighet, som är det organ som är ansvarigt för tillämpningen av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet för Islands, Liechtensteins och Norges räkning.

5. Medelhavsländerna

467. I Medelhavsområdet är det enbart avtalen mellan EU och Marocko, Tunisien och Israel som är i kraft. Beträffande övriga avtal i Medelhavsområdet har avtalet med Jordanien ännu inte ratificerats. Förhandlingarna med Egypten har avslutats och avtalet undertecknades i januari 2001. Interimsavtalet med den palestinska myndigheten skall återigen slutförhandlas. Förhandlingsmöten har hållits med Libanon och med Syrien i syfte att blåsa nytt liv i Medelhavspolitiken. I alla de avtal som ingåtts och som planeras att ingås föreskrivs i konkurrensreglerna åtaganden för en tillnärmning av dessa länders konkurrenspolitik till gemenskapens ordning. Generaldirektoratet för konkurrens har även deltagit i ett första seminarium om konkurrensfrågor i Marocko.

6. Sydamerika

468. Den mekanism för samarbete mellan konkurrensmyndigheterna som föreskrivs i avtalet mellan Europeiska unionen och Mexiko trädde i kraft i juli. Den möjliggör utbyte av information, samordning av vissa aktiviteter, undersökning av ett påstått konkurrenshämmande beteende på en av parternas territorium som negativt påverkar den andra partens intressen samt en bestämmelse om tekniskt samarbete. Genom samarbetsmekanismen säkerställs en ökad öppenhet i de ärenden som gäller överenskommelser mellan företag, missbruk av en dominerande ställning eller koncentrationer.

469. Förhandlingar har förts om ett frihandelsavtal mellan Europeiska unionen, Mercosur och Chile. Efter att ha fastställt målen med förhandlingarna och arbetets organisation, undersöktes konkurrensområdet av den tredje tekniska arbetsgruppen. Målet är att det vid tillämpningen av parternas konkurrensregler skall ges garantier om lika behandling för företagen på varje territorium. Det blir därmed möjligt att införa en mekanism för samarbete och samordning mellan respektive konkurrensmyndigheter.

470. För Andinska gemenskapen har generaldirektoratet för yttre förbindelser infört ett projekt som innehåller förslag om tekniskt samarbete. Detta projekt håller på att granskas av gemensamma tjänsten för administration av gemenskapsbistånd till tredje land *(SCR)* och rådets grupp för utvecklingsländer i Asien och Latinamerika, innan förfarandet för 2001 inleds, där generaldirektoratet för konkurrens kan bidra med sin expertis.

471. Under året fortsatte den direkta informationsverksamheten om gemenskapsrätten, parallellt med upplysningsverksamheten i *"Boletín Latinoamericano de Competencia"* och Unctads latinamerikanska konkurrensseminarium i Costa Rica.

7. Ryssland, Ukraina, Moldova och övriga nya oberoende stater

472. De partnerskaps- och samarbetsavtal som EU har ingått med Ryssland, Ukraina, Moldova och de flesta av de övriga före detta sovjetiska delrepublikerna innehåller – i större eller mindre utsträckning – ett åtagande från dessa länder att närma sin lagstiftning om statligt stöd och andra konkurrensfrågor till gemenskapens regelverk. Vissa framsteg har gjorts under året vad avser genomförandet av partnerskaps- och samarbetsavtalen EU–Ryssland, EU–Ukraina och EU–Moldova. Särskilt Ukraina och Moldova har informerat kommissionen om de åtgärder som vidtagits för att uppfylla deras skyldigheter enligt avtalen. Ett antal Tacis-projekt för att tillhandahålla relevant expertis har också inletts och planeras inledas under det kommande året. Kommissionen deltog aktivt i de internationella konferenser som organiserades av de ukrainska och ryska konkurrensmyndigheterna och som hölls i Kiev respektive Moskva.

473. Intensiva kontakter har hållits mellan kommissionen och företrädare för den ryska federationen, framför allt med antimonopolministeriet, som uppfyllt sina skyldigheter enligt partnerskaps- och samarbetsavtalen på området för kontroll av statligt stöd. Under givande möten har den ryska sidan informerat kommissionen om hur beredningen av ett ryskt lagförslag om att inrätta en tillsynsmyndighet för statligt stöd framskrider. Denna lag avser att uppfylla skyldigheterna i artikel 53 i partnerskaps- och samarbetsavtalet, enligt vilka det krävs att parterna gemensamt skall fastställa vilka kategorier och slag av statligt stöd som har en snedvridande påverkan på handel och konkurrens mellan Europeiska gemenskaperna och den ryska federationen.

C — Multilateralt samarbete

1. Världshandelsorganisationen (WTO): Handels- och konkurrenspolitik

474. WTO:s arbetsgrupp om samspelet mellan handels- och konkurrenspolitiken höll tre möten under 2000 (15–16 juni, 2–3 oktober och den 21 november). Under mötet i juni redogjorde kommissionen i detalj för fördelarna med det framtida ramverket för utvecklingsländerna (det kommer att komplettera deras ekonomiska reformer och lagstiftningsreformer och gör det möjligt för dem att ta itu med de internationella konkurrensbegränsande metoder som hindrar deras utveckling) och tog upp de frågor som bekymrar länderna mest (behovet av ett flexibelt och gradvist införande av ramverket, behovet av ett stärkt och samordnat tekniskt bistånd och för stöd till uppbyggnad av den förmåga som krävs för ett meningsfullt deltagande i internationellt samarbete på konkurrensområdet).

475. Under mötet i oktober presenterade kommissionen sitt förslag i en form som var mer acceptabel för dess handelspartner, särskilt Förenta staterna och utvecklingsländerna, för att man skulle kunna bilda

nödvändiga allianser och intensifiera strävandena mot att skapa ett ramverk för konkurrensregler inom WTO.

476. WTO:s förhandlingar om handel och konkurrens bör vara realistiska och inledningsvis inriktas på det som kan uppnås inom ramarna för en kort global förhandlingsrunda. Förhandlingarna bör därför begränsas till tre frågor som nu förefaller mogna att förhandlas, nämligen huvudprinciperna för inhemsk konkurrenslagstiftning och konkurrenspolitik, grundläggande regler för samarbete samt utvecklingsfrågorna som en integrerad del i ett multilateralt ramverk på konkurrensområdet. En kommitté för konkurrenspolitik skall inrättas inom WTO för att förvalta denna grundläggande ram. På längre sikt kommer fortsatta insatser att krävas för att fördjupa arbetet vad gäller utbildning och analys av de mer komplexa konkurrensfrågorna.

477. Under mötet i november diskuterades och antogs arbetsgruppens rapport (för 2000) till rådet (allmänna frågor) ([278]).

2. OECD

478. Kommissionen fortsatte att spela en aktiv roll i arbetet inom OECD:s kommitté om konkurrensrätt och -politik, särskilt i samband med de rundabordsförhandlingar och möten med arbetsgrupper som organiserades under 2000 (konkurrens inom läkemedelsindustrin, sammanslagningar av finansiella tjänsteföretag, fusioner och allianser mellan flygbolag, program för nedsättning av böter, konkurrens inom naturgasindustrin, gemensamma företag, elektronisk handel, offentliga och privata tvistlösningsmekanismer samt konkurrens inom vägtransporter).

3. Unctad

479. Kommissionen deltog aktivt i FN:s fjärde utvärderingskonferens om ett antal multilateralt accepterade billighetsprinciper och -regler för att bekämpa konkurrensbegränsande affärsmetoder, som hölls i Genève den 24–29 september. I den resolution som antogs planeras fortsatta årliga möten i den mellanstatliga konkurrensexpertgruppen och överväganden av ett antal frågor, såsom samarbete avseende koncentrationskontroll och gränssnittet mellan konkurrenspolitik och immateriell äganderätt. I resolutionen uppmanas dessutom Unctads sekretariat att fortsätta undersöka ett antal frågor, inklusive koncentrationskontroll, konkurrenslagstiftningens fördelar för konsumenterna och bekämpning av fattigdomen, samt kopplingen mellan konkurrens och utländska investeringar. Slutligen anmodas Unctad att klargöra hur eventuella internationella konkurrensavtal skulle kunna tillämpas på utvecklingsländerna.

480. Unctad har generellt visat sig välvilligt inställd till de ståndpunkter gemenskapen intagit till handel och konkurrens inom WTO, och har föreslagit att gemenskapens nuvarande uppfattning i frågan om flexibilitet och framåtskridande för utvecklingsländerna skulle kunna vara en väg framåt, under förutsättning att övriga länder instämmer.

([278]) Rapport (2000) från WTO:s arbetsgrupp om samspelet mellan handels- och konkurrenspolitiken till rådet (allmänna frågor), WT/WGTCP/4, 30.11.2000.

4. Internationellt konkurrensforum

481. Våra ekonomiers ökade internationalisering är viktiga utmaningar för konkurrensmyndigheterna runtom i världen. För att klara dessa uppgifter har kommissionen intensifierat sina bilaterala förbindelser med EU:s större handelspartners konkurrensmyndigheter. Men, som både EU och dess medlemsstater under viss tid medgett, har bilateralt samarbete sina begränsningar och det finns också behov av multilaterala förbindelser. En av dessa skulle kunna vara arbetet inom WTO för att främja en multilateral ram för konkurrenslagstiftning.

482. Under ett framförande vid University Institute i Fiesole [279] föreslog kommissionsledamot Mario Monti att ett ”Internationellt konkurrensforum” med bred verksamhet skulle inrättas för att fylla behovet av diskussioner mellan dem som är ansvariga för utveckling och förvaltning av den världsomfattande konkurrenspolitiken. Det finns i dag över 80 länder som har antagit någon form av konkurrenslagstiftning, i många fall först under det sista årtiondet, och fler är på gång. Det finns ett uppenbart behov av ett globalt forum inom vilket erfarenheter av att behandla samtliga konkurrenspolitiska frågor (materiella, systemrelaterade och de som är relaterade till tillämplighet) kan utbytas och diskuteras.

483. Slutmålet bör vara att uppnå högsta möjliga överensstämmelse och samförstånd mellan deltagarna genom att föra en dialog och utbyta erfarenheter av tillämpning och praxis. Samförstånd bör nås utifrån en gemensam uppfattning om det bästa sättet att lösa viktiga ekonomiska problem och tillämpningsfrågor. Kommissionsledamot Mario Monti har uttalat sin avsikt att bana väg för detta initiativ under loppet av 2001.

[279] Se kommissionens pressmeddelande IP/00/1230, 27.10.2000.

V — UTSIKTER FÖR 2001

1. Lagstiftningsverksamhet

484. När marknaderna integreras, både inom EU och globalt, är det av avgörande betydelse att denna utveckling återspeglas i gemenskapens procedurregler och materiella regler. Generaldirektoratet för konkurrens kommer därför att fortsätta den pågående översynen av procedurreglerna och de materiella reglerna för tillämpningen av artiklarna 81 och 82.

Förslag till en ny förordning om tillämpning av artiklarna 81 och 82 i EG-fördraget

485. Under 2001 kommer arbetet med kommissionens förslag om en ny förordning om tillämpning av artiklarna 81 och 82 i EG-fördraget [280] att föras vidare i rådet under det svenska och det belgiska ordförandeskapet. Det detaljerade arbetet på expertnivå förväntas utmynna i en omfattande lägesrapport till rådet (industri) under det svenska ordförandeskapets andra hälft. Europaparlamentet och Ekonomiska och sociala kommittén kommer att fortsätta sin granskning av förslaget under den första hälften av 2001. Parallellt med arbetet med den föreslagna förordningen i de övriga institutionerna kommer kommissionen att utarbeta de första utkasten till flera framtida tillkännagivanden som skall åtfölja den nya förordningen.

Vertikala avtal

486. I kommissionens förordning (EG) nr 240/96 anges villkoren för undantag för vissa grupper av avtal om tekniköverföring, inklusive licensavtal om patent och know-how. Enligt artikel 12 skall kommissionen utarbeta en interimsrapport om hur denna förordning fungerat före utgången av det fjärde året efter det att förordningen trätt i kraft. På grundval av denna rapport skall kommissionen bedöma om det är nödvändigt att göra några ändringar i nuvarande regler, särskilt mot bakgrund av de politiska reformer som nyligen genomförts på området för vertikala begränsningar och avtal om horisontellt samarbete. Kommissionen har för avsikt att offentliggöra sin utvärderingsrapport före utgången av 2001.

Gruppundantagsförordning för motorfordonsförsäljning

487. Gruppundantagsförordning (EG) nr 1475/95 om försäljnings- och serviceavtal för motorfordon upphör att gälla den 30 september 2002. Kommissionen kommer att fortsätta sitt arbete med att förbereda det framtida regelverket för distribution av motorfordon på grundval av den utvärderingsrapport den lade fram i november 2000 och de reaktioner som inkommit.

Meddelandet om avtal av mindre betydelse

488. Kommissionen har för avsikt att omarbeta sitt nuvarande meddelande om avtal av mindre betydelse [281] före utgången av 2001. I meddelandet om avtal av mindre betydelse beskrivs de avtal kommissionen anser vara av mindre betydelse och som inte omfattas av artikel 81.1. Syftet med omarbetningen är att säkerställa överensstämmelsen mellan meddelandet om avtal av mindre betydelse och de nyligen antagna gruppundantagsförordningarna för vertikala och horisontella avtal [282]. Ett utkast till text skall offentliggöras i EGT för offentligt samråd före sommaren.

[280] KOM(2000) 582 – EGT, C 365 E, 19.12.2000.

[281] EGT C 372, 9.12.1997.

[282] Gruppundantagsförordning (EG) nr 2790/1999, (EG) nr 2658/2000 och (EG) nr 2659/2000.

Förhörsombudet

489. Enligt planerna skall en översyn av förhörsombudets mandat antas av kommissionen under första halvåret 2001.

2. Kontrollverksamhet

490. Merparten av kommissionens arbete med tillämpningen av reglerna om konkurrensbegränsande samverkan och missbruk av dominerande ställning kommer att fortsätta att bestå av att handlägga konkreta ärenden. Det kommer att innebära en fortsatt insats att bygga vidare på det redan goda samarbetet med de nationella konkurrens- och tillsynsmyndigheterna. Hög prioritet kommer att ges allvarliga överträdelser mot konkurrensbestämmelserna, i synnerhet missbruk av dominerande ställning och karteller. Dessutom kommer kommissionen ge särskild uppmärksamhet till de marknader som nyligen avreglerats eller som håller på att avregleras, som energi-, lufttransport-, telekommunikations- och postsektorn, för att säkerställa att tidigare monopolföretag inte missbrukar sin traditionella ställning eller agerar genom hemliga avtal för att bevara eller stärka den ställningen.

Karteller

491. För att öka effektiviteten när det gäller att upptäcka och handlägga kartellärenden antog kommissionen under 1996 ett meddelande om befrielse från eller nedsättning av böter i kartellärenden [283]. Erfarenheterna har visat att man med denna praxis kan avslöja och straffa ett betydligt större antal karteller. Meddelandet om befrielse från eller nedsättning av böter i kartellärenden kommer att vidareutvecklas för att öka dess effektivitet och, om det visar sig vara nödvändigt, kommer meddelandet från 1996 att uppdateras och omarbetas under 2001.

492. Tillgången till handlingar är en av de viktigaste förfarandegarantierna avsedda att skydda rätten att höras. För att ta hänsyn till de hittills vunna erfarenheterna från kommissionens meddelande om interna förfaranderegler för behandling av förfrågningar om tillgång till handlingar [284] – samt för att anpassa detta meddelande till förstainstansrättens senaste rättspraxis – skall meddelandet omarbetas under 2001.

Liberalisering

493. Liberalisering ingår som ett viktigt mål i gemenskapens konkurrenspolitik. Begreppet bör ses i ett brett perspektiv, dvs. skapandet och bevarandet av ett rättvist och obegränsat marknadstillträde i höggradigt reglerade sektorer eller sektorer där särskilda eller exklusiva rättigheter beviljas. Generellt bör all tillämpning av konkurrensbestämmelser förstärka de konkreta liberaliseringsinsatserna till förmån för konsumenterna.

494. Inom sektorn för telekommunikationer är samtliga nationella marknader nu liberaliserade. Graden av effektiv konkurrens skiljer sig dock starkt åt mellan medlemsstaterna och de enskilda marknaderna. Tre viktiga frågor kommer att avgöra industrins utveckling:

— Monopolföretagen har i praktiken fortfarande ett ”de facto-monopol” på marknaderna för lokalsamtal med en marknadsandel på nästan 100 % i alla medlemsstater. Kommissionen kommer

[283] EGT C 207, 18.7.1996.
[284] EGT C 23, 23.1.1997.

därför att säkerställa anslutningarna till lokala nät, genom att öppna tillträdet, och förhindra förhalningstaktik från företagen och snedvridna priser.

— Konkurrensen på mobilmarknaden har varit begränsad till de nationella detaljistleden även om nya alleuropeiska aktörer nyligen inlett sin verksamhet. Problem kvarstår vad gäller tillträde till och samtalsterminering på mobila nät samt roamingavgifter. Kommissionen kan därför komma att inleda förfaranden mot enskilda företag.

— Det är viktigt att främja utbredningen av Internet inom unionen. Det skall uppnås genom att säkerställa betydande prissänkningar på förhyrda förbindelser i Europa och bevarandet av Internet som ett öppet medium.

495. Inom postsektorn har anförts flera klagomål om monopoloperatörer som gynnas av ett reserverat område och som konkurrerar på marknader som är öppna för konkurrens utan att täcka merkostnaderna för att tillhandahålla konkurrenskraftiga tjänster. Privata företag klagar över att monopolföretagen konkurrerar med dem utan att på ett lämpligt sätt fördela kostnaderna mellan konkurrensutsatta och reserverade marknader (korssubventionering). Kommissionen strävar efter att lösa dessa frågor, framför allt genom att fastställa en relevant mätmetod för de kostnader ett monopolföretag skall täcka när det träder in på konkurrensutsatta marknader (minimipriser). Om denna relevanta kostnadsberäkning inte skulle täckas av monopolföretagets intäkter på den konkurrensutsatta marknaden måste kommissionen vidta lämpliga åtgärder. I detta sammanhang kan en undersökning av de priser som tillämpas inom det reserverade området i enskilda fall komma att bli nödvändig.

496. Inom lufttransporter skall kommissionen inta en slutlig ståndpunkt om viktiga allianser inom EU och om transatlantiska allianser. Kommissionen skall också inleda ett omfattande och öppet samråd om eventuella konkurrensbegränsande effekter på nuvarande samråd om passagerartaxor inom ramen för IATA. Dessa samråd gäller hela branschen och omfattas av kommissionens gruppundantagsförordning (EEG) nr 1617/93, som upphör att gälla den 30 juni 2001.

497. Utöver den fortsatta liberalisering som är nödvändig på de traditionellt reserverade områden som anges ovan, är ett av kommissionens mål att säkerställa att genomförandet av en gemensam marknad inom vissa nya sektorer, som av tradition inte varit öppna för konkurrens, inte undergrävs av konkurrensbegränsande praxis. Detta är bland annat fallet med avfallshantering och återvinning av förpackningsmaterial. Tillämpningen av konkurrensreglerna på dessa nya marknader syftar till att säkerställa att de är öppna och att konkurrensen äger rum inom en ram som bevarar en hög nivå på miljöskyddet.

3. Koncentrationer

498. På området för koncentrationskontroll prioriterar kommissionen under 2001 den fortsatta översynen av koncentrationsförordningen som inleddes efter kommissionens rapport till rådet i denna fråga i juni 2000. Resultatet av den mer omfattande detaljutredningen om tröskelvärden och hänskjutanden av ärenden, som inleddes efter rapporten, kommer att analyseras tillsammans med andra eventuella frågor under 2001. Syftet är att, under innevarande år, utarbeta ett formellt samrådsdokument om kommissionens slutsatser och rekommendationer om ändringar.

499. Också i år förväntas kommissionen avsluta sin översyn av det nuvarande tillkännagivandet om accessoriska begränsningar (EGT C 203, 14.8.1990) i syfte att göra dess innehåll och tillämpningsområde tydligare och lättare att förstå. Kommissionen kommer också att fortsätta

utarbetandet av ett nytt tillkännagivande om begreppet kollektiv dominans och om hur det skall behandlas enligt koncentrationsförordningen. Diskussionerna med Förenta staterna kommer att fortsätta på grundval av två samarbetsprojekt, ett om korrigerande åtgärder och ett om kollektiv dominans, samtidigt som kommissionen utforskar andra samarbetsområden i samband med det globala konkurrensinitiativet.

500. Kommissionen har också för avsikt att se över sina interna arbetsmetoder. Bland annat kommer interna riktlinjer att införas för att säkerställa att åtagandena uppfylls, en standardtext att utarbetas för förvaltning av tillgångar och ett elektroniskt system att införas för övervakning av hur parterna fullgör sina åtaganden. Utöver detta kommer kommissionen att sträva efter att förbättra sina undersökningsmetoder i koncentrationsärenden genom att utarbeta interna riktlinjer för begäran om upplysningar och standardbrev enligt artikel 11 i koncentrationsförordningen.

4. Statligt stöd

501. Statligt stöd fortsätter att minska som andel av BNP, men det stöd som beviljas enskilda sektorer och företag är fortfarande för högt. Kommissionen fortsätter sina strävanden efter att minska de snedvridningar av konkurrensen inom EU som orsakas av nationella stödåtgärder, och att föra en strikt politik avseende återbetalning av olagligt och oförenligt stöd samt en förbättrad övervakning av iakttagandet av de villkor och förpliktelser som kommissionen inför i sina beslut om statligt stöd. Särskild tonvikt kommer att läggas på att skapa ökad öppenhet genom gradvist införande av ett allmänt tillgängligt register över statligt stöd och en resultattavla. Denna ökade öppenhet bör sätta press på medlemsstaterna att minska det statliga stödet.

502. Vad gäller övergripande frågor fortsätter kommissionen att reformera rättsramen för att effektivisera sina förfaranden och inrikta sina resurser på de viktigaste frågorna. Det innebär bland annat en översyn av flera rambestämmelser och riktlinjer, som upphör att gälla 2001, eller som behöver uppdateras, särskilt gemenskapsramarna för statligt stöd till forskning och utveckling, de sektorsövergripande rambestämmelserna för regionalstöd till stora investeringsprojekt och riktlinjerna för sysselsättningsstöd. På medlemsstaternas begäran under det informella mötet (ekofin) i Versailles i september 2000, planerar kommissionen också att klargöra tillämpningen av reglerna för statligt stöd för finansiering av riskkapital.

5. Internationell verksamhet

503. På det internationella planet fortsätter kommissionen att främja det bilaterala samarbetet med sina utländska motparter och samtidigt utforska möjligheterna att utvidga det multilaterala samarbetet. Beträffande det bilaterala samarbetet strävar kommissionen efter att få undertecknat ett samarbetsavtal mellan EU och Japan för samarbete mellan kommissionen och den japanska konkurrensmyndigheten under 2001, och den kommer också att utforska möjligheterna till att förhandla och ingå ytterligare samarbetsavtal med tredje länder. Vad gäller multilaterala initiativ fortsätter kommissionen arbetet på att införa en ram för konkurrenslagstiftning inom WTO, i första hand genom att ta upp frågan på dagordningen inför nästa förhandlingsrunda. Under tiden kommer den ge särskild prioritet till kommissionsledamot Mario Montis förslag från 2000 om att utveckla ett internationellt konkurrensforum.

504. Genom Europeiska rådets antagande av strategidokumentet för utvidgningen och de detaljerade så kallade färdplanerna i Nice, träder utvidgningen av Europeiska unionen nu in i en avgörande fas.

Kommissionens främsta prioritet under 2001 är att bedöma kandidatländernas efterlevnad av lagstiftningen, som skall omfatta en undersökning av ett antal pilotfall, både vad gäller konkurrensbegränsande samverkan och missbruk av dominerande ställning och statligt stöd, för att se om det är möjligt att preliminärt avsluta konkurrenskapitlet med kandidatländerna före utgången av 2001.

Bilaga — Ärenden som undersöks i rapporten

1. Artiklarna 81, 82 och 86

Ärende	Offentliggörande	Punkt
Aéroports de Paris (ADP)	EGT L 230, 18.8.1998	188
B&W Loudspeaker Ltd	IP/00/1418, 6.12.2000	215
Callahan Invest Limited Baden Württemberg	IP/00/905, 2.8.2000	164
Callahan Invest Limited Nordrhein Westfalen	IP/00/637, 20.6.2000	164
Cartes Bancaires-koncernen		205
CECED	EGT L 187, 26.7.2000	96
Deutsche Post AG – hindrande av utrikespost	IP/00/562, 31.5.2000	174
FEFC	EGT L 268, 20.10.2000	74
FETTCSA	EGT L 268, 20.10.2000	74
Förenade målen UPS/Deutsche Post AG och DVPT/Deutsche Post AG	IP/00/919, 8.8.2000	175
JCB Service	IP/00/1526, 21.12.2000	94
Kirch/BSkyB	EGT C 110, 15.4.2000	217
Landningsavgifter	IP/00/874, 27.7.2000	185
Lufthansa och SAS	IP/00/1159, 13.10.2000	181
Lysin	IP/00/589, 7.6.2000	78
Microsoft/Telewest	EGT C 94, 1.4.2000	217
Nya posttjänster i Italien	IP/00/1522, 21.12.2000	177
Opel	IP/00/1028, 20.9.2000	106
Qualiflyer		180
SABRE	IP/00/835, 25.7.2000	191 och 453
Sodakarbonatkartellen	IP/00/1449, 13.12.2000	88
Solvay och ICI	EGT L 187, 26.7.2000	101
Telefonica/Sogecable/Audiovisual Sport	IP/00/1352, 23.11.2000	220
Unisource	EGT L 52, 22.2.2001	161
Uppförandekodex för IMA	EGT L 106, 23.4.1999	224
Vodafone, Vivendi och Canal+	IP/00/821, 24.7.2000	167

2. Koncentrationskontroll

Ärende	Offentliggörande	Punkt
Air Liquide/BOC	IP/00/46, 18.1.2000	266
Alcoa/Reynolds	IP/00/424, 4.5.2000	265, 451 och 458
America Online Inc (AOL)/Time Warner	IP/00/1145, 11.10.2000	251 och 451
AstraZeneca och Novartis	IP/00/844, 26.7.2000	247 och 451
Boeing/Hughes	IP/00/1067, 27.9.2000	451
Bosch/Rexroth	IP/00/1457, 13.12.2000	274
BSCH/A. Champalimaud	IP/99/533, 20.7.1999 IP/99/610, 3.8.1999 IP/99/669, 9.9.1999 IP/99/749, 13.10.1999	

	IP/99/773, 20.10.1999 IP99/774, 20.10.1999 IP/99/818, 3.11.1999 IP/00/21, 12.1.2000 P/00/296, 27.3.2000	288
Framatome SA:s/Siemens/Cogema/JV	IP/00/1414, 6.12.2000	246
Generali/INA	IP/00/29, 13.1.2000	278
MCI WorldCom/Sprint	IP/00/668, 28.6.2000	Faktaruta 6, punkt 451
Mitsubishi Heavy Industries	EGT L 4, 9.1.2001	287
Outokumpu/Avesta Sheffield	IP/00/613, 13.6.2000	262
Rexam/American National Can	IP/00/814, 20.7.2000	265
Secil Companhia Geral de Cal e Cimentos SA:s och Holderbanks/Cimpo	IP/00/1338, 22.11.2000	288
TotalFinas	IP/00/135, 9.2.2000	257
VEBA/VIAG	IP/00/613, 13.6.2000	261
Vivendi/Canal+/Seagram	IP/00/1162, 16.10.2000	254
Vodafone Airtouch/Mannesmann	IP/00/373, 12.4.2000	276
Vodafone/Mannesman	IP/00/373, 12.4.2000	250
Volvo/Renault VI	IP/00/962, 4.9.2000	278
Volvo/Scania	IP/00/257, 14.3.2000	245

3. Statligt stöd

Ärende	**Offentliggörande**	**Punkt**
Aero Transport Internacional S.A.		379
ASETRA	EGT C 184, 1.7.2000	385
Åtaganden för att utveckla utbildning i Frankrike	EGT C 284, 7.10.2000	334
Babcock Wilcox SA	EGT C 232, 12.8.2000	342
Bau Union Ost-koncernen	EGT C 121, 29.4.2000	343
Brittisk stödordning gällande tonnageskatt	EGT C 258, 9.9.2000	394
CDA Compact Disc Albrechts GmbH (CDA)	EGT L 318, 22.11.2000	421
Cockerill Sambre SA	EGT C 71, 13.3.2001	358
Compañia Transmediterránea	IP/00/808, 19.7.2000	396
Crédit Mutuel	EGT C 146, 12.5.1998	413
Dansk stödordning för nedsättning		
av den fasta inkomstskattesatsen	EGT C 284, 7.10.2000	321
Dansk stödordning för utbildning av sjöfolk	EGT C 380, 30.12.2000	399
Dansk stödordning gällande överlåtbara rättigheter till koldioxidutsläpp	EGT C 322, 11.11.2000	337
Delon Filament GmbH	EGT C 134, 13.5.2000	371
Den italienska regionen Bolzano		390
Den italienska regionen Piemonte		390
Deutsche Bahn	EGT C 52, 17.2.2001	391
Ekologisk skattereform i Tyskland	EGT C 322, 11.11.2000	338
Électricité de France	IP/00/370, 11.4.2000	306
Erika	EGT C 380, 30.12.2000	416
Exporplás		372

Ferries Golfo de vizcaya		400
Fiat Rivalta	EGT L 117, 18.5.2000	365
Finland: stödordning för utbildning av sjöfolk	EGT C 258, 9.9.2000	393
Fondo Speciale Rotativo per la Ricerca Technologica	IP/00/1517, 21.12.2000	330
Ganzliner Beschichtungspulver GmbH		313
Georgsmarienhütte (GMH) und Gröditzer	EGT C 310, 28.10.2000	309
Graf von Henneberg Porzellan GmbH	EGT C 272, 23.9.2000	341
Hamnen i Rotterdam	EGT C 354, 9.12.2000	390
Hirschfelder Leinen und Textil GmbH	EGT C 272, 23.9.2000	343
Högeffektiva gas- och ångturbinkraftverk	EGT C 37, 3.2.2001	339
Holzmann	EGT C 110, 14.11.2000	343
Italienska banker och bankstiftelser	EGT C 44, 10.2.2001	414
ITEA-programmet	EGT C 284, 7.10.2000	327
Järnvägsteknikplanen	EGT C 272, 23.9.2000	327
Kahla Porzellan GmbH i Tyskland	IP/00/1305, 15.11.2000	311 och 341
Kali und Salz GmbH	EGT L 44, 15.2.2001	318
Korsika		378
Kvaerner Warnow Werft GmbH (KWW)	EGT C 134, 13.5.2000, EGT L 120, 20.5.2000, EGT L 156, 29.6.2000	355
Landesbanken		415
Lenzing Lyozell (LLG)	EGT L 38, 8.2.2001	316
Lintra	EGT C 278, 30.9.2000	342
Magefesa	EGT L 198, 30.7.1999	Faktaruta 7
Manufacture Corrézienne de Vêtements	EGT L 293, 22.11.2000	422
Motorvägskoncessioner i Frankrike	EGT C 354, 9.12.2000	386
Nederländsk stödordning för byggande av inlandsterminaler	EGT C 315, 4.11.2000	389
Nederländskt stöd till NS Cargo	EGT L 38, 8.2.2001	388
Nissan Motor Manufacturing Ltd	EGT C 354, 9.12.2000	366
Océ	IP/00/1176, 18.10.2000	329
Olympic Airways	IP/00/1113, 4.10.2000	381
Parco Navi SpA	EGT C 162, 10.6.2000	305
Pilkington Glass France SAS och Interpane Glass Coating France SAS	EGT C 293, 14.10.2000	352
Portugisisk stödordning för skattestöd till frihandelsområdet Madeira	EGT C 301, 21.10.2000	348
Portugisisk stödordning för skattestöd till regionen Madeira	EGT C 266, 16.9.2000	322
SEPI (Sociedad Estatal de Participaciones Industriales)	EGT C 328, 18.11.2000	310 och 354
Siciliana Acque Minerali Srl	EGT L 272, 25.10.2000	307
Skattelättnad i Förenade kungariket	EGT C 162, 10.6.2000	327
SKL-Motoren and Systemetechnik GmbH	EGT C 27, 27.1.2001	343
Solar Tech	IP/00/1304, 15.11.2000	325 och 351
Stödordning för att utveckla företagsinfrastrukturen i Förenade kungariket		317
Svensk stödordning för förbättring av inomhusmiljön	EGT L 295, 23.11.2000	336 och 411

Svensk stödordning för nedsättning av inkomstskattesatsen för experter som rekryteras utomlands	EGT C 284, 7.10.2000	321
Svensk stödordning för utbildning av sjöfolk	EGT C 258, 9.9.2000	393
Svensk stödordning gällande socialavgifter	IP/00/1510, 21.12.2000	348
System Microelectronic Innovation GmbH (SMI)	EGT L 238, 22.9.2000	421
Tasq	EGT L 272, 25.10.2000	308
Transportes Aéreos Portugeses S.A. (TAP)		380
Tubacex	EGT L 52, 22.2.2001	312
Tyskt forskningsprogram för mobilitet och markbunden trafik	EGT C 232, 12.8.2000	327
Utvecklingsstöd till Indonesien	EGT C 101, 8.4.2000	356
Westdeutsche Landesbank Girozentrale (WestLB)	EGT C 211, 22.7.2000	424
Wildauer Kurbenwelle	EGT L 287, 14.11.2000	343
Zonenrandförderungsgesetz – ZonRFG	EGT L 323, 20.12.2000	359

Del II

Rapport om tillämpningen av konkurrensreglerna i Europeiska unionen

(Rapport utarbetad under Generaldirektoratet för konkurrens ansvar i anslutning till den trettionde rapporten om konkurrenspolitiken 2000
SEK(2001) 694 slutlig)

Meddelande till läsaren

I nedanstående rapport om tillämpningen av konkurrensreglerna i Europeiska unionen (del två) sammanfattas inte ärenden som redan beskrivs i den trettionde rapporten om konkurrenspolitiken 2000 (del ett) – korshänvisningar görs vid behov. Närmare upplysningar om enskilda ärenden hittar man på GD Konkurrens webbplats http://europa.eu.int/comm/competition/index_sv.html.

I — Karteller och missbruk av dominerande ställning: artiklarna 81, 82 och 86 i EG-fördraget — artikel 65 i EKSG-fördraget 151

A — Sammanfattning av ärenden 151
1. Förbud 151
2. Tillstånd 154
3. Klagomål som avvisats 161
4. Förlikning 164
5. Internationellt samarbete 169

B — Nya lagbestämmelser, meddelanden och tillkännagivanden som antagits eller föreslagits av kommissionen 170

C — Formella beslut enligt artiklarna 81, 82 och 86 i EG-fördraget 170
1. Offentliggjorda beslut 170
2. Andra formella beslut 171

D — Ärenden som avslutats med en administrativ skrivelse under 2000 171

E — Tillkännagivanden enligt artiklarna 81 och 82 i EG-fördraget 175
1. Offentliggörande enligt artikel 19.3 i rådets förordning nr 17 175
2. Tillkännagivanden med uppmaning till berörda tredje parter att lämna synpunkter på föreslagna transaktioner 176
3. ”Carlsberg”-tillkännagivanden om strukturella kooperativa gemensamma företag 176

F — Pressmeddelanden 176

G — Domar och beslut från gemenskapsdomstolarna 178
1. Förstainstansrätten 178
2. Domstolen 180

II — Koncentrationskontroll: rådets förordning (EEG) nr 4064/89 och artikel 66 i EKSG-fördraget 181

A — Sammanfattning av beslut enligt artikel 6.1 och 6.2 i rådets förordning (EEG) nr 4064/89 181
1. Planerade koncentrationer som på vissa villkor godkänts enligt artikel 6.2 i koncentrationsförordningen 181

B — Sammanfattning av beslut enligt artikel 8 i rådets förordning (EEG) nr 4064/89 186
1. Planerade koncentrationer som godkänts utan villkor enligt artikel 8.2 i koncentrationsförordningen 186
2. Planerade koncentrationer som godkänts på vissa villkor enligt artikel 8.2 i koncentrationsförordningen 188
3. Planerade koncentrationer som förklarats oförenliga med den gemensamma marknaden enligt artikel 8.3 i koncentrationsförordningen 196

C — Beslut enligt artikel 2.4 i koncentrationsförordningen (ärenden som gäller gemensamma företag) 197

D — Kommissionens beslut 199
1. Beslut enligt artiklarna 6 och 8 i rådets förordning (EEG) nr 4064/89 199
2. Beslut enligt artikel 66 i EKSG-fördraget 207

E — Pressmeddelanden 208
1. Beslut enligt artiklarna 6 och 8 i rådets förordning (EEG) nr 4064/89 208

F — Inledande av förfarande 217

III — Statligt stöd 219

A — Sammanfattning av ärendena 219
1. Regionalstöd 219
2. De sektorsövergripande rambestämmelserna 228
3. Sektoriella stöd 230
4. Branschövergripande stöd 250

B — Nya lagbestämmelser, meddelanden och tillkännagivanden som antagits eller föreslagits av kommissionen 266

C — Statligt stöd inom andra sektorer än jordbruk, fiske, transport och kolindustri 266
1. Ärenden i vilka kommissionen, utan att inleda det formella granskningsförfarandet, har konstaterat att inget stöd föreligger i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget 266
2. Ärenden som kommissionen har ansett vara förenliga med den gemensamma marknaden utan att inleda det formella granskningsförfarandet i artikel 88.2 i EG-fördraget eller artikel 6.5 i beslut 2496/96/EKSG 267
3. Interimistiska beslut med föreläggande för medlemsstaten att lämna den information som kommissionen begärt 280
4. Ärenden i vilka kommissionen har inlett förfarandet i artikel 88.2 i EG-fördraget avseende hela åtgärden eller en del av denna 280
5. Ärenden i vilka kommissionen har inlett förfarandet i artikel 6.5 i beslut 2496/96/EKSG avseende hela åtgärden eller en del av denna 283
6. Ärenden i vilka kommissionen har utvidgat förfarandet enligt artikel 88.2 i EG-fördraget avseende hela åtgärden eller en del av denna 283
7. Ärenden i vilka kommissionen har återupptagit förfarandet i artikel 88.2 i EG-fördraget avseende hela åtgärden eller en del av denna 283
8. Ärenden i vilka kommissionen har avslutat förfarandet i artikel 88.2 i EG-fördraget efter att ha konstaterat att inget stöd föreligger i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget 284
9. Ärenden i vilka kommissionen har ansett att stödet var förenligt med den gemensamma marknaden och avslutat förfarandet i artikel 88.2 i EG-fördraget genom ett slutligt positivt beslut 284
10. Ärenden i vilka kommissionen har ansett att stödet var förenligt med den gemensamma marknaden med vissa förbehåll och avslutat förfarandet i artikel 88.2 i EG-fördraget genom ett villkorat slutligt beslut 285
11. Ärenden i vilka kommissionen har ansett att stödet var oförenligt med den gemensamma marknaden och avslutat förfarandet i artikel 88.2 i EG-fördraget genom ett negativt eller delvis negativt beslut 285
12. Ärenden i vilka kommissionen har ansett att stödet var oförenligt med den gemensamma marknaden och avslutat förfarandet i artikel 6.5 i beslut 2496/96/EKSG genom ett negativt eller delvis negativt beslut 286

13. Ärenden i vilka kommissionen har avslutat förfarandet sedan medlemsstaten återkallat den planerade åtgärd som förfarandet avsåg, det förfarande som anges i artikel 88.2 i EG-fördraget 286
14. Beslut om att väcka talan vid domstolen genom tillämpning av artikel 88.2 andra stycket i EG-fördraget 287
15. Andra beslut som kommissionen har fattat 287

D — Förteckning över statligt stöd inom andra sektorer 288
1. Inom jordbrukssektorn 288
2. Inom fiskerisektorn 299
3. Inom transportsektorn 302

E — Domar från gemenskapsdomstolarna 305
1. Förstainstansrätten 305
2. Domstolen 305

F — Genomförande av kommissionens beslut om återkrav av stöd 306
1. Kommissionens beslut (GD Konkurrens) om återkrav av stöd (1983–2000) vilka ännu inte genomförts 306
2. Kommissionens (GD Konkurrens) beslut år 2000 om återbetalning 310

IV — Internationellt 313

Kommissionens rapport till rådet och Europaparlamentet om tillämpningen av avtalen mellan Europeiska gemenskaperna och Förenta staternas regering samt Kanadas regering om tillämpning av deras konkurrensbestämmelser — 1 januari 2000–31 december 2000 313

1. Förenta staterna 313
2. Kanada 319

V — Tillämpningen av konkurrensreglerna i medlemsstaterna 331

A — Utveckling på lagstiftningsområdet 331

B — De nationella myndigheternas tillämpning av gemenskapens konkurrensregler 340

C — Nationella domstolars tillämpning av gemenskapens konkurrensregler 351

D — Tillämpningen av meddelandet från 1993 om samarbete mellan kommissionen och de nationella domstolarna 360

VI — Statistik 367

A — Artiklarna 81, 82 och 86 i EG-fördraget och artikel 65 i EKSG-fördraget 367
1. Verksamhet under 2000 367
2. Översikt över de senaste fyra åren 367

B — Rådets förordning (EG) nr 4064/89 av den 21 december 1989 om kontroll av företagskoncentrationer 368
1. Mottagna anmälningar 1995–2000 368
2. Beslut enligt artikel 6 1997–2000 369
3. Beslut enligt artikel 8 1997–2000 369
4. Beslut om hänskjutande 1997–2000 369
5. Beslut enligt artikel 7 (uppskjutande av koncentrationer) 1997–2000 369

C — Statligt stöd 370
1. Nya ärenden som registrerats under 2000 370
2. Pågående ärenden den 31 december 2000 370
3. Ärenden som behandlats under 2000 enligt de register i vilket de inordnats 370
4. Beslut fattade av kommissionen under 2000 371
5. Utveckling 1990–2000 371
6. Beslut fördelat på medlemsstaterna 372

VII — Undersökningar 373

VIII — Reaktioner på tjugonionde rapporten om konkurrenspolitiken 379

A — Europaparlamentet 379
Europaparlamentets resolution om kommissionens XXIX:e rapport om konkurrenspolitiken, 1999 (SEK(2000) 720 — C5-0302/2000 — 2000/2153(COS)) och kommissionens svar. 379

B — Ekonomiska och sociala kommittén 387
Yttrande från Ekonomiska och sociala kommittén om XXIX:e rapporten om konkurrenspolitiken (1999) (SEK(2000) 720 slutlig) samt kommissionens svar på detta yttrande 387

I — KARTELLER OCH MISSBRUK AV DOMINERANDE STÄLLNING: ARTIKLARNA 81, 82 OCH 86 I EG-FÖRDRAGET — ARTIKEL 65 I EKSG-FÖRDRAGET

A — Sammanfattning av ärenden

1. Förbud

1.1 Horisontella avtal

Lysinkartellen (ärende COMP/F3/36.545)

Den 7 juni 2000 antog kommissionen ett beslut om att ålägga fem tillverkare av syntetisk lysin böter på sammanlagt 110 miljoner euro för att de tillämpat en världsomspännande kartell i syfte att fastställa försäljningspriser och kvoter samt utbyta information om sina försäljningsvolymer (se också del I, punkterna 78–87).

FETTCSA (ärende IV/34.018)

FETTCSA (Far East Trade Tariff Charges and Surcharges Agreement) var ett avtal daterat den 5 mars 1991 som trädde i kraft den 4 juni 1991. FETTCSA övergavs 1994. FETTCSA gällde tilläggsavgifter vid sjöfrakt. Avgifter och tilläggsavgifter kan utgöra en betydande del av de totala transportkostnaderna för rederier.

Parterna i FETTCSA utgjordes av medlemmarna i linjesjöfartskonferensen FEFC (Far Eastern Freight Conference) och deras viktigaste konkurrenter utanför konferensen. Parterna i FETTCSA var huvudsakligen desamma som parterna i EATA (Europe Asia Trades Agreement), som kommissionen förbjöd genom ett beslut som fattades 1999 ([1]). Parterna i FETTCSA hade en sammanlagd marknadsandel på över 80 %.

Inom ramen för FETTCSA diskuterade företagen olika möjligheter att samordna sina affärsmetoder i fråga om avgifter och tilläggsavgifter. Diskussionerna utmynnade i ett avtal om att inte bevilja rabatter på offentliggjorda tariffer för avgifter och tilläggsavgifter. Avtalet utgjorde en överträdelse av kartellförbudet i artikel 81.1 i EG-fördraget. Kommissionen beslutade att inte godta företagens argument om att FETTCSA enbart var ett ”tekniskt avtal” som är tillåtet enligt de konkurrensregler som gäller sjöfartstjänster ([2]).

Enligt de konkurrensregler som gäller för sjöfartstjänster är linjekonferenser undantagna från kartellförbudet i artikel 81.1 ([3]). Enligt undantaget får medlemmarna i en linjekonferens fastställa priserna för sjötransporter under förutsättning att de uppfyller vissa villkor och fullgör vissa skyldigheter. I egenskap av linjekonferens kommer medlemmarna i FEFC också överens om nivån på de avgifter och tilläggsavgifter som FETTCSA gällde. Kommissionens beslut i FETTCSA-ärendet gäller utvidgningen av FEFC-rederiernas fastställande av priser till att också omfatta rederier utanför konferensen.

([1]) Kommissionens beslut av den 30 april 1999 (Europe Asia Trades Agreement), EGT L 193, 26.7.1999, s. 23; pressmeddelande IP/99/313 av den 10 maj 1999.
([2]) Artikel 2 i förordning (EEG) nr 4056/86.
([3]) Artikel 3 i förordning (EEG) nr 4056/86.

Kommissionen har beräknat böterna på grundval av sina offentliggjorda riktlinjer om beräkning av böter ([4]). Ett horisontellt prisavtal mellan konkurrenter med en stor marknadsandel borde normalt betraktas som en ”mycket allvarlig” överträdelse som medför böter på upp till 20 miljoner euro per företag. I detta ärende var det dock lämpligt att betrakta överträdelsen som ”allvarlig” och att fastställa en grundnivå för böterna (för det största företaget) lägre ner på den normala skalan 1–20 miljoner euro för ”allvarliga” böter. Orsaken är att ett avtal om att inte bevilja rabatter är mindre allvarligt än att fastställa faktiska priser, att kommissionen inte har några bevis när det gäller överträdelsens inverkan på de faktiska prisnivåerna och att överträdelsens eventuella skadliga effekter i alla händelser sannolikt har varit kortvariga.

I linje med tidigare beslut om åläggande av böter delade kommissionen upp företagen i fyra kategorier enligt storlek, och företag inom samma kategori ålades lika stora böter.

Kommissionen satte ned bötesbeloppen av följande skäl. För det första, även om FETTCSA-avtalet övergavs först efter det att företagen mottagit ett meddelande om invändningar 1994, har kommissionen noterat att inga fler möten ägde rum efter det att kommissionens generaldirektorat för konkurrens tillsände företagen en varningsskrivelse 1992. För det andra har parterna samarbetat med kommissionen, och även om samarbetet varit begränsat motiverar det dock en nedsättning av böterna i enlighet med kommissionens tillkännagivande om befrielse från eller nedsättning av böter i kartellärenden. För det tredje har kommissionen beaktat EG-domstolens rättspraxis och tagit hänsyn till det utdragna förfarandet vid beräkningen av bötesbeloppet.

Böterna för företagen inom de fyra kategorierna blev 134 000, 368 000, 620 000 respektive 836 000 euro. Två av de företag som deltog i överträdelsen gick sedermera samman. Företaget ålades böter på 1 240 000 euro, vilket avspeglar det bötesbelopp som gällde föregångarna till det nya företaget.

1.2 Vertikala avtal

Opel (ärende COMP/36.653)

Kommissionen beslutade den 20 september 2000 att ålägga Opel Nederland B.V., den nederländska importören av bilar av märket Opel, och dess moderbolag General Motors Nederland B.V. böter på 43 miljoner euro för att mellan september 1996 och januari 1998 ha hindrat exporten av nya bilar avsedda för slutkonsumenter bosatta i andra medlemsstater ([5]).

Förfarandet mot Opel Nederland B.V. inleddes i december 1996 när kommissionen genomförde kontroller på grundval av upplysningar som översänts av kunder som ville köpa nya bilar till lägre priser i Nederländerna. Kontrollerna, som genomfördes i Opel Nederland B.V.:s och en av dess generalagenters lokaler, bekräftade att på grund av den stora exportefterfrågan från kunder i andra medlemsstater hade Opel Nederland B.V. sedan slutet av augusti/början av september 1996 tillämpat en övergripande strategi som styrelsen för Opel Nederland B.V. formellt hade infört den 26 september 1996. Strategin omfattade tre beståndsdelar och var avsedd att hindra eller begränsa generalagenternas verksamhet vid försäljning av bilar till kunder från utlandet, däribland slutkonsumenter. Det bör noteras att de skattefria priserna på nya bilar i regel än mycket lägre i Nederländerna än i andra medlemsstater, t.ex. Tyskland, Frankrike och Förenade kungariket ([6]).

([4]) Riktlinjer för beräkning av böter, EGT C 9, 14.1.1998.

([5]) Beslut av den 20 september 2000, EGT L 59, 28.2.2001; pressmeddelande IP/00/1028 av den 20 september 2000. Den 1 december 2000 väckte Opel talan vid förstainstansrätten mot kommissionens beslut (mål T-368/00).

([6]) Se t.ex. kommissionens pressmeddelande (IP/00/781) av den 13 juli 2000 om rapporten om bilpriserna i EU.

För det första handlade det om anvisningar som Opel Nederland B.V.:s regionchefer gett ett antal exportåterförsäljare och om senare mottagna åtaganden från en del av dessa återförsäljare om att upphöra med all exportförsäljning. På detta sätt kunde importören försäkra sig om en betydande minskning av exporten.

För det andra hade exportåterförsäljarna också underrättats om att de endast skulle få ett begränsat antal bilar. Denna begränsning var ett incitament för att minska exportförsäljningen till förmån för försäljningen i Nederländerna.

Slutligen inledde Opel Nederland B.V. från oktober 1996 till januari 1998 ett antal försäljningskampanjer där tanken var att återförsäljare inte skulle få någon säljbonus för bilar som såldes till slutkonsumenter bosatta i andra medlemsstater. Bonusarna utgör i regel en viktig del av återförsäljarnas intäkter av försäljningen av nya bilar.

De åtgärder som Opel Nederland B.V. vidtog utgjorde som helhet en överträdelse av artikel 81.1 i EG-fördraget, som förbjuder alla avtal mellan företag som kan påverka handeln mellan medlemsstater och som har till syfte eller resultat att hindra, begränsa eller snedvrida konkurrensen inom den gemensamma marknaden. Därför anser kommissionen att åtgärderna var en mycket allvarlig överträdelse av konkurrensreglerna. Överträdelsen var uppsåtlig och pågick under sjutton månader. I kommissionens förordning (EG) nr 1475/95 om försäljning av motorfordon ([7]) förbjuds biltillverkare och deras importörer att direkt eller indirekt begränsa möjligheterna för slutkonsumenter, mellanhänder eller återförsäljare inom deras eget distributionsnät att köpa nya bilar i vilken medlemsstat som helst. Förordningen tillförsäkrar således de europeiska konsumenterna en möjlighet att köpa en bil där det är fördelaktigast för dem. I detta syfte kan konsumenterna också utnyttja de tjänster som en auktoriserad mellanhand tillhandahåller.

När kommissionen fastställde bötesbeloppet beaktades att de åtgärder som Opel Nederland B.V. vidtagit var avsedda att hindra konsumenterna från att dra nytta av den gemensamma marknaden.

JCB (ärende COMP/F1/35.918)

Den 21 december 2000 antog kommissionen ett beslut där den konstaterade att JCB Service, som kontrollerar företagen inom koncernen JC Bamford, hade brutit mot artikel 81 i EG-fördraget och bötfällde företaget enligt artikel 15.2 i förordning nr 17 ([8]). Orsaken till överträdelserna var de avtal och metoder som hade till syfte att dela upp nationella marknader i flera medlemsstater (Frankrike, Irland, Italien, Förenade kungariket) inom det officiella distributionsnätet för JCB:s byggnads- och jordförflyttningsmaskiner. Ett sådant nätverk omfattar ca 140 auktoriserade återförsäljare inom EU. JCB-koncernens marknadsandel inom EU är 13 % för samtliga maskiner och ca 45 % för grävlastare.

De begränsande avtal och metoder som tillämpades separat eller kombinerat mellan 1988 och 1998 omfattar instruktioner till auktoriserade återförsäljare som begränsar försäljningen utanför tilldelade områden, begränsningar av inköp av maskiner mellan återförsäljare i olika medlemsstater, bonusar och avgiftssystem som missgynnar försäljning utanför det egna området och gemensamt fastställande av priser och villkor för återförsäljning. Det är uppenbart att villkoren för ett undantag inte uppfylls av någondera av de relevanta kommissionsförordningarna (gruppundantagsförordning (EEG) nr 1983/83 om ensamåterförsäljaravtal eller (EG) nr 2790/99 om vertikala begränsningar, som har ersatt den

([7]) EGT L 145, 29.6.1995. Se också utvärderingsrapporten om tillämpningen av nämnda förordning, antagen av kommissionen den 15 november 2000, tillgänglig på GD Konkurrens webbsida (http://europa.eu.int/comm/competition/car).

([8]) IP/00/1526, 21.12.2000.

sistnämnda förordningen) eller genom individuellt undantag. Särskilt har köparna berövats möjligheten att dra fördel av betydande prisskillnader för samma utrustning mellan olika medlemsstater. Böterna på 36,6 miljoner euro motiverades av att överträdelserna klassificerades som mycket allvarliga och långvariga. Beslutet understryker kommissionens hårda linje mot överträdelser med vertikala avtal som har till syfte att dela upp den gemensamma marknaden till skada för återförsäljare och i sista hand konsumenter.

Nathan (ärende COMP/F1/36.516)

Den 5 juli 2000 fattade kommissionen ett överträdelsebeslut genom tillämpning av artikel 81 i EG-fördraget ([9]). I beslutet konstaterades det att det franska företaget Editions Nathan och dess belgiska distributör Bricolux SA hade brutit mot artikel 81 med sina avtal om styrning av distributionen inom gemenskapen av utbildningsmaterial som produceras av Editions Nathan och köps av daghem, skolor och fritidsanläggningar. Kommissionen hade inlett en undersökning på begäran av de franska myndigheterna, som misstänkte att det förekom begränsande avtal inom denna sektor. Överträdelsen bestod huvudsakligen av hinder mot parallellhandel mellan medlemsstaterna, i synnerhet Belgien, Frankrike, Italien och Sverige samt fastställande av priser och kommersiella villkor för återförsäljning. Skolorna och, indirekt, föräldrar och skattebetalare hade missgynnats eftersom de inte kunnat skaffa samma produkter billigare från andra medlemsstater.

Editions Nathan och Bricolux SA ålades böter för att de bevisligen genomfört det begränsande avtalet. Även om böterna var låga bland annat på grund av att parterna samarbetade lojalt under förfarandet, visar beslutet att kommissionen inte kommer att tolerera begränsningar som allvarligt skadar den inre marknaden och konsumenterna när den tillämpar sin nya politik i fråga om vertikala begränsningar.

2. Tillstånd

2.1 Horisontella avtal

2.1.1 Gemensamma företag och andra typer av samarbete

Jigsaw (ärende COMP/D/37.259)

Genom Jigsaw-projektet har Cadbury Schweppes plc, Kimberly-Clark ltd. och Unilever skapat en gemensam brittisk konsumentdatabas för att tillsammans bedriva marknadsförings- och kontaktverksamhet riktad till konsumenterna. Parterna vidtog alla åtgärder för att säkerställa att ingen konkurrerande verksamhet ingår i Jigsaw-projektet och att inga känsliga kommersiella uppgifter (t.ex. priser, kostnader eller villkor) utbyts.

Kommissionen ansåg att avtalet omfattas av kommissionens tillkännagivande om samarbete mellan företag ([10]) och av tillkännagivandet ([11]) om bedömning av kooperativa gemensamma företag enligt artikel 85 i EEG-fördraget. Parternas tillsändes en administrativ skrivelse den 13 april 2000.

([9]) EGT L 54, 23.2.2001, s. 1.
([10]) EGT 75, 27.3.1968.
([11]) EGT C 43, 16.2.1993, s. 2.

Ogilvy/Acxiom (ärende COMP/D/37.840)

Ogilvy Group Inc. och Acxiom Corporation anmälde ett avtal om bildande av ett gemensamt företag (Levante), som skulle tillhandahålla globala lösningar på området för förvaltning av kundrelationer. Anmälan mottogs den 23 mars 2000. Ärendet avslutades genom en administrativ skrivelse den 13 oktober 2000.

Levante kommer att organiseras som en resultatansvarig enhet utan separat juridisk identitet. Alla parter skall bidra med vissa tjänster till Levante-projektet. Om båda parterna skriftligen avtalar om att behandla en affärsmöjlighet som ett initiativ som skall tas gemensamt, åtar sig varje part att inte utnyttja möjligheten separat. Under avtalets giltighetstid och under en tolvmånadersperiod efter det att avtalet löpt ut åtar sig alla parter att inte samarbeta på Levantes område med vissa viktiga konkurrenter till den respektive andra parten.

Marknaden definierades på samma sätt som i beslutet i koncentrationsärendet WPP/Young&Rubicam av den 24 augusti 2000. Kommissionen fann att samtliga kommunikationstjänster, såsom reklam, information och rådgivning, PR och konsumentrelationer/direktmarknadsföring/event management hör till en enda relevant produktmarknad. Internationella kommunikationstjänster (t.ex. internationella eller världsomspännande reklamkampanjer) skulle kunna utgöra en separat marknad.

Kommissionen fann att oberoende av den exakta marknadsdefinitionen anses varken bildandet av det gemensamma företaget eller tilläggsavtalen som konkurrensbegränsningar i den mening som avses i artikel 81.1 i EG-fördraget.

OM Stockholm & SOM Helsinki (ärende COMP/D/36.408)

Anmälan gällde ett gemensamt saluföringsavtal mellan OM och SOM, två derivatbörser etablerade i Sverige (OM) och Finland (SOM). Syftet med avtalet var att skapa en gemensam marknadsplats för derivathandel med aktier, aktieindex och fasta inkomster som underliggande tillgångar på de handelsplatser som tillhandahålls av OM och SOM, och att införa möjligheter till cross-clearing mellan medlemmarna i OM och SOM.

Den relevanta produktmarknaden ansågs vara marknaden för tillhandahållande av derivat baserade på aktier och aktieindex som är noterade på parternas ”hemmabörser”. Dessutom bör derivat som grundar sig på fast avkastning läggas till den relevanta produktmarknaden enligt samma argument som gäller för produkter som baserar sig på aktier och aktieindex, dvs. värdepapper med fast avkastning är inte utbytbara mot andra värdepapper för minst en annan kategori av investerare (kunder), dvs. de som garderar sig mot risker. Den relevanta geografiska marknaden ansågs vara global eller omfatta åtminstone EES.

Efter att ha sagt upp avtalet underrättade parterna – OM Stockholmsbörsen AB (efterföljaren till OM Stockholm AB) och Helsingfors värdepappers- och derivatbörs, clearingbolag (efterföljare till SOM) – genom en skrivelse av den 7 augusti 2000 kommissionen om att de enhälligt återtar sin anmälan. På grundval av denna information avslutades ärendet.

2.1.2 Andra horisontella avtal

CECED (ärende COMP/F1/36.718)

Den 24 januari 2000 antog kommissionen ett beslut om undantag enligt artikel 81 i EG-fördraget om ett avtal som anmälts av Europeiska rådet för tillverkare av hushållsapparater (CECED) mellan nästan alla tillverkare och importörer av hushållstvättmaskiner i gemenskapen ([12]). Syftet med avtalet var att minska hushållstvättmaskinernas elförbrukning. Parterna, som har mer än 95 % av marknaden, åtar sig att sluta tillverka och importera tvättmaskiner med dålig energieffektivitet. Dessa maskiner utgjorde 11 % av marknaden innan avtalet ingicks. I regel är det så att ju energisnålare tvättmaskinerna är, desto dyrare blir de. I motsats till andra åtaganden, t.ex. gemensamma mål i form av hög energieffektivitet, främjande av mer avancerad teknik och förbättringar av informationen till konsumenterna, är åtagandet att upphöra med tillverkning och import konkurrensbegränsande enligt innebörden i artikel 81.1.

Undantagsvillkoren är uppfyllda: tekniskt mer avancerade tvättmaskiner kan ersätta dem som förbjöds genom avtalet; detta minskar indirekt de utsläpp som orsakas av elproduktionen, vilket kommer hela samhället till godo. De sannolika merkostnaderna vid inköp av en energieffektivare tvättmaskin kompenseras mer än väl av lägre elräkningar för konsumenten, och avtalet sätter inte heller konkurrensen ur spel i fråga om bland annat priser och tekniska prestanda. Detta är kommissionens första formella beslut gällande ett avtal om att upphöra med tillverkning i syfte att förbättra produkters miljöprestanda ([13]). Beslutet är ett exempel på en tillämpning av artikel 81 på horisontella avtal som bidrar till att de gemenskapsmål på miljöområdet som formuleras i artikel 174 i EG-fördraget uppnås.

Eurovision (EBU) (ärende COMP/C2/32.150)

EBU anmälde i enlighet med förordning nr 17 det s.k. Eurovisionssystemet, som särskilt styr det gemensamma förvärvet av tv-sporträttigheter.

Den 10 maj 2000 antog kommissionen ett beslut om ett villkorat undantag enligt artikel 81.3 i EG-fördraget från Eurovisionssystemet för perioden 26 februari 1993–31 december 2005.

EBU är en sammanslutning av radio- och tv-organisationer som framför allt samordnar utbytet av tv-program mellan sina aktiva medlemmar. Dessutom förvärvar och delar gemensamt aktiva EBU-medlemmar sporträttigheter inom ramen för Eurovisionen.

I sitt beslut om ett undantag gick kommissionen i huvudsak in för ett ekonomiskt synsätt i sin analys av Eurovisionssystemets inverkan på den gemensamma marknaden. Kommissionen fann att Eurovisionens marknadsinflytande minskade kraftigt jämfört med andra stora europeiska mediekoncerner (Kirch, Murdoch, Mediaset, Canal+). En annan slutsats var att på de områden där betydande konkurrensbegränsningar återstod, t.ex. gemensamt förvärv av sändningsrättigheterna till de olympiska spelen, innebar de underlicensavtal som antogs av EBU 1993 och 1999 att Eurovisionssystemet kunde undantas enligt artikel 81.3.

([12]) EGT L 187, 26.7.2000.

([13]) Se också Europaparlamentets och rådets beslut nr 2179/98/EG av den 24 september 1998 om en översyn av Europeiska gemenskapens åtgärdsprogram för miljön och en hållbar utveckling, ”Mot en hållbar utveckling”, artikel 3.1 f och artikel 7, EGT L 275, 10.10.1998.

Kommissionens bedömning när det gäller frågan om definitionen av marknaden är särskilt intressant som prejudikat för framtida ärenden på området för tv-sporträttigheter. Kommissionen tillämpar det utbytbarhetstest som anges i kommissionens tillkännagivande om definitionen av relevant marknad i gemenskapens konkurrenslagstiftning ([14]).

Kommissionen beslutade att det är mycket sannolikt att det finns separata marknader för inköp av vissa stora sportevenemang, de flesta av dem internationella.

Kommissionen började med att säga att sportprogram har särskilda kännemärken; de får stora tittarsiffror och når en specifik publik, som är en särskild målgrupp för vissa stora annonsörer.

Kommissionen anser dock att sportprogrammens attraktivitet och därmed nivån på konkurrensen om tv-sändningsrättigheterna varierar enligt typ av sport och evenemang. Fotboll, tennis eller motortävlingar är grenar som i regel lockar en stor publik, med olika preferens i olika länder. Däremot är udda grenar mycket oattraktiva. Internationella evenemang tenderar att vara mer attraktiva än nationella evenemang för publiken i ett visst land, förutsatt att det nationella laget eller en nationell mästare deltar, medan internationella evenemang där inga nationella mästare eller lag deltar ofta är ointressanta. Under de senaste tio åren, med ökad konkurrens på tv-marknaderna, har priserna på tv-sändningsrättigheterna till sportevenemang ökat betydligt. Det gäller särskilt stora internationella evenemang såsom fotbolls-VM eller de olympiska spelen.

Tittarnas preferenser avgör hur mycket ett program är värt för annonsörer och betal-tv-företag. Inom den okodade televisionen kan man inte direkt observera tittarnas reaktioner på förändringar i sändningspris och sålunda inte direkt observera några bevis för efterfrågans priselasticitet. Detta gäller också betal-tv eftersom betal-tv-avtal normalt inbegriper månads- eller årsavgifter för ett utbud av olika kanaler, men inte enskilda priser för varje program. Om man observerar att sportsändningar når en publik av samma eller liknande storlek oavsett om de konkurrerar med samtidiga utsändningar av sportevenemang finns det dock starka bevis för att dessa evenemang kan avgöra abonnenternas eller annonsörernas val av ett visst programföretag.

I själva verket visar uppgifter om tittarnas beteende att det, åtminstone för vissa sportevenemang som har undersökts, t.ex. de olympiska sommar- och vinterspelen, Wimbledonfinalerna och fotbolls-VM, inte tycks påverkas av att vissa större sportevenemang råkar sändas samtidigt eller nästan samtidigt. Med andra ord tycks tittarsiffrorna för större sportevenemang i hög grad vara oberoende av huruvida andra större sportevenemang sänds i nära anslutning till dem. Utbudet av sådana sportevenemang kan därför påverka abonnenter eller annonsörer i en sådan grad att programföretaget skulle tvingas betala mycket högre priser.

Kommissionen ansåg det dock inte nödvändigt i detta ärende att exakt definiera de relevanta produktmarknaderna. Med tanke på den nuvarande marknadsstrukturen och de regler för upplåtelse i andra hand som ger tv-organisationer som inte är medlemmar i EBU tillgång till Eurovisionens sportprogram aktualiserar dessa avtal inte några konkurrensfrågor. Detta gäller även marknaderna för förvärv av rättigheterna till särskilda sportevenemang såsom Olympiska sommarspelen.

([14]) EGT C 372, 9.12.1997, s. 3.

DVD-patentlicensieringsprogram (COMP/C3/37.506)

Europeiska kommissionen godkände den 3 oktober 2000 ett avtal genom vilket en del av de företag som utvecklat DVD-tekniken kommer att kombinera sina respektive patent. Avtalet kommer att ge intresserade tillverkare möjlighet att snabbt få licens på alla nödvändiga DVD-patent. Detta leder till mindre administration och färre transaktioner, vilket också bör gynna konsumenterna. Parter i avtalet är Hitachi Ltd, Matsushita Electric Industrial Co Ltd, Mitsubishi Electric Corp, Time Warner Inc och Toshiba Corp. Avtalet består av en ”patentpool” för patent på tillämpningar av DVD-teknik.

En dvd-skiva är lika stor som en cd-skiva, men har sju gånger större kapacitet. Genom att använda kompressionsteknik kan en dvd-skiva lagra video- och audiosignaler samt datauppgifter och programvara som innebär att en dvd-skiva kan innehålla en tvåtimmars långfilm. En del innehavare av viktiga patent ([15]) har samtyckt till att bevilja licens för sina patent genom ett icke-exklusivt och icke-diskriminerande licensprogram som skall administreras av Toshiba Corporation i Tokyo, Japan.

Företagen översände avtalet till kommissionen i maj 1999. Den undersökning som genomfördes av kommissionens konkurrensenheter visade att patentpoolen skulle bidra till att främja tekniskt och ekonomiskt framåtskridande genom att möjliggöra ett snabbt och effektivt införande av DVD-teknik. Den visade också att avtalet inte innehåller onödiga eller överdrivna konkurrensbegränsningar. Därför anser Generaldirektoratet för konkurrens att poolen medför fördelar för konsumenterna. Programmet har godkänts genom en administrativ skrivelse enligt artikel 81.3 i EG-fördraget.

Ett konsortium bestående av tio företag, som också omfattar Philips, Sony, Pioneer och Thomson, utvecklade DVD-tekniken tillsammans. De tre förstnämnda har dessutom kombinerat sina patent, medan Thomson uppenbarligen har beslutat att ensamt bevilja licens för sina patent.

Närmare upplysningar om anmälningen av DVD-licensprogrammet offentliggjordes i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* den 27 augusti 1999 (EGT C 242, 27.8.1999, s. 5).

Biffpack, Difpak och Wastepack (ärendena COMP/36.557, 36.562 och 36.712)

Den 14 december godkände kommissionen genom en administrativ skrivelse medlemsavtalen för tre konformitetssystem för återvinning av förpackningar; Biffpack, Difpak och Wastepack, som upprättats i Förenade kungariket för att fullgöra medlemmarnas återvinningsskyldigheter. Skyldigheterna föreskrivs i den brittiska lagstiftning som genomför kraven i EG-direktivet om förpackningar och förpackningsavfall (94/62/EG).

Kommissionen ansåg att medlemsavtalen, trots de anmälda systemens relativt små marknadsandelar, genom sin näteffekt begränsar konkurrensen i en betydande omfattning eftersom de ålägger medlemmarna att överlåta alla sina skyldigheter för alla material till det ifrågavarande systemet. Denna allt eller inget-princip, som föreskrivs i den relevanta lagstiftningen, hindrar alla konformitetssystem från att konkurrera med varandra om en del material och begränsar också valfriheten för de företag som är skyldiga att låta omhänderta sitt förpackningsavfall.

([15]) Hitachi, Ltd. – Matsushita Electric Industrial Co., Ltd. – Mitsubishi Electric Corporation – Time Warner Inc. – Toshiba Corporation och Victor Company of Japan, Limited.

Kommissionen konstaterade dock att detta synsätt (allt eller inget) alltjämt var nödvändigt i Förenade kungariket för att konformitetssystemen generellt skall kunna garantera tillräcklig finansiering för ytterligare investeringar i den brittiska infrastrukturen för insamling och/eller upparbetning. Detta anses väsentligt om medlemmarna skall kunna fullgöra sina skyldigheter i framtiden. Kommissionen ansåg därför att de villkor som fastställs i artikel 81.3 hade uppfyllts. En liknande hållning intogs av kommissionen 1998, när den godkände medlemsavtalen för *Valpak,* det största konformitetssystem som för närvarande är verksamt på den brittiska marknaden.

2.2 Vertikala avtal

BIAC + BSS (ärende COMP/D/37.544)

Det handlar om ett avtal som ingåtts mellan operatören av flygplatsen Bruxelles-National, BIAC, och det företag som drev ett antal butiker på flygplatserna Bruxelles-National och Deurne, Belgian Sky Shops (BSS), efter det att befrielsen från tullar och skatter för resenärer inom gemenskapen upphörde den 1 juli 1999.

Syftet med avtalet är att upprätta ett enhetsprissystem för försäljning av produkter som inte omfattas av punktskatter (dvs. utom tobaksprodukter, vin och sprit). BSS åtar sig att i transithallen sälja sina produkter till samma pris till resenärer som kommer in i unionen som till andra resenärer och att åta sig att betala mervärdeskatten. I gengäld sänker BIAC den avgift som BSS betalar för användningen av flygplatsinfrastrukturerna och koncessionsrättigheten, i proportion till den tillämpliga mervärdeskatten. Enligt parterna är syftet med avtalet att slå vakt om en lönsam försäljning i transithallen på Bryssels flygplats, och samtidigt respektera avskaffandet av tull- och skattefri försäljning för resenärer inom gemenskapen och låta dem komma i åtnjutande av samma förmåner som tidigare.

Kommissionen ansåg att detta avtal direkt eller indirekt innebar ett fastställande av priser enligt innebörden i artikel 81.1 i EG-fördraget, men att ett undantag kan beviljas. Parterna tillsändes en administrativ skrivelse den 15 december 1999.

Inntrepreneur och Spring (ärendena COMP/F3/36.456 och 36.492)

Den 29 juni 2000 antog kommissionen ett beslut där ett icke-ingripandebesked beviljades Grand Pub Company (”GPC”), ett brittiskt pubföretag utan egen bryggeriverksamhet, med avseende på standardhyresavtalen mellan GPC och dess utskänkningsställen som säljer alkoholdrycker för förtäring på platsen och på annat ställe (främst pubar) ([16]).

Vid tidpunkten för anmälan var GPC ett av de största brittiska pubföretagen utan egen bryggeriverksamhet. Tillsammans stod dessa pubföretag bakom ca 11 % av den totala mängd öl som konsumerades i utskänkningslokaler i Förenade kungariket 1997. I februari 1998 anmälde GPC till kommissionen de ölleveransavtal som företaget ingått med omkring femton olika bryggerier. Kommissionen utfärdade omedelbart ett icke-ingripandebesked eftersom avtalen inte begränsade GPC:s inköp. GPC anmälde också hyresavtalen mellan sig själv och de självständiga innehavarna av sina pubar. Beslutet från juni 2000 gällde enbart dessa hyresavtal.

Kommissionen fann ingen anledning att vidta åtgärder enligt artikel 81.1 i EG-fördraget med avseende på dessa hyresavtal, främst beroende på GPC:s ställning som en självständig mellanhand mellan

([16]) EGT L195, 1.8.2000, s. 49.

bryggerierna och utskänkningsställena i kombination med att GPC:s avtal med bryggerier i senare marknadsled inte var av begränsande art. Av dessa skäl avvek kommissionen i denna analys från sina tidigare beslut avseende de brittiska bryggeriernas hyresavtal med pubar ([17]).

GPC-hyresavtalen innehåller två viktiga begränsningar. För det första en klausul om exklusiva inköp och en konkurrensklausul, som ålägger pubinnehavaren att köpa allt sitt öl från GPC (”bindande ölinköpsplikt”). Detta är föremål för en s.k. guest beer provision, som gör det möjligt för pubinnehavaren att köpa in ett fatöl från en utomstående leverantör. För det andra åtar sig pubinnehavaren att inte göra reklam för varor som levereras av tredje part i en proportion som överstiger de varornas andel av försäljningen i relation till pubens totala omsättning (”reklamklausulen”).

Kommissionens resonemang för att godkänna den bindande ölinköpsplikten med stöd av artikel 81.1 baserade sig på en direkt tillämpning av EG-domstolens dom i Delimitis-målet ([18]). I sitt tolkningsbesked klargjorde domstolen räckvidden för artikel 81.1 med avseende på bryggeriavtal enligt vilka pubar köper allt sitt öl från ett enda bryggeri. Domstolen ansåg att ett ölleveransavtal var förbjudet enligt artikel 81.1 om två villkor uppfylldes samtidigt: för det första att den relevanta marknaden avskärmas, vilket gör det svårt för konkurrerande bryggerier att komma in på marknaden eller öka sin marknadsandel; för det andra att de ifrågavarande avtalen avsevärt har bidragit till denna avskärmning. Eftersom dessa båda villkor måste uppfyllas samtidigt, faller ett avtal utanför artikel 81.1 om endast ett av villkoren uppfylls.

Beslutet gällde främst det andra villkoret som fastställdes i prövningen av *Delimitis*-målet. Oavsett om den brittiska utskänkningsmarknaden var avskärmad eller inte (det första villkoret) skulle avtalen inte omfattas av artikel 81.1, om de inte väsentligt bidrog till en eventuell avskärmning. Kommissionen fann att de inte gjorde det. I detta avseende understryks det i avtalet först och främst att GPC:s pubar var bundna till en grossist utan eget bryggeri som bedrev en inköpspolicy med leveranser från flera olika håll och periodiska anbudsförfaranden. I november 1999 hade GPC ingått inköpsavtal med 18 bryggerier, av vilka inget innehöll några klausuler om minsta inköpsmängder. GPC var med andra ord inte på något sätt bundet till någon av sina leverantörer. Det innebar att GPC fungerade som inkörsport på den brittiska utskänkningsmarknaden för ett betydande antal bryggerier och, teoretiskt sett, för alla andra nationella eller utländska bryggerier (givetvis med beaktande av de gränser som i praktiken finns för hur många produktlinjer ett pubföretag kan lagra och distribuera effektivt till de försäljningsställen det bundit till sig). Kommissionen konstaterade att det faktiskt var lättare för bryggerier att ingå ett avtal med en enda grossist och därmed få tillgång till alla de försäljningsställen som var bundna till den grossisten än att ingå avtal med varje försäljningsställe skilt för sig. Sammanfattningsvis kan sägas att kommissionen fann att bindande hyresavtal som ingåtts av ett pubföretag som inte var bundet till ett bryggeri i ett tidigare marknadsled med större sannolikhet främjade konkurrensstrukturen på marknaden än bidrog (än mindre väsentligt bidrog) till någon avskärmning.

Kommissionen erkände att reklamklausulen hade en negativ inverkan på försäljningen av öl som inte levererades av GPC (i synnerhet för det s.k. guest beer). Enligt en bokstavlig tolkning skulle klausulen i själva verket omöjliggöra reklam för sådant öl, eftersom klausulen kräver att reklamen skall stå i proportion till ölets andel av pubens omsättning, som per definition är lika med noll i början, eftersom ölen är nya. Kommissionen fann dock att villkoren i det bindande avtalet redan gjorde det möjligt för GPC att utesluta öl från utomstående leverantörer (genom att foga dem till GPC:s prislista som ett särskilt öl). Eftersom det bindande avtalet hade konstaterats falla utanför räckvidden för artikel 81.1, innebar det att denna artikel inte heller omfattade den reklamklausul som gjorde det omöjligt att göra reklam för sådant öl från utomstående leverantörer.

([17]) Jfr kommissionens beslut om undantag riktade till Scottish & Newcastle (EGT L 189, 19.7.1999), Bass (EGT L 186, 19.7.1999) och Whitbread (EGT L 88, 31.3.1999).

([18]) Mål C-234/89, Stergios Delimitis mot Henninger Bräu, Rec. 1991, s. I-935.

2.3 Dominerande ställning

Landningsavgifter i Spanien (ärende IV/35.737)

Den spanska flygplatsmyndigheten, AENA, som är ett offentligt företag, har beviljats ensamrätt att driva flygplatsinfrastrukturen på samtliga 41 civila flygplatser på spanskt territorium. Som ersättning för de tjänster som tillhandahålls vid starter och landningar måste flygbolagen betala en avgift. Landningsavgifterna och ändringarna av dem fastställs i kungliga dekret och genom lag. I den spanska lagstiftningen görs åtskillnad mellan inrikesflyg, flyg inom EU och flygningar utanför EU. I alla kategorier av flygplatser och alla viktkategorier för flygplan är landningsavgifterna högre för flygningar inom gemenskapen än för inrikesflygningar. Som en andra åtgärd beviljas med stöd av lagen rabatter efter antalet landningar per månad på en viss flygplats. De viktigaste rabatterna är tillgängliga endast för flygbolag som gör fler än 200 landningar per månad.

Rabatter är i sig normal affärsverksamhet om de erbjuds av ett företag som inte har en dominerande ställning. De kan bli ett problem endast om de beviljas av ett dominerande företag, som kan använda rabatter för att snedvrida konkurrensen på marknaden. Ett dominerande företag måste behandla sina kunder jämlikt så länge transaktionerna är jämförbara. Ett företag i dominerande ställning måste därför ha *objektiva skäl* för att behandla sina kunder olika.

Även om de rabatter som erbjuds av AENA gäller alla flygbolag, drar inhemska flygbolag i praktiken betydligt större nytta av dem än utländska flygbolag. Endast spanska flygbolag, såsom Iberia, Binter Canarias, Spanair, Air Europa eller Air Nostrum drar nytta av den största kategorin av tillgängliga rabatter. Under 1999 fick Iberia ensam ca 62 % av alla de rabatter på landningsavgifter som beviljades av AENA.

Det finns inga objektiva skäl för denna särbehandling. De tjänster som tillhandahålls av AENA, t.ex. flygledning och utnyttjande av plattor, kräver samma arbete oavsett vilket flygbolag det är fråga om. I fråga om start- och landningsavgifter finns det inga skalfördelar. Kommissionen ansåg därför att AENA behandlar flygbolagen olika utan objektiva skäl genom att tillämpa rabatterna på det sätt som beskrivs ovan. AENA åsamkade därför vissa flygbolag en konkurrensnackdel, vilket utgör missbruk av en dominerande ställning. Ett liknande resonemang är tillämpligt när det gäller differentieringen av avgifter beroende på om det är fråga om en inrikesflygning eller en flygning inom gemenskapen. Också i det fallet är effekten den att flygbolag behandlas olika när samma start- och landningstjänster tillhandahålls. Det ger flygbolag som trafikerar linjer inom EES en konkurrensnackdel jämfört med flygbolag som flyger inrikes.

Den 26 juli 2000 antog kommissionen därför ett beslut mot det system med landningsavgifter som tillämpades på spanska flygplatser, eftersom det ansågs diskriminera utländska flygbolag till förmån för nationella flygbolag.

3. Klagomål som avvisats

I.W./Skandia (ärende COMP/D/37.552)

Klagomålet gällde villkoren för försäkring av importerade bilar. Ägarna till samma modell av importerade bilar måste utrusta sina bilar med extra säkerhetsanordningar, om sådana inte redan monterats, för att uppfylla villkoren i vissa bilförsäkringar utöver den obligatoriska trafikförsäkringen.

Enligt den information som begärts har Skandia och andra bolag samarbetat i ett gemensamt projekt för att ta fram åtgärder för att minska antalet bilstölder och undersökt officiell statistik från Rikspolisstyrelsen och det centrala bilregistret för att identifiera stöldbenägna bilmodeller. Projektet har framhävt problemen med vissa importerade bilar. Enligt försäkringsbolagen är det därför som dessa tilläggskrav har blivit nödvändiga.

Det fanns ingen anledning för kommissionen att betvivla detta. Det verkade som om dessa krav hade införts som motåtgärder mot bilstölder. Den officiella statistiken visade att de modellerna av direktimporterade bilar löpte en större risk att bli stulna än andra bilar. Dessutom hade antalet direktimporterade bilar ökat betydligt under de senaste åren i Sverige.

Utan ytterligare bevis för att företagen hade kommit överens om att begränsa konkurrensen på sådana villkor som skulle kunna omfattas av artikel 81.1 i EG-fördraget, kunde ett sådant samarbete inte betraktas som en överträdelse av konkurrensreglerna. På grundval av den information som lämnats och efter en första översyn av marknaden fann man inga skäl till vidare undersökningar.

Elonex/Microsoft (COMP/C3/37.753)

Detta ärende inleddes den 17 december 1999 efter det att brittiska Elonex PLC anfört ett formellt klagomål mot Microsoft Corporation. Elonex tillverkar persondatorer som säljs till flera EU-länder och till Israel. Elonex hävdade att Microsoft missbrukar sin dominerande ställning på marknaden för operativsystem för persondatorer genom att ställa orättvisa villkor i de licensavtal som Microsoft ingår med sina OEM-företag, däribland Elonex. Dessutom gör Elonex gällande att avtalen tillsammans utgör ett slags patentpool som snedvrider konkurrensen på marknaden för persondatorprodukter.

De allra flesta persondatorer köps av konsumenter med förinstallerad programvara för operativsystem. Det betyder att det är viktigt för persondatortillverkare att ingå licensieringsavtal med leverantörer av programvara för operativsystem till persondatorer. På den sistnämnda marknaden har Microsoft en extremt stark ställning, som uppskattas till en marknadsandel på 80–95 %.

Elonex hävdar att Microsoft överträdde både artikel 81 och artikel 82. Företaget gör gällande att Microsoft påtvingade Elonex ett OEM-licensavtal som i praktiken tvingar Elonex att bevilja Microsoft, dess dotterbolag och alla dess övriga licenstagare sina immateriella rättigheter utan att få några royalties i gengäld (s.k. grant-back-klausuler utan hänsyn). Elonex hävdar att avtalet ger andra Microsoftlicenstagare (av vilka många direkt konkurrerar med Elonex) möjlighet att gratis använda Elonex patenterade teknik (skärmsläckare för persondatorer). Dessutom hävdar Elonex att en sådan patentpool, förstärkt av Microsofts marknadsinflytande, stärker Microsofts marknadsposition genom att skapa samverkan mellan Microsoft och dess nätverk av licenstagare och utestänger andra marknadsaktörer.

Sedan klagomålet tagits emot tillsändes Microsoft en artikel 11-skrivelse med begäran om ytterligare upplysningar om OEM-licensavtalen. Microsoft svarade att licensavtalen inte har den effekt som Elonex påstår och att de endast täcker immateriella rättigheter som kan användas i licensierad programvara (dvs. Windows) och inte produkter som kan tillverkas av andra Microsoft-licenstagare. Eftersom Elonex inte har lagt fram några bevis som skulle motsäga Microsofts tolkning, har ärendet avslutats.

DSF/European Broadcasting Union (EBU) (ärende COMP/C2/35.629)

Telecinco/European Broadcasting Union (EBU) (ärende COMP/C2/36.174)

Det tyska tv-programföretaget DeutschesSportFernsehen (DSF), som driver en sportinriktad temakanal, anförde ett klagomål mot EBU den 28 juni 1995. Klagomålet riktades mot de gemensamma inköpen av

sändningsrättigheter till sportevenemenang inom ramen för Eurovisionssystemet. Dessutom hävdade den klagande att de tyska EBU-medlemmarna hade missbrukat sin dominerande ställning i strid med artikel 82 i EG-fördraget då de i andra hand upplåtit sändningsrättigheter som förvärvats i Eurovisionssystemet genom att kräva alltför höga priser för dessa rättigheter.

Det kommersiella spanska programföretaget Telecinco anförde den 23 juli 1996 ett klagomål mot EBU-medlemmarnas gemensamma inköp av sändningsrättigheterna till sportevenemang inom ramen för Eurovisionssystemet.

Kommissionen hade beviljat undantag för Eurovisionssystemet tidigare, den 11 juni 1993 ([19]). Förstainstansrätten ogiltigförklarade detta beslut i en dom av den 11 juli 1996 ([20]).

Bägge klagande parter hävdade att Eurovisionssystemet utgjorde en överträdelse av artikel 81.1 i EG-fördraget och inte kunde undantas enligt artikel 81.3.

När kommissionen fann att Eurovisionssystemet uppfyllde villkoren i artikel 81.3, antog den ett nytt beslut om undantag den 10 maj 2000. Kommissionen avvisade följaktligen DSF:s och Telecincos klagomål genom formella beslut av den 7 juli 2000.

Kommissionen avvisade DSF:s klagomål också beträffande den påstådda överträdelsen av artikel 82, bland annat eftersom reglerna om upplåtelse i andra hand, som är ett villkor för att Eurovisionssystemet skall undantas, föreskriver ett förlikningsförfarande vid tvister angående priserna på sändningsrättigheter, och DSF ansökte inte om något förlikningsbeslut.

UEFA:s anmälan av biljettförsäljningsarrangemang inför Europamästerskapen i fotboll år 2000 (ärende COMP/37.424)

Den 7 juni 2000 godkände kommissionen genom en administrativ skrivelse de av UEFA anmälda arrangemangen avseende försäljningen av inträdesbiljetter till Europamästerskapen i fotboll år 2000 i Belgien och Nederländerna (”Euro 2000”).

Vid bedömningen av de arrangemang som anmälts av UEFA, och mot bakgrund av det nyligen fattade beslutet mot den lokala organisationskommittén för fotbolls-VM 1998 i Frankrike ([21]) var kommissionen särskilt angelägen om att säkerställa att UEFA:s förslag gav konsumenter över hela Europa möjlighet att skaffa inträdesbiljetter på lika och jämförbara villkor. Kommissionen konstaterade i detta avseende att UEFA:s förslag förutsatte att inträdesbiljetter skall säljas till europeiska konsumenter på verkliga icke-diskriminerande villkor och godkände därför arrangemangen.

Medan kommissionen bedömde anmälan mottog den ett klagomål, där UEFA påstods ha missbrukat sin dominerande ställning i strid med artikel 82 i EG-fördraget på grund av sin vägran att låta den lokala organisationskommittén förse utomstående biljettkontor med PR-paket för näringslivet för återförsäljning. Kommissionen tillämpade EG-domstolens rättspraxis ([22]) och ansåg att även om UEFA hade en dominerande ställning på marknaden för försäljning av PR-paket för näringslivet, vilket alls inte

([19]) EGT L 179, 22.7.1993, s. 23.

([20]) Förenade målen T-528/93, T-542/93, T-543/93 och T-546/93, Métropole télévision SA, Reti Televisive Italiane SpA, Gestevisión Telecinco SA och Antena 3 de Televisión mot kommissionen, REG 1996, s. II-649.

([21]) EGT L 5, 8.1.2000.

([22]) Oscar Bronner GmbH & Co. KG mot Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag GmbH & Co. KG, Mediaprint Zeitungsvertriebsgesellschaft mbH & Co. KG och Mediaprint Anzeigengesellschaft mbH & Co. KG, REG 1998, s. I-7791.

var säkert, kunde UEFA:s vägran att göra affärer med utomstående biljettkontor utgöra missbruk av en dominerande ställning endast om leveranserna av PR-paket för evenemanget var nödvändiga för att affärsverksamheten vid dessa biljettkontor skulle fortsätta. Eftersom detta viktiga villkor inte uppfylldes, avvisades klagomålet.

4. Förlikning

Gas Natural-Endesa (ärende 37.542)

Den 27 mars 2000 tillkännagav kommissionen sitt beslut att avsluta sin undersökning av det långfristiga gasleveransavtal som ingåtts mellan det spanska gasbolaget Gas Natural, som hör till Repsol-YPF-koncernen, och den spanska elproducenten Endesa sedan båda parterna ändrat villkoren i sitt avtal i linje med de betänkligheter i konkurrenshänseende som kommissionen uttryckt i en varningsskrivelse ([23]).

I varningsskrivelsen underrättade kommissionen företagen om att det ursprungliga leveransavtalet skulle kunna utgöra en överträdelse av artikel 82 i EG-fördraget eftersom det förstärkte den redan dominerande ställningen för Gas Natural på den spanska gasmarknaden. Kommissionens betänkligheter med avseende på avtalet var i huvudsak följande:

— Resandet av hinder för nya företag att komma in på den liberaliserade spanska gasmarknaden. Genom detta avtal täckte Endesa i stort sett hela sitt gasbehov under en överskådlig framtid. Samtidigt förlorade potentiella nya aktörer en attraktiv kund i fråga om volym, eftersom elproducenter hör till de största gaskonsumenterna. Det skulle därför bli svårare för nya konkurrenter att ta sig in på marknaden. Den åtföljande avskärmningseffekten på den spanska marknaden skulle avsevärt ha hindrat den pågående liberaliseringen av den europeiska gasmarknaden.

— Begränsningen av återförsäljningen av gas som omfattas av avtalet ledde till en uppdelning av den spanska gasmarknaden. Det ursprungliga avtalet hade också till effekt att det försvagade Endesas konkurrensposition på gasmarknaden, där företaget för närvarande är en liten aktör, eftersom det inte tilläts återförsälja den konkurrenskraftiga gas som köpts från Gas Natural för elproduktion, medan Gas Natural i ett separat avtal åtog sig att leverera gas för återförsäljning till ett annat pris. Prisdifferentiering enligt gasens slutliga användningsändamål och förbud mot återförsäljning är ett klassiskt beteende för dominerande företag när en liberalisering av marknaden påbörjas. Att sänka priserna för kunder som sannolikt lockar nya aktörer, medan en högre prisnivå upprätthålls inom andra marknadssegment (marknadssegmentering), hjälper säkerligen till att stärka marknadsinflytandet för dominerande företag (t.ex. Gas Natural) och förstärka deras ställning på ett konstgjort sätt.

— Diskriminering av andra spanska gasköpare. Enligt ett tolkningssätt skulle vissa klausuler i det ursprungliga avtalet kunna leda till att Endesa får en bättre behandling än andra framtida kunder till Gas Natural.

Sedan kommissionen uttryckt sina betänkligheter föreslog Gas Natural och Endesa i samarbete att vissa ändringar skulle göras i gasleveransavtalet för att undanröja kommissionens betänkligheter och undvika ett formellt överträdelseförfarande. Förslagen gick i huvudsak ut på följande:

([23]) Se IP/00/297 av den 27 mars 2000.

— En betydande minskning (ca 25 %) av de gasvolymer som omfattas av avtalet i syfte att frigöra en del av Endesas inköpskapacitet och därmed säkra företagets fortlevnad som kund på gasmarknaden. Endesa kommer följaktligen att behöva köpa mer gas i framtiden, vilket lockar nya leverantörer till den spanska marknaden och skapar mer konkurrens. I detta fall ansåg kommissionen att de volymer som kommer att frigöras är tillräckligt stora för att locka nya aktörer in på marknaden.

— En minskning av leveransavtalets långa löptid med en tredjedel för att undvika kundens långvariga beroende av leverantören. Avtalet kommer således inte att överskrida 12 år under platåperioden.

— Gas Natural kommer inte att kräva att Endesa (eller någon annan elproducent i kommande avtal) skall använda gas enbart för elproduktion när lagren väl har nått upp till platånivån. På det sättet blir det möjligt för Endesa att sälja gasen vidare.

— En ändring av andra klausuler i avtalet som skulle kunna leda till att Endesa gynnas på andra gaskunders bekostnad.

Med hänsyn till de åtaganden som parterna har gjort beslutade kommissionen att inte fortsätta de åtgärder som på eget initiativ vidtagits mot Gas Natural.

Statkraft/Elsam — sammanlänkningskapacitet (ärende COMP/E/37.125)

Inom den avreglerade energisektorn är import en avgörande konkurrensfaktor, som endast kan uppnås via länkar som förenar angränsande högspänningsnät. Därför är tillgången till gränsöverskridande sammanlänkare en grundförutsättning för uppkomsten av en fungerande inre marknad för el([24]). Öppnandet av elmarknaderna för konkurrenter från andra medlemsstater leder alltmer till nya former av handel med el över nationsgränserna. Detta har lett till att en del länkar mellan medlemsstater har blivit överbelastade.

I detta avseende har man uppnått större utrymme för importbetingad konkurrens på elmarknaden i Nordeuropa. Detta framgick i samband med kommissionens undersökning av avtal om reservering av kapacitet i länkarna mellan Norge, Danmark och Nordtyskland. Efter det att kommissionen uttryckt sina betänkligheter kom Statkraft, E.ON och Elsam överens om att frigöra kapacitet i viktiga elkablar som förenar högspänningsnäten i Skandinavien med Tyskland.

Ursprungligen mottog kommissionen en anmälan om ett långfristigt reservationsavtal som gällde 60 % av den totala kapaciteten längs den enda kabeln som förbinder västra Danmark och Norge (”Skagerrakkabeln”) till förmån för den norska elproducenten Statkraft och den dominerande elproducenten i västra Danmark, Elsam. Avtalet var avsett att gälla i ytterligare 20 år.

Dessutom var resterande 40 % av kapaciteten längs Skagerrakkabeln också föremål för ett långfristigt reservationsavtal mellan Statkraft och det tyska elproduktions- och eldistributionsföretaget E.ON. Avtalet innefattade också reserveringen av transitkapacitet via det västdanska nätet och av ca 34 % av den dansk/tyska sammanlänkarens kapacitet i riktning Tyskland. Reserveringen gällde en tjugofemårsperiod från och med 1998.

([24]) Se också *XXVIII:e rapporten om konkurrenspolitiken,* 1998, s. 53, punkt 127, där sammankopplarnas betydelse för konkurrensen redan har diskuterats.

Tillsammans blockerade dessa avtal 100 % av den tillgängliga överföringskapaciteten mellan Norge och Danmark och ca 34 % av kapaciteten vid den dansk/tyska gränsen. Köparna, E.ON och Elsam, har båda en mycket stark ställning på sina respektive marknader.

Kommissionen fann tecken som tydde på att bristen på ledig kapacitet såväl längs Skagerrakkabeln som länken mellan Danmark och Tyskland leder till en snedvridning i handeln mellan Norge, västra Danmark och Tyskland.

Kommissionen uttryckte tvivel för parterna om huruvida de långfristiga reserveringsavtalen för Skagerrakkabeln och länken vid den dansk/tyska gränsen var förenliga med konkurrenslagstiftningen. Dessa konkurrensfarhågor hade också tagits upp i samband med förfarandet i koncentrationsärendet VEBA/VIAG, vilket ledde till att E.ON avstod från sin reservering av kapacitet längs Skagerrakkabeln och länken mellan Danmark och Tyskland.

Sedermera har också Statkraft/Elsamavtalet, som gällde 60 % av kapaciteten längs Skagerrakkabeln, ändrats för att frigöra all kapacitet längs Skagerrak fr.o.m. januari 2001.

Parternas ändringar godkändes av de behöriga tillsynsmyndigheterna och ändringarna trädde i kraft i januari 2001.

Telefónica/Sogecable/AVS II (ärende COMP/C2/37.652)

Den 17 juni 1999 ingick Sogecable SA, Gestión de Derechos Audiovisuales y Deportivos SA (Gestsport) och Canalsatélite Digital SL (Canalsatélite) å ena sidan och Telefónica Media SA, Gestora de Medios Audiovisuales Fútbol SL (GMAF) och Distribuidora de Televisión Digital SA (Vía Digital) å andra sidan ett avtal om utnyttjande av sändningsrättigheterna till fotbollsmatcherna i ”Liga española” och ”Copa del Rey”. Medan Canalsatélite och Gestsport kontrolleras av Sogecable, kontrolleras GMAF och Vía Digital av Telefónica Media, som hör till Telefónicakoncernen.

Den 30 september 1999 anmäldes det ovannämnda avtalet enligt artikel 4 i rådets förordning nr 17.

Avtalet avser den spanska marknaden för betal-tv och Telefónicas och Sogecables (Canal+Spain) gemensamma strategi att utnyttja de mest relevanta nationella fotbollsrättigheterna inom ramen för deras gemensamma företag Audiovisual Sport.

Kort sagt gav Sogecable, genom det avtal som undertecknades den 17 juni, Teléfonica och dess kabel-tv-dotterbolag möjlighet att utnyttja de rättigheter till spanska division 1-rättigheter som Sogecable hade ensamrätt till. I gengäld fick Sogecable rätt att tillsammans med Telefónica utnyttja de rättigheter till mästerskapsserien som Telefónica hade förvärvat nyligen.

Sogecable och Telefónica bekräftade att de kommer att samarbeta vid utnyttjandet av sändningsrättigheterna för fotbollsmatcher via sitt gemensamma företag Audiovisual Sport. Audiovisual Sport fastställde villkoren för utnyttjande av rättigheterna och i synnerhet priserna för pay-per-view-fotbollsmatcher som skall sändas av Sogecable, Telefónica och utomstående programföretag.

Nästan alla spanska betal-tv-programföretag som konkurrerar med Telefónica och Sogecable anförde klagomål enligt artiklarna 81 och 82 i EG-fördraget avseende de avskärmande effekterna av avtalet mellan Telefónica och Sogecable och det påstådda fastställandet av priser. En spansk fotbollsklubb anförde också klagomål mot Telefónicas och Sogecables gemensamma inköp av fotbollsrättigheter.

Kommissionen tillsände parterna ett meddelande om invändningar den 11 april 2000 enligt artikel 15.6 i förordning nr 17 i avsikt att häva Telefónicas och Sogecables immunitet mot böter.

Efter meddelandet om invändningar beviljade parterna de nya aktörerna på marknaderna för kabel-tv och marksänd digital-tv tillträde till de relevanta fotbollsrättigheterna genom att teckna underlicensavtal. Lika viktigt var att parterna ändrade de anmälda avtalen och formellt garanterade, i de avtal som ingåtts med konkurrenterna, att programföretagen skall ha möjlighet att fastställa priserna på pay-per-view-fotbollsmatcher som skall erbjudas de spanska tittarna.

De nya aktörerna på den spanska betal-tv-marknaden har fått tillträde till nästan alla spanska division 1-matcher i pay-per-view-fotboll. Därför kommer de att ha en mycket bättre chans att konkurrera effektivt med Telefónica och Sogecable. Sedan september 2000, när den nya fotbollssäsongen inleddes, finns det ett fotbollsutbud inte bara från satellitsegmentet (Telefónica och Sogecable) utan också från segmenten för marksänd digital-tv (Quiero Televisión) och kabel-tv (AOC and Cableuropa). Quiero Televisión och AOC har dragit tillbaka sina klagomål.

De spanska tittarna erbjuds en bättre täckning av fotbollsevenemangen (”fútbol para todos”). Alla konkurrenter och leveranssystem erbjuder nu nästan alla spanska division 1-matcher som pay-per-view.

De första dagarna i september 2000 har i Spanien präglats av en häftig konkurrens mellan olika betal-tv-aktörer om att kunna erbjuda det bästa fotbollsutbudet och därigenom få fler abonnenter. För att bedöma om parternas koncessioner leder till en verklig priskonkurrens och slutligen till en varaktig sänkning av de priser som tittarna betalar var det dock viktigt att se inte bara de säljfrämjande åtgärderna för att värva nya abonnenter utan också vilka priser som togs ut av befintliga abonnenter. I detta avseende finns det redan tecken som tyder på att priserna faktiskt håller på att sänkas betydligt. Vía Digital sänkte i september 2000 priserna för dem som abonnerade på ”Vía Total” med 20 % om abonnemanget var äldre än ett år och med 10 % om det var nyare än ett år. Quiero Televisión lanserade i oktober 2000 ett nytt system med poäng för inköp av flera pay-per-view-fotbollsmatcher. Detta system innebar att de priser som tidigare tagits ut i Spanien sänktes med nästan 50 %.

Kommissionen avslutade i november 2000 sitt förfarande enligt artikel 15.6 men fortsätter undersökningen av Audiovisual Sport-systemet enligt artikel 81 i EG-fördraget.

Distribution av Nintendokonsoler och -produkter (COMP/C3/36.321)

Europeiska kommissionen beslutade den 25 april 2000 att inleda ett formellt förfarande mot Nintendo Co och sju andra företag som distribuerar Nintendoprodukter, nämligen Linea GIG S.p.A., Itochu Corporation, Concentra L.DA, Bergsala AB, Nortec SA, CD-Contact Data GmbH och John Menzies Plc.

Kommissionens ärende gäller Nintendos distribution av Nintendoprodukter. Nintendo tillverkar olika typer av spelkonsoler och spel som är kompatibla med dessa konsoler. De ifrågavarande produkterna är de ”statiska” NES- och SNES-konsolerna, som numera fått en efterföljare i N64-spelkonsolen, samt Game Boy. Nintendo har utvecklat och marknadsfört flera spel för var och en av dessa konsoler.

Kommissionen hävdade att företagen delade upp den inre marknaden. Varje företag tilldelades ett nationell territorium inom EU för distribution av Nintendoprodukter och ålades en skyldighet att hindra parallellexport från sitt territorium, främst genom att ålägga sina kunder i detaljhandels- och grossistledet exportförbud och exportkontroll. Företagen samarbetade intensivt för att uppdaga eventuell parallellhandel. Företag som tillät parallellhandel straffades.

Kommissionen anklagar också Nintendo för att begränsa priskonkurrensen och göra det svårare för detaljister att bedriva priskonkurrens i Frankrike och också i Belgien. Denna begränsning inbegrep tillämpningen av nationella lagar om förlustbringande och retroaktiva rabatter, som i motsats till kontantrabatter inte beaktas när det fastställs om varor har sålts med förlust. Genom att parallellhandeln var begränsad men också till följd av kopplingsförbehåll var dessa metoder möjliga, eftersom detaljisterna inte hade tillgång till några andra leveranskällor som erbjöd andra handelsvillkor, såsom kontantrabatter, än Nintendos distributionsdotterbolag inom dessa områden.

Undersökningen av Nintendos distributionsmetoder inleddes 1995. Enligt kommissionen fortsatte överträdelserna trots att Nintendo kände till undersökningen. Till slut påskyndades undersökningen när en del av företagen började samarbeta med kommissionen och bidrog med viktiga bevis.

Efter att ha mottagit svaren på meddelandet om invändningar håller kommissionen på att utarbeta ett slutligt beslut, som väntas bli klart under 2001.

Sun/Microsoft (COMP/C3/37.345)

Den 3 augusti 2000 skickade kommissionen, på kommissionsledamot Mario Montis initiativ, ett meddelande om invändningar till Microsoft, som påstods ha missbrukat sin dominerande ställning på marknaden för programvaror till operativsystem för persondatorer genom att utvidga detta inflytande till marknaden för programvaror för servrar. Kommissionens åtgärder följer efter ett klagomål från det amerikanska programvaruföretaget Sun Microsystems, som hävdar att Microsoft brutit mot EG:s antitrustregler genom att bedriva diskriminerande licensiering och genom att vägra lämna väsentlig information om sina Windows-operativsystem.

Microsoft har en marknadsandel på ca 95 % på marknaden för operativsystem för persondatorer och har en praktiskt taget ohotad dominerande ställning på marknaden. De flesta datorer är i dag kopplade till nätverk som kontrolleras av servrar. Samverkansförmåga, dvs. persondatorers förmåga att tala med servern, utgör grunden för datanätverk. Samverkansförmåga kan fungera endast om persondatorns och serverns operativsystem kan tala med varandra via länkar eller s.k. gränssnitt. Sun Microsystems hävdade att det faktum att Microsoft har nästan monopol på marknaden för operativsystem för persondatorer innebär att Microsoft är skyldigt att öppna sina gränssnitt för att möjliggöra samverkan med sådan serverprogramvara som inte tillverkas av Microsoft. Kommissionen fick belägg för att Microsoft inte fullgjorde sin skyldighet att avslöja tillräcklig gränssnittsinformation om sitt operativsystem för persondatorer. Kommissionen tror att Microsoft lämnade endast partiell och diskriminerande information till en del av sina konkurrenter. Företaget vägrade lämna gränssnittsinformation till konkurrenter som Sun Microsystems ([25]).

Microsoft översände sitt svar på meddelandet om invändningar den 17 november 2000. Svaret omfattar ca 12 000 sidor fördelade på 25 stora mappar. I sak gör Microsoft gällande att påståendena om en överträdelse av EG:s konkurrenslagstiftning motsägs av att företag i Europa har nätverk där Windowskunder arbetar bra tillsammans med servrar med andra operativsystem än Windows, däribland Suns Solarisservrar. Samverkansförmåga mellan Windowskunder och servrar med andra operativsystem än Windows som utbyter information och använder sådan information påstås för närvarande vara vanligt i europeiska företagsnät. Meddelandet om invändningar påstås bygga på en definition av interoperabilitet som är mer omfattande än definitionen i 1991 års programvarudirektiv (91/250/EEG). Den korrigerande åtgärd som skisseras i meddelandet om invändningar skulle således äventyra EU:s politik på det tekniska området.

([25]) För ytterligare information, se kommissionens pressmeddelande av den 3 augusti 2000, IP/00/906, http://europa.eu.int/rapid/start/.

Kommissionen erkänner inte Microsofts resonemang i sin preliminära granskning av svaret, utan är övertygad om att dess tolkning av programvarudirektivets räckvidd är korrekt. Kommissionen opponerar sig mot Microsofts snäva tolkning av vad som är minimal samverkansförmåga. Kommissionen anser att dominerande företag med en sådan kontroll över programvarumarknaden för operativsystem för persondatorer är skyldiga att ge sina konkurrenter tillräcklig gränssnittsinformation för att skapa lika konkurrensvillkor på området för informationsteknik.

Kommissionen väntas fatta sitt beslut under 2001.

Cartes Bancaires-koncernen

Den 30 oktober 2000 översände kommissionen en administrativ skrivelse till Cartes Bancaires-koncernen angående regler och interna beslut som koncernen anmält mellan 1988 och 1998 (för närmare upplysningar, se del I punkterna 205–208).

5. Internationellt samarbete

Air France/Sabre (ärende IV/36.488)

I juli 2000 avslutade kommissionen sin granskning av Air France för dess påstådda diskriminering av Sabre, ett amerikanskt datoriserat bokningssystem, sedan det franska flygbolaget samtyckt till en uppförandekod genom att erbjuda Sabre samma villkor som det av Air France delägda Amadeus-systemet och andra datoriserade bokningssystem. Den väl genomförda undersökningen var den första som inletts med anledning av en begäran från det amerikanska justitiedepartementet i enlighet med ett bilateralt avtal mellan EU och Förenta staterna.

Sabre och Amadeus är datoriserade bokningssystem som underlättar försäljningen av flygbiljetter och därmed sammanhängande tjänster. Sabre kontrollerades till helt nyligen av det amerikanska flygbolaget American Airlines, och Amadeus ägs av Air France, tyska Lufthansa, spanska Iberia och amerikanska Continental Airlines.

Undersökningen hade sitt ursprung i ett klagomål som ursprungligen anfördes av det amerikanska justitiedepartementet, som hävdade att ett antal företag med koppling till Amadeus (däribland Air France, Iberia, Lufthansa och SAS) hade missbrukat sin dominerande ställning på sina respektive marknader. Anklagelserna gällde i huvudsak flygbolagens misslyckande med att ge Sabre lika omfattande och läglig information som de gav Amadeus, och deras misslyckande med att erbjuda Sabre samma tekniska möjligheter, t.ex. direktbekräftelse på bokningar.

Det amerikanska justitiedepartementet åberopade för första gången den princip om aktiv hövlighet som anges i avtalet om samarbete mellan EU och Förenta staterna i konkurrensfrågor, och begärde att kommissionen skulle undersöka anklagelserna med utgångspunkt i EG:s konkurrensregler. Principen om aktiv hövlighet gör det möjligt för de amerikanska konkurrensmyndigheterna att begära att kommissionen skall undersöka konkurrenshämmande beteende som påstås äga rum i EU, och tvärtom.

Efter en preliminär undersökning inledde kommissionen ett formellt förfarande mot Air France i mars 1999. Sabre ingick dock sedermera ett avtal om en uppförandekod med Air France. I uppförandekoden, som består av ömsesidiga åtaganden, åläggs parterna att undanröja kommissionens betänkligheter att säkerställa behandling på lika villkor mellan flygbolag och datoriserade

bokningssystem. Uppförandekoden föreskriver också regelbundet utbyte av information och teknisk utveckling.

Kommissionens undersökning gav inga belägg för att Lufthansa, Iberia och SAS skulle ha bedrivit diskriminerande verksamhet. Sabre har dock ingått liknande avtal om en uppförandekod med Lufthansa och SAS. Dessa uppförandekoder möjliggör också samarbete för att möta olika hot, t.ex. resebyråers oriktiga bokningsmetoder. Alla flygbolag har förklarat sig beredda att behandla övriga datoriserade bokningssystem på samma villkor.

B — Nya lagbestämmelser, meddelanden och tillkännagivanden som antagits eller föreslagits av kommissionen

Titel	Datum	Offentliggjort
Meddelande om tillträde till accessnätet	26.4.2000	EGT C 272, 23.9.2000, s. 55
Dataöverföring	20.12.2000	EGT C 369, 22.12.2000, s. 3
Utkast till konkurrensdirektiv (telekom)	12.7.2000	EGT C 96, 27.3.2001, s. 2
Kommissionens förordning (EG) nr 2658/2000 om tillämpningen av artikel 81.3 i fördraget på grupper av specialiseringsavtal	29.11.2000	EGT L 304, 5.12.2000, s. 3
Kommissionens förordning (EG) nr 2659/2000 om tillämpningen av artikel 81.3 i fördraget på grupper av avtal om forskning och utveckling	29.11.2000	EGT L 304, 5.12.2000, s. 7
Tillkännagivande från kommissionen – Riktlinjer för tillämpningen av artikel 81 i EG-fördraget på horisontella samarbetsavtal	29.11.2000	EGT C 3, 6.1.2001, s. 2

C — Formella beslut enligt artiklarna 81, 82 och 86 i EG-fördraget

1. Offentliggjorda beslut

Offentliggjorda beslut	Datum för beslut	Offentliggjort
CECED (ärende 36.718)	24.1.2000	EGT L 187, 26.7.2000, s. 47
Eurovisionen (ärende 32.150)	10.5.2000	EGT L 151, 24.6.2000, s. 18
FETTCSA (ärende 34.018)	16.5.2000	EGT L 268, 20.10.2000, s. 1
Aminosyror (ärende 36.545)	7.6.2000	
Inntrepreneur (ärende 36/456) och Spring (ärende 36.492)	29.6.2000	EGT L 195, 1.8.2000, s. 49
Nathan/Bricolux (ärende 36.516)	5.7.2000	EGT L 54, 23.2.2001, s. 1
Spanska flygplatser (ärende 35.737)	26.7.2000	EGT L 208, 18.8.2000, s. 36
Opel Nederland (ärende 36.653)	20.9.2000	EGT L 59, 28.2.2001, s. 1
Natriumkarbonat – Solvay-CFK	13.12.2000	IP/00/1449, 13.12.2000
Natriumkarbonat – Solvay	13.12.2000	IP/00/1449, 13.12.2000
Natriumkarbonat – ICI	13.12.2000	IP/00/1449, 13.12.2000
JCB (ärende 35.918)	21.12.2000	IP/00/1526, 21.12.2000
Italien – nya posttjänster	21.12.2000	EGT L 63, 3.3.2001, s. 59
Unisource (ärende 36.841)	29.12.2000	EGT L 52, 22.2.2001, s. 30

2. Andra formella beslut [26]

Avvisning av klagomål genom beslut

Ärende nr Comp/	Namn	Datum för beslut
35.855	Moreno/Landis & Gyr	5.1.2000
36.648	Elsimet/Lava	7.1.2000
35.979	ESAT	18.1.2000
37.281	Alile/OUP	19.1.2000
35.266	WFSGI/FIFA	29.2.2000
34.811	SIC/Radiotelevisao Portuguesa	7.3.2000
36.174	Telecinco/UER	11.7.2000
35.629	Deutsches Sportfernsehen/UER	11.7.2000
36.060	Röwe/Audi	21.12.2000

D — Ärenden som avslutats med en administrativ skrivelse under 2000

Ärende nr Comp/	Namn	Datum för avslutande	Typ av administrativ skrivelse [27]
36.447	SweFerry + DSB	4.1.2000	1
36.340	PO/ICWP	5.1.2000	1
36.535	CIA	6.1.2000	1
36.325	Tyskland (art. 90, direktiv 96/19)	7.1.2000	1
37.139	PO/APB + SMC	7.1.2000	1
35.956	Equiform/APB	10.1.2000	1
37.566	Medical Systems + Dräger+1	10.1.2000	2
37.618	SCH + GDM	10.1.2000	1
36.648	Elsimet/Lava	12.1.2000	1
36.590	Hewlett-Packard	14.1.2000	1
37.698	APB	14.1.2000	1
37.089	ORF	17.1.2000	1
36.794	Irland	21.1.2000	1
35.979	ESAT/Telecom Eireann	24.1.2000	1
37.281	Alile/OUP	24.1.2000	1
36.502	Landningsavgifter i Österrike	28.1.2000	1
35.325	Aero Lloyd/tyska flygplatser	31.1.2000	1
35.491	La Poste + Generale de Banque	4.2.2000	1
37.770	DTE	4.2.2000	1

[26] Ej offentliggjorda i EGT.

[27] 1 = Icke-ingripandebesked enligt artikel 81.1 eller artikel 82.
2 = Individuellt undantag enligt artikel 81.3.
3 = Överensstämmelse med meddelande/gruppundantag.

37.538	BBCW + Discovery+11	8.2.2000	1
35.449	Allied Domecq	10.2.2000	2
37.426	Control Budget/Marantz	10.2.2000	1
37.659	LG Electronics + Philips+1	10.2.2000	3
33.386	Retel 1988	11.2.2000	1
36.378	Teabag	11.2.2000	1
36.701	FSB/Ukasta + NFU	12.2.2000	1
36.814	NFU Retailer Partnership+9	14.2.2000	1
37.460	Ferring+1/Serono	14.2.2000	1
35.472	Austria-Collegialität, KV-DirektverrechungsÜek (f.d. Efta 0017)	15.2.2000	1
36.909	PSINet+1/DT+1 (art. 90 nr 98/4371)	15.2.2000	1
36.910	ACC/DT+1 (art. 90 nr 98/4321)	15.2.2000	1
37.312	TriCoTel/Österrike+1 (förfarande nr 98/4459)	15.2.2000	1
37.612	Techjet Aerofoils + Rolls-Royce + Rolls-Royce Overseas H. + Blades Technology Intern. + Wertheimer Cy + Blades	15.2.2000	2
36.107	Portugal	17.2.2000	1
36.117	Portugal	17.2.2000	1
36.118	Luxemburg	17.2.2000	1
36.119	Grekland	17.2.2000	1
37.324	User Point/Epox	23.2.2000	1
37.148	Promoway+4/SGAE+4	28.2.2000	1
34.237	Anheuser-Busch + S & N	29.2.2000	1
37.716	Joico Laboratoires	29.2.2000	1
37.728	GCA+2	1.3.2000	1
36.796	Lamesch/Oeko	2.3.2000	1
37.255	Esselte + Beiersdorf	6.3.2000	2
37.782	Eneco Shell+4	6.3.2000	1
37.262	Sigurdardottir/Dell	8.3.2000	1
34.811	SIC/Radiotelevisão Portuguesa	14.3.2000	1
37.276	HDI + Postbank	15.3.2000	1
36.732	Solvay + Sisecam+6	16.3.2000	1
37.570	Cyberzic/Yamaha Music+5	16.3.2000	1
37.695	Seagram + Moulins de Champagne+2	16.3.2000	1
37.383	CML + Capitol Vial	17.3.2000	1
37.779	BASF + Sonatrach+3	17.3.2000	1
36.387	Gradenegger/Österrike	28.3.2000	1
36.306	Endemol + HMG	30.3.2000	1
37.682	E-Crossnet+2	30.3.2000	1
37.796	Law Society of England och Wales	30.3.2000	1
35.899	Lladro Comercial S.A.	31.3.2000	3
36.718	CECED	31.3.2000	2
37.542	Gas Natural + Endesa	31.3.2000	1
37.623	Electranatura/Spanien	31.3.2000	1

37.650	Solvay + Elf Atandem + Viniclor	4.4.2000	2
37.727	E.P.Sistemi + ENEL	10.4.2000	2
36.445	CCC/Österrike (P99/5250)	11.4.2000	1
36.631	Novomatic/Österrike (P99/5249)	11.4.2000	1
36.709	Charity/Österrike (P99/5248)	11.4.2000	1
36.918	Zeller/Österrike (P99/5147)	11.4.2000	1
37.705	Pyrsos/Grekland (P99/5245)	11.4.2000	1
37.259	Jigsaw Consortium+3	13.4.2000	1
37.720	IVPC 4 + Enel+1	13.4.2000	2
36.880	BT + Verisign	14.4.2000	1
37.755	Termica + ENEL	26.4.2000	2
32.150	EBU (Eurovisionen)	13.5.2000	1
35.266	FIFA	15.5.2000	2
37.802	Dynamit Nobel + Orica+1	15.5.2000	2
36.473	Aer Rianta (rabatter på landningsavgifter i Irland)	16.5.2000	1
37.217	Scottish Electricity Settlements Ltd	23.5.2000	1
37.416	Parke Davis + Suchard+2	23.5.2000	1
37.775	Cemep+20	23.5.2000	1
33.302	STORK/SERAC	24.5.2000	2
35.547	Direct Line + ICI	24.5.2000	1
37.362	Scottish Power + Scottish Hydro-Electric + Office of Electricity Regulation	26.5.2000	1
33.539	SEP + Gasunie	29.5.2000	1
36.472	Landningsavgifter i Frankrike (97/2106)	29.5.2000	1
37.658	BEF	29.5.2000	1
37.769	Bayer + Lyondell+1	29.5.2000	1
37.679	Airbus-Boeing	30.5.2000	2
37.737	Ineos + Barlo	14.6.2000	1
35.428	The Society of Lloyd's	16.6.2000	1
35.848	The Society of Lloyd's	16.6.2000	1
37.241	Boeing + Airbus	19.6.2000	1
37.424	UEFA Euro 2000	26.6.2000	1
37.601	CHA/Euro 2000	26.6.2000	1
37.627	BskyB	27.6.2000	1
37.552	Wernersson/Skandia + Wasa	29.6.2000	1
37.654	Shell + Statoil	4.7.2000	1
37.226	Connect/Österrike + Mobilkom	6.7.2000	1
37.862	UBOS – Union of Broadcasting Organizations Sweden	11.7.2000	2
37.863	Copyswede + IFPI + FRF + UBOS	11.7.2000	2
37.795	DCFR+8	17.7.2000	1
37.765	LDV	19.7.2000	2
37.619	Electra Italia	27.7.2000	1
36.770	Stihl	28.7.2000	1

37.379	Dana + Glacier (f.d. IV/M.1335)	31.7.2000	1
37.841	Elf Atandem + Solvay + 2	31.7.2000	2
37.814	Consumenten Electronica/TDK	7.8.2000	1
36.844	Polfin Conference	11.8.2000	2
37.854	Pilkington Glass France SAS & Interpane Glass Coating France SAS	11.8.2000	2
35.629	Deutsches Sportfernsehen/UER	21.8.2000	1
36.174	Telecinco/UER	21.8.2000	1
37.901	Eurofer	28.8.2000	1
37.334	National Power + Powergen+14	5.9.2000	1
37.889	Fiat + GM	5.9.2000	2
36.024	Meilland+5	8.9.2000	1
36.456	Inntrepreneurs ”nya” standardhyresavtal för pubar	8.9.2000	2
36.492	Spring Inns	8.9.2000	2
37.344	National Grid Cy+24	8.9.2000	1
37.828	Fournier + Takeda	8.9.2000	1
37.005	EK/Saeco+1	15.9.2000	1
37.718	France Telecom + Global One	19.9.2000	1
36.883	Edrasco	21.9.2000	1
36.100	IOC + EBU	22.9.2000	2
37.717	Tilak	29.9.2000	1
37.930	SCPP + SPPF+1	29.9.2000	1
36.939	Sydkraft/Sverige+1	2.10.2000	1
34.824	Goldstein mot General Medical Council (GMC)	4.10.2000	1
37.950	Concours Eurovision de la Chanson	5.10.2000	1
37.813	Kappa + Saica+1	6.10.2000	2
36.136	Iveco (UK) + Securicor+2	8.10.2000	1
35.925	Citibank+2/Deutsche Post	9.10.2000	1
35.978	GZS/Deutsche Post	9.10.2000	1
36.764	Tyskland	9.10.2000	1
37.848	Nordiska terminalavgifter+6	9.10.2000	2
37.744	Unipart Yanagawa+6	17.10.2000	1
37.745	Unipart Yachiyo+6	17.10.2000	1
37.746	Unipart Yutaka+6	17.10.2000	1
37.900	Tele Danemark + Canal Digital+1	18.10.2000	2
37.577	Sirona	24.10.2000	3
37.171	Daewoo + LDV+9	27.10.2000	1
37.738	United Distillers	27.10.2000	1
37.946	BVR+4	6.11.2000	1
36.827	Cannes-avtalet+18	13.11.2000	2
37.569	MesserNippon+4	14.11.2000	1
37.793	Pirelli + Trelleborg	14.11.2000	1
37.864	Michelin + Pirelli	14.11.2000	1
37.090	PO/Reuters + FT	16.11.2000	1

37.215	Isuzu Motors Ltd. + Isuzu Motors Europe	20.11.2000	1
37.908	Société Générale + Dexia	23.11.2000	1
32.746	Cartes Bancaires-koncernen	24.11.2000	1
35.700	CB-bankkort	24.11.2000	2
35.859	CB-bankkort	24.11.2000	1
37.260	CB-bankkort	24.11.2000	1
37.949	DuPont de Nemours + Borealis	1.12.2000	1
36.941	BIEM	4.12.2000	1
36.303	ENEX + 13	11.12.2000	1
37.742	BMS + IVAX + 2	13.12.2000	1
36.661	Börsen i Bryssel + 2	14.12.2000	1
36.662	DTB + MATIF + SOFFEX	14.12.2000	1
37.951	DZGTM + E.T. + KINOPRAXIA GEFYRA + SEP GEFYRA + 5	15.12.2000	3
37.199	Austria retention	18.12.2000	1
37.423	Stadgarna för copyrightfirmor	18.12.2000	1
37.001	Debonair/GO	19.12.2000	1
37.952	VKG	21.12.2000	1
36.852	SAirGroup + AOM Minerve	22.12.2000	1
36.969	Grand Alliance-konsortiet + 8	22.12.2000	3
37.846	Neles + VIB	22.12.2000	2

E — Tillkännagivanden enligt artiklarna 81 och 82 i EG-fördraget

1. Offentliggörande enligt artikel 19.3 i rådets förordning nr 17

Ärende nr Comp/	**Namn**	**Offentliggjort**
37.576	UEFA:s regler för radio- och tv-sändningar	EGT C 121, 29.4.2000, s. 14
34.657	Manzsche Verlag + Nomos + Droemersche	EGT C 162, 10.6.2000, s. 25
35.245	Mairs Geographischer Verlag Kurt Mair	EGT C 162, 10.6.2000, s. 25
35.246	Cornelsen Verlag	EGT C 162, 10.6.2000, s. 25
35.247	Fink-Kümmerly & Frey	EGT C 162, 10.6.2000, s. 25
35.248	Springer-Verlag	EGT C 162, 10.6.2000, s. 25
35.249	Klett	EGT C 162, 10.6.2000, s. 25
35.250	Verlagsgruppe Bertelsmann	EGT C 162, 10.6.2000, s. 25
35.251	Weka Firmengruppe	EGT C 162, 10.6.2000, s. 25
36.841	Unisource	EGT C 217, 29.7.2000, s. 35
37.462	Identrus	EGT C 231, 11.8.2000, s. 5
37.557	Eurex	EGT C 231, 11.8.2000, s. 2

2. Tillkännagivanden med uppmaning till berörda tredje parter att lämna synpunkter på föreslagna transaktioner

Ärende nr Comp/	Namn	Offentliggjort
37.711	Marine Mastic	EGT C 12, 15.1.2000, s. 10
37.841	Elf Atandem + Solvay+2	EGT C 112, 19.4.2000, s. 7
37.920	3G Patent Platform	EGT C 227, 9.8.2000
37.949	DuPont de Nemours + Borealis	EGT C 255, 6.9.2000, s. 7

3. ”Carlsberg”-tillkännagivanden om strukturella kooperativa gemensamma företag

Ärende nr Comp/	Namn	Offentliggjort
37.747	Stockhausen/Rohm & Haas	EGT C 9, 13.1.2000, s. 9
37.711	Marine Mastic	EGT C 12, 15.1.2000, s. 10
37.769	Bayer/Lyondell+1	EGT C 21, 25.1.2000, s. 23
37.779	BASF + Sonatrach+3	EGT C 31, 3.2.2000, s. 3
37.741	NEC/Siemens	EGT C 73, 14.3.2000, s. 6
37.802	Dynamit Nobel – Orica	EGT C 73, 14.3.2000, s. 6
37.775	CEMEP	EGT C 74, 15.3.2000, s. 5
37.841	Elf Atochem + Solvay+2	EGT C112, 19.4.2000, s. 7
37.854	Pilkington – Interpane	EGT C112, 19.4.2000, s. 7
37.846	Neles + VIB	EGT C 114, 20.4.2000, s. 3
37.889	Fiat + GM	EGT C170, 20.6.2000, s. 8
37.949	DuPont de Nemours + Borealis	EGT C 255, 6.9.2000, s. 7
37.732	Synergen	EGT C 255, 6.9.2000, s. 8
37.592	EPS+5	EGT C 345, 2.12.2000, s. 8

F — Pressmeddelanden

Referens	Datum	Ämne
IP/00/2	5.1.2000	Kommissionen ger klartecken för ett gemensamt företag på telekommunikationsområdet i Italien
IP/00/111	4.2.2000	Kommissionen inleder den andra fasen av en undersökning av telekommunikationsbranschen enligt konkurrensreglerna: mobila roamingtjänster
IP/00/121	7.2.2000	Bilpriser i EU: skillnaderna mellan medlemsstaterna inom euroområdet minskar något
IP/00/141	10.2.2000	Kommissionen undersöker effekterna av Windows 2000 på konkurrensen
IP/00/148	11.2.2000	Kommissionen godkänner ett avtal om att öka energieffektiviteten hos tvättmaskiner
IP/00/173	21.2.2000	Kommissionen godkänner att KPN och Bellsouth förvärvar den gemensamma kontrollen över E-Plus
IP/00/183	23.2.2000	Kommissionsledamot Mario Montis reaktion på avtalet om fasta bokpriser (Tyskland och Österrike)
IP/00/297	27.3.2000	Kommissionen avslutar undersökningen av det spanska företaget Gas Natural

IP/00/372	12.4.2000	Kommissionen kommer eventuellt att ålägga Telefónica Media och Sogecable böter i samband med fotbollsrättigheter i Spanien (ärende 37.652)
IP/00/409	27.4.2000	Kommissionen väcker åtal mot Frankrike i samband med universella tjänster
IP/00/419	28.4.2000	Kommissionen inleder ett förfarande mot Nintendos distributionsmetoder
IP/00/439	4.5.2000	Kommissionen godkänner bildandet av ett gemensamt företag mellan Hitachi och NEC för tillverkning av DRAM-minnen
IP/00/447	8.5.2000	Kommissionen godkänner bildandet av ett gemensamt företag mellan Dynamit Nobel GmbV Explosivstoff- und Systemtechnik och Orica Europe LtD
IP/00/472	12.5.2000	Kommissionen godkänner EBU-Eurovisionssystemet (ärende 32.150)
BIO/00/98	15.5.2000	Kommissionen undersöker konkurrensen mellan Electricité de France och Compagnie Nationale du Rhône på den franska elmarknaden
IP/00/508	23.5.2000	Kommissionen ger klartecken för ett avtal mellan europeiska tillverkare om att förbättra elmotorers effektivitet
IP/00/562	31.5.2000	Kommissionen inleder ett formellt förfarande mot Deutsche Post AG för störande av den internationella posttrafiken
IP/00/589	7.6.2000	Kommissionen bötfäller ADM, Ajinomoto m.fl. i en lysinkartell
IP/00/637	20.6.2000	Kommissionen ger klartecken för Deutsche Telekoms första försäljning av ett regionalt kabel-tv-nät i Tyskland
IP/00/651	22.6.2000	Ett nytt tyskt system med fasta bokpriser utgör inte en överträdelse av gemenskapens konkurrensregler så länge som vissa villkor uppfylls (Sammelrevers)
IP/00/713	5.7.2000	Kommissionen vidtar åtgärder mot Editions Nathan för att säkra konkurrensen på området för undervisningsmaterial
IP/00/725	6.7.2000	Kommissionens beslut från januari 1998 mot Volkswagen bekräftas av förstainstansrätten
IP/00/765	12.7.2000	Kommissionen riktar frågor till dominerande teleoperatörer om deras konkurrenters tillträde till accessnätet
IP/00/766	12.7.2000	Utkast till konkurrensdirektiv
IP/00/781	13.7.2000	Bilpriser i EU: prisskillnaderna är fortfarande stora
IP/00/784	14.7.2000	Kommissionen offentliggör en förteckning över banker i en kartellundersökning
IP/00/821	24.7.2000	Kommissionen ger klartecken för det gemensamma företaget Vizzavi, en Internetportal, mellan Vodafone, Vivendi och Canal+ på vissa villkor
IP/00/905	2.8.2000	Kommissionen ger klartecken för Callahans förvärv av ett annat av Deutsche Telekoms regionala kabel-tv-nät
IP/00/906	3.8.2000	Kommissionen inleder ett förfarande mot Microsofts påstådda diskriminerande beviljande av licenser och vägran att lämna ut information om programvara
IP/00/908	7.8.2000	Kommissionen varnar banker i Tyskland och Nederländerna med anledning av växlingsavgifter inom euroområdet
IP/00/919	8.8.2000	Kommissionen inleder ett förfarande mot Deutsche Post AG för missbruk av en dominerande ställning
IP/00/923	11.8.2000	Kommissionen sänder ett motiverat yttrande till Luxemburg om tillgång till infrastrukturer
IP/00/924	11.8.2000	Kommissionen begär ytterligare synpunkter om tal över Internet
IP/00/925	11.8.2000	GTO – Identrus
IP/00/932	16.8.2000	Kommissionen har godkänt ett samarbetsavtal mellan General Motors och Fiat på områdena för framdrivningssystem, gemensamt inköp av bilkomponenter samt vissa andra gemensamma aktiviteter
IP/00/1014	15.9.2000	Triumphs förbud mot export av motorcyklar upphör efter kommissionens ingripande

IP/00/1028	20.9.2000	Kommissionen ålägger Opel Nederland B.V. böter på 43 miljoner euro för hindrande av exporten av nya bilar i Nederländerna
MEMO/00/55	20.9.2000	Gemenskapens konkurrenspolitik och motorbränslesektorn
IP/00/1043	22.9.2000	Priserna på förhyrda förbindelser är fortfarande ett hinder för skapandet av e-Europa
IP/00/1090	29.9.2000	Kommissionen och medlemsstaterna diskuterar konkurrenspolitik inom motorbränslesektorn
IP/00/1092	2.10.2000	Kommissionen utfärdar meddelanden om invändningar med anledning av karteller inom bryggerisektorn i Belgien och Luxemburg
IP/00/1108	4.10.2000	Kommissionen utvidgar sitt förfarande mot Deutsche Post AG för missbruk av en dominerande ställning
IP/00/1135	9.10.2000	Kommissionen godkänner ett patentlicensieringsprogram för att införa en DVD-standard
IP/00/1306	15.11.2000	Kommissionen antar en utvärderingsrapport om bildistribution och serviceavtal enligt förordning (EG) nr 1475/95
IP/00/1347	22.11.2000	Kommissionen bekräftar kontrollbesök hos italienska ståltillverkare
IP/00/1351	23.11.2000	Kommissionen avslutar ärendet gällande Cobat, ett italienskt konsortium verksamt inom insamling, lagring och försäljning av begagnade blybatterier
IP/00/1352	23.11.2000	Kommissionen tar tillbaka sitt hot om att bötfälla Telefónica och Sogecable, men fortsätter att undersöka deras gemensamma fotbollsrättigheter
IP/00/1358	24.11.2000	Kommissionen misstänker att den påstådda österrikiska ”Lombard Club”-kartellen också fastställt växlingsavgifter inom euroområdet
IP/00/1360	27.11.2000	Kommissionen ger klartecken för en omstrukturering av Eutelsat
IP/00/1391	30.11.2000	Kommissionsledamot Mario Monti och generaldirektörerna för nationella konkurrensmyndigheter diskuterar konkurrenspolitik inom motorbränslesektorn
IP/00/1418	6.12.2000	Kommissionen inleder ett förfarande mot B&W Loudspeakers distributionsmetoder
IP/00/1449	13.12.2000	Kommissionen antar på nytt tre beslut om att bötfälla Solvay och ICI i natriumkarbonatärendet
IP/00/1526	21.12.2000	Kommissionen bötfäller JCB för olagliga distributionsavtal och distributionsmetoder
IP/01/1	3.1.2001	Unisource

G — Domar och beslut från gemenskapsdomstolarna

1. Förstainstansrätten

Mål	**Parter**	**Datum**	**Offentliggjort**
T-241/97	Stork Amsterdam BV mot kommissionen	17.2.2000	EGT C 102, 8.4.2000, s. 20
T-25/95 T-26/95 T-30/95 T-31/95 T-32/95 T-34/95	Cimenteries CBR SA Cembureau-Association Européenne du Ciment Fédération de l’Industrie Cimentière Belge ASBL Eerste Nederlandse Cementindustrie NV (ENCI) Vereniging Nederlandse Cementindustrie (VNC) Ciments Luxembourgeois SA	15.3.2000	EGT C 122, 8.4.2000, s. 18–20

T-35/95 T-36/95 T-37/95 T-38/95 T-39/95 T-42/95 T-43/95 T-44/95 T-45/95 och T-46/95 T-48/95 T-50/95 T-51/95 T-52/95 T-53/95 T-54/95 T-55/95 T-56/95 T-57/95 T-58/95 T-59/95 T-60/95 T-61/95 T-62/95 T-63/95 T-64/95 T-65/95 T-68/95 T-69/95 T-70/95 T-71/95 T-87/95 T-88/95 T-103/95 och T-104/95	Dyckerhoff AG Syndicat National de l'Industrie Cimentière (SFIC) Vicat State Aid Groupe Origny SA Ciments Français SA Heidelberger Zement AG Lafarge Coppée SA Aalborg Portland A/S Alsen AG Bundesverband der Deutschen Zementindustrie eV Unicem SpA Fratelli Buzzi SpA Compañia Valenciana de Cementos Portland State Aid The Rugby Group plc British Cement Association Asland State Aid Castle Cement Ltd Heracles General Cement Company State Aid Corporación Uniland State Aid Agrupación de Fabricantes de Cemento de Espanã (Oficimen) Irish Cement Ltd Cimpor-Cimentos de Portugal SA SECIL -Companhia Geral de Cal e Cimento State Aid Associação Técnica da Indústria de Cimento (ATIC) Titan Cement Company SA Italcementi-Fabbriche Riunite Cemento SpA Holderbank Financière Glarus AG Hornos Ibéricos Alba SA (Hisalba) Aker RGI ASA Scancem (publ) AB Cementir-Cementerie del Tirreno SpA Blue Circle Industries plc Enosi Tsimentoviomichanion Ellados Tsimenta Chalkidos AE mot kommissionen		
T-513/93	Consiglio Nazionale degli Spedizionieri Doganali mot kommissionen	30.3.2000	EGT C 149, 27.5.2000, s. 29
T-65/96	Kish Glass & Co. Ltd mot kommissionen	30.3.2000	EGT C 149, 27.5.2000, s. 29
T-77/95	Union française de l'express (Ufex), DHL International, Service CRIE, May Courier mot kommissionen	25.5.2000	EGT C 211, 22.7.2000, s. 17
T-62/98	Volkswagen AG mot kommissionen	6.7.2000	EGT C 273, 23.9.2000, s. 11
T-41/96	Bayer AG mot kommissionen	26.10.2000	EGT C 95, 24.3.2001, s. 8
T-154/98	Asia Motor France SA, Jean-Michel Cesbron, Monin automobiles SA, Europe auto service (EAS) SA mot kommissionen	26.10.2000	
T-5/97	Industrie des poudres sphériques mot kommissionen	30.11.2000	
T-128/98	Aéroports de Paris mot kommissionen	30.12.2000	

2. Domstolen

Mål	Parter	Datum	Offentliggjort
C-147/97 och C-148/97	Deutsche Post AG och Gesellschaft für Zahlunssysteme mbH (GZS), (C-147/97) Citicorp Kartenservice GmbH (C148/97) -mål som hänskjutits av Oberlandesgericht Frankfurt am Main (Tyskland) enligt artikel 234 i EG-fördraget	10.2.2000	EGT C 122, 29.4.2000, s. 2
C-395/96P och C-396/96P	Kommissionen mot Compagnie Maritime Belge Transports SA (C-395/96P), Compagnie Maritime Belge SA (C-395/96 Pand Dafra-Lines A/S (C-396/96P mot kommissionen m.fl.	16.3.2000	EGT C 149, 27.5.2000, s. 3
C-265/97P och C-266/97P	Coöperatieve Verening De Verenigde Bloemenveilingen Aalsmeer BA (VBA) mot Florimex BV m.fl.	30.3.2000	EGT C 163, 10.6.2000, s. 30
C-286/95P	Kommissionen mot Imperial Chemical Industries plc (ICI)	6.40.2000	EGT C 192, 8.7.2000, s. 1
C-287/95P och C-288/95P	Kommissionen mot Solvay SA	6.4.20006	EGT C 192, 8.7.2000, s. 1
C-209/98	Sydhavnens Sten & Grus ApS och Københavns Kommune – hänskjutande enligt artikel 234 i EG-fördraget från Østre Landsret (Danmark)	23.5.2000	EGT C 247, 26.8.2000, s. 1
C-258/98	Giovanni Carra m.fl. – mål som hänskjutits av Pretore di Firenze (Italien) enligt artikel 234 i EG-fördraget	8.6.2000	EGT C 273, 23.9.2000, s. 1
C-180/98–C-184/98	Pavel Pavlov m.fl. och Stichting Pensioenfonds Medische Specialisten – mål som hänskjutits av Kantongerecht te Nijmegen (Nederländerna) enligt artikel 234 i EG-fördraget	12.9.2000	EGT C 335, 25.11.2000, s. 2
C-222/98	Hendrik van der Woude och Stichting Beatrixoord – mål som hänskjutits av Kantongerecht te Groningen (Nederländerna) enligt artikel 234 i EG-fördraget	21.9.2000	
C-298/98P	Metsä-Serla Sales Oy mot kommissionen	16.11.2000	
C-297/98P	SCA Holding Ltdc mot kommissionen	16.11.2000	
C-294/98P	Metsä-Serla Oyj mot kommissionen	16.11.2000	
C-291/98P	Sarrió SA mot kommissionen	16.11.2000	
C-286/98P	Stora Kopparbergs Bergslags AB mot kommissionen	16.11.2000	
C-283/98P	Mo och Domsjö AB mot kommissionen	16.11.2000	
C/282/98P	Enso Española SA mot kommissionen	16.11.2000	
C/280/98P	Moritz J. Weig GmbH & Co.KG mot kommissionen	16.11.2000	
C-279/98P	Cascades SA mot kommissionen	16.11.2000	
C-248/98P	NV Koninklijke KNP BP mot kommissionen	16.11.2000	
C-214/99	Neste Markkinointi Oy mot Yötuuli Ky m.fl.	6.12.2000	
C-344/98	Masterfoods Ltd. mot HB Ice Cream Ltd och HB Ice Cream Ltd. mot Masterfoods Ltd	14.12.2000	

II — KONCENTRATIONSKONTROLL: RÅDETS FÖRORDNING (EEG) NR 4064/89 OCH ARTIKEL 66 I EKSG-FÖRDRAGET

A — Sammanfattning av beslut enligt artikel 6.1 och 6.2 i rådets förordning (EEG) nr 4064/89

1. Planerade koncentrationer som på vissa villkor godkänts enligt artikel 6.2 i koncentrationsförordningen

Generali/INA

Generali, ett företag verksamt inom försäkringssektorn både i Italien och utomlands, fick klartecken av kommissionen för sitt förvärv av INA, ett av Italiens största försäkringsbolag, på det villkoret att det gjorde vissa åtaganden. Generali åtog sig således att avyttra sitt kontrollerande innehav i tre dotterbolag verksamma inom livförsäkringssektorn samt sitt aktieinnehav i försäkringsbolaget Fondiaria. INA åtog sig att avyttra sitt kontrollerande innehav i bankförsäkringsbolaget Bnl Vita och i Banco di Napoli. De farhågor för konkurrensen som affären orsakade stärktes av en betydande förekomst av sammanflätade styrelser, där direktörer i Generali och INA också var styrelsemedlemmar i en del konkurrerande bolag inom livförsäkringssektorn. Både Generali och INA åtog sig att undanröja dessa kopplingar för att hindra en samordning av de sammanflätade företagens konkurrensbeteende.

Shell/BASF

Ärendet Shell/BASF([28]) (Nicole-projektet) gällde ett gemensamt företag där parterna planerade att slå samman alla sina globala polypropylen-(”PP”) och polyetylenintressen som innehades av Montell, Targor och Elenac. Det gemensamma företaget godkändes efter en inledande undersökning (den första fasen) efter det att parterna erbjudit sig att fullgöra vissa åtaganden.

Sammanslagningen av de båda företagens affärsverksamheter väckte farhågor avseende den horisontella konkurrensen på marknaderna för licensiering av PP-teknik, PP-hartser och PP-föreningar. Farhågorna avhjälptes genom åtaganden om att avyttra en betydande kapacitet för produktion av hartser och föreningar samt BASF:s verksamhet på området för licensiering av PP-teknik (Novolen).

Dessutom har BASF ett antal patent för nästa generationens PP-katalysatorer (metallocener) som hade varit tillräckligt starka för att hindra andra företag från att komma in på marknaden för metallocenkatalysatorer. Kommissionen ansåg att kombinationen av denna starka patentportfölj och den ställning det gemensamma företaget skulle ha haft i fråga om traditionella (Ziegler-Natta) katalysatorer och traditionell teknik skulle ha stärkt parternas dominans ytterligare. För att avhjälpa farhågorna åtog sig parterna att vidta ett antal åtgärder, bland annat licensiering och icke-hävdande av dessa patenträttigheter, vilket innebär att det gemensamma företaget inte längre kommer att kunna hindra utvecklingen av metallocenkatalysatorer.

Parterna föreslog ett slags ”pendelförlikning”, en process som innebär att kommissionen skapar incitament för parterna att ge rättvisa och skäliga anbud och gör det möjligt att lösa komplicerade förhandlingsfrågor rättvist utan att kommissionens resurser belastas.

([28]) M.1751.

Vodafone/Mannesmann([29])

Kommissionens undersökning av detta ärende visade att det finns en ökande efterfrågan på avancerade sömlösa alleuropeiska tjänster från internationellt rörliga kunder. I synnerhet stora företag som bedriver en betydande affärsverksamhet över gränserna i Europa har ett större behov av sådana avancerade tjänster än andra typer av abonnenter. Dessa nya tjänster omfattar i huvudsak ett alleuropeiskt tillhandahållande av mobila Internettjänster och trådlösa lokaliseringstjänster och kommer i hög grad att anlitas via mobiltelefonbaserade Internetportaler.

De avancerade alleuropeiska tjänsterna är starkt beroende av operatörernas möjligheter att exakt lokalisera sina kunder när dessa är utom räckhåll för operatörernas eget nätverk. Detta är inte möjligt med befintliga GSM-nät, men via ny teknik såsom GPRS, EDGE och CAMEL kommer operatörerna att kunna integrera varandras nätverk för att sömlöst tillhandahålla dessa tjänster. Denna teknik möjliggör också en betydande ökning av den snabbhet med vilken information och data (inklusive innehåll) kan överföras via de olika nätverken. För att kunna tillhandahålla sömlösa tjänster måste operatörerna dock komma överens om ändringar av befintliga nätkonfigurationer, centraliserade förvaltningslösningar samt fördelning av kostnader och vinster. Efter fusionen har den nya enheten en unik täckning på den gemensamma marknaden, med ensam kontroll över mobiloperatörerna i åtta medlemsstater och gemensam kontroll i tre. Dessutom har den en kundbas utan like (nästa dubbelt fler än den närmaste konkurrenten enbart i Europa). Tack vare sin täckande närvaro skulle den sammanslagna enheten ha unika möjligheter att bygga upp ett integrerat nätverk som skulle göra det möjligt att på kort tid börja tillhandahålla avancerade sömlösa alleuropeiska tjänster, åtminstone i de medlemsstater där den har ensam kontroll. Å andra sidan skulle den fusionerade enhetens konkurrenter inte kunna upprepa detta på kort eller medellång sikt (i genomsnitt 3–5 år), eftersom deras verksamhet är segmenterad och de har svårigheter med att integrera sina nätverk till ett enda sömlöst nätverk. Detta väckte allvarliga tvivel avseende fusionens förenlighet med den gemensamma marknaden.

De korrigerande åtgärderna innebar för det första att Orange Plc jämte dotterbolag avskiljs till ett fristående företag för att avhjälpa konkurrensproblem på den brittiska och belgiska mobiltelefonimarknaden och för det andra att andra mobiloperatörer ges möjlighet att tillhandahålla sina kunder alleuropeiska avancerade sömlösa tjänster genom att använda den fusionerade enhetens integrerade nätverk. På grund av den snabba utvecklingen inom denna sektor, utfärdandet av licenser för tredje generationens UMTS och det faktum att konkurrenterna med all sannolikhet kommer att försöka bygga upp en alternativ infrastruktur har åtagandena begränsats till en treårsperiod.

Glaxo Wellcome/SmithKline Beecham och Pfizer/Warner-Lambert

Genom fusionen mellan Glaxo Wellcome och SmithKline Beecham uppstår världens största läkemedelsföretag med 7,3 % av den globala försäljningen. Affären orsakade farhågor för att den skulle skapa en dominerande ställning inom flera läkemedelskategorier, men parterna erbjöd ett omfattande paket åtaganden. Allvarliga tvivel uppstod på ett antal viktiga behandlingsområden för humanläkemedel, där den nya enheten skulle ha uppnått mycket stora marknadsandelar, upp till nästan 100 %, på tre marknader: antivirus, utom anti-hiv (J5B), lokala antivirus (D6D) och kräkningshämmare (A4A). Allvarliga tvivel förelåg också beträffande cefalosporin (J1D) i Spanien. Dessutom visade kommissionens granskning att parternas ställning på området för astmabehandling (COPD) skulle kunna stärkas ytterligare på grund av de läkemedel de håller på att utveckla. De korrigerande åtgärder som eliminerade

([29]) M.1795.

eller väsentligt minskade den överlappning som den föreslagna transaktionen gav upphov till på dessa marknader bestod av avyttringar genom ett licensieringsavtal eller genom försäljning av rättigheter.

Fusionen mellan de USA-baserade läkemedelsföretagen Pfizer Inc and Warner-Lambert Inc, som skapar ett av de stora globala läkemedelsföretagen med intäkter på totalt 27,7 miljarder US-dollar, kunde också godkännas efter det att företagen hade löst de konkurrensproblem som kommissionen hade identifierat på ett antal läkemedelsmarknader. Det fanns tre produktmarknader för humanläkemedel där den fusionerade enheten, som skulle heta Pfizer Inc, skulle ha uppnått mycket stora marknadsandelar. Produktmarknaderna är läkemedel mot Alzheimer (N7D) i Belgien, Grekland, Spanien, Luxemburg, Österrike, Finland och Sverige, kalciumantagonister (C8A) i Österrike och maskmedel med undantag för schismatiska medel (P1B) i Tyskland och Österrike. När det gäller alla dessa läkemedel har parterna åtagit sig att sälja tillgångar och rättigheter som eliminerar all överlappning.

European Aeronautic, Space and Defence Company (EADS)

Kommissionen godkände på vissa villkor det planerade bildandet av EADS, till vilket det tyska företaget DaimlerChrysler AG, det franska företaget Lagardère SCA, franska staten och det spanska företaget Sociedad Estatal de Participaciones Industriales (SEPI) överförde sina verksamheter inom luftfarts-, telekommunikations-, rymd- och försvarssektorerna.

Transaktionen verkade inte orsaka problem på marknaderna för *stora trafikflygplan och försvarsprodukter.* I leverantörsledet för stora trafikflygplan förblir konkurrensvillkoren oförändrade, eftersom BAe Systems behåller sin vetorätt med avseende på alla strategiska beslut som fattas av European Airbuskonsortiet, och inget tyder på att transaktionen skulle skapa en dominerande ställning på utrustningsmarknaderna i tidigare marknadsled. På marknaderna för *försvarsprogram* kommer parterna att vara föremål för ett utjämnande marknadsinflytande som utövas av de nationella försvarsministerierna, och på exportmarknaderna för försvarsprodukter verkar konkurrensen äga rum på global nivå, där parterna kommer att fortsätta möta konkurrens från större och särskilt USA-baserade försvarsleverantörer, såsom Lockheed-Martin, Raytheon eller Boeing. Däremot orsakade CASA:s rymdverksamhet i EADS konkurrensbetänkligheter på två *marknader för satellitutrustning:* centralrör, runt vilka satelliterna byggs, och antennreflektorer, en antennkomponent som främst används i kommunikationssatelliter för kommersiella och militära ändamål. Aérospatiale-Matra Lanceurs (”AML”), ett dotterbolag till Aérospatiale Matra, är den viktigaste europeiska tillverkaren av dessa produkter, med marknadsandelar i storleksordningen 70 % inom vissa segment, och vissa tecken tyder på att CASA är det näst bästa alternativet till AML. Det fanns därför en risk för att transaktionen skulle skapa en dominerande ställning på dessa båda marknader. Dessutom identifierade kommissionen konkurrensproblem när det gäller leveranserna av *militära kommunikationssatelliter i Frankrike*. Orsakerna till problemen var följande: för det första är Matra Marconi Space, ett dotterbolag till Matra och Marconi, och Alcatel Space Industries de enda konkurrenterna på denna marknad, för det andra köper Alcatel Space Industries centralrör och antennreflektorer av parterna och för det tredje fanns det, med tanke på konsekvenserna av transaktionen på marknaden för centralrör och antennreflektorer, en risk för att Alcatel Space inte längre skulle kunna köpa in dessa produkter till ett konkurrenskraftigt pris. Det befarades därför att den fusionerade enheten skulle kunna utestänga Alcatel Space Industries från marknaden och därmed bli den enda leverantören till det franska försvarsministeriet.

För att avhjälpa farhågorna för konkurrensen erbjöd parterna åtaganden som bestod av Aérospatiale-Matra Lanceurs försäljning av två enheter som kommer att göra det möjligt för köparna att självständigt och lönsamt konstruera, tillverka och sälja antennreflektorer och centralrör till satelliter. De försålda

enheterna omfattade relevanta immateriella rättigheter, överföring av anställda eller, om köparen så önskar, teknisk assistans och specialutrustning.

France Telecom/Orange

Efter det att kommissionen hade godkänt Vodafone Airtouchs förvärv av tyska Mannesmann i april, på villkoret att Orange såldes, gick France Telecom med på att köpa Orange för att undanröja farhågor för konkurrensen på grund av överlappningar på den belgiska och brittiska marknaden för mobiltelefonitjänster. Den nya transaktionen gav upphov till horisontella överlappningar på marknaden för mobiltelefonitjänster i Belgien, där France Telecom är verksamt via sitt dotterbolag Mobistar, och där Orange har det gemensamma företaget KPN Orange tillsammans med KPN. Denna överlappning skulle ha gett France Telecom en sammanlagd marknadsandel på mer än 30 % på den belgiska mobiltelefonimarknaden. Genom affären skulle den tredje största mobiloperatören i Belgien ha försvunnit och lämnat kvar Proximus och Mobistar som de två enda konkurrenterna på marknaden. För att hindra uppkomsten av ett duopol på den belgiska marknaden, erbjöd sig France Telecom/Orange att sälja sin andel i det gemensamma företaget KPN Orange till ett självständigt utomstående företag.

Vodafone Vivendi/Canal+: det gemensamma företaget Vizzavi på Internetportalområdet

Det blev möjligt att godkänna bildandet av Internetportalen Vizzavi, ett gemensamt företag mellan Vodafone, Vivendi och Canal+, efter det att företagen gjorde åtaganden för att säkerställa att konkurrerande Internetportaler har tillträde på lika villkor till företagens set top-boxar och mobiltelefoner (se del I, punkterna 168–169 för en närmare beskrivning).

Rexam/American National Can

Den brittiskbaserade förpackningskoncernen Rexam Plc:s planerade förvärv av den amerikanska tillverkaren av öl- och läskedrycksburkar, American National Can, väckte en del farhågor för uppkomsten av en dominerande ställning på två regionala geografiska marknader, nämligen Nord- och Sydeuropa. Före fusionen fanns det fyra stora burktillverkare i EU: Rexam, American Can, Continental Can och Carnaud MetalBox.

I Nordeuropa skulle fusionen ha gett upphov till ett duopol mellan Rexam/ANC och Continental Can, som tillsammans skulle ha haft 80 % av marknaden med samma marknadsandelar, kostnadsstrukturer, kapacitet och överskottskapacitet. Ett konkurrenshämmande samordnat beteende skulle därefter ha blivit möjligt på denna marknad, som kännetecknas av en stagnerande tillväxt, produkthomogenitet och produkttransparens, avsaknad av tekniska förändringar och en tredje leverantör med kapacitetsbegränsningar.

För att avhjälpa dessa farhågor har de samgående parterna åtagit sig att sälja två av sina anläggningar som producerar för den nordeuropeiska marknaden till ett självständigt utomstående företag. Därmed undanröjs symmetrin i kapacitet och överskottskapacitet, och parallellt beteende genom samverkan mellan de båda ledande leverantörerna kommer inte att vara möjligt på sikt. I Sydeuropa, där den fusionerade enheten skulle ha blivit den dominerande leverantören, har företagen också åtagit sig att sälja en anläggning. Detta åtagande eliminerade konkurrensöverlappningen och återställde det läge som rådde före fusionen inom detta geografiska område.

Volvo/Renault Vehicules Industriels

När det gäller Volvos förvärv av Renault Vehicules Industriels (”RVI”) var ett av de stora problemen att Volvo efter förbudet mot den föreslagna samgåendet mellan Volvo och Scania fortfarande är en betydande aktieägare i Scania. På motsvarande sätt har RVI, via det gemensamma företaget Irisbus, varit kopplat till Iveco (inom Fiatkoncernen) vid tillverkning och försäljning av bussar. Parterna har dock i samband med förvärvet av RVI åtagit sig att eliminera dessa kopplingar till Scania och Iveco inom en viss tidsfrist. Dessutom har parterna åtagit sig att avlägsna den överlappning inom bussverksamheten i Frankrike som transaktionen gett upphov till.

I Finland skulle Volvo ha uppnått en sammanlagd marknadsandel på 55 % för tunga lastbilar. RVI bedriver dock verksamhet främst genom ett omfattande samarbete med Oy Sisu AB (”Sisu”), en inhemsk lastbilstillverkare med vilken RVI bildade det gemensamma företaget RS Hansa Auto OY (”Hansa”). Enligt ett åtagande skall RVI:s andel i Hansa säljas inom en viss tid. Detta åtagande löser konkurrensproblemen på den finska marknaden för tunga lastbilar. Den fusionerade enheten kommer att möta konkurrens från flera effektiva, etablerade konkurrenter på alla andra marknader ([30]).

Unilever/Bestfoods

Kommissionen godkände det engelsk/nederländska företaget Unilevers förvärv av det amerikanska företaget Bestfoods efter det att parterna hade gjort betydande eftergifter för att lösa konkurrensproblemen. De båda företagen har överlappande verksamhet inom tillverkning och distribution på många nationella marknader för livsmedelsprodukter både för detaljhandel och cateringtjänster inom EES. Åtagandena omfattar en försäljning av flera varumärken, bland annat Lesieur, Royco och Oxo. Det totala värdet på åtagandena i fråga om årlig detaljhandelsförsäljning uppskattas till ca 500 miljoner euro.

Affären skulle ha lett till överlappningar på nästan 150 olika nationella livsmedelsrelaterade marknader. Inom sektorn för detaljhandel med livsmedel, där kunderna främst utgörs av snabbköp och livsmedelsdetaljister, har Unilever och Bestfoods överlappande verksamhet som skulle ha orsakat konkurrensproblem på marknaderna för snabbpulversoppor och vanliga pulversoppor, torrskaffning, kalla såser, varma såser (flytande och i pulverform), sylter och marmelader och andra kulinariska produkter såsom buljong. Nästan alla EES-länder påverkades.

Affären skulle också ha orsakat konkurrensproblem inom cateringsektorn, som omfattar försäljning av livsmedel till olika cateringkunder såsom hotell, fritidsklubbar, kaféer och restauranger: till exempel i Norden (på marknaderna för pulversoppor och varma såser i Danmark, Finland och Sverige och på buljongmarknaden i Danmark och Sverige) samt i Irland (på marknaden för varma pulversåser) och i Förenade kungariket (för pulversåser och buljong).

För att undanröja kommissionens betänkligheter på de ovannämnda marknaderna åtog sig Unilever att sälja ett antal viktiga varumärken, dvs. Lesieur, Batchelors, McDonnells, Blå Band, Royco och Oxo. Försäljningen kommer att omfatta hela sortimentet av produkter som för närvarande säljs under dessa varumärken både inom detaljhandeln med livsmedel och inom cateringsektorn. Försäljningen kommer också att omfatta arrangemang för att säkerställa att köparna inte bara kommer att förvärva den nuvarande marknadsandel som dessa varumärken har utan också hela deras varumärkesvärde.

([30]) I Frankrike till exempel har RVI förlorat i marknadsandel sedan 1994. Den som vunnit mest på detta är DAF, som har tredubblat sin marknadsandel under samma period. För närvarande är alla andra europeiska lastbilstillverkare närvarande i Frankrike och uppvisar betydande försäljningssiffror på mellan 6 och 16%.

Vivendi/Canal+/Seagram

I oktober godkände kommissionen det franska telekommunikations- och medieföretaget Vivendis och dess dotterbolag Canal+ förvärv av kanadensiska Seagram. Transaktionen hade en betydande inverkan på tre marknader, nämligen betal-tv, den alleuropeiska tillväxtmarknaden för portaler och tillväxtmarknaden för direktuppspelning av musik.

Vad beträffar marknaden för betal-tv fann kommissionen att Europas största betal-tv-operatör skulle ha stärkt sin dominerande ställning i flera länder på grund av Canal+ sannolika företräde till premiumfilmer som produceras och samproduceras av Universal.

Vivendi erbjöd ett paket av åtaganden, däribland tillträde för konkurrenter till Universals produktion och samproduktion av filmer. Parterna åtog sig särskilt att inte bevilja Canal+ s.k. first-window-rättigheter för mer än 50 % av Universals produktion och samproduktion. Filmer som visas i betal-tv en kort tid efter biopremiär och videouthyrning kallas first window-releaser, dvs. innan de fått större spridning via tv. Detta åtagande täcker följande länder: Belgien, Spanien, Frankrike, Italien, Nederländerna och de nordiska länderna och har en varaktighet på fem år. Vivendi åtog sig också att sälja sitt innehav i det brittiska betal-tv-bolaget BSkyB, som har kopplingar till Fox, en stor amerikansk filmstudio.

Genom att Universals musikinnehåll fogades till Vivendis multiaccessportal Vizzavi, orsakade transaktionen också farhågor för uppkomsten av en dominerande ställning på den alleuropeiska tillväxtmarknaden för portaler och på tillväxtmarknaden för direktuppspelning av musik. För att undanröja dessa betänkligheter erbjöd sig Vivendi att ge konkurrerande portaler tillträde till Universals musikinnehåll för direktuppspelning under en femårsperiod.

B — Sammanfattning av beslut enligt artikel 8 i rådets förordning (EEG) nr 4064/89

1. Planerade koncentrationer som godkänts utan villkor enligt artikel 8.2 i koncentrationsförordningen

Pirelli/BICC

Kommissionen godkände efter en fördjupad undersökning att den italienska Pirellikoncernens kabeldivision Pirelli Cavi e Sistemi förvärvar BICC Generals anläggningar för tillverkning av elkablar i Italien och Förenade kungariket. BICC General kommer att behålla sina anläggningar i Spanien och Portugal. De marknader som berörs av transaktionen är tillverkning och försäljning av elkablar till kraftverk. Kommissionen identifierade separata marknader för låg- och medelspänningskablar, som används för eldistribution, och för högspännings- och extra högspänningskablar, som används för elöverföring.

Den viktigaste frågan gällde definitionen av den geografiska marknaden, närmare bestämt huruvida konkurrensen äger rum på nationell eller europeisk nivå. Undersökningen avslöjade att tillverkarna i Europa kan leverera sina kablar i olika medlemsstater eftersom produktharmoniseringen är mycket långt driven och transportkostnaderna relativt låga. Allmännyttiga företag kan också köpa kablar av utländska leverantörer. Utom Pirelli/BICC finns det minst fyra andra stora kabeltillverkare (Alcatel, ABB, NKT och BICC Generals resterande produktionsanläggningar i Spanien och Portugal) samt några mindre

företag (t.ex. Brugg och Sagem). Operatörer av överföringsnät köper in stora kvantiteter och de har en stark förhandlingsposition.

Kommissionen undersökte också om Pirelli eventuellt hade en kollektiv dominerande ställning tillsammans med branschens näst största företag Alcatel både på området för låg- och medelspänningskablar och för högspännings- och extra högspänningskablar, men fann inga avgörande bevis för ett medvetet parallellt beteende. Företagens marknadsandelar är asymmetriska, marknaden kännetecknas av ett ringa antal anbudsförfaranden och låg pristransparens. Dessutom har kabeltillverkare i segmentet för ledningar för hög och extrahög spänning ett starkt incitament att konkurrera på grund av anbudsprocessens struktur, där de allmännyttiga företagen ofta tecknar kontrakt om hela leveransen med den lägst bjudande. Uppsåtligt parallellt beteende förekommer inte heller på marknaderna för medel- och högspänningskablar, eftersom det finns flera små leverantörer (”fringe”-företag) som skulle kunna anlitas som alternativa leverantörer om de båda ledande företagen höjde priserna. Dessa leverantörer skulle också kunna uppfylla de krav som ställs av regionala allmännyttiga företag, som har en mer begränsad köpkraft än de nationella nätoperatörerna. Av dessa skäl fann kommissionen att företagen varken ensamma eller tillsammans skulle få en dominerande ställning eller en starkare dominerande ställning på marknaderna för leveranser av låg- och medelspänningskablar och kablar för hög och extrahög spänning till de allmännyttiga energibolagen.

Boeing/Hughes

Kommissionen godkände Boeing Companys förvärv av Hughes Electronics Corporations satellitverksamhet efter en fördjupad undersökning. Det framgick av undersökningen att andra stora satellitleverantörer, såsom Lockheed Martin, S/S Loral, Alcatel Space Industries och Astrium kommer att konkurrera med HSC även i fortsättningen.

Boeing levererar navigationssatelliter och har en betydande verksamhet på området för satellituppskjutningstjänster, där de använder en serie bärraketer med namnet Delta och äger en andel i Sea Launch, en annan satellituppskjutare. Hughes, som är ett dotterbolag till General Motors, är världsledande tillverkare av kommersiella geostationära kommunikationssatelliter (GEO-satelliter), med marknadsandelar på 35–40 %. Hughes tillverkar också satellitutrustning och tillhandahåller satellitbaserade kommunikations- och betal-tv-tjänster. Genom transaktionen sammanslås parternas satellittillverkning, vilket leder till vertikal integration mellan Hughes satellitverksamhet och Boeings uppskjutningsverksamhet.

Kommissionens undersökning visade att HSC:s ställning inte skulle stärkas i någon betydande utsträckning till följd av transaktionen, eftersom avskiljandet av HSC från Hughes-koncernen inte skulle ge HSC några nya stora möjligheter, och i stället kunde leda till att HSC förlorar Hughes satellitoperatörer (PanAmSat, DirecTV och Hughes Network Systems), som utgjorde ca 45 % av HSC:s satellitbeställningar mellan 1997 och 1999.

Kommissionen undersökte också om parterna skulle kunna förmå Hughes kunder att välja Boeing som satellituppskjutare genom att göra det dyrare att integrera Boeings satelliter med utomstående företags bärraketer än med Boeings bärraketer. Det fanns också farhågor för att Hughes skulle kunna påverka valet av bärraketer till Boeings förmån i fråga om kontrakt med så kallad omloppsleverans (Delivery In Orbit, ”DIO”). Den omfattande kundenkäten visade att HSC med större sannolikhet skulle gå miste om kontrakt om det försökte öka kostnaderna för att integrera sina satelliter med bärraketer av annan tillverkning än Boeings.

2. Planerade koncentrationer som godkänts på vissa villkor enligt artikel 8.2 i koncentrationsförordningen

TotalFina/Elf

TotalFinas övertagande av Elf Acquitaine skapade världens fjärde största oljekoncern och innebar också ett samgående mellan ledande nationella aktörer. Kommissionens uppgift var att identifiera och eliminera överlappningar i verksamheten och flaskhalsar som kunde göra det möjligt för den nya enheten att låsa marknaden till sin egen fördel genom att kontrollera importlogistik samt transport och distribution av raffinerade oljeprodukter. Transaktionen krävde en noggrann bedömning också därför att den väntades ha en betydande inverkan på viktiga marknader för konsumenterna.

Vad beträffar grossistmarknaden för bränsle och eldningsolja och kontrollen av ”logistikkedjan” framgick det av kommissionens undersökning att den planerade koncentrationen skulle ha lett till att ett enda integrerat raffineringsföretag som har 55 % av raffineringskapaciteten och en motsvarande andel av grossistmarknaderna för motorbränsle och eldningsolja kontrollerar de flesta franska importdepåerna, de tre viktigaste rörledningarna som försörjer hela Frankrike samt en betydande del av de lokala depåerna. Denna kombination skulle ha gett TotalFina/Elf ett betydande marknadsinflytande som varken efterfrågeledet (snabbköp eller stora slutkunder) eller konkurrenter inom raffinaderibranschen skulle ha kunnat utmana. Det skulle ha gjort det möjligt för TotalFina/Elf att höja priserna, först på grossistmarknaderna och sedan, efter att på detta sätt ha försvagat konkurrensen från snabbköpen, på detaljistmarknaden för försäljning av motorbränsle och eldningsolja. TotalFina åtog sig därför att sälja ut en stor del av sina investeringar i transport- och lagerlogistik för att få kommissionens godkännande till den planerade fusionen.

I fråga om försäljningen av bränsle vid motorvägarna visade kommissionens undersökning att konkurrensen, som redan minskat genom fusionen mellan TotalFina och Elf, praktiskt taget skulle upphöra om dessa båda företag lyckades kapa åt sig nästan två tredjedelar av marknaden. Med hänsyn till kommissionens mycket starka betänkligheter åtog sig TotalFina att avstå från 70 servicestationer.

Kommissionen fann också att gasolmarknaden redan är mycket koncentrerad och att den nya enheten efter fusionen skulle få en dominerande ställning på marknaden. Framför allt genom sin kontroll över logistikinfrastrukturen för import, lagring och tappning (för gasol på flaska) skulle den bli fullständigt oberoende i hela Frankrike och inte ha något behov av att kunna anlita konkurrenternas infrastruktur som andra företag i branschen. Logistiken på gasolområdet är ansträngd till det yttersta i Frankrike, särskilt på vintern, när efterfrågan är störst, och därför skulle konkurrenterna ha svårigheter att fylla på sina lager om det dominerande företaget höjde sina priser. I ett sådant prishöjningsscenario skulle det förmodligen ligga i aktörernas intresse att följa marknadsledaren hellre än att riskera en konfrontation. TotalFina erbjöd sig slutligen att sälja ut hela Elf Antargaz, vilket kommer att eliminera all överlappning mellan Totals och Elfs gasolverksamhet.

För att hindra den nya fusionerade enheten från att få full kontroll över försäljningen av jetbränsle på flygplatserna i Lyon och Toulouse, har TotalFina åtagit sig att sälja den andel på 50 % i infrastrukturpoolerna det förvärvade genom sitt övertagande av Elf.

AOL/Time Warner

Koncentrationen kommer att ge upphov till den första vertikalt integrerade Internetleverantören som distribuerar program som Time Warner har rättigheterna till (musik, nyheter, filmer osv.) via AOL:s

distributionsnät på Internet. På grund av strukturella kopplingar och vissa avtalsarrangemang med Bertelsmann skulle den nya enheten också ha haft företräde till Bertelsmanns programinnehåll och i synnerhet till Bertelsmanns stora musikbibliotek. Därmed skulle det nya företaget ha kontrollerat den ledande distributören av upphovsrättsligt skyddad musik i Europa, där Time Warner och Bertelsmann tillsammans har ungefär en tredjedel av marknaden.

För att lindra de farhågor för konkurrensen transaktionen gav upphov till erbjöd parterna ett paket av åtaganden med slutmålet att bryta banden mellan Bertelsmann och AOL. AOL och Bertelsmann har framför allt infört en mekanism genom vilken Bertelsmann gradvis kommer att dra sig ur AOL Europe och det franska gemensamma företaget AOL Compuserve. Dessutom kommer parterna att vidta interimistiska åtgärder för att säkerställa att det råder full konkurrens mellan AOL och Bertelsmann tills Bertelsmann har dragit sig ur helt och hållet. Framför allt kommer AOL Time Warner inte att vidta några åtgärder som skulle kunna leda till att Bertelsmanns musik kan direktuppspelas endast via AOL eller ges ett företagsspecifikt format som endast kan spelas upp med AOL:s programvara för musikuppspelning.

Eftersom Europas största medieföretag, särskilt dess ledande musikenhet BMG, fick en möjlighet att konkurrera på egen hand ansåg kommissionen att AOL/TW inte skulle ha den nödvändiga kritiska massan på området för upphovsrättsligt skyddad musik för att kunna dominera marknaden.

Air Liquide/BOC

I ärendet Air Liquide/BOC identifierade kommissionen separata produktmarknader inom sektorn för industrigaser, definierade enligt gastyp och distributionsmetod, nämligen tonnagemarknaden, bulkmarknaden och flaskmarknaden. Kommissionen tog hänsyn till det inbördes förhållandet mellan dessa marknader, vilket till exempel innebär att en stark ställning på tonnagemarknaden ofta medför konkurrensfördelar på bulkmarknaden och tvärtom.

Tonnagemarknaden ansågs omfatta hela EES. På denna marknad skulle parterna ha fått en dominerande ställning. Parterna har dock erbjudit åtaganden som konstaterades avlägsna kommissionens konkurrensfarhågor.

Den geografiska marknaden för bulk- och flaskgaser (med undantag för vissa gaser med hög renhetsgrad och högt värde) befanns vara nationell främst på grund av olika priser, marknadsstrukturer och distributionssystem i medlemsstaterna. Transaktionen skulle ha stärkt den dominerande ställningen på vissa bulk- och flaskmarknader för Air-Liquide i Frankrike och för BOC i Irland och Förenade kungariket. Dessutom orsakade transaktionen, genom att den kombinerade dominerande ställningar i angränsande länder på dessa marknader, farhågor för att ett större område ständigt skulle domineras av en enda enhet. Syftet med de föreslagna korrigerande åtgärderna var att se till att de tidigare hemmamarknaderna öppnades för en effektiv konkurrens genom en försäljning av anläggningar främst i Frankrike och Förenade kungariket. De försålda anläggningarnas årliga försäljning uppgick till ungefär hälften av den marknadsandel som Air Liquide annars skulle ha haft.

På marknaderna för heliumgaser och elektronikspecialgaser, som konstaterades vara mer omfattande än en enskild medlemsstat, hotade transaktionen ge upphov till en gemensam dominerande ställning mellan den nya enheten och Air Products (som tillsammans med Air Liquide hade lagt ett bud i samband med förvärvet av BOC, på det villkoret att BOC:s tillgångar delades mellan Air Products och Air Liquide efter transaktionen). De korrigerande åtgärderna bestod av ett avstående från kontrakten om leveranser av flytande helium från Ryssland och Polen, tillträde till Air Liquide/BOC:s inköpsavtal i Förenta staterna samt en frysning av Air Liquides gemensamma kontroll (tillsammans med Air Products och den

algeriska regeringen) av de viktiga leveranserna från Algeriet. De korrigerande åtgärder som gällde den gemensamma dominerande ställning som transaktionen skulle ge upphov till på marknaden för specialgaser för elektronikindustrin bestod av en försäljning av Air Liquides omfyllningsanläggning i Frankrike samt ett åtagande om att bevilja utomstående företag tillträde till licenser för BOC:s patenterade teknik, en process som skulle skötas av en oberoende patentjurist. Slutresultatet blev att transaktionen aldrig ägde rum.

Linde/AGA

Resultaten av kommissionens undersökning i Air Liquide-ärendet i fråga om definitionen av den geografiska marknaden för tonnage-, bulk- och flaskgaser bekräftades i det parallella ärendet Linde AGA. Åtagandena i det ärendet omfattade avyttringar på marknaderna för bulk- och flaskgas i Nederländerna och Österrike.

VEBA/VIAG

Fusionen mellan de tyska koncernerna VEBA och VIAG kommer, tillsammans med fusionen mellan RWE och VEW, som undersöktes samtidigt av Bundeskartellamt, att ändra den tyska elbranschens struktur, särskilt när det gäller förbunden eldistribution. I sin ursprungliga form skulle fusionen mellan VEBA and VIAG ha lett till ett dominerande duopol mellan VEBA/VIAG å ena sidan och RWE/VEW å andra sidan på marknaden för elleveranser från det förbundna elnätet. Efter fusionen skulle PreussenElektra AG (VEBA) och Bayernwerk AG (VIAG) tillsammans med RWE/VEW ha kontrollerat betydligt mer än 80 % av denna marknad.

Flera strukturella faktorer innebar att man efter fusionen, i den form den ursprungligen anmäldes, inte längre skulle ha kunnat vänta sig någon betydande konkurrens mellan VEBA/VIAG och RWE. Bland annat följande faktorer tydde på att hemligt samförstånd kunde bli följden: elektricitet är en fullständigt homogen produkt, den säljs på en öppen marknad, företagen hade liknande kostnadsstrukturer på grund av en liknande uppsättning kraftverk och de hade ett antal gemensamt drivna stora kraftverk. Det förekom en omfattande inbördes samverkan mellan VEBA/VIAG och RWE, den förväntade ökningen av efterfrågan är liten och produkten i fråga har låg priselasticitet.

Dessutom skulle duopolet VEBA/VIAG och RWE eller RWE/VEW inte ha mött någon betydande konkurrens utifrån. Förutom duopolets extremt stora marknadsandel skulle inget annat till nätet kopplat energibolag än EnBW ha varit självständigt i förhållande till duopolets medlemmar. Duopolet skulle ha kontrollerat den största delen av elproduktionskapaciteten, nästan all outnyttjad produktionspotential och den största delen av överföringsnätet i Tyskland. Det finns också betydande inträdeshinder på marknaden, särskilt beträffande import och skapande av ny kapacitet.

Som svar på kommissionens invändningar åtog sig VEBA/VIAG att avyttra flera innehav i andra företag och att förbättra de grundläggande regler som styr elmarknaden. Liknande åtaganden har givits Bundeskartellamt av RWE/VEW. De åtaganden som gjorts av VEBA/VIAG och RWE/VEW garanterar att de viktigaste kopplingarna mellan de två stora koncernerna kommer att brytas, särskilt genom försäljningen av deras innehav i det östtyska nätanslutna företaget Vereinigte Energiewerke AG (VEAG) och brunkolsproducenten LAUBAG. VEAG blir därmed oberoende av de västtyska nätanslutna företagen och blir en konkurrent som måste tas på allvar. VEAG kommer att ha en marknadsposition som är jämförbar med VIAG:s före sammanslagningen och blir det tredje största företaget i branschen i Tyskland. Fjärde störst är det sydtyska företaget Energie Baden-Württemberg (EnBW). Försäljningen av

dessa innehav försvagar samtidigt den marknadsposition som innehas av VEBA/VIAG och RWE/VEW, till vilket VEAG hört hittills.

Andra kopplingar mellan RWE/VEW kommer att brytas genom en försäljning av aktier i VEW som direkt eller indirekt innehas av VIAG, och av aktier i Rhenag Rheinische Energie AG, som innehas av VEBA. De övriga nätanslutna företagens ställning kommer att stärkas; varken VEBA eller VIAG hade tidigare någon andel i något av dessa företag med undantag för EnBW. Detta gäller den hamburgska elleverantören Hamburgische Electricitätswerke AG (HEW) och berlinföretaget Kraft und Licht AG (BEWAG).

VEBA/VIAG och RWE/VEW har också åtagit sig att inte ta ut den överföringsavgift som är känd som ”T-komponenten”, som skall betalas om energileveranserna mellan de nordliga och sydliga handelsområden som fastställts genom avtalet *Verbändevereinbarung II* inte kan kompenseras med motsvarande leveranser i motsatt riktning. Detta åtagande kommer avsevärt att förbättra de grundläggande regler som styr överföring via de nätverk som drivs av de båda ledande, med varandra sammanlänkade företagen. Importen från Skandinavien kommer att underlättas avsevärt eftersom VEBA kommer att frigöra en del av den kapacitet som förbehållits företaget på länken till Danmark så att den kan användas av konkurrerande företag.

Också andra åtaganden har gjorts som svar på kommissionens invändningar avseende två marknader för cyanväteprodukter.

AstraZeneca/Novartis

Genom denna transaktion, som kommer att ge upphov till världens största företag i växtskyddsbranschen, kommer AstraZeneca, som självt bildades genom fusionen mellan Astra AB och Zeneca Group PLC våren 1999, och Novartis, som är resultatet av fusionen mellan Ciba-Geigy och Sandoz i december 1996, att slå samman sin verksamhet på växtskyddsområdet till ett nybildat bolag, Syngenta AG, till vilket Novartis också kommer att överföra sin utsädesverksamhet.

Transaktionen orsakade betänkligheter beträffande ett stort antal växtskyddsprodukter, och den hotade att skapa eller förstärka en dominerande ställning på 39 marknader, däribland fungicider för skydd av spannmål och herbicider för skydd av majs. På många av dessa marknader skulle parternas sammanlagda marknadsandel ha uppgått till 50–75 %. Det omfattande åtgärdspaketet bestod av avyttringar av produkter motsvarande en global försäljning på mer än 250 miljoner euro per år sammanlagt, försäljning av rättigheterna till produkter och upphävande av distributionsavtal.

Tack vare det bilaterala avtalet från 1991 om samarbete i konkurrensärenden mellan Europeiska kommissionen och Amerikas förenta stater samarbetade kommissionen med amerikanska Federal Trade Commission, vilket möjliggjorde en gemensam och därmed effektiv lösning på de problem som konstaterats på marknaderna för fungicider för skydd av spannmål (global försäljning av Novartis strobilurinverksamhet) och herbicider för skydd av majs (global försäljning av AstraZenecas acetoklorverksamhet).

Dow Chemical/Union Carbide

Dow Chemicals förvärv av Union Carbide (UCC), vilket gav upphov till ett av världens största plast- och kemiföretag, orsakade konkurrensproblem på tre områden. Kommissionen fann att koncentrationen, utan de korrigerande åtgärder som är ett villkor för beslutet om godkännande, skulle ha lett till att

dominerande ställningar skulle ha skapats eller förstärkts på marknaderna för C8 linjär polyeten med låg densitet (C8 LLDPE), etylenaminer och PE-teknik.

För C8 LLDPE skulle transaktionen ha lett till en sammanlagd marknadsandel på mer än 80 %, eller fem gånger större än den närmaste konkurrentens. Fusionen med UCC skulle ha stärkt Dows redan dominerande ställning på den västeuropeiska marknaden genom att UCC:s andel i det gemensamma företaget Polimeri skulle ha fogats till Enichem. För att hindra en förstärkning av denna dominerande ställning åtog sig parterna att antingen förmå Polimeri att sälja sin italienska produktionsanläggning, där det bland annat tillverkas C8 LLDPE, eller att sälja UCC:s hela ägarandel på 50 % i själva Polimeri. Båda åtagandena skulle undanröja överlappningen mellan parternas verksamheter.

För det andra fann kommissionen att särskilda typer av etylenaminer utgör separata produktmarknader och att den relevanta geografiska marknaden är global. För de flesta enskilda etylenaminer skulle transaktionen ha lett till betydande överlappningar mellan parternas verksamheter och till sammanlagda globala marknadsandelar på mer än 60 %.

För att avhjälpa dessa farhågor för konkurrensen åtog sig Dow att avyttra hela sin globala etylenaminverksamhet (produktionsanläggningar, immateriella rättigheter, teknik, kundkontrakt, anställda). Dow kommer också att ställa hälften av kapaciteten i sin anläggning i Terneuzen i Nederländerna till förfogande för den nya ägaren av etylenaminverksamheten. Denna verksamhet kan fysiskt avskiljas från Dow Chemicals övriga verksamhet och den nya ägaren kommer inte att vara beroende av Dow för att få råvaror.

För det tredje fann kommissionen att transaktionen mellan Dow och UCC skulle ha stärkt UCC:s dominerande ställning på PE-marknaden för gasfasteknik och/eller den mer generella PE-marknaden för lågtrycksteknik genom att Dows metallocenpatent skulle ha tillförts Univation, UCC:s gemensamma företag med Exxon, och skulle ha försvagat BP Amocos ställning som Univations viktigaste konkurrent eftersom den skulle ha tillgång till en beprövad metallocenteknik.

För att avhjälpa farhågorna för konkurrensen åtog sig Dow att erbjuda intresserade utomstående företag öppna licenser till sina grundpatent i fråga om gasfas- och uppslamningsprocesser. Dow åtog sig att inte bevilja Univation licenser för sina grundläggande metallocenpatent eller att överlåta sådana patent till Univation. Dow kommer också att sälja alla sina tillgångar som hänför sig till gasfasmetallocenbaserad PE-teknik till BP. Tillsammans med andra åtgärder kommer detta att göra det möjligt för BP att konkurrera effektivt med den fusionerade enheten på marknaden för gasfasteknikpaket, och bland annat att leverera metallocenkatalysatorer.

Industri Kapital/Dyno — En riskkapitalfond förvärvar kontroll

Detta ärende gäller Industri Kapitalkoncernens (”Industri Kapital”) förvärv av Dyno ASA (”Dyno”) i Norge. Industri Kapitalkoncernen är ett så kallat riskkapitalföretag som förvaltar och kontrollerar ett antal privata aktiefonder. Dessa fonder kontrollerar ett stort antal företag. Till de företag som redan kontrolleras hör Neste Chemicals Oy (”Neste”), ett kemiföretag, och Arca, ett företag verksamt inom materialhanteringssystem.

I detta ärende förvärvade Industri Kapital 1997 Fund (”IK 97”) och Industri Kapital 2000 Fund (”IK 2000”) alla andelar i målföretaget Dyno via ett holdingbolag. Dynos sprängämnesverksamhet överfördes till ett separat bolag och den övriga kemiverksamheten fortsatte att ägas av de båda ifrågavarande fonderna (IK 1997 and IK 2000) via holdingbolag. IK 1997 och IK 2000 är så kallade privata aktiefonder.

De är inga juridiska personer utan resultatet av avtalsarrangemang mellan fondernas respektive investeringsförvaltningsbolag, IK 97 Ltd. och IK 2000 Ltd. och investerarna. IK 97 Ltd. och IK 2000 Ltd. är aktiebolag som bildats enligt lagstiftningen på Jersey. De utövar rösträtt i de bolag som ingår i deras portfölj. Investerarna har ingen rösträtt.

IK 97 Ltd. och IK 2000 Ltd. ägs av Industri Kapital Europe B.V., som i sin tur ägs av Industri Kapital N.V. Industri Kapital hävdar i anmälan att ett antal investerare garanteras representation i IK 97 Ltd.:s styrelse genom ”åtaganden” som gjorts till vissa investerare i IK 1997. Dessutom uppgav Industri Kapital i sin anmälan att förutsättningen för att IK 97 Ltd. skall tillåtas bedriva affärsverksamhet som ett investeringsförvaltningsbolag enligt lagstiftningen på Jersey är att de investerare för vilkas räkning IK 97 Ltd. förvaltar investeringar företräds av en majoritet i styrelsen för IK 97 Ltd. Enligt Industri Kapital kan IK 97 Ltd. och Industri Kapital Europa B.V. därför anses utgöra separata ekonomiska enheter. Industri Kapital har dock bekräftat i ett svar på en formell begäran om upplysningar att de nämnda ”åtagandena” har gjorts muntligen, att Industri Kapital inte har gjort några anteckningar eller fört något protokoll som gäller dessa åtaganden vid de tillfällen då åtagandena gjorts, och att Industri Kapital anser att ”åtagandena” inte är juridiskt bindande. Dessutom har Industri Kapital, i strid med sitt tidigare uttalande, bekräftat att det inte är något krav enligt lagstiftningen på Jersey att investerarna är företrädda i styrelsen för investeringsförvaltningsbolaget. Enligt sitt tillstånd att bedriva affärsverksamhet behöver IK 97 Ltd. endast rapportera ändringar beträffande direktörerna till den behöriga myndigheten. Därför kan den enda aktieägaren i IK 97 Ltd., Industri Kapital Europa B.V., fastställa vilken sammansättning fondens styrelse skall ha.

Av ovan redovisade skäl anser kommissionen att Dyno till slut kommer att kontrolleras av Industri Kapital Europe N.V. Vid fastställandet av omsättningen har samtliga portföljbolag som kontrolleras av Industri Kapital N.V. tagits med i beräkningen.

Alcoa/Reynolds

Denna företagskoncentration, som gav upphov till världens största integrerade aluminiumproducent, skulle ha lett till dominerande ställningar på tre produktmarknader: aluminiumoxid för smältning (SGA), aluminiumhydroxid av handelskvalitet och P0404 högrent aluminium. Aluminumoxid för smältning (SGA) är den råvara som används i smältverken för att producera aluminiummetall. De samgående parternas sammanlagda tillgångar (aluminiumoxidraffinaderier) och världsomspännande produktionskapacitet skulle ha gett dem en särställning som den största leverantören av aluminiumoxid för smältning till konkurrerande smältverk. Dessutom skulle det fusionerade företaget ha fått kontroll över smältverken med de lägsta produktionskostnaderna i världen, vilka ligger i Australien.

För att avhjälpa dessa konkurrensproblem erbjöd sig Alcoa att avyttra Reynolds andel i ett av dessa lågkostnadssmältverk, vilket avlägsnar konkurrensöverlappningen. Dessutom erbjöd sig Alcoa att avyttra Reynolds femtioprocentiga ägarandel i ett tyskt aluminiumsmältverk som kontrollerades gemensamt med VAW för att avhjälpa konkurrensproblem på marknaden för aluminiumhydroxid av handelskvalitet, där de samgående företagen skulle ha dominerat EES-marknaden. Denna avyttring minskade dessutom ytterligare det fusionerade företagets sammanlagda andel av marknaden för aluminiumoxid.

När det gäller P0404 högrent aluminium, som används vid tillverkning av aluminiumlegeringar för flyg- och rymdindustrin, skulle sammanslagningen ha gett upphov till ett vertikalt förhållande som främjar vertikal utestängning av en konkurrent i ett tidigare marknadsled. För att avhjälpa detta problem erbjöd

Alcoa en del av ett smältverk där det för närvarande produceras P0404 till ett oberoende utomstående företag.

Alcan/Alusuisse

Kommissionen fann i sin fördjupade undersökning att sammanslagningen, i den form den ursprungligen anmäldes, skulle ge upphov till dominerande ställning på flera marknader, särskilt aluminiumhydroxid och litografiplåtar, där en duopolistisk dominerande ställning skulle ha uppstått, och halvstyva behållare av aluminium (ett förpackningsmaterial) på marknaden för aluminiumhydroxid, som är ett flamskyddsmedel som används för att hindra material från att antändas, särskilt inom byggnadsindustrin (plastgolv, kablar, andra beläggningsmaterial osv.). Det sammanslagna företagets anmärkningsvärt stora marknadsandel skulle ha gett upphov till en dominerande ställning på marknaden för aluminiumhydroxid i Europa. Den föreslagna försäljningen av den aluminiumhydroxidanläggning som drivs av Alusuisse i Martinswerk i Tyskland avlägsnade konkurrensöverlappningen på marknaden för aluminiumhydroxid och återställde de konkurrensvillkor som varit rådande före sammanslagningen på marknaden för litografiplåtar, som är en valsad produkt som används i offsetbranschen. Fusionen skulle leda till en duopolistisk dominerande ställning för det sammanslagna företaget och dess viktigaste konkurrent, VAW. Den åtföljande duopolistiska strukturen på marknaden förstärktes bland annat av att de båda konkurrenterna hade lika stora marknadsandelar och av att det fanns en strukturell koppling mellan dem via det gemensamma företaget Norf. Dessa faktorer och andra faktorer som gäller produktens och den relevanta marknadens kännetecken skulle få de båda konkurrenterna att bedriva hemlig samverkan och därmed väsentligt begränsa konkurrensen på den relevanta marknaden. Försäljningen av Starfabriken, som drivs av Alusuisse i Bridgenorth i Förenade kungariket, gör det möjligt för köparen att förvärva litografiverksamheten vid den fabriken samt ytterligare ett kallvalsverk för råmaterial till folie. Denna åtgärd avlägsnade konkurrensöverlappningen på marknaden för litografiplåtar, skingrade alla eventuella tvivel angående uppkomsten av ett dominerande duopol och återställde därmed de konkurrensvillkor som rådde före sammanslagningen.

På marknaden för halvstyva behållare i aluminium, en förpackningsprodukt som används för sällskapsdjurfoder, livsmedel, flygplanscatering osv., fick det sammanslagna företagets stora marknadsandel och bristen på alternativa konkurrenter kommissionen att dra slutsatsen att transaktionen skulle skapa en dominerande ställning på denna marknad. Försäljningen av maskiner (samt lamineringsteknik, kundkontrakt och kontraktsrelaterad utrustning) för tillverkning av halvstyva behållare i aluminium avlägsnade den konkurrensöverlappning som sammanslagningen gett upphov till och skapade förutsättningar för köparen att bli en lönsam och långsiktig konkurrent inom tillverkning och leveranser av halvstyva behållare i aluminium.

MMS/DASA/Astrium

I ärendet Astrium (ett gemensamt företag mellan MMS och DASA) analyserade kommissionen marknaden för satellittillverkning både med avseende på huvudleverantörsverksamhet och tillverkning av utrustning. Det framgick av kommissionens undersökning att delsystem och utrustning som utgör plattformen och nyttolasten till en satellit kan utgöra en särskild produktmarknad. Det verkade i synnerhet finnas en särskild marknad för mekaniska hjul (som används för att stabilisera satellitens position). Den geografiska marknaden för sådan observationsutrustning och för sådana vetenskapliga satelliter verkar omfatta hela Europa. Det beror på att sådana satelliter sköts av rymdbyråer, till exempel Europeiska rymdorganisationen, European Space Agency (ESA). I synnerhet ESA ser till att tilldelningen av kontrakt på olika produktionsnivåer sker på grundval av principen om rimlig geografisk rättvisa *(juste retour),* som kräver att den i möjligaste mån ger företräde åt industrin i ESA:s

medlemsstater och att den ser till att alla ESA-medlemsstater deltar i projekt på ett rättvist sätt, med beaktande deras finansiella bidrag till ESA.

Kommissionen identifierade också en särskild marknad för militära kommunikationssatelliter i Frankrike. På den marknaden, där upphandlingen grundar sig på öppen konkurrens mellan MMS och endast en annan konkurrent (Alcatel Space), fanns det en risk för att transaktionen skulle ge upphov till en dominerande ställning. Eftersom DASA var den enda leverantören till Alcatel Space av vissa delsystem och viss utrustning, skulle transaktionen ha lett till att Astrium skulle ha blivit både konkurrent och viktig leverantör till Alcatel Space. Astrium skulle därför ha kunnat utestänga Alcatel Space från marknaden.

MMS åtog sig att avyttra sin verksamhet inom mekaniska hjul som en korrigerande åtgärd med tanke på att den enda leverantören av denna produkt i Europa efter transaktionen skulle ha varit beroende av försäljningen till Astrium. Ett andra åtagande gällde beviljandet av DASA:s licenser för tillverkning och försäljning av andra produkter inom utrustningssektorn (system för kemisk framdrivning, kemiska drivraketer samt ombordmonterade styrsystem) för att hindra att Alcatel Space utestängs från marknaden.

Bosch/Rexroth

Transaktionen är ett led i Mannesmanns mer omfattande planer på att avyttra den del av sin verksamhet som inte gäller telekommunikationer. Kommissionen fann i sin undersökning att de sammanslagna företagen skulle ha en dominerande ställning på marknaden för hydrauliska kolvpumpar. Även om Rexroth tillverkar endast axialkolvpumpar och Bosch radialkolvpumpar, visade kommissionens undersökning att det fanns en hög grad av utbytbarhet mellan de båda produkttyperna.

För att hindra uppkomsten av en dominerande ställning erbjöd sig Bosch att sälja sin egen verksamhet på området för radialkolvpumpar till en konkurrent. Undersökningen visade dock att en försäljning inte var tillräcklig för att återställa en effektiv konkurrens; kommissionen måste försäkra sig om att köparen var en stark konkurrent, annars skulle Bosch med tiden ha kunnat vinna tillbaka de marknadsandelar som gått förlorade genom försäljningen. Detta beror på att Boschs starka kundrelationer på området för industrihydraulik skulle ha varit tillräckliga för att övertyga sådana kunder att gå över från radial- till axialkolvpumpar. Kommissionen bestämde därför att fusionen inte fick genomföras förrän en lämplig köpare hade hittats, vilket föranledde Bosch att mycket snabbt föreslå Moog, som är en stark konkurrent i Europa. Det var första gången kommissionen ställde som villkor att ett köpare av den verksamhet som skall avyttras måste hittas på förhand för att fusionen skall kunna godkännas.

Framatome/Siemens/Cogéma([31])

Den 6 december 2000 godkände kommissionen ett gemensamt företag som kombinerar det franska företaget Framatome SA:s och det tyska företaget Siemens AG:s verksamhet på kärnkraftsområdet (för närmare upplysningar, se del I, punkt 246).

([31]) Detta ärende är formellt sett inte ett godkännande förknippat med vissa villkor och åtaganden, utan ett godkännande till följd av att anmälan har ändrats.

3. Planerade koncentrationer som förklarats oförenliga med den gemensamma marknaden enligt artikel 8.3 i koncentrationsförordningen

Volvo/Scania

Den 14 mars 2000 förbjöd kommissionen ett samgående mellan de båda svenska företagen Volvo och Scania (för närmare upplysningar, se del I, punkt 245).

MCIWorldCom/Sprint

Kommissionen beslutade att förbjuda ett samgående mellan de amerikanska telekommunikationsföretagen MCI WorldCom Inc och Sprint Corp, eftersom det skulle ha lett till uppkomsten av en dominerande ställning på *marknaden för universell Internetanslutning och anslutning på nivå 1*. Det var den trettonde gången kommissionen hindrade en företagskoncentration sedan 1990.

I samband med undersökningen erbjöd sig företagen att avyttra Sprints Internetverksamhet, men detta åtagande var otillräckligt för att lösa de konkurrensproblem samgåendet orsakade. MCI WorldCom är världens största leverantör av Internetanslutningar och Sprint en av dess viktigaste konkurrenter. Kommissionens fördjupade undersökning visade att sammanläggningen av parternas omfattande nätverk och stora kundstock skulle leda till en sådan marknadsdominans att både konkurrenter och kunder skulle bli beroende av det nya företaget för att få en universell Internetanslutning. Det skulle ha gjort det möjligt för det sammanslagna företaget att agera oberoende av både konkurrenter och kunder. Efter kommissionens meddelande om invändningar erbjöd sig parterna att avskilja Sprints Internetverksamhet från Sprints övriga verksamhet. Kommissionens undersökning visade dock att detta förslag var otillräckligt eftersom det inte med tillräcklig säkerhet direkt skulle återställa en effektiv konkurrens på marknaden för universell Internetanslutning på nivå 1.

Kommissionen undersökte också samgåendets effekter på *marknaden för tillhandahållande av globala telekomtjänster till multinationella företag* där det föreföll som om den fusionerade enheten, tillsammans med Concert, British Telecommunications och AT&T:s gemensamma företag, skulle kontrollera större delen av marknaden. Kommissionen kunde dock inte visa att den fusionerade enhetens verksamhet inte skulle begränsas av konkurrerande företag på denna marknad eller att kunderna inte skulle kunna vidta motåtgärder mot de båda ledande aktörernas eventuella samverkan. Därför ansåg kommissionen att det inte kunde fastställas att den fusionerade enheten och Concertalliansen hade en kollektiv dominerande ställning.

Kommissionen undersökte samgåendet parallellt med det amerikanska justitiedepartementet i enlighet med 1991 års avtal mellan EU och Förenta staterna om samarbete på kartellområdet. De båda myndigheterna gjorde dock sina undersökningar självständigt och separat.

C — Beslut enligt artikel 2.4 i koncentrationsförordningen (ärenden som gäller gemensamma företag)

Microsoft/Liberty Media/Telewest (ärende nr JV 27)

Telewest är ett brittiskt kabelföretag som tillhandahåller bredbandstjänster. Det tillhandahåller företag och konsumenter ett brett utbud av tjänster, t.ex. digital-tv, telefoni och höghastighetstillträde till Internet.

Microsoft är ett ledande programvaruföretag som också är verksamt inom andra sektorer för kommunikations- och informationsteknik, däribland telekommunikationer och multimedier. Vad beträffar transaktionen Microsoft-Liberty-Telewest levererar Microsoft tekniska tjänster och programvara till bredbandskabelföretag.

Liberty är ett internationellt medie-, underhållnings- och kommunikationsföretag med intressen i flera medlemsstater samt i Förenta staterna.

Enligt den anmälan som gjordes ursprungligen skulle Microsoft genom transaktionen förvärva ett kontrollerande innehav i Telewest tillsammans med Liberty Media Corporation genom att ta över Media Ones intressen i företaget.

Kommissionen betvivlade starkt transaktionens förenlighet med den gemensamma marknaden i den mening som avses i koncentrationsförordningen.

Digital-tv kommer sannolikt att bli det mest spridda sättet för konsumenterna att få tillgång till underhållning, utbildning, nyheter och e-handel samt digitala tv-program. Kabeloperatörer kommer att erbjuda konsumenterna ett täckande utbud av avancerade bredbandiga kommunikationstjänster som anses vara absolut nödvändiga för att utveckla informationssamhället i Europa. Enligt kommissionen är det viktigt på denna tillväxtmarknad att hindra uppkomsten av flaskhalsar på något av leveransområdena. Eftersom konsumenterna inte kan fatta beslut som gäller de programvaru- och digitaltjänster som levereras till deras hem via set-top-boxarna, är det ytterst viktigt att kabeloperatörer kan fatta beslut om tekniska lösningar på grundval av en rättvis och jämbördig konkurrens.

Kabelbranschen i Förenade kungariket är mycket koncentrerad. De två viktigaste operatörerna är NTL och Telewest. Det företag som kan leverera programvara för set-top-boxar till båda dessa kabel-tv-operatörer kan kontrollera en stor del av den marknaden.

Om Microsoft hade förvärvat gemensam kontroll över Telewest, i kombination med befintliga länkar mellan NTL och Microsoft som skulle kunna ge Microsoft inflytande över de beslut som NTL fattar om tekniska lösningar, skulle Microsoft ha kunnat fatta sådana beslut för tillväxtbranschen för digital kabel-tv i Förenade kungariket. Därför tillsände kommissionen Microsoft ett meddelande om invändningar före ett eventuellt slutligt beslut om att det planerade förvärvet i sin ursprungliga form vore oförenligt med den gemensamma marknaden.

Efter kommissionens ingripande beslutade Microsoft att begränsa sin investering till ett minoritetsinnehav utan möjlighet att kunna utöva något avgörande inflytande över företaget. Till följd av denna förändring förlorade Microsoft den rättsliga kontrollen över Telewest och den modifierade transaktionen omfattades inte av koncentrationsförordningen. Därför behövde inget slutligt beslut antas enligt artikel 8 i koncentrationsförordningen.

Granaria/Ültje/Intersnack/May Holding([32]) *(ärende nr JV 32)*

Granarias, Ültjes, Intersnacks och May Holdings nötsnacksverksamhet slogs samman genom bildandet av ett gemensamt företag, som skulle vara verksamt i de flesta medlemsstater([33]).

Kommissionen ansåg att koncentrationen inte orsakade några allvarliga betänkligheter, med beaktande av att det gemensamma företaget främst kommer att leverera produkter med återförsäljarnas egna varumärken, medan det gemensamma företagets varumärken kommer att ha en relativt liten marknadsandel. Inom sektorn för egna varumärken kommer det gemensamma företagets möjligheter att genomdriva prishöjningar att begränsas av de stora detaljisternas inköpsmetoder, som omfattar inköp från flera olika leverantörer och anbudsinfordringar som omfattar hela Europa. Dessutom möter det gemensamma företaget inom denna sektor med låga inträdeshinder potentiell konkurrens från nya aktörer, särskilt leverantörer av nötter till livsmedelsindustrin (nötter som ingår i frukostflingor o. dyl.).

Dessutom kommer det gemensamma företaget inte att leda till någon samverkan mellan moderbolagen eftersom endast ett av dem (Intersnack) kommer att behålla verksamhet på en angränsande marknad, dvs. marknaden för kryddade snacks.

BSkyB/KirchPayTV (ärende nr JV 37)

Den 21 mars 2000 godkände kommissionen den transaktion genom vilken British Sky Broadcasting Group plc (”BSkyB”) förvärvade 24 % och den gemensamma kontrollen över KirchPayTV GmbH & Co. KGaA (”KirchPayTV”)([34]). BSkyB:s huvudsakliga verksamhet är sändning av analoga och digitala betal-tv-tjänster i Irland och Förenade kungariket. Företaget producerar också betal-tv-kanaler och äger en andel i det gemensamma företaget British Interactive Broadcasting/Open, som tillhandahåller digitala interaktiva tv-tjänster i Förenade kungariket. KirchPayTV är en del av den tyska mediekoncernen Kirch och driver betal-tv-tjänsten ”Premiere World” i Tyskland och Österrike.

Kommissionen undersökte tre marknader: undersökningen av betal-tv-marknaden i Tyskland visade att det var osannolikt att BSkyB skulle komma in på den på kort till medellång sikt. Transaktionen skulle dock ha stärkt KirchPayTV:s dominerande ställning på den marknaden genom att stärka de befintliga höga inträdeshindren. KirchPayTV:s ställning gynnades av ett inflöde av finansiella resurser och tillträde till BSkyB:s know-how inom marknadsföring och distribution.

Kommissionen befarade också att KirchPayTV skulle få en dominerande ställning på marknaden för digitala interaktiva tv-tjänster i Tyskland. Transaktionen skulle ha gjort det möjligt för KirchPayTV att utvidga sin dominerande ställning på betal-tv-marknaden till denna tillväxtmarknad.

På marknaden för förvärv av sändningsrättigheter, särskilt till filmer och sporträttigheter, fann kommissionen att transaktionen inte ledde till att en dominerande ställning uppkom eller förstärktes.

Parterna erbjöd åtaganden med hänsyn till den tekniska plattformen för betal-tv och digitala interaktiva tv-tjänster. Den första uppsättningen åtaganden gör det möjligt för leverantörerna av digitala interaktiva tv-tjänster att upprätta sin egen tekniska plattform och att konkurrera med Kirch genom att ge dem tillträde till Kirchs betal-tv-tjänster. Det kommer också att bli möjligt att tillverka avkodare genom att

([32]) Ärende nr JV.32.

([33]) Beslut enligt artikel 6.1 b i rådets förordning (EEG) nr 4064/89 av den 28 februari 2000, EGT C 170, 29.6.2000, s. 7.

([34]) EGT C 110, 15.4.2000, s. 45.

använda andra system med villkorad tillgång utöver Kirchs system för villkorad tillgång. Den andra uppsättningen åtaganden gör det möjligt för leverantörer av digitala interaktiva tv-tjänster att lättare tillhandahålla sina tjänster via Kirchs tekniska plattform. Detta görs både genom införandet av DVB:s plattform för multimedier i hemmet (MHP), som kommer att göra det möjligt för operatörer att utveckla interaktiva tillämpningar för Kirchs avkodare, och ett åtagande som underlättar förhandlingarna om Simulcryptarrangemang.

Dessa åtaganden uppväger de större hindren för att komma in på betal-tv-marknaden och hindrar KirchPayTV från att utvidga sin dominerande ställning på denna marknad till marknaden för digitala interaktiva tv-tjänster. De upprättar också ett skiljedomsförfarande för övervakning av hur parterna genomför sina åtaganden. Därmed skingrades farhågorna för att en dominerande ställning skulle uppstå eller förstärkas, och kommissionen godkände transaktionen.

Hitachi/NEC (ärende nr JV 44)

NEC/Hitachi undertecknade ett avtal om att bilda ett självständigt fungerande gemensamt företag, och avtalet anmäldes till kommissionen enligt koncentrationsförordningen den 28 mars 2000. Syftet med det gemensamma företaget, som skall heta NEC-Hitachi Memory Inc, är att planera och utveckla nästa generationens dynamiska direktminnen (DRAM), som fungerar som minne för datorer. Livscykeln för dynamiska direktminnen är mycket kort och deras datalagringskapacitet har fördubblats på bara några år. Det är viktigt för Hitachi och NEC att göra gemensamma ansträngningar för att snabba upp forskning och utveckling med avseende på nästa generationens dynamiska direktminnen.

Kommissionen undersökning visade att det gemensamma företaget inte skapar eller förstärker en dominerande ställning i den mening som avses i koncentrationsförordningen på den berörda produktmarknaden, eftersom det gemensamma förtaget kommer att ha flera starka konkurrenter, såsom Samsung Electronics, Siemens, Micron Technology och Hyundai. Det har också kontrollerats noggrant om det skapar konkurrensproblem att både Hitachi och NEC är närvarande på de angränsande marknaderna för persondatorer och andra elektroniska komponenter, men detta är mycket osannolikt med tanke på att parternas marknadsandelar kommer att förbli små.

Därför godkände kommissionen bildandet av det gemensamma företaget mellan de båda företagen i samband med den första fasen av sin undersökning genom ett beslut enligt artikel 6.1 b.

D — Kommissionens beslut

1. Beslut enligt artiklarna 6 och 8 i rådets förordning (EEG) nr 4064/89

1.1 Beslut enligt artiklarna 6.1b och 6.2 i rådets förordning (EEG) nr 4064/89

Ärende nr	Namn	Datum för beslut	EGT		Datum för offentlig-görande
M.1720	Fortum/Elektrizitätswerk Wesertal	5.1.2000	C	56	29.2.2000
M.1784	Delphi Automotive Systems/Lucas Diesel	5.1.2000	C	39	11.2.2000
M.1772	Continental Teves/ADC Automotive Distance Control	10.1.2000	C	93	31.3.2000
M.1799	BSCH/Banco Totta Y CPP/A.Champalimaud	11.1.2000	C	171	21.6.2000

M.1712	Generali/INA	12.1.2000	C	58	1.3.2000
M.1716	GEHE/Herba	12.1.2000	C	77	17.3.2000
M.1807	FNAC/COIN/JV	14.1.2000	C	49	22.2.2000
M.1792	Ahlström/Capman/Folding Carton Partners	17.1.2000	C	321	10.11.2000
M.1777	CGU/Hibernian	18.1.2000	C	65	7.3.2000
M.1709	Preussag/Babcock/Celsius	19.1.2000	C	44	17.2.2000
M.1800	Marconi/Bosch Public Network	19.1.2000	C	144	24.5.2000
M.1684	Carrefour/Promodès	25.1.2000	C	164	14.6.2000
M.1778	Freudenberg/Phoenix/JV	26.1.2000	C	44	17.2.2000
M.1817	Bellsouth/Vodafone (E-Plus)	26.1.2000	C	258	9.9.2000
M.1786	General Electric/Thomson CSF/JV	2.2.2000	C	61	3.3.2000
M.1816	Churchill Insurance Group/NIG Holdings	2.2.2000	C	93	31.3.2000
M.1820	BP/JV Dissolution	2.2.2000	C	98	6.4.2000
M.1822	Mobil/JV Dissolution	2.2.2000	C	112	19.4.2000
M.1825	Suzuki Motor/Suzuki KG/FAFIN	3.2.2000	C	73	14.3.2000
M.1830	Finalrealm/United Biscuits	3.2.2000	C	49	22.2.2000
M.1797	Saab/Celsius	4.2.2000	C	46	19.2.2000
M.1683	The Coca-Cola Company/KAR-Tess Group (Hellenic Bottling)	7.2.2000	C		
M.1794	Deutsche Post/Air Express International	7.2.2000	C	46	19.2.2000
M.1803	Electrabel/Epon	7.2.2000	C	101	8.4.2000
M.1801	Neusiedler/American Israeli Paper Mills/JV	11.2.2000	C	89	28.3.2000
M.1810	VW/Europcar	18.2.2000	C	322	11.11.2000
M.1774	Deutsche BP/Daimlerchrysler AG/Union-Tank Eckstein	21.2.2000	C	76	16.3.2000
M.1796	Bayer/Lyondell	21.2.2000	C	142	20.5.2000
M.1841	Celestica/IBM (EMS)	25.2.2000	C	341	1.12.2000
M.1747	Telekom Austria/Libro	28.2.2000	C	108	14.4.2000
M.1847	GM/Saab	28.2.2000	C	173	22.6.2000
M.1840	KKR/Bosch Telecom Private Networks	29.2.2000	C		
M.1849	Solectron/Ericsson Switches	29.2.2000	C	73	14.3.2000
M.1861	MAN/ERF	29.2.2000	C		
M.1831	Deutsche Bank/Ciba	6.3.2000	C	108	14.4.2000
M.1869	CVC/BTR Siebe Automotive Sealing Systems	6.3.2000	C	54	21.2.2001
M.1870	ZF/Brembo/DFI	7.3.2000	C	182	29.6.2000
M.1802	Unilever/Amora-Maille	8.3.2000	C		
M.1848	Schroder Ventures European Fund/Takko Modemarkt	8.3.2000	C	54	21.2.2001
M.1854	Emerson Electric/Ericsson Energy Systems	15.3.2000	C	173	22.6.2000
M.1842	VattenfalL/HEW	20.3.2000	C	145	23.5.2000
M.1889	CLT-UFA/Canal+/VOX	21.3.2000	C	134	13.5.2000
M.1855	Singapore Airlines/Virgin Atlantic	23.3.2000	C		
M.1873	Compagnie De Saint-Gobain/Meyer International	23.3.2000	C	42	8.2.2001
M.1865	France Telecom/Global One	24.3.2000	C	43	9.2.2001
M.1838	BT/ESAT	27.3.2000	C	341	1.12.2000
M.1867	Volvo/Telia/Ericsson – Wireless Car	27.3.2000	C	270	21.9.2000
M.1751	Shell/BASF/JV – Project Nicole	29.3.2000	C	142	20.5.2000
M.1856	Citigroup/Schroders	29.3.2000	C	303	24.10.2000
M.1866	Preussag/Hebel	29.3.2000	C	142	20.5.2000

M.1835	Monsanto/Pharmacia & Upjohn	30.3.2000	C	143	23.5.2000
M.1826	KBC Bank/KBCPD/KBPDBV	31.3.2000	C	348	5.12.2000
M.1880	Minnesota Mining and Manufacturing/Quante	31.3.2000	C	255	6.9.2000
M.1885	Babcock Borsig/Va Technologie/Pipe-TEC	31.3.2000	C		
M.1793	Voith/Siemens/JV	3.4.2000	C	134	13.5.2000
M.1883	NEC/Mitsubishi	3.4.2000	C	368	21.12.2000
M.1832	Ahold/ICA-Förbundet/Canica	6.4.2000	C	362	16.12.2000
M.1904	Carrefour/Gruppo GS	6.4.2000	C	134	13.5.2000
M.1874	Lafarge/Blue Circle	7.4.2000	C	71	3.3.2001
M.1893	Butler Capital/CDC/Axa/Finauto/ Autodistribution/Finelist	10.4.2000	C	374	28.12.2000
M.1910	MeritaNordbanken/Unidanmark	10.4.2000	C	148	27.5.2000
M.1795	Vodafone Airtouch/Mannesmann	12.4.2000	C	141	19.5.2000
M.1871	Arrow Electronics/Tekelec	13.4.2000	C	130	11.5.2000
M.1876	Kohlberg Kravis & Roberts/Wassall/Zumtobel	13.4.2000	C	138	17.5.2000
M.1886	CGU/Norwich Union	13.4.2000	C	134	13.5.2000
M.1887	Credit Suisse First Boston/Gala Group	13.4.2000	C	159	8.6.2000
M.1814	Bayer/Röhm/Makroform	17.4.2000	C	190	8.7.2000
M.1875	Reuters/Equant – Project Proton	17.4.2000	C	183	30.6.2000
M.1812	Telefonica/Terra/Amadeus	27.4.2000	C	235	17.8.2000
M.1902	Telia/Commerzbank/FNH	27.4.2000	C		
M.1911	Dow/BSL	27.4.2000	C	138	17.5.2000
M.1836	Siemens/Bosch Telecom	28.4.2000	C		
M.1907	Woco/Michelin	28.4.2000	C	187	6.7.2000
M.1895	Ocean Group/Exel (NFC)	3.5.2000	C		
M.1909	Alstom/ABB Alstom Power	5.5.2000	C	303	24.10.2000
M.1920	Nabisco/United Biscuits	5.5.2000	C		
M.1935	Rabobank/Gilde/Norit	5.5.2000	C	313	1.11.2000
M.1846	Glaxo Wellcome/Smithkline Beecham	8.5.2000	C		
M.1892	Sara Lee/Courtaulds	8.5.2000	C	164	14.6.2000
M.1745	EADS	11.5.2000	C	307	26.10.2000
M.1937	Skandia Life/Diligentia	11.5.2000	C	266	16.9.2000
M.1901	Cap Gemini/Ernst & Young	17.5.2000	C	262	13.9.2000
M.1891	BP Amoco/Castrol	18.5.2000	C	301	21.10.2000
M.1908	Alcatel/Newbridge Networks	19.5.2000	C	169	17.6.2000
M.1919	Alcoa/Cordant	19.5.2000	C	289	12.10.2000
M.1961	NHS (San Paolo-IMI)/MWCR (Schroders)	19.5.2000	C		
M.1878	Pfizer/Warner-Lambert	22.5.2000	C	210	22.7.2000
M.1956	Ford/Autonova	24.5.2000	C		
M.1780	LVMH/Prada/Fendi	25.5.2000	C	169	17.6.2000
M.1946	Bellsouth/SBC/JV	26.5.2000	C	202	15.7.2000
M.1960	Carrefour/Marinopoulos	26.5.2000	C	183	30.6.2000
M.1929	Magneti Marelli/Seima	29.5.2000	C		
M.1930	Ahlstrom/Andritz	30.5.2000	C		
M.1944	HSBC/CCF	30.5.2000	C	187	6.7.2000
M.1948	Techpack International/Valois	30.5.2000	C	289	12.10.2000
M.1898	TUI Group/GTT Holding	31.5.2000	C	196	12.7.2000

M.1959	Meritor/Arvin	31.5.2000	C	169	17.6.2000
M.1968	Solectron/Nortel	31.5.2000	C	236	18.8.2000
M.1970	Johnson&Johnson/Mercury Asset Management/Agora Healthcare Services JV	8.6.2000	C	237	19.8.2000
M.1989	Winterthur/Colonial	9.6.2000	C	198	13.7.2000
M.1957	VIAG Interkom/Telenor Media	14.6.2000	C		
M.1858	Thomson-CSF/RACAL (II)	15.6.2000	C		
M.1947	ABN Amro Lease Holding/Dial Group	15.6.2000	C	237	19.8.2000
M.1950	Toyoda Automatic Loom Works/BT Industries	15.6.2000	C		
M.1975	Deutsche Bank/Eurobank/Lamda Development/JV	15.6.2000	C	238	22.8.2000
M.1916	RTL Newmedia/Primus-Online	20.6.2000	C	256	7.9.2000
M.1933	Citigroup/Flender	20.6.2000	C	257	8.9.2000
M.1938	BT/Telfort	21.6.2000	C	255	6.9.2000
M.1974	Compagnie De Saint-Gobain/Raab Karcher	22.6.2000	C	319	8.11.2000
M.2003	Carlyle/Gruppo Riello	27.6.2000	C	322	11.11.2000
M.2004	Investcorp/Chase Capital Investments/Gerresheimer Glas	27.6.2000	C	354	9.12.2000
M.1900	Solvay/Plastic Omnium/JV	28.6.2000	C	31	31.1.2001
M.1997	Schroders/Liberty International Pension	28.6.2000	C	236	18.8.2000
M.1859	ENI/Galp	29.6.2000	C		
M.1958	Bertelsmann/GBL/Pearson TV	29.6.2000	C		
M.1966	Phillips/Chevron/JV	29.6.2000	C	237	19.8.2000
M.1972	Granada/Compass	29.6.2000	C	237	19.8.2000
M.1978	Telecom Italia/NEWS Television/Stream	29.6.2000	C		
M.1998	Ford/Landrover	29.6.2000	C	209	21.7.2000
M.1932	BASF/American Cyanamid (AHP)	30.6.2000	C	354	9.12.2000
M.1839	Halbergerhütte/Bopp & Reuther/Muffenrohr	4.7.2000	C	43	9.2.2001
M.1877	Boskalis/HBG	4.7.2000	C	320	9.11.2000
M.2006	Enron/MG	4.7.2000	C		
M.1996	SCA/Graninge/JV	5.7.2000	C	258	9.9.2000
M.1936	Siemens Business Services/Lufthansa Systems/Synavion	6.7.2000	C	238	22.8.2000
M.2024	Invensys/Baan	7.7.2000	C	286	10.10.2000
M.1964	Planet Internet/Fortis Bank/Mine JV	10.7.2000	C	374	28.12.2000
M.1925	Scottish & Newcastle/Groupe Danone	11.7.2000	C	238	22.8.2000
M.1943	Telefonica/Endemol	11.7.2000	C	235	17.8.2000
M.2027	Deutsche Bank/SAP/JV	13.7.2000	C	254	5.9.2000
M.1949	Western Power Distribution (WPD)/Hyder	14.7.2000	C	261	12.9.2000
M.2026	Clear Channel Communications/SFX Entertainment	14.7.2000	C	366	20.12.2000
M.2034	Hagemeyer/WF Electrical	17.7.2000	C	251	1.9.2000
M.1939	Rexam (PLM)/American National CAN	19.7.2000	C		
M.1993	Rhodia/Raisio/JV	20.7.2000	C	16	18.1.2001
M.2012	CGNU/Aseval	20.7.2000	C	275	27.9.2000
M.2028	ABB/Bilfinger/MVV Energie/JV	25.7.2000	C	250	31.8.2000
M.2002	Preussag/Thomson	26.7.2000	C	234	15.8.2000
M.2008	AOM/Air Liberté/Air Littoral	27.7.2000	C	238	22.8.2000
M.2025	GE Capital/BTPS/MEPC	27.7.2000	C	270	21.9.2000
M.1994	Andersen Consulting/BT/JV	28.7.2000	C	361	15.12.2000
M.2037	BNP Paribas/PHH	28.7.2000	C	267	19.9.2000

M.2046	Valeo/Robert Bosch/JV	28.7.2000	C		
M.1884	Mondi/Frantschach/Assidomän	31.7.2000	C	321	10.11.2000
M.1954	ACS/Sonera Vivendi/XFERA	31.7.2000	C	234	15.8.2000
M.1819	Rheinbraun/OMV/Cokowi (se ECSC.1320)	1.8.2000	C	269	20.9.2000
M.2062	Rio Tinto/North	1.8.2000	C	250	31.8.2000
M.1969	UTC/Honeywell/I2/MY Aircraft.com	4.8.2000	C	289	12.10.2000
M.1979	CDC/Banco Urquijo/JV	4.8.2000	C	29	30.1.2001
M.2020	Metsä-Serla/Modo	4.8.2000	C	256	7.9.2000
M.2023	Brambles/Ermewa/JV	4.8.2000	C	271	22.9.2000
M.2036	Valeo/Labinal	4.8.2000	C	289	12.10.2000
M.2047	Bayerische Hypo- und Vereinsbank/Ixos/Mannesmann/Memiq	4.8.2000	C		
M.2051	Nordic Capital/Hiag/Nybron/Bauwerk	4.8.2000	C		
M.2053	Telenor/Bell South/Sonofon	4.8.2000	C	295	18.10.2000
M.1922	Siemens/Bosch/Atecs	11.8.2000	C	6	10.1.2001
M.1926	Telefonica/Tyco/JV	11.8.2000	C	255	6.9.2000
M.2016	France Télécom/Orange	11.8.2000	C	261	12.9.2000
M.2029	Tate & Lyle/Amylum	11.8.2000	C	250	31.8.2000
M.2052	Industri Kapital/Alfa-Laval Holding	11.8.2000	C	369	22.12.2000
M.1952	RWE/Iberdrola/Tarragona Power JV	21.8.2000	C	265	15.9.2000
M.2011	Delta Selections/Arla Foods Hellas	21.8.2000	C	330	21.11.2000
M.2056	Sonera Systems/ICL Invia/Data-Info/JV	21.8.2000	C	322	11.11.2000
M.2063	SEI/Mitsubishi Electric/JV	21.8.2000	C	303	24.10.2000
M.2078	UBS Capital/Heiploeg Shellfish International	21.8.2000	C		
M.2091	HSBC Private Equity Investments/BBA Friction Materials	21.8.2000	C	289	12.10.2000
M.2044	Interbrew/Bass	22.8.2000	C	293	14.10.2000
M.2000	WPP Group/Young & Rubicam	24.8.2000	C	266	16.9.2000
M.2035	Doughty Hanson/Rank Hovis Mcdougall	24.8.2000	C	42	8.2.2001
M.2119	E.On/AVS/Schmalbach-Lubeca	24.8.2000	C	289	12.10.2000
M.2021	Snecma/Labinal	25.8.2000	C	289	12.10.2000
M.2032	SCA Packaging/Metsä Corrugated	25.8.2000	C		
M.2086	Deutsche Bank/Hamburgische Immobilien Handlung/DLI	28.8.2000	C		
M.1913	Lufthansa/Menzies/LGS/JV	29.8.2000	C	127	27.4.2001
M.2059	Siemens/Dematic/VDO/Sachs	29.8.2000	C	369	22.12.2000
M.2071	Riva/Sam (se ECSC.1340)	29.8.2000	C		
M.2093	Airtours/Frosch Touristik (FTI)	29.8.2000	C	324	15.11.2000
M.2095	Sextant/Diehl	29.8.2000	C	290	13.10.2000
M.2057	Randstad/VNU/JV	30.8.2000	C	368	21.12.2000
M.2015	TotalFina/Saarberg/MMH	31.8.2000	C	330	21.11.2000
M.1951	BT/Japan Telecom/Vodafone Airtouch/JV	1.9.2000	C	274	26.9.2000
M.1980	Volvo/Renault V.I.	1.9.2000	C	301	21.10.2000
M.2075	Newhouse/Jupiter/Scudder/M & G/JV	1.9.2000	C	322	11.11.2000
M.2077	Clayton Dubilier & Rice/Italtel	1.9.2000	C	352	8.12.2000
M.2120	Toyota Motor Corporation/Toyota GB	1.9.2000	C	286	10.10.2000
M.1783	ZF Gotha/Graziano Trasmissioni/JV	4.9.2000	C	42	8.2.2001
M.1987	BASF/Bayer/Hoechst/Dystar	5.9.2000	C	376	29.12.2000
M.2045	Salzgitter/Mannesmannröhren-Werke (se ECSC.1336)	5.9.2000	C		

M.2099	Hutchison/Ntt DoCoMo/KPN Mobile/JV	5.9.2000	C		
M.2076	Ifil/Alpitour	7.9.2000	C	323	14.11.2000
M.1982	Telia/Oracle/Drutt	11.9.2000	C	374	28.12.2000
M.2087	Feu Vert/Carrefour/Autocenter Delauto	11.9.2000	C	325	16.11.2000
M.2113	Cinven/MCKechnie	11.9.2000	C	295	18.10.2000
M.2114	Sanpaolo/Schroder/Omega/C.E.G./JV	11.9.2000	C	29	30.1.2001
M.2122	BAT/Cap Gemini/Ciberion	11.9.2000	C	277	29.9.2000
M.1973	Telecom Italia/Endesa/Union Fenosa	12.9.2000	C	286	10.10.2000
M.2104	MIG/Carlyle/Eutectic and Castolin	12.9.2000	C		
M.2131	BCP/Interamericain/Novabank/JV	15.9.2000	C	29	30.1.2001
M.2069	Alstom/Fiat Ferroviaria	18.9.2000	C		
M.2082	PSA/Vivendi/Wappi!	22.9.2000	C	341	1.12.2000
M.2110	Deutsche Bank/SEI/JV	25.9.2000	C	324	15.11.2000
M.2116	Flextronics/Italdata	25.9.2000	C	354	9.12.2000
M.2118	Telenor/Procuritas/Isab/Newco	25.9.2000	C	29	30.1.2001
M.2128	ABB Lummus/Engelhard/Equistar/Novolen	25.9.2000	C		
M.2130	Belgacom/Teledanmark/T-Mobile International/ Ben Nederland Holding	25.9.2000	C		
M.2133	Hicks/Bear Stearns/Johns Manville	25.9.2000	C	289	12.10.2000
M.2136	Schroder Ventures/Memec	25.9.2000	C	322	11.11.2000
M.2147	VNU/Hearst/Stratosfera	25.9.2000	C	16	18.1.2001
M.1990	Unilever/Bestfoods	28.9.2000	C	311	31.10.2000
M.2074	Tyco/Mallinckrodt	28.9.2000	C	318	7.11.2000
M.2084	CSM/European Bakery Supplies Business (Unilever)	28.9.2000	C	325	16.11.2000
M.2094	HT-Troplast/Kömmerling	28.9.2000	C	341	1.12.2000
M.2115	Carrefour/GB	28.9.2000	C	16	18.1.2001
M.2153	BHP/Mitsubishi/QCT	28.9.2000	C		
M.2107	TXU Germany/Stadtwerke Kiel	29.9.2000	C		
M.2138	SAP/Siemens/JV	2.10.2000	C		
M.2039	HVB/Commerzbank/DB/Dresdner/JV	4.10.2000	C	330	21.11.2000
M.2146	SHV/NPM Capital	4.10.2000	C	313	1.11.2000
M.2096	Bayer/Deutsche Telekom/Infraserv/JV	6.10.2000	C	29	30.1.2001
M.2121	Thyssen Krupp Werkstoffe/Röhm	9.10.2000	C		
M.2127	Daimlerchrysler/Detroit Diesel Corporation	9.10.2000	C	368	21.12.2000
M.2151	Atos/Origin	9.10.2000	C	368	21.12.2000
M.2158	Credit Suisse Group/Donaldson, Lufkin & Jenrette	9.10.2000	C	348	5.12.2000
M.2135	NCR/4FRONT	12.10.2000	C	348	5.12.2000
M.2162	Mopla/Deutsche Bank/Trevira	12.10.2000	C		
M.2050	Vivendi/Canal+/Seagram	13.10.2000	C	311	30.10.2000
M.2101	General Mills/Pillsbury/Diageo	13.10.2000	C	71	3.3.2001
M.2070	Tietoenator/EDB Business Partner/JV	16.10.2000	C		
M.2072	Phillip Morris/Nabisco	16.10.2000	C	351	7.12.2000
M.2137	SLDE/NTL/MSCP/Noos	16.10.2000	C	29	30.1.2001
M.2061	Airbus	18.10.2000	C	357	13.12.2000
M.2123	Banco Commercial Portugues/ Banco De Sabadell/Ibersecurities	18.10.2000	C		
M.2134	Avnet/VEBA Electronics	18.10.2000	C	354	9.12.2000

M.2154	C3D/Rhone/GO-Ahead	20.10.2000	C		
M.2161	Ahold/Superdiplo	23.10.2000	C	340	30.11.2000
M.2155	France Télécom/Schmid/Mobilcom	24.10.2000	C	130	1.5.2001
M.2173	Ergo/B.B.V. Italia	24.10.2000	C		
M.2048	Alcatel/Thomson Multimedia/JV	26.10.2000	C	348	5.12.2000
M.2102	Magneti Marelli/Magneti Marelli Automotive Lighting Business JV	26.10.2000	C		
M.2111	Alcoa/British Aluminium	27.10.2000	C	348	5.12.2000
M.2145	Apollo Group/Shell Resin Business	27.10.2000	C		
M.2157	Skanska/Kvaerner Construction	27.10.2000	C		
M.2165	Gruner + Jahr/Publigroupe/G + J Medien	27.10.2000	C		
M.2181	RWE/Thames Water	27.10.2000	C	362	16.12.2000
M.2179	Compart/Falck (II)	3.11.2000	C	374	28.12.2000
M.2066	Dana/Getrag	7.11.2000	C	51	16.2.2001
M.2140	Bawag/PSK	7.11.2000	C	362	16.12.2000
M.2172	Babcock Borsig/MG Technologies/SAP Markets/EC4EC	7.11.2000	C	56	22.2.2001
M.2148	ABB/Avireal/JV	8.11.2000	C		
M.2184	Kohlberg Kravis Roberts/Laporte	13.11.2000	C	369	22.12.2000
M.2191	BT/Amadeus/JV	13.11.2000	C		
M.2125	Hypo Vereinsbank/Bank Austria	14.11.2000	C	362	16.12.2000
M.2167	Citigroup/Associates	14.11.2000	C	369	22.12.2000
M.2168	Snecma/Hurel-Dubois	14.11.2000	C	78	10.3.2001
M.2186	Preussag/Nouvelles Frontieres	14.11.2000	C	39	7.2.2001
M.2065	Achmea/BCP/Eureko	17.11.2000	C	376	29.12.2000
M.2144	Telefónica/Sonera/German UMTS JV	17.11.2000	C	369	22.12.2000
M.2203	Minority Equity Investments/UBF	17.11.2000	C	369	22.12.2000
M.2194	CCF-Loxxia/Credit Lyonnais-Slibail/JV	21.11.2000	C	105	5.4.2001
M.1501	GKN Westland/Agusta/JV	22.11.2000	C		
M.2109	Reuters/Verlagsgruppe Handelsblatt/Meteor	22.11.2000	C	361	15.12.2000
M.2152	Scottish & Newcastle/JV/Centralcer	22.11.2000	C	357	13.12.2000
M.2215	Techint/Stella/James Jones/Sirti JV	22.11.2000	C	368	21.12.2000
M.1896	Fiat/Unicredito Banca Mobiliare/JV	27.11.2000	C		
M.2183	Smiths Industries/TI Group	28.11.2000	C	21	24.1.2001
M.2195	Cap Gemini/Vodafone/JV	29.11.2000	C		
M.2209	EDF Group/Cottam Power Station	29.11.2000	C		
M.2105	SJPC/SCP De Milo/De Milo	30.11.2000	C		
M.2124	ISP/ESPN/Globosat – JV	4.12.2000	C		
M.2180	Outokumpu/Avesta Sheffield (se även ECSC.1342)	4.12.2000	C	83	14.3.2001
M.2202	Stinnes/HCI	4.12.2000	C	54	21.2.2001
M.2090	Liverpool Victoria Friendly Society/AC Ventures/JV	6.12.2000	C	51	16.2.2001
M.2204	Endesa/Telecom Italia/Union Fenosa/Auna	6.12.2000	C	374	28.12.2000
M.2193	Alliance Unichem/Interpharm	7.12.2000	C	16	18.1.2001
M.2196	Enron/Bergmann/Hutzler	7.12.2000	C	76	8.3.2001
M.2200	Deutsche Bank/DBG/Varta	7.12.2000	C	31	31.1.2001
M.2206	Ratos/Quality-Laboratories	7.12.2000	C		
M.2159	Creditanstalt/Lufthansa Airplus Servicekarten/AUA Beteiligungen/Airplus	8.12.2000	C		

M.2175	Dow Chemical/Gurit-Essex	8.12.2000	C		
M.2198	EL.FI/Moulinex	8.12.2000	C	31	31.1.2001
M.2199	Quantum/Maxtor	8.12.2000	C	68	2.3.2001
M.2217	Celestica/NEC Technologies UK	13.12.2000	C		
M.2225	Fortis/ASR	13.12.2000	C	54	21.2.2001
M.2236	SHFCLP (La Poste)/Mayne Nickless Europe	13.12.2000	C	368	21.12.2000
M.1378	Hoechst/Rhône-Poulenc	14.12.2000	C		
M.2188	NEC/Schott Glas/NEC Schott JV	14.12.2000	C	54	21.2.2001
M.2253	Edizione Holding/NHS/Comune Di Parma/AMPS	14.12.2000	C	27	27.1.2001
M.2210	Georg Fischer/West LB/Krupp Werner & Pfleiderer	15.12.2000	C	42	8.2.2001
M.2245	Metsä-Serla/Zanders	15.12.2000	C	29	30.1.2001
M.1863	Vodafone/BT/Airtel JV	18.12.2000	C	27	8.2.2001
M.2233	AGF/Zwolsche Algemeene	18.12.2000	C		
M.2092	Repsol Quimica/Borealis/JV	19.12.2000	C	16	18.1.2001
M.2235	Corus Group/Cogifer/JV (se ECSC.1347)	19.12.2000	C	15	17.1.2001
M.2238	Solectron/Natsteel Electronics	19.12.2000	C		
M.2251	AOL/Banco Santander/JV	19.12.2000	C	51	16.2.2001
M.2156	REWE/Sair Group/LTU	20.12.2000	C	29	30.1.2001
M.2211	Universal Studio Networks/De Facto 829 (NTL)/Studio Channel Limited	20.12.2000	C		
M.2224	Siemens/Demag Krauss-Maffei	20.12.2000	C	91	22.3.2001
M.2232	Marinopoulos Abette/Sephora Holding/JV	20.12.2000	C	46	13.2.2001
M.2241	Peugeot/Sommer Allibert	20.12.2000	C	31	31.1.2001
M.2230	Sanmina/Siemens/Inboard Leiterplattentechnologie	21.12.2000	C		
M.2213	Du Pont/Sabanci Holdings/JV	22.12.2000	C		
M.2243	Stora Enso/Assi-Domän/JV	22.12.2000	C	49	15.2.2001
M.2250	Du Pont/Air Products Chemicals/JV	22.12.2000	C		

JV.34	BT/Autostrade/BLU	4.1.2000	C	342	30.11.1999
JV.35	Beiselen/Bay WA/MG Chemag	1.2.2000	C	5	8.1.2000
JV.30	BVI Television (Europe)/SPE Euromovies Investments/Europe Movieco Partners	3.2.2000	C	7	11.1.2000
JV.36	TXU Europe/EDF-London Investments	3.2.2000	C	5	8.1.2000
JV.38	KPN/Bellsouth/E-Plus	18.2.2000	C	5	8.1.2000
JV.32	Granaria/Ültje/Intersnack/May Holding	28.2.2000	C	342	30.11.1999
JV.39	Bertelsmann/Planeta/NEB	28.2.2000	C	35	8.2.2000
JV.37	B Sky B/Kirch Pay TV	21.3.2000	C	7	11.1.2000
JV.42	Asahi Glass/Mitsubishi/F2 Chemicals	21.3.2000	C		22.3.2000
JV.44	Hitachi/NEC – Dram/JV	3.5.2000	C	96	5.4.2000
JV.45	Bertelsmann/Kooperativa Förbundet/BOL Nordic	12.5.2000	C	108	14.4.2000
JV.40	Canal+/Lagardere/Canalsatellite	22.6.2000	C	145	25.5.2000
JV.46	Blackstone/CDPQ/Kabel NRW	19.6.2000	C	114	20.4.2000
JV.47	Canal+/Lagardere/Liberty Media/Multithématique	22.6.2000	C	145	25.5.2000
JV.48	Vodafone/Vivendi/Canal Plus	20.7.2000	C	165	15.6.2000
JV.50	Blackstone/CDPQ/Kabel BW	1.8.2000	C	190	8.7.2000
JV.51	Bertelsmann/Mondadori/Bol Italia	1.9.2000	C	232	12.8.2000

1.2 Beslut enligt artikel 8 i rådets förordning (EEG) nr 4064/89

Ärende nr	Namn	Datum för beslut	Offentliggörande
M.1630	Air Liquide/BOC	18.1.2000	Ej offentliggjort
M.1641	Linde/AGA	9.2.2000	Webbplats [35]
M.1628	Totalfina/Elf Aquitaine	9.2.2000	Webbplats [35]
M.1663	Alcan/Alusuisse	14.3.2000	Webbplats [35]
M.1672	Volvo/Scania	15.3.2000	Webbplats [35]
M.1636	MMS/Dasa/Astrium	21.3.2000	Webbplats [35]
M.1693	Alcoa/Reynolds	3.5.2000	Webbplats [35]
M.1671	Dow Chemical/Union Carbide	3.5.2000	Webbplats [35]
M.1673	VEBA/VIAG (se även ECSC.1321)	13.6.2000	Webbplats [35]
M.1741	MCI Worldcom/Sprint	28.6.2000	Ej offentliggjort
M.1813	Industri Kapital (Nordkem)/Dyno	12.7.2000	Webbplats [35]
M.1882	Pirelli/BICC	19.7.2000	Webbplats [35]
M.1806	Astra Zeneca/Novartis	26.7.2000	Ej offentliggjort
M.1879	Boeing/Hughes	27.9.2000	Webbplats [35]
M.1845	AOL/Time Warner	11.10.2000	Webbplats [35]
M.1940	Framatome/Siemens/Cogema/JV	6.12.2000	Ej offentliggjort
M.2060	Bosch/Rexroth	13.12.2000	Webbplats [35]

2. Beslut enligt artikel 66 i EKSG-fördraget

Ärende nr	Namn	Datum för beslut
ECSC.1319	VIAG (ASD)/Richardson Westgarth	12.1.2000
ECSC.1322	Scholz/Loacker/Saarlandische Rohprodukte	4.2.2000
ECSC.1325	EMR/MPRH	10.4.2000
ECSC.1328	Salzgitter/HSP	27.4.2000
ECSC.1321	VEBA/VIAG (se även M.1673)	13.6.2000
ECSC.1331	Anglo American/Shell Coal	20.7.2000
ECSC.1320	Rheinbraun/OMV/Cokowi (se även M.1819)	1.8.2000
ECSC.1340	RIVA/SAM (se även M.2071)	29.8.2000
ECSC.1336	Salzgitter/Mannesmannröhren-Werke (se även M.2045)	14.9.2000
ECSC.1329	Corus/Wuppermann/JV	2.10.2000
ECSC.1341	RAG/North Goonyella	7.11.2000
ECSC.1342	Outokumpu/Avesta Sheffield (se även M.2180)	4.12.2000
ECSC.1344	RAG/Sidarfin/BBCT	22.12.2000

[35] (http://europa.eu.int/comm/competition/mergers/cases/).

E — Pressmeddelanden

1. Beslut enligt artiklarna 6 och 8 i rådets förordning (EEG) nr 4064/89

1.1 Beslut enligt artikel 6.1 i rådets förordning (EEG) nr 4064/89

Referens	Datum	Ämne
IP/00/5	6.1.2000	Kommissionen godkänner Fortums övertagande av Elektrizitätswerk Wesertal
IP/00/21	12.1.2000	Kommissionen godkänner Banco Santander Central Hispanos (BSCH) förvärv av två portugisiska banker som ingår i Champalimaudkoncernen
IP/00/28	13.1.2000	Kommissionen ger klartecken för Gehes förvärv av Herba
IP/00/29	13.1.2000	Kommissionen ger klartecken för Generalis förvärv av INA förutsatt att vissa åtaganden fullgörs
IP/00/32	13.1.2000	Kommissionen hänskjuter koncentrationsärendet Anglo American/Tarmac till de brittiska konkurrensmyndigheterna
IP/00/39	18.1.2000	Kommissionen ger klartecken för ett gemensamt företag mellan Ahlström och CapMan packaging
IP/00/63	20.1.2000	Kommissionen ger klartecken för samgåendet mellan ubåtstillverkarna Howaldtswerke-Deutsche Werft (Tyskland) och Kockums (Sverige)
IP/00/74	26.1.2000	Carrefour/Promodes: kommissionen hänskjuter analysen av lokala områden till de franska och spanska myndigheterna och godkänner resten av transaktionen om vissa åtaganden fullgörs
IP/00/80	27.1.2000	Kommissionen ger klartecken för ett gemensamt företag mellan Freudenberg och Phoenix
IP/00/81	27.1.2000	Kommissionen godkänner BellSouths förvärv av Vodafone Airtouchs andel i E-Plus
IP/00/92	1.2.2000	Kommissionen fastställer att BellSouths förvärv av VR Telecommunications andel i E-Plus faller utanför gemenskapsbestämmelserna
IP/00/105	3.2.2000	Kommissionen godkänner ett gemensamt företag mellan General Electric Company (Förenta staterna) och Thomson-CSF (Frankrike) på området för flygsimuleringsutbildning
IP/00/106	3.2.2000	Kommissionen godkänner upplösningen av BP:s och Mobils gemensamma företag för produktion och återförsäljning av bränsle och smörjmedel; upplösningen var ett villkor för beslutet om att godkänna fusionen Exxon/Mobil
IP/00/109	4.2.2000	Kommissionen ger klartecken för Finalrealms förvärv av United Biscuits
IP/00/110	4.2.2000	Kommissionen ger klartecken för förvärv som genomförs av Suzuki Motor Corporation
IP/00/114	5.2.2000	Kommissionen inleder en fördjupad undersökning av fusionen mellan VEBA och VIAG
IP/00/118	7.2.2000	Kommissionen ger klartecken för fusionen mellan de svenska försvarsföretagen Saab och Celsius
IP/00/126	8.2.2000	Kommissionen ger klartecken för Electrabels (Belgien) förvärv av den nederländska elproducenten EPON
IP/00128	8.2.2000	Kommissionen godkänner Air Express Internationals förvärv av Deutsche Post AG
IP/00/129	8.2.2000	Kommissionen ger klartecken för fusionen mellan Hellenic Bottling Company och Coca-Cola Beverages plc, förutsatt att vissa åtaganden fullgörs
IP/00/135	9.2.2000	Kommissionen godkänner att TotalFina tar kontroll över Elf Aquitaine förutsatt att omfattande ändringar görs i den ursprungligen anmälda planen
IP/00/150	14.2.2000	Kommissionen godkänner ett gemensamt företag inom pappersindustrin
IP/00/172	21.2.2000	Kommissionen godkänner Volkswagen AG:s förvärv av Europcar International S.A.

IP/00/174	21.2.2000	Kommissionen inleder en fullständig undersökning av fusionen MCI WorldCom/Sprint
IP/00/177	22.2.2000	Kommissionen ger klartecken för Bayer AG:s förvärv av Lyondell Chemical Companys polyeterpolyolverksamhet
IP/00/188	25.2.2000	Kommissionen inleder en fördjupad undersökning av Industri Kapitals förvärv av Dyno ASA på kemikaliemarknaden
IP/00/194	28.2.2000	Kommissionen ger klartecken för Celesticas förvärv av IBM:s kontraktstillverkning av elektronik i Italien och Förenta staterna
IP/00/197	28.2.2000	Kommissionen godkänner Telekom Austrias deltagande i Libro
IP/00/200	29.2.2000	Kommissionen godkänner att Bertelsmann och Planeta bildar det gemenamma företaget Nuevas Ediciones de Bolsillo (NEB)
IP/00/205	1.3.2000	Kommissionen ger klartecken för Solectrons förvärv av Ericssons verksamhet inom tillverkning av telefonväxelutrustning i Sverige och Frankrike
IP/00/212	1.3.2000	Kommissionen ger klartecken för KKR-koncernens förvärv av Bosch Telekom Private Networks
IP/00/214	1.3.2000	Kommissionen godkänner MAN Nutzfahrzeuge AG:s (Tyskland) förvärv av ERF (Holdings) plc (Förenade kungariket)
IP/00/241	9.3.2000	Kommissionen ger klartecken för Unilever Frances förvärv av Amora-Maille förutsatt att vissa åtaganden fullgörs
IP/00/258	14.3.2000	Alcan avstår från sina planer på att förvärva Pechiney för att undvika möjligheten att kommissionen fattar ett beslut om att förbjuda koncentrationen
IP/00/267	16.3.2000	Kommissionen ger klartecken för Emerson Electrics förvärv av Ericsson Energy Systems
IP/00/275	21.3.2000	Kommissionen godkänner Vattenfalls och Freie und Hansestadt Hamburgs förvärv av den gemensamma kontrollen över HEW
IP/00/279	21.3.2000	Kommissionen godkänner BskyB:s deltagande i KirchPayTV
IP/00/281	21.3.2000	Kommisssionen inleder en fördjupad undersökning av sammanslagningen av Novartis och AstraZenecas verksamhet på området för växtskyddsmedel
IP/00/282	21.3.2000	Kommissionen ger klartecken för CLT-UFA:s förvärv av News andel i den tyska tv-kanalen VOX
IP/00/287	22.3.2000	Kommissionen inleder en fördjupad undersökning av koncentrationen Microsoft/Liberty Media/Telewest
IP/00/293	24.3.2000	Kommissionen godkänner Compagnie de Saint-Gobains övertagande av Meyer International plc
IP/00/302	28.3.2000	Kommissionen godkänner BT:s förvärv av ESAT
IP/00/308	30.3.2000	Kommissionen ger klartecken för Citigroups (Förenta staterna) förvärv av en del av Schroders (Förenade kungariket)
IP/00/313	30.3.2000	Kommissionen ger klartecken för ett gemensamt företag mellan Shell och BASF förutsatt att vissa åtaganden fullgörs
IP/00/315	30.3.2000	Kommissionen ger klartecken för fusionen mellan Monsanto (Förenta staterna) och Pharmacia & Upjohn (Förenta staterna) på vissa villkor
IP/00/323	3.4.2000	Kommissionen godkänner ett samgående inom sektorn för finansiella tjänster
IP/00/324	3.4.2000	Kommissionen ger klartecken för 3M:s förvärv av Quantes telekomponentsverksamhet
IP/00/325	3.4.2000	Kommissionen godkänner ett gemensamt företag mellan Preussag och VA Technologie
IP/00/327	4.4.2000	Kommissionen godkänner att NEC och Mitsubishi bildar ett gemensamt företag på området för bildskärmar till persondatorer
IP/00/328	4.4.2000	Kommissionen godkänner ett gemensamt företag mellan Voith och Siemens på vattenkraftsområdet
IP/00/342	7.4.2000	Kommissionen godkänner Carrefours förvärv av kontrollen över den italienska återförsäljaren Gruppo GS

IP/00/343	7.4.2000	Kommissionen godkänner ett gemensamt företag mellan Ahold, ICA-Förbundet och Canica
IP/00/346	10.4.2000	Kommissionen godkänner Lafarges förvärv av Blue Circle
IP/00/352	11.4.2000	Kommissionen ger klartecken för fusionen mellan MeritaNordbanken och UniDanmark
IP/00/373	12.4.2000	Kommissionen ger klartecken för fusionen mellan Vodafone Airtouch och Mannesmann AG på vissa villkor
IP/00/385	14.4.2000	Kommissionen ger klartecken för fusionen mellan CGU och Norwich Union
IP/00/386	14.4.2000	Kommissionen ger klartecken för Arrow Electronics, Inc.:s förvärv av kontrollen över Tekelec Europe, S.A.
IP/00/390	14.4.2000	Kommissionen meddelar VEBA och VIAG sina invändningar mot det föreslagna samgåendet
IP/00/394	18.4.2000	Kommissionen inleder en fördjupad undersökning av Pirellis planerade övertagande av BICC
IP/00/395	18.4.2000	Kommissionen godkänner ett gemensamt företag mellan Bayer och Röhm inom branschen för polykarbonatskivor
IP/00/396	18.4.2000	Kommissionen ger klartecken för ett gemensamt företag mellan Reuters och Equant
IP/00/415	28.4.2000	Kommissionen ger klartecken för ett gemensamt företag mellan Telefónicas TERRA och Amadeus för försäljning av resor på Internet
IP/00/416	28.4.2000	Kommissionen ger klartecken för Telias och Commerzbanks förvärv av den gemensamma kontrollen över investmentbolagen FNH och TCI
IP/00/417	28.4.2000	Kommissionen ger klartecken för Dow Chemicals förvärv av kontrollen över tyska BSL
IP/00/420	2.5.2000	Kommissionen godkänner Siemens AG:s övertagande av Robert Bosch GmbH:s mobiltelefonverksamhet
IP/00/438	4.5.2000	Kommissionen ger klartecken för samgåendet mellan Ocean och Exel inom sektorn för logistiktjänster
IP/00/439	4.5.2000	Kommissionen godkänner bildandet av ett gemensamt företag mellan Hitachi och NEC för tillverkning av DRAM-minnen
IP/00/446	8.5.2000	Kommissionen ger klartecken för Nabiscos förvärv av United Biscuits
IP/00/451	8.5.2000	Kommissionen godkänner Preussags förvärv av Hebel
IP/00/452	10.5.2000	Kommissionen godkänner på vissa villkor fusionen mellan Glaxo Wellcome och SmithKline Beecham
IP/00/453	10.5.2000	Kommissionen ger klartecken för Sara Lees köp av Courtaulds Textiles förutsatt att varumärket Well säljs
IP/00/473	12.5.2000	Kommissionen ger klartecken för Skandia Life Insurances förvärv av Diligentia
IP/00/478	15.5.2000	Kommissionen godkänner att Bertelsmann köper andelar i den nordiska Internetbokhandeln Bokus
IP/00/492	18.5.2000	Kommissionen godkänner Cap Geminis köp av Ernst & Youngs globala konsult- och IT-verksamhet
IP/00/494	19.5.2000	Kommissionen ger klartecken för BP Amocos övertagande av Burmah Castrol
IP/00/496	19.5.2000	Europeiska kommissionen ger klartecken för Alcoas köp av Cordant Technologies
IP/00/499	22.5.2000	Kommissionen godkänner SanPaolo IMI:s och Schroders Groups övertagande av MWCR
IP/00/500	22.5.2000	Kommissionen ger klartecken för Alcatels övertagande av Newbridge Networks
IP/00/509	23.5.2000	Kommissionen godkänner fusionen mellan Pfizer och Warner-Lambert förutsatt att vissa åtaganden uppfylls
IP/00/528	25.5.2000	Kommissionen ger klartecken för Fords övertagande av kontrollen över Autonova
IP/00/535	26.5.2000	Kommissionen godkänner LVMH:s och Pradas gemensamma övertagande av kontrollen över Fendi

IP/00/539	29.5.2000	Kommissionen inleder en fullständig undersökning av Boeings förvärv av Hughes Electronics satellitverksamhet
IP/00/542	29.5.2000	Kommissionen godkänner ett amerikanskt gemensamt företag mellan BellSouth och SBC Communications
IP/00/543	29.5.2000	Kommissionen godkänner att Carrefour och Marinopoulos bildar ett gemensamt företag i Grekland
IP/00/548	30.5.2000	Kommissionen ger klartecken för Magneti Marellis övertagande av Seima
IP/00/559	31.5.2000	Kommissionen godkänner ett gemensamt företag mellan Ahlström Machinery och Andritz på området för utrustning till cellulosa- och pappersindustrin
IP/00/560	31.5.2000	Kommissionen ger klartecken för HSBC Holdings övertagande av den franska banken CCF
IP/00/561	31.5.2000	Kommissionen godkänner bildandet av ett gemensamt företag mellan Techpack International och Aptar/Valois inom förpackningsbranschen
IP/00/568	31.5.2000	Kommissionen godkänner TUI:s övertagande av reserarrangören GTT
IP/00/570	31.5.2000	Kommissionen ger klartecken för avknoppningen av Nortel Networks tillverkningsanläggningar till Solectron
IP/00/574	5.6.2000	Kommissionen godkänner fusionen mellan Arvin och Meritor
IP/00/594	9.6.2000	Kommissionen ger klartecken för Johnson & Johnsons gemensamma företag med Mercury Asset Management
IP/00/603	13.6.2000	Kommissionen ger klartecken för Winterthur Lifes övertagande av Colonial
IP/00/617	14.6.2000	Kommissionen inleder en fördjupad undersökning av fusionen Time Warner/EMI
IP/00/618	15.6.2000	Kommissionen inleder en fördjupad undersökning av Swissairs förvärv av en andel i det portugisiska flygbolaget Portugália
IP/00/622	15.6.2000	Kommissionen godkänner Telenor Medias och Viag Interkoms gemensamma företag i telefonkatalogbranschen
IP/00/627	16.6.2000	Kommissionen ger klartecken för bildandet av ett gemensamt företag inom mäklarbranschen i Grekland
IP/00/628	16.6.2000	Kommissionen ger klartecken för Thomson-CSF:s förvärv av Racal
IP/00/629	16.6.2000	Kommissionen godkänner att ABN:s dotterbolag för fordonsleasing övertar Dial Group
IP/00/630	16.6.2000	Kommissionen ger klartecken för Toyoda Automatic Loom Works förvärv av svenska BT Industries
IP/00/634	19.6.2000	Kommissionen inleder en fördjupad undersökning av fusionen AOL/Time Warner
IP/00/642	21.6.2000	Kommissionen ger klartecken för CVC:s övertagande av Babcocks enhet för elöverföringsutrustning
IP/00/644	21.6.2000	Kommissionen godkänner RTL Newmedias förvärv av en andel i PrimusPower
IP/00/650	22.6.2000	Kommissionen har godkänt att British Telecommunications plc (BT) förvärvar kontrollen över det nederländska företaget Telfort Holding N.V (”Telfort”)
IP/00/654	23.6.2000	Kommissionen godkänner Saint-Gobains övertagande av Raab Karcher
IP/00/655	23.6.2000	Kommissionen ger klartecken för fusionen mellan Canal+, Lagardère och Liberty Media
IP/00/666	28.6.2000	Kommissionen ger klartecken för Carlyle Europe Partners förvärv av en andel i Gruppo Riello, ett företag som tillverkar uppvärmningsanordningar
IP/00/667	28.6.2000	Kommissionen godkänner försäljningen av Viags enhet för glasförpackningar och rör
IP/00/680	29.6.2000	Kommissionen ger klartecken för Schroders köp av Liberty International Pensions
IP/00/681	29.6.2000	Kommissionen ger klartecken för Solvays och Plastic Omniums gemensamma företag
IP/00/690	30.6.2000	Kommissionen ger klartecken för ett gemensamt företag mellan Phillips och Chevron
IP/00/691	30.6.2000	Kommissionen ger klartecken för Bertelsmanns och GBL:s övertagande av Pearson TV

IP/00/692	30.6.2000	Kommissionen ger klartecken för ENI:s förvärv av en andel i det portugisiska olje- och gasföretaget GALP
IP/00/693	30.6.2000	Kommissionen ger klartecken för Fords köp av Land Rover
IP/00/694	30.6.2000	Kommissionen ger klartecken för samgåendet mellan Granada och Compass Group
IP/00/695	30.6.2000	Kommissionen ger klartecken för Telecom Italias och News Televisions gemensamma kontroll över Stream
IP/00/697	3.7.2000	Kommissionen ger klartecken för BASF:s förvärv av American Cyanamid på vissa villkor
IP/00/698	3.7.2000	Kommissionen inleder en fördjupad undersökning av Industri Kapitals förvärv av Perstorp
IP/00/710	5.7.2000	Kommissionen ger klartecken för fusionen mellan de nederländska muddringsföretagen Boskalis Westminster och Hollandse Beton Groep
IP/00/711	5.7.2000	Kommissionen ger klartecken för Enrons köpanbud på MG, som är verksamt inom handeln med metaller
IP/00/712	5.7.2000	Kommissionen ger klartecken för ett gemensamt företag mellan Saint Gobain och IWKA inom den tyska byggsektorn
IP/00/724	6.7.2000	Kommissionen ger klartecken för ett gemensamt företag mellan Svenska Cellulosa och Graninge
IP/00/730	7.7.2000	Kommissionen godkänner att Siemens och Lufthansa bildar Synavion
IP/00/733	7.7.2000	Microsoft avstår från den gemensamma kontrollen över Telewest eftersom kommissionen motsätter sig affären
IP/00/734	10.7.2000	Kommissionen ger klartecken för Invensys köp av det nederländska programvaruföretaget Baan
IP/00/743	11.7.2000	Kommissionen ger klartecken för ett belgiskt gemensamt företag mellan Planet Internet och Fortis Bank
IP/00/754	12.7.2000	Kommissionen ger klartecken för Scottish & Newcastles övertagande av Danones verksamhet inom ölbranschen
IP/00/755	12.7.2000	Kommissionen ger klartecken för Telefónicas köp av Endemol
IP/00/783	14.7.2000	Kommissionen godkänner ett gemensamt företag mellan Deutsche Bank och SAP inom e-handeln
IP/00/788	14.7.2000	Kommissionen ger klartecken för Western Power Distributions förvärv av Hyder
IP/00/790	17.7.2000	Kommissionen ger klartecken för Clear Channel Communications förvärv av SFX Entertainments
IP/00/795	18.7.2000	Kommissionen ger klartecken för WF Electricals förvärv av Hagemeyer
IP/00/814	20.7.2000	Kommissionen godkänner fusionen mellan Rexam och American National Can, två företag som tillverkar öl- och läskedrycksburkar, förutsatt att vissa åtaganden fullgörs
IP/00/823	24.7.2000	Kommissionen ger klartecken för CGNU:s förvärv av Aseguradora Valenciana inom försäkringssektorn
IP/00/824	24.7.2000	Kommissionen godkänner ett gemensamt företag mellan Rhodia och Raisio
IP/00/843	26.7.2000	Kommissionen ger klartecken för ett gemensamt företag mellan ABB, Bilfinger och MVV Energie
IP/00/864	27.7.2000	Kommissionen ger klartecken för Preussags förvärv av Thomson travel
IP/00/883	28.7.2000	Kommissionen godkänner förvärvet av den gemensamma kontrollen över det brittiska fastighetsbolaget MEPC
IP/00/884	28.7.2000	Kommissionen ger klartecken för AOM:s köp av Air Liberté och TAT European Airlines
IP/00/893	31.7.2000	Kommissionen godkänner två asiatiska gemensamma företag mellan Valeo och Robert Bosch GmbH
IP/00/894	31.7.2000	Kommissionen ger klartecken för ett gemensamt företag mellan Andersen Consulting och British Telecommunications

IP/00/895	31.7.2000	Kommissionen godkänner BNP-Paribas förvärv av PHH Europe Companies
IP/00/900	1.8.2000	Kommissionen godkänner Mondi/Frantschachs förvärv av Assidomäns företag inom pappers- och förpackningsbranschen
IP/00/901	1.8.2000	Kommissionen ger klartecken för ett gemensamt företag inom mobiltelefonibranschen i Spanien
IP/00/903	2.8.2000	Kommissionen ger klartecken för OMV:s och Rheinbrauns förvärv av den gemensamma kontrollen över COKOWI
IP/00/904	2.8.2000	Kommissionen ger klartecken för Rio Tintos köpanbud på North (Australien)
IP/00/909	7.8.2000	Kommissionen ger klartecken för ett gemensamt företag mellan Brambles och Ermewa på området för containerleasing
IP/00/910	7.8.2000	Kommissionen godkänner Valeos köp av Labinals bilkomponentverksamhet
IP/00/911	7.8.2000	Kommissionen godkänner att HypoVereinsbank, IXOS Software och Mannesmann bildar memIQ
IP/00/912	7.8.2000	Kommissionen ger klartecken för MyAircraft.com, ett B2B-företag inom rymd- och flygsektorn
IP/00/913	7.8.2000	Kommissionen godkänner Metsä-Serlas förvärv av Modo Paper
IP/00/914	7.8.2000	Kommissionen ger klartecken för Telenors förvärv av den gemensamma kontrollen över danska Sonofon
IP/00/915	7.8.2000	Kommissionen ger klartecken för det gemensamma köpet av den svenska respektive schweiziska golvmaterialtillverkaren Nybron och Bauwerk Parkett
IP/00/916	7.8.2000	Kommissionen godkänner ett gemensamt företag mellan Caisse des Dépôts et Consignations och spanska Banco Urquijo
IP/00/926	14.8.2000	Kommissionen inleder en fördjupad undersökning av det gemensamma företaget mellan Framatome, Siemens och Cogema
IP/00/927	14.8.2000	Kommissionen godkänner att Tate & Lyle förvärvar kontrollen över Amylum UK och Amylum Europe
IP/00/928	14.8.2000	Kommissionen godkänner Industri Kapital Groups förvärv av Alfa Laval Holding
IP/00/929	14.8.2000	Kommissionen godkänner Telefónicas gemensamma företag med Tyco
IP/00/930	14.8.2000	Kommissionen ger klartecken för France Telecoms förvärv av Orange på det villkoret att affärsverksamhet i Belgien säljs
IP/00/931	14.8.2000	Kommissionen godkänner Siemens och Boschs gemensamma förvärv av Mannesmanns dotterbolag Demag
IP/00/934	22.8.2000	Kommissionen godkänner ett gemensamt företag mellan RWE och Iberdrola
IP/00/935	22.8.2000	Kommissionen godkänner UBS Capital B.V.:s övertagande av Heiploeg Shellfish International B.V.
IP/00/936	22.8.200	Kommissionen ger klartecken för ett gemensamt företag mellan Sonera Systems och ICL Invia
IP/00/937	22.8.2000	Kommissionen godkänner ett gemensamt företag mellan Arla Foods Hellas och Delta
IP/00/938	22.8.2000	Kommissionen ger klartecken för HSBC:s förvärv av kontrollen över en del av BBA Friction, som hör till BBA Group, plc.
IP/00/939	22.8.2000	Kommissionen ger klartecken för ett gemensamt företag mellan Sei och Mitsubishi Electric Europe för tillhandahållande av tjänster för anläggningsförvaltning i Italien
IP/00/940	23.8.2000	Kommissionen hänskjuter koncentrationsärendet Interbrew/Bass till de brittiska konkurrensmyndigheterna
IP/00/943	25.8.2000	Kommissionen ger klartecken för WPP:s förvärv av Young & Rubicam
IP/00/944	25.8.2000	Kommissionen ger klartecken för ett gemensamt företag mellan E.ON och Allianz Capital Partner
IP/00/945	25.8.2000	Kommissionen ger klartecken för Doughty Hanson & Co Limiteds förvärv av Ranks Hovis McDougall Group
IP/00/947	28.8.2000	Kommissionen godkänner Snecmas förvärv av Labinal

IP/00/948	28.8.2000	Kommissionen godkänner SCA Packagings förvärv av Metsä Corrugated, på vissa villkor
IP/00/951	30.8.2000	Kommissionen godkänner Airtours plc.:s övertagande av Frosch Touristik (FTI)
IP/00/952	30.8.2000	Kommissionen ger klartecken för Menzies (Förenade kungariket) förvärv av den gemensamma kontrollen över Lufthansa Ground Services (Förenade kungariket)
IP/00/953	30.8.2000	Kommissionen godkänner att Riva (Italien förvärvar Société des Aciers d'Armature pour le Béton (Frankrike)
IP/00/954	30.8.2000	Kommissionen godkänner ett gemensamt företag mellan Sextant och Diehl
IP/00/955	30.8.2000	Kommissionen godkänner på vissa villkor att Siemens tar kontrollen över Mannesmanns dotterbolag Dematic, VDO och Sachs. Boschs förvärv av Rexroth håller fortfarande på att undersökas
IP/00/957	31.8.2000	Kommissionen godkänner det gemensamma företaget NewMonday.com mellan Randstad och VNU (två nederländska företag)
IP/00/960	1.9.2000	Kommissionen ger klartecken för ett gemensamt företag mellan Totalfina och Saarberg
IP/00/962	4.9.2000	Kommissionen ger klartecken för Volvos förvärv av Renaults lastbilsverksamhet förutsatt att vissa omfattande åtaganden fullgörs
IP/00/967	5.9.2000	Kommissionen godkänner fusionen mellan ZF Gotha och Graziano Trassmissioni
IP/00/968	5.9.2000	Kommissionen ger klartecken för bildandet av ett gemensamt företag mellan BT, Japan Telecom och Vodafone i Japan
IP/00/969	5.9.2000	Kommissionen ger klartecken för Clayton Dubilier & Rices förvärv av Italtel
IP/00/970	5.9.2000	Kommissionen godkänner att Bertelsmann AG och Mondadori S.p.A bildar det gemensamma företaget BOL Italia
IP/00/972	5.9.2000	Kommissionen godkänner att Toyota Motor Corporation köper sin brittiska återförsäljare Toyota (GB) plc
IP/00/979	6.9.2000	Kommissionen godkänner att BASF förvärvar en andel i DyStar
IP/00/980	6.8.2000	Kommissionen ger klartecken för ett gemensamt mobiltelefoniföretag i Förenade kungariket mellan Hutchison, NTT DoCoMo och KPN Mobile
IP/00/989	12.9.2000	Kommissionen godkänner franska Feu Verts förvärv av en andel i det spanska bilreparationsföretaget Autocenter Delauto
IP/00/990	12.9.2000	Kommissionen godkänner Cinvens förvärv av McKechnie
IP/00/991	12.9.2000	Kommissionen ger klartecken för det svenska gemensamma företaget Drutt mellan svenska Telia och amerikanska Oracle
IP/00/992	12.9.2000	Kommissionen godkänner att British American Ventures och Cap Gemini Ernst & Young bildar det gemensamma företaget Ciberion
IP/00/993	12.9.2000	Kommissionen ger klartecken för Sanpaolo IMI:s och MWCR Lux övertagande av två italienska tillverkare
IP/00/1000	13.9.2000	Kommissionen godkänner Ifils förvärv av kontrollen över den italienska researrangören Alpitur
IP/00/1001	13.9.2000	Kommissionen ger klartecken för Unión Fenosas förvärv av en andel i spanska Cable i Televisió de Catalunya (Menta)
IP/00/1002	13.9.2000	Kommissionen godkänner att Messer Industrie och Carlyle Europe Partners tillsammans köper Eutectic
IP/00/1013	15.9.2000	Kommissionen ger klartecken för Salzgitters köp av stålrörstillverkaren Mannesmannröhren-Werke
IP/00/1017	18.9.2000	Kommissionen ger klartecken för det gemensamma företaget NovaBank mellan Banco Comercial Portugues och Interamerican
IP/00/1020	19.9.2000	Kommissionen ger klartecken för Alstoms övertagande av Fiat Ferroviaria
IP/00/1036	21.9.2000	Kommissionen inleder en fördjupad undersökning av Metsos förvärv av Svedala
IP/00/1049	25.9.2000	Kommissionen godkänner köpet av BASF:s verksamhet inom Novolen-polypropylenteknik

IP/00/1050	25.9.2000	Kommissionen ger klartecken för det nederländska gemensamma mobiltelefoniföretaget mellan Belgacom, Tele Danmark och T-Mobile
IP/00/1051	21.9.2000	Kommissionen ger klartecken för Deutsche Banks och Enels förvärv av den gemensamma kontrollen över Rio Nuovo
IP/00/1052	25.9.2000	Kommissionen godkänner Flextronics förvärv av Italdatas hårdvaruverksamhet
IP/00/1053	25.9.2000	Kommissionen ger klartecken för förvärvet av den gemensamma kontrollen över Johns Manville
IP/00/1054	25.9.2000	Kommissionen godkänner Schroder Ventures förvärv av Vebas Memec
IP/00/1055	25.9.2000	Kommissionen ger klartecken för Telenors och Procuritas Capital Partners förvärv av den gemensamma kontrollen över Bravida
IP/00/1056	25.9.2000	Kommissionen godkänner VNU:s och Hearsts förvärv av den gemensamma kontrollen över den tjeckiska förläggaren Stratosfera
IP/00/1058	25.9.2000	Kommissionen godkänner ett gemensamt företag mellan PSA och Vivendi
IP/00/1063	27.9.2000	Kommissionen inleder en fördjupad undersökning av SCA Mölnlyckes planerade förvärv av Metsä Tissue
IP/00/1076	29.9.2000	Kommissionen ger klartecken till Unilevers förvärv av Bestfoods på det villkoret att omfattande avyttringar genomförs
IP/00/1085	29.9.2000	Kommissionen godkänner att RAG:s dotterbolag HT Troplast övertar Kömmerlings plastverksamhet
IP/00/1086	29.9.2000	Kommissionen ger klartecken för Tycos förvärv av Mallinckrodt
IP/00/1087	29.9.2000	Kommissionen godkänner det nederländska företaget CSM nv:s köp av Unilevers enhet European Bakery Supplies
IP/00/1088	29.9.2000	Kommissionen tillåter att Carrefour förvärvar kontrollen över den belgiska snabbköpskedjan GB
IP/00/1091	2.10.2000	Kommissionen godkänner TXU Germanys förvärv av Stadtwerke Kiel
IP/00/1099	3.10.2000	Kommissionen inleder en fördjupad undersökning av EDF:s och OEW:s gemensamma kontroll över EnBW
IP/00/1102	3.10.2000	Kommissionen godkänner SAP:s och Siemens gemensamma företag inom e-handeln
IP/00/1122	5.10.2000	EMI och Time Warner tar tillbaka sin anmälan till kommissionen
IP/00/1131	9.10.2000	Kommissionen godkänner bildandet av ett gemensamt företag mellan Bayer, Deutsche Telekom och Infraserv Höchst inom elektronisk handel
IP/00/1136	9.10.2000	Kommissionen ger klartecken för Credit Suisses förvärv av Donaldson, Lufkin & Jenrette (DLJ)
IP/00/1139	10.10.2000	Kommissionen godkänner DaimlerChryslers förvärv av Detroit Diesel
IP/00/1162	16.10.2000	Kommissionen godkänner samgåendet mellan Vivendi, Canal+ och Seagram på vissa villkor
IP/00/1163	16.10.2000	Kommissionen ger klartecken för General Mills köp av Pillsbury från Diageo
IP/00/1169	17.10.2000	Kommissionen godkänner Philip Morris förvärv av Nabisco
IP/00/1170	17.10.2000	Kommissionen ger klartecken för ett gemensamt kabel-tv-företag mellan Suez-Lyonnaise, NTL och Morgan Stanley Dean Witter
IP/00/1186	18.10.2000	Kommissionen ger klartecken för bildandet av Airbus Integrated Company
IP/00/1188	19.10.2000	Kommissionen ger klartecken för Avnets köp av Vebas europeiska eldistributionsverksamhet
IP/00/1195	23.10.2000	Kommissionen hänskjuter en del av det ärende som gäller C3D:s anbud på Go-Ahead till de brittiska konkurrrensmyndigheterna och godkänner resten
IP/00/1206	24.10.2000	Kommissionen ger klartecken för Aholds förvärv av Superdiplo
IP/00/1222	27.10.2000	Kommissionen ger klartecken för ett gemensamt företag mellan Alcatel och Thomson Multimédia
IP/00/1223	27.10.2000	Kommissionen ger klartecken för Magneti Marellis förvärv av kontrollen över sitt gemensamma företag med Bosch

IP/00/1231	27.10.2000	Kommissionen godkänner Alcoas köp av British Aluminium
IP/00/1259	6.11.2000	Kommissionen ger klartecken för Comparts förvärv av kontrollen över Falck och dotterbolaget Sondel
IP/00/1265	8.11.2000	Kommissionen godkänner Dana Corps deltagande i Getrag Getriebe- und Zahnradfabrik
IP/00/1266	8.11.2000	Kommissionen godkänner ett gemensamt företag mellan Babcock Borsig, MG technologies och SAP
IP/00/1267	8.11.2000	Kommissionen godkänner BAWAG:s förvärv av Postsparkasse
IP/00/1307	15.11.2000	Kommissionen ger klartecken för HypoVereinsbanks förvärv av Bank Austria
IP/00/1308	15.11.2000	Kommissionen godkänner att Preussag förvärvar en andel i Nouvelles Frontières
IP/00/1309	15.11.2000	Kommissionen godkänner SNECMA:s förvärv av Hurel-Dubois
IP/00/1317	16.11.2000	Kommissionen inleder en fördjupad undersökning av två gemensamma företag mellan postkontor i Förenade kungariket, Nederländerna och Singapore
IP/00/1338	22.11.2000	Kommissionen fattar ett negativt beslut mot portugistiska åtgärder i samband med ett köpanbud på cementföretaget Cimpor
IP/00/1349	23.11.2000	Kommissionen godkänner det gemensamma företaget i helikopterbranchen mellan Agusta och Westland
IP/00/1350	23.11.2000	Kommissionen ger klartecken för Scottish & Newcastles köp av en andel i det portugisiska bryggeriet Centralcer
IP/00/1373	29.11.2000	Kommissionen ger klartecken för fusionen mellan Smiths Industries och TI Group
IP/00/1383	30.11.2000	Kommissionen ger klartecken för ett gemensamt företag mellan Cap Gemini och Vodafone på området för mobila B2B-lösningar
IP/00/1384	30.11.2000	Kommissionen godkänner EdFs förvärv av Cottam Power Station
IP/00/1406	5.12.2000	Kommissionen ger klartecken för samgåendet mellan Outokumpu Steel och Avesta Sheffield
IP/00/1407	5.12.2000	Kommissionen ger klartecken för Stinnes köp av Holland Chemical International
IP/00/1420	6.12.2000	Kommissionen inleder en fördjupad undersökning av samgåendet mellan Bombardier och Adtranz
IP/00/1425	8.12.2000	Kommissionen inleder en fördjupad undersökning av Aker Maritimes övertagande av Kvaerner
IP/00/1426	8.12.2000	Kommissionen ger klartecken för Alliance UniChems förvärv av Interpharm
IP/00/1427	8.12.2000	Kommissionen ger klartecken för Deutsche Banks och DBG:s förvärv av batteritillverkaren Varta
IP/00/1428	8.12.2000	Kommissionen godkänner Enrons förvärv av de tyska företagen Bergmann och Hutzler, verksamma inom handel med metaller
IP/00/1432	8.12.2000	Kommissionen godkänner att Creditanstalt, LASG och Austrian Airlines förvärvar kontrollen över AirPlus
IP/00/1433	8.12.2000	Kommissionen godkänner Dows förvärv av kontrollen över Gurit-Essex och Gurit-Essex Trading
IP/00/1434	8.12.2000	Kommissionen godkänner EL.FI-koncernens övertagande av Moulinex
IP/00/1435	8.12.2000	Kommissionen godkänner samgåendet mellan de amerikanska hårddisktillverkarna Quantum HDD och Maxtor
IP/00/1445	12.12.2000	Aker Maritime tar tillbaka sitt övertagande av Kvaerner efter det att kommissionen inlett ett förfarande
IP/00/1462	14.12.2000	Kommissionen godkänner ett samgående inom den nederländska försäkringssektorn
IP/00/1479	18.12.2000	Kommissionen godkänner Georg Fischers och Westdeutsche Landesbanks planerade övertagande av Krupp Werner & Pfleiderer GmbH
IP/00/1480	18.12.2000	Kommissionen ger klartecken för Metsä-Serlas förvärv av Zanders
IP/00/1486	18.12.2000	Kommissionen ger klartecken för Vodafones och BT:s förvärv av den gemensamma kontrollen över den spanska mobiltelefonoperatören Airtel

IP/00/1499	20.12.2000	Kommissionen ger klartecken för ett gemensamt företag mellan Corus och Cogifer
IP/00/1500	20.12.2000	Kommissionen ger klartecken för ett gemensamt företag mellan Repsol och Borealis
IP/00/1503	20.12.2000	Kommissionen godkänner SAirGroups, REWE:s och Oppenheims gemensamma kontroll över LTU
IP/00/1504	20.12.2000	Kommissionen godkänner Peugeots förvärv av Sommer Allibert
IP/00/1505	21.12.2000	Kommissionen godkänner bildandet av det gemensamma företaget Studio Channel mellan Universal och NTL
IP/00/1506	21.12.2000	Kommissionen godkänner Siemens övertagande av Mannesmanns dotterbolag Demag Krauss-Maffei
IP/00/1540	22.12.2000	Kommissionen godkänner Sanminas förvärv av den gemensamma kontrollen över Inboard Leiterplattentechnologie
IP/00/1545	22.12.2000	Kommissionen ger klartecken för ett gemensamt företag mellan Stora Enso och AssiDomän

1.2 Beslut enligt artikel 8 i rådets förordning (EEG) nr 4064/89

Referens	**Datum**	**Ämne**
IP/00/46	18.1.2000	Kommissionen godkänner på vissa villkor att Air Liquide (Frankrike) förvärvar en del av BOC (Förenade kungariket)
IP/00/134	9.2.2000	Kommissionen godkänner på vissa villkor Lindes (Tyskland) förvärv av AGA (Sverige)
IP/00/257	14.3.2000	Kommissionen förbjuder Volvos förvärv av den viktigaste konkurrenten Scania
IP/00/259	14.3.2000	Kommissionen godkänner på vissa villkor samgåendet mellan aluminiumproducenterna Alcan och Alusuisse
IP/00/280	21.3.2000	Kommissionen ger på vissa villkor klartecken för bildandet av Astrium
IP/00/424	4.5.2000	Kommissionen ger klartecken för samgåendet mellan Alcoa och Reynolds Metals, på vissa villkor
IP/00/425	4.5.2000	Kommissionen ger klartecken för Dow Chemicals förvärv av Union Carbide på det villkoret att vissa åtaganden fullgörs
IP/00/613	13.6.2000	Kommissionen godkänner samgåendet mellan VEBA och VIAG på vissa stränga villkor
IP/00/668	28.6.2000	Kommissionen förbjuder ett samgående mellan MCI WorldCom och Sprint
IP/00/753	12.7.2000	Kommissionen ger på vissa villkor klartecken för Industri Kapitals förvärv av Dyno
IP/00/800	19.7.2000	Kommissionen godkänner Pirellis förvärv av BICC:s anläggningar för tillverkning av elkablar
IP/00/844	26.7.2000	Kommissionen ger klartecken för en sammanslagning av AstraZenecas och Novartis agrokemiverksamhet, på det villkoret att betydande avyttringar genomförs
IP/00/1067	27.9.2000	Kommissionen ger klartecken för Boeings förvärv av Hughes Electronics satellitverksamhet
IP/00/1145	11.10.2000	Kommissionen godkänner på vissa villkor fusionen AOL/Time Warner
IP/00/1414	6.12.2000	Kommissionen ger klartecken för ett gemensamt företag mellan Framatome och Siemens, efter det att transaktionen ändrats
IP/00/1457	13.12.2000	Kommissionen godkänner Robert Bosch GmbH:s förvärv av kontrollen över Rexroth på vissa villkor

F — Inledande av förfarande

Ärende	**Datum**	**Offentliggörande**
COMP/JV.27 Microsoft/Liberty Media/Telewest	22.3.2000	EGT C 94, 1.4.2000, s. 6

III — STATLIGT STÖD

A — Sammanfattning av ärendena

1. Regionalstöd

Regionalstödskartorna för alla medlemsstater upphörde att gälla den 31 december 1999 i och med ikraftträdandet av de nya riktlinjer som inför en striktare metod när man bestämmer vilka regioner som är stödberättigade och de maximala stödnivåer som är tillåtna i var och en av regionerna. Dessa riktlinjer gäller för perioden 2000–2006.

Belgien

Regionalstödskartan 2000–2006 ([36])

Den 20 september 2000 godkände kommissionen den belgiska regionalstödskartan för perioden 2000–2006. Godkännandet av kartan gör det möjligt för de belgiska myndigheterna att lämna investeringsstöd till stora företag och till små och medelstora företag i stödberättigade områden. Den belgiska artikel 87.3 c-kartan följer den generella trenden av större geografisk koncentration och lägre stödtak. Artikel 87.3 c-områdenas täckning har minskats från 35,0 % till 30,9 %. Även stödnivåtaken minskades till en genomsnittlig nivå på 15,6 %.

Danmark

Regionalstödskartan 2000–2006 ([37])

Den 11 april 2000 godkände kommissionen en stödordning för regional utveckling i Danmark. I enlighet med ordningen kommer de danska myndigheterna inte bara att kunna stödja allmänna investeringar i företag utan också forsknings- och utvecklingsprojekt, miljöinvesteringar och rådgivningstjänster för små och medelstora företag. Enligt de danska myndigheterna kan utgifterna för ordningen under de kommande åren uppgå till 27 miljoner euro årligen. Stödet kommer att koncentreras på områden som är berättigade till stöd från strukturfonderna. Ordningen kommer att genomföras i samband med de danska strukturfondsprogrammen för mål 2, Interreg och Urban.

Redan den 26 oktober 1999 godkände kommissionen den danska regionalstödskartan för perioden 2000–2006. Med detta kompletterande godkännande av det danska regionala utvecklingsstödet avslutades även den andra delen av översynen av det danska regionalstödssystemet.

Tyskland

Regionalstödskartan ([38])

Den 14 mars 2000 godkände kommissionen regionalstödskartan för de västtyska regionerna och för Berlin endast för perioden 1 januari 2000 till december 2003 eftersom de tyska myndigheterna lämnat in

([36]) Ärende N 799/99.
([37]) EGT C 266, 16.9.2000, N 808/99.
([38]) Ärende C 47/99.

en anmälan för fyra år (2000–2003). För återstående tre år kommer så småningom en ny karta att anmälas.

Dessa regioner har förklarats vara berättigade till stöd enligt artikel 87.3 c i EG-fördraget och de maximala stödnivåerna för regionalt statligt stöd (enligt definitionen i EG-lagstiftningen) har fastställts. Redan i juli i fjol beslöt kommissionen att de fem nya delstaterna är stödberättigade i enlighet med artikel 87.3 a i EG-fördraget och deras respektive stödnivåer fastställdes även för perioden 1 januari 2000 t.o.m. 31 december 2003. De båda besluten bildar tillsammans den s.k. regionalstödskartan för Tyskland och respekterar det högsta befolkningstaket på 34,9 % i enlighet med vad kommissionen bestämt för Tysklands del.

Kommissionen begränsade de maximala stödnivåerna i västra Tyskland till 10 % nettobidragsekvivalent (NBE) samt plus 10 % brutto för små och medelstora företag i regionerna Hameln-Pyrmont, Stadt Hof och Stadt Passau. För de återstående stödberättigade regionerna i västra Tyskland, utom staden Berlin, är de maximala stödnivåerna 18 % NBE och plus 10 % brutto för små och medelstora företag. För staden Berlin är de 20 % NBE och plus 10 % brutto för små och medelstora företag.

Dessutom åtog sig Tyskland att se till att följande maximala stödnivåer brutto inte kommer att överstigas: För alla bidragsberättigade regioner i västra Tyskland, utom för arbetsmarknadsregionen Berlin 28 % (brutto) för små och medelstora företag och 18 % (brutto) för stora företag; för arbetsmarknadsregionen Berlin 43 % (brutto) för små och medelstora företag och 28 % (brutto) för stora företag.

Linde AG [39]

Genom att fatta ett delvis negativt beslut avslutade kommissionen den 18 januari 2000 sitt formella granskningsförfarande rörande oanmält stöd som av de tyska myndigheterna beviljats Linde AG. Stödet i fråga lämnades i form av ett bidrag för uppförandet av en produktionsanläggning för kolmonoxid i Leuna (Sachsen-Anhalt). Kommissionen beslöt att den andel av stödet som överskred det tak på 35 % som fastställs för regionalt statligt stöd i Sachsen-Anhalt måste återkrävas eftersom det inte uppfyller de nödvändiga villkoren för att kunna omfattas av något av undantagen i fördraget.

Spanien

Regionalstödskartan 2000–2006 [40]

Den 11 april 2000 godkände kommissionen den av Spanien föreslagna regionalstödskartan som endast omfattar 79,2 % av landets totala befolkning. Av denna befolkning bor 58,4 % i regioner där BNP per capita inte överstiger 75 % av EG-genomsnittet (regioner berättigade till stöd enligt artikel 87.3 a i fördraget) och 20,8 % bor i relativt mer välbärgade regioner som är stödberättigade enligt artikel 87.3 c. Bland artikel 87.3 a-regionerna ingår Andalusien, Galicien och Kastilien-La Mancha.

Kommissionen drog slutsatsen att kartan är förenlig med den gemensamma marknaden och godkände förteckningen över de stödberättigade områden som kan undantas enligt artikel 87.3 a i EG-fördraget och artikel 87.3 c.

[39] EGT L 211, 22.8.2000, C 18/99.
[40] EGT C 184, 1.7.2000, N 773/99.

Skattestödsordning för Kanarieöarna [41]

Den 18 januari 2000 godkände kommissionen en skattestödsordning för Kanarieöarna som skall tillämpas fram till den 31 december 2006 och enligt vilken ett särskilt ekonomiskt område (ZEC) bildas för att främja den ekonomiska och sociala utvecklingen och diversifiera produktionsstrukturen på öarna. Ordningen ligger i linje med målen i de särskilda ekonomiska och skattemässiga arrangemang för Kanarieöarna som godkändes av kommissionen i 1996.

Incitamenten för företagen att starta verkliga näringsverksamheter i ZEC-området (en produktiv investering på minst 100 000 euro och minst fem nya arbetstillfällen netto inom specificerade verksamhetstyper) kommer att främja utvecklingen av produktionsinfrastrukturen.

Kommissionen granskade stödet mot bakgrund av riktlinjerna för statligt stöd för regionala ändamål och meddelandet om tillämpningen av reglerna om statligt stöd på åtgärder som omfattar direkt beskattning av företag [42]. Kommissionen tog hänsyn till att Kanarieöarna omfattas av undantaget i artikel 87.3 a i EG-fördraget, att skattestödet överensstämmer med de regionala driftsstödsreglerna, att det avser redan uppsatta mål, att det är proportionerligt samt att det är begränsat i tiden och degressivt. Kommissionen erkänner behovet av driftsstöd i ZEC-området i form av skattestöd för att locka företag till Kanarieöarna och på så sätt hjälpa att balansera de nackdelar som uppstår genom de höga arbetslöshetstalen och bristen på diversifiering i den lokala ekonomin (som huvudsakligen bygger på turism). Kommissionen ansåg följaktligen att det stöd som beviljats enligt ordningen är förenligt med den gemensamma marknaden i enlighet med undantaget i artikel 87.3 a i EG-fördraget.

Frankrike

Regionalstödskartan 2000–2006 [43]

Den 1 mars 2000 godkände kommissionen den av Frankrike föreslagna regionala statsstödskartan *(carte de la Prime à l'Aménagement du Territoire – PAT).* Regionalstödskartan anger de områden där stora företags investeringar kan få offentligt stöd och/eller delfinansiering från strukturfonderna. De områden som är stödberättigade under perioden 2000–2006 omfattar 34 % av Frankrikes befolkning och utgör Frankrikes alla europeiska regioner utom Île-de-France. Den maximala stödnivån för bidrag till stora företag är 23 % av investeringskostnaderna (eller 17 % i de områden där maximigränsen redan 1999 inskränkts till 17 %), medan den maximala stödnivån för små företag utökas till 33 % (eller 27 % av investeringen). I Doubs och Haut-Rhin kommer stödet att begränsas till 11,5 % (21,5 % för mindre företag).

Kommissionen ville öka överensstämmelsen mellan mål 2-områdena och regionalstödsområdena. Kommissionen accepterade därför att en region kan vara berättigad till regionalstöd om den motsvarar mål 2-villkoren, även om den inte uppfyller en av de fem nationella kriterierna.

Stöd till Mines et Potasses d'Alsace [44]

Den 20 september 2000 inledde kommissionen ett formellt granskningsförfarande med avseende på statligt stöd som Frankrike lämnat genom det offentliga holdingbolaget EMC (Entreprise Minière et

[41] EGT C 121, 29.4.2000, N 708/98.
[42] EGT C 384, 10.12.1998.
[43] EGT C 110, 15.4.2000, N 45/2000.
[44] EGT C 37, 3.2.2000, NN 38/2000.

Chimique), till Mines et Potasses d'Alsace (MDPA). MDPA är ett gruvföretag som producerar pottaska i regionen Alsace och som kontrolleras till 100 % av det offentliga holdingbolaget EMC. Företaget har haft en sjunkande omsättning och ökande förluster sedan slutet på 1980-talet till följd av den vikande marknaden för pottaska.

Kommissionen fann att Frankrike genom EMC beviljat MDPA mer statligt stöd än vad som 1996 godkändes för perioden 1995–1997. Dessutom hyste kommissionen allvarliga tvivel gällande förenligheten hos de nya stödåtgärder som anmälts av de franska myndigheterna för perioden 1998–2000.

Italien

Regionalstödskartan 2000–2006 ([45])

Den 20 september 2000 godkände kommissionen den italienska regionalstödskartan för perioden 2000–2006.

Med detta beslut godtog kommissionen den artikel 87.3 c-karta som de italienska myndigheterna lämnat i december 1999 (den italienska artikel 87.3 a-karta som omfattar de minst gynnade regionerna i Syditalien godkändes av kommissionen redan den 1 mars 2000) ([46]). Godkännandet av kartan kommer att göra det möjligt för de italienska myndigheterna att lämna investeringsstöd till stora företag och till små och medelstora företag som är lokaliserade i de stödberättigande områdena.

Den italienska artikel 87.3 c-kartan följer den allmänna trenden av geografisk koncentration och lägre stödtak. Täckningen av artikel 87.3 c-områdena minskades från 14,7 % till 10,0 %. Också stödnivåtaken sänktes rejält till en genomsnittlig nivå på 10 %.

Lag nr 488 ([47])

Den 12 juli 2000 godkände kommissionen ett investeringsstöd som infördes i lag 488, inriktad på mindre gynnade italienska regioner för perioden 2000–2006. Ordningen överensstämmer med gemenskapens olika riktlinjer som reglerar denna typ av stöd, inklusive riktlinjerna för statligt stöd för regionala ändamål.

Enligt ordningen måste ansökningar om stöd inlämnas innan investeringsprojekten påbörjas och bidragen för att uppmuntra produktiva investeringar kan utgå till: 1) företag i regioner som är berättigade till regionalstöd enligt undantagen i artikel 87.3 a och artikel 87.3 c, och 2) små och medelstora företag i områden som är berättigade till stöd från strukturfonderna, men inte till regionalstöd. De bestämmelser som införs genom ordningen överensstämmer med de regionala utvecklingsmålen. Ordningen har en budget på 35 000 miljarder italienska lire (omkring 18 miljarder euro).

([45]) Ärende C 16/2000.
([46]) Ärende C 16/2000, EGT C 175, 24.6.2000.
([47]) EGT C 278, 30.9.2000, N 715/1999.

Luxemburg

Regionalstödskartan 2000–2006 ([48])

Den 19 juli 2000 fattade kommissionen två beslut om att godkänna regionalstödskartan för Luxemburg samt en regionalutvecklingsordning, båda för perioden 2000–2006. Kartan omfattar tre områden som kallas nord, öst, och syd, med sex, fem respektive nio kommuner.

Kartan omfattar 31,9 % av befolkningen och iakttar därmed det tak som fastställts av kommissionen (32 %).

De aktuella regionerna omfattas av undantaget i artikel 87.3 c. I var och en av dem kan de luxemburgska myndigheterna lämna ekonomiskt stöd med upp till 10 % netto, uttryckt som en procentandel av investeringsprojekten. För att samordna alla satsningar på regional utveckling inom EU:s territorium är nästan alla regioner som ingår i regionalstödskartan också berättigade till stöd från strukturfonderna.

Nederländerna

Regionalstödskartan 2000–2006 ([49])

Den 12 juli 2000 godkände kommissionen den nederländska regionalstödskartan för perioden 2000–2006. Godkännandet av kartan gör det möjligt för de nederländska myndigheterna att lämna ekonomiskt stöd till affärsinvesteringar i områden i norra Nederländerna, Flevoland, Twente och Limburg fram till den 31 december 2006.

Den totala befolkningen i de föreslagna områdena uppgår till 2,3 miljoner. I de flesta av de stödberättigade områdena i Noord-Nederland (inklusive Noord-Overijssel) och Flevoland kommer de nederländska myndigheterna att kunna lämna stöd på upp till 20 % bruttobidragsekvivalent av den totala investeringskostnaden. I ”Overig Groningen” är den maximala stödnivån begränsad till 10 % nettobidragsekvivalent för stora företag (med möjligheten att lämna ytterligare 10 % bruttobidragsekvivalent till små och medelstora företag). I de stödberättigade områdena i Twente och Zuid-Limburg kommer de maximala stödnivåerna att begränsas till 15 % bruttobidragsekvivalent; i Midden-Limburg är den maximala stödnivån begränsad till 10 % nettobidragsekvivalent för alla företag.

Österrike

Regionalstödskartan 2000–2006 ([50])

Den 30 maj 2000 godkände kommissionen den österrikiska regionalstödskartan för perioden 2000–2006. Kommissionen beslöt att minska kartans storlek från 35,4 % av landets befolkning 1999 till 27,5 % för perioden 2000–2006. Endast regionen Burgenland uppfyller villkoren för regionalt statligt stöd enligt artikel 87.3 a i EG-fördraget, dvs. en region där BNP per capita inte överstiger 75 % av genomsnittet i gemenskapen. Denna region kan därför få stöd med upp till 30 % (nettobidragsekvivalent) i den mer välbärgade norra delen och 35 % (nettobidragsekvivalent) i den återstående delen.

([48]) EGT C 278, 30.9.2000, N 793b/99; EGT C 266, 16.9.2000, N 793a/99.
([49]) EGT C 266, 16.9.2000, N 228/2000.
([50]) EGT C 284, 7.10.2000, N 525/99.

När det gäller de regioner som är berättigade till regionalstöd enligt artikel 87.3 c i EG-fördraget) varierar de maximala stödnivåerna mellan 12,5 % (nettobidragsekvivalent) och 20 % (nettobidragsekvivalent).

Lenzing Lyocell [51]

Den 19 juli 2000 beslöt kommissionen att godkänna det statliga stöd som Österrike beviljat Lenzing Lyocell GmbH & Co KG (LLG), Heiligenkreuz, Burgenland, för dess investering i en ny lyocell-viskosfiberanläggning. I enlighet med kommissionens bedömning hade Österrike beviljat olika typer av investeringsstöd på 54,9 miljoner euro av de totala investeringskostnaderna på 138 miljoner euro, liksom miljöstöd på 5,4 miljoner euro. Kommissionen inledde ett formellt granskningsförfarande den 14 oktober 1998 och förlängde detta den 23 juni 1999.

LLG är en av världens största tillverkare av viskosfibrer. År 1996 byggde företaget en ny produktionsanläggning i industriområdet Heiligenkreuz-Szentgotthard, ett gränsprojekt mellan Österrike och Ungern för att tillverka lyocell, en ny typ av konstgjorda stapelfibrer som framställs av naturlig cellulosa i pappersmassa. Industriområdet ligger i delstaten Burgenland, Österrikes enda artikel 87.3 a-region.

Bedömningen av stödet till LLG komplicerades av den mängd av åtgärder som kommissionen hade att ta ställning till. Avslutningsvis drogs dock slutsatsen att vissa av åtgärderna inte kunde anses vara statligt stöd och att vissa andra överensstämde med tidigare godkända stödordningar. Det återstående specialregionalstödet samt miljöstödet ansågs följa gemenskapens respektive riktlinjer. Kommissionen undersökte även den totala stödnivån med hänsyn tagen till alla andra stödåtgärder som inte omfattades av något formellt granskningsförfarande, för att se till att stödet totalt sett inte skulle överstiga det tillämpliga taket på 40 % för regionalstöd i Burgenland. Kommissionen avgjorde att investeringsstödet på 54,9 miljoner euro brutto efter skatt motsvarade en nettobidragsekvivalent på 39,7 miljoner euro. I förhållande till de stödberättigande kostnaderna – 108,7 miljoner euro av den totala investeringen på 138 miljoner euro – uppgick stödnivån till 37 %.

Portugal

Regionalstödskartan för regionen Lissabon och Tejodalen [52]

Den 28 juni 2000 godkände kommissionen den del av regionalstödskartan som kommer att tillämpas på regionen Lissabon och Tejodalen t.o.m. den 31 december 2006. Denna region är stödberättigad i enlighet med artikel 87.3 c i EG-fördraget (problemregioner). Den 8 december 1999 beslöt kommissionen att de minst gynnade regionerna i Portugal, Norte, Centro, Alentejo, Algarve, Azorerna och Madeira är stödberättigade i enlighet med artikel 87.3 a i fördraget för perioden 2000–2006. De två besluten avgör tillsammans vilken regionalstödskarta som är tillämplig för Portugal.

Regionalstödet kommer att begränsas till 10 % nettobidragsekvivalent (NBE) i underregionen ”Grande Lisboa” och kommer gradvis att minskas i underregionerna ”Lezíria do Tejo”, ”Médio Tejo”, ”Oeste” och ”Península de Setúbal” (från en initial maximinivå på 47,68 % NBE år 2000) till 20 % NBE år 2004. Små och medelstora företag kan få ytterligare stöd på 10 % brutto av investeringskostnaderna.

[51] Ärende C 61/98.

[52] EGT L 297, 24.11.2000, C 72/99.

Finansiell och skattemässig stödordning avseende den tullfria zonen på Madeira ([53])

Den 28 juni 2000 beslöt kommissionen att inleda ett granskningsförfarande enligt artikel 88.2 i EG-fördraget med avseende på den finansiella och skattemässiga stödordningen för den tullfria zonen på Madeira. Kommissionen noterade att det skattestöd som beviljats av de portugisiska myndigheterna utgör driftsstöd som kan beviljas under lång eller t.o.m. obestämd tid. I regionalstödsriktlinjerna fastslås dock principen att regionalstöd som syftar till att minska ett företags löpande kostnader (driftsstöd) är förbjudet, även om undantag kan beviljas i regioner som omfattas av artikel 87.3 a i fördraget, under förutsättning att 1) ”det är motiverat på grundval av stödets art och dess bidrag till den regionala utvecklingen och 2) att dess nivå står i förhållande till de nackdelar som det är avsett att utjämna”. Sådana driftsstöd måste även generellt ”vara begränsade i tiden och avtagande”.

Dessutom förefaller det totala stödbelopp som beviljats i form av skattebefrielser ha överskridit 1 000 miljoner euro år 1997 (mer än alla övriga portugisiska stödordningar tillsammans) och verkar vara koncentrerat på finansiella tjänster och internationella tjänstecentrum. Eftersom det förefaller finnas närmare 4 000 företag verksamma i dessa sektorer, som direkt inte sysselsätter mer än 1 000 personer, kan det knappast hävdas att stödet är motiverat på grund av dess bidrag till den regionala utvecklingen eller att nivån är proportionell till de nackdelar det är avsett att utjämna.

Ordning avseende skattelättnader för Madeira ([54])

Den 28 juni 2000 godkände kommissionen en ordning rörande skattelättnader för att gynna investeringar i den autonoma regionen Madeira i Portugal. Denna ordning kommer att gälla fram till utgången av 2002 och syftar till att uppmuntra företag i regionen – en av de mest eftersatta i Europeiska unionen – att bli mer moderna och dynamiska.

Ordningen kommer att utgöra en del av skattesystemet i den autonoma regionen Madeira och hamnar därför under rubriken direkt företagsbeskattning. Stödet kommer att utformas som en skattelättnad (skattefrihet), som fastställts till 15 % av de vinster som återinvesteras under skatteordningens tillämpningsperiod De stödberättigade företagen kan utnyttja ordningen antingen under det år då investeringen görs eller under ett av de tre följande åren.

Skattelättnader för investeringar på Madeira ([55])

Den 14 mars 2000 godkände kommissionen en stödordning om skattelättnader för investeringar i den portugisiska autonoma regionen Madeira. Ordningen skall gälla fram till utgången av år 2010. Den avser att hjälpa företag att bli mer moderna och dynamiska och att skapa arbetstillfällen i regionen.

Stödet kommer att lämnas i form av sänkt inkomstskatt och kommer att beviljas på kontraktsbasis för perioder på upp till tio år. Nivån på stödet varierar beroende på var projektet är lokaliserat, vilka verksamheter som genomförs och hur många arbetstillfällen som skapas. Taket är satt till 30 % av de stödberättigande investeringsutgifterna.

Ordningen uppfyller kraven i riktlinjerna för statligt stöd för regionala ändamål, i synnerhet som investeringen, och där så är tillämpligt de nya arbetstillfällena, måste bibehållas under hela giltighetsperioden för det kontrakt som lämnar skattebefrielsen och i varje fall i minst fem år.

([53]) EGT C 301, 21.10.2000, NN 60/2000.
([54]) EGT C 266, 16.9.2000, N 96/2000.
([55]) EGT C 266, 16.9.2000, N 555/99.

Sverige

Regionalstödskartan 2000–2006 ([56])

Den 29 mars 2000 godkände kommissionen den svenska regionalstödskartan för perioden 2000–2006. Kommissionen beslöt att minska storleken på kartan från 18,5 % av landets befolkning 1999 till 15,9 % för perioden 2000–2006. Den totala befolkningen i de områden som föreslås för tillämpningen av ordningen uppgår till 1,4 miljoner.

Godkännandet av regionalstödskartan gör att de svenska myndigheterna kan lämna investeringsstöd till företag i de stödberättigade områdena i norra Sverige. I den avlägsnaste och mest glesbefolkade delen av den stödberättigade regionen kan de svenska myndigheterna lämna stöd på upp till 37 % bruttobidragsekvivalent av den totala investeringskostnaden. I resten av det stödberättigade området kommer maximinivåerna för stödet att begränsas till 20 % bruttobidragsekvivalent för stora företag och till 30 % bruttobidragsekvivalent för små och medelstora företag. Godkännandet av kartan gör det även möjligt för de svenska myndigheterna att bevilja transportstöd till företag i norra Sverige.

Regionalstödspaket ([57])

Den 3 maj 2000 godkände kommissionen en svensk förordning om regionalt utvecklingsbidrag. Härigenom kan ekonomiskt stöd lämnas till en rad stödåtgärder i understödda regioner i norra Sverige.

Stödet kommer att vara tillgängligt i glesbefolkade områden och andra stödområden i norra Sverige. Alla områden som är berättigade till stöd enligt förordningen är också berättigade till stöd från gemenskapens strukturfonder.

Stödordning som möjliggör en nedsättning av de sociala avgifterna ([58])

Den 21 december 2000 avslutade kommissionen sin formella undersökning av den svenska ordningen om en ”nedsättning av de sociala avgifterna” med att fatta ett negativt beslut (se även del I, punkt 348).

Förenade kungariket

Regionalstödskartan 2000–2006 ([59])

Den 26 juli 2000 godkände kommissionen den brittiska regionalstödskartan för perioden 2000–2006. 28,7 % av Förenade kungarikets befolkning och hela Nordirlands befolkning bor i stödberättigade områden.

Enligt kartan kan investeringsprojekt som görs av stora företag stödjas med upp till 35 % netto (dvs. efter avdrag av skatter som ett företag kan vara tvunget att betala för erhållet stöd) i fyra Nuts II-regioner med en BNP per capita som ligger under 75 % av gemenskapens genomsnitt, nämligen Cornwall och Scilly-öarna, Merseyside, södra Yorkshire samt västra Wales och *the Valleys*. I Nordirland, som har specialstatus i riktlinjerna för statligt stöd för regionala ändamål, kan stöd beviljas på upp till 40 % netto.

([56]) EGT C 258, 9.9.2000, N 629/99.
([57]) EGT C 266, 16.9.2000, N 646/99.
([58]) Ärende C 15/00.
([59]) EGT C 272, 23.9.2000.

Regionalstöd kan även beviljas i 65 av de 194 s.k. job opportunity zones i Förenade kungariket samt i delar av London, Tyneside och Nottingham (till följd av deras mål 2-status).

Stödnivån i Lochaber, Skye och Lochalsh och Argyll & the Islands, Eilean Siar (Western Isles), Caithness och Sutherland, och Ross och Cromarty kan nå upp till 30 % netto till följd av de särskilda utvecklingssvårigheterna för dessa glest befolkade områden.

Regionala riskkapitalfonder i England ([60])

Den 18 oktober 2000 beslöt kommissionen att inleda ett förfarande enligt artikel 88.2 i EG-fördraget med anledning av en ordning enligt vilken minst en riskkapitalfond kommer att bildas i var och en av Englands regioner. Fonderna kommer att investera belopp i storleksordningen 100 000–500 000 pund sterling i små och medelstora företag.

Varje regionalfond kommer att innehålla statliga resurser och kommissionen finner att tillämpningen av ordningen kan snedvrida konkurrensen på två nivåer: 1) de privata saminvesterarna i fonderna samt 2) de små och medelstora företagen där fonderna investerar. Kommissionen betvivlar att stödet är förenligt med den gemensamma marknaden på båda dessa nivåer, eftersom stöd i denna form inte är undantagna enligt gemenskapens gällande regler om statligt stöd.

Ordningar avseende bygge av affärsfastigheter för Wales ([61])

Den 4 oktober 2000 beslöt kommissionen att inte invända mot två ordningar avseende byggen av affärsfastigheter som skall handläggas av *Welsh Development Agency*. Tanken bakom ordningarna är att marknadspriserna är för låga för att täcka byggkostnaderna. Genom ordningen *Property for Business* uppmuntras vissa innehavare av affärstomter att bebygga sin mark genom att staten lämnar medel för att täcka mellanskillnaden, dvs. ett bidrag för skillnaden mellan de uppskattade byggkostnaderna och det uppskattade värdet efteråt. Stödmottagarna är innehavare av tomtmark. Ordningen *Partnership Development*, å andra sidan, lämnar stöd till spekulativa projekt antingen genom att tillskjuta medel som skall täcka mellanskillnaden till byggherrarna eller genom att ingå partnerskap med byggherrar och investerare. Ordningens stödmottagare är byggherrar, investeringsföretag och finansinstitut som gör en initial markexploateringsinvestering.

Kommissionen beslöt att ordningarna utgör statligt stöd enligt artikel 87.1 i EG-fördraget, eftersom de är diskretionära och de offentliga utgifterna inte återkrävs vilket skulle ha skett i ett helt privat scenario. Stödet kunde godkännas enligt artikel 87.3 c i EG-fördraget, eftersom ordningarna kommer att tillämpas i överensstämmelse med gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till små och medelstora företag, riktlinjerna för statligt stöd för regionala ändamål och de sektorsövergripande rambestämmelserna för regionalstöd till stora investeringsprojekt.

([60]) Ännu ej offentliggjort i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning.*

([61]) EGT C 380, 30.12.2000, s. 10.

2. De sektorsövergripande rambestämmelserna

Tyskland

BASF Schwarzheide [62]

Den 12 juli 2000 beslöt kommissionen att inte invända mot ett tyskt planerat investeringsstöd för uppförande av en ny anläggning för BASF Schwarzheide GmbH i delstaten Brandenburg. Stödet uppgår till 39 miljoner euro (77 miljoner tyska mark), som motsvarar 35 % av investeringskostnaden av den maximalt tillåtna stödnivån i regionen. Ordningen anmäldes i enlighet med de sektorsövergripande rambestämmelserna för regionalstöd till stora investeringsprojekt. Företaget kommer att utnyttja anläggningen för produktion av ett nyligen utvecklat ämne som skall användas i en rad olika fungicider. Slutprodukterna kommer dock inte att produceras i Schwarzheide. Kommissionen kunde godkänna stödet till följd av den växande efterfrågan på de aktuella produkterna och det stora antalet nya arbetstillfällen (grovt räknat 400 nya sysselsättningstillfällen) i Schwarzheide.

Frankrike

Pilkington och Interpane [63]

Den 26 juli 2000 beslöt kommissionen att godkänna ett anmält investeringsstöd på 21,02 miljoner euro som Frankrike planerar att lämna till Pilkington och Interpane för byggandet av en ny anläggning för produktion av planglas, laminerat och belagt glas. Pilkington Glass France SAS och Interpane Glass Coating France SAS är två gemensamma företag som bildats av Pilkington plc. och Interpane International Glas GmbH som kommer att bygga den nya produktionsanläggningen i Freyming Merlebach (Alsace-Lorraine), ett stödområde.

De två nybildade företagen kommer inte att drivas oberoende på marknaden, utan är ett integrerat gemensamt tillverkningsföretag, som producerar och bearbetar planglas. De kommer endast att verka som leverantörer till moderföretagen för direktförsäljning eller ytterligare bearbetning.

Det planerade projektet granskades mot bakgrund av de sektorsövergripande rambestämmelserna för regionalstöd till stora investeringsprojekt. Med utgångspunkt i beräkningsformeln i de sektorsövergripande rambestämmelserna kan stödet till detta projekt maximalt uppgå till 12,24 % nettobidragsekvivalent. Eftersom den föreslagna stödnivån på 10,3 % låg under denna tröskel beslöt kommissionen följaktligen att det anmälda stödet var förenligt med EG-fördraget.

Italien

Solar Tech [64]

Den 15 november 2000 beslöt kommissionen att Italien endast kan bevilja Solar Tech srl (en tillverkare av solpaneler) 34 miljoner euro i stöd – 9 miljoner euro mindre än de 43 miljoner euro som angavs i anmälan (se även del I, punkt 325).

[62] EGT C 380, 30.12.2000, N 750/99.
[63] EGT C 293, 14.10.2000, N 291/2000.
[64] Ärende C 17/2000.

Stöd till "Villa Romana s.r.l." för ett hotellprojekt [65]

Stödet – som beviljas enligt en befintlig ordning [66] och som anmälts i enlighet med de sektorsövergripande rambestämmelserna för regionalstöd till stora investeringsprojekt – utgörs av investeringsstöd till "Villa Romana s.r.l." ett småföretag [67] i Kampanien som bildats av lokala investerare inom ramen för de s.k. contratti d'area (områdeskontrakt) i syfte att tillföra offentligt stöd till ett hotellprojekt. Det föreslagna stödet består av investeringsstöd i form av ett icke återbetalningspliktigt bidrag på 38,39 miljoner euro. Investeringsprojektet inbegriper byggandet av ett hotell i närheten av den arkeologiska utgrävningsplatsen Pompeji-Herkulaneum (Neapel). Nybygget skulle delvis omfatta nedlagda industrilokaler. Det fyrstjärniga hotellet skall innehålla 438 rum (838 sängplatser) och skapar omkring 480 nya arbetstillfällen, både direkt (219) och indirekt (262). I enlighet med planen skall hotellet vara färdigbyggt senast den 31 januari 2000 och vara helt i drift år 2003. Eftersom det planerade stödet understiger den maximalt tillåtna stödnivån enligt de sektorsövergripande rambestämmelserna och de totala effekterna av "Villa Romana" på EU-marknaden sannolikt är begränsade fattade kommissionen den 26 mars 2000 ett positivt beslut med utgångspunkt i artikel 87.3 a i fördraget.

Förenade kungariket

Motorola [68]

Den 26 juli 2000 beslöt kommissionen att ett investeringsstöd på 90,2 miljoner pund sterling till Motorola Ltd. är förenligt med den gemensamma marknaden. Förenade kungariket avser att lämna detta stöd till Motorola Limited som kommer att bygga en ny anläggning för tillverkning av halvledare för mobiltelefoner och andra trådlösa tillämpningar. Fabriken skall ligga i Dumferline, ett regionalstödsberättigat område i Skottland. Motorola Ltd. är en 100-procentigt dotterbolag till Motorola Inc., en världsomspännande tillverkare av mobiltelefoner och radiokommunikationsprodukter samt elektroniska anordningar.

Det planerade projektet bedömdes mot bakgrund av de sektorsövergripande rambestämmelserna för regionalstöd till stora investeringsprojekt. I enlighet med dessa rambestämmelser beräknade kommissionen att det maximalt tillåtna stödet för projektet är 12 % nettobidragsekvivalent (NBE är den slutgiltiga förmånen som ett företag anses få av ett stöd efter det att bolagsskatt som skall betalas för stödet har dragits av). Eftersom den föreslagna stödnivå på 5,8 % NBE i detta fall ligger långt under tröskeln beslöt kommissionen följaktligen att det anmälda stödet var förenligt med EG-fördraget.

[65] Ärende N 785/99, EGT C 328, 18.11.2000.

[66] Skrivelse SG(99) D/1119 av den 9 februari 1999 om statligt stöd N 810/99, som utvidgar bestämmelserna i lag nr 488/92 till att omfatta turistsektorn.

[67] "Även om dess status som småföretag bygger på ekonomiska uppskattningar och inte på godkända räkenskaper eftersom företaget är nybildat." Se artikel 1.8 i bilagan till kommissionens rekommendation om definitionen av små och medelstora företag av den 3 april 1996 (EGT C 213, 23.7.1996, s. 4).

[68] EGT C 293, 14.11.2000, N 480/2000.

3. Sektoriella stöd

3.1 Stål

Belgien

Cockerill Sambre SA ([69])

Den 15 november 2000 beslöt kommissionen att det stöd på 13,8 miljoner euro (553 miljoner belgiska franc) som Belgien beviljat stålföretaget Cockerill Sambre S.A. är oförenlig med den gemensamma marknaden och måste återkrävas.

Kommissionen drog slutsatsen att myndigheterna med detta stöd finansierar driftskostnader som uppstår för företaget efter en förkortning av arbetstiden. Förmånen för Cockerill består i att företaget inte har påtagit sig det ekonomiska ansvaret för den ökning av lönekostnaderna som man enats om med sina kollektivanställda. Att initiativet kom från arbetsstyrkan och att företaget godtog det endast på villkor att man inte behövde betala de ytterligare kostnaderna inverkar inte alls på att detta offentliga ingripande inte skulle vara ett statligt stöd.

Följaktligen ansåg kommissionen att stödet är oförenligt med den gemensamma marknaden eftersom Cockerill är ett stålföretag om omfattas av de mycket restriktiva reglerna i EKSG-fördraget och gemenskapsreglerna för statligt stöd till stålindustrin, som inte lämnar utrymme för något sådant stöd. Kommissionen bestämde därför att redan utbetalat stöd skall återbetalas och att ännu ej verkställda betalningar skall avbrytas.

Tyskland

Georgsmarienhütte och Gröditzer ([70])

Den 19 juli 2000 inledde kommissionen ett formellt granskningsförfarande med avseende på ett förvaltningsavtal som slutits mellan BvS, efterträdare till Treuhand, dess 100 %-iga dotterbolag Gröditzer Stahlwerke samt ståltillverkaren Georgsmarienhütte (se även del I, punkt 309).

Spanien

Tubacex ([71])

Den 31 oktober 2000 beslöt kommissionen att ogiltigförklara ett negativt beslut från 1997 rörande åtgärder till förmån för Tubacex S.A., en tillverkare av rostfria sömlösa stålrör i Llodio (Álava) i regionen Baskien i Spanien (se även del I, punkt 312).

([69]) Ärende C 76/99.
([70]) EGT C 3, 6.1.2001, C 43/2000 (f.d. NN 69/2000).
([71]) Ärende C 9/95.

3.2 Varvsindustri

Tyskland

Utvecklingsbistånd för bygge av två färjor ([72])

Den 18 januari beslöt kommissionen att inte invända mot att den tyska regeringen beviljat ett utvecklingsstöd till varvet Meyer i Papenburg. Stödet som skall användas för att bygga två passagerarfärjor avsedda för Indonesien kommer att beviljas i form av subventionerade lån som totalt uppgår till 150 miljoner euro (300 miljoner tyska mark) och motsvarar 40,43 % av kontraktsvärdet. Eftersom de levererade fartygen, i överensstämmelse med bestämmelserna i artikel 3.5 i rådets förordning (EG) nr 1540/98, övergår i den indonesiska regeringens ägo och uteslutande kommer att trafikera Indonesiens territorialvatten har kommissionen gjort bedömningen att stödet är lagligt.

Italien

Cantiere Navale Rodriquez ([73])

Den 11 april beslöt kommissionen att stöden till Rodriquez Cantieri Navale (Sicilien) var förenliga med den gemensamma marknaden. Stöden syftade till att möjliggöra investeringar inom ramen för en omstruktureringsplan och motsvarar kriterierna i de tidigare italienska lagar som godkänts av kommissionen och sjunde direktivet om stöd till varvsindustrin ([74]), som ännu var i kraft då stöden beviljades.

Nederländerna

Varvsstödordning 2000 ([75])

Den 11 april beslöt kommissionen att godkänna förlängningen under år 2000 av en stödordning för nederländska varv och fatta beslut om att inte invända mot ändringarna när det gäller tillämpningen av en allmän ordning för exportkrediter. Dessa ändringar avser att ersätta systemet med räntesubventioner för export av fartyg med ett system av direkta bidrag till exportvarven med upp till 3,5 % av kontraktsvärdet. Eftersom det enligt förordning (EG) nr 1540/98 är tillåtet med direkta produktionsstöd fram till den 31 december 2000, upp till mellan 4,5 % och 9 % av kontraktsvärdet, kunde kommissionen tillåta ändringarna sedan de nederländska myndigheterna gjort åtaganden när det gäller stödkumulering.

Utvecklingsbistånd till Indonesien ([76])

Kommissionen beslöt den 13 december att inte invända mot ett utvecklingsbistånd som Nederländerna planerade att genomföra vid en leverans av fyra fartyg till Indonesien. Detta beslut avslutar ett formellt granskningsförfarande som påbörjades i februari. Sedan de nederländska myndigheterna inlämnat dokument som visar öppenheten i tilldelningsproceduren för stöden drog kommissionen slutsatsen att det var lagligt.

([72]) EGT C 142, 20.5.2000, N 283/1999.
([73]) EGT C 354, 9.12.2000, N 557/1999.
([74]) Direktiv 90/684/EEG, EGT L 380, 31.12.1990, senast ändrad genom förordning (EG) nr 2600/97, EGT L 351, 23.12.1997.
([75]) EGT C 184/2000, 1.7.2000, N 151/2000.
([76]) Ärende C 3/2000, ännu ej offentliggjort.

3.3 Syntetfiber

Tyskland

Delon Filament GmbH ([77])

Den 1 mars 2000 godkände kommissionen det planerade stödet till Delon Filament GmbH, en syntetfibertillverkare som avser att fortsätta produktionen av filamentgarn baserade på polyamid efter omfattande investeringar i en anläggning i Rudolstadt och en betydande kapacitetsminskning. Anläggningen är belägen i ett artikel 87.3 a-område, där det tillämpliga stödtaket för små och medelstora företag är 50 %.

I riktlinjerna om stöd till syntetfiberindustrin anges bl.a. att när någon strukturell utbudsbrist inte föreligger på den relevanta marknaden, dvs. marknaden för filamentgarn baserade på polyamid, måste kommissionen övertygas om att stödet medför en betydande produktionsminskning.

Kommissionen gjorde en undersökning på plats för att kontrollera den befintliga kapaciteten i anläggningen liksom den planerade kapaciteten efter investeringen. Det noterades att Delon Filament GmbH:s kapacitet att producera filamentgarn baserade på polyamid till följd av projektet kommer att minska avsevärt. Kommissionen beslöt därför att anse stödet vara förenligt med den gemensamma marknaden eftersom det uppfyller kraven i riktlinjerna om stöd till syntetfiberindustrin.

Spanien

Sniace ([78])

Den 20 september beslöt kommissionen att ogiltigförklara ett negativt beslut från 1998 rörande åtgärder till förmån för Sniace S.A., en viskos- och syntetfibertillverkare i Torrelavega i Kantabrien i Spanien. I sitt beslut från 1998, som av Spanien överklagats till EG-domstolen, drog kommissionen slutsatsen att återbetalningsavtalen mellan Sniace och lönegarantifonden Fogasa samt skuldomläggningsavtalet mellan Sniace och socialförsäkringsmyndigheten innehöll oförenligt stöd, eftersom räntesatsen låg under marknadsnivåerna.

EG-domstolen beslöt dock i april 1999 att ogiltigförklara kommissionens beslut i ett liknande mål (C-342/96, Spanien mot kommissionen om statligt stöd som av Spanien beviljats Tubacex). EG-domstolen noterade att staten i denna typ av återbetalnings- och skuldomläggningsavtal inte handlar som en offentlig investerare vars agerande skall jämföras med en privat investerares agerande som placerar sitt kapital i vinstsyfte, utan som en offentlig borgenär som i likhet med enskilda borgenärer, försöker återfå de belopp som han har att utkräva.

Kommissionen beslöt därför ompröva Sniaceärendet för att ännu en gång granska hur de offentliga borgenärerna agerat i jämförelse med företagets privata borgenärer, med vilka företaget slutit en överenskommelse sedan det hamnat i ekonomiska svårigheter och upphört med sina skuldåterbetalningar. Kommissionen drog slutsatsen att de offentliga borgenärerna genom att tillämpa den s.k. lagstadgade räntesatsen hade agerat på samma sätt som privata borgenärer för att maximera räntesatsen på sina utestående fordringar. Följaktligen ansåg kommissionen att åtgärderna inte utgör statligt stöd och att det tidigare beslutet bör ogiltigförklaras.

([77]) EGT C 134, 13.5.2000, C 134/2000.

([78]) Ärende C 5/2000 (f.d. C 68/97 och NN 118/97).

3.4 Finansiella tjänster

Tyskland

WestLB ([79])

Den 11 april 2000 beslöt kommissionen att den tyska regeringen inte på ett korrekt sätt verkställt kommissionens beslut av den 8 juli 1999 med avseende på delstaten Nordrhein-Westfalens kapitaltillskott i Westdeutsche Landesbank Girozentrale (”WestLB”) mellan 1992 och 1998. I oktober 1999 informerade de tyska myndigheterna kommissionen om hur delstaten Nordrhein-Westfalen avsåg att genomföra beslutet. Efter en noggrann analys informerade kommissionen de tyska myndigheterna om att förslaget inte kunde anses verkställa kommissionens beslut på ett korrekt sätt.

I mars 2000 inlämnade de tyska myndigheterna ett nytt återkravsförslag med ett bidrag till delstaten som i stället för kontantutbetalning skulle ske som en in naturabetalning i form av en passiv delägarreserv *(stille Einlage).* Denna passiva delägarreserv, som inte ger några rösträttigheter, skulle vara utrustad med en ”normal” kommersiell ersättning, som påstås vara jämförbar med liknande hybridkapitalinstrument på marknaden. Delstatens rättigheter till denna passiva delägarreserv skulle vara beroende av EG-domstolens slutliga beslut (i Tysklands mål mot kommissionens beslut av den 8 juli 1999), dvs. delstaten måste återbörda den till banken utan ersättning om EG-domstolen skulle upphäva kommissionens beslut. Räntan för den nya passiva delägarreserven skulle inte utbetalas till delstaten, utan behållas inom WestLB och varje år tillföras den passiva delägarreserven.

Kommissionen anser att sådana ominvesteringar utgör en ny statlig ekonomisk åtgärd med eventuella inslag av nytt statligt stöd. Sådana ominvesteringar måste därför efter anmälan granskas av kommissionen i enlighet med artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget så att en bedömning kan göras om det finns inslag av statligt stöd.

Eftersom de tyska myndigheterna dock kopplade återkravet av stödet till att kommissionen skulle godkänna ominvesteringen stod det klart att återkravet i realiteten inte skulle genomföras omedelbart, såsom krävs i gällande EG-lagstiftning, och att förslaget därför inte på ett korrekt sätt skulle verkställa kommissionens beslut om att det olagliga och oförenliga statliga stödet omedelbart skulle återkrävas. Följaktligen beslöt kommissionen att hänskjuta ärendet till EG-domstolen.

3.5 Jordbruk

Belgien

Stöd under dioxinkrisen ([80])

Kommissionen godkände den 18 januari 2000, i likhet med 1999, stöden till producenter och företag som drabbats av den kris som utlöstes av upptäckten av dioxin i djurfoder. Beslutet gäller stöd för ”exceptionella händelser” i enlighet med artikel 87.2 b i EG-fördraget. Stödet täcker all djurproduktion, men ej värdet av kasserade djur och förstörda produkter som redan omfattas av andra nationella bestämmelser som godkänts av kommissionen ([81]). Stöden utbetalas per produktionsmedel eller försåld

([79]) EGT C 211, 22.7.2000.

([80]) Ärende N 770/99. (Saknas särskilda hänvisningar till offentliggörandet av ett beslut i EGT i denna text har beslutet ännu inte offentliggjorts. De giltiga texterna till beslut som godkänner stöd kan i allmänhet hittas i http://europa.eu.int/comm/sg/sgb/state_aids).

([81]) Ärendena NN 87/99, NN 88/99, NN 89/99, N 380/99 och N 386/99.

enhet i en enda utbetalning och beräknas endast på basis av schablonbelopp som bygger på makroekonomiska kalkyler. Härigenom undviks risken för kumulering av andra stöd som tidigare godkänts särskilt i form av skadestånd för bortskaffning av djur eller animaliska produkter som är otjänliga som livsmedel och saluföring. Kommissionen ansåg att en koppling mellan omsättningsförlusterna och dioxinkrisen har kunnat etableras. På så sätt skulle omsättningsförlusten bl.a. ha berott på förluster av marknadsdelar och nedgången i konsumtionen som uppstod som en följd av krisen, den kaotiska hanteringen av densamma samt att de exceptionella åtgärderna hindrade den normala handeln med de aktuella produkterna.

Grekland

Grekiska kooperativ ([82])

Den 1 mars 2000 fattade kommissionen ett slutgiltigt negativt beslut gällande två olagliga stödåtgärder som beslutats av den grekiska staten gällande avskrivning och konsolidering av lån för ett betydande antal jordbrukskooperativ (116 för varje åtgärd) i enlighet med den generella princip som förbjuder medlemsstaterna att lämna driftsstöd till jordbrukssektorn. Huvudsakligen består skulderna av driftsförluster i de aktuella företagen, förorsakade av ingripanden från den grekiska staten i produktionen och marknadsföringen av de aktuella produkterna (fastställande av priser, lagring, intervention och export). Övriga skulder sammanhänger med investeringar och naturkatastrofer. Åtgärderna är av samma slag som de i 1997 års lag avseende en skuldavskrivning på 450 miljoner euro från jordbrukskooperativ, som godkändes av rådet i december 1998.

Åtgärderna vidtogs med utgångspunkt i två lagar från 1992 och 1994. Kommissionens beslut fattades efter ett klagomål avseende olagligt och oförenligt statligt stöd som mottagits av mejerikooperativet AGNO. I det slutliga negativa beslutet ålades även Grekland att inkomma med all relevant information för att kommissionen skall kunna inleda statsstödsundersökning rörande verksamheten inom *Agricultural Bank of Grekland*.

Frankrike

Stöd till återuppbyggnad av det franska skogsbruket — Naturkatastrofer ([83])

Den 16 maj 2000 godkände kommissionen en stödordning för Frankrikes skogsbruk som drabbades hårt av stormarna i slutet av december 1999. Totalbudgeten uppgår till nära 3 miljarder euro för alla stöd kombinerade till åtgärder avsedda att reparera skador förorsakade av naturkatastrofer i den mening som avses i artikel 87.2 b i EG-fördraget. I stödplanen föreskrivs nödåtgärder för att öppna skogsvägar och stigar, bygge av skogsvägar och stigar, våtlagringsområden och lagerutrymmen, finansiering av omkostnader för utförsel och lagring av virke, stöd till bearbetning av vindfallet virke, återplantering av skadade skogar och avdrag för kostnader för stormen från skatten på de drabbade ägarnas standardavkastning på skogen. I övrigt planeras också andra stimulansåtgärder, t.ex. stöd till virkestransport, liksom investeringsstöd bl.a. till förvärv av skogsbruksredskap och överavskrivning av dessa redskap samt stöd till sysselsättning och utbildning och stöd till organisatoriska och tekniska kompletterande åtgärder. Även om åtgärderna skiljer sig åt ansåg kommissionen att de alla ingår i samma upplägg och delar samma mål (stöd till en verksamhetssektor efter en naturkatastrof) och att de därför måste anses vara åtgärder avsedda att reparera skador förorsakade av naturkatastrofer i den mening som avses i EG-fördraget.

([82]) Ärendena C 78/97 och C 82/97 (f.d. NN 33/96 och NN 168/97).

([83]) Ärende N 92/2000.

Stöd till franska domänverket (Office National de Forêts) [84]

Den 14 april 2000 godkände kommissionen stöd till det franska domänverket (*Office national de forêts* – ONF), efter att ha försäkrat sig om att inga risker föreligger för att statliga resurser skall används i ONF:s konkurrerande verksamheter. ONF är en statlig inrättning med dubbel verksamhet eftersom den dels utför ett offentligt och exklusivt uppdrag, och dels driver en affärsverksamhet i konkurrens med andra aktörer på marknaden. Den offentliga verksamheten består av att för ägarnas räkning förvalta de skogar som omfattas av Frankrikes skogslagstiftning. ONF mottar statliga resurser i form av en kompensation för att täcka förvaltningsomkostnaderna. Vidare offentlig eller t.o.m. privat finansiering finns inom ramen för statliga insatser av allmänintresse som utförs av ONF. Dessa insatser avser bl.a. skydd och tillsyn av skogarna, arbete med att förebygga bränder och motverka erosion och laviner etc. Kommissionen drog slutsatsen att dessa aktiviteter utgör insatser som görs av hänsyn till det allmännas bästa och att överföringen av medel måste anses vara en överföring från en statlig nivå till en annan. Eftersom vissa offentliga serviceverksamheter sker i hela landet skall de anses vara åtgärder som inte gynnar vissa företag eller viss produktion och motsvarar alltså inte alla kriterierna i artikel 87.1 i EG-fördraget. När det gäller den affärsmässiga verksamheten kan ONF sluta avtal med enskilda eller offentliga juridiska personer för att sköta förvaltningen, göra studier, undersökningar och arbeten, och för att skydda, planera och utveckla skogsresurserna. För denna typ av aktiviteter har kommissionen inte upptäckt något inslag av offentligt stöd i form av korssubventionering av konkurrerande verksamheter. ONF:s priser ligger i realiteten inte under konkurrenternas och statens ersättningsbelopp täcker under alla omständigheter inte ens ONF:s alla ”offentliga” utgifter, vilket i praktiken utesluter korssubventionering.

Stöd till grisproduktionen — ”Stabiporc” [85]

Den 11 april 2000 fattade kommissionen ett slutgiltigt delvis negativt beslut om ett franskt stöd i tre delar till förmån för grisproduktion. Granskningsförfarandet hade inletts i enlighet med artikel 88.2 i EG-fördraget [86].

De franska myndigheterna ville återuppta systemet med återbetalningspliktiga förskott från regleringsfonden för griskött (Stabiporc). Systemet går ut på att till producentsammanslutningar utbetala helt återbetalningspliktiga förskott av likvida medel för att göra det möjligt för dem att justera det pris för slaktsvin som betalas till producenter som är anslutna till systemet. Det är således avsett att reglera inkomsterna för svinuppfödare som drabbas av kriserna inom grisköttsproduktionen.

Kommissionen drog slutsatsen att återupptagandet av Stabiporc inte utgör statligt stöd eftersom det statliga ingripandet är begränsat till lån till marknadsränta. Vidare avstår inte de offentliga organen som deltar i ordningen i egenskap av långivare från att driva in beloppen inklusive dröjsmålsränta av sammanslutningarna då låneåterbetalningarna uteblir eller försenas.

Kommissionen beslutade dock att de två andra granskade delarna var oförenliga med EG-fördraget. Det rörde sig bl.a. om en uppdelning av egenavgifter för jordbruksföretag med ekonomiska svårigheter samt en förmån för jordbruksföretag i form av en partiell betalning av banklåneräntor för de första investeringarna som dessa gör i grisproduktionen. Det negativa beslutet fattades eftersom alla villkor i gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter inte följts. Dessutom har man inte tillräckligt lyckats påvisa det ”svåra” i situationen. Det finns ingen

[84] Ärende NN 96/95.
[85] Ärende C 74/98.
[86] Beslutet offentliggjort i EGT C 61, 3.3.1999, s. 7.

lönsamhetsplan för de aktuella företagen och man kan därför inte garantera att principen om att stödet inte skall upprepas kommer att respekteras.

Stöd till vinsektorn [87]

Den 20 september 2000 fattade kommissionen ett slutgiltigt negativt beslut gällande en ordning som anmälts och genomförts av Frankrike till förmån för vinproduktion. Granskningsförfarandet inleddes i oktober 1999 [88]. Ordningen syftar till att omorientera vinodlingarna i Charente som i dag används för produktion av konjak till produktion av ”lantvin”.

Kommissionen drog slutsatsen att en av lagstiftarens mål med rådets förordning (EG) nr 1493/1999 av den 17 maj 1999 om den gemensamma organisationen av marknaden för vin [89], var att förhindra en ökning av gemenskapens vinproduktion. Samtidigt som sortomställningen av vinodlingen i Charente erkänns ha den fördelen att den minskar en vinproduktion som saknar avsättningsmöjligheter anser kommissionen dock att en ökning av den franska lantvinsproduktionen avviker från principerna i den nya organisationen av marknaden för vin och är ägnat att snedvrida konkurrensen på en vinmarknad som f.n. inte uppvisar några tillväxttecken. De viner som blir resultatet av denna omställning hamnar på den vanliga vinmarknaden, medan de i dag per definition levereras utanför denna marknad. Följaktligen innebär denna generella omställning av vinodlingen en risk för att problemet flyttas till andra marknader. Kommissionen anser vidare att en sådan omställning borde ha åtföljts av en väsentlig minskning av produktionsytorna och avkastningen.

Kommissionen anser även att endast åtgärder som antas inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken, och närmare bestämt inom ramen för den gemensamma organisationen av marknaden i fråga, säkerställer de övergripande intressena för aktörerna på denna marknad.

Irland

Stöd till Gaelic Ferries för djurtransporter [90]

Den 13 juni 2000 beslöt kommissionen att fatta ett slutgiltigt negativt beslut med avseende på ett driftsstöd som beviljats av Irland och som omfattade stöd både till jordbruk och transport. Ärendet gällde särskilt utbetalningen av ett statligt stöd på 1,58 miljoner irländska pund till det irländska företaget *Gaelic Ferries* för att driva färjetrafik öppen för djurtransporter från Irland till Kontinentaleuropa [91]. Statens ingripande kom sedan en privat färjeoperatör beslutat att upphöra med sina djurtransporter av kommersiella skäl som sammanhängde med påtryckningar från djurskyddsgrupper. Kommissionen ansåg att mottagaren av stödet var hela den irländska djursektorn, eftersom det föregivna målet och effekten av det statliga stödet var att garantera tillgången till den kontinentala marknaden för irländska djurproducenter. Irland måste nu återkräva det stöd som beviljats från stödmottagarna.

[87] Ärende C 70/99. Beslut av den 20 september 2000, ärende C(2000) 2754.
[88] EGT C 359, 11.12.1999.
[89] EGT L 179, 14.7.1999.
[90] Ärende C 7/98 (f.d. NN 1/98).
[91] EGT L 263, 18.10.2000, s. 17.

Stöd till animalieproducenter som drabbats av ogynnsam väderlek ([92])

Den 30 maj beslöt kommissionen att godkänna det irländska slaktprogrammet som ingår i ”tilläggsåtgärden för tackor” och poster i ”stödordning gällande förluster av vinterfoder”. Dessa program innehåller olika stödåtgärder för att mildra situationen för animalieproducenter vars produktion påverkades av den ogynnsamma väderleken sommaren och hösten 1998.

I ett tidigare skede hade kommissionen uttryckt tvivel om huruvida programmet var förenligt med artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget. Bland annat föreföll åtgärden utgöra ett driftsstöd genom att eventuellt hjälpa jordbrukare att bortskaffa sina (vid denna tidpunkt värdelösa) får.

På basis av komplementerande information från de irländska myndigheterna godtog dock kommissionen att det primära målet med åtgärden var att minimera den miljöskada som berodde på överbetning och närvaron av döda och döende djur i markerna. Kommissionen kunde härigenom likställa åtgärden med ett stöd till bortskaffning av avfall.

I överensstämmelse med punkt 3.4 i kommissionens riktlinjer avseende statligt stöd till miljöskydd ([93]) som var tillämpliga på jordbrukssektorn vid den tidpunkt då stödet beviljades, måste stöd till insamling, återvinning och bearbetning av jordbruksavfall bedömas från fall till fall. Eftersom godtagandet av ett sådant stöd dock innebär ett avsteg från principen om att förorenaren skall betala kan det endast godkännas i specifika och välmotiverade fall.

I föreliggande fall verkar stödet ha haft en klar stimulanseffekt och en motprestation lämnades av producenterna, som gick med på att slakta 30 % av sina tackor, av vilka en del skulle ha kunnat överleva vintern. Ur jordbrukarens synvinkel var stödet begränsat till att djuren bortskaffades gratis. Inga betalningar utgick för djuren. Dessa faktorer uppmuntrade jordbrukarna att låta bortskaffa djur av sämsta kvalitet med de minsta överlevnadsutsikterna. Därigenom skapade stödet varaktiga fördelar både för sektorn och, genom att undvika miljöproblem, för hela samhället. Mot bakgrund av att stödet var ett engångsbidrag för att lösa ett specifikt miljöproblem som berodde på en mycket ovanlig kombination av händelser och dessutom risker för djurens välmåga ansåg kommissionen att det var motiverat att göra ett undantag från principen om att förorenaren skall betala i detta fall.

Italien

Stöd till Centrale del Latte di Roma ([94])

Den 11 april 2000 beslöt kommissionen att avsluta ett förfarande med avseende på stöd som beviljats Centrale del Latte di Roma genom att anta ett delvis negativt beslut ([95]). Å ena sidan ansåg kommissionen att de driftsförluster som systematiskt avskrivits av Roms kommun under 1992 och 1997 var driftsstöd som inte kunde anses vara offentliga tjänster. Å andra sidan ansåg kommissionen att det inte förelåg något statligt stöd till Latiums mjölkproducenter eller köparen i privatiseringsförfarandet. Eftersom överlåtelsen av fabriken kan anses som ett övertagande av tillgångarna kommer återkravet av stöden att gälla f.d. Centrale del Latte (i likvidation).

([92]) Ärende N 44/99 (f.d. NN 23/99 och NN 79/99).
([93]) EGT L 72, 10.3.1994, s. 3.
([94]) Ärende C 28/98 (f.d. NN 185/97).
([95]) EGT L 265, 19.10.2000, s. 15.

Statligt ingripanden till marknadsvillkor — "Itainvest och RIBS" [96]

Åren 1999 och 2000 anmälde Italien tre projekt understödda av det offentliga finansieringsbolaget Itainvest. Bolaget har i princip ingripit i form av investeringar i stödmottagares aktiekapital, i överensstämmelse med principen om en privat investerare som är verksam under normala marknadsekonomiska förhållanden, enligt definitionen i dokumentet om tillämpningen av artiklarna 92 och 93 i EG-fördraget (numera artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget) på offentligt delägande [97]. Aktieinvesteringen skall återbetalas efter ett antal år till en ränta som ligger över kommissionens referensränta och med garantier som gör det möjligt för finansieringsbolaget att ta kontroll över det stödmottagande företaget. Två förslag har hittills godkänts [98]. Det tredje granskas fortfarande. Parallellt med detta har Italien anmält fem av det offentliga finansieringsbolaget RIBS föreslagna interventioner. Landet drog tillbaka fyra till följd av kommissionens tvivel huruvida ingripandet skedde till marknadsvillkor. År 2000 integrerades bolagen Itainvest och RIBS i ett nytt offentligt finansieringsbolag Sviluppo Italia. Liksom i fallet RIBS har Italien lagt fram en beskrivning av det nya finansieringsbolagets ingripanden. Kommissionen håller som bäst på med att granska ordningen.

Stöd till sockersektorn [99]

Den 3 maj 2000 godkände kommissionen, efter ett beslut av rådet, ett investeringsstödpaket på 34 miljoner euro till sockerbruket Villasor på Sardinien (som ägs av SADAM-gruppen).

Stödet beviljades i enlighet med reglerna för det offentliga organet RIBS (aktieinnehav och lån till subventionerad ränta). Stödet godkändes med utgångspunkt i de nationella stödbestämmelserna i den gemensamma organisationen av marknaden för socker som fram till 2001 tillåter undantag för södra Italien från den generella förbudet för investeringar för bearbetning och saluföring inom sockersektorn.

Kommissionen godkände paketet även eftersom de italienska myndigheterna åtagit sig att återkräva tidigare driftsstöd som beviljats ägaren av sockerbruket.

Stöd till förmån för tobaksproducenter i Italien [100]

Den 20 september 2000 beslöt kommissionen att inte invända mot ett kompensationsstöd som Italien beviljat tobaksproducenter som drabbats av svåra produktionsförluster till följd av ett utbrott av potatisvirus Y 1997. Stödet utgjorde en del av ett regionalprogram för att kontrollera och utrota sjukdomen och skulle beviljas jordbrukare som drabbats av förluster på minst 30 % av deras normala produktion. Stödet var inte större än de faktiska förlusterna.

I enlighet med gemenskapens generella policy bör kompensationsstöd för att bekämpa djur- och växtsjukdomar innehålla ett villor om att preventiv utslaktning av djur eller förstörelse av skördar sker på order eller rekommendation av de nationella myndigheterna.

Kommissionen ansåg dock att, i motsats till vad som händer med djursjukdomar, vid växtsjukdomar som påverkar ettårig gröda är kravet på att skörden skall förstöras ofta orealistiskt eller t.o.m. omöjligt att

[96] Ärende N 559/2000.

[97] EG-bulletinen 9-1984.

[98] Ärende N 652/99 (skrivelse från generalsekretariatet (2000) D/101197 av den 3 februari 2000 och N 164/2000 (skrivelse från generalsekretariatet (2000) D/105966 av den 8 april 2000).

[99] Ärende N 157/99.

[100] Ärende N 15/2000.

uppfylla på grund av de specifika sätt som växtsjukdomar sprids på och påverkar ettårig gröda. Kommissionen ansåg även att Italien åtog sig ett allvarligt program för kontroll och utrotning av sjukdomen och att det inte fanns någon risk för att driftsstöd skulle beviljas eftersom stödet endast skulle beviljas till jordbrukare som drabbats av förluster på minst 30 % av deras normala produktion. En tröskel på 30 % (20 % i mindre gynnade områden) har konsekvent antagits av kommissionen för att dra gränsen mellan vad som är driftstöd och vad som inte är det i fall av ogynnsam väderlek som t.ex. frost, hagel, regn eller torka som orsakar skada på jordbruksproduktion eller jordbruksproduktionsmedel.

Nederländerna

Befrielse från mineralskatter ([101])

Den 21 december 2000 fattade kommissionen ett slutgiltigt negativt beslut gällande vissa undantag från mineralskatterna som infördes i den nederländska gödsellagen. Denna lag innehåller bestämmelser om ett obligatoriskt bokföringssystem för mineraler på de enskilda jordbruksföretagen och maximigränser för fosfat- och kväveutsläppen i miljön per företag. Om utsläppen passerar maximigränserna måste en skatt betalas för dessa kvantiteter. Jordbrukaren kan välja hur han vill minska mineralutsläppen till de godkända mängderna. Syftet med mineralskatterna i gödsellagen är att stimulera jordbruksföretagen att minska sina mineralutsläpp. Skatten tas endast ut om den totala fosfat- och kvävemängd som införs i jordbruksföretaget, minus den totala mängd mineraler som avlägsnas, under ett kalenderår överskrider de tillåtna maximigränserna för fosfat- och kväveutsläpp i miljön (s.k. utsläppsnormer). Ett företag behöver inte betala skatten om det vidtar reella åtgärder, t.ex. avlägsnar gödsel som inte får spridas på marken.

Enligt den föreslagna åtgärden kommer småföretag och plantskolor att helt befrias från mineralskatterna. Trädgårdsodlare som odlar grödor i växthus eller på odlingssubstrat är delvis skattebefriade.

I punkt 23 i kommissionens meddelande om tillämpningen av reglerna om statligt stöd på åtgärder som omfattar direkt beskattning av företag ([102]) föreskrivs att vissa åtgärder av särskiljande art inte nödvändigtvis måste innebära att de skall betraktas som statligt stöd. Så är fallet om de är nödvändiga eller ändamålsenliga på grund av att de är ekonomiskt rationella med hänsyn till skattesystemets effektivitet. Det ankommer emellertid på medlemsstaterna att motivera detta.

Kommissionen anser att de nederländska myndigheterna inte påvisat att de olika typerna av skattebefrielse är motiverade på grund av mineralskattesystemets art eller ekonomiska grund. Även om det föreslagna undantaget för små företag presenteras av de nederländska myndigheterna som ett undantag för ”hobbyodlare”, förefaller det som om dessa småföretag kan drivas som normala handelsföretag. Det finns ingen naturlig orsak att placera dem i en bättre position än andra konkurrerande företag. När det gäller den föreslagna skattebefrielsen för trädgårdsföretag och plantskolor som sysslar med trädgårdsverksamhet ingår det i mineralskattesystemets karaktär att jämställa jordbruksmark eller odlingssubstrat inne i byggnader med jordbruksmark och sedan tillämpa samma utsläppsnormer. Det föreslagna systemet tillåter dock högre utsläppsnormer än vad som tillåts för jordbruksmark. De nederländska myndigheterna har inte motiverat dessa högre normer. Därför måste de föreslagna undantagen betraktas som förbjudna driftsstöd.

Kommissionen hyser även tvivel om de föreslagna undantagens miljöpåverkan och deras förenlighet med nitratdirektivet.

([101]) Ärende C 14/2000, inledandet av förfarandet: EGT C 190, 8.7.2000, s. 4; det slutliga negativa beslutet ännu ej offentliggjort.

([102]) EGT C 384, 10.12.1998, s. 3.

VAMIL ([103])

Den 19 maj 2000 beslöt kommissionen inleda ett förfarande mot stödordningen VAMIL *(Regeling Willekeurige Afschrijving Milieu-investeringen)* som tillåter överavskrivningar på investeringar i miljövänlig utrustning efter företagarens egna avgöranden. VAMIL innebär en skattefördel för företagen som ger företagen möjlighet att tillämpa flexibel nedskrivning under investeringens normala avskrivningstid. Den gör det t.o.m. möjligt att skriva av hela inköpspriset under det år då inköpet görs. De rörelsetillgångar som kan omfattas anges på en särskild ”VAMIL-förteckning”.

VAMIL-förordningen har godtagits av kommissionen ([104]) på villkor att de EG-bestämmelser och riktlinjer som gäller i bl.a. jordbrukssektorn iakttas.

Ett klagomål som lämnats till kommissionen av en miljöorganisation verkar tyda på att vissa ”miljömärkta stallbyggnader” har byggts med stöd från VAMIL-ordningen i syfte att minska ammoniakutsläppen, men att produktionen har ökat medan den ursprungliga nivån för ammoniakutsläpp kvarstår eller har minskat obetydligt. Detta innebär en överträdelse av ovan nämnda artikel 6 och artikel 12.2 e i rådets förordning (EG) nr 950/97 om förbättring av jordbruksstrukturens effektivitet.

De nederländska myndigheterna har meddelat att den årliga bilagan till VAMIL (”VAMIL-förteckningen”) har ändrats fr.o.m. den 1 januari 1998 för att åtgärda den fråga som tagits upp av den klagande. Förteckningen riktar nu klart och tydligt stödmottagarnas uppmärksamhet på bestämmelserna i förordning (EG) nr 950/97. Dessutom måste en rapport från en oberoende revisor lämnas som styrker att ingen kapacitetsökning sker. Tillämpningen av VAMIL-ordningen överensstämmer därför efter ändringsdatumet med gemenskapens regler.

Ändringen av VAMIL-förteckningen förebygger framtida överträdelser av EG:s regelverk, men åtgärdar inte eventuella tidigare överträdelser. I enlighet med information som mottagits av kommissionen skall sådana överträdelser ha ägt rum. Problemen verkar ha funnits i djursektorn och huvudsakligen (men ej uteslutande) i grissektorn, varför en överträdelse skett av artikel 6.4 i förordning (EG) nr 950/97.

Portugal

Omstrukturerings- och privatiseringsplanerna för EPAC och SILOPOR ([105])

Den 9 juli 1997 fattade kommissionen ett slutgiltigt negativt beslut med avseende på ett undsättningsstöd i form av en statlig garanti vid skuldkonsolideringslån till det offentligägda spannmålshandelsföretaget EPAC ([106]). De portugisiska myndigheterna verkställde inte beslutet om att avbryta stödet och ärendet hänsköts till EG-domstolen.

Därefter anmälde Portugal en omstrukturerings- och privatiseringsplan för EPAC med ytterligare statligt stöd till detta företag på 15,5 miljarder escudos (c:a 77,5 miljoner euro). Vid samma tid anmälde de portugisiska myndigheterna ett kapitaltillskott till SILOPOR som skulle täcka en stor del av företagets skuld till EPAC, som för närvarande uppgår till 31,35 miljarder escudos (157 miljoner euro). Detta kapitaltillskott åtföljdes av ett privatiseringsprogram gällande spannmålssiloverksamheten.

([103]) Ärende nr C 32/2000.
([104]) Ärendean N 268/91 och N 262/94, godkända den 3 juli 1991 (SG(91)D/12538) och den 6 juli 1994 (SG(94)D/11016).
([105]) Ärende C 51/98 (f.d. N 852/97 och N 6/98).
([106]) EGT L 311, 14.11.1997, s. 25.

Kommissionen beslöt att inleda ett förfarande enligt artikel 88.2 i EG-fördraget med avseende på dessa anmälningar eftersom det inte gick att konkludera att stöden till EPAC överensstämde med de befintliga riktlinjerna för omstruktureringar av företag i svårigheter och att kapitaltillskottet till SILOPOR ([107]) kunde motiveras i ljuset av privatinvesterarprincipen, som de portugisiska myndigheterna hävdat. Under tiden beslöt Portugal att likvidera båda företagen.

Den 27 juni 2000 avkunnade EG-domstolen en dom rörande Portugals underlåtenhet att efterleva kommissionens beslut från 1997, där det slagits fast att den statsgaranti som lämnats till EPAC utgjorde olagligt och oförenligt statligt stöd ([108]). I sak bekräftade EG-domstolen kommissionens åsikter om att det är fråga om ett stöd och att den utfärdade statsgarantin för EPAC är oförenlig.

Stödordning för grisar ([109])

Den 4 oktober 2000 beslöt kommissionen att fatta ett slutgiltigt negativt beslut mot Portugal med avseende på en stödordning som skulle bistå grisproducenter som drabbades av marknadssvårigheter i slutet av 1998. Ordningen består av två åtgärder: ett moratorium på befintliga lån och en ytterligare subventionerad kortfristig kreditlina. I båda fallen var inte villkoren för kortfristiga krediter uppfyllda (dvs. en varaktighet på högst ett år, öppen för alla jordbrukssektorer, begränsningar av räntesatsen, skillnad mellan jordbruk och övriga sektorer). Kommissionen ansåg stöden vara driftsstöd till grisuppfödare och att de också utgjorde ett brott mot reglerna för den gemensamma marknadsorganisationen för griskött.

Förenade kungariket

Omstruktureringsordning för grissektorn 2000 ([110])

Den 13 december 2000 godkände kommissionen omstruktureringsordningen för grissektorn både vad avser kapacitetsminskning och omstrukturering. Med kapacitetsminskningen försöker man kompensera jordbrukare som oåterkalleligen upphör med sin grisuppfödning för värdeförlusten på deras tillgångar genom nedmonteringen eller rivningen av alla svinplatser i deras företag. I enlighet med punkt 9.7 i riktlinjerna för statligt stöd i jordbrukssektorn anser kommissionen att ett bidrag (50 %) från sektorn behövs, antingen frivilligt eller med hjälp av obligatoriska avgifter. Eftersom målet för stödåtgärderna är att omstrukturera sektorn, vilket ytterst gagnar de aktörer som fortsätter med sin verksamhet förefaller det logiskt att den sistnämnda gruppen bör bidra till omstruktureringskostnaderna. Kommissionen godtar dock även att motprestationen från stödmottagaren kan vara ett frivilligt bidrag från mottagarna av stödet.

Omstruktureringsdelen i ordningen består av en direkt tillämpning av de särskilda bestämmelserna för jordbrukssektorn i enlighet med avsnitt 3.2.5 i gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter ([111]).

([107]) Kommissionens beslut av den 29 juli 1998 (EGT C 363, 25.11.1998, s. 4).
([108]) Ärende C 404/97.
([109]) Ärende C 31/99 (f.d. N 704/98).
([110]) Ärende N 168/2000.
([111]) EGT C 283, 19.9.1997, s. 2.

Ordning gällande bortskaffning av grisar ([112])

Den 18 oktober 2000 godkände kommissionen en ordning gällande bortskaffning av grisar som införts i slutet av augusti 2000 i anslutning till åtgärder som avsåg att utrota utbrotten av klassisk svinpest i East Anglia. Enligt ordningen lämnas stöd till kostnaderna för transport, slakt, konvertering och bortskaffning av grisar samt för kostnaderna för de nödvändiga veterinära kontrollerna. Betalningarna enligt ordningen görs direkt till tjänsteleverantörerna.

En andra stödåtgärd syftar till att kompensera jordbrukare för värdeförlusten på djur som omfattats av transportförbud (och som därför inte kunde säljas eftersom de blivit överviktiga).

Bestämmelserna i ordningen har inspirerats av gemenskapens samfinansierade marknadsinterventioner under tidigare år (kommissionens förordningar (EG) nr 413/97, 414/97, 581/97, 913/97 och 370/98) som beslutades med stöd i artikel 18 i rådets förordning (EEG) nr 2559/75 om den gemensamma marknadsorganisationen för griskött, i dess senaste ändrade version.

Stöd till att bekämpa djursjukdomar beviljas vanligtvis för att kompensera förluster för djur som dör av sjukdom eller avlivas för att förebygga spridning av sjukdom. Detta var inte fallet här eftersom endast djur som befanns vara helt friska vid en veterinärinspektion kunde transporteras. Det förefaller dock som om uppfödarnas förluster på grund av de begränsade möjligheterna att flytta djuren och kostnaderna till följd av skyldigheten att bortskaffa djuren sedan de slaktats är en direkt konsekvens av det utrotningsprogram som igångsatts av myndigheterna i överensstämmelse med obligatoriska bestämmelser i gemenskapens veterinärlagstiftning.

3.6 Fiskesektorn

Belgien, Spanien, Frankrike, Italien och Nederländerna

Ökade bränslepriser

Fem medlemsstater (Belgien, Spanien, Frankrike, Italien och Nederländerna) har till kommissionen lämnat upplysningar om stödåtgärder som vidtagits till förmån för fiskare som en kompensation för de ökande bränslekostnaderna under 2000. Kompensationsåtgärderna vidtas i olika former: nedsättningen av de sociala avgifterna och hamnavgifterna, skattetillgodohavanden, räntesubventionerade lån där lånebeloppet är direkt kopplat till den andel av driftsomkostnaderna som bränslekostnaderna står för. I början av 2001 kommer kommissionen att fatta beslut om huruvida åtgärderna är förenliga med EG-fördraget.

Danmark

Förluster vid stormen den 3 och 4 december 1999 ([113])

Den 29 juni 2000 godkände kommissionen på grundval av artikel 87.2 b i EG-fördraget utkastet till ett danskt beslut om stöd för att kompensera ägare av fiskeföretag för fångstnät och pålar som förlorades under en storm vid den danska kusten den 3 och 4 december 1999. Under denna ovanligt våldsamma storm fick ägarna av nät förtöjda på pålar sin utrustning allvarligt skadad. Skadorna täcktes inte av någon försäkring eftersom redskap som är förtöjda i havet inte kan försäkras. Stödet gällde endast de direkta

([112]) Ärende NN 95/2000.

([113]) Ärende N 227/2000, ännu ej offentliggjort.

förlusterna (utgifter för att ta upp och reparera trasiga pålar och att köpa och montera nya pålar och nät) och inte förlusterna för uteblivet fiske. Stödet var begränsat till 50 % av bevisade förluster, som minst skulle uppgå till 5 000 danska kronor. I sitt beslut betonade kommissionen att vanliga naturfenomen, som t.ex. dålig väderlek, inte omfattas av artikel 87.2 b i EG-fördraget.

Tyskland

Socialersättningar ([114])

Den 19 oktober 2000 godkände kommissionen en ordning gällande kompletterande sociala åtgärder (socialersättning), som anmälts av den tyska regeringen. Vid perioder av tillfälliga avbrott i fisket som ett led i en plan för att skydda fiskeresurserna kan självständiga fiskare få bidrag. Fiskefartyget måste ha en längd på minst 6 meter mellan pp och tonnaget får inte överstiga 450 bruttoton. Socialersättningen omfattar socialförsäkringsavgifterna för arbetstagare ombord på fartyget, varvid följande obligatoriska försäkringar ingår: olycksfallsförsäkring, sjöfolkskassan, sjukförsäkring, vårdförsäkring, ålderspensionsförsäkring, sjuklöneförsäkring och arbetslöshetsförsäkring.

Åtgärden har bedömts vara förenlig med gemenskapens förordning om strukturstöd inom fiskerisektorn där det föreskrivs att medlemsstaterna för fiskarna kan vidta kompletterande socioekonomiska åtgärder med nationell finansiering och avsedda att underlätta tillfälliga avbrott i fisket för att skydda fiskeresurserna. På samma sätt föreskrivs i riktlinjerna för granskning av statligt stöd inom sektorn för fiske och vattenbruk att direkta stöd till arbetstagare inom fiske och vattenbruket samt inom beredningsindustri och saluföring av dessa produkter kan anses vara förenliga med den gemensamma marknaden om de utgör en del av socioekonomiska stödåtgärder för att lindra svårigheter förenade med anpassning eller kapacitetsminskning. De tyska myndigheterna har bekräftat att dessa åtgärder av socioekonomisk karaktär endast har beviljats för en begränsad period och uteslutande är kopplade till en plan för att skydda fiskeresurserna. Åtgärdernas tidslängd får inte överskrida vad som är ytterst nödvändigt för att uppnå målen för planen.

Spanien och Portugal

Kompensation till redare och besättningar ([115])

Den 18 januari och 18 oktober 2000 (Spanien) samt den 12 maj och 15 november 2000 (Portugal) godkände kommissionen nationella spanska och portugisiska stöd som skall kompensera förlusterna för redare och besättningar som tvingats upphöra med sitt fiske i marockanska vatten sedan fiskeavtalet med Marocko upphörde att gälla den 30 november 1999. Stödmottagare var de redare och besättningar vars fartyg tvingats till overksamhet liksom vissa personer som arbetar för dessa fartyg. Stödordningarna täckte perioden fram till och med den 30 juni 2000. Kommissionen godkände förlängningen av ordningarna i efterhand, vilket möjliggör för fiskarna och fartygsägarna att klara sig sedan deras verksamhet avbrutits till följd av att fiskeavtalet inte förnyats. Ordningarna överensstämmer med riktlinjerna för granskning av statligt stöd inom sektorn för fiske och vattenbruk och de EG-regler som definierar villkoren för strukturingripanden i fiskesektorn. Förlängningen är möjlig under förutsättning att en omställningsplan för fiskeflottan genomförs. Sådana planer har lämnats in av den spanska och den portugisiska regeringen och godkänts av kommissionen.

([114]) Ärende N 215/2000, EGT C 354, 9.12.2000.

([115]) Spanien: NN 159/99, EGT C 110, 15.4.2000; NN 64/2000, ännu ej offentliggjort.
Portugal: N 25/2000, EGT C 169, 17.6.2000; NN 99/2000, EGT C 11, 13.1.2001.

Ordning gällande utbildningsstöd ([116])

I ett beslut av den 19 oktober 2000 godkände kommissionen även en spansk ordning vars stöd är avsedda för att arrangera utbildningsaktiviteter, främja sociokulturella aktiviteter och spridning av fiske- eller marinmiljöteknik, återvinning av traditionella fartyg och andra sidor av sjöfartskulturen för användning i utbildningsaktiviteter, arrangemang av utbildningsresor eller utbyte för fiskare och andra anställda inom fiskesektorn och förvärv, framtagning och spridning av läromedel. Stödmottagare är bl.a. fiskarsammanslutningar (producentorganisationer, *"cofradias")* och andra anställda inom fiskesektorn, fackföreningar och andra ideella sammanslutningar. Dessa stöd minskar inte de kostnader som företagen vanligtvis måste bestrida då de vill att deras anställda förvärvar nya kompetenser. De ovannämnda åtgärderna gynnar huvudsakligen direkt de anställda inom fiskesektorn och allmänheten. Kommissionen ansåg att ordningen inte påverkar handeln mellan medlemsstaterna och att åtgärderna, trots att de anmäldes som stödordningar, inte utgör statliga stöd i den mening som avses i artikel 87 i EG-fördraget.

Italien

Skadeersättning på grund av händelserna i Kosovo ([117])

Den 8 juni 2000 förklarade kommissionen dessa stödåtgärder vara förenliga med den gemensamma marknaden enligt artikel 87.2 b i EG-fördraget. Under händelserna i Kosovo tvingades fiskarna i Adriatiska havet att upphöra med sitt fiske. Den italienska regeringen beslutade mycket snabbt att införa en skadeersättning.

Skadeersättningen gällde för perioden 14 maj till 31 juli 1999, dvs. under den perioden som händelserna ägde rum, plus ett flertal veckor då bomber som tappats i havet under flygoperationerna togs upp igen. Stödmottagare var både fiskare och redare.

Nederländerna

Ijsselmeer ([118])

Den 7 december 2000 godkände kommissionen en nederländsk ordning om bidrag till fiskare i Ijsselmeer som vill lägga ner eller minska sin verksamhet. Orsaken till förordningsförslaget om en temporär minskning av fiskekapaciteten i sjön är de ökande problemen med fisket i Ijsselmeer. Förordningen skall åtgärda överkapaciteten i Ijsselmeer, som tillsammans med en stark reduktion av beståndet av glasål och skador förorsakade av skarv, lett till en avsevärd minskning av beståndet av muränor.

Bidraget för minskning av fisket i Ijsselmeer beviljas endast om den sökande avsäger sig fiskerättigheten i Ijsselmeer för ett visst antal redskap genom att till vederbörligt ministerium återlämna ett antal märken som hör till fiskeredskap som avses i bidragsansökan.

Vad gäller bidraget för återlämnade licenser visar det sig vara synnerligen svårt att fastställa värden på icke-kommersiell egendom, som t.ex. fiskelicenserna i Ijsselmeer. Ingen särskild bestämmelse finns vad gäller stöden till definitiv indragning av fiskelicenser eller bidragen till minskning av fiskekapaciteten. Följaktligen måste dessa stöd granskas från fall till fall mot bakgrund av målsättningarna för den gemensamma fiskeripolitiken och de gällande bestämmelserna i EG-fördraget. Åtgärderna i fråga

([116]) Ärende NN 342/2000; EGT C 354, 9.12.2000.
([117]) Ärende NN 77/99; EGT C 202, 15.7.2000.
([118]) Ärende N 301/2000, EGT C 11, 13.1.2001.

uppfyller ett av målen för den gemensamma fiskeripolitiken, nämligen bevarande av och långsiktig hållbarhet för resurserna. I anslutning härtill definieras i rådets förordning (EEG) nr 3760/92 de allmänna målen för den gemensamma fiskeripolitiken som ”att skydda och bevara de levande marina akvatiska resurser som är tillgängliga och får utnyttjas och att se till att dessa resurser långsiktigt utnyttjas på ett ändamålsenligt och ansvarsfullt sätt under de ekonomiska och sociala förhållanden som passar sektorn, varvid hänsyn skall tas till följderna för det marina ekosystemet och särskilt till producenternas och konsumenternas behov”.

Förenade kungariket

Laxodling ([119])

Den 30 maj 2000 godkände kommissionen stödåtgärder till förmån för laxodlingar i Skottland, som med början i maj 1998 drabbats av infektiös anemi.

Samtidigt som den brittiska regeringen inte kompenserar förluster som drabbat laxodlarna till följd av den obligatoriska avlivningen av laxen i de drabbade odlingarna har man dock beslutat om en plan för att åter sätta i gång odlingarna. Planen omfattar bidrag som kan uppgå till samma belopp som förlusterna. Bidragen kan avse investeringar eller rörelsekostnader för att omstarta företagen (inköp av fiskyngel, föda, försäkringar, personalomkostnader etc)

Planen har förklarats vara förenlig med den gemensamma marknaden enligt punkt 2.9 (stöd inom veterinära och sanitära områden) i riktlinjerna för granskning av statligt stöd inom sektorn för fiske och vattenbruk.

3.7 Transport

Tyskland

BahnTrans ([120])

Efter att ha mottagit ett klagomål inledde kommissionen i ett beslut av den 15 november ett formellt granskningsförfarande enligt artikel 88.2 i EG-fördraget mot Tyskland med avseende på Deutsche Bahns kommersiella och ekonomiska medverkan i godsbefordrings- och transportföretaget BahnTrans. Mellan 1994 och 1998 ägdes BahnTrans gemensamt av Thyssen-Haniel Logistics och Deutsche Bahn AG. År 1998 såldes det till det belgiska järnvägsbolaget SNCB. Kommissionen har mottagit information om att BahnTrans ägnade sig åt aggressiv prissättning och marknadsföring, som kanaliserades till BahnTrans via dess moderföretag DB AG och som påstås ha skett med hjälp av direkt eller indirekt statligt stöd. Kommissionen gav uttryck för sina tvivel gällande förekomsten av stöd och huruvida dessa var förenliga med den gemensamma marknaden.

([119]) Ärende N 69/2000; EGT C 190, 8.7.2000.

([120]) Ärende C/63/2000, f.d. NN/102/2000, ännu ej offentliggjort

Grekland

Olympic Airways ([121])

Genom ett beslut av den 4 oktober 2000 har kommissionen ändrat sitt tidigare beslut av den 14 augusti 1998 gällande det omstruktureringsstöd som beviljats det grekiska bolaget Olympic Airways. Sålunda lyder artikel 1.1 ii numera som följer: nya lånegarantier på sammanlagt 378 miljoner US-dollar för lån som skulle tecknas före den 31 mars 2001 för köp av nya flygplan, och för de nödvändiga investeringarna för en flyttning av Olympic Airways verksamheter till den nya flygplatsen Spata. Med detta beslut har kommissionen garanterat att de stödbelopp som redan godkänts 1998 för andra mål kan användas flexibelt.

Spanien

Compañía Trasmediterránea ([122])

Den 19 juli beslöt kommissionen att avsluta ett förfarande enligt artikel 88.2 i EG-fördraget med avseende på ett oanmält stöd till Compañía Trasmediterránea. Kommissionen fann att Spanien olagligen genomfört detta statliga stöd i strid med artikel 88.3 i fördraget. Kommissionen fann att Spanien inte gett alla EU-aktörer en rimlig chans att lämna bud på tjänsterna och beslöt därför att det anbudsförfarande som tillämpades var olagligt. Kompensationen godkändes dock enligt artikel 86.2, med ett antal villkor under en ”interimperiod” på tre och ett halvt år så att den spanska färjeoperatören kan fortsätta sina viktiga färjetjänster mellan spanska fastlandet, Balearerna, Kanarieöarna, och Melilla. Från sommaren 2001 skall man vid fall av nya anbudsförfaranden ge operatörerna en rättvis chans att konkurrera om tjänsterna.

Ferries Golfo de Vizcaya ([123])

Den 29 november fattade kommissionen ett negativt beslut mot linjerederiet Ferries Golfo de Vizcaya. Beslutet fattades efter det att förstainstansrätten ogiltigförklarat kommissionens beslut av den 7 juni 1995 om att ett avtal från 1995 enligt vilket provinsstyrelsen i Biscaya hade köpt färdbevis av linjerederiet Ferries Golfo de Vizcaya utgjorde en normal kommersiell transaktion. Bl.a. framgick det att antalet inköpta biljetter inte motsvarade de spanska myndigheternas reella behov. Huvudsyftet med transaktionen visade sig vara att lämna driftsstöd till linjerederiet.

Frankrike

Semca ([124])

Den 4 oktober 2000 beslöt kommissionen i enlighet med artikel 86.2 i EG-fördraget att inte invända mot reformen av systemet för motorvägskoncessioner (förlängning av de befintliga koncessionernas varaktighet till förmån för sex koncessionsinnehavare – Semca). Genom denna reform avser de franska myndigheterna att gynna nya aktörer på marknaden för drift av motorvägar, samtidigt som man främjar det offentlig-privata partnerskapet och iakttar gemenskapens regler för offentlig upphandling. Kommissionen motiverade sitt beslut med att peka på att det rör sig om företag med uppdrag att sköta en

([121]) Ärende N/541/2000, ännu ej offentliggjort.
([122]) Ärende C/10/1998, ännu ej offentliggjort, rättelse 21.12.2000.
([123]) Ärende C/32/2000, ännu ej offentliggjort.
([124]) Ärende N/540/2000, EGT C/354, 9.12.2000.

tjänst av allmänintresse, att förlängningen av koncessionernas varaktighet är nödvändig för att uppdraget skall klaras av och utvecklingen av handeln inte påverkas i en omfattning som strider mot gemenskapens intresse (referensmarknaden är inte annat än marknaden för drift – och inte byggmarknaden – av motorvägsnätet, som inte är särskilt utvecklad på EG-nivå).

Nederländerna

Intermodala järnvägsterminaler ([125])

Den 4 oktober 2000 beslöt kommissionen att inte invända mot ett nederländskt bidrag till att bygga och utvidga två intermodala järnvägsterminaler i Rotterdam. Stödmottagarna är RSC Rotterdam och European Container Terminal (ECT).

Kommissionen fann att stödet är förenligt med artikel 73 i fördraget. Det hjälper samordningen av transporterna, eftersom det bidrar till en övergång från vägtransporter till mer miljövänliga järnvägstransporter. Det är helt i linje med en grundläggande princip i EU:s transportpolitik: hållbar mobilitet.

När det positiva beslutet fattades beaktade kommissionen följande väsentliga delar av stödet:

Omlastningsutrustning och infrastruktur för omlastning från och till fartyg får inte några bidrag.

Maximinivåerna för stöden ligger under 20 % av de totala byggkostnaderna. Dessa stödnivåer bygger på ekonomiska och kommersiella uppgifter som lämnats av operatörerna. Utan bidraget skulle operatörerna ha behövt begära ett högre pris per omlastning av sina kunder för att ersätta kostnaderna för investeringen. Med ett sådant pris skulle järnvägstransporter från och till Rotterdams hamn inte kunna konkurrera med vägtransporter. En politiskt önskvärd övergång från väg- till järnvägstransport skulle därför inte ske såvida inte bidrag lämnades. Bidraget kommer sålunda att uppmuntra de nödvändiga investeringarna i terminalerna från de två operatörerna, utan att leda till övervinster för stödmottagarna och följaktligen ett slöseri med offentliga medel.

Bidraget kommer inte att användas till att sänka priserna för omlastning i de två stödmottagande terminalerna. En snedvridning av konkurrensen som strider mot det gemensamma intresset till följd av bidraget kommer därför att undvikas.

3.8 Elektricitet och energi

Danmark

Elektricitetsreform ([126])

Den 20 september 2000 godkände kommissionen de statsstödsåtgärder som utgör en del av elektricitetsreformen i Danmark. Syftet med reformen är både att säkerställa att direktivet om gemensamma regler för den inre marknaden för el genomförs till fullo och att kombinera ökad konkurrens med Danmarks internationella miljöåtagande. Det nya systemet 2003 innebär att 20 % av den elektricitet som konsumeras av hushållen är baserad på förnybara energikällor. Det instrument som används för att uppnå detta mål är ett system med s.k. gröna certifikat.

([125]) Ärende N 577/2000.
([126]) EGT C 354, 9.12.2000, N 416/99.

Hittills har de danska elektricitetsproducenter som använder förnybara energikällor dragit nytta av ett system med fasta priser och direkta statsbidrag. När det nya systemet väl har införts helt kommer all elektricitet att säljas till marknadspriser. Kompensationen till producenterna av ”grön elektricitet”, vars produktionskostnader är högre, kommer att integreras genom ett system av gröna certifikat.

Certifikaten kommer att säljas på en marknad som är separat från elmarknaden. I princip kommer priserna att sättas fritt, men de danska myndigheterna har satt ett fast pris. Å ena sidan garanterar detta att producenterna får en minimikompensation förutom marknadspriset för elektricitet, och å andra sidan begränsar det pristrycket på elkonsumenterna.

Fördelen med systemet med gröna certifikat jämfört med ett system med fasta priser och direkta statliga bidrag är att det förra innehåller ett incitament för producenterna att minska sina produktionskostnader. Eftersom konsumenterna strävar efter att köpa el för lägsta möjliga kostnad kommer de producenter som klarar sig med ett lägre tillägg till elpriset att kunna sälja sina produkter lättare.

Koldioxidkvoter ([127])

Den 29 mars 2000 godkände kommissionen den danska ordningen gällande överlåtbara rättigheter till koldioxidutsläpp, som är den första i sitt slag i Europeiska unionen (se även del I, punkt 337).

Spanien

Plan för utbyggnad av gasnätet i små och mellanstora städer i regionen Valencia ([128])

Den 29 november 2000 godkände kommissionen förslag till stöd från *Generalitat Valenciana* till företaget Repsol Butano, S.A., för bygge av infrastruktur för distribution via ledningsnät av propangas som kan ersättas med naturgas, i kommuner för att utvidga gasdistributionen i nya områden i regionen, särskilt i områden med bristande sådan infrastruktur, områden som genomgår en ekonomisk utveckling och områden med hög efterfrågan på leveranser av gas för industriellt bruk. Stödbeloppet ligger på 1 550 miljoner spanska pesetas (9,32 miljoner euro) för perioden 2000–2006, dvs. en stödnivå på 34,36 %. Detta stöd ansågs vara förenligt med artikel 87.3 a i EG-fördraget eftersom det främjar den ekonomiska utvecklingen i regioner där levnadsnivån är onormalt låg. Dessutom överensstämmer stödnivån med den spanska regionalstödskartan och kapacitetseffekterna på den gemensamma marknaden är försumbara. Även om kommissionen normalt inte tillåter enskilda stöd som regionalstöd ansåg man i föreliggande ärende att förslaget att bygga ut gasdistributionen i små och mellanstora städer med bristande sådan infrastruktur skulle ha en positiv effekt för hela regionen.

Frankrike

EDF-rabatter till pappersindustrin ([129])

Den 11 april 2000 beslöt kommissionen att EDF:s rabatter mellan 1990 och 1996 till fem pappersbruk i Frankrike inte utgör statligt stöd. Ärendet beskrivs i del I, punkt 306.

([127]) EGT C 322, 11.11.2000, N 653/99.
([128]) Ärende N 676/2000.
([129]) EGT C 39, 6.2.1998.

3.9 Turism och fritid

Tyskland

Simbassäng ([130])

Den 21 december 2000 fann kommissionen att ett årligt bidrag till den privata operatören av en utebassäng i Dorsten (Nordrhein-Westfalen) inte utgör statligt stöd enligt EG-fördraget, eftersom det inte påverkar handeln mellan medlemsstaterna. Artikel 86.2 är därför inte tillämplig. Detta var kommissionens slutsats även om stödet i föreliggande fall beviljats på grund av operatörens skyldighet att lämna en tjänst av allmänt ekonomiskt intresse.

Staden Dorsten driver flera offentliga simbassänger med förluster. Till följd av de stora omkostnaderna för renovering av dem och byggnation av en ny utebassäng beslöt staden att för den nya investeringen och driften av bassängerna anordna ett anbudsförfarande som omfattade hela EG för att hitta en privat operatör för att hålla den öppen för allmänheten. Bland de omfattande rättigheterna och förpliktelserna i avtalet mellan staden och operatören ingår operatörens skyldighet att gratis hålla bassängen tillgänglig för skolor och simklubbar och en skyldighet för staden att varje år tillskjuta medel.

Mot bakgrund av beskrivningen av ordningen drog kommissionen slutsatsen att faciliteten används av invånarna i staden med omgivningar. Kommissionen ansåg att det fanns en klar skillnad jämfört med projekt som främjar stora temaparker som är inriktade på den nationella eller t.o.m. internationella marknaden och annonserar långt utanför lokaliseringsorten. Genom själva sin karaktär påverkar stöd till faciliteter avsedda att dra till sig internationella besökare sannolikt handeln mellan medlemsstaterna, medan kommissionen i detta fall ansåg att det praktiskt taget var helt osannolikt att handeln inom gemenskapen skulle påverkas, särskilt som simbassängens upptagningsområde inte sträcker sig till de närliggande Nederländerna.

Italien

Sviluppo Italia ([131])

Den 1 mars 2000 godkände kommissionen ett kapitaltillskott av det offentliga holdingbolaget *Sviluppo Italia* (tidigare GEPI SpA) i en marin vetenskaps- och fritidspark, eftersom åtgärden inte utgör statligt stöd. Det nya kapitalflödet medför att den offentliga andelen i företagets kapital uppgår till 56 %. Den offentliga investeraren avser att få en rimlig avkastning på investerat kapital inom rimlig tid eftersom Sviluppo Italia planerar att avyttra sitt aktieinnehav efter 5 år genom privat placering.

([130]) Ärende N 258/2000.

([131]) EGT C 162, 15.4.2000, N 132/99.

4. Branschövergripande stöd

4.1 Miljöskydd och energibesparing

Belgien

Sidmar [132]

Den 15 februari 2000 godkände kommissionen det stöd som anmälts av Belgien till fem miljöskyddsprojekt i Sidmar-stålverket i Gent. I enlighet med EG-reglerna kan investeringsstöd som hjälper företag att anpassa sig till nya obligatoriska utsläppsnormer eller för att uppnå väsentligt högre miljöskyddsnivåer godkännas för stålföretag. Stödet måste vara strikt begränsade till de extra investeringskostnaderna som krävs för att uppfylla miljömålen, detta för att miljöskyddet inte skall användas som ett maskerat driftsstöd. Som ett sätt att se till att stödet verkligen är begränsat till dessa extrakostnader anser kommissionen att alla kostnadsfördelar i form av lägre produktionskostnader som företaget uppnår genom investeringen skall dras av. Detta kan bara göras genom att man beaktar alla besparingarna under investeringarnas hela livslängd eller, vilket även är ett godtagbart beräkningsunderlag, under avskrivningsperioden för denna utrustning. Fem av de anmälda projekten påverkar inte Sidmars produktion och alla reglerna hade tillämpats korrekt.

Projektet ”Uppförande av en roterande kylare för sintringsanläggning 2” med ett stöd på 1,9 miljoner euro (78,44 miljoner belgiska franc), som syftar till att minska dammutsläpp från sintringsugnen, förväntas leda till avsevärda besparingar av produktionskostnaderna. I stället för att dra av besparingarna under den tioåriga avskrivningsperioden föreslog Belgien endast avdrag av de besparingar som görs under två år. Resultatet blir att det stödbelopp som föreslås överskrider de tillåtna stödtaken för denna typ av stöd. Därför fattade kommissionen ett slutligt negativt beslut gällande stödet för detta projekt.

Tyskland

Tillfällig skattebefrielse för vissa kombikraftverk i samband med fortsättningen av miljöskattereformen [133]

Den 15 februari 2000 beslöt kommissionen att inte göra några invändningar enligt artikel 87.3 c i EG-fördraget gällande statligt stöd bestående av en tillfällig skattebefrielse för vissa kombikraftverk i samband med fortsättningen av miljöskattereformen (se även del I, punkt 338).

Frankrike

Stödordning för avfallshantering [134]

Den 13 december 2000 godkände kommissionen en fransk ordning gällande stöd till kommuners och industriers avfallshantering, som administreras av franska miljö- och energibesparingsmyndigheten (ADEME). Stöd kan beviljas till investeringar i insamling, sortering och återvinning av kommunalt avfall och vanligt industriavfall. Stödet är endast tillgängligt när ingen bindande inhemsk eller unionell lagstiftning finns som kräver att avfallet skall behandlas. Den maximala stödnivån är 30 %. Stöd kan även lämnas för rekrytering av avfallshanteringsansvariga till handelskamrarna, med uppgift att förbättra

[132] EGT L 129, 30.5.2000.
[133] EGT C 322, 11.11.2000, N 575a/99.
[134] Ärende N 116/2000.

näringslivets medvetenhet vad gäller avfallshantering. Kommissionen granskade ordningen mot bakgrund i gemenskapens riktlinjer avseende statligt stöd till miljöskydd.

Stödordning för förnybar energi ([135])

Den 13 december 2000 godkände kommissionen en fransk ordning om stöd för användning av förnybara energikällor, som administreras av franska miljö- och energibesparingsmyndigheten (ADEME). Stöd kan lämnas för investeringar i faciliteter som använder förnybara energikällor. Stödnivåerna beror på teknikens mognad och projektets miljömässiga värde. Maximigränsen är 40 % i de europeiska delarna av Frankrike och 60 % i de utomeuropeiska departementen. En bonus på 10 % utöver dessa tak är tillåten för små och medelstora företag. Kommissionen granskade ordningen på basis av gemenskapens riktlinjer avseende statligt stöd till miljöskydd.

Skattebefrielse för biobränslen ([136])

Den 29 november 2000 beslöt kommissionen, efter en dom från förstainstansrätten, att inleda ett formellt statsstödsförfarande med avseende på en del av en fransk ordning som ger skattebefrielse för biobränslen. I sitt domslut från den 27 september 2000 ogiltigförklarade förstainstansrätten delvis kommissionens beslut av den 9 april 1997, där det anges att en stödordning för biobränslen (estrar av vegetabiliska oljor och etyltertiärbutyleter eller ETBE) är förenlig med den gemensamma marknaden. Domslutet berörde inte den del av beslutet som gäller åtgärder rörande estrar av vegetabiliska oljor. Den del av ordningen som avser sektorn för estrar måste därför betraktas som befintligt stöd. En ny preliminär granskning av åtgärderna rörande estrar är därmed inte rättsligt möjligt att genomföra utan att påverka rättssäkerheten för tredje part.

Det nya förfarandet omfattar därför endast den del av ordningen som avser åtgärder rörande ETBE-sektorn. Under dessa omständigheter anser kommissionen att det lämpligaste sättet att försäkra sig om att de två sektorerna behandlas enhetligt i förhållande till statsstödsreglerna och direktiv 92/81/EEG är att föreslå Frankrike lämpliga åtgärder som modifierar ordningen gällande estrar.

Nederländerna

Gödselbearbetning ([137])

Den 13 december 2000 beslöt kommissionen att det oanmälda statliga stöd som införts av Nederländerna för investeringar i sex gödselbearbetningsprojekt är oförenligt med den gemensamma marknaden. Sedan 1994 har olika klagomål fått kommissionen att uppmärksamma de stöd som lämnats till gödselbearbetningsprojekt i Nederländerna vid sidan av en godkänd ordning. Dessa åtgärder borde därför ha anmälts separat. De nederländska myndigheterna underlät dock att uppfylla denna anmälningsplikt. Följaktligen granskades detta engångsstöd med anledning av att det först och främst var utformat för att ge stöd vid installeringen av provgödselbearbetningsanläggningar för att bortskaffa gödselöverskottet på ett miljövänligt sätt i enlighet med de nederländska lagar som begränsar gödselproduktionen sedan 1987 samt rådets ”nitratdirektiv”. Eftersom varken undantagen i gemenskapens riktlinjer för stöd till miljöskydd eller gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till små och medelstora företag var tillämpliga, ålade kommissionen Nederländerna att vidta alla nödvändiga åtgärder för att från mottagarna återkräva olagligt stöd.

([135]) Ärende N 114/2000.
([136]) Ärende N 941/96.
([137]) Ärende C 4/2000.

Demonstrationsprojekt med en kustnära vindturbinpark ([138])

Den 1 februari beslöt kommissionen att inte invända mot investeringsstöd på upp till 27,2 miljoner euro till ett demonstrationsprojekt med en kustnära vindturbinpark i Nordsjön eftersom kommissionen ansåg stödet vara förenligt med EG-fördraget. Syftet med demonstrationsprojektet är att skaffa kunskap och erfarenhet om användningen av vindenergi utanför kusterna. Det är första gången som en vindturbinpark byggs utanför den nederländska kusten. Investeringskostnaderna uppskattas till 186 miljoner euro.

Ordning gällande träteknik ([139])

Kommissionen godkände den 6 april 2000 en ordning gällande träteknik. Syftet med ordningen är att stimulera investeringar i innovativa produktionsprocesser för att bevara trä och begränsa förorenande kemiska restprodukter. Stödet godkändes i enlighet med artikel 87.3 c eftersom det uppfyllde villkoren i gemenskapens riktlinjer avseende statligt stöd till miljöskydd. De stödberättigande kostnaderna var strikt begränsade till extra investeringskostnader och de föreslagna stödnivåerna (30 %, och med bonus på 10 % för små och medelstora företag) överensstämde med gemenskapens gällande riktlinjer.

Höjning av miljöskattesatser ([140])

Kommissionen beslöt att inte invända mot ändringarna av sköljvattenundantaget, skattelättnaderna för avfallsskatten för avfärgningsrester och skattelättnaderna för den utjämnande energiskatten för sopförbränningsanläggningar, som konsekvens av höjningen av vissa miljöskattesatser. Kommissionen fattade sitt beslut på grundval av att stödet är förenligt med EG-fördraget. Ärendet visar att redan godkända stödåtgärder som omfattas av en skattelag, t.ex. skattebefrielse, skall anmälas igen vid en allmän höjning av skattesatserna. Tariffhöjningen leder till en ännu större minskning av skatteintäkterna och följaktligen till att stödet blir högre. Kommissionen anser att en skattesatsöknings effekter på en skattebefrielse är att likna vid ett högre stöd och en budgetökning.

Sverige

Förlängning av miljöordning ([141])

Den 21 december 2000 beslöt kommissionen att inte invända mot en förlängning för år 2001 av en ordning som gynnar alla småskaliga producenter av elektricitet från förnybara energikällor och en ordning som särskilt är avsedd för vindkraftanläggningar.

Kommissionen beslöt att godkänna förlängningen med utgångspunkt i gemenskapens riktlinjer för stöd till miljöskydd, eftersom de villkor enligt vilka stödordningarna senast godkändes fortfarande rådde. Kommissionens förslag till direktiv om främjande av elektricitet från förnybara energikällor har ännu inte antagits av rådet.

([138]) Ärende N 578/99.
([139]) Ärende N 444/99.
([140]) Ärende NN 30/A/2000.
([141]) Ännu ej offentliggjort i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning.*

Förlängning av en koldioxidskatteordning ([142])

Den 13 december 2000 beslöt kommissionen att inte invända mot en förlängning till och med år 2000 av den svenska koldioxidskatteordningen, som först godkändes 1996. Ordningen består av två olika skattelättnader för de mest energiintensiva företagen.

Kommissionen godkände den begränsade förlängningen av ordningen med utgångspunkt i gemenskapens riktlinjer för stöd till miljöskydd eftersom den endast täckte perioden fram till ikraftträdandet av de nya miljöriktlinjerna, som innehåller nya regler för stöd i form av miljöskattelättnader. Beslutet gäller inte tillämpningen av ordningen på företag som omfattas av artikel 80 i EKSG-fördraget eller företag i jordbrukssektorn.

4.2 Forskning och utveckling

Spanien

FoU-stöd till fordonssektorn ([143])

Den 15 februari 2000 godkände kommissionen FoU-stödet i den teknikplan för biltillbehör och bildelar som anmälts av Spanien. Planen kommer att gälla i fyra år (2000–2003) och totalt 240,4 miljoner euro (40 miljarder pesetas) kommer att finnas tillgängliga för företagen i sektorn. Stödet kommer att lämnas i form av återbetalningspliktiga räntefria lån som täcker upp till 75 % av projektkostnaderna. De spanska myndigheterna hoppas att mellan 100 och 200 företag, i huvudsak småföretag, kommer att kunna dra nytta av stödet.

Stödet måste återbetalas inom högt tio år, inklusive en amorteringsfri period på högst två år. Omkring 60 % av budgetanslagen är öronmärkta för projekt som utförs av företag i samarbete med forskningscentrum.

Syftet med planen är att förbättra den vetenskapliga och tekniska kapaciteten för företagen och deras personal och utöka och förbättra de tekniska banden mellan företag, teknikcentrum och universitetsinstitutioner.

Bland forskningsområdena ingår fordonssäkerhetsanordningar, återvinning och underhåll av fordon och fordonskomponenter samt kollektivtrafiks- och specialtransportsfordon.

Frankrike

ITEA:s forskningsprogram ([144])

Den 11 april 2000 godkände kommissionen franska och nederländska stöd till ITEA:s forskningsprogram. ITEA *(Information Technology for European Advancement)* är ett FoU-program inom Eureka för mjukvaruteknik. ITEA-programmet syftar till att främja kunskap inom olika områden, inklusive mjukvarukomponenter, arkitektur, standardspecifikationer och gränssnittsspecifikationer, med särskild betoning på utvecklingen av mellanprogramteknik.

([142]) Ännu ej offentliggjort i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning.*
([143]) EGT C 202, 14.7.2000, N 11/2000.
([144]) EGT C 284, 7.10.2000, N 73/2000.

Tolv länder, däribland elva EU-stater, har visat intresse för programmet. I överensstämmelse med reglerna för Eureka kommer ITEA att handläggas på EU-nivå och på gränssamarbetsbasis. Samarbete kommer att krävas mellan industrin och offentliga forskningscentrum. De franska och nederländska myndigheterna kommer att stödja FoU-projekt som utförs inom ITEA-programmet genom att lämna stöd på upp till 50 %. ITEA-programmet skall fortsätta fram till juni 2007 och kommer att ha en totalbudget på omkring 3 200 miljoner euro. De franska och nederländska myndigheternas stöd enligt de av kommissionen godkända arrangemangen kommer totalt att uppgå till 274 miljoner euro respektive 95 miljoner euro. De ITEA-finansierade verksamheterna kan beskrivas som industriforskning eller utvecklingsverksamhet före det konkurrensutsatta stadiet. ITEA motsvarar målen i Femte ramprogrammet för forskning och utveckling och särskilt målen i programmet för ett användarvänligt informationssamhälle.

De av Frankrike och Nederländerna anmälda stöden överensstämmer med gemenskapsramarna för statligt stöd till forskning och utveckling.

Irland

Forsknings-, teknik- och innovationsinitiativ ([145])

Den 21 december 2000 fattade kommissionen ett beslut om att godkänna en irländsk statsstödsordning som anmälts i september 2000 och som syftar till att gynna forsknings- och utvecklingsverksamheter i hela landet. Ordningen kommer att gälla fram till den 31 december 2006 och ha en total budget på 241 miljoner euro (190 miljoner irländska pund). Den är huvudsakligen avsedd för små och medelstora företag i tillverkningssektorn och internationella tjänsteföretag. Stöd kan sökas av enskilda företag, men framför allt uppmuntras samarbete mellan företag eller medverkan från högskolor eller forskningsinstitut. Stödinstrumentet är ett bidrag som syftar till att genomföra FoU-projekt, som omfattas av följande etapper: industriforskning, utvecklingsverksamhet före det konkurrensutsatta stadiet samt tekniska genomförbarhetsstudier. De föreslagna stödnivåerna överensstämmer med stödtaken i gemenskapsramarna för statligt stöd till forskning och utveckling.

Italien

Stödordning för FoU-verksamhet före det konkurrensutsatta stadiet ([146])

Den 21 december 2000 beslöt kommissionen att inte invända mot ett italienskt lagförslag om stöd till FoU-projekt före det konkurrensutsatta stadiet. Lagförslaget ändrar en befintlig ordning genom vilken *Fondo Speciale Rotativo per la Ricerca Tecnologica* (F.I.T.) bildades 1982. F.I.T. drivs av industriministeriet.

Budgeten uppgår till 400 miljoner euro per år och ordningen är begränsad till 10 år. Industriella FoU-verksamheter kan även vara stödberättigande enligt lagförslaget på villkor att de har samband med forskningsetappen före det konkurrensutsatta stadiet.

Eftersom stödordningen överensstämmer med villkoren gällande definitionen av forskningsetapper, stödberättigande kostnader, stödnivåer, kumulation etc. – i FoU-ramverket beslutade kommissionen följaktligen att det är förenligt med artikel 88.3.c i fördraget.

([145]) Ärende N 636/2000.

([146]) Ärende N 502/2000.

Nederländerna

Océ NV ([147])

Den 18 oktober 2000 beslöt kommissionen att godkänna den nederländska regeringens förslag att ge 22,7 miljoner euro till Océ, ett företag som huvudsakligen tillverkar kopieringsapparater och skrivare för kontor och specialanvändningar, för ett forsknings- och utvecklingsprojekt rörande färgbläckstråleteknik. Projektet som skall understödjas kallas COBALT och gäller utveckling av nya bredformatsfärgskrivare. Kommissionen bedömde FoU-karaktären särskilt med tanke på Océs tidigare FoU-verksamhet på området, projektets kostnadsstruktur och den aktuella teknikens nivå i relation till marknadsutvecklingen. Kommissionen drog slutsatsen att stödet skulle få en stimulanseffekt på företaget, eftersom Océs FoU-utgifter och FoU-personal ökade avsevärt, då projektet innebär stora tekniska risker och då Océs satsningar är större än vad som anses normalt inom denna sektor. Kommissionen gjorde därför bedömningen att forskningen åtminstone kan klassificeras som ”utvecklingsverksamhet före det konkurrensutsatta stadiet”, till följd av projektets tekniska utmaningar.

För att se till att stödet används korrekt skall Nederländerna strikt övervaka projektet, särskilt att alla de påstådda stödberättigande kostnaderna faktiskt motsvarar utgifter för detta projekt. Årliga rapporter skall lämnas till kommissionen under minst fem år.

Telekommunikationsordning ([148])

Den 8 december godkände kommissionen en stödordning för forskning och utveckling inom telekommunikation. Ordningen främjar forskning och utveckling inom informations- och telekommunikationsteknik. Budgeten är begränsad till 27,2 miljoner euro per år. Genom ordningen godkänns genomförbarhetsstudier, demonstrationsprojekt och kunskapsöverföringsprojekt. Ordningen skall gälla i 8 år.

Förenade kungariket

LINK-ordning ([149])

Den 18 oktober 2000 godkände kommissionen en ytterligare femårig (från budgetåret 2000/2001 till budgetåret 2004/2005) refinansiering av ett länkat samarbetsprogram för forskning (LINK) i Förenade kungariket. Ordningen syftar till att stimulera FoU-samarbete mellan forskningscentrum och näringslivet. Den innehåller stöd i form av bidrag till industriforskningsprojekt inom nyckelområdena vetenskap, teknik och ingenjörsvetenskap med stödnivåer upp till 50 %. Varje understött projekt måste omfatta minst ett forskningscentrum och ett industriföretag. Ordningen överensstämmer med bestämmelserna i gemenskapsramarna för statligt stöd till forskning och utveckling.

([147]) Ärende C 18/98.
([148]) Ärende N 456/2000.
([149]) Ärende N 473/2000.

4.3 Undsättnings- och omstruktureringsstöd

Belgien

Verlipack [150]

Den 4 oktober 2000 beslöt kommissionen att med ett negativt beslut avsluta det förfarande som inletts med avseende på stöd som beviljats av Belgien år 1997 till SA Verlipack. I beslutet ingick även ett återkravsföreläggande. Kommissionen återkallade sålunda sitt beslut från 1998 om att inte göra några invändningar eftersom ett bidrag från en privat investerare, Heye-Glas-gruppen, också visade sig komma från offentliga medel, medan det vid tiden för 1998 års beslut gavs antydan om framtida lönsamhet för Verlipack.

Det tidigare godkända stödet bestod av ett oanmält kapitaltillskott från de belgiska myndigheterna för en kapitalökning i Verlipack, ett holdingbolag. Ett kapitaltillskott med offentliga medel är förenligt med den gemensamma marknaden om det betalas ut under omständigheter som skulle vara godtagbara för en privat investerare som arbetar under normala marknadsekonomiska villkor. Regionen Vallonien förvärvade dock inte bara en andel i Verlipack utan finansierade även, i form av två lån, kapitaltillskottet från en privat investerare. Heye-Glas-gruppen hade samtyckt till att använda medlen som utlånats av de vallonska myndigheterna för att skjuta till kapital till de vallonska anläggningarna. Det fungerade alltså som ett medel för att överföra pengarna. I överensstämmelse med EG-domstolens rättspraxis är stödmottagaren det företag som drog nytta av stödet och reellt tjänade på det, dvs. Verlipack. Kommissionen ansåg därför att de villkor enligt vilka stödet beviljades Verlipack inte skulle ha varit godtagbara vare sig för en investerare eller ett privat finansinstitut och att stödet inte kan anses vara förenligt med en privat investerares agerande.

Kommissionen kräver därför att Belgien vidtar alla nödvändiga åtgärder för att återkräva det olagliga stöd som beviljats stödmottagaren för att återställa status quo genom att upphäva alla otillbörliga finansiella fördelar som Verlipack kommit i åtnjutande av.

Tyskland

Zeuro Möbel [151]

Den 21 december 2000 beslöt kommissionen att oanmält statligt stöd på totalt 17,95 miljoner euro och anmält stöd på totalt 1,74 miljoner euro till Zeuro Möbelwerk GmbH, Thüringen är oförenliga med den gemensamma marknaden. Vid kommissionens bedömning av omstruktureringsåtgärderna för Zeuro som uppgår till 26,3 miljoner euro uppdagades att dessa inte omfattades av stödordningar som kommissionen godkänt och inte kunde undantas som engångsstöd för omstrukturering eftersom kriterierna i gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter inte var uppfyllda. Bl. a. byggde omstruktureringsplanen inte på några realistiska antaganden och ingen investerare var beredd att ta över firman, vars långsiktiga lönsamhet därför inte var säkrad. Företagets överlevnad beror på massiva ingripanden från statens sida under omstruktureringsprocessen.

[150] Ärende C 40/99.
[151] Ärende C 56/97.

Kahla ([152])

Den 15 november 2000 inledde kommissionen det formella granskningsförfarandet mot ett oanmält stöd som den tyska delstaten Thüringen beviljat Kahla Porzellan GmbH (Kahla I) och Kahla/Thüringen Porzellan GmbH (Kahla II). Kahla I var verksamt med produktion av hushållsporslin. Företaget privatiserades 1991 och har drabbats av förluster ända sedan dess vilket resulterade i en konkurs 1993. I november 1993 bildades Kahla II, som också är verksamt med produktion av hushålls- och hotellporslin av en privat investerare som innehade 51 % av aktierna och med Thüringer Industriebeteiligungs GmbH som ägare av återstående 49 %. Kommissionen betvivlar i detta skede huruvida Kahla I och Kahla II är olika företag och huruvida en privat investerare som agerar på basis av marknadsekonomiska principer skulle ha lämnat sådant finansiellt stöd till företaget.

Kommissionen betvivlar att kriterierna i gemenskapens riktlinjer om statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter har uppfyllts och konstaterar att porslinsmarknaden är övermättad och lider av överkapacitet, vilket ger eftertryck åt bedömningen att stödet allvarligt kan snedvrida konkurrensen på den gemensamma marknaden.

SICAN-gruppen ([153])

Den 26 juli 2000 avslutade kommissionen sin formella granskning rörande oanmält statligt stöd som beviljats den tyska SICAN-gruppen och projektpartner inom FoU-verksamhet i mikroelektronik. SICAN-gruppen är ett företag i Hannover som bedriver forskningsprojekt inom ramen för kontrakt med andra företag och i samarbete med dessa på området tillämpad mikroelektronik.

Kommissionen drog slutsatsen att de stöd som lämnats direkt till SICAN-gruppen inte utgör statligt stöd eftersom de täckte SICAN-gruppens kostnader för att fullgöra en uppgift av allmänt intresse. SICAN-gruppen utbildade ett stort antal praktikanter, något som inte gav gruppen själv några ekonomiska fördelar.

När det gäller den statliga finansiering som beviljades vissa industriella projektpartner i SICAN-gruppen fann kommissionen att sådan offentlig finansiering utgör statligt stöd. Eftersom vissa åtgärder inte överensstämde med gemenskapsramarna för statligt stöd till forskning och utveckling beslöt kommissionen att Tyskland skall återkräva eller delvis återkräva stödet till de åtta aktuella projekten.

ILKA MAFA Kältemaschinenbau GmbH ([154])

Den 12 juli 2000 beslöt kommissionen att inleda en formell granskning av stöd i samband med omstruktureringen av två företag i en ny delstat, f.d. LandTechnik Schönebeck, numera Doppstadt GmbH, och ILKA MAFA Kältemaschinenbau GmbH. Före detta LandTechnik Schönebeck GmbH, numera Doppstadt GmbH, producerar special- och transportfordon. ILKA MAFA Kältemaschinenbau GmbH producerar kylutrustning och kylare och har 45 anställda. Båda företagen ligger i Sachsen-Anhalt, Tyskland. Båda företagen tillhörde tidigare Lintra-Beteiligungsholding GmbH, ett holdingbolag som då omfattade åtta företag. Lintras första omstruktureringskoncept misslyckades i slutet av 1996 och sedan den 1 januari 2000 befinner sig företaget i likvidation. Kommissionens granskningsförfarande avseende stöd som lämnats till Lintra holding inleddes 1999 och pågår fortfarande.

([152]) Ärende NN 142/99.
([153]) Ärende C 20/98.
([154]) EGT C 278, 30.9.2000, C 38/2000 (f.d. NN 44/98).

Det omstruktureringsstöd som omfattas av kommissionens pågående granskning uppgår till 105 miljoner tyska mark (53,69 miljoner euro) i ärendet LandTechnik Schönebeck och 28,198 miljoner tyska mark (14,42 miljoner euro) i ärendet ILKA MAFA Kältemaschinenbau GmbH. Huvudorsaken till granskningsförfarandet var att kommissionen betvivlade att stödet var proportionellt till omstruktureringskostnaderna och fördelarna, vilket är ett villkor enligt gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter.

CDA Compact Disc Albrechts GmbH ([155])

Den 21 juni 2000 beslöt kommissionen att med ett slutgiltigt negativt beslut avsluta det formella granskningsförfarandet med avseende på statliga stödåtgärder om 427 miljoner tyska mark som beviljats CDA Compact Disc Albrechts GmbH, Thüringen (Tyskland) och dess föregångare.

Kommissionen fann att minst 260,57 miljoner tyska mark av det stöd som beviljats för att uppföra cd-fabriken i Albrechts och för att konsolidera företaget missbrukats. Dessutom är också stöd som beviljats för omstruktureringen av CD Albrechts och dess efterträdare oförenligt med bestämmelserna i fördraget eftersom de tyska myndigheterna underlåtit att lämna in en omstruktureringsplan för att återställa företagets långsiktiga lönsamhet. Ingen av dessa stödåtgärder omfattas av godkända stödordningar eller undantag på basis av bestämmelserna i fördraget. De måste därför återkrävas av stödmottagarna.

Kommissionen beslöt vidare att stödåtgärder till alla föregångarföretag också måste återkrävas från *CDA* och dess efterträdare eftersom de även dragit nytta av stödet genom att använda tillgångarna och infrastrukturen. Dessutom skall Tyskland hindras att kringgå konsekvenserna av återkravsbeslutet. Kommissionen beslöt därför även att utvidga sitt beslut till att omfatta stödåtgärder till varje annat företag som fortsätter det ursprungliga företagets affärsverksamhet genom att använda det ursprungliga företagets tillgångar och/eller infrastruktur.

System Microelectronic Innovation GmbH ([156])

Den 11 april 2000 beslöt kommissionen att med ett slutgiltigt negativt beslut avsluta det formella granskningsförfarandet med avseende på statligt stöd som beviljats *System Microelectronic Innovation GmbH* (SMI). SMI begärde sig konkurs redan i april 1997. Konkursförvaltaren beslöt att fortsätta företagets verksamhet. Ett nytt företag, benämnt Silicium Microelektronik Integration GmbH (SIMI), bildades den 30 juni 1997 för att säkra SMI:s i gång varande företag. Alla aktier i SIMI ägdes av det i konkurs försatta företaget SMI. Den 1 juli 1997 bildade konkursförvaltaren även ett 100-procentigt dotterbolag till SIMI, benämnt *Microelectronic Design & Development GmbH* (MD&D).

Kommissionen beslöt att också stödåtgärderna för SMI och SIMI måste återkrävas av MD&D. Detta företag drar även nytta av stödet eftersom det förvärvade SIMI:s aktier, medan MD&D fortfarande använder tillgångarna i det konkurs försatta företaget. Därför utnyttjar SIMI det stöd som formellt beviljats SMI. Dessutom bör Tyskland förhindras att kringgå konsekvenserna av återkravsbeslutet genom att arrangera ett system av successiva dotterbolag som landet gjort i detta fall. Kommissionen beslöt därför även att utvidga sitt beslut till att omfatta stödåtgärder för alla företag till vilka SMI:s, SIMI:s eller MD&D:s tillgångar har överförts.

([155]) EGT L 318, 16.12.2000, C 42/98.
([156]) EGT L 238, 22.9.2000, C 45/97.

Spanien

SEPI ([157])

Den 12 juli 2000 beslöt kommissionen att inleda en formell utredning rörande SEPI:s *(Sociedad Estatal de Participaciones Industriales)* förvärv av varven Juliana och Cádiz samt dieselmotoranläggningen Manises, som ägdes av dess dotterbolag Astilleros Españoles (AESA) (se även del I, punkt 310).

Frankrike

Manufacture Corrézienne de Vêtements ([158])

Den 21 juni 2000 beslöt kommissionen att ett oanmält statligt stöd på 100 miljoner franska franc (15 244 902 euro) som införts av Frankrike för en omstrukturering av företaget *Manufacture Corrézienne de Vêtements* (MCV) är oförenligt med den gemensamma marknaden.

Kommissionen fann att MCV inte var berättigat till stöd enligt någon godkänd stödordning. Följaktligen borde stödet ha anmälts separat. De franska myndigheterna underlät att uppfylla sin anmälningsplikt. Kommissionen fann att produktionsanläggningens överlevnad är beroende av återkommande kapitaltillskott. Dessutom lämnade de franska myndigheterna inte några belägg för att deras åtgärder byggde på en sund omstruktureringsplan. Därigenom uppfylls inte något av villkoren i gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter. Kommissionen ålade därför Frankrike att vidta alla nödvändiga åtgärder för att återkräva det stöd som olagligen utbetalats till stödmottagaren.

4.4 Sysselsättnings- och utbildningsstöd

Frankrike

Åtgärder vid pensionering ([159])

Kommissionen beslöt den 2 februari 2000 att de ekonomiska kompletterande åtgärder vid pensionering som anmälts av de franska myndigheterna inte utgjorde statligt stöd. Ordningen möjliggjorde för löntagare över 57 år, handikappade eller de som arbetat mer än femton år under svåra förhållanden att gå i deltidspension. Inom ramen för ordningen kan staten delvis betala en inkomstersättning till löntagare som går i deltidspension. Denna kostnadsandel varierar mellan 20 % och 50 % efter löntagarens ålder. Efter granskning drar kommissionen slutsatsen att ordningen tillämpas automatiskt, att förvaltningen inte har någon diskretionär befogenhet vid dess genomförande och att den inte är specifik för någon sektor, region eller i något annat hänseende. Följaktligen ansåg kommissionen att det rörde sig om en allmän åtgärd som inte utgör stöd i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget.

([157]) EGT C 23, 18.11.2000, C 40/2000 (f.d. NN 61/2000).
([158]) EGT L 293, 21.11.2000, C 29/99.
([159]) Ännu ej offentliggjort.

Stöd till vidareutbildning av anställda vid Disneyland Paris ([160])

Den 3 maj 2000 beslöt kommissionen att det av de franska myndigheterna anmälda stödet till vidareutbildning av anställda vid Disneyland Paris överensstämde med rambestämmelserna för stöd till utbildning ([161]) och att det därför kunde godkännas.

Detta stöd är avsett att stödja ett vidareutbildningsprogram för anställda vid Disneyland Paris. Personalen i fråga arbetar huvudsakligen som värdar. Stödnivån är 39 %. Utbildningen leder till en examen som erkänns av staten. En stor del av utbildningen kommer att äga rum externt.

Prövningen av detta stöd i enlighet med rambestämmelserna för stöd till utbildning gör det möjligt att konkludera att det rör sig om ett stöd till ”allmän utbildning”, i den mening som avses i nämnda rambestämmelser. De understödda utbildningskostnaderna är stödberättigande i enlighet med rambestämmelserna. Stödnivån är därför godtagbar och det kan antas finnas en stimulanseffekt i den mån det rör sig om en allmän utbildning.

Italien

Arbetstidsomläggning ([162])

Den 2 februari 2000 godkände kommissionen en stödordning i form av en sänkning av arbetsgivaravgifterna för italienska företag inom alla sektorer som före den 30 juni 2000 deltidsanställt arbetslösa på obestämd tid. Stödet varierar mellan 10 % och 13 % i avdrag från arbetsgivaravgifterna beroende på typen av anställningskontrakt samt arbetsschema. Ordningen är en av de första i EU som avser att stimulera en nettoökning av sysselsättningen genom arbetsdelning och den bedöms kunna omfattas av undantaget i artikel 87.3 c i EG-fördraget, i enlighet med kriterierna i riktlinjerna för statligt sysselsättningsstöd ([163]).

Åtgärder för att bekämpa den svarta ekonomin ([164])

Kommissionen godkände den 4 oktober 2000 ett italienskt sysselsättningsstöd avseende omläggning av löner för löntagare inom den svarta ekonomin. Med hjälp av ”legaliseringsavtal” tänker den italienska regeringen uppmuntra företagen i regionerna Sicilien, Sardinien, Kalabrien, Basilicata, Apulien och Kampanien att legalisera sina ”svarta” arbetstagare. Genom dessa avtal åtar sig arbetsgivaren att legalisera olagliga arbetstagare och att stegvis höja deras löner och de sociala avgifterna på det sätt som föreskrivs i de nationella kollektivavtalen. Det rör sig om ett stöd till upprätthållande av sysselsättning som kommissionen har godkänt på basis av riktlinjerna för statligt sysselsättningsstöd. Ordningen gäller huvudsakligen sänkningar av de sociala avgifterna, reglering av bidragen, amnestier, skatteregler och skatteminskningar. Dessa stöd är begränsade till de italienska regioner som omfattas av undantagen i artikel 87.3 a i EG-fördraget och uppfyller villkoren om begränsning i tid (ordningen kan endast utnyttjas under en mycket begränsad period – ett år) samt om degressivitet. I de aktuella regionerna är den svarta arbetsmarknaden ett särskilt allvarligt problem. Andelen svartarbetare i den yrkesverksamma befolkningen är mycket hög (33,6 %), mycket högre än i centrala och norra Italien (18,0 %). Ordningen ingår alltså i ett känsligt ekonomiskt sammanhang, områden som är starkt beroende av sektorer som är

([160]) Ärende N 640/99.
([161]) EGT C 343, 11.11.1998, s. 10.
([162]) Ärende N 3/2000, EGT C 94, 1.4.2000.
([163]) EGT C 334, 12.12.1995.
([164]) Ärende N236a/2000.

särskilt påverkade av svartarbete (jordbruk) och har grava strukturella nackdelar och en särskilt oroväckande sysselsättningssituation. Genom beslutet har kommissionen tagit hänsyn till att den aktuella ordningen ingår bland en rad åtgärder som avser att skapa strukturella ändringar av arbetsmarknaden i Italien.

4.5 Stöd till små och medelstora företag

Belgien

Affärsutvecklingsplan ([165])

Den 21 december 2000 godkände kommissionen två statsstödsordningar avseende stora och medelstora företag i Flandern. Med de två ordningarna kommer den flamländska regeringen inte bara att kunna stödja allmänna affärsinvesteringar utan också rådgivningstjänster för små och medelstora företag, miljöinvesteringsprojekt och utbildningsinsatser i regionalstödsområdena i Flandern. Enligt de belgiska myndigheterna kan utgifterna för ordningarna under de kommande åren komma att uppgå till omkring 100 miljoner euro per år.

Frankrike

Utvecklingsfond för små och medelstora företag ([166])

Den 13 juni 2000 godkände kommissionen en stödordning gällande utvecklingsfonden för små och medelstora företag som anmälts av Frankrike. Ordningen lämnar stöd till materiella eller immateriella investeringar med stort tekniskt innehåll. Maximal stödnivå är 75 % beroende på företagets storlek och lokaliseringsort. Högre stödnivåer kan lämnas genom ordningen i regioner som är berättigade till regionalstöd, i synnerhet utomeuropeiska departement.

Kommissionen ansåg ordningen vara förenlig med riktlinjerna för statligt stöd för regionala ändamål, gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till små och medelstora företag, gemenskapsramarna för statligt stöd till forskning och utveckling samt rambestämmelserna för stöd till utbildning.

Italien

Lag nr 95/79 ([167])

Den 16 maj 2000 avslutade kommissionen sin statsstödsundersökning gällande den italienska lagen nr 95/79 med att förklara att de stöd som lämnats enligt denna lag är oförenliga med den gemensamma marknaden. Med lagen infördes en ordning som avviker från det normala insolvensförfarandet i Italien som regleras i ett kungligt dekret från 1942. Stödmottagarna för ordningen var stora företag i svårigheter, definierade både efter antalet anställda (minst 300) och deras utestående skulder gentemot (huvudsakligen) offentliga fordringsägare. På grundval av nyligen avkunnade domar – domen i målet ”Ecotrade-AFS ([168]) – och domen i målet ”Rinaldo Piaggio-Ifitalia-Dornier” ([169]) – drog kommissionen slutsatsen att den italienska ordningen från 1979 är oförenlig med EU:s regler om statligt stöd eftersom

([165]) Ärende N 715/2000.
([166]) EGT C 284, 7.10.2000, N 112/2000.
([167]) Mål C-68/99.
([168]) Mål C-200/97, 1.12.1998.
([169]) Mål C-295/97, 17.6.1999.

den a) riktar sig till stora företag, under det att gemenskapens riktlinjer för undsättnings- och omstruktureringsstöd under vissa omständigheter godkänner stödordningar endast för små och medelstora företag och b) inget av undantagen i artiklarna 87.2 och 87.3 i EG-fördraget är tillämpligt.

Kommissionen beslöt dock att man inte kunde begära att det olagliga stöd som lämnats under lagens tjugoåriga giltighetstid (1979–1999) skulle återkrävas, med tanke på de generella principerna i EG-lagstiftningen, och särskilt de berättigade förväntningarna som den tidigare attityden gett upphov till tidigare både hos de italienska myndigheterna och de stödmottagande företagen.

Det negativa beslutet avser endast stödbestämmelserna i lagen och omfattar inte lagen i sig. Lagen upphävdes i september i fjol.

4.6 Kapitalfonder

Irland

Låne- och kapitalfond ([170])

Den 11 april 2000 beslöt kommissionen att godkänna inrättandet av en investeringsfond i Irlands västra region i syfte att lämna lån och eget kapital till små och medelstora företag i sju grevskap (Donegal, Sligo, Mayo, Roscommon, Leitrim, Galway och Clare) under perioden 2000–2006.

Interventionerna kommer att göras i form av lån, preferensaktier och stamaktier. I lånen och preferensaktierna finns inga inslag av stöd. I stamaktier kan inslag av driftsstöd förekomma varför dessa är begränsade till grevskap som utgör stödregioner enligt artikel 87.3 a i EG-fördraget. De är även begränsade i tid och minskar progressivt. Kommissionen drog därför slutsatsen att ordningen är förenlig med gemenskapens regler för statligt stöd och i synnerhet med riktlinjerna för regionalstöd.

Förenade kungariket

Riskkapitalfond ([171])

Den 26 juli 2000 beslöt kommissionen att inleda en formell statsstödsgranskning med avseende på en ny riskkapitalfond i Nordirland som kallas *Viridian Growth Fund*. Partnerna i fonden är Department of Enterprise, Trade & Investment (DETI – 3,34 miljoner pund sterling), Europeiska investeringsbanken (3,33 miljoner pund sterling), elleverantören Viridian Group Plc (2 miljoner pund sterling) samt ett antal pensionsfonder (1,33 miljoner pund sterling). Stora skillnader finns dock i investeringsvillkoren mellan DETI och övriga investerare. Medlen lyfts in i fonden under en period av fem år. Under den första delen av perioden kommer finansieringen huvudsakligen från DETI. När åtagandena från den offentliga sektorn helt är investerade kommer återstående medel att tas från övriga investerare. Pengar kommer till en början att återbetalas till de privata investerarna, tills de fått full återbetalning för sina investeringar samt en avkastning på 10 % per år. Först därefter betalas eventuella ytterligare omsatta pengar från portföljen till den offentliga sektorn. Dessa skillnader leder till slutsatsen att stödet lämnas till de privata investerarna och till små och medelstora företag som erhåller riskkapital.

Undersökningen kommer att möjliggöra för kommissionen att avgöra huruvida stödet är förenligt med den gemensamma marknaden. Den rättsliga grunden för ordningen är *Industrial Development Order* för

([170]) Ärende N 324/99.

([171]) EGT C 266, 16.9.2000, C 51/2000 (f.d. N 491/2000).

Nordirland från 1982 samt fondavtalet och dess verksamhetsriktlinjer. Syftet med fonden på 10 miljoner irländska pund är att åtgärda upplevda luckor i riskkapitalet till små och medelstora företag i Nordirland.

High Technology Fund ([172])

Den 12 juli 2000 gav kommissionen sitt godkännande till att de brittiska myndigheterna inrättar en fond för att uppmuntra riskkapitalinvesteringar i ett tidigt stadium i högteknologisektorerna.

Genom åtgärden kommer de brittiska myndigheterna att bidra med 20 miljoner pund sterling (31 miljoner euro) till fonden som även kommer att ha andra investerare. De övriga investerarna kommer att delta på gynnsammare villkor än myndigheterna, vilket medför att åtgärden kan definieras som statligt stöd. Fonden kommer sedan att förvärva minoritetsandelar i riskkapitalfonder som är koncentrerade på högteknologiföretag som befinner sig i ett tidigt stadium. Syftet med åtgärden är att uppmuntra en större medverkan från institutionella investerare i denna typ av investeringsverksamhet och att öka den tillgängliga volymen av medel.

Även om Förenade kungariket har en av de mest blomstrande riskkapitalmarknaderna bland alla EU:s medlemsstater, har landets prestationer hittills när det gäller företagens tidiga stadium varit mycket mindre starka. I Belgien, Nederländerna och Sverige t.ex. uppgick investeringarna i ett tidigt stadium till c:a 0,10 % av BNP år 1999. I Förenade kungariket, som befinner sig i andra änden av skalan, där de utgör mindre än 10 % av riskkapitalinvesteringarna och 2 % av de totala privata värdepappersinvesteringarna, stod de för mindre än 0,02 % av BNP, en av de lägsta siffrorna i Europa. De brittiska myndigheterna har utformat High Technology Fund för att åtgärda denna brist. Gemenskapen har ett erkänt mål, som anges i slutsatserna från Europeiska rådets möte i Lissabon i mars, att förbättra tillgången till riskkapital för högteknologiföretag som befinner sig i ett tidigt stadium.

4.7 Internationalisering

Spanien

Stöd till turistinvesteringar utomlands ([173])

Kommissionen beslöt den 18 oktober 2000 att inte invända mot ett förslag till stöd till turistinvesteringar utomlands som lagts fram av det spanska ekonomiministeriet. Projektet omfattar perioden 2000–2006. Den totala budgeten för hela perioden är 1 400 miljoner spanska pesetas (8,41 miljoner euro), dvs. omkring 200 miljoner spanska pesetas (1,2 miljoner euro) per år. Planen avser förslag till investeringar som består i att bygga upp eller förvärva fullständiga eller partiella turistföretag på externa marknader, i syfte både att locka turister till Spanien och att sälja tjänster eller utnyttja installationer. Exportstöd är uteslutna. Stödmottagarna är uteslutande små och medelstora företag. Stödnivån är på 7,5 %, med ett tak på 31,2 miljoner spanska pesetas (187 515 euro). I enlighet med kommissionens praxis vad gäller stöd till investeringar utomlands ([174]) kan dessa vara förenliga då de uppfyller villkoren i gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till små och medelstora företag. Kommissionen ansåg att det aktuella stödet är förenligt med EG-fördragets artikel 87.3 c eftersom de följer villkoren i rambestämmelserna vad gäller definitionen av stödmottagarna, stödnivån och de stödberättigande kostnaderna.

([172]) EGT C 315, 4.11.2000, N 705/99.

([173]) Ärende N 345/2000.

([174]) Jfr kommissionens beslut 97/240/EG (EGT L 96, 11.4.1997, s. 15), 97/241/EG (EGT L 96, 11.4.1997, s. 23) och 97/257/EG (EGT L 102, 19.4.1997, s. 36).

4.8 Övrigt ej sektorsspecifikt stöd

Danmark

Låg inkomstskatt ([175])

Den 3 maj 2000 beslöt kommissionen att den danska ordning som ger lägre fast skattesats för experter som rekryterats utomlands inte utgör statligt stöd till företag (se även del I, punkt 321).

Frankrike

Oljeutsläppet från Erika ([176])

Den 4 oktober 2000 godkände kommissionen en tillfällig stödordning för franska små och medelstora företag som drabbades av allvarliga skador vid stormarna den 26 och 28 december 1999 eller till följd av det oljeutsläpp som förorsakades av oljetankern Erikas förlisning.

Frankrike lämnar stöd till kapitalinvesteringar för att ersätta produktionsutrustning och faciliteter som skadats, för att kompensera för förstörda fiskebestånd och uppväga extra kostnader som drabbat företagen. Stödet är endast tillämpligt på skador som inte täcks av försäkringar och är proportionerligt till de förluster som uppstått. Stödnivån för ekonomiska kostnader är 100 % och för andra stödberättigande kostnader 50 %.

Jord- och skogsbruket samt de sektorer som omfattas av EKSG-fördraget är utestängda från denna stödordning, eftersom de omfattas av andra specifika åtgärder liksom även fiskesektorn som är föremål för en separat bedömning av kommissionen.

Kommissionen beslöt att det oljeutsläpp som orsakades vid förlisningen av oljetankern Erika utanför Bretagnes kust den 12 december 1999 utgjorde en ”exceptionell händelse” i den mening som avses i artikel 87 och att den stödordning som infördes var en proportionerlig respons för att gottgöra de skador som olyckan förorsakat.

Italien

Katastrofstöd till regionerna Marche och Umbrien ([177])

Den 11 april 2000 beslöt kommissionen att godkänna en ökning på 75 miljoner euro (150 miljarder italienska lire) av budgeten för de delar av Italien som drabbades mest av jordbävningen hösten 1997.

I februari 1999 godkände kommissionen, på grundval av artikel 87.2 b i EG-fördraget, bidrag till företag i de värst drabbade områdena i Marche och Umbrien som gjort investeringar under två år efter jordbävningen 1997. Det var då uppenbart att det totala biståndet på 26 miljoner euro var långt ifrån vad som krävdes för att täcka de ersättningar som begärts. Kommissionen beslöt därför att godkänna en budgetökning på 75 miljoner euro som medtagits i den italienska budgetlagen för 2000. Stödet bedömdes kunna omfattas av undantaget i artikel 87.2 b i EG-fördraget.

([175]) EGT C 284, 7.10.2000, N 41/99.
([176]) EGT C 380, 30.12.2000, NN 62/2000.
([177]) EGT C 266, 16.9.2000, N 784/99.

Aostadalen ([178])

Den 14 december 2000 beslöt kommissionen att inte invända mot en stödordning – som införts genom ett regionalt lagförslag – avseende krisplanering för naturkatastrofer i Aostadalen. Avsikten är att gottgöra skador som förorsakas av naturkatastrofer eller vid exceptionella händelser. På grundval av en bedömning beslöt kommissionen att ordningen är förenlig med artikel 87.2 b i EG-fördraget och artikel 61.2 b i EES-avtalet.

De italienska myndigheterna har åtagit sig att till kommissionen lämna separata anmälningar av alla projekt inom ramen för ordningen gällande stöd för skador vid sidan av jordbävningar, laviner, översvämningar och jordskred. Dessutom kommer ordningen, när det gäller företag som sysslar med produktion, bearbetning och/eller marknadsföring av jordbruksprodukter enligt bilaga I, att endast vara tillämplig för att kompensera för materiella skador på byggnader, maskiner, utrustning och infrastruktur, som bedöms på basis av objektiva kriterier, i enlighet med vad som specificeras av de regionala myndigheterna. Skador på djurbesättningar är inte stödberättigande. I sin rapport kommer regionen Aostadalen att specificera hur man efterlevt de av kommissionen godkända stödberättigande utgifterna och stödnivåerna.

Sverige

Åtgärder för att förbättra inomhusmiljön i hus, skolor och på arbetsplatser ([179])

Den 12 juli 2000 godkände kommissionen en svensk investeringsstödordning gällande bidrag till kommunala och privatägda bostadsföretag och andra fastighetsägare för byggnadsrenovering. De svenska myndigheterna motiverar åtgärden med det faktum att människor i Sverige av klimatskäl tillbringar upp till 90 % av sin livstid inomhus, vilket gör att kvaliteten på inomhusmiljön är av största vikt för folkhälsan.

Syftet med ordningen är att minska förekomsten av allergiframkallande eller andra hälsofarliga ämnen. Projekt som är berättigade till stöd är t.ex. ombyggnader av bristfälliga ventilationssystem eller sanering av fukt eller mögel och radon. Ombyggnationer som inte har hälso- eller miljöpåverkan, som t.ex. ändringar av byggnadens planlösning, är inte berättigade till stöd och inte heller åtgärder som följer av krav i lag eller andra bestämmelser (såvida de inte går längre än vad som krävs).

Kommissionen fann att stödet kunde godkännas med hänvisning till folkhälsan och arbetstagarnas säkerhet i enlighet med artiklarna 137, 152 och 174 i EG-fördraget, vilket är erkända mål för gemenskapen.

Skattelättnad för inkomster ([180])

Den 3 maj 2000 beslöt kommissionen att en svensk ordning som sänker inkomstskatteunderlaget för experter som rekryterats utomlands samt en motsvarande minskning av underlaget vid beräkningen av de socialavgifter som skall betalas av deras arbetsgivare, inte utgör statligt stöd (se även del I, punkt 321).

([178]) Ärende N 433/2000.
([179]) EGT C 110, 15.4.2000, N 718/99.
([180]) EGT C 284, 7.10.2000, N 672/99.

Förenade kungariket

Ordning gällande infrastrukturutveckling i Wales [181]

Den 6 december 2000 beslöt kommissionen att inte invända mot en ordning avseende utveckling av infrastruktur som skall handläggas av *Welsh Development Agency* (se även del I, punkt 317).

B — Nya lagbestämmelser, meddelanden och tillkännagivanden som antagits eller föreslagits av kommissionen

1.	Ändring av riktlinjerna för statligt stöd för regionala ändamål	EGT C 258, 9.9.2000, s. 5.
2.	Kommissionens direktiv om ändring av direktiv 80/723/EEG om insyn i de finansiella förbindelserna mellan medlemsstater och offentliga företag	EGT C 193, 29.7.2000, s. 75.
3.	Gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till skydd för miljön	Kommissionens beslut 20.12.2000
4.	Gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till jordbrukssektorn	EGT C 28, 1.2.2000, s. 2
5.	Kommissionens förordning (EG) nr 69/2001 av den 12 januari 2001 om tillämpning av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget på stöd av mindre betydelse	EGT L10, 13.1.2001, s. 30
6.	Kommissionens förordning (EG) nr 68/2001 av den 12 januari 2001 om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget på statligt stöd till utbildning	EGT L 10, 13.1.2001, s. 20
7.	Kommissionens förordning (EG) nr 70/2001 av den 12 januari 2001 om tillämpning av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget på stöd till små och medelstora företag	EGT C 114, 13.1.2001, s. 33
8.	Tjänster i allmänhetens intresse – meddelande från kommissionen	EGT C 17, 19.1.2001, s. 4
9.	Gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till reklam för produkter som omfattas av bilaga I till fördraget samt för vissa liknande produkter	Kommissionens beslut 6.6.2001

C — Statligt stöd inom andra sektorer än jordbruk, fiske, transport och kolindustri

1. Ärenden i vilka kommissionen, utan att inleda det formella granskningsförfarandet, har konstaterat att inget stöd föreligger i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget

Danmark

N 41/1999	3.5.2000	Ändring av systemet med en fast skattesats för experter som rekryteras utomlands	EGT C 284, 7.10.2000
N 416/1999	20.9.2000	Elektricitetsreform	EGT C 354, 9.12.2000

Tyskland

N 714/1999	4.10.2000	Ganzliner Beschichtungspulver GmbH
N 258 2000	21.12.2000	Badanläggningen i Dorsten

[181] Ännu ej offentliggjort i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning.*

Frankrike				
	N 286/2000	2.10.2000	Utvidgning av Sofirems verksamhetsområde till sysselsättningsområdet Castres-Mazamet och kantonen Graulhet (departementet Tarn)	EGT C 354, 9.12.2000
Irland				
	N 172/2000	4.10.2000	Startbidrag och riskkapitalprogram	EGT C 37, 3.2.2001
Österrike				
	N 403/1999	29.3.2000	Riktlinjer för Wirtschaftsservice Burgenland AG:s delägande i företag	EGT C 266, 16.9.2000
	N 222 2000	21.12.2000	Miljöstöd till Lagerplatz Kapler	
Finland				
	N 746c/ 1999	30.5.2000	Lag om stödjande av företagsverksamhet 2000–2006 – Stöd till forskning och utveckling	EGT C 315, 4.11.2000
Sverige				
	N 672/1999	3.5.2000	Skattelättnad för utländska experter	EGT C 284, 7.10.2000
Förenade kungariket				
	N 657/1999	6.12.2000	Infrastruktur för affärsutveckling	

2. Ärenden som kommissionen har ansett vara förenliga med den gemensamma marknaden utan att inleda det formella granskningsförfarandet i artikel 88.2 i EG-fördraget eller artikel 6.5 i beslut 2496/96/EKSG

Belgien				
	N 57/1999	17.3.2000	Flamländskt dekret om innovationsutbildning	
	N 40/1999	3.7.2000	Åtgärder inom den ekologiska sektorn	EGT C 284, 7.10.2000
	N 139/1998	12.7.2000	Stöd till forskning och utveckling till förmån för Sidmar, EKSG-stål	EGT C 272, 23.9.2000
	N 799/1999	20.9.2000	Regionalt stödprogram för Belgien (2000–2006)	EGT C 37, 3.2.2001
Vallonien	N 226/2000	18.10.2000	Regional stödordning enligt lag av den 31 december 1970 rörande ekonomisk expansion	EGT C 37, 3.2.2001
	N 799/1999	18.10.2000	Regionalt stödprogram för Belgien (2000–2006)	EGT C 37, 3.2.2001
	N 234/2000	31.10.2000	Stödordning för investeringar i industri- och tjänstesektorn	EGT C 44, 10.2.2001
	N 518/2000	31.10.2000	FoU-stöd till ALZ NV, EKSG-stålsektorn	EGT C 44, 10.2.2001
Hainaut	N 198/2000	15.11.2000	RETECH (övergångsstöd – mål 1 – Hainaut)	

Flandern	N 715/2000	21.12.2000	Stödordning för stora och medelstora företag inom regionalstödsområden (lag om främjande av företagsverksamhet av den 31 december 1970, Flandern)	
	N 712/2000	21.12.2000	Mjukt stöd till rådgivning, utbildning och forskning	
Danmark				
	N 704/1999	28.1.2000	Justeringar av miljöskattepaket III	EGT C 148, 27.5.2000
	N 653/1999	29.3.2000	Koldioxidkvoter	EGT C 322, 11.11.2000
	N 808/1999	11.4.2000	Stödordning för regional utveckling	EGT C 266, 16.9.2000
Tyskland				
	N 283/1999	18.1.2000	Utvecklingsstöd till Indonesien för byggande av två passagerarfärjor	EGT C 142, 20.5.2000
	N 19/1998	18.1.2000	Stöd till förmån för Bau Union Ost Group	EGT C 121, 29.4.2000
	N 626/1999	21.1.2000	Åtgärder som främjar skydd mot effekterna av luftföroreningar som orsakas av energiproduktionen i Brandenburg	
	N 214/1999	21.1.2000	Teknikfrämjande program – anställning av innovationsassistenter (einsatz von innovationsassistenten) TEMPO 4	EGT C 55, 26.2.2000
	N 429/1999	21.1.2000	Multimedie- och FoU-program	EGT C 148, 27.5.2000
	N 666/1999	2.2.2000	Bayerskt regionalstödsprogram för små och medelstora företag	EGT C 148, 27.5.2000
	N 94/1998	2.2.2000	Leuna 2000/elf/mider, Tyskland, Vergleichsvereinbarung	
	N 271/1999	14.2.2000	Delstaten Thüringens riktlinjer för återställande och omstrukturering av industriområden (återställningsfond)	EGT C 354, 9.12.2000
	N 625/1999	15.2.2000	Fortsättning på miljöskattereformen – EKSG-stålsektorn	EGT C 134, 13.5.2000
	N 575a/1999	15.2.2000	Fortsättning på den ekologiska skattereformen	EGT C 322, 11.11.2000
	N 743/1999	1.3.2000	Mobilitet och markbunden trafik	EGT C 232, 12.8.2000
	N 443/1999	1.3.2000	FoU-stöd till ”Institut für Solare Technologien GmbH”	EGT C 232, 12.8.2000
	N 406/1999	1.3.2000	Delon Filament GmbH	EGT C 134, 13.5.2000
	N 379/1999	1.3.2000	Rationell användning av energi och outtömliga energikällor – stöddel ”allmänt främjande” – delstaten Nordrhein-Westfalen	EGT C 232, 12.8.2000
	N 533/1999	10.3.2000	Riktlinjer för att främja nyskapande pilotprojekt för användning av solenergi	
	N 707/1999	10.3.2000	Främja deltagande i mässor och utställningar för små och medelstora företag från de nya delstaterna	EGT C 148, 27.5.2000
	N 90/1998	14.3.2000	Stöd till Armaturen Technik Magdeburg GmbH (ATM)	EGT C 121, 29.4.2000
	N 542/1999	17.3.2000	FoU-samarbetsprogram och pilotinstallationer	EGT C 232, 12.8.2000

N 217/1999	17.3.2000	Teknikfrämjande program för delstaten Sachsen-Anhalt (TEMPO 6 – Technologiegründerzentren, TGZ)	EGT C 210, 22.7.2000
N 531/1999	24.3.2000	Riktlinjer för alternativ energi	EGT C 232, 12.8.2000
N 327/1999	24.3.2000	Ordning för delstaten Thüringen för främjande av teknisk utveckling av företag	EGT C 266, 16.9.2000
N 631/1999	29.3.2000	Utvecklingsstöd till förmån för Filippinerna – byggande av två räddningsbåtar	EGT C 232, 12.8.2000
N 700/1999	11.4.2000	Stöd till Bremerhavener Dockbetriebs GmbH – (Bredo)	EGT C 232, 12.8.2000
N 543/1999	11.4.2000	Investeringsprogram för små och medelstora företag	EGT C 293, 14.10.2000
N 127/2000	14.4.2000	Integrering i arbetslivet (Bremen)	EGT C 202 2000, 15.7.2000
N 709/1999	19.4.2000	Förlängning av giltighetstiden för och ändring av delstaten Thüringens stödordning för främjande av projekt för energisparande och användning av förnybar energi	EGT C 266, 16.9.2000
N 809/1999	28.4.2000	Innovationsprojekt	EGT C 232, 12.8.2000
N 712/1999	28.4.2000	FoU-program ”Bygga och Bo”	EGT C 272, 23.9.2000
N 540/1999	28.4.2000	Teknologisk stödordning för Bayern	EGT C 232, 12.8.2000
N 94/1998	3.5.2000	Leuna 2000/elf/mider, Tyskland, Vergleichsvereinbarung	
N 759/1999	3.5.2000	Stödprogram för förnybar energi, Rheinland-Pfalz	EGT C 272, 23.9.2000
N 167/2000	5.5.2000	Program för mikrosystemteknik: ökning av budgetanslagen	EGT C 284, 7.10.2000
N 35/2000	16.5.2000	Stöd till Sächsische Faserwerke Pirna AG	EGT C 278, 30.9.2000
N 18/2000	16.5.2000	Åtgärder i form av finansiellt stöd från BvS och delstaten Thüringen till förmån för företaget Thüringer Pianoforte GmbH	EGT C 258, 9.9.2000
N 480/1999	16.5.2000	FoU-stöd till Applikationszentrum Stahl e.V.	EGT C 258, 9.9.2000
N 744/1999	26.5.2000	Startstöd till teknologiföretag	EGT C 293, 14.10.2000
N 164/1999	30.5.2000	Stöd till EBAWE Anlagetechnik GmbH, Eilenburg – Sachsen	EGT C 310, 28.10.2000
N 762/1999	31.5.2000	Stöd till åtgärder för rening av spillvatten (Niedersachsen)	EGT C 284, 7.10.2000
N 110/2000	13.6.2000	Stöd till varvsindustrin	EGT C 272, 23.9.2000
N 740/1999	20.6.2000	Förlängning av delstaten Sachsen-Anhalts riktlinjer för stöd för att öka små och medelstora företags deltagande i mässor och utställningar	
N 17/2000	28.6.2000	Stöd till förmån för ORWO Media GmbH, Sachsen-Anhalt	EGT C 278, 30.9.2000
N 209/1999	28.6.2000	Gemensamt initiativ av förbundsstaten och delstaterna, 28:e ramprogrammet	EGT C 284, 7.10.2000
N 22/2000	12.7.2000	Stöd till förmån för Homatec Industrietechnick GmbH	
N 16/2000	12.7.2000	Stöd till förmån för Filmotec GmbH, Sachsen-Anhalt	EGT C 315, 4.11.2000

N 750/1999	12.7.2000	BASF Schwarzheide GmbH	EGT C 380, 30.12.2000
N 14/1998	12.7.2000	Stöd till förmån för Berlin Cosmetics GmbH & Co.	EGT C 310, 28.10.2000
N 54/2000	26.7.2000	Program för markarrende	EGT C 278, 30.9.2000
NN 35/2000	26.7.2000	Delstaten Thüringens program för skapande av arbetstillfällen till förmån för de mindre gynnade kategorierna på arbetsmarknaden	EGT C 272, 23.9.2000
N 665/1999	28.7.2000	Rationell energianvändning	EGT C 284, 7.10.2000
N 539/1999	28.7.2000	Innovationsfond ”Nya marknader och produkter”	EGT C 52, 17.2.2001
N 166/2000	18.9.2000	Stödprogram för fysisk teknologi	EGT C 354, 9.12.2000
N 651/1999	25.9.2000	ERP-program för regionalstöd	EGT C 354, 9.12.2000
N 768/1999	4.10.2000	Att främja innovationsnätverk	EGT C 380, 30.12.2000
N 5/2000	11.10.2000	Stöd till förmån för Mesacon Messelektronik GmbH – MMED, Dresden	EGT C 37, 3.2.2001
N 668/1999	17.10.2000	Stödordning för användning av förnybar energi	EGT C 362, 16.12.2000
N 594/2000	18.10.2000	FoU-stöd till Saarstahl AG, EKSG-stålsektorn	EGT C 44, 10.2.2001
N 482/2000	31.10.2000	Statligt stöd för att främja forskning och utveckling inom sektorn för medicinsk teknik – ”Leitprojekte Medizintechnik”	EGT C 362, 16.12.2000
N 4/2000	31.10.2000	Statligt stöd till förmån för Schiffsanlagenbau Barth GmbH	
NN 91/1999	31.10.2000	Stöd till Projektierung und Anlagenbau GmbH, Bautzen (PAB)	EGT C 44, 10.2.2001
N 306/2000	5.11.2000	Initiativ för ekologisk vattenteknik, Nordrhein-Westfalen	EGT C 380, 30.12.2000
N 351/2000	13.11.2000	Bayerskt låneprogram till små och medelstora företag	EGT C 19, 20.1.2001
N 343/2000	15.11.2000	FoU-program ”Nya medier inom utbildning”	EGT C 19, 20.1.2001
N 156/2000	15.11.2000	Navigerings- och sjöfartsteknologi för det tjugoförsta århundradet	EGT C 37, 3.2.2001
N 132/2000	15.11.2000	Arbete och teknik, Freie Hansestadt Bremen	EGT C 19, 20.1.2001
N 555/2000	22.11.2000	Tillfällig skattebefrielse för vissa kombinerade kraftverk inom ramen för fortsättning av den ekologiska skattereformen i Tyskland	EGT C 37, 3.2.2001
N 805/1999	29.11.2000	Program för minskad miljöbelastning	EGT C 52, 17.2.2001
N 667/2000	13.12.2000	Hamburgs stad: stöd till små och medelstora företag med speciell betydelse för ekonomisk politik och arbetsmarknadspolitik	EGT C 44, 10.2.2001
N 341/2000	13.12.2000	Regionala FoU-programmet ”Innoregio” till förmån för de nya delstaterna	
N 79/2000	13.12.2000	Stödordning för medier, Hamburg	EGT C 44, 10.2.2001
N 542/2000	21.12.2000	Varvsindustrin – utvecklingsstöd till Vietnam	
N 371/2000	21.12.2000	Ekonomirelaterade innovationer	

Grekland				
	N 553/1999	26.7.2000	Stöd till Glaverbel (floutglas)	EGT C 380, 30.12.2000
Spanien				
	N 731/1999	18.1.2000	Varvsindustrin – stödordning för fartygsfinansiering	EGT C 94, 1.4.2000
	N 708/1998	18.1.2000	Skattemässiga driftstödsordningar: Särskilt ekonomiskt område	EGT C 121, 29.4.2000
	N 498/1999	2.2.2000	Undsättningsstöd till Minas de Rio Tinto	EGT C 94, 1.4.2000
	N 11/2000	15.2.2000	Teknisk plan för biltillbehör och bildelar	EGT C 202, 14.7.2000
	N 538/1999	1.3.2000	Regional stödordning för forskning och utveckling	EGT C 184, 1.7.2000
	N 442/1999	1.3.2000	Stödordning för investeringar samt forskning och utveckling	EGT C 121, 29.4.2000
	N 789/1999	14.3.2000	Tekniskt innovationsprogram för textilindustrin	EGT C 293, 14.10.2000
	N 676/1999	14.3.2000	Plan för järnvägsteknik	EGT C 272, 23.9.2000
	N 56/2000	24.3.2000	Stöd till yrkesutbildning och sysselsättningsfrämjande åtgärder (Rioja)	EGT C 202, 15.7.2000
	N 160/1999	29.3.2000	Regionen Alavas program för att främja vidareutbildning inom företag	EGT C 134, 13.5.2000
	N 635/1999	29.3.2000	Stöd till energisektorn (Valencia)	EGT C 272, 23.9.2000
	N 632/1999	29.3.2000	Ordning för regionalstöd till investeringar, forskning och utveckling och till förmån för konkurrenskraften	EGT C 184, 1.7.2000
	N 437/1999	29.3.2000	Regional stödordning för forskning ”stimulansåtgärder för företag på teknikområdet”	EGT C 184, 1.7.2000
	N 13/2000	7.4.2000	Stöd till små och medelstora företag (Aragonien)	EGT C 217, 29.7.2000
	N 800/1999	11.4.2000	Ordning för regionalstöd till yrkesutbildning	EGT C 184, 1.7.2000
	N 773/1999	11.4.2000	Regionalstödskarta för perioden 2000–2006	EGT C 184, 1.7.2000
	N 654/1999	11.4.2000	Ordning för sysselsättningsstöd	EGT C 184, 1.7.2000
	N 596/1999	11.4.2000	Regional stödordning för teknisk utbildning, forskning och innovation	EGT C 184, 1.7.2000
	N 141/2000	3.5.2000	Investerings- och sysselsättningsstöd (Navarra)	EGT C 284, 7.10.2000
	N 698/1999	3.5.2000	Stödordning för sysselsättning (verkställighet av gemenskapens riktlinjer för sysselsättningsstöd)	EGT C 184, 1.7.2000
	N 697/1999	3.5.2000	Stödordning för sysselsättning (verkställighet av gemenskapens riktlinjer för sysselsättningsstöd)	EGT C 184, 1.7.2000
	N 693/1999	3.5.2000	Stödordning för sysselsättning (verkställighet av gemenskapens riktlinjer för sysselsättningsstöd)	EGT C 184, 1.7.2000
	N 75/2000	16.5.2000	Regional investeringsstödordning (Asturien)	EGT C 293, 14.10.2000
	N 728/1999	16.5.2000	Regional stödordning för extern rådgivning, utbildning och sysselsättning i små och medelstora företag	EGT C 272, 23.9.2000

N 727/1999	16.5.2000	Ordning för regionalstöd till FoU	EGT C 272, 23.9.2000
N 726/1999	16.5.2000	Ordning för regionalt stöd till extern rådgivning för små och medelstora företag	EGT C 272, 23.9.2000
N 722/1999	16.5.2000	Regional ordning för investeringsstöd och sysselsättningsstöd i samband med investeringar	EGT C 272, 23.9.2000
N 410/1999	16.5.2000	Regional stödordning för främjande av investeringsverksamhet och därigenom skapad sysselsättning (Kastilien-Léon)	EGT C 52, 17.2.2001
N 75/2000	24.5.2000	Regional investeringsstödordning (Asturien)	EGT C 293, 14.10.2000
N 70/2000	13.6.2000	Stöd till främjande av industriell säkerhet (Rioja)	EGT C 284, 7.10.2000
N 66/2000	13.6.2000	Stödordning för rationell energiförbrukning och förnybara energikällor (Rioja)	EGT C 315, 4.11.2000
N 136/2000	20.6.2000	Regionalstöd – Aragonien	EGT C 284, 7.10.2000
N 721/1999	28.6.2000	Regional stödordning för saluföring av produkter från små och medelstora företag (Murcia)	EGT C 310, 28.10.2000
N 104/2000	3.7.2000	Stöd till forskning och utveckling samt innovation – Navarra	EGT C 322, 11.11.2000
N 627/1999	14.7.2000	Regionalstödsordning för fortbildning (Comunidad Valenciana)	EGT C 272, 23.9.2000
N 276/2000	26.7.2000	Stödordning Profit inom ämnesområdena vetenskap, teknik och miljö	EGT C 310, 28.10.2000
N 191/2000	26.7.2000	Stödordning Profit – specifikt för informations- och kommunikationsteknik, informationssamhället, transporter och fysisk planering	EGT C 310, 28.10.2000
N 223/2000	28.7.2000	Ordning för investeringsstöd (IRIS) – Kantabrien	EGT C 272, 23.9.2000
N 202/2000	28.7.2000	Stödordning för forskning och utveckling inom teknik och konsultstöd inom kabelnät	EGT C 284, 7.10.2000
N 190/2000	28.7.2000	Plan för yrkesutbildnings- och omskolningsinsatser i Aragonien	EGT C 284, 7.10.2000
N 432/2000	7.8.2000	Ändring av stödordning N 135/99 i Spanien (teknisk luftfartsplan II)	EGT C 354, 9.12.2000
N 430/2000	7.8.2000	Ändring av stödordning N 11/2000 i Spanien (teknisk plan för biltillbehör och bildelar)	EGT C 354, 9.12.2000
N 481/2000	18.9.2000	Förlängning av regionen Álacas program för att främja vidareutbildning inom företag	EGT C 354, 9.12.2000
N 411/2000	25.9.2000	Tekniskt stödprogram för att främja industriell kvalitet och säkerhet	EGT C 354, 9.12.2000
N 372/2000	25.9.2000	Regional stödordning för investeringar med turist-, kultur- och fritidsanknytning i kustområdet	EGT C 354, 9.12.2000
N 216/2000	25.9.2000	Ordning för investeringsstöd inom turistsektorn (Kantabrien)	EGT C 310, 28.10.2000
N 344/2000	16.10.2000	Stöd till turistsektorn	EGT C 380, 30.12.2000
N 658/1999	16.10.2000	Regionala stödprogram för miljöskydd	EGT C 44, 10.2.2001

N 431/2000	18.10.2000	Stödordningar för investeringar i stödområden i regionen Madrid	EGT C 37, 3.2.2001
N 345/2000	18.10.2000	Stöd till turistinvesteringar utomlands	
N 444/2000	24.10.2000	Stödordning för små och medelstora företag inom den icke vinstdrivande sektorn i Kastilien-La Mancha	EGT C 44, 10.2.2001
N 401/2000	24.10.2000	Stödordning för skapande av varaktiga arbetstillfällen	
N 293/2000	24.10.2000	Förlängning av regional stödordning till förmån för miljöskydd	EGT C 37, 3.2.2001
N 538/2000	15.11.2000	Regionala stödprogram för miljöskydd	EGT C 37, 3.2.2001
N 676/2000	29.11.2000	Plan för utbyggnad av gasnätet i små och medelstora städer – Valencia	
N 333/2000	29.11.2000	Stödordning för industriell utveckling och teknisk modernisering på Kanarieöarna	EGT C 52, 17.2.2001
N 738/1999	29.11.2000	Stöd till turistsektorn (Valencia)	
N 717/1999	29.11.2000	Ordning för regionalstöd till investeringar, utveckling och innovation (Valencia)	
N 217/2000	13.12.2000	Stödordning för sysselsättning och utbildning i regionen Kantabrien	EGT C 52, 17.2.2001
N 587/2000	18.12.2000	Stödåtgärder för miljösanering (Rioja)	
N 670/2000	19.12.2000	Innovationsprogram för företag Madrid	
N 735/2000	22.12.2000	Stödordning till förmån för Rockwool N94/99	EGT C 44, 10.2.2001
N 633/2000	22.12.2000	Stödordning för utbildning – Katalonien (2000–2006)	
N 677/2000	29.12.2000	Stödordning för investeringar (2000–2006) – Madrid	
N 414/2000	29.12.2000	Plan för gasframställning – Valencia	

Frankrike

N 706/1999	4.1.2000	Utvecklingsfond för små och medelstora företag (även industriföretag)	EGT C 40, 12.2.2000
N 662/1999	4.1.2000	FRAC – kortvarigt rådgivningsstöd	EGT C 40, 12.2.2000
N 2/1999	4.1.2000	FRAC: Stöd till anställning av experter samt till anlitande av konsulter	EGT C 40, 12.2.2000
N 642/1999	21.1.2000	Budgetanslag till Centre technique du papier (Tekniskt centrum för pappersindustrin) och l'Association Forêt Celulose (Skog-Cellulosaförbundet)	EGT C 55, 26.2.2000
N 641/1999	21.1.2000	Budgetanslag till Centre technique de la fonderie (Tekniskt centrum för gjuteri)	EGT C 55, 26.2.2000
N 645/1999	21.1.2000	Budgetanslag till tekniska centrum (ITF, CETIH, CTTN) och förnyelse av den skatteliknande avgiften till förmån för beklädnadsindustrn	EGT C 55, 26.2.2000
N 644/1999	21.1.2000	Budgetanslag till de tekniska centrumen CTBA och CETIM och förnyelse av den skatteliknande avgiften på inredningsprodukter	EGT C 55, 26.2.2000
N 643/1999	21.1.2000	Budgetanslag till ITERG (Institut des corps gras)	EGT C 55, 26.2.2000

	N 778/1999	7.2.2000	Bolag för främjande av industri och sysselsättning (Société pour le développement de l'industrie et de l'emploi)	
	N 45/2000	1.3.2000	Regionalstödskarta 2000–2006	EGT C 110, 15.4.2000
	NN 63/1999	1.3.2000	Frizon i det stadsbebyggda området Grigny-Viry-Chatillon	EGT C 110, 15.4.2000
	N 528a/1999	10.3.2000	Särskild avskrivningsordning för industriella och kommersiella byggnader för små och medelstora företag	EGT C 217, 10.3.2000
	N 818/1999	29.3.2000	Utkast till förordning om ändring av de skatteliknande avgifterna på skådespel och varietéföreställningar	EGT C 217, 29.7.2000
	N 73/2000	11.4.2000	ITEA-programmet – Eureka 2023	EGT C 284, 7.10.2000
	N 640/1999	3.5.2000	Stöd till vidareutbildning av anställda vid Disneyland Paris (Eurodisney S.C.A.)	EGT C 284, 7.10.2000
	N 112/2000	13.6.2000	Utvecklingsfond för små och medelstora företag (även industriföretag)	EGT C 284, 7.10.2000
	N 782b/1999	28.6.2000	PAT-ordningen – tjänster till industrin	EGT C 354, 9.12.2000
	N 782c/1999	28.6.2000	PAT-ordningen – service/sysselsättning	EGT C 354, 9.12.2000
	N 782a/1999	28.6.2000	PAT-ordningen – industrin	EGT C 354, 9.12.2000
	N 782d/1999	28.6.2000	PAT-ordningen – service/forskning	EGT C 354, 9.12.2000
	N 753/1999	28.6.2000	Åtaganden för att utveckla utbildning (EDDF)	EGT C 284, 7.10.2000
	N 291/2000	26.7.2000	Stöd till Interpane/Pilkington	EGT C 293, 14.10.2000
	N 450/2000	18.9.2000	Ändring av garantifonden för utomeuropeiska departement	
	N 516/2000	19.9.2000	Skatteliknande avgifter för betong- och tegelprodukter	EGT C 322, 11.11.2000
	N 496/2000	20.9.2000	Skatteliknande avgift inom urtillverknings- och guldsmedssektorn	EGT C 322, 11.11.2000
	N 472/2000	25.9.2000	Förnyelse av en skatteliknande avgift inom läderindustrin	EGT C 322, 11.11.2000
	NN 62/2000	4.10.2000	Tillfällig stödordning för företag som lidit skada på grund av oväder och oljeutsläpp	EGT C 380, 30.12.2000
	N 503/2000	16.10.2000	SODIE:s (bolag för främjande av industri och sysselsättning) stödprogram, som baserar sig på regionalstödsriktlinjerna	
	N 443/2000	17.10.2000	Program för regionala sysselsättningsbidrag	
Guyana	N 628/2000	13.11.2000	Tio stödordningar till förmån för små företag och mikroföretag i Guyana	EGT C 37, 3.2.2001
Guyana	N 402/2000	13.11.2000	Guyana 2000–2006, etableringsfonder	EGT C 37, 3.2.2001
Réunion	N 318/2000	27.11.2000	Réunion 2000–2006 – K-märkta hotell och restauranger	
Réunion	N 317/2000	27.11.2000	Réunion 2000–2006 – fritids- och turistprodukter	EGT C 37, 3.2.2001
	N 116/2000	13.12.2000	Stödordning för kommunal avfallshantering och företags avfallshantering	
	N 114/2000	13.12.2000	Stödordning för förvaltning av förnybara energikällor	

N 327/2000	22.12.2000	Stödfond för företagsetablering i regionen Réunion	
N 328/2000	22.12.2000	Réunion 2000–2006; regionalt sysselsättningsarvode	
N 309/2000	22.12.2000	Réunion – räntestöd	
N 115/2000	22.12.2000	Stödordning för rationell energianvändning	

Irland

N 324/1999	11.4.2000	Europeiska investeringsfonden	
N 109/2000	14.4.2000	Stödordning för utbildning	EGT C 266, 16.9.2000
N 237/2000	28.6.2000	Förlängning av stöd till film och tv-produktion	
N 279/2000	1.8.2000	Yrkesutbildningsprogram	EGT C 266, 16.9.2000
N 278/2000	4.8.2000	Program för utbildningsnätverk	EGT C 266, 16.9.2000
N 479/2000	18.9.2000	Stödordning för deltagande i handelsmässor för små och medelstora företag	EGT C 354, 9.12.2000
N 477/2000	18.9.2000	Konsultstöd till små och medelstora företag	EGT C 354, 9.12.2000
N 636/2000	21.12.2000	Initiativ för forskning, teknik och innovation	

Italien

N 307/1999	4.1.2000	Stöd till förmån för små och medelstora företag för utveckling av turistsektorn	EGT C 40, 12.2.2000
N 205/1999	14.1.2000	DDL nr 460: Stöd till turistsektorn	EGT C 94, 1.4.2000
N 3/2000	2.2.2000	Arbetsmarknadsstöd: omläggning av arbetstiden	EGT C 94, 1.4.2000
N 583/1999	2.2.2000	Stöd till förmån för Benfil Srl (branschöverskridande rambestämmelser)	EGT C 293, 14.10.2000
N 144/1999	2.2.2000	Miljöskyddsstöd till Servola SpA	EGT C 121, 29.4.2000
N 601/1999	28.2.2000	Regionen Aostadalen – lagdekret nr 3000 ”stöd till FoU, ändring av regionallag nr 84/93”	EGT C 148, 27.5.2000
N 541/1999	1.3.2000	Regionen Kampaniens stödprogram till förmån för små och medelstora företag inom handels- och turistsektorn	EGT C 110, 15.4.2000
N 132/1999	1.3.2000	Kapitaltillskott i Parco Naiv SpA genom Sviluppo Italia (f.d. GEPI SpA) för utveckling av en marin vetenskaps- och fritidspark	EGT C 162, 10.6.2000
N 634a/1999	29.3.2000	Stöd till omställning av gruvdriftsområden: bidrag till små och medelstora företag	EGT C 184, 1.7.2000
N 787/1999	11.4.2000	Statsstöd till förmån för Nuove Industrie Molisane SRLU	EGT C 190, 8.7.2000
N 784/1999	11.4.2000	Ökning av anslagen till nödhjälp till områden som drabbades av jordbävningen 1997	EGT C 266, 16.9.2000
N 557/1999	11.4.2000	Regionalt investeringsstöd till förmån för varvet Rodriquez C.N.	EGT C 354, 9.12.2000

N 91/1998	11.4.2000	Brådskande säkerhetsåtgärder i jordskredsdrabbade områden i Neapelregionen	EGT C 184, 1.7.2000
N 42/2000	28.4.2000	Åtgärder till förmån för ekonomin och till stöd för lokala förläggare (Trento)	EGT C 272, 23.9.2000
N 716/1999	16.5.2000	Regionalt investeringsstöd till förmån för verkstads- och varvsföretaget Palumbo Spa	EGT C 232, 12.8.2000
N 763/1999	26.5.2000	Umbrien – stöd till förmån för turism, ändringar i Legge Regionale 33/94	
N 536/1998	31.5.2000	Provincia Autonoma di Trento (PAT) – regionallag nr 175 ”Bestämmelser om utveckling av bergsområdet och brådskande åtgärder inom jordbruket”	
N 31/2000	20.6.2000	Friuli-Venezia Giulia: Stöd till branschövergripande mål	EGT C 19, 20.1.2001
N 238/2000	3.7.2000	Sysselsättningsstöd: Arbetstidsomläggning	EGT C 266, 16.9.2000
N 737/1999	12.7.2000	Stöd till Cotonificio Capitanata	EGT C 293, 14.10.2000
N 715/1999	12.7.2000	Lag 488/92: åtgärder till förmån för investeringar i de mindre gynnade regionerna i Italien	EGT C 278, 30.9.2000
N 233/2000	26.7.2000	Deltagande av regionen Emilia-Romagna i kapitalökning till Terme di Castrocaro spa	EGT C 380, 30.12.2000
N 173/2000	26.7.2000	Stödordning till förmån för industriell FoU och FoU före introduktion på marknaden samt allmänna utbildningsåtgärder	EGT C 310, 28.10.2000
N 785/1999	26.7.2000	Stöd till ”Villa Romana srl” i samband med ett hotellprojekt	EGT C 328, 18.11.2000
N 93/2000	1.8.2000	Stöd till turistsektorn (Lombardiet)	EGT C 315, 4.11.2000
N 330/2000	18.9.2000	LR 45/96 – Misure di politica regionale del lavoro – sysselsättningsfrämjande åtgärder – Emilia-Romagna	EGT C 354, 9.12.2000
N 354/1999	25.9.2000	Förlängning och budgetökning av stödordningen till förmån för omställning av gruvsektorn (lag nr 221/90)	EGT C 354, 9.12.2000
N 236a/2000	4.10.2000	Åtgärder för legalisering av den svarta ekonomin	EGT C 44, 10.2.2001
N 433/2000	29.11.2000	Stöd till krisplanering för naturkatastrofer (Aostadalen)	
N 815b/1999	13.12.2000	Investeringsfonder Piemonte – campo di intervento 2	EGT C 44, 10.2.2001
N 502/2000	21.12.2000	Investeringsstöd till sjöfartsföretag	
N 445/2000	21.12.2000	Ny förordning om F.I.T. (Fondo Speciale Rotativo per la Ricerca Tecnologica)	

Luxemburg

N 793b/1999	19.7.2000	Regionalstödskarta för ekonomisk tillväxt	EGT C 278, 30.9.2000
N 793a/1999	19.7.2000	Regionalstödskarta 2000–2006	EGT C 266, 16.9.2000

Nederländerna

N 663/1999	14.1.2000	Ökning av budgetmedlen för stödordningen för energileveranser inom ideella och särskilda sektorer	EGT C 46, 19.2.2000

	N 260/1999	14.1.2000	Miljöteknologisk stödordning	EGT C 46, 19.2.2000
	N 230/1999	20.1.2000	FoU-program för jordsanering, jordskydd och jordkvalitetsskötsel	EGT C 148, 27.5.2000
	N 578/1999	2.2.2000	Demonstrationsprojekt gällande kustnära vindturbinpark	EGT C 148, 27.5.2000
	N 151/2000	11.4.2000	Varvsstödsordningar 2000	EGT C 184, 1.7.2000
	N 85/2000	11.4.2000	ITEA-programmet (Eureka 2023)	EGT C 272, 23.9.2000
	N 444/1999	11.4.2000	Träteknikprogram	EGT C 272, 23.9.2000
	N 729/1999	5.5.2000	Stödordning för provinsen Limburg, paragraf 4.3	
	N 648/1999	20.6.2000	Avdrag för miljöinvesteringar	EGT C 284, 7.10.2000
	N 637/1999	20.6.2000	Finansiering av stiftelsen Nationellt initiativ för en hållbar utveckling	EGT C 284, 7.10.2000
	N 228/2000	12.7.2000	Regionalstödskarta 2000–2006	EGT C 266, 16.9.2000
	N 764/1999	26.7.2000	Program för investeringsbidrag för norra Nederländerna 2000 (de-central IPR)	EGT C 272, 23.9.2000
	N 549/1999	26.7.2000	Regionala investeringsprojekt 2000 (IPR 2000–2006)	EGT C 272, 23.9.2000
	N 304/2000	7.8.2000	Program för minskning av koldioxidutsläpp	EGT C 328, 18.11.2000
	N 801/1999	25.9.2000	FoU-program som genomförs av fonden Expertisenetwerk Meervoudig Ruimtegebruik (mångsidig användning av rymdexpertisnätverk)	EGT C 354, 9.12.2000
	N 456/2000	15.11.2000	Stödordning för forskning och utveckling inom telekommunikation	
	N 422/1998	15.11.2000	Program för delägande i privata utvecklingsbolag	
	N 654/2000	13.12.2000	Ökning av budgetmedlen för stödordningen för energileveranser inom ideella sektorer och specialsektorer	
	NN 30a/2000	21.12.2000	Skattesatsen ökar i relation till undantaget för sköljvatten, undantaget för avfärgningsrester, nolltariffen för grön elektricitet och undantaget för sopförbränningsanläggningar	
	N 212/1999	21.12.2000	Ordning för fri avskrivning för regionalstödsområden (1999)	
Österrike				
	N 548/1999	21.1.2000	Stöd till åtgärder för rening av avloppsvatten	EGT C 148, 27.5.2000
	N 300/1999	14.2.2000	TOP-turistprogram 2000–2006	EGT C 162, 10.6.2000
Niederösterreich	N 751/1999	28.2.2000	Stöd från delstaten Niederösterreich för perioden 2000–2006; FoU-sektorn	EGT C 121, 29.4.2000
Oberösterreich	N 595/1999	7.3.2000	Program för att främja turistsektorn 2000–2006	EGT C 232, 12.8.2000
Oberösterreich	N 616/1999	10.3.2000	Program för att främja ekonomin 2000–2006	EGT C 293, 14.10.2000
	N 403/1999	29.3.2000	Riktlinjer för Wirtschaftsservice Burgenland AG:s delägande i företag	EGT C 266, 16.9.2000
	N 525/1999	30.5.2000	Regionalstödskarta	EGT C 284, 7.10.2000

	N 359/1999	31.5.2000	ERP-program för tillväxt och teknik Delområde 1.c: små och medelstora företag – program för regional tillväxt	EGT C 52, 17.2.2001
	N 450/1999	31.5.2000	Förlängning och ändring av riktlinjerna för den regionala innovationspremien för perioden 2000–2006	EGT C 284, 7.10.2000
Niederösterreich	N 474/1999	13.6.2000	Riktlinjer för ekonomisk utveckling i Niederösterreich inom ramen för mål 2-programmet 2000–2006 punkt B, direktiv för stöd till marknadsutveckling	
	N 701/1999	3.7.2000	Sysselsättningsstöd	EGT C 284, 7.10.2000
Steiermark	N 703/1999	7.7.2000	Innovationer inom turistsektorn	EGT C 284, 7.10.2000
	N 128/2000	26.7.2000	Forskningsprojekt ÖAW, IMBA/IMP, Boehringer	EGT C 322, 11.11.2000
	N 23/2000	28.7.2000	§ 51A AMFG: Stöd till omstruktureringsåtgärder	EGT C 284, 7.10.2000
Steiermark	N 591/1999	28.7.2000	FoU-stödprogram	EGT C 322, 11.11.2000
Salzburg	N 275/2000	11.9.2000	Mål 2-program	EGT C 328, 18.11.2000
	N 14/2000	20.9.2000	Miljöskyddsstöd till Donau Chemie AG	EGT C 354, 9.12.2000
	N 810/1999	26.9.2000	Låneprogram för små företag	EGT C 354, 9.12.2000
Niederösterreich	N 476/1999	4.10.2000	Främjande av ekonomin under mål 2-programmet pågående 2000–2006 – Prioritet D – riktlinjer för företags placering, nystartade företag och strukturförbättring	
Tyrolen	N 117 2000	15.11.2000	Regionalt planeringsprogram 2000–2006	EGT C 19, 20.1.2001
	N 669/2000	7.12.2000	Stödordning för miljön	EGT C 44, 10.2.2001
Steiermark	N 510 2000	21.12.2000	Riktlinjer för ekonomiskt stöd	
Niederösterreich	N 475/1999	21.12.2000	Riktlinjer för ekonomisk utveckling inom ramen för mål 2-programmet 2000–2006/punkt C, direktiv för främjande av samarbete	

Portugal

N 8/2000	7.3.2000	Förlängning av giltighetstiden för stödordningen för modernisering (Sirme)	EGT C 121, 29.4.2000
N 555/1999	14.3.2000	Skattestöd för investeringar på Madeira	EGT C 266, 16.9.2000
N 96/2000	28.6.2000	Program för skattelättnader till förmån för investeringar på Madeira	EGT C 266, 16.9.2000
N 102/2000	12.7.2000	Privatisering av Galp	EGT C 3, 6.1.2001
N 124/2000	26.7.2000	Integrerade regionala turistprogram (PITER)	EGT C 272, 23.9.2000
N 89/2000	26.7.2000	Stödordning för att främja strategiska turistprodukter	EGT C 266, 16.9.2000
N 667/1999	26.7.2000	Åtgärd 1.2 i det operationella programmet för ekonomin	EGT C 266, 16.9.2000
N 55/2000	1.8.2000	Ordning för skattenedsättning på Madeira	EGT C 266, 16.9.2000
N 820/1999	1.8.2000	Stödordning för främjande av regionala produkter – Azorerna	EGT C 266, 16.9.2000
N 817/1999	1.8.2000	Stödordning för transport av regionala produkter – Azorerna	EGT C 266, 16.9.2000
N 219/2000	18.9.2000	Stödordning för användning av energireserven	EGT C 328, 18.11.2000

N 457/2000	31.10.2000	Projekt för att främja teknisk utveckling	EGT C 37, 3.2.2001
N 478/2000	27.11.2000	Punkt 2.3 inom åtgärdsprogrammet för vetenskap, teknik och innovation	EGT C 19, 20.1.2001
N 440/2000	21.12.2000	Stödordning för investeringar i Exporlàs SA, syntetfibrer	

Finland

N 573/1999	1.3.2000	Räntesubventioner för lån för fartygsförvärv	EGT C 162, 10.6.2000
N 60 2000	1.3.2000	Ändring av stödnivåerna för regionalstödskartan för perioden 2000–2006	EGT C 134, 13.5.2000
N 734/1999	11.4.2000	Förlängning av ränteutjämningssystemet för offentligt understödda fartygskrediter	EGT C 184, 1.7.2000
N 746b/1999	30.5.2000	Lagen om stödjande av företagsverksamhet 2000–2006 – leasing	EGT C 315, 4.11.2000
N 746a/1999	30.5.2000	Lagen om stödjande av företagsverksamhet 2000–2006 – investeringar	EGT C 315, 4.11.2000
N 821/1999	20.6.2000	Åland – stöd till investeringar i fasta tillgångar	EGT C 284, 7.10.2000
N 53/2000	11.8.2000	Ordning för transportstöd	EGT C 354, 9.12.2000
N 262/2000	18.9.2000	Kompetensutveckling inom arbetslivet på Åland	EGT C 328, 18.11.2000
N 125/2000	20.9.2000	Lagen om stödjande av företagsverksamhet – stöd till fastighetssammanslutningar eller kommuner	
N 531/2000	4.10.2000	Avtalsbaserat driftsstöd till varvsindustrin	EGT C 44, 10.2.2001

Sverige

N 685/1999	14.1.2000	Åtgärder till förmån för små och medelstora företag	EGT C 110, 15.4.2000
N 748/1999	2.2.2000	Stödordning för filmproduktion och filmrelaterad verksamhet (avtal med Svenska Filminstitutet)	EGT C 134, 13.5.2000
N 639/1999	29.3.2000	Regionalstödskarta 2000–2006	EGT C 258, 9.9.2000
N 646/1999	3.5.2000	Stödordning för regional utveckling	EGT C 266, 16.9.2000
N 4/2000	16.5.2000	Småskalig elproduktion	EGT C 284, 7.10.2000
N 211/1999	26.7.2000	Ändring av förordningen om finansiering genom regionala utvecklingsbolag	EGT C 284, 7.10.2000
NN 72a/ 2000	13.12.2000	Förlängning av koldioxidskatteordningen	
N 732/2000	21.12.2000	Förlängning av miljöstödsordningar	
N 71/2000	21.12.2000	Förlängning av koldioxidskatteordning	

Förenade kungariket

N 342/1999	31.1.2000	Lokala myndigheter – stöd till små och medelstora företag	EGT C 148, 27.5.2000
N 802/1999	15.2.2000	Skattelättnad för FoU	EGT C 162, 10.6.2000

N 470/1999	24.3.2000	Anpassningsprogrammet Industry Forum	EGT C 272, 23.9.2000
N 130/1999	14.4.2000	Regionala affärsrådgivnings- och utvecklingsorgan	EGT C 142, 20.5.2000
N 791/1999	28.4.2000	Stödordning för företag	EGT C 266, 16.9.2000
N 478/1999	5.5.2000	Forskningsprogram om hur brottsligheten skall kunna minskas	EGT C 322, 11.11.2000
N 705/1999	12.7.2000	Högteknologifond	EGT C 315, 4.11.2000
N 480/2000	26.7.2000	Motorolas halvledarprojekt	EGT C 293, 14.10.2000
N 265/2000	26.7.2000	Regionalstödskarta 2000–2006	EGT C 272, 23.9.2000
N 786/1999	20.9.2000	Stöd till Nissan, Sunderland	EGT C 354, 9.12.2000
NN 15/2000	4.10.2000	Program för forskning och teknisk demonstration om civila flygplan (CARAD)	EGT C 19, 20.1.2001
N 656/1999	4.10.2000	Partnerskap för utveckling	EGT C 380, 30.12.2000
N 655/1999	4.10.2000	Fastigheter för företag	EGT C 380, 30.12.2000
N 473/2000	18.10.2000	Länkat samarbetsprogram för forskning	

3. Interimistiska beslut med föreläggande för medlemsstaten att lämna den information som kommissionen begärt

Belgien

NN 73/2000	29.11.2000	Stöd till företaget Verlipack	

Tyskland

NN 16/2000	29.3.2000	Pollmeier GmbH	
NN 135/1999	13.6.2000	Graf von Henneberg Porzellan GmbH (Ilmenau/Thüringen)	EGT C 272, 23.9.2000
NN 81/1998	13.6.2000	Stöd till Saalfelder Hebezeugbau, GmbH, Thüringen	EGT C 27, 27.1.2001
NN 23/2000	12.7.2000	Stöd till Klausner Nordic Timber GmbH & Co. Kg (KNT) Wismar – Tyskland	
C 41/C 1999	12.7.2000	Stöd till Efbe Verwaltungs GmbH & Co Management Kg Lintra Beteiligungsholding GmbH	
NN 40/1998	21.12.2000	Stöd till Zeitzer Maschinen-, Anlagen, Geräte Zemat GmbH (Sachsen-Anhalt)	

Spanien

NN 61/2000	12.7.2000	Stöd till varvsindustrin – Ytterligare omstrukturering av offentligägda varv	

4. Ärenden i vilka kommissionen har inlett förfarandet i artikel 88.2 i EG-fördraget avseende hela åtgärden eller en del av denna

Belgien

N 457/1999 (C 29 2000)	3.5.2000	Stöd till Ford Werke AG Fabrieken i Genk	EGT C 217, 29.7.2000

Tyskland

N 769/1999 (C/1 2000)	18.1.2000	Stöd till Philipp Holzmann AG	EGT C 110, 15.4.2000
NN 93/1999 (C 6 2000)	2.2.2000	Kvaerner Warnow Werft – utbetalning av alltför stora stöd till omstrukturering	EGT C 134, 13.5.2000
NN 112/1999 (C 10 2000)	15.2.2000	Stöd till STAMAG Stahl und Maschinenbau AG	EGT C 110, 15.4.2000
NN 5/1999 (C 9 2000)	15.2.2000	Andra privatiseringen av Kataleuna GmbH Catalysts	EGT C 142, 20.5.2000
NN 147/1998 (C 19/2000)	14.3.2000	Technische Glaswerke Ilmenau, GmbH	EGT C 217, 29.7.2000
N 590/1999	11.4.2000	Statligt stöd till Bell Flavors & Fragrances Duft und Aroma GmbH	
NN 52/1999 (C 28 2000)	11.4.2000	Stöd till Hirschfelder Leinen und Textil GmbH (HILTEX)	EGT C 272, 23.9.2000
NN 84/1998 (C 27 2000)	11.4.2000	Deckel Maho Seebach	EGT C 217, 29.7.2000
NN 38/1999 (C 31 2000)	16.5.2000	Stöd till Neue Harzer Werke GmbH Blankenburg, Sachsen-Anhalt	EGT C 301, 21.10.2000
N 135/1999	13.6.2000	Graf von Henneberg Porzellan GmbH (Ilmenau/Thüringen)	
NN 81/1998 (C 35 2000)	13.6.2000	Stöd till Saalfelder Hebezeugbau, GmbH, Thüringen	EGT C 27, 27.1.2001
NN 126/1999 (C 39 2000)	12.7.2000	Stöd till Landtechnik Schönebeck GmbH	EGT C 278, 30.9.2000
NN 44/1998 (C 38 2000)	12.7.2000	Undsättnings- och omstruktureringsstöd till Ilka Mafa Kältetechnik GmbH	EGT C 278, 30.9.2000
N 153/2000	26.7.2000	Avtal om tillgångar mellan SKL Motoren und Systemtechnik och MTU (SKL – M/MTU tillgångsavtal)	
NN 56/1998 (C 44 2000)	26.7.2000	Stöd till SKL Motoren- und Systemtechnik GmbH	EGT C 27, 27.1.2001
NN 80/1999 (C 52 2000)	20.9.2000	KHK Verbindetechnik GmbH Brotterode	EGT C 27, 27.1.2001
N 142/1999	15.11.2000	Thüringen Porzellan GmbH (Kahla/Thüringen)	
N 40/1998	21.12.2000	Stöd till Zeitzer Maschinen-, Anlagen, Geräte Zemat GmbH (Sachsen-Anhalt)	

Spanien

C 68/1997 (C 5 2000)	18.1.2000	Sniace S.A.	EGT C 110, 15.4.2000
NN 146/1998 (C 20 2000)	29.3.2000	Stöd till företaget Sniace S.A.	EGT C 162, 10.6.2000
NN 143/1999 (C 33 2000)	16.5.2000	Stöd till Fesa-Enfersakoncernen (Fertiberia SA)	EGT C 315, 4.11.2000
NN 61 2000 (C 40 2000)	12.7.2000	Stöd till varvsindustrin – ytterligare omstrukturering av offentligägda varv	EGT C 328, 18.11.2000
NN 24/1999 (C 49 2000)	17.8.2000	Santana motor	EGT C 328, 18.11.2000
NN 83 2000 (C 60 2000)	31.10.2000	Skattemässigt stöd i form av befrielse från bolagsskatt för vissa nystartade företag i provinsen Vizcaya	EGT C 37, 3.2.2001
NN 82/2000 (C 59 2000)	31.10.2000	Skattemässigt stöd i form av befrielse från bolagsskatt för vissa nystartade företag i provinsen Guipúzcoa	EGT C 37, 3.2.2001
NN 81/2000 (C 58 2000)	31.10.2000	Skattemässigt stöd i form av befrielse från bolagsskatt för vissa nystartade företag i provinsen Álava	EGT C 37, 3.2.2001

Frankrike			
NN 38/2000 (C 53 2000)	20.9.2000	Stöd till MDPA (Mines de Potasse d'Alsace)	EGT C 37, 3.2.2001
NN28/2000	31.10.2000	Bestämmelser för skattebefriade utlandsetableringar (artiklarna 39 g A och 39 g D i den franska allmänna skattelagen)	
N 941/1996	29.11.2000	Skattebefrielse för biobränslen	
Italien			
N 792/1999 (C 16 2000)	1.3.2000	Regionalstödskarta för perioden 2000–2006	EGT C 175, 24.6.2000
N 166/1999 (C 11 2000)	1.3.2000	Investeringsstöd till RIVIT SpA, stål som inte omfattas av EKSG-fördraget	EGT C 142, 20.5.2000
N 736/1999 (C 17 2000)	14.3.2000	Stöd till Solar Tech srl	EGT C 142, 20.5.2000
NN 1/2000 (C 42 2000)	19.7.2000	Statligt stöd till linbaneanläggningar i provinsen Bolzano	EGT C 27, 27.1.2001
N 670/1999 (C 41 2000)	19.7.2000	Stöd till Iveco 99	EGT C 27, 27.1.2001
N 106/1999 (C 45 2000)	26.7.2000	Miljöstöd till förmån för företaget "Ferriere Nord SpA"	EGT C 315, 4.11.2000
N 125/1998 (C 47 2000)	26.7.2000	Stöd till Ilva Lamiere e Tubi Srl och Siderumbra	EGT C 315, 4.11.2000
NN 70/2000 (C 54 2000)	4.10.2000	Skattemässiga åtgärder för banker och bankstiftelser	EGT C 44, 10.2.2001
Nederländerna			
N 234/1999	18.1.2000	Utvecklingsstöd till Indonesien	
N 233/1999 (C 3 2000)	18.1.2000	Utvecklingsstöd till Indonesien	EGT C 101, 8.4.2000
C 4/C 2000	2.2.2000	Statligt stöd till tio projekt för behandling av gödsel/BMP-stödordning	EGT C 272, 23.9.2000
N 53/1999	2.2.2000	Statligt stöd till tio projekt för behandling av gödsel/BMP-stödordning	
N 532/1999 (C 12 2000)	1.3.2000	Utvecklingsbistånd till Kina	EGT C 148, 27.5.2000
N 129/2000 (C 22 2000)	29.3.2000	Statligt stöd till förmån för gödseltransportföretag	EGT C 175, 24.6.2000
N 766/1999 (C 30 2000)	16.5.2000	Bova – Nederländerna – Peru	EGT C 301, 21.10.2000
NN 157/1999 (C 57 2000)	18.10.2000	Stöd till förmån för Nolte BV (Valmont, Nederländerna)	EGT C 37, 3.2.2001
Portugal			
NN 60/2000 (C 37 2000)	28.6.2000	Ordning för finansiellt och skattemässigt stöd till den tullfria zonen på Madeira	EGT C 301, 21.10.2000
Finland			
NN 158/1999 (C 21 2000)	29.3.2000	Investeringsstöd till Ojala-Yhtymä Oy i Haapajärvi	EGT C 162, 10.6.2000
NN 144/1999 (C 23 2000)	29.3.2000	Stöd till Ojala-Yhtymä Oy (Piippola)	EGT C 278, 30.9.2000
Sverige			
N 718/1999 (C 2 2000)	18.1.2000	Åtgärder för att förbättra inomhusmiljön	EGT C 110, 15.4.2000
N 638/1999 (C 15 2000)	1.3.2000	Stödprogram (nedsättning av socialavgifter)	EGT C 184, 1.7.2000

Förenade kungariket

N 563/1999 (C 46 2000)	26.7.2000	Tillväxtfonden Viridian (Nordirland)	EGT C 266, 16.9.2000
N 491/2000 (C 51/2000)	20.9.2000	Nissan/Micra	EGT C 310, 28.10.2000
N 334/2000 (C 56/2000)	18.10.2000	Regional riskkapitalfond	EGT C 27, 27.1.2001

5. Ärenden i vilka kommissionen har inlett förfarandet i artikel 6.5 i beslut 2496/96/EKSG avseende hela åtgärden eller en del av denna

Tyskland

N 41/2000 (C 34 2000)	13.6.2000	Miljöskyddsstöd till Stahlwerke Bremen	EGT C 310, 28.10.2000
NN 69/2000 (C 43 2000)	19.7.2000	Georgsmarienhütte GmbH – förvaltningsavtal mellan BvS och Gröditzer Stahlwerke	EGT C 3, 6.1.2001

Italien

N 589/1999 (C 13 2000)	1.3.2000	Stöd till ”Lucchini, Lovere SpA”	EGT C 148, 27.5.2000
N 588/1999 (C 13 2000)	1.3.2000	Stöd till ”Lucchini, Mura SpA”	EGT C 148, 27.5.2000
N 587/1999 (C 13 2000)	1.3.2000	Stöd till ”Acciaierie e Ferriere Beltrame, S. Giorgio di Nogaro SpA”	EGT C 148, 27.5.2000
N 586/1999 (C 13 2000)	1.3.2000	Stöd till ”Acciaierie e Ferriere Beltrame, Vicenza SpA”	EGT C 148, 27.5.2000
N 585/1999 (C 13 2000)	1.3.2000	Stöd till ”Acciaierie e Ferriere Leali SpA”	EGT C 148, 27.5.2000
N 749/1999 (C 25 2000)	11.4.2000	Miljöskyddsstöd till Lucchini SpA och Siderpotenza SpA, EKSG-stålsektorn	EGT C 184, 1.7.2000
N 145/1999 (C 25 2000)	11.4.2000	Miljöskyddsstöd till Lucchini SpA och Siderpotenza, EKSG-stålsektorn	EGT C 184, 1.7.2000

Österrike

N 215/1999 (C 24 2000)	11.4.2000	A-VOEST Alpine Stahl Linz GmbH – investeringsstöd för vattenreningsanläggning	EGT C 190, 8.7.2000

6. Ärenden i vilka kommissionen har utvidgat förfarandet enligt artikel 88.2 i EG-fördraget avseende hela åtgärden eller en del av denna

Spanien

C 33/C 1998	13.6.2000	Stöd vid privatiseringen av Babcock Wilcox S.A. (BWE)	EGT C 232, 12.8.2000

Italien

C 64/C 1998	3.5.2000	Årligt stöd till Istituto Poligrafico e Zecca dello Stato	EGT C 272, 23.9.2000

7. Ärenden i vilka kommissionen har återupptagit förfarandet i artikel 88.2 i EG-fördraget avseende hela åtgärden eller en del av denna

Spanien

C 9/C 1995	18.1.2000	Statligt stöd (EKSG) till Tubacex	EGT C 110, 15.4.2000

8. Ärenden i vilka kommissionen har avslutat förfarandet i artikel 88.2 i EG-fördraget efter att ha konstaterat att inget stöd föreligger i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget

Tyskland

C 56/C 1998	16.5.2000	Skattefri investeringsreserv för nystartade företag	
C 21/C 1999	13.6.2000	Kali und Salz GmbH	EGT L 44, 15.2.2001

Spanien

C 5/C 2000	20.9.2000	Sniace SA	EGT L 11, 16.1.2001
C 9/C 1995	31.10.2000	Stöd (EKSG) till stålföretaget Tubacex	EGT L 52, 22.2.2001

Frankrike

C 39/C 1998	11.4.2000	EDF:s stöd till vissa pappersindustriföretag	
C 14/C 1999	3.5.2000	Statligt stöd från Tasq	
C 45/C 1999	4.10.2000	Investeringsstöd till förmån för Myriad (Fafer de Maubeuge), EKSG-stål	EGT C 27, 27.1.2001

9. Ärenden i vilka kommissionen har ansett att stödet var förenligt med den gemensamma marknaden och avslutat förfarandet i artikel 88.2 i EG-fördraget genom ett slutligt positivt beslut

Tyskland

C 18/C 1999	18.1.2000	Stöd till förmån för Linde AG, Sachsen-Anhalt	EGT L 211, 22.8.2000
C 61/1997	14.3.2000	Stöd till Elpro AG (Berlin)	EGT L 229, 9.9.2000
C 66/C 1998	29.3.2000	Kvaerner Warnow Werft GmbH – kapacitetsbegränsning	EGT L 156, 29.6.2000
C 30/C 1998	13.6.2000	Stöd till Wildauer Kurbelwelle GmbH	EGT L 287, 14.11.2000
C 20/C 1998	26.7.2000	Stöd till SICAN-koncernen och dess projektparter	EGT L 18, 19.1.2001
C 15/C 1998	21.12.2000	Kranbau Köthen GmbH	

Italien

C 5/C 1999	12.7.2000	Stöd till Fiat Auto – fabriken Mirafiori Carrozzeria	EGT L 13, 17.1.2001
C 16/C 2000	20.9.2000	Regionalstödskarta för perioden 2000–2006	
C 17/C 2000	15.11.2000	Stöd till Solar Tech srl	
C 25/C 2000	21.12.2000	Miljöskyddsstöd till Lucchini Spa och Siderpotenza, EKSG-stål	

Nederländerna

C 3/C 2000	13.12.2000	Utvecklingsstöd till Indonesien	

Österrike

C 61/C 1998	19.7.2000	Stöd till Lenzing Lyocell GmbH & co KG	EGT L 38, 8.2.2001

Portugal

C 78/C 1999	28.6.2000	Regionalstödskarta för perioden 2000–2006	EGT L 97, 24.11.2000

Finland

C 23/C 2000	21.12.2000	Stöd till Ojala-Yhtymä Oy (Piippola)	

10. Ärenden i vilka kommissionen har ansett att stödet var förenligt med den gemensamma marknaden med vissa förbehåll och avslutat förfarandet i artikel 88.2 i EG-fördraget genom ett villkorat slutligt beslut

Tyskland

C 47/C 1999	14.3.2000	Ny avgränsning av stödområden inom ramen för förbundsstatens och delstaternas gemensamma stödordning (Gemeinschaftsaufgabe) för att förbättra den regionala ekonomiska strukturen 2000–2003	
C 70/1997	13.12.2000	Stöd till förmån för Sket Walzwerkstechnik GmbH	

Nederländerna

C 18/C 1998	18.10.2000	Océ – utveckling av färgbläckstråleskrivare	

11. Ärenden i vilka kommissionen har ansett att stödet var oförenligt med den gemensamma marknaden och avslutat förfarandet i artikel 88.2 i EG-fördraget genom ett negativt eller delvis negativt beslut

Belgien

C 37/1993	29.3.2000	Artikel 29 i det vallonska dekretet av den 25 juni 1992	EGT L 191, 27.7.2000
C 40/C 1999	4.10.2000	Stöd till företaget Verlipack	

Tyskland

C 18/C 1999	18.1.2000	Stöd till Linde AG, Sachsen-Anhalt	
C 46/C 1999	15.2.2000	Kvaerner Warnow Werft – överskridande av produktionsbegränsningen under 1997	EGT L 120, 20.5.2000
C 26/C 1999	15.2.2000	Stöd till Dessauer Geräteindustrie GmbH (DGI), Sachsen-Anhalt	EGT L 1, 4.1.2001
C 36/C 1999	23.2.2000	Korn Fahrzeuge und Technik GmbH	EGT L 295, 23.11.2000
C 45/C 1997	11.4.2000	System Microelectronic Innovation GmbH, Frankfurt (Oder)	EGT L 238, 22.9.2000
C 42/C 1998	21.6.2000	CDA Compact Disc Albrechts GmbH, Albrechts	EGT L 318, 16.12.2000
C 20/C 1998	26.7.2000	Stöd till SICAN-koncernen och dess projektparter	
C 56/C 1997	21.12.2000	Stöd till Zeuro Möbelwerk GmbH (Thüringen)	

Frankrike

C 29/C 1999	21.6.2000	Manufacture Corrézienne de Vêtements	EGT L 293, 22.11.2000
C 38/C 1998	12.7.2000	Stöd till Kimberly Clark/Scottkoncernen	

Italien

C 26/C 1998	2.2.2000	Åtgärder till förmån för kooperativa företag	EGT L 129, 30.5.2000
C 8/C 1999	15.2.2000	Stöd till Fiat Auto SpA – fabriken i Rivalta	EGT L 117, 18.5.2000
C 68/C 1999	16.5.2000	Brådskande åtgärder på grund av det särskilda skuldsaneringsförfarandet för stora företag i svårigheter	
C 34/C 1999	21.6.2000	Rekapitalisering av företaget Siciliana Acque Minerali SRL	EGT L 272, 25.10.2000
C 5/C 1999	12.7.2000	Stöd till Fiat Auto SpA – fabriken Mirafiori Carrozzeria	
C 27/1997	12.7.2000	Tillämpning av Fantozzi-lagen inom bil-, varvs- och synterfibersektorn	EGT L 279, 1.11.2000
C 17/C 2000	15.11.2000	Stöd till Solar Tech srl	

Nederländerna

C 4/C 2000	13.12.2000	Stöd till tio gödselbehandlingsföretag/BPM-stödordning	

Sverige

C 15/C 2000	21.12.2000	Ändring av stödprogram (nedsättning av socialavgifter)	

12. Ärenden i vilka kommissionen har ansett att stödet var oförenligt med den gemensamma marknaden och avslutat förfarandet i artikel 6.5 i beslut 2496/96/EKSG genom ett negativt eller delvis negativt beslut

Belgien

C 57/C 1999	15.2.2000	Miljöskyddsstöd till Sidmar	EGT L 129, 30.5.2000
C 76/C 1999	15.11.2000	Sysselsättningsstöd till Cockerill Sambre SA – EKSG-stålsektorn	

Tyskland

C 10/C 1999	28.6.2000	Stöd till Salzgitter AG, Preussag Stahl AG samt till koncernens dotterbolag inom järn- och stålindustrin	EGT L 323, 20.12.2000

Spanien

C 57/1997	31.10.2000	Spanska lagar om företagsbeskattning	

Italien

C 13/C 2000	29.11.2000	Miljöskyddsstöd till EKSG-stålföretag	

13. Ärenden i vilka kommissionen har avslutat förfarandet sedan medlemsstaten återkallat den planerade åtgärd som förfarandet avsåg, det förfarande som anges i artikel 88.2 i EG-fördraget

Belgien

C 58/C 1999	1.3.2000	Regionalstödskarta 2000–2006	EGT C 322, 11.11.2000
C 29/C 1998	14.3.2000	Stöd till Hermes Railtel N.V. (HER)	
C 29/C 2000	31.10.2000	Stöd till Ford Werke AG Fabrieken i Genk	

Tyskland

C 26/C 2000	20.9.2000	Statligt stöd till Bell Flavors & Fragrances Duft und Aroma GmbH	
C 10/C 2000	15.11.2000	Stöd till STAMAG Stahl und Maschinenbau AG	

Frankrike

C 59/C 1999	1.3.2000	Regionalstödskarta 2000–2006	EGT C 134, 13.5.2000

Nederländerna

C 66/C 1999	30.5.2000	Regionalstödskarta 2000–2006	EGT C 27, 27.1.2001

Sverige

C 2/C 2000	12.7.2000	Åtgärder för att förbättra inomhusmiljön	EGT L 295, 23.11.2000

Förenade kungariket

C 79/C 1999	20.9.2000	Statligt stöd till Rover Longbridge	EGT C 19, 20.1.2001

14. Beslut om att väcka talan vid domstolen genom tillämpning av artikel 88.2 andra stycket i EG-fördraget

Tyskland

C 64/C 1997	11.4.2000	Westdeutsche Landesbank Girozentrale	EGT L 150, 23.6.2000

Italien

C 49/C 1998	29.11.2000	Åtgärder för att främja sysselsättningen: artiklarna 15 och 26 i lag nr 196/97

15. Andra beslut som kommissionen har fattat

Belgien

N 799/1999	18.10.2000	Regionalt stödprogram för Belgien (2000–2006)
C 40/C 1999	6.12.2000	Stöd till företaget Verlipack

Tyskland

N 533/1999	3.5.2000	Riktlinjer för att främja nyskapande pilotprojekt för användning av solenergi
C 21/C 1999	20.9.2000	Kali und Salz GmbH
N 16/2000	4.10.2000	Stöd till Filmotec GmbH, Sachsen-Anhalt

Spanien				
	C 3/C 1999	26.7.2000	Offentligägda varv – beviljande av alltför stora stöd	
Valencia	N 739/1999	29.11.2000	Stöd till sektorn för inrikeshandel	
Frankrike				
	C 38/C 1998	20.7.2000	Stöd till Kimberly Clark/Scottkoncernen	
Irland				
Dublin	C 1/C 1999	8.6.2000	Statligt stöd till hyresgäster i Custom House Docks Area (tullhus- och hamnområdet	EGT L 260, 14.10.2000
	N 324/1999	4.10.2000	Aktieinvesteringsfond	
Nederländerna				
	C 4/C 2000	11.4.2000	Stöd till tio gödselbehandlingsföretag/ BPM-stödordning	
Finland				
Piippola	C 23/C 2000	30.5.2000	Stöd till Ojala-Yhtymä Oy	
	N 746d/1999	30.5.2000	Lagen om stödjande av företagsverksamhet 2000–2006 – verksamhetsstöd till små och medelstora företag	EGT C 315, 4.11.2000
	N 125/2000	13.12.2000	Lagen om stödjande av företagsverksamhet – stöd till fastighetssammanslutningar eller kommuner	
Sverige				
	N 4 2000	24.5.2000	Småskalig elproduktion	

D — Förteckning över statligt stöd inom andra sektorer

1. Inom jordbrukssektorn

1.1 Ärenden i vilka kommissionen, utan att inleda det formella granskningsförfarandet, har konstaterat att inget stöd föreligger i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget

Spanien				
Asturien	N 24/2000	21.12.2000	Köttkvalitet	EGT C 71, 3.3.2001
Irland				
	N 6/2000	19.7.2000	Western Development Fund	EGT C 284, 7.10.2000

Italien

	N 164/2000	12.7.2000	Floramiata SpA	EGT C 258, 9.9.2000
Bolzano-Bosen	NN 76/2000	4.10.2000	Stödåtgärder för djuruppfödning, mjölkkvalitet, mjölkhygien och mjölkprodukter	EGT C 334, 25.11.2000
Venetien	N 439/2000	31.10.2000	Stöd till jordbruket och livsmedelsindustrin	

Nederländerna

NN 137/1999	2.2.2000	Undersökning av kvalitetskriterier för bageriprodukter	EGT C 78, 18.3.2000
N 65/2000	18.10.2000	Diverse åtgärder inom sektorn för skogsplantskoleprodukter som finansieras med skatteliknande avgifter	EGT C 354, 9.12.2000

Finland

N 264/2000	20.9.2000	Stöd inom jordbrukssektorn	EGT C 322, 11.11.2000
N 97/2000	20.9.2000	Investering i landsbygdsutveckling	EGT C 322, 11.11.2000
N 160/2000	20.9.2000	Stöd till unga jordbrukare	EGT C 322, 11.11.2000

1.2 Stödärenden som kommissionen utan att inleda granskningsförfarandet i artikel 88.2 i EG-fördraget har ansett vara förenliga med den gemensamma marknaden

Belgien

Flandern	N 398/1999	11.1.2000	Finansiellt stöd till företag inom jordbruks- och trädgårdsnäringen	EGT C 46, 19.2.2000
	NN 141/1999	18.1.2000	Dioxin – ersättning för vissa livsmedelsprodukter av animaliskt ursprung	EGT C 78, 18.3.2000
Vallonien	N 770/1999	18.1.2000	Stöd till företag som drabbats av dioxinkrisen	EGT C 71, 11.3.2000
	N 83/2000	24.5.2000	Dioxin – tilläggsstöd	EGT C 175, 24.6.2000
Flandern	N 7/2000	5.7.2000	Fond för främjande av flamländska produkter	EGT C 252, 5.8.2000
	N 303/2000	28.7.2000	Stöd till djurfodersektorn på grund av dioxinkrisen	EGT C 252, 2.9.2000
Flandern	N 84/2000	28.7.2000	Dioxin – statligt stöd för PCB-tester av gödsel	EGT C 252, 2.9.2000
	N 229/2000	30.11.2000	Datorisering av jordbruksföretag	
Vallonien	N 630/2000	18.12.2000	Startstöd till unga jordbrukare	EGT C 19, 20.1.2001
	N 565/2000	27.12.2000	Inbetalningar till budgetfonden för råvaror	EGT C 27, 27.1.2001

Danmark

N 270/1999	18.1.2000	Ändring av avgiftssystemet för grisproduktionen	EGT C 78, 18.3.2000
N 282/1999	21.2.2000	Stöd för certifiering av utsäde	EGT C 88, 25.3.2000
N 245/2000	12.7.2000	Agromonetär ordning för euron inom jordbrukssektorn	
N 195/2000	23.8.2000	Ersättning för stormskador på skog 1999	EGT C 272, 23.9.2000

	N 214/2000	31.8.2000	Ersättning för stormskador på fruktträd	EGT C 284, 7.10.2000
	N 134/2000	12.12.2000	Bekämpning av salmonella	EGT C 11, 13.1.2001
	N 122/2000	21.12.2000	Stöd till ekologiska odlare	EGT C 27, 27.1.2001
Tyskland				
Brandenburg	N 136/1999	18.1.2000	Främjande av skogsnäringen	EGT C 62, 4.3.2000
	N 369/1999	2.2.2000	Forsknings-, utvecklings- och försöksprojekt inom råvarusektorn	EGT C 62, 4.3.2000
Bremen	N 128/1999	14.3.2000	Investeringsstöd till en fabrik för framställning av apelsinjuice	EGT C 121, 29.3.2000
Schleswig-Holstein	N 473/1999	14.3.2000	Stöd avsett för specialiserade rådgivningsnätverk	EGT C 121, 29.3.2000
Schleswig-Holstein	N 86/2000	6.4.2000	Stöd till ekoturismområden	EGT C 127, 5.5.2000
Baden-Württemberg	N 113/2000	2.5.2000	Ersättning för skada som stormar orsakat på skogarna i Baden-Württemberg	EGT C 162, 10.6.2000
Bayern	N 105/2000	2.5.2000	Åtgärder med anledning av skador som orsakades av åskvädren 1999	EGT C 196, 10.6.2000
Mecklenburg-Vorpommern	N 452/1999	3.5.2000	Skydd och utveckling av våtmarksområden	EGT C 169, 17.6.2000
Mecklenburg-Vorpommern	N 692/1999	16.5.2000	Hjälp till och återuppbyggnad av jordbrukssektorn	EGT C 184, 1.7.2000
Schleswig-Holstein	N 113/1999	16.5.2000	Främjande av olika åtgärder inom djuravel	
Niedersachsen	NN 80/1999	16.5.2000	Projektstöd för att upprätthålla den ekonomiska verksamheten på landsbygden	EGT C 184, 1.7.2000
Bayern	N 617/1999	30.5.2000	Främjande av jordbruksinvesteringar	EGT C 210, 22.7.2000
Sachsen-Anhalt	N 298/1999	6.6.2000	Forskning och utveckling på jordbruksområdet	EGT C 190, 8.7.2000
Mecklenburg-Vorpommern	N 196/2000	13.6.2000	Investering i en fabrik för pektinbehandling	EGT C 217, 29.7.2000
	N 187/2000	28.7.2000	Omstrukturering av skogar	EGT C 252, 2.9.2000
Schleswig-Holstein	N 326/1999	23.8.2000	Stöd till förmån för utveckling av landsbygden	EGT C 272, 23.9.2000
	N 206/2000	25.9.2000	Främjande av bruket av huvudsakligen vegetabiliska, snabbt nedbrytbara smörjmedel i jord- och skogsbruksmaskiner	EGT C 310, 28.10.2000
	NN 23/1997	18.10.2000	Stödåtgärder mot farsoter bland djur	EGT C 349, 2.12.2000
Brandenburg	N 395/2000	27.11.2000	Räntebidrag för kortfristiga lån för att ersätta förluster som orsakas av svåra väderförhållanden	EGT C 380, 30.12.2000
Mecklenburg-Vorpommern	N 76/1999	29.11.2000	Stödåtgärder mot svinpest	EGT C 19, 20.1.2001
	N 743/2000	18.12.2000	Effektiva jordbruksstrukturer	EGT C 19, 20.1.2001
Schleswig-Holstein	N 690/2000	18.12.2000	Stöd till ekologiska jordbruksföretag	EGT C 19, 20.1.2001
	N 725/2000	21.12.2000	Stöd med anledning av torkan våren 2000	EGT C 27, 27.1.2001
	N 727/2000	21.12.2000	Export av potatis till Rumänien	EGT C 71, 3.3.2001

Grekland

	N 633/1999	11.1.2000	Skador till följd av oväder	
	N 494/1999	11.1.2000	Stöd till vitlöksodlare som drabbats av rundmask	
	N 495/1999	26.1.2000	Ekonomiskt stöd till jordbrukare som drabbades av ogynnsamma väderförhållanden under perioden januari till juni 1999	
	N 82/1999	10.3.2000	Stöd till sektorn för bearbetning av frukt och grönsaker	EGT C 110, 15.4.2000
	N 145/2000	10.5.2000	Oväder – stöd till jordbrukare-producenter	EGT C 169, 17.6.2000
	N 38/2000	15.5.2000	Stöd till jordbrukare-odlare	EGT C 169, 17.6.2000
	N 249/2000	14.12.2000	Stöd till potatissektorn	EGT C 19, 19.1.2001

Spanien

Katalonien	N 664/1999	11.1.2000	Stöd till vissa livsmedelsföretag inom jordbruket	EGT C 46, 19.2.2000
Kastilien-León	N 720/1999	31.1.2000	Stöd till potatissektorn	EGT C 62, 4.3.2000
Aragonien	N 684/1999	10.3.2000	Stöd till får av rasen Aragonesa	EGT C 110, 15.4.2000
Aragonien	N 682/1999	10.3.2000	Stöd till förbättring av kvaliteten inom jordbrukets livsmedelsindustri	EGT C 110, 15.4.2000
Aragonien	N 674/1999	10.3.2000	Stöd till förbättring av mjölksektorn	EGT C 110, 15.4.2000
Aragonien	N 683/1999	6.4.2000	Stöd inom sektorn för djur av rasen Pirenaica	EGT C 127, 5.5.2000
	N 58/1999	11.4.2000	Stöd till svinsektorn	EGT C 169, 17.6.2000
Valencia	N 106/2000	2.5.2000	Fytosanitära åtgärder för fruktträdsplanteringar som angripits av sjarkaviruset	EGT C 162, 10.6.2000
	N 175/2000	16.5.2000	Agromonetärt stöd	EGT C 184, 1.7.2000
	N 758/1999	20.6.2000	Stöd för att ersätta förluster orsakade av torka i vedodlingar	EGT C 210, 22.7.2000
Comunidad Valenciana	N 88/2000	14.7.2000	Stöd till grupper för sanitärt skydd	EGT C 237, 19.8.2000
Extremadura	N 413/1999	14.7.2000	Förbättrad marknadsföring av jordbruksprodukter	EGT C 237, 19.8.2000
Principado de asturias	N 243 2000	28.7.2000	Stöd till inköp av jordbruksmaskiner	EGT C 252, 2.9.2000
Principado de asturias	N 242 2000	28.7.2000	Stöd till producentgrupper (år 2000)	EGT C 252, 2.9.2000
	N 570/1999	1.8.2000	Stöd till uppfödningssektorn	EGT C 252, 2.9.2000
Murcia	N 436/2000	23.8.2000	Stöd till införande av kvalitetssäkringssystem	EGT C 272, 23.9.2000
Balearerna	N 192/2000	23.8.2000	Stöd till marknadsföring av citrusfrukter	EGT C 272, 23.9.2000
Extremadura	N 48/2000	23.8.2000	Stöd till får- och getköttssektorn	EGT C 272, 23.9.2000
Kanarieöarna	N 453/2000	25.9.2000	Stöd till potatissektorn	EGT C 310, 28.10.2000
Kastilien-León	N 454/2000	2.10.2000	Stöd till boskapsuppfödning	EGT C 315, 4.11.2000
Murcia	N 169/2000	2.10.2000	Bidrag till organisering av och medverkan i djurutställningar	EGT C 315, 4.11.2000
Murcia	N 274/2000	18.10.2000	Stöd till kvalitetsförbättring hos livsmedelsprodukter	EGT C 328, 18.11.2000
Kantabrien	N 273/2000	18.10.2000	Stöd avsedda att täcka förluster som orsakades av ovädren i december 1999	EGT C 328, 18.11.2000

Kantabrien	N 255/2000	18.10.2000	Stöd till djurhälsosammanslutningar	
Kantabrien	N 254a 2000	18.10.2000	Jordbruksförsäkringar	EGT C 328, 18.11.2000
	N 179/2000	18.10.2000	Stöd till mjölksektorn	EGT C 328, 18.11.2000
Kanarieöarna	N 178/2000	18.10.2000	Stöd till mjölksektorn	EGT C 328, 18.11.2000
Valencia	N 87a/2000	18.10.2000	Kvalitetsförbättring hos livsmedel från jordbruket	EGT C 328, 18.11.2000
Murcia	N 552/2000	7.11.2000	Stöd till boskapssektorn	EGT C 354, 9.12.2000
Kanarieöarna	N 452/2000	7.11.2000	Fytosanitära åtgärder för potatis som angripits av bakterien *Ralstonia solanacearum (Smith) Yabuuch*	EGT C 354, 9.12.2000
Kastilien-La Mancha	N 348/2000	7.11.2000	Stöd för att förbättra bearbetningen av jordbruksprodukter	EGT C 354, 9.12.2000
	N 272/2000	7.11.2000	Stöd till inköp av boskap	EGT C 354, 9.12.2000
Asturien	N 256/2000	12.12.2000	Stöd till införande av ny teknik i maskiner och jordbruksutrustning	EGT C 11, 13.1.2001
Murcia	N/154b/2000	12.12.2000	Regionalt stöd till omstrukturering av små och medelstora företag inom sektorn för bearbetning av jordbruksprodukter	EGT C 11, 13.1.2001
Asturien	N 399 2000	21.12.2000	Stöd inom den fytosanitära sektorn	EGT C 27, 27.1.2001
Madrid	N 610 2000	27.12.2000	Stöd till biodlings- och fjäderfäsektorn	EGT C 27, 27.1.2001

Frankrike

N 592/1999	18.1.2000	Stöd till spannmålssektorn	EGT C 71, 11.3.2000
NN 96/1995	11.4.2000	Stöd till den nationella skogsstyrelsen	EGT C 169, 17.6.2000
N 30/2000	2.5.2000	Stöd till förbättring av kvaliteten på griskött som produceras i bergsområden	EGT C 162, 10.6.2000
N 62/2000	3.5.2000	Stöd till hönssektorn	EGT C169, 17.6.2000
N 92/2000	16.5.2000	Stöd på grund av stormskador – nationell plan vid vindfälle	EGT C 184, 1.7.2000
N 188/2000	16.5.2000	Stöd på grund av stormskador – jordbruksanläggningar	EGT C 184, 1.7.2000
N 528b/1999	26.6.2000	Exceptionell amorteringsordning för industri- och handelsbyggnader för SMF (jordbrukssektorn)	EGT C 232, 12.8.2000
N 174/2000	28.7.2000	Stöd till fårsektorn	EGT C 252, 2.9.2000
N 458/2000	11.8.2000	Regional fond för stöd till rådgivning	
N 515/2000	18.10.2000	Införande av stöd och skatteliknande avgifter till förmån för ANDA	
N 396/2000	18.10.2000	Skatteliknande avgifter till tekniska centrum för sockerrör	EGT C 328, 18.11.2000
N 186/2000	18.10.2000	Förlängning av stöd och skatteliknande avgifter till förmån för det gemensamma tekniska centrumet för oljeväxtfrön i Frankrike utom de utomeuropeiska departementen (Cetiom)	EGT C 328, 18.11.2000
N 514/2000	18.10.2000	Förlängning av den skatteliknande avgift som tas ut för att finansiera vissa åtgärder i spannmålssektorn (FASC)	EGT C 328, 18.11.2000
N 356/2000	7.11.2000	Stöd för främjande av gåsuppfödningssektorn (gäss avsedda för framställning av gåslever)	EGT C 354, 9.12.2000

Irland

	N 780/1999	1.3.2000	Stöd till grisuppfödare	EGT C 110, 15.4.2000
	N 6/2000	19.7.2000	Aktieinvesteringsfond	EGT C 284, 7.10.2000
	N 363/2000	30.10.2000	Stödprogram för främjande av marknadsföring (MIAP)	EGT C 349, 2.12.2000
	N 263/2000	30.10.2000	Stöd till sektorn för trädgårdsodling	EGT C 349, 2.12.2000
	N 297/2000	21.11.2000	Utveckling av potatissektorn	EGT C 371, 23.12.2000
	N 575/2000	13.12.2000	Agromonetärt övergångsstöd	
	N 296/2000	18.12.2000	Etablering och drift av alternativa verksamheter	EGT C 19, 20.1.2001
	N 294/2000	18.12.2000	Förbättring av hygienen inom mejerisektorn	EGT C 19, 20.1.2001

Italien

Toskana	N 479/1999	11.1.2000	Kallpressad olivolja – kemisk analys	
	N 652/1999	18.1.2000	Företaget Itainvests andel av kapitalet i företaget Granarolo Felsinea SpA	EGT C 62, 4.3.2000
Emilia-Romagna	N 465/1999	17.2.2000	Uppvärdering av jordbruksprodukter och produkter från jordbrukets livsmedelsindustri som framställts med miljövänliga och hälsofrämjande metoder	EGT C 78, 18.3.2000
Apulien	N 375/1998	17.2.2000	Stöd till förmån för jordbruksfastigheter	EGT C 78, 18.3.2000
Abruzzerna	N 622/1998	21.2.2000	Driftslån inom jordbrukssektorn	EGT C 88, 25.3.2000
Venetien	N 310/1999	22.2.2000	Leader II-programmet	EGT C 88, 25.3.2000
Emilia-Romagna	N 600/1999	1.3.2000	Utveckling av system för jordbrukets livsmedelsindustri	EGT C 110, 15.4.2000
	N 794/1999	2.3.2000	Stöd till förmån för trädgårdsprodukter	EGT C 101, 8.4.2000
Emilia-Romagna	N 489/1999	2.3.2000	Förbättring av jordbruksproduktionen	EGT C 101, 8.4.2000
Toskana	N 9 2000	10.3.2000	Stöd till biologiska odlare för att täcka kontroll- och certifieringsavgifter	EGT C 110, 15.4.2000
Toskana	N 564/1999	10.3.2000	Program för att skydda hotade lokala raser	EGT C 110, 15.4.2000
Toskana	N 486/1999	10.3.2000	Program för ekonomiskt främjande av jordbruksverksamhet	EGT C 110, 15.4.2000
Umbrien	N 439/1999	10.3.2000	Stöd inom vinsektorn	EGT C 110, 15.4.2000
Piemonte	N 165/1999	14.3.2000	Normer för rening och bevattning	EGT C 121, 29.4.2000
Bolzano	NN 123/ 1999	14.3.2000	Villkor och former för bidrag avseende bergsbete, regional lag 7, av den 9 augusti 1999	EGT C 121, 29.4.2000
Piemonte	N 398/1998	22.3.2000	Stöd för främjande av vinsektorn	EGT C 121, 29.4.2000
Sardinien	N 84b/1999	6.4.2000	Bestämmelser för sysselsättningsinsatser och insatser för att utveckla den regionala produktionen	EGT C 127, 5.5.2000
Sicilien	NN 114a/ 1998	11.4.2000	Stöd till utveckling av ESA och andra brådskande åtgärder inom jordbrukssektorn	EGT C 169, 17.6.2000
Trento	N 733/1999	3.5.2000	Återställande och underhåll av av nedlagd jordbruksmark och vall	EGT C 175, 24.6.2000
	N 560/1999	3.5.2000	Stöd till sektorn för citrusfrukter	EGT C 169, 17.6.2000
	N 257/1999	3.5.2000	Agromonetärt övergångsstöd	EGT C 169, 17.6.2000
Sardinien	N 157/1999	3.5.2000	Projektet Sadam-Isz – Ribs S.p.A.	EGT C 175, 24.6.2000

Sardinien	N 67 2000	24.5.2000	Stöd till jordbruksföretag som lidit skador till följd av hagelskurar	EGT C 175, 24.6.2000
Umbrien	N 546/1999	30.5.2000	Stöd för garantifonder inom jordbruksområdet	EGT C 210, 22.7.2000
Piemonte	N 708/1999	6.6.2000	Återplantering av vinodlingar för produktion av kvalitetsvin (fso) i Piemonte	EGT C 190, 8.7.2000
	N 131/2000	15.6.2000	Inköp och lagring av AIMA produkter som härrör för preventiv destillation – regleringsåren 1997/1998 och 1998/1999	EGT C 210, 22.7.2000
Toskana	N 690/1999	15.6.2000	Ersättning för slakt av nötkreatur smittade av tuberkulos	EGT C 210, 22.7.2000
Marche	N 354/2000	26.7.2000	Undsättningsstöd	
Lazio	N 696/1999	28.7.2000	Treårigt program för jordbruksforskning	EGT C 252, 2.9.2000
Toskana	N 679/1999	28.7.2000	Stöd för att förbättra genetisk kvalitet hos boskap	EGT C 252, 2.9.2000
	N 339 2000	28.7.2000	Stöd till potatissektorn	EGT C 252, 2.9.2000
Lombardiet	N 99 2000	28.7.2000	Stöd till utgifterna i samband med kontroll av produkter med SUB och SGB	EGT C 252, 2.9.2000
Toskana	N 415/2000	23.8.2000	Ekonomiskt främjande av jordbruksverksamhet år 2000	EGT C 272, 23.9.2000
	N 163/2000	20.9.2000	RIBS – projektet Azienda Agricole Boschi	EGT C 322, 11.11.2000
Venetien	N 15/2000	20.9.2000	Stöd till förmån för tobakssektorn	EGT C 315, 4.11.2000
	N 550/1999	20.9.2000	Projektet Campovita-RIBS SpA	EGT C 322, 11.11.2000
Toskana	N 154/1999	20.9.2000	Utveckling av landsbygdsområden där vin odlas	EGT C 322, 11.11.2000
	N 353/2000	25.9.2000	Branschavtal inom sektorn för matpotatis	EGT C 310, 28.10.2000
Friuli-Venezia Giulia	N 120/2000	25.9.2000	Stöd inom skogsbrukssektorn	EGT C 310, 28.10.2000
Piemonte	N 649/1999	25.9.2000	Bergsjordbruk – hälsorisker	EGT C 310, 28.10.2000
Bolzano-Bosen	NN 76/2000	4.10.2000	Stödåtgärder för djuruppfödning, mjölkkvalitet, mjölkhygien och mjölkprodukter	EGT C 334, 25.11.2000
	N 366/2000	18.10.2000	RIBS – ändring av projektet Unibon Salumi	EGT C 328, 18.11.2000
Bolzano-Bosen	N 288/2000	18.10.2000	Marknadsföring av kvalitetsprodukter från jordbruket	EGT C 328, 18.11.2000
Toskana	N 66/2000	18.10.2000	Leader II-programmet	EGT C 349, 2.12.2000
Venetien	N 439/2000	31.10.2000	Stöd till jordbruks- och livsmedelsindustrin	
Bolzano-Bosen	N 91/2000	15.11.2000	Stöd till röjning och destruering av växter	EGT C 380, 30.12.2000
Venetien	N 533/2000	27.11.2000	Strukturstöd för zootekniska åtgärder inom mjölksektorn	EGT C 380, 30.12.2000
Venetien	N 130/2000	6.12.2000	Åtgärder inom jordbruks- och boskapssektorn	EGT C 11, 13.1.2001
	N 74/2000	12.12.2000	Tekniskt stöd för biodlingssektorn	EGT C 11, 13.1.2001
Lombardiet	N 49/2000	12.12.2000	Regionalstöd inom jordbrukssektorn	EGT C 11, 11.1.2001
	N 738/2000	13.12.2000	Monetärt kompensationsstöd	EGT C 52, 17.2.2001
Toskana	N 713/2000	18.12.2000	Program för att främja jordbruksprodukter (2000)	EGT C 19, 20.1.2001
Bologna	N 663/2000	18.12.2000	Effektivare strukturer inom jordbruket	EGT C 19, 20.1.2001
Sardinien	N 554/2000	21.12.2000	Stöd till betalning av försäkringspremier	EGT C 27, 27.1.2001

Ligurien	N 511/2000	21.12.2000	Stöd till uppfödarorganisationer	EGT C 27, 27.1.2001
Aostadalen	N 357/2000	21.12.2000	Stöd till kontroller i samband med produkter med skyddad ursprungsbeteckning (SUB) och skyddad geografisk beteckning (SGB)	EGT C 27, 27.1.2001
Emilia-Romagna	N 171/2000	21.12.2000	Stöd till jordbrukets livsmedelsindustri	EGT C 27, 27.1.2001
Luxemburg				
	N 348/1999	11.4.2000	Stödordning för att bevara den biologiska mångfalden	EGT C 169, 17.6.2000
	N 61/2000	20.9.2000	Plan för landsbygdsutveckling 2000–2006	EGT C 322, 11.11.2000
Nederländerna				
	N 545/1999	18.1.2000	Fond för småskalig användning av växtskyddsmedel	EGT C 71, 13.3.2000
	N 333/1999	2.2.2000	Skatteliknande avgifter för finansiering av stödet för kapacitetsminskning inom sektorn för slakt av svin	EGT C 101, 8.4.2000
	N 21/2000	15.2.2000	Avveckling av Landbouwschap (jordbruksstyrelsen)	EGT C 94, 1.4.2000
	N 754/1999	15.2.2000	Ändring av skatteliknande avgifter i skogssektorn	EGT C 94, 1.4.2000
	N 19/2000	17.3.2000	Miljöstöd	EGT C 121, 29.3.2000
	N 138/2000	11.4.2000	Skatteliknande avgifter till förmån för fonden för marknadsföring av fjäderfä och ägg	EGT C 169, 17.6.2000
	N 20/2000	11.4.2000	Undantag från fastighetsskattelagstiftningen för odling på substrat	EGT C 169, 17.6.2000
	N 19/2000	11.4.2000	NAJK-projektet	EGT C 169, 17.6.2000
	N 317/1999	13.4.2000	Stöd inom miljösektorn	EGT C 134, 13.5.2000
	N 247/1999	3.5.2000	Skatteåtgärder till förmån för miljön	EGT C 175, 24.6.2000
	N 413/1998	3.5.2000	Överföring av Landbouwschaps stödåtgärder till Productshap voor vee en vlees (pvv)	
	N 177/2000	26.7.2000	Husdjursavel	EGT C 293, 14.10.2000
	N 64/2000	26.7.2000	PANFA-projektet	EGT C 266, 16.9.2000
	N 122/1999	31.8.2000	Strukturförbättringar inom jordbrukssektorn i Groene Hart-området	
	N 409/1999	11.9.2000	Förbättrad natur- och skogsbruksförvaltning	EGT C 293, 14.11.2000
	N 260/2000	20.9.2000	Undantag för mineralavgifter för att starta och utvidga företag	EGT C 322, 11.11.2000
	N 267/2000	2.10.2000	Socioekonomisk plan	EGT C 315, 4.11.2000
	N 85/2000	18.10.2000	Svinsektorn	
	N 84/2000	18.10.2000	Blomsterlökar	EGT C 354, 9.12.2000
	N 446/2000	31.10.2000	Trädgårdsutsäde	EGT C 371, 23.12.2000
	N 535/2000	18.12.2000	Inkomstprogram för äldre egenföretagare som har sysslat med boskapsuppfödning	EGT C 19, 20.1.2001
	N 726 2000	21.12.2000	Stöd till unga växthusodlare	EGT C 27, 27.1.2001
	N 700 2000	21.12.2000	Bekämpande av djursjukdomar – finansiella åtgärder	EGT C 71, 3.3.2001

Österrike				
Oberösterreich	N 392/1999	10.3.2000	Åtgärder för att främja landsbygds- och stadsutveckling	EGT C 110, 15.4.2000
Niederösterreich	N 574/1999	4.8.2000	Kvaliteten på mjölk och mjölkprodukter	
Wien	N 266/2000	25.9.2000	Virusinfektioner på smågurkor	EGT C 310, 28.10.2000
Oberösterreich	N 10/2000	18.10.2000	Investeringsstöd för maskiner för gödselspridning	EGT C 328, 18.11.2000
	N 536/2000	30.10.2000	Skador orsakade av torka (2000)	EGT C 34, 2.12.2000
Burgenland	N 329/2000	8.11.2000	Inköpsbidrag för kor i avelssyfte	EGT C 354, 9.12.2000
	N 519/2000	27.11.2000	Investeringsstöd till saluföring och bearbetning av jordbruksprodukter	EGT C 380, 30.12.2000
Niederösterreich	N 119/2000	12.12.2000	Främja förbättring av nötkreatursaveln	EGT C 11, 13.1.2001
Portugal				
	N 552/1999	1.3.2000	Stöd för att förbättra barrskogens kvalitet och produktivitet (PINUS-projektet)	EGT C 110, 15.4.2000
Finland				
	N 741/1999	18.1.2000	Agromonetära övergångsstöd – sektorn för spånadslin	EGT C 71, 11.3.2000
	N 702/1999	26.1.2000	Stödordning för förtidspensionering från jordbruk	
	N 80/2000	14.3.2000	Stöd enligt artikel 141 i anslutningsakten	EGT L 130, 31.5.2000
Åland	N 222/1998	11.4.2000	Ändring av systemet med lågräntelån för jordbrukare	EGT C 169, 17.6.2000
	N 65/2000	20.6.2000	Stöd till förtidspension	EGT C 210, 22.7.2000
	N 44/2000	26.7.2000	Renhushållning	EGT C 266, 16.9.2000
	N 59/2000	11.8.2000	Saluföring av jordbruksprodukter	
	N 160/2000	20.9.2000	Stöd till unga jordbrukare	EGT C 322, 11.11.2000
	N 264/2000	20.9.2000	Stöd inom jordbrukssektorn	EGT C 322, 11.11.2000
	N 97/2000	20.9.2000	Stöd till landsbygdsutveckling	EGT C 322, 11.11.2000
	N 43/2000	21.12.2000	Renhushållning	EGT C 60, 24.2.2001
Sverige				
	N 691/1999	11.4.2000	Agromonetärt övergångsstöd – sektorn för odlingsbar mark	EGT C 169, 17.6.2000
	N 251/2000	15.11.2000	Agromonetärt stöd	EGT C 380, 30.12.2000
	N 709/2000	13.12.2000	Agromonetärt övergångsstöd	EGT C 27, 27.1.2001
Förenade kungariket				
	N 771/1999	2.2.2000	Rådet för mjölkutveckling (Milk developement council)	EGT C 78, 18.3.2000
	N 688/1999	2.2.2000	Myndigheten för inhemskt producerad spannmål (Home Grown Cereals Authority)	EGT C 62, 4.3.2000
	N 629/1999	2.2.2000	Program för utveckling av jordbruket 1999	EGT C 62, 4.3.2000
	N 628/1999	2.5.2000	Ekologisk produktionsmetod	EGT C 162, 10.6.2000
	N 200/2000	30.5.2000	Agromonetärt stöd – mejeriprodukter	EGT C 210, 22.7.2000

Orkneyöarna	N 170/2000	6.6.2000	Katastrofhjälp till jordbrukare på Orkneyöarna på grund av ogynnsamt väder	EGT C 190, 8.7.2000
	N 201/2000	13.6.2000	Agromonetärt stöd (ordningen för nöt- och fårkött)	EGT C 217, 29.7.2000
	N 281/2000	4.8.2000	Stöd inom området för installationer för jordbruksavfall	
	N 199/2000	31.8.2000	Ändring av Countryside Stewardship Scheme (naturvårdsförordningen)	
	N 513/2000	20.9.2000	Agromonetärt stöd under en övergångsperiod – åtgärder på områdena jordbruksmiljö och skogsplantering	EGT C 315, 4.11.2000
	N 241/2000	18.10.2000	Småföretagsservice – affärsrådgivning för jordbrukare	
	N 95 2000	18.10.2000	Stödordning för svin – bekämpande av klassisk svinpest	EGT C 349, 2.12.2000
	N 168 2000	13.12.2000	Omstrukturering av sektorn för svinkött	EGT C 52, 17.2.2001
	N 703 2000	21.12.2000	Agromonetärt stöd	EGT C 71, 3.3.2001

1.3 Interimistiska beslut där medlemsstaten uppmanas översända information till kommissionen

Italien

N 57/2000	30.5.2000	Italgrani SpA	

1.4 Ärenden i vilka kommissionen har inlett förfarandet i artikel 88.2 i EG-fördraget avseende hela eller delar av åtgärden

Danmark

NN 127/1999 (C 18 2000)	14.3.2000	Stöd till transportföretag på ön Samsø	

Tyskland

Bayern	N 548/1998 (C 8 2000)	6.3.2000	Stöd till utbildning av jordbrukare	EGT C 142, 20.5.2000
	N 779/1999 (C 48 2000)	26.7.2000	Effektivitetsförbättringar inom jordbrukssektorn	

Italien

NN 155/1999 (C 7 2000)	2.2.2000	Stöd inom jordbrukssektorn – lagförslag (ac 4781)	EGT C 148, 27.5.2000
N 50/2000 (C 50 2000)	20.9.2000	Regler för skydd av bergamott och produkter som har framställts av bergamott	EGT C 380, 30.12.2000

Nederländerna

N 613/1999 (C 14 2000)	1.3.2000	Lagen om gödselmedel	EGT C 190, 8.7.2000
NN 132/1999 (C 32 2000)	16.5.2000	Vamilförordningen	EGT C 354, 9.12.2000

1.5 Ärenden i vilka kommissionen har avslutat förfarandet i artikel 88.2 sedan den konstaterat att inget stöd föreligger i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget

Grekland

	C 78/1997	1.3.2000	Finansiell rehabiliteringsplan för ett kooperativt mejeri

Italien

	C 25/C 1995	29.3.2000	Avtal för att främja användningen av kenaf vid tillverkning av cellulosa

1.6 Ärenden i vilka kommissionen har ansett att stödet var förenligt med den gemensamma marknaden och avslutat förfarandet i artikel 88.2 i EG-fördraget genom ett positivt slutligt beslut

Spanien

Balearerna	C 33/C 1997	16.5.2000	Stöd till företaget Asociation General Agraria Mayorguina SA	EGT L 267, 20.10.2000

Irland

	C 44/C 1999	30.5.2000	Stöd med anledning av foderbortfall under vintern (februari 1999)	EGT L 305, 6.12.2000

1.7 Ärenden i vilka kommissionen har ansett att stödet var förenligt med den gemensamma marknaden med vissa förbehåll och avslutat förfarandet i artikel 88.2 i EG-fördraget genom ett villkorat slutligt beslut

Italien

Marche	C 70/C 1998	3.5.2000	Ändringar av det samlade programdokumentet för 1994–1999 beträffande stöd till mål 5b-områden från gemenskapens strukturfonder	EGT L 260, 14.10.2000

1.8 Ärenden i vilka kommissionen har ansett att stödet var oförenligt med den gemensamma marknaden och avslutat förfarandet i artikel 88.2 i EG-fördraget genom ett negativt eller delvis negativt beslut

Grekland

	C 82/1997	1.3.2000	Stöd till kooperativ för återbetalning av skulder

Frankrike

	C 74/C 1998	11.4.2000	Stöd till produktion av svinkött	EGT L 326, 22.12.2000
	C 70/C 1999	20.9.2000	Stöd till vinodlingarna i Charente	EGT L 17, 19.1.2001

Irland

	C 7/C 1998	13.6.2000	Stöd till sjötransport av irländsk boskap till europeiska fastlandet	EGT L 263, 18.10.2000

Italien

	C 28/C 1998	11.4.2000	Stöd till företaget Centrale di Latte di Roma	EGT L 265, 19.10.2000
Sardinien	C 24/C 1999	20.9.2000	Regionallag av den 4 februari 1998 om utgifterna för EUGFJ	EGT l 35, 6.2.2001

Nederländerna

	C 14/C 2000	21.12.2000	Lag om gödselmedel	EGT L 130, 12.5.2001

Portugal

	C 31/C 1999	4.10.2000	Stöd till uppfödning av suggor	EGT L 29, 31.1.2001

1.9 Ärenden i vilka kommissionen har avslutat förfarandet sedan medlemsstaten återkallat den planerade åtgärd som förfarandet avsåg

Tyskland

	C 48/C 2000	29.11.2000	Förbättring av jordbruksstrukturernas effektivitet	

Nederländerna

	C 65/C 1999	12.7.2000	Tillfällig kompensation för minskning av rätten till svinuppfödning	

1.10 Andra beslut som kommissionen har fattat

Tyskland

Mecklenburg-Vorpommern	C 23/C 1999	21.8.2000	Främjande av jordbruksprodukter	

Nederländerna

	N 177 2000	20.9.2000	Uppfödning	EGT C 293, 14.10.2000

Portugal

	N 552/1999	30.5.2000	Pinusprojektet	EGT C 110, 15.4.2000

2. Inom fiskerisektorn

2.1 Ärenden i vilka kommissionen, utan att inleda det formella granskningsförfarandet, har konstaterat att inget stöd föreligger i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget

Spanien

	N 508/2000	31.10.2000	Strukturåtgärder inom fiskerisektorn	EGT C 354, 9.12.2000

Frankrike

	N 530/2000	31.10.2000	Skatteliknande avgifter till förmån för Ofimer	EGT C 354, 9.12.2000

2.2 Ärenden som kommissionen har ansett vara förenliga med den gemensamma marknaden utan att inleda det formella granskningsförfarandet i artikel 88.2 i EG-fördraget

Danmark

	N 497/1999	17.1.2000	Stöd till skrotning av musselfiskebåtar	
	N 227/2000	28.6.2000	Fiskare som drabbats av stormar	
	N 455/2000	20.11.2000	Stöd till fiskodling	
	N 225/2000	27.11.2000	Strukturåtgärder – fiske	
	N 600/2000	14.12.2000	Utkast till förordningar om tillämpning av lagstiftningen gällande strukturella åtgärder inom fiskesektorn	

Tyskland

	N 215/2000	19.10.2000	Anpassning av fiskekapaciteten	EGT C 354, 9.12.2000
Mecklenburg-Vorpommern	N 548/2000	27.10.2000	Främjande av anläggande och utrustning av fiskehamnar	EGT C 354, 9.12.2000
	N 240/2000	20.12.2000	Främjande av investeringar inom sektorn för havsfiske	EGT C 44, 10.2.2001

Grekland

	N 137/2000	16.6.2000	Oväder under 1999 – vattenkultursektorn	EGT C 210, 22.7.2000

Spanien

	NN 159/1999	18.1.2000	Stöd i samband med tillfälligt upphörande med fiskeriverksamhet på grund av att fiskeavtalet med Marocko har löpt ut	EGT C 110, 15.4.2000
	N 90/2000	21.8.2000	Stöd till pilotprojekt som gäller försöksfiske	EGT C 272, 23.9.2000
Andalusien	N 63/2000	21.8.2000	Tillfälligt upphörande med notfiske	EGT C 272, 23.9.2000
	N 64/2000	18.10.2000	Tillfälligt upphörande verksamhet till följd av att fiskeavtalet med Marocko har löpt ut	
	N 342/2000	19.10.2000	Stöd till utbildning av personal inom fiskerisektorn och utbildning i marin miljökunskap för personal inom fiskerisektorn och allmänheten	EGT C 354, 9.12.2000
	N 617/2000	4.12.2000	Modernisering av beredning- och saluföringsföretag inom fiskesektorn	EGT C 3, 6.1.2001
Galicien	N 615/2000	4.12.2000	Stöd till förnyelse och modernisering av fiskeflottan	EGT C 3, 6.1.2001
Andalusien	N 359/2000	4.12.2000	Stöd till förbättring och modernisering av fiskesektorn	EGT C 44, 10.2.2001
Katalonien	N 509/2000	20.12.2000	Strukturstöd inom fiskesektorn	EGT C 44, 10.2.2001
Galicien	N 673/2000	29.12.2000	Stöd till definitivt upphörande med verksamheten för fiskerifartyg	EGT C 44, 10.2.2001
	N 656/2000	29.12.2000	Stöd till marknadsföring, kvalitet och forskning om nya kommersiella avsättningsmöjligheter för produkter från fiske och vattenbruk	EGT C 44, 10.2.2001
	N 406/2000	29.12.2000	Valencia – strukturstöd till fiske och vattenbruk	EGT C 44, 10.2.2001

Frankrike				
	N 26/2000	3.5.2000	Frankrike	EGT C 169, 17.6.2000
	N 86/1999	30.5.2000	Åtgärd av länsstyrelsen i Côtes-d'Armor avseende havsfiske, fiskhandel och vattenbruk	EGT C 202, 15.7.2000
Irland				
	N 500/2000	30.10.2000	Seafood Training Sub-measure	EGT C 354, 9.12.2000
	N 72/2000	21.12.2000	Aktieinvesteringsfond	
Italien				
Toskana	N 394/1999	17.2.2000	Utveckling av vattenbruket	EGT C 78, 18.3.2000
	NN 131/1998	3.5.2000	Kompletterande åtgärder; avbrott i fiskeriverksamheten	EGT C 169, 17.6.2000
	NN 77/1999	30.5.2000	Tillfälligt upphörande av fiske	EGT C 202, 15.7.2000
Sicilien	N 6/1999	29.11.2000	Fiske	EGT C 44, 10.2.2001
Friuli-Venezia Giulia	N 185/2000	4.12.2000	Bidrag till företag för rening av skaldjur till följd av slemföroreningen under 1997	EGT C 19, 20.1.2001
Nederländerna				
	N 417/1999	3.1.2000	Ändring av befintliga stödordningar inom fiskerisektorn	EGT C 33, 7.2.2000
	N 301 2000	7.12.2000	Minskad fiskeansträngning	EGT C 11, 13.1.2001
Österrike				
	N 403/2000	22.11.2000	Genomförande av gemenskapens strukturåtgärder inom fiskerisektorn	EGT C 380, 30.12.2000
Portugal				
	N 676/1998	18.1.2000	Lån till nedsatt ränta för verksamhet inom fiskerinäringen	EGT C 110, 15.4.2000
	N 25/2000	3.5.2000	Tillfälligt upphörande verksamhet till följd av att fiskeavtalet med Marocko har löpt ut	EGT C 169, 17.6.2000
	N 99/2000	18.10.2000	Tillfälligt upphörande verksamhet till följd av att fiskeavtalet med Marocko har löpt ut	EGT C 11, 13.1.2001
Finland				
	N 204/2000	21.6.2000	Stöd till främjande av fiskeriprodukter	EGT C 278, 30.9.2000
Förenade kungariket				
	N 69/2000	29.5.2000	Program för återupprättande av laxodlingar till följd av infektiös anemi	EGT C 190, 8.7.2000

2.3 Ärenden i vilka kommissionen har avslutat förfarandet i artikel 88.2 sedan den konstaterat att inget stöd föreligger i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget

Italien

	C 21/ C 1996	28.6.2000	Stöd till små och medelstora företag	EGT L 259, 13.10.2000

2.4 Andra beslut som kommissionen har fattat

Finland

	E 17/1995	16.5.2000	Åtgärder till förmån för vattenbruk

3. Inom transportsektorn

3.1 Ärenden i vilka kommissionen utan att ha inlett det formella granskningsförfarandet har konstaterat att inslag av stöd inte förekommer i den mening som avses i artikel 87.1 i EG-fördraget

Spanien

	N 673/1999	31.3.2000	Regionalstöd till Asetra	EGT C 184, 1.7.2000

Italien

Piemonte	N 815a/1999	21.12.2000	Investeringsfond – campo di intervento 1	

3.2 Ärenden som kommissionen har ansett vara förenliga med den gemensamma marknaden utan att inleda det formella granskningsförfarandet i artikel 88.2 i EG-fördraget

Belgien

N 567/1999	12.7.2000	Valloniens andra program för stöd till transport på inre vattenvägar	EGT C 284, 7.10.2000
N 142 2000	26.7.2000	Statligt stöd till sjötransporter	

Danmark

N 441/2000	15.11.2000	Utbildningsstöd inom sjöfartssektorn	EGT C 380, 30.12.2000

Tyskland

N 124/1999	15.2.2000	Ekonomiska bidrag 1999	EGT C 110, 15.4.2000
N 180/2000	16.5.2000	Inlandssjöfart – stöd till utbildning av matroser (2000–2003)	EGT C 184, 1.7.2000

Grekland

N 541/2000	4.10.2000	Ändring av 1999 års beslut om statligt stöd till Olympic Airways – garantier	

Spanien

N 694/1999	16.5.2000	Modernisering av persontrafiken inom och mellan städer (La Rioja)	EGT C 202, 15.7.2000
N 950/1999	4.10.2000	Aero Transport international	

Frankrike

N 24/2000	1.3.2000	Flygtrafiken till Korsika	
N 540/2000	4.10.2000	Reform av systemet för användning av motorvägskoncessioner i Frankrike	EGT C 354, 9.12.2000
N 564/2000	18.10.2000	Stödplan för transportörer på inre vattenvägar för 2000	EGT C 380, 30.12.2000
N 593/2000	7.12.2000	Återbetalning av sjötransportdelen av ”taxe professionnelle” (lokal skatt)	

Italien

N 755/1999	15.11.2000	Främjande av kombinerade transporter i provinsen Bolzano	
N 508/1999	21.12.2000	CT/Road Bozen I – investeringsstöd	

Nederländerna

N 464/1999	29.3.2000	Lokal infrastruktur	EGT C 134, 13.5.2000
N 208/2000	14.9.2000	Offentliga inlandsterminaler	EGT C 315, 4.11.2000
N 577/1999	4.10.2000	Engångsstöd till järnvägsterminaler i Rotterdams hamn	EGT C 354, 9.12.2000
N 183/2000	18.10.2000	Stöd till forskning och utveckling inom transportsektorn	EGT C 362, 16.12.2000

Portugal

N 336 2000	20.9.2000	Flygbolaget TAP	

Finland

N 33/2000	11.8.2000	Åtgärder inom sektorn för sjötransporter	

Sverige

N 819/1999	15.2.2000	Stöd till svenska redare – stöd till utbildning	EGT C 88, 25.3.2000

Förenade kungariket

N 790/1999	12.7.2000	Tonnageskatt	EGT C 258, 9.9.2000

3.3 Interimistiska beslut med föreläggande för medlemsstaten att lämna den information som kommissionen begärt

Italien

C 81/C 1998	12.7.2000	Stöd till hamnsektorn, inklusive art. 24–29
C 27/1993	12.7.2000	Åtgärder till stöd för sysselsättningen inom hamnsektorn

3.4 Ärenden i vilka kommissionen har inlett förfarande i artikel 88.2 i EG-fördraget avseende hela åtgärden eller en del av denna

Tyskland

N 102/2000 C 63/C 2000	15.11.2000	Bahntrans GmbH	EGT C 52, 17.2.2001

Frankrike

N 679/2000 C 65/C 2000	13.12.2000	Startstöd till närsjöfartslinjer	EGT C 37, 3.2.2001

3.5 Ärenden i vilka kommissionen har ansett att stödet var förenligt med den gemensamma marknaden och avslutat förfarandet i artikel 88.2 i EG-fördraget genom ett positivt slutligt beslut

Österrike

Tyrolen	C 6/C 1998	15.2.2000	Motorväg i Tyrolen

3.6 Ärenden i vilka kommissionen har ansett att stödet var förenligt med den gemensamma marknaden med vissa förbehåll och avslutat förfarandet i artikel 88.2 i EG-fördraget genom ett villkorat slutligt beslut

Spanien

C 10/C 1998	19.7.2000	Allmän trafikplikt gällande sjötransporttjänster

3.7 Ärenden i vilka kommissionen har ansett att stödet var oförenligt med den gemensamma marknaden och avslutat förfarandet i artikel 88.2 i EG-fördraget genom ett negativt eller delvis negativt beslut

Spanien

C 65/C 1998	26.7.2000	Renove II
C 32/1993	29.11.2000	Stöd till färjeföretaget Golfo de Vizcaya s.a

Nederländerna

C 30/C 1999	31.10.2000	Kombinerade transporter i Rotterdam

3.8 Andra beslut som kommissionen har fattat

Spanien

C 10/C 1998	21.12.2000	Allmän trafikplikt gällande sjötransporttjänster

Italien

N 7/1999	1.2.2000	Funiviaria Alto Tirreno SpA

E — Domar från gemenskapsdomstolarna

1. Förstainstansrätten

Mål	Parter	Datum	Offentliggörande
T-613/97	Ufex och övriga mot kommissionen	14.12.2000	
T-296/97	Alitalia mot kommissionen	12.12.2000	
T-55/99	Confederacion Española de Transporte de Mercancías	29.9.2000	Ännu ej offentliggjord
T-184/97	BP Chemicals mot kommissionen	27.9.2000	
T-234/95	DSG Dradenauer StahlgesellschaftmbH mot kommissionen	29.6.2000	Ännu ej offentliggjord
T-298/97 T-312/97 T-313/97 T-315/97 T-600-607/97 T-1/98 T-3-6/98 T-23/98	Alzetta och övriga	15.6.2000	
T-204/97	EPAC mot kommissionen	13.6.2000	
T-270/97	EPAC mot kommissionen	13.6.2000	
T-46/97	SIC mot kommissionen	10.5.2000	
T-72/98	Astilleros Zamacona mot kommissionen	16.3.2000	
T-49/97	TAT European Airlines mot kommissionen	17.1.2000	

2. Domstolen

Mål	Parter	Datum	Offentliggörande
C-105/99 (C-15/98)	Italien mot kommissionen	19.10.2000	
C-15/98	Italien mot kommissionen	19.10.2000	
C-278/00	Grekland mot kommissionen	12.10.2000	
C-480/98	Spanien mot kommissionen	12.10.2000	Ännu ej offentliggjord
C-288/96	Tyskland mot kommissionen	5.10.2000	
C-156/98	Tyskland mot kommissionen	19.9.2000	
C-404/97	Kommissionen mot Portugal	27.6.2000	Ännu ej offentliggjord
C-332/98	Frankrike mot kommissionen	22.6.2000	Ännu ej offentliggjord
C-106/98 P	Comité d'entreprise de la société française de production m.fl. mot kommissionen	23.5.2000	
C-83/98P	Frankrike mot Ladbroke Racing Ltd. och kommissionen	16.5.2000	Ännu ej offentliggjord

F — Genomförande av kommissionens beslut om återkrav av stöd

1. Kommissionens beslut (GD Konkurrens) om återkrav av stöd (1983–2000) vilka ännu inte genomförts

Lands-kod	Namn	Beslutets nummer	Datum för beslutet	EGT	Stödform	Belopp att återbetala (miljoner ecu)	Anmärkningar
B	Beaulieu I (Fabelta)		30.11.1983	L 62 (1984)	Kapitaltillskott	13,27	Fördragsbrottstalan av kommissionen. Dom från EG-domstolen i vilken fastställdes att beslutet inte följts (21.2.1990, mål C-74/89). Senaste domen från nationell domstol 1994. Ej avgjord talan vid appellationsdomstolen. Plädering 21.1.2000. Beloppet som skall återbetalas finns på ett spärrat konto.
B	Beaulieu II (Idealspun)		27.6.1984	L 283 (1984)	Kapitaltillskott	5,41	Fördragsbrottstalan av kommissionen. Dom från EG-domstolen i vilken fastställdes att beslutet inte följts (9.4.1987, mål 5/86); dom 5/86 (19.2.1991, mål C-375/89). Mål vid appellationsdomstolen. Plädering 20.9.2000. Beloppet som skall återbetalas finns på ett spärrat konto.
UK	Dean Dove		23.7.1984	L 238 (1984)	Bidrag	1,5	Företaget upphörde med sin verksamhet 1989 och avvecklades 1994. Talan vid nationell domstol mot företagets direktörer.
D	Deufil		10.7.1985	L 278 (1985)	Bidrag	1,53	Dom från EG-domstolen bekräftar beslutet (24.2.1987, mål 310/85); nationell domstol bekräftar beslutet. Skattemyndigheten börjar återta investeringsbidraget. Beträffande delstatsstödet: talan vid nationell domstol.
EL	Skattebefrielse vid export		3.5.1989	L 394 (1989)	Skattebefrielse för exportintäkter	Ej specificerat	Fördragsbrottstalan av kommissionen. Dom från EG-domstolen i vilken fastställdes att beslutet inte följts (10.6.1993, mål C-183/91). Tvivel kvarstår i fråga om de grekiska myndigheternas genomförande av beslutet om återbetalning.
E	Magefesa I och II	C 44/97	1) 20.12.1989 2) 14.10.1998	1) L 5 (1991) 2) L 198, 30.7.1999	1) Lånegarantier, lån med förmånlig ränta, bidrag 2) Utebliven inkassering av skatter och sociala avgifter	1) 7,2 2) Ej specificerat	I det negativa beslutet konstateras att det oförenliga stöd som utbetalades 1989 inte har återbetalats. Målet anhängiggjordes vid EG-domstolen i december 1999 på grund av den uteblivna återbetalningen. Dom från EG-domstolen 12.10.2000 som bekräftar kommissionens beslut av den 14 oktober 1998.
E	Hytasa (numera Mediterraneo Tecnica Textil SA)	C 22/90	25.3.1992/ 18.9.1996	L 171 (1992)/ L 96 (1997)	Kapitaltillskott	26	Beslut delvis upphävt av EG-domstolen (14.9.1994, mål C-278/92). Nytt beslut av kommissionen 18.9.1996 vid EG-domstolen (mål C-415/96).

Lands-kod	Namn	Beslutets nummer	Datum för beslutet	EGT	Stödform	Belopp att återbetala (miljoner ecu)	Anmärkningar
E	Piezas y Rodajes (PYRSA)	C 25/93	14.3.1995	L 257, 27.10.1995	Bidrag; lånegaranti, räntesubvention, marköverlåtelse	Ej specificerat	Dom från EG-domstolen som bekräftar kommissionens beslut (14.1.1997, mål C-169/95). Företaget har inställt betalningarna. Företaget har överklagat det administrativa beslut i vilket återbetalning krävs. I början av år 2000 betalade företaget tillbaka kapitalskulden, men inte räntorna.
D	Neue Maxhütte Stahlwerke GmbH (beslut II och III)	C 41/C 95	18.10.1995/ 13.3.1996	L 53, 2.3.1996/ L 198, 8.8.1996	Lån/Lån	25,64 /12,39	31.12.1998: NMH har försatts i konkurs. Det belopp som skall återkrävas har gjorts gällande i konkursförfarandet. Talan av Tyskland mot beslutet enligt artikel 88 i EGSK-fördraget.
D	Hamburger Stahlwerke GmbH	C 28/94	31.10.1995	L 78, 28.3.1996	Mjuka lån	Cirka 82	Mål vid förstainstansrätten (mål T-234/95) och EG-domstolen (mål C-404/95). Talan av regeringen vid nationell domstol. En del av stödet har återbetalats.
D	Walzwerk Ilsenburg	C 11/95	29.5.1996	L 233, 14.9.1996	Bidrag	3,5	Förstainstansrättens dom 31.3.1998 (mål T-129/96): talan ogillad. Talan av Preussag vid EG-domstolen (mål C-210/98P).
B	Maribel bis/ter	C 14/C 96	4.12.1996	L 95, 10.4.1997	Nedsättning av socialavgifterna	Ej specificerat	Talan av medlemsstaten vid EG-domstolen mot beslutet av den 4.12.1996 (C-75/97). Talan av kommissionen 21.10.1998 för att beslutet inte följts (C-378/98). I maj 2000 tillsände kommissionen de belgiska myndigheterna en skrivelse där den anmälde avvikande åsikt om genomförandet av återbetalningen.
F	Plan Borotra	C 18/96	9.4.1997	L 334, 5.12.1997	Nedsättning av socialavgifterna	Ej specificerat	Återbetalningen började 1.4.2000 och sträcker sig över flera år enligt avtalet mellan de franska myndigheterna och kommissionen.
D	Skattemässigt stöd f.d. DDR (8 %)	C 28/96	1.10.1997	L 73, 12.3.1998	Skattemässiga premier	Ej specificerat	Den skattemässiga premie som beviljades Elf Acquitaine (120 milj. tyska mark) betalades in på ett spärrat konto. Beloppet kommer att återbetalas till Elf Acquitaine i form av stöd från delstaten Sachsen-Anhalt till Leuna-projektet (jfr beslut N 94/98 – Leuna 2000 Förlikningsavtal) så snart ett beslut fattats i ärendet C-47/97 (Leuna 2000 Raffineringskostnader). Mål MIDER, T-9/98 anhängigt vid förstainstansrätten.
D	Sachsen-Anhalt	C 53/96	18.11.1997	L 126, 28.4.1998	Garantier	Ej specificerat	Diskussion om formerna för återbetalning av ett stöd i form av en säkerhet till förmån för företag i svårigheter. Återupptas mot bakgrund av tillkännagivandet om stöd i form av garantier.
D	Bremer Vulkan, Krupp & Hibeg	C 14/92	(se ovan 1993) 25.2.1998	L 316, 25.11.1998	Lån-bidrag	126 milj. tyska mark (63 milj. ecu)	Företaget har försatts i konkurs. Koncernen upphörde med sin verksamhet 1997. Staten har begärt återbetalning. De tyska myndigheterna bekräftar att stödet ej kan återfås.
D	Bremer Vulkan (MTW, Volkswerft)	C 7/96	Se C 14/92	L 108, 27.4.1999	Se C 14/92	Se C 14/92	Se C 14/92

Lands-kod	Namn	Beslutets nummer	Datum för beslutet	EGT	Stödform	Belopp att återbetala (miljoner ecu)	Anmärkningar
D	Utvecklingsstöd till Indonesien	C 22/97	25.2.1998	L 46, 20.2.1999	Lån-bidrag	5,7	
A	Actual Maschinenbau	C 62/97	1.7.1998	L 316, 25.11.1998	Mjukt lån för undsättning och omstrukturering	1,1	Företaget har försatts i konkurs. De österrikiska myndigheterna återkrävde beloppet plus ränta i samband med konkursförfarandet. Kommissionen följer noggrant hur förfarandet framskrider.
I	Keller & Keller Meccanica	C 14/C 97	1.7.1998	L 63, 12.3.1999	Förmånliga lån	2,62	De offentliga bankerna har anmodat stödmottagarna att återbetala stödet.
E	Ponsal	C 32/97	14.7.1998	L 29, 3.2.1999	Lån	5	Företaget håller på att likvideras. Beslutet om återbetalning av lån som beviljats av den regionala regeringen i Navarra håller på att verkställas.
F	SDBO	C 44/96	22.7.1998	L 103, 20.4.1999	Rekapitalisering	36	De franska myndigheterna har anmält att stödet har återbetalats. Kommissionen invänder mot återbetalningsförfarandena.
F	Lainière de Roubaix	C 50/97	4.11.1998	L 145, 10.6.1999	Bidrag och lån mot säkerhet i eget kapital	2,17	Talan av Frankrike (mål C-17/99). Talan av kommissionen för att beslutet inte följts (mål C-261/99).
D	ESF Elbestahlwerk Feralpi	C 75/97	11.11.1998	L 220, 20.8.1999	Bidrag/Garantier	4,8/6,14	Företaget har väckt talan om ogiltigförklaring vid förstainstansrätten (mål T-6/99). Det belopp som skall återbetalas har deponerats hos en notarie.
D	SAMAG	C 7/95	9.12.1998	L 263, 9.10.1999	Bidrag	1	De tyska myndigheterna har krävt återbetalning av beloppet i samband med konkursförfarandet.
D	Spindelfabrik HARTHA	C 58/97	3.2.1999	L 145, 10.6.1999	Bidrag, lån, deltagande i konsolideringsfond, borgen, sparad ränta	3,5	De tyska myndigheterna har krävt återbetalning av beloppet i samband med konkursförfarandet.
E	Daewoo (DEMESA)	C 76/97	24.2.1999	L 292, 13.11.1999	Bidrag, skattekredit, försäljning av mark under gängse pris	2,2	Stödet delvis indraget. Förfarande pågår för att återkräva resten av stödet.
D	Volkswerft Stralsund/ Rukindo	C 22/97	3.3.1999	L 259, 6.10.1999	Förmånlig kredit	28,462 milj. tyska mark	Förfarandets andra fas avslutad.
D	Dieselmotoren-werk Vulkan GmbH	C 6/97	21.4.1999	L 232, 2.9.1999	Lån och garantier	118,35 milj. tyska mark	Tyskland har tillkännagivit att de belopp som skall återkrävas har överförts till konkursföretagets skulder. Konkursförvaltaren har sålt största delen av det tidigare DMR:s tillgångar och officiellt och i detalj meddelat att det är omöjligt att återkräva stödet eftersom pengarna inte ens täcker de prioriterade fordringsägarnas fordringar.
EL	Chimie – PKT och NFI	C 48/96	21.4.1999	Skall offentliggöras	Statsgaranti och kapitaltillskott	2 782 milj. grekiska drakmer	Delvis negativt beslut.

Lands-kod	Namn	Beslutets nummer	Datum för beslutet	EGT	Stödform	Belopp att återbetala (miljoner ecu)	Anmärkningar
I	Sysselsättningsåtgärder	C 49/98	11.5.1999	EGT L 42, 15.2.2000	Nedsättning av socialavgifterna	Ej specificerat	Talan av de italienska myndigheterna 13.8.1999 vid EG-domstolen om ogiltigförklaring av kommissionens beslut. Det skriftliga förfarandet avslutades den 15 maj 2000, C 310/99. Domstolsförhandlingen skulle äga rum den 5 april 2001.
I	Seleco	C 46/94	2.6.1999	Skall offentliggöras	Lån, kapitaltillskott, konvertering av lån till aktier, efterskänkning av lån och återköp	62 mrd italienska lire	Talan vid EG-domstolen och vid förstainstansrätten.
D	Gröditzer Stahlwerke	C 43/97	8.7.1999	EGT L 292, 13.11.1999	Lånegarantier, bidrag	83,2 + 155,5 milj. tyska mark	De tyska myndigheterna har krävt återbetalning av beloppet i samband med konkursförfarandet och de har väckt talan mot beslutet vid EG-domstolen (C-334/99).
D	Westdeutsche Landesbank Girozentrale	C 64/97	8.7.1999	Skall offentliggöras	Kapitalöverföring	807,7	Talan av kommissionen vid EG-domstolen den 25 maj 2000 för att de tyska myndigheterna inte följt beslutet.
D	Weida Leder	C 19/98	14.7.1999	EGT L 61, 8.3.2000	Lån, bidrag och garantier	24 milj. tyska mark	De tyska myndigheterna återkrävde stödbeloppet i samband med konkursförfarandet.
I	INMA-varvet	C 77/98	20.7.1999	Skall offentliggöras	Förlustkompensation och garantier	62,2	Företaget i konkurs. Talan har väckts.
NL	Nederländska bensinstationer	C 43/98	20.7.1999	EGT L 280, 30.10.1999	Bidrag	Ej specificerat	Talan mot beslutet har väckts vid EG-domstolen av de nederländska myndigheterna och vid förstainstansrätten av 74 stödmottagare. En av dessa (BP) begärde uppskov med verkställigheten av beslutet, men fick avslag (T-237/99).
D	Lautex GmbH	C 23/97	20.7.1999	EGT L 42, 15.2.2000	Lån och bidrag	60,51	De tyska myndigheterna återkrävde beloppet i samband med konkursförfarandet
D	Brockhausen Holze	C 5/98	28.7.1999	EGT L 7, 12.1.2000	Garanti, lån, förlängd betalningstid, deltagande i konsolideringsfonden	3	De tyska myndigheterna återkrävde beloppet i samband med konkursförfarandet
D	Pittler/Tornos	C 80/98	28.7.1999	EGT L 65, 14.3.2000	Lån	15,747	Anmäld till medlemsstaten
F	Stardust Marine	C 73/97	8.9.1999	Skall offentliggöras	Finansiering, borgen och rekapitalisering	75,6	De franska myndigheterna har muntligen tillkännagivit att företaget försattes i konkurs efter det negativa beslutet från kommissionen.
E	Statsägda varv – alltför stort stöd	C 3/99	26.10.1999	EGT L 37, 12.2.2000	Skattekrediter	110	Kommissionen väckte talan vid EG-domstolen 23.5.2000 för att beslutet inte följts.
F	Gooding	C 14/C 98	16.11.1999	Skall offentliggöras	Stöd till omstrukturering	5,49	Gooding har försatts i konkurs. De franska myndigheterna har underrättat kommissionen om att de hade gått in som målsägande i det konkursförfarande som inletts mot ledningen för Gooding för att få tillbaka ett belopp som motsvarar det stöd som är oförenligt med den gemensamma marknaden.

Lands-kod	Namn	Beslutets nummer	Datum för beslutet	EGT	Stödform	Belopp att återbetala (miljoner ecu)	Anmärkningar
I	Socialavgifter Venedig/ Chioggia	C 81/97	25.11.1999	Skall offentliggöras	Nedsättning av socialavgifterna	Ej specificerat	De italienska myndigheterna uppgav den 21 mars 2000 att ministeriet för sysselsättning hade begärt att Istituto Nazionale della Previdenza Sociale skulle återkräva allt stöd som var oförenligt med den gemensamma marknaden.
E	Ramondin	C 22/99	22.12.1999				Utbetalningen av nytt stöd till Ramondin har avbrutits.

2. Kommissionens (GD Konkurrens) beslut år 2000 om återbetalning

Lands-kod	Namn	Beslutets nummer	Datum för beslutet	EGT	Stödform	Belopp att återbetala (miljoner ecu)	Anmärkningar
D	Dessauer	C 26/99	15.2.2000	Skall offentliggöras	Lån + bidrag + uppskov med återbetalning av skuld	6,93 milj. euro	
D	Korn Fahrzeuge	C 36/99	23.2.2000	Skall offentliggöras	Bidrag + lån	7,08 milj. euro	
B	Lagen om ekonomisk tillväxt, art. 29 b	C 37/93	29.3.2000	EGT L 191, 27.7.2000	Garanti mot växelkursrisker	Ej preciserad (troligen 315 milj. belgiska franc 1993)	
D	SMI	C 45/C 97	11.4.2000		Bidrag	141,1 milj. tyska mark	De tyska myndigheterna har väckt talan mot beslutet vid EG-domstolen
I	Siciliane Acque Minerali	C 34/99	21.6.2000	Skall offentliggöras	Rekapitalisering	1,5 milj. euro	
F	Manufacture Corrézienne de Vêtements	C 29/99	21.6.2000	EGT L 293, 22.11.2000	Investeringsstöd	Ej preciserat, ca 15 milj. franska franc	
D	Salzgitter	C 10/99	28.6.2000	Skall offentliggöras	Skattemässiga stöd som anknyter till lagen ”Zonenvand förderungsgesetz”	Cirka 20 milj. tyska mark + ränta 20 milj. tyska mark	
D	Zeuro Möbelwerk	C 56/ C 1997	28.6.2000	Skall offentliggöras	Bidrag + lån	40,615 milj. tyska mark	
I	Lag 549/95	C27/97	13.7.2000	Skall offentliggöras	Skattelättnad	46 249 000 + 53 708 000 italienska lire	Beslutet har översänts till medlemsstaten.
D	SICAN	C20/98	26.7.2000	Skall offentliggöras	Bidrag	Åtta delbetalningar på 77 415–701 665 tyska mark	De tyska myndigheterna tillkännagav genom en skrivelse av den 28 november 2000 att de hade inlett återkravsförfarandet och att de skulle hålla kommissionen underrättad om förfarandets gång.

Lands-kod	Namn	Beslutets nummer	Datum för beslutet	EGT	Stödform	Belopp att återbetala (miljoner ecu)	Anmärkningar
D	CD Albrechts	C42/98	26.7.2000	Skall offentliggöras	Omstruktureringsstöd	426,87 milj. tyska mark	Talan mot beslutet har väckts vid förstainstansrätten (T-318). De tyska myndigheterna underrättade kommissionen om att de har antecknat i det konkursförfarande som gäller företaget.
B	Verlipack	C40/99	4.10.2000	Skall offentliggöras	Lån som inte behöver återbetalas	850 milj. belgiska franc	Belgien har skriftligen tillkännagivit att det har krävt att stödmottagarna skall återbetala stödet.
B	Cockerill Sambre	C 76/99	15.11.2000	Ännu ej offentliggjort	Nedsättning av socialavgifter samt bidrag	Ej specificerat	Beslutet anmält till Belgien.

IV — INTERNATIONELLT

Kommissionens rapport till rådet och Europaparlamentet om tillämpningen av avtalen mellan Europeiska gemenskaperna och Förenta staternas regering samt Kanadas regering om tillämpning av deras konkurrensbestämmelser — 1 januari 2000–31 december 2000

1. Förenta staterna

1.1 Inledning

Den 23 september 1991 ingick kommissionen ett avtal med Förenta staternas regering om tillämpning av deras konkurrensbestämmelser ([182]) (1991 års avtal), vars syfte är att främja samarbetet mellan konkurrensmyndigheterna. Avtalet godkändes och förklarades tillämpligt genom rådets och kommissionens gemensamma beslut den 10 april 1995 ([183]).

Ett annat avtal, som förstärker bestämmelserna om aktiv hövlighet i 1991 års avtal, trädde i kraft den 4 juni 1998 ([184]) (1998 års avtal) efter att ha godkänts genom rådets och kommissionens gemensamma beslut av den 29 maj 1998.

Den 8 oktober 1996 antog kommissionen den första rapporten om tillämpningen av 1991 års avtal under perioden 10 april 1995–30 juni 1996 ([185]). Den andra rapporten omfattar resten av kalenderåret 1996, dvs. perioden 1 juli 1996–31 december 1996 ([186]). Den tredje rapporten omfattar hela kalenderåret 1997 ([187]), den fjärde 1998 ([188]) och den femte 1999 ([189]). Den nu föreliggande rapporten gäller kalenderåret 2000, dvs. perioden 1 januari 2000–31 december 2000. Denna rapport bör läsas i förening med den första rapporten, som innehåller en noggrann redovisning av fördelarna men också begränsningarna med denna form av samarbete.

Sammanfattningsvis innehåller 1991 års avtal föreskrifter om följande:

— Den ena partens anmälan av ärenden som undersöks av konkurrensmyndigheterna, om dessa ärenden berör den andra partens viktiga intressen (artikel II), och informationsutbyte om allmänna frågor som gäller genomförande av konkurrensreglerna (artikel III).

— Samarbete mellan parternas konkurrensmyndigheter och samordning av deras verksamhet (artikel IV).

— Principen om ”passiv hövlighet”, enligt vilken vardera parten åtar sig att ta till vara den andra partens viktiga intressen när den vidtar åtgärder för att tillämpa sina konkurrensregler (artikel VI).

([182]) Avtal mellan Förenta staternas regering och Europeiska gemenskaperna om tillämpningen av deras konkurrensbestämmelser (EGT L 95, 27.4.95, s. 47 och 50).
([183]) Se EGT L 95, 27.4.1995, s. 45 och 46.
([184]) Avtal mellan Förenta staternas regering och Europeiska gemenskaperna om tillämpningen av principerna om aktiv hövlighet vid genomförandet av deras konkurrenslagstiftning (EGT L 173, 18.6.1998, s. 26–31).
([185]) KOM(96) 479 slutlig, se *XXV:e rapporten om konkurrenspolitiken,* (1995) s. 299–311.
([186]) KOM(97) 346 slutlig, se *XXVI:e rapporten om konkurrenspolitiken,* (1996) s. 312–318.
([187]) KOM(1998) 510 slutlig, se *XXVII:e rapporten om konkurrenspolitiken,* (1997) s. 317–327.
([188]) KOM(1999) 439 slutlig, se *XXVIII:e rapporten om konkurrenspolitiken,* (1998) s. 313–328.
([189]) KOM(2000) 618 slutlig, se *XXIX:e rapporten om konkurrenspolitiken,* (1999) s. 319–332.

— Principen om ”aktiv hövlighet”, enligt vilken någondera parten med stöd av den andra partens lagstiftning kan uppmana den att vidta lämpliga åtgärder mot konkurrenshämmande metoder som tillämpas på dess territorium och som påverkar den uppmanande partens viktiga intressen (artikel V).

Dessutom görs det klart i 1991 års avtal att ingen av bestämmelserna i avtalet får tolkas på ett sätt som är oförenligt med den gällande lagstiftningen i EU och Förenta staterna (artikel IX). Konkurrensmyndigheterna är framför allt bundna av sina interna sekretessregler till skydd för information de samlar in i samband med sina undersökningar (artikel VIII).

I 1998 års avtal klargörs hur och under vilka omständigheter principen om aktiv hövlighet kan utnyttjas i egenskap av redskap för samarbete. I avtalet beskrivs särskilt under vilka omständigheter den anmodande parten normalt skall upphöra med sin egen tillämpning i samband med ett hänskjutande.

1.2 Samarbete mellan EG och Förenta staterna i individuella ärenden under 2000

Samarbetet mellan, å ena sidan, kommissionen och, å andra sidan, det amerikanska justitiedepartementets kartellavdelning *(Antitrust Division of the United States Department of Justice, DoJ)* och den federala handelskommissionen *(US Federal Trade Commission, FTC),* intensifierades ytterligare under 2000. Faktum är att kontakterna märkbart ökat mellan kommissionens tjänstemän och deras motparter i de två amerikanska organen. Dessa kontakter sträcker sig från detaljerade ärenderelaterade diskussioner till mer allmänna, ibland teoretiska, konkurrensrelaterade frågor. Med jämna mellanrum håller man möten och tar kontakter på hög nivå. Samarbetet fortsätter att ömsesidigt gynna båda sidor när det gäller att förbättra respektive tillämpningar av konkurrensreglerna, undvika onödiga konflikter eller bristande överensstämmelse mellan dessa tillämpningar samt öka förståelsen för varandras konkurrensregler.

1.2.1 Koncentrationer

Under 2000 granskades ett hittills oöverträffat antal förslag om transaktioner på båda sidor av Atlanten. När det gäller undersökningarna av dessa föreslag om sammanslagningar av företag tas så gott som varje dag kontakter på tjänstemannanivå mellan, å ena sidan, GD Konkurrens enhet för koncentrationskontroll och, å andra sidan, det amerikanska justitiedepartementet och den federala handelskommissionen. Samarbetet är givetvis som mest effektivt när de berörda parterna tillåter att EU:s och Förenta staternas myndigheter utbyter de uppgifter de lämnar genom att avstå från sin rätt till sekretess och som nu sker med jämna mellanrum.

Det transatlantiska samarbetet var under 2000 särskilt intensivt avseende den omfattande ”nya ekonomin” och koncentrationsärenden inom multimedier, särskilt i koncentrationsärendena *AOL/Time Warner, Time Warner/EMI* och *MCI WorldCom/Sprint*. Efter att ha fått de samgående parternas tillstånd att utbyta sekretessbelagda uppgifter, bedömde organen stora delar av ärendenas innehåll i nära samarbete med varandra. Företrädare från det amerikanska justitiedepartementet *(MCI WorldCom/ Sprint)* och den federala handelskommissionen *(AOL/Time Warner, Time Warner/EMI)* var närvarande vid de muntliga hearingar som hölls med de samgående parterna och det förekom regelbundna telefonsamtal, e-postmeddelanden, utbyten av dokument samt andra former av kontakter mellan de arbetsgrupper som behandlade ärendena.

I ärendena *AOL/Time Warner* och *Time Warner/EMI* inriktades diskussionerna mellan de båda sidornas tjänstemän närmast på bedömningen av de effekter som de föreslagna transaktionerna sannolikt skulle komma att få på konkurrensen på musikmarknaden (dvs. inspelad musik, musikförlag och direktdistribution av musik över Internet). Slutligen, och mot bakgrund av kommissionens invändningar

mot sammanslagningen, avslutades transaktionen *Time Warner/EMI* och parterna drog tillbaka sin anmälan. Kommissionen gav sammanslagningen mellan *AOL/Time Warner* ett villkorligt godkännande, under förutsättning att den tyska mediegruppen Bertelsmann inte genomförde någon sammanslagning med AOL.

I ärendet *MCI WorldCom/Sprint* drog kommissionen snabbt slutsatsen att sammanslagningen mellan de två amerikanska teleföretagen skulle komma att få globala effekter. Internet är en global företeelse. Internetleverantörer, leverantörer av innehåll via Internet och slutkonsumenter, begär alla universella möjligheter till uppkoppling till webben. Redan under 1998 upptäckte kommissionen, när den undersökte sammanslagningen mellan *WorldCom* och *MCI*, att det fanns en global marknad för universella Internetanslutningar *(top-level connectivity)* och att effekterna från sammanslagningen mellan dessa två amerikanska företag inte bara skulle påverka amerikanska konsumenter, utan också konsumenter i EU. I ärendet *MCI WorldCom/Sprint* fann kommissionen återigen att en av de relevanta marknaderna var den som gav universella möjligheter till Internetuppkoppling. Den första och hittills enda sammanslagning som kommissionen förhindrat är den mellan *MCI WorldCom och Sprint*.

Nära samarbete förekom också mellan kommissionen och den federala handelskommissionen i samband med sammanslagningen mellan *Boeing/Hughes*. I slutändan godkände kommissionen sammanslagningen, efter en grundlig undersökning och efter parternas eftergifter som avlägsnade dess tidigare farhågor om att transaktionen skulle kunna ge upphov till eller förstärka en dominerande ställning på marknaderna för geostationära satelliter (GEO-satelliter) och uppskjutningstjänster.

Kommissionen samarbetade i nära anslutning till den federala handelskommissionen vid behandlingen av koncentrationsärendet *AstraZeneca/Novartis*, framför allt för att hitta en gemensam lösning på de problem som identifierats på marknaderna för fungicider för skydd av spannmål och herbicider för skydd av majs. Samarbetet visade sig vara synnerligen användbart för de båda myndigheterna, eftersom de hade erbjudits samma åtagande för att lösa konkurrensfarhågorna på olika regionala marknader. I detta speciella ärende, med global avyttring av både Novartis strobilurinverksamhet och AstraZenacas acetoklorprodukter, var det nödvändigt att myndigheterna samarbetade för att säkerställa att de slutligt godkända åtagandena inte var motstridiga och att köparen kunde godkännas av båda myndigheterna. Faktum är att parterna, med hänsyn till den federala handelskommissionens begäran om att få uppgifter om köparen av dessa verksamheter innan den godkände transaktionen, redan hade börjat se sig om efter en köpare innan åtagandet slutligen kunde godkännas av kommissionen.

I koncentrationsärendet *Alcoa/Reynolds* arbetade de grupper som behandlade ärendet på båda sidor om Atlanten (kommissionen och det amerikanska justitiedepartementet) i nära anslutning till varandra. Samarbete förekom också mellan kommissionen och de kanadensiska och de australiska konkurrensmyndigheterna. Företrädare för de amerikanska och kanadensiska myndigheterna deltog i de samgående parternas muntliga hearing. Efter betydande avyttringar godkände kommissionen slutligen sammanslagningen.

1.2.2 Övriga ärenden

Generellt har kontakterna mellan kommissionen och de amerikanska organen mot kartellbildning intensifierats avseende övriga ärenden. Beträffande den så kallade marknadsplats *B2B "Covisint"* (ett leverantörsutbyte som inrättats av sex stora tillverkare av reservdelar för bilar) har till exempel kommissionen utbytt ett antal informella åsikter med den arbetsgrupp i den federala handelskommissionen som granskar samma företag.

När det gäller undersökningar av karteller, tar organen färre kontakter med varandra. Det förklaras av det faktum att vi, under nuvarande samarbetsformer, inte kan utbyta konfidentiella uppgifter om ingen av organens informationskällor uttryckligen avstår från sin rätt till sekretess. Trots detta har samarbetet när det gäller kartellärenden mellan EU och Förenta staterna märkbart förbättrats under sista året. Kontakterna mellan kommissionens relevanta enheter och det amerikanska justitiedepartementet har i själva verket blivit en vardaglig företeelse.

1.3 Administrativa arrangemang om närvaro vid hearingar i enskilda ärenden (AAA)

Den 31 mars 1999 antog kommissionen en text om administrativa arrangemang mellan konkurrensmyndigheterna i Europeiska gemenskaperna och i Förenta staterna om deras ömsesidiga deltagande i vissa etapper av förfarandena i enskilda ärenden, där deras respektive konkurrensregler tillämpas ([190]). Arrangemangen ingicks inom ramen för avtalen mellan Europeiska gemenskaperna och Förenta staternas regering om tillämpning av deras konkurrensbestämmelser, särskilt bestämmelserna om samordning av tillämpningen.

De nya administrativa arrangemangen åberopades första gången i december 1999, när företrädare för den federala handelskommissionen deltog i kommissionens muntliga hearing i koncentrationsärendet *BOC/Air Liquide*. Under 2000 deltog företrädare både från det amerikanska justitiedepartementet och den federala handelskommissionen i flera hearingar *(TimeWarner/EMI, AOL/TimeWarner, WorldCom MCI/Sprint, Alcoa/Reynolds),* medan en kommissionstjänsteman för första gången deltog i ett ”*pitch meeting*” mellan det amerikanska justitiedepartementet och de samgående parterna under året *(WorldCom MCI/Sprint).*

1.4 EU:s och Förenta staternas gemensamma arbetsgrupp för företagskoncentrationer

Efter det årliga bilaterala mötet som hölls i Bryssel den 5 oktober 1999 mellan kommissionen (GD Konkurrens), den federala handelskommissionen och det amerikanska justitiedepartementet, enades man om att inrätta en ny gemensam arbetsgrupp för ett ökat transatlantiskt samarbete i konkurrensfrågor.

Det ansågs att det, medan samarbetet mellan EU och Förenta staterna är mycket framgångsrikt vad gäller koncentrationsärenden, fortfarande fanns utrymme för förbättringar, särskilt med tanke på nuvarande fusionsvåg och den exponentiella ökningen av storskaliga gränsöverskridande transaktioner. På längre sikt kan arbetsgruppen också komma att undersöka andra konkurrensfrågor av gemensamt intresse.

Hittills har arbetsgruppen inriktat sig på den första frågan (åtgärder). Förra året (2000) fördes omfattande trepartsdiskussioner (kommissionen/det amerikanska justitiedepartementet/den federala handelskommissionen) som inbegrep ett möte och ett antal tele-/videokonferenser. Överläggningarna har ömsesidigt gynnat samtliga tre myndigheter och var särskilt användbara som en förberedelse inför kommissionens tillkännagivande om kontroll av företagskoncentrationer ([191]) som nyligen antogs. Under 2001 förväntas den gemensamma arbetsgruppen börja undersöka oligopol med dominerande ställning.

([190]) Bull. 3-1999, Konkurrens (18/43); 1999 års rapport (KOM(2000) 618 slutlig, s. 5).

([191]) Kommissionens tillkännagivande om de åtgärder som kan godtas enligt rådets förordning (EEG) nr 4064/89 och kommissionens förordning (EG) nr 447/98, EGT C 68, 2.3.2001, s. 3–11.

1.5 Aktiv hövlighet

Principen om aktiv hövlighet, som infördes genom artikel 5 i 1991 års avtal ([192]), åberopades för första (och den hittills enda) gången av det amerikanska justitiedepartementet under 1997. Justitiedepartementet begärde att kommissionen i enlighet med gemenskapens konkurrensregler skulle undersöka fyra europeiska flygbolags eventuella konkurrensbegränsande metoder (Air France, SAS, Lufthansa och Iberia) som äger eller är anslutna till det datoriserade bokningssystemet Amadeus (CRS) i Europa. Sabre, ett datoriserat bokningssystem som då ägdes av American Airlines, hade anfört klagomål till det amerikanska justitiedepartementet och lämnat påståenden om ägarbolagens, tillsammans med de flygbolag som var anslutna till Amadeus, utestängande metoder. Efter det amerikanska justitiedepartementets begäran inledde kommissionen en undersökning och utfärdade under 1999 ett meddelande om invändningar mot Air France, på grundval av en liten del av de ursprungliga påståendena. Granskningen avslutades med framgång i juli 2000 ([193]), efter att Air France samtyckt till att anta etiska regler som ger Sabre samma villkor som det delägda CRS Amadeus, tillika med andra liknande bolag. Sabre hade redan tidigare nått liknande överenskommelser med SAS och Lufthansa.

Innovativt samarbete av detta slag ger möjlighet till en vettig arbetsfördelning mellan organ som är lokaliserade i olika delar av världen. Framför allt gör aktiv hövlighet det möjligt för det organ som är bäst placerat att behandla ett eventuellt konkurrensproblem, i synnerhet när det gäller att hitta faktauppgifter eller att införa eventuella sanktioner.

1.6 Kontakter på hög nivå

Under 2000 togs ett stort antal bilaterala kontakter mellan kommissionen och de relevanta amerikanska myndigheterna. I juni gjorde kommissionsledamot Mario Monti ett första omfattande officiellt besök till Washington som kommissionsledamot för konkurrensfrågor. Han utnyttjade tillfället till att bland annat träffa viktiga personer i den amerikanska administrationen och kongressen. Det årliga bilaterala mötet mellan kommissionen/det amerikanska justitiedepartementet/den federala handelskommissionen hölls i Washington i juli. Under året hölls också möten mellan kommissionen och det amerikanska transportministeriet *(US Department of Transportation)* samt tillsynsmyndigheterna *US Federal Communications Commission* och *US Federal Maritime Commission* (som liksom alla amerikanska myndigheter har ett visst ansvar för konkurrensfrågor inom sina respektive sektorer).

1.7 Statistiska uppgifter

a) *Antal ärenden som anmälts av kommissionen och de amerikanska myndigheterna*

Under perioden 1 januari 2000–31 december 2000 anmälde kommissionen sammanlagt 104 ärenden. Dessa ärenden har delats upp i koncentrationsärenden och övriga ärenden och förtecknas i **bilaga 1.**

Kommissionen mottog sammanlagt 58 anmälningar från de amerikanska myndigheterna under samma period; 32 av dessa kom från det amerikanska justitiedepartementet och 26 från den federala handelskommissionen. Också dessa ärenden har delats upp i koncentrationsärenden och övriga ärenden och förtecknas i **bilaga 2.**

De flesta anmälningarna både från EU och Förenta staterna gällde koncentrationsärenden. Kommissionen anmälde 85 sådana ärenden och de amerikanska myndigheterna anmälde 49.

([192]) Begäran gjordes innan 1998 års avtal om aktiv hövlighet mellan EU och Förenta staterna ingicks.

([193]) Se kommissionens pressmeddelande IP/00/835, 25.7.2000.

Siffrorna anger antalet ärenden där minst en anmälan gjordes och inte det sammanlagda antalet enskilda anmälningar. Enligt artikel II i avtalet kan anmälningarna göras i olika skeden av förfarandet och därför kan samma ärende komma att anmälas flera gånger.

I *tabell 1* anges antalet ärenden som har anmälts enligt 1991 års avtal mellan EG och Förenta staterna under perioden 1 januari 2000–31 december 2000. I *tabell 2* anges antalet ärenden som har anmälts sedan den 23 september 1991.

Tabell 1

ANMÄLDA ÄRENDEN

År	**Antal anmälningar från EG**	**Antal anmälningar från Förenta staterna**			**Antal anmälningar av koncentrations-ärenden**	
		FTC	DoJ	Totalt	EG	USA
2000	104 [194]	26	32	58	85	49

Tabell 2

ANMÄLDA ÄRENDEN

År	**Antal anmälningar från EG**	**Antal anmälningar från Förenta staterna**			**Antal anmälningar av koncentrationsärenden**	
		FTC	DoJ	Totalt	EG	USA
1991	5	10	2	12	3	9
1992	26	20	20	20	11	31
1993	44	22	18	40	20	20
1994	29	16	19	35	18	20
1995	42	14	21	35	31	18
1996	48	20	18	38	35	27
1997	42	12	24	36	30	20
1998	52	22	24	46	43	39
1999	70	26	23	49	59	39
2000	104	26	32	58	85	49

b) *Anmälningar från kommissionen till medlemsstaterna*

I den skrivelse om tolkningen av avtalet som Europeiska gemenskaperna skickade till Förenta staterna liksom i det yttrande om öppenhet som kommissionen avgav inför rådet den 10 april 1995 anges att kommissionen, sedan den har underrättat de amerikanska myndigheterna, kommer att informera den medlemsstat eller de medlemsstater vars intressen påverkas om de anmälningar som de amerikanska konkurrensmyndigheterna skickar till kommissionen. När kommissionen får anmälningar från de amerikanska myndigheterna vidarebefordras dessa därför omedelbart till de berörda enheterna på GD Konkurrens och samtidigt skickas kopior till de medlemsstater vars intressen eventuellt påverkas. När

[194] Dessa anmälningar inkluderar ett antal ärenden där kommissionen begärt upplysningar från amerikanska företag.

GD Konkurrens skickar anmälningar till de amerikanska myndigheterna, skickas på samma sätt kopior till de medlemsstater vars intressen påverkas.

I de flesta fall underrättas medlemsstaterna dessutom direkt av de amerikanska myndigheterna enligt OECD:s rekommendation ([195]).Under den aktuella perioden anmäldes 45 ärenden till Förenade kungariket, 30 till Tyskland, 19 till Frankrike, tolv till Nederländerna respektive Sverige, sex till Spanien, fyra vardera till Belgien, Italien och Finland, tre till Irland och två ärenden vardera till Danmark, Luxemburg och Österrike.

1.8 Slutsats

Samarbetet i konkurrensfrågor mellan EU och Förenta staterna intensifierades ytterligare under 2000. Detta samarbete har varit mycket givande och intensivt i synnerhet i samband med behandlingen av gränsöverskridande koncentrationer. Det har bidragit till att föra EU och Förenta staterna närmare varandra i fråga om deras sätt att bedöma sannolikheten för att sådana transaktioner skall ge upphov till konkurrenshämmande effekter. Myndigheterna på båda sidor av Atlanten börjar alltmer förhålla sig på samma sätt också när det gäller att identifiera och genomföra korrigerande åtgärder och i fråga om övervakningen av att de korrigerande åtgärderna verkligen genomförs.

Myndigheterna i EU och Förenta staterna har dessutom ytterligare intensifierat sina kontakter under året, i syfte att undersöka andra konkurrensfrågor och framför allt för att bekämpa globala karteller. Kommissionen, det amerikanska justitiedepartementet och den federala handelskammaren fortsätter också att upprätthålla en dialog om allmän konkurrenspolitik och tillämpningsfrågor av allmänt intresse.

2. Kanada

2.1 Inledning

Samarbetsavtalet mellan EU och Kanada i konkurrensfrågor är utformat för att underlätta ett ökat samarbete mellan Europeiska gemenskaperna och Kanada när det gäller tillämpningen av deras respektive konkurrensregler. Avtalet undertecknades under toppmötet mellan EU och Kanada i Bonn den 17 juni 1999 och trädde omedelbart i kraft.

I *huvudsak* reglerar avtalet: i) ömsesidig underrättelse om ärenden som utreds av endera myndigheten och som kan påverka viktiga intressen för den andra parten, ii) möjligheten till samordning av de två myndigheternas rättstillämpning och ömsesidiga bistånd, iii) möjligheten för en part att begära att den andra parten vidtar åtgärder (aktiv hövlighet) och att en part beaktar den andra partens viktiga intressen under sin lagtillämpning (passiv hövlighet) samt iv) informationsutbyte mellan parterna, dock utan att påverka någon av parternas skyldigheter att hålla sådan information konfidentiell. I sak är avtalet mycket likt det som ingicks mellan EU och Förenta staterna 1991.

([195]) Omarbetad rekommendation från OECD-rådet om samarbete mellan medlemsländer avseende konkurrensbegränsande affärsmetoder som påverkar den internationella handeln, antagen den 27/28 juli 1995.

2.2 Anmälningar

a) *Antal ärenden som anmälts av kommissionen och av de kanadensiska myndigheterna*

Kommissionen anmälde fyra ärenden under perioden 17 juni 1999–december 1999 och nio ärenden under 2000. Kommissionen mottog anmälningar från det kanadensiska konkurrensverket *(Canadian Competition Bureau, CCB)* i tre ärenden under 1999 och tio under 2000.

Tendensen är att kommissionens anmälningar i koncentrationsärenden ökar snabbare än anmälningarna av andra kartellärenden. Detta återspeglar förfarandet i koncentrationsförordningen där kommissionen vid mottagandet av en anmälan offentliggör anmälan i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*. Man samarbetade framför allt inom följande sektorer: flygbolag, aluminium, integrerad elektronik, telenät, kabeltelevisionsbolag och transporter.

Många av de ärenden som anmäldes under den aktuella perioden håller fortfarande på att undersökas, särskilt de ärenden som omfattas av artiklarna 81 och 82 i EG-fördraget, och det är därför inte möjligt att diskutera dem i detalj eller att nämna dem med namn, utom i de fall de redan varit föremål för ett yttrande eller ett tillkännagivande från kommissionen.

Samtidigt har många av de koncentrationsärenden som anmälts och som var föremål för samarbete med stöd av avtalet nu avslutats på grund av de korta tidsfrister som tillämpas i koncentrationsförordningen ([196]) och därför kan dessa ärenden diskuteras i denna rapport.

Dessutom har den sekretess som omger de kanadensiska förfarandena och den sekretesskyldighet som åligger Europeiska gemenskaperna enligt artikel X i avtalet inneburit att även om kommissionen har slutfört sin undersökning och avslutat ärenden, har det varit nödvändigt att begränsa hänvisningarna till de specifika ärenden som fortfarande undersöks av de kanadensiska myndigheterna eller som i övrigt omfattas av sekretess.

b) *Kommissionens anmälningar till medlemsstaterna och tredje land*

En kopia av samtliga anmälningar som tas emot av det kanadensiska konkurrensverket skickas till den medlemsstat eller de medlemsstater vars intressen kan påverkas, och samtidigt översänds de till de behöriga enheterna vid GD Konkurrens. På samma sätt skickas kopior till den medlemsstat eller de medlemsstater vars intressen påverkas, när GD Konkurrens gör anmälningar till det kanadensiska konkurrensverket. Under den aktuella perioden anmäldes sex ärenden till Tyskland, fem till Frankrike, tre till Förenta staterna, två vardera till Danmark och Förenade kungariket och ett ärende vardera till Belgien, Nederländerna och Schweiz.

2.3 Samarbete

Erfarenheterna av samarbetet med vår kanadensiska motpart har varit mycket positiva. Samarbetets art är beroende av det individuella ärendet och kan till exempel gälla enkla förfrågningar om tidtabellen för förfaranden eller samordningen av föreslagna korrigerande åtgärder.

([196]) Rådets förordning (EEG) nr 4064/89 av den 21 december 1989 om kontroll av företagskoncentrationer, EGT L 395, 30.12.1989, s. 1, enligt rättelsen i EGT L 257, 21.9.1990, s. 13 och ändrad genom rådets förordning (EG) nr 1310/97 av den 30 juni 1997.

Det dagliga samarbetet mellan GD Konkurrens och det kanadensiska konkurrensverket fungerar ganska smidigt. Samarbetet liknar det som bedrivs enligt samarbetsavtalet mellan EG och Förenta staterna, men i mindre skala. Regelbundna kontakter tas i samband med granskningar av koncentrationer och den kanadensiska sidan har deltagit i ett flertal muntliga hearingar. Det kommer att upprepas när det blir aktuellt för EG att följa förfaranden i Kanada. Det är värt att nämna att trilaterala telekonferenser/möten (EG/Förenta staterna/Kanada) ägt rum i koncentrationsärendena *Dow Chemical/Union Carbide* och *Alcoa/Reynolds*.

2.4 Några ärenden

Den första anmälan som mottogs från Kanada under 2000 omfattade *Dow Chemicals* föreslagna förvärv av *Union Carbide Corporation* som redan höll på att undersökas i samarbete med de amerikanska myndigheterna. Alla övriga anmälningar som mottogs under 2000 rörde undersökningar av karteller.

Särskild uppmärksamhet bör ges vårt nära samarbete med de kanadensiska myndigheterna i ärendet *Vivendi/Canal+/Seagram*. Efter att ha genomfört en marknadsundersökning fann kommissionen att tre marknader skulle komma att påverkas av sammanslagningen, nämligen betal-tv, den alleuropeiska tillväxtmarknaden för portaler och tillväxtmarknaden för direktdistribution av musik. Sammanslagningen godkändes slutligen efter *Vivendis* åtagande att avyttra sitt aktieinnehav i den brittiska betal-tv-kanalen *BSkyB* och att ge rivaliserande betal-tv-operatörer tillgång till *Universals* filmer.

2.5 Slutsats

Avtalet har lett till mycket närmare förbindelser mellan kommissionen och det kanadensiska konkurrensverket samt till större förståelse för varandras konkurrenspolitik. Ett allt större antal ärenden undersöks av båda konkurrensmyndigheterna och följaktligen finns det både ett stigande erkännande av betydelsen av att undvika motstridiga beslut och av att samordna tillämpningen av konkurrensreglerna i den omfattning det ömsesidigt kan anses gynna båda parter.

BILAGA 1

EUROPEISKA KOMMISSIONENS ANMÄLNINGAR TILL DE AMERIKANSKA MYNDIGHETERNA 1.1.2000–31.12.2000

Koncentrationsärenden

01	Ärende nr COMP/M.1786	General Electric Company/Thomson-CSF
02	Ärende nr COMP/M.1782	American Home Products/Warner-Lambert
03	Ärende nr COMP/JV 30	BVI Television (Europe) Inc./SPE Euromovies Investments Inc./Europe Movieco Partners)
04	Ärende nr COMP/M.1794	Deutsche Post/Air Express International
05	Ärende nr COMP/M.1801	Neusiedler/American Israeli Paper Mills
06	Ärende nr COMP/M.1741	MCI WorldCom/Sprint Corporation
07	Ärende nr COMP/JV38	KPN/Bellsouth/E-Plus
08	Ärende nr COMP/M.1796	Bayer/Lyondell
09	Ärende nr COMP/M.1847	General Motors/Saab Automobile
10	Ärende nr COMP/M.1849	Solectron/Ericsson
11	Ärende nr COMP/M.1841	Celestica/IBM
12	Ärende nr COMP/M.1854	Emerson Electric/Ericsson Energy Systems
13	Ärende nr COMP/M.1835	Monsanto/Pharmacia & Upjohn
14	Ärende nr COMP/M.1880	3M/Quante
15	Ärende nr COMP/M.1856	Citigroup/Schroders
16	Ärende nr COMP/M.1745	Lagardère SCA, DaimlerChrysler AG, the French State/SEPI/EADS
17	Ärende nr COMP/M.1876	Kohlberg Kravis Roberts/Zumtobel/Wassall
18	Ärende nr COMP/M.1871	Arrow Electronics/Tekelec
19	Ärende nr COMP/M.1882	Pirelli/BICC General
20	Ärende nr COMP/M.1892	Sara Lee/Courtaulds
21	Ärende nr COMP/M.1914	TXU/Hydro Electrica
22	Ärende nr COMP/M.1920	Nabisco/United Biscuits
23	Ärende nr COMP/M.1878	Pfizer/Warner-Lambert
24	Ärende nr COMP/M.1956	Ford/Autonova
25	Ärende nr COMP/M.1891	BP Amoco/Castrol
26	Ärende nr COMP/M.1901	Cap Gemini/Ernst & Young
27	Ärende nr COMP/M.1919	Alcoa/Cordant

28	Ärende nr COMP/JV.46	Blackstone/CDPQ – Kabel Nordrhein-Westfalen
29	Ärende nr COMP/M.1879	Boeing/Hughes
30	Ärende nr COMP/M.1946	Bellsouth/SBC
31	Ärende nr COMP/M.1948	Techpack International/Valois
32	Ärende nr COMP/M.1959	Meritor/Arvin
33	Ärende nr COMP/M.1845	AOL/Time Warner
34	Ärende nr COMP/M.1968	Solectron/Nortel
35	Ärende nr COMP/M.1970	Johnson & Johnson/Mercury Asset Management/Agora Healthcare Services
36	Ärende nr COMP/M.1852	Time Warner/EMI
37	Ärende nr COMP/M.1932	BASF/American Cyanamid
38	Ärende nr COMP/M.2004	Investcorp/Chase Capital Investments/Gerresheimer Glass
39	Ärende nr COMP/M.1966	Phillips/Chevron
40	Ärende nr COMP/M.2003	Carlyle/Gruppo Riello
41	Ärende nr COMP/M.1998	Ford/Landrover
42	Ärende nr COMP/M.1939	Rexam (PLM)/American National Can
43	Ärende nr COMP/M.2026	Clear Channel Communications/SFX Entertainment
44	Ärende nr COMP/M.1949	Enron/MG
45	Ärende nr COMP/M.2026	Western Power Distribution/Hyder
46	Ärende nr COMP/M.1933	Citigroup/Flender
47	Ärende nr COMP/JV.47	Lagardère/Canal+/Liberty Media
48	Ärende nr COMP/M.1982	Telia/Oracle/Drutt
49	Ärende nr COMP/M.2025	GE Capital/BTPS/MEPC
50	Ärende nr COMP/M.1969	UTC/Honeywell/i2/MyAircraft.com
51	Ärende nr COMP/M.1926	Telefónica/Tyco
52	Ärende nr COMP/M.2053	Telenor/BellSouth/Sonofon
53	Ärende nr COMP/M.2000	WPP/Young & Rubicam
54	Ärende nr COMP/M.2075	Newhouse/Jupiter/Scudder/M&G
55	Ärende nr COMP/M.2077	Clayton, Dubilier & Rice/Alcatel
56	Ärende nr COMP/M.1990	Unilever/Bestfoods
57	Ärende nr COMP/M.2074	Tyco/Mallinkrodt
58	Ärende nr COMP/JV.50	Callahan Invest/Kabel Baden-Württemberg
59	Ärende nr COMP/M.2128	ABB Lummus/Engelhard/Equistar/Novolen
60	Ärende nr COMP/M.2133	Hicks/Bear Stearns/Johns Manville

61	Ärende nr COMP/M.2104	Messer/Carlyle/Eutectic & Castolin
62	Ärende nr COMP/M.2147	VNU/Hearst/Stratosfera
63	Ärende nr COMP/M.2135	4Front/NCR
64	Ärende nr COMP/M.2127	DaimlerChrysler/Detroit Diesel
65	Ärende nr COMP/M.2158	Crédit Suisse Group/Donaldson, Lufkin & Jenrette
66	Ärende nr COMP/M.2137	SLDE/NTL/MSCP/NOOS
67	Ärende nr COMP/M.2101	General Mills/Pillsbury/Diageo
68	Ärende nr COMP/M.2134	Avnet/Veba Electronics
69	Ärende nr COMP/M.2041	United Airlines/US Airways
70	Ärende nr COMP/M.2111	Alcoa Inc/British Aluminium Ltd
71	Ärende nr COMP/M.2145	Apollo Group/Shell Resin Business
72	Ärende nr COMP/M.2167	Citigroup/Associates First Capital Group
73	Ärende nr COMP/M.2196	Enron/Bergmann/Hutzler
74	Ärende nr COMP/M.2175	DOW Chemical/Gurit-Essex
75	Ärende nr COMP/M.2192	SmithKline Beecham/Block Drug
76	Ärende nr COMP/M.2230	Sanmina/Siemens/Inboard/Leiterplattentechnologie
77	Ärende nr COMP/M.2041	United Airlines/US Air
78	Ärende nr COMP/M.2251	AOL/Banco Santander
79	Ärende nr COMP/M.2199	Quantum/Maxtor
80	Ärende nr COMP/M.2213	DuPont/Sabanci Holdings/JV
81	Ärende nr COMP/M.2248	CVC/Advent/Carlyle/Lafarge
82	Ärende nr COMP/M.2238	Solectron/Natsteel Electronics
83	Ärende nr COMP/M.2252	Kuoni/TRX/e-TRX/TRX Central Europe/JV
84	Ärende nr COMP/M.2259	Terra Amadeus/1Travel.com
85	Ärende nr COMP/M.2265	Ricoh/Lanier Worldwide

Andra ärenden ([197])

01	Ärende nr 37.241	Boeing/Airbus
02	Ärende nr 36.824	
03	Ärende nr 37.792	PO/Microsoft (Windows 2000)
04	Ärende nr 37.747	Stohaas JV
05	Begäran om upplysningar	
06	Ärende nr 37.889	Fiat/General Motors Corp
07	Ärende nr 37.866	DB UK Holding Ltd/UBS AG/Goldman Sachs Vol-Holdings LLC/Citibank Investments Ltd
08	Ärende nr 36.212	Självkopierande papper
09	Begäran om upplysningar	
10	Ärende nr 37.949	Borealis/DuPont de Nemours
11	Ärende nr 37.920	3G Patent Platform
12	Ärende nr 36.213	GEAE + P&W
13	Ärende nr 36.566	Estée Lauder
14	Begäran om upplysningar	
15	Ärende nr 36.816–37.055	Intercontinental Marketing Services Health
16	Ärende nr 37.983	American Airlines/Swissair/Sabena
17	Ärende nr 37.774	Innogenetics/Chiron-Ortho Diagnostics
18	Begäran om upplysningar	
19	Ärende	Buy.com US

([197]) På grund av sekretesskyldigheten eller för att skydda de pågående ärendenas konfidentialitet, namnges bara de undersökningar eller ärenden som offentliggjorts.

BILAGA 2

DE AMERIKANSKA MYNDIGHETERNAS ANMÄLNINGAR TILL EUROPEISKA KOMMISSIONEN 1.1.2000–31.12.2000

Koncentrationsärenden ([198])

01 Carnival Corp/NCL Holding ASA

02 Chemdal Corp & Chemdal Asia/BASF

03 Transportacion Maritima Mexicana/Stolt-Nielsen Transportation Group (JV)

04 American Home Products Corp/Warner-Lambert Co

05 Deere/Metso & Timberjack & Marsta

06 Dairy Farmers/SODIAAL North America Corp

07 Valmet Corp & Groupe Laperriere and Verreault Inc/Beloit Corp

08 Time Warner Inc/EMI Group plc

09 Alcoa Inc/Reynolds Metals Co

10 Novartis AG/AstraZeneca plc

11 Boeing Co/Hughes Electronics Corp

12 PE Corp/Third Wave Technologies Inc

13 Lafarge SA/Blue Circle Industries plc

14 Carson Inc/L'Oreal

15 Glaxo Wellcome/SmithKline Beecham

16 Warner Lambert/Pfizer Inc

17 Newbridge Networks Corp/Alcatel

18 Lernout & Hauspie Speech products nv/Dragon Systems Inc

19 Charter plc/Lincoln Electric Holdings Inc

20 National Tobacco Co/Swedish Match

21 Williams plc/Assa Abloy AB

22 AOL/America on Line Inc

23 Lockheed Martin Corp/BAE Systems plc

24 Schlumberger Ltd/Baker Hughes Inc

25 Covisint/General Motors/Ford Motor/Daimler Chrysler/Nissan Motor/Renault/Oracle/Commerce One (JV)

([198]) På grund av sekretesskyldigheten eller för att skydda de pågående ärendenas konfidentialitet, namnges bara de undersökningar eller ärenden som offentliggjorts.

26 Wesley Jessen VisionCare Inc/Novartis

27 CRH plc & Hanson plc/Pioneer Roofing Tile Inc (JV)

28 BASF/Shell Petroleum NV (JV)

29 Hannaford Bros Supermarkets Co/Food Lion Inc

30 Svedala Industri AB/Metso Oyj

31 Voicestream Wireless Corp/Deutsche Telekom

32 Renault/Aktiebolaget Volvo

33 Delta Air Lines/Air France

34 Atecs Mannesmann AG/Siemens AG & Robert Bosch GmbH

35 Mallinckrodt Inc/Tyco International Ltd

36 BAE Systems plc/Lockheed Martin Corp

37 Svedala Industri AB/Metso Oyj

38 British Aviation Insurance Group Ltd. (BAIG)/Associated Aviation Underwriters

39 Pillsbury Co/Diageo plc/General Mills Inc

40 Svedala Industri AB/Metso Oyj

41 Lesaffre/Red Star Yeast & Products Division of Universal Foods Corp

42 ASM Lithography NV/Silicon Valley Group Inc

43 Egide SA/Industrial Growth Partners/Electronic Protection Products

44 Quantum Corp/Maxtor Corp

45 Reed Elsevier Inc/Harcourt General Inc

46 Elektroniska valutamarknader (JV)

47 Krupp Werner & Pfleiderer/Georg Fisher & Westdeutsche Landesbank Girozentral

48 Pitt-des-Moines/Chicago Bridge & Iron Co

49 Harcourt/Thomson Corp

Andra ärenden ([199])

01 Dywidag-Systems International USA Inc

02 Smith International/Schlumberger Ltd

03 Charge Carbone of America Industries Corp

04 —

05 Internationella vitaminkarteller

06 —

07 Sotheby's Holdings Inc

08 —

09 —

([199]) På grund av sekretesskyldigheten eller för att skydda de pågående ärendenas konfidentialitet, namnges bara de undersökningar eller ärenden som offentliggjorts.

BILAGA 3

EUROPEISKA KOMMISSIONENS ANMÄLNINGAR TILL DE KANADENSISKA MYNDIGHETERNA 1.1.2000–31.12.2000

01	Ärende nr COMP/M.1841	Celestica/IBM
02	Ärende nr COMP/JV.46	Callahan Invest/Kabel Nordrhein-Westfalen
03	Ärende nr COMP/M.1908	Alcatel/Newbridge Networks
04	Ärende nr COMP/M.1968	Solectron/Nortel
05	Ärende nr COMP/M.2050	Vivendi/Canal+/Seagram
06	Ärende nr COMP/M.2050	Vivendi/Canal+/Seagram (ny anmälan)
07	Ärende nr COMP/M.2139	Bombardier/Adtranz
08	Ärende nr COMP/M.2217	Celectica/NEC Technologies UK
09	Ärende nr COMP/JV.50	Callahan Invest/Kabel Baden-Württemberg

BILAGA 4

DE KANADENSISKA MYNDIGHETERNAS ANMÄLNINGAR TILL EUROPEISKA KOMMISSIONEN 1.1.2000–31.12.2000

Eftersom de tio anmälda ärendena ännu inte är avslutade och undersöks konfidentiellt i enlighet med den kanadensiska konkurrenslagen kan de inte uttryckligen omnämnas.

V — TILLÄMPNINGEN AV KONKURRENSREGLERNA I MEDLEMSSTATERNA

Detta kapitel bygger på bidrag från medlemsstaternas konkurrensmyndigheter. Mer detaljerad information om dessa myndigheters verksamhet återfinns i de nationella rapporter som utarbetas av de flesta av dem.

A — Utveckling på lagstiftningsområdet

Belgien

Ett utkast till ett kungligt beslut om ändring av artikel 53 i lagen om skyddande av konkurrensen håller på att utarbetas.

Artikel 53, i dess nuvarande lydelse, ger konkurrensrådet de befogenheter som behövs för att tillämpa artiklarna 81 och 82 i EG-fördraget. Hittills har kommissionen haft ensam behörighet att tillämpa artikel 81.3 i EG-fördraget.

Syftet med det ovannämnda utkastet är att ändra bestämmelserna i artikel 53 för att konkurrensrådet skall kunna utöva de nya befogenheter som det beviljats genom kommissionens förordning (EG) nr 2790/1999 av den 22 december 1999 om tillämpningen av artikel 81.3 i fördraget på grupper av vertikala avtal och samordnade förfaranden. Enligt artikel 7 får den behöriga myndigheten i en medlemsstat, på samma sätt som kommissionen, förklara att förordningen inte skall tillämpas, under vissa förutsättningar. Med hänsyn till att denna nya behörighet inte enbart härrör från artikel 81.1 och artikel 82, men också från artikel 81.3, är en ändring av artikel 53 i den ifrågavarande lagen nödvändig.

Danmark

En ändring av den danska konkurrenslagen (lag nr 384 av den 10 juni 1997) trädde i kraft den 1 oktober 2000. Ändringen gjordes genom lag nr 416 av den 31 maj 2000 (se *lovbekendtgørelse* nr 687 av den 12 juli 2000).

Konkurrensrådet som, tillsammans med konkurrensstyrelsen, ansvarar för tillämpningen av konkurrenslagen, har tilldelats flera nya befogenhetsområden som anges närmare nedan.

Direkt tillämpning av EU:s konkurrensregler

Den viktigaste ändringen vad gäller EU:s konkurrensregler är att konkurrensrådet numera direkt kan tillämpa bestämmelserna i artiklarna 81.1 och 82 i fördraget.

Koncentrationskontroll

Det finns bestämmelser om införande av kontroll av företagskoncentrationer i Danmark. Det tröskelvärde för omsättning som skall tillämpas vid kontrollen har fastställts till 3,8 miljarder danska kronor. Tröskelvärdet för koncentrationer av mindre betydelse har fastställts till 300 miljoner danska kronor. En företagskoncentration kommer att omfattas av den danska lagstiftningen om koncentrationskontroll, om

— de berörda företagen tillsammans har en sammanlagd årlig omsättning i Danmark på minst 3,8 miljarder danska kronor och minst två av de berörda företagen var för sig har en sammanlagd årlig omsättning på minst 300 miljoner danska kronor, eller

— den sammanlagda årliga omsättningen i Danmark för minst ett av de berörda företagen är minst 3,8 miljarder danska kronor och den sammanlagda årliga globala omsättningen för minst ett av de berörda företagen är minst 3,8 miljarder danska kronor.

Vid planerade koncentrationer som inte orsakar några problem har företagen möjlighet att få ett förhandsgodkännande som offentliggörs först när koncentrationen har ägt rum.

Stöd som snedvrider konkurrensen

En nyhet är att konkurrensrådet kan utfärda ett föreläggande om att konkurrenssnedvridande stöd till viss verksamhet från offentliga medel skall upphöra eller återbetalas. Ett föreläggande om upphörande eller återbetalning kan utfärdas när det gäller stöd 1) som direkt eller indirekt har till syfte eller verkan att snedvrida konkurrensen och 2) som inte är tillåtet enligt den gällande lagstiftningen. Stöden till företag kan samtidigt vara direkta eller indirekta och de kan beviljas eller vara avsedda för privata företag, allmännyttiga företag *(selvejende institutioner)* samt offentliga företag eller institutioner.

De myndigheter som beviljar stödet och de företag som mottar det kan begära ett formellt tillkännagivande om att konkurrensrådet inte anser att stödet snedvrider konkurrensen. Frågan om stödets laglighet åligger den behöriga ministern eller tillsynsmyndigheten, om inget annat föreskrivs i andra bestämmelser.

Konkurrensrådets behörighet när det gäller förelägganden omfattar inte stöd som omfattas av reglerna om statligt stöd i EG-fördraget, eftersom kommissionen har ensam behörighet på detta område.

Det första missbruket av en dominerande ställning kan medföra straff

De företag som överträder förbudsbestämmelserna straffas med böter, på samma sätt som i EU. I Danmark rör det sig dock om viten. Ändringen av konkurrenslagen gör det möjligt att från och med den 1 juli 2002 bötfälla företag som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet överträder förbudet mot missbruk av en dominerande ställning. De företag som överträder detta förbud under perioden 1.10.2000–30.6.2002 kan straffas med böter endast om de redan varit föremål för ett föreläggande med anledning av ett liknande missbruk av en dominerande ställning.

Bötesnivåerna kommer att stämma överens med dansk rättspraxis när det gäller överträdelser av bolagslagstiftningen. Det betyder bland annat att hänsyn kommer att tas till den ekonomiska nytta som uppnåtts eller eftersträvats i den mån den kan beräknas, samt överträdelsens allvar och varaktighet.

En annan nyhet som lagändringen medför är att företag kommer att kunna få ett bindande förhandsutlåtande om huruvida de har en dominerande ställning eller inte.

Konkurrensrådet

Konkurrensrådets medlemsantal och sammansättning är oförändrade. Däremot har företagens rätt till försvar utvidgats i det avseendet att de i fortsättningen kommer att få tillgång till hela utkastet till beslut, inbegripet den rättsliga bedömningen, och inte endast faktadelen. Dessutom kommer företagen att ha rätt att delta i konkurrensrådets möten och i korthet framföra sina synpunkter på hur ärendet bör avgöras.

Utbyte av konfidentiella upplysningar

Slutligen har konkurrensrådet getts möjlighet att utbyta konfidentiella upplysningar med konkurrensmyndigheterna i andra länder, på det uttryckliga villkoret att utbytet sker ömsesidigt.

Tyskland

Den tyska konkurrenslagstiftningen (Gesetz gegen Wettbewerbsbeschränkungen – GWB) ändrades inte år 2000.

Grekland

Under år 2000 gjordes ett antal ändringar i lagstiftningen på konkurrensområdet (lag nr 703/1977 om kontrollen av monopol och oligopol och om skydd för fri konkurrens). Ändringarna trädde i kraft den 3 augusti 2000, när lag nr 2837/2000 antogs. Syftet med ändringarna var dubbelt: för det första gällde det att på ett effektivt sätt genomföra konkurrenslagen och för det andra att stärka det grekiska konkurrensverkets institutionella roll och garantera dess självständighet.

För att nå detta mål ströks bestämmelserna om ett anmälningsförfarande i efterhand av **företagskoncentrationer,** medan de tröskelvärden som utlöser förhandsanmälan av företagskoncentrationer har strukits. Därför omfattas en föreslagen koncentration av förfarandet med förhandsanmälan av koncentration i följande fall:

i) Om marknadsandelen för de varor eller tjänster som omfattas av koncentrationen på den nationella marknaden eller, med beaktande av de ifrågavarande varornas eller tjänsternas särskilda kännetecken, på en betydande del av denna marknad uppgår till minst 35 % av den totala omsättningen för de varor eller tjänster som anses identiska med avseende på sina kännetecken, sitt pris och sin användning, eller

ii) om de berörda företagens totala samlade omsättning på den nationella marknaden uppgår till ett belopp som i drakmer motsvarar minst 150 miljoner euro och att minst två av företagens totala individuella omsättning på nationell nivå är större än ett belopp som i drakmer motsvarar 15 miljoner euro.

Avskaffandet av tröskelvärdena var avsett att rätta till en situation som uppstod 1995 när man införde bestämmelser om kontroll av företagskoncentrationer där det föreskrevs mycket låga tröskelvärden för omsättning för att kräva förhands- eller efterhandsanmälningar av företagskoncentrationer. Den anhopade arbetsmängden har blockerat det grekiska konkurrensverket och hindrat det från att effektivt behandla viktiga avtal om horisontella och vertikala begränsningar och missbruk av dominerande ställning.

Av samma skäl slopades bestämmelsen om missbruk av ekonomiskt beroende, eftersom de flesta ärenden som undersökts dittills var mer av civil än kommersiell art.

Dessutom föreskrivs det i den nya lagen, med gemenskapens kontroll av företagskoncentrationer som förebild, att bildandet av ett gemensamt företag som varaktigt fullgör en självständig ekonomisk enhets samtliga funktioner är en företagskoncentration. Om bildandet av ett gemensamt företag orsakar en samordning av konkurrensbeteendet, kommer denna samordning att bedömas enligt artikel 1 i lag nr 703/1977.

På området för **karteller** har man ändrat den tidsfrist på trettio (30) dagar inom vilken avtalen skall anmälas för att kunna beviljas ett individuellt undantag. Bestämmelsen gäller därför varken

— avtal eller samordnade förfaranden som ingåtts mellan två eller fler än två företag av vilka vart och ett, inom ramen för avtalet, är verksamma på olika nivåer inom produktions- eller distributionskedjan, och som gäller på vilka villkor parterna får köpa, sälja eller återförsälja varor eller tjänster, eller

— om endast två företag är parter i avtalen och avtalen endast är avsedda att ålägga innehavaren eller användaren av industriell äganderätt, särskilt patent, nyttighetsmodeller, mönster och mallar eller märken, eller den som enligt ett avtal har rätt till överlåtelse eller upplåtelse av rätten att använda tillverkningsmetoder eller kunnande som gäller användningen och tillämpningen av industriell teknik, begränsningar av utövandet av dessa rättigheter.

Eftersom det andra syftet med lagändringen är att **stärka den grekiska konkurrensmyndighetens** institutionella roll och garantera dess självständighet, innehåller den en bestämmelse om att konkurrensmyndigheten skall ha en oberoende finansieringskälla. En skatt på 0,001 % kommer att tas ut på nybildade bolags kapital eller på ökningar av detta kapital. Dessutom har konkurrensmyndighetens befogenheter utökats, vilket ger den möjlighet att avge yttranden på eget initiativ. Ordföranden utses i samråd med parlamentet, vilket ger denne större legitimitet och självständighet i förhållande till regeringen. Det största möjliga antalet ledamöter har fördubblats (från 40 till 80). En bestämmelse om samarbetet mellan konkurrensmyndigheten och andra tillsynsorgan har införts.

Spanien

Två viktiga nyheter bör uppmärksammas när det gäller konkurrenslagstiftningen: ikraftträdandet av lag nr 52/1999 av den 29 december 1999 om ändring av lagen om skydd för konkurrensen, och antagandet av det kungliga dekretet 6/2000 av den 23 juni 2000 om brådskande åtgärder för att stärka konkurrensen på marknaderna för varor och tjänster.

A. Ikraftträdande av lag nr 52/1999 av den 28 december (Bolletin Official Español, 29.12.1999) om ändring av lag nr 16/1989 av den 17 juli om skydd för konkurrensen (Ley de Defensa de la Competencia)

I slutet av 1999 antogs lag nr 52/1999, som trädde i kraft den 22 mars 2000. Följande ändringar bör nämnas:

— Lagen om skydd för konkurrensen får *en större branschövergripande täckning* som omfattar hela näringslivet, och det preciseras att de organ som ansvarar för konkurrensskyddet ensamma bär ansvaret för att tillämpa lagen. De sektoriella regleringsmyndigheternas roll anges särskilt.

— Konkurrensdomstolen ges behörighet att inleda undersökningar av *statligt stöd* på eget initiativ.

— *Undantag får göras från förbudet i artikel 1* (konkurrensbegränsande avtal) *endast i sådana fall* där en bestämmelse i lagform uttryckligen tillåter eller föreskriver en begränsning.

— I lagen definieras och klassificeras *missbruk av ekonomiskt beroende* inom ramen för artikel 6 (missbruk av dominerande ställning).

— Det föreskrivs en möjlighet *att avsluta inledda förfaranden genom avtal.*

— En möjlighet införs att uppbära en avgift för *analys och undersökning av företagskoncentrationer.*

B. Det kungliga dekretet 6/2000 av den 23 juni om brådskande åtgärder för att stärka konkurrensen på marknaderna för varor och tjänster

Syftet med de nya konkurrensmekanismer som infördes genom det kungliga dekretet 6/2000 är att stärka kontrollen av företagskoncentrationer som åtgärd för att klara de allt talrikare och mer omfattande transaktionerna, samtidigt som man ser till att de förfaranden som inletts verkställs effektivt och med respekt för principen om processekonomi, snabbhet och skyddet för de berörda företagens och enskilda individernas rättigheter.

Det är också därför som de bestämmelser i lag nr 16/1989 om skydd för konkurrensen som gäller ekonomiska koncentrationer delvis har ändrats och en bestämmelse införts om att *en transaktion inte får genomföras* förrän den godkänts, vilket gjort det möjligt att komplettera bestämmelsen om obligatorisk anmälan som infördes genom det kungliga dekretet nr 6/1999. I artikel 15 i lag nr 16/1989 i dess nya lydelse föreskrivs det numera att en koncentration inte får slutföras efter det att den anmälts förrän den behöriga myndigheten har gett grönt ljus eller krävt att särskilda villkor uppfylls. Ekonomiministern kommer dock, på förslag av det spanska konkurrensverket och på begäran av det anmälande företaget, att kunna låta transaktionen fortsätta, genom ett beslut där granskningen av ärendet hänskjuts till konkurrensdomstolen.

Jämsides med detta och för att undvika att den period under vilken transaktionen uppskjuts blir alltför lång *har handläggningstiderna förkortats avsevärt,* såväl när det gäller den tidsfrist inom vilken konkurrensdomstolen skall avge yttrande om transaktionen (från tre till två månader) som när det gäller det slutliga beslut som fattas av regeringen (den längsta tidsfristen har förkortats till en månad jämfört med tre månader enligt den tidigare lagstiftningen). Den längsta sammanlagda tidsfristen för att granska ett ärende är fyra månader, vilket gör den till en av de kortaste inom EU.

För att garantera ett effektivt förfarande har formerna för det spanska konkurrensverkets inledande av förfarandet klargjorts och det föreskrivs att en avgift för analys och undersökning av företagskoncentrationer skall uppbäras när företagen översänder sin anmälan. På det sättet undviker man risken för att handläggningen av ett ärende stoppas upp på grund av att avgiften inte har betalats.

Slutligen, även om det inte är fråga om en ändring av konkurrensreglerna i egentlig bemärkelse, understryks det att artikel 36 i det kungliga dekretet 6/2000 har *begränsat utövandet av de rättigheter som är förknippade med andelar som innehas av fysiska personer eller juridiska personer som deltar i beslutande organ i mer än en stor aktör inom sektorerna för el, olja och gas samt telefoni (fast och mobil).* Syftet är att undvika att företagen samordnar sitt beteende på vissa marknader som håller på att avregleras, eftersom en sådan samordning underlättas av förekomsten av gemensamma aktieägare.

Frankrike

Regeringen har utarbetat ett lagförslag om ekonomisk lagstiftning, som innehåller bestämmelser som skall göra tillämpningen av konkurrenslagen effektivare, särskilt för att effektivare kunna bekämpa konkurrensbegränsande förfaranden och införa en mer systematisk och transparent kontroll av företagskoncentrationer.

Irland

Ingen ny lagstiftning tillkom i Irland under perioden 1 januari–31 december 2000.

Competition & Mergers Review Group, som utsetts av regeringen, publicerade i mars sin slutrapport om framtiden för irländsk konkurrenspolitik. Ministern för företag, handel och sysselsättning håller på att utarbeta förslag till lagstiftning utifrån den rapporten och väntas offentliggöra dem under 2001. Rapporten kan fås från ”Government Publications Sales Office, Dublin 2”.

Luxemburg

Ekonomiministern håller på att slutföra lagförslaget angående en total omarbetning av lagen av den 17 juni 1970 om begränsande handelsmetoder. Genom moderniseringen av den luxemburgska konkurrenslagstiftningen bör den nya konkurrensmyndigheten kunna tillämpa gemenskapens konkurrensrätt och hänsyn kommer att tas till den decentralisering som återspeglas i förslaget till rådets förordning om genomförande av konkurrensreglerna i artiklarna 81 och 82 i fördraget och om ändring av förordningarna (EEG) nr 1917/68, 2988/74, 4056/86 och 3975/87. Förslaget till förordning förutsätter omfattande ändringar i den luxemburgska lagstiftningen, vilket förklarar varför den planerade reformen har drabbats av vissa förseningar.

Nederländerna

Finansiella tjänster samt försäkringar

Undantaget avseende kontrollen av företagskoncentrationer inom sektorn för finansiella tjänster samt försäkringar avskaffades den 1 januari 2000. Sedan dess har företagskoncentrationer som endast omfattat kreditinstitut, finansinstitut eller försäkringsbolag också omfattats av den koncentrationskontroll som införts genom konkurrenslagen om de uppfyller villkoren för omsättning och inte är föremål för kommissionens koncentrationskontroll. Dessutom har Nederlandsche bank, den nederländska konkurrensmyndigheten och försäkringsbolagsföreningen (i samarbete med ekonomi- och finansministerierna) avfattat ett protokoll om bedömningen av företagskoncentrationer inom den finansiella sektorn i brådskande fall.

Energisektorn

Gaslagen trädde i kraft den 10 augusti 2000. Denna lag genomförs tillsammans av DTe (den myndighet som ansvarar för genomförande och tillsyn inom energisektorn) och konkurrensmyndigheten. DTe utövar främst verkställighets- och tillsynsfunktioner enligt gaslagen, medan konkurrensmyndigheten ansvarar för att bilägga tvister som kan uppstå i samband med förhandlingar om tillträde till nätverk och höjning av avgifter och skärpning av villkor som fastställts av DTe.

Österrike

Den 1 januari 2000 trädde den senaste lagen om ändring av kartellagstiftningen i kraft. Den skall ses som ett led i omarbetningen av konkurrensreglerna på det sätt som förklaras i motiveringen till regeringens proposition.

På området för karteller har samordnade förfaranden behandlats mildare än avtal genom att de generellt omfattades av missbruksprincipen, medan avtal omfattades av principen endast om konkurrensbegränsningen helt enkelt var en följd av avtalet. Genom lagändringen likställs samordnade förfaranden med avtal, så att avsiktliga konkurrensbegränsningar inte får genomföras förrän de har godkänts av kartelldomstolen.

Den abstrakta definitionen av ett företag med en dominerande ställning har reducerats till tre avgörande faktorer, dvs. ett företag, antingen i utbuds- eller efterfrågeledet, har en dominerande ställning om

— företaget är utsatt för obefintlig eller obetydlig konkurrens eller,

— har en dominerande ställning på marknaden jämfört med andra konkurrenter eller,

— har en dominerande ställning på marknaden jämfört med sina kunder eller leverantörer.

Det finns dessutom en presumtion, som skall motbevisas av det ifrågavarande företaget, om förekomsten av en dominerande ställning på marknaden, om ett företag, antingen i utbuds- eller efterfrågeledet, på hela den inhemska marknaden eller en annan marknad som är avgörande på lokal nivå

— har en marknadsandel på minst 30 %,

— har en marknadsandel på mer än 5 % och är utsatt för konkurrens från högst två andra företag,

— har en marknadsandel på mer än 5 % och är ett av de fyra största företag som tillsammans har minst 80 % av den berörda marknaden.

Omotiverad försäljning till ett pris som underskrider kostnaderna har fogats till uppräkningen över olika sätt att missbruka en dominerande ställning för att skydda små och medelstora företag mot underprissättning. Också i detta fall är bevisbördan omkastad och åligger det företag som har en dominerande ställning.

När det gäller kontrollen av företagskoncentrationer har distinktionen mellan transaktioner som (helt enkelt) skulle tillkännages och de som skulle anmälas avskaffats. Dessutom har tröskelvärdena anpassats för att de bättre skall ringa in de transaktioner som genomförts på de österrikiska marknaderna. En företagskoncentration måste följaktligen anmälas i Österrike och godkännas av kartelldomstolen i följande fall:

— Om de berörda företagen tillsammans uppnår en global omsättning på 4,2 miljarder schilling.

— Om de tillsammans uppnår en nationell omsättning på 210 miljoner schilling och minst två av dem var för sig uppnår en global omsättning på 28 miljoner schilling.

I processuellt hänseende har kartelldomstolen sedan ändringen år 2000 befogenhet att inleda ett förfarande på eget initiativ, utan att det krävs någon begäran från förvaltningsmyndigheterna, om kartelldomstolens ingripande motiveras av det allmänna intresset.

Finland

Lagen om konkurrensbegränsningar (lag nr 480/1992, ändrad genom lag nr 303/1998) ändrades inte år 2000 och inget förslag till ändring föreligger för närvarande i Finland.

På lagstiftningsområdet håller justitieministeriet på att undersöka ett förslag om att konkurrensärenden och ärenden som gäller offentlig upphandling, som för närvarande hör till konkurrensrådets behörighetsområde, skall överföras på *en ny specialdomstol*, Marknadsrätten. Den nya domstolen skulle också handlägga mål som för närvarande hör till Marknadsdomstolens ansvarsområde. Den nya

domstolen skall bestå av ordinarie ledamöter biträdda av sakkunniga, och också omfatta ordinarie rapportörer. Det är meningen att den nya domstolen skall inleda sin verksamhet i början av 2002.

Den rådgivande kommittén för företagsfrågor vid handels- och industriministeriet tillsatte i juni 2000 en arbetsgrupp med ansvar för planeringsfrågor på det konkurrenspolitiska området i syfte att göra framsteg på fem områden. För det första att stärka utbildning och forskning inom ekonomi och konkurrensrätt, för det andra gränsområdet mellan offentlig och privat ekonomisk verksamhet, för det tredje det särskilda problemet med små och medelstora företag, för det fjärde de generella problem som uppstår vid marknadsdefinition och för det femte lagstiftningsreformen. Arbetsgruppens mandat löper till slutet av februari 2002.

Sverige

Ändrade regler för kontroll av företagsförvärv trädde i kraft den 1 april 2000. Dessa innebär att det EG-rättsliga koncentrationsbegreppet numera ligger till grund för prövning av förvärv och andra företagssammanslagningar enligt konkurrenslagen. Även förutsättningarna för att ingripa mot skadliga företagskoncentrationer har harmoniserats med EG:s regler på området.

I syfte att göra konkurrensövervakningen mer effektiv på alltmer internationella marknader har Konkurrensverket sedan den 1 januari 2001 behörighet att direkt tillämpa bestämmelserna i EG-fördragets artiklar 81 och 82, dvs. förbuden mot konkurrensbegränsande samverkan och missbruk av dominerande ställning. Verket har också fått behörighet att meddela icke-ingripandebesked enligt artiklarna 81 och 82 för de fall som har särskild anknytning till Sverige.

Ett tillägg har gjorts i konkurrenslagen i syfte att öka möjligheterna att upptäcka och undanröja konkurrensbegränsningar. Tillägget innebär att det vid fastställande av konkurrensskadeavgift skall beaktas om företaget i fråga i väsentlig mån har underlättat utredningen av den egna överträdelsen. Vidare har legalundantaget för jordbruk i konkurrenslagen vidgats och ett nytt legalundantag införts för viss samverkan mellan taxiföretag inom en beställningscentral.

Regeringen har beslutat om ett nytt gruppundantag för avtal mellan leverantörer och återförsäljare, s.k. vertikala avtal, om villkor för inköp, försäljning och återförsäljning av vissa varor och tjänster. Gruppundantaget, som i princip motsvarar vad som gäller enligt EG-rätten, ersätter de tidigare gällande reglerna för franchiseavtal, ensamåterförsäljaravtal, exklusiva inköpsavtal och frivilliga kedjor. Det nya gruppundantaget gäller t.o.m. den 31 december 2005.

En statlig utredare tillsattes under år 2000 för att analysera några av Konkurrensverkets förslag till förstärkning av konkurrenslagstiftningen, bl.a. nedsättning av böter för företag som avslöjar konkurrensbegränsningar och kriminalisering av brott mot förbudsreglerna i konkurrenslagen.

Förenade kungariket

Konkurrenslagen från 1998 trädde i kraft i sin helhet den 1 mars 2000. Syftet med lagen är att stärka den brittiska konkurrenslagstiftningen genom att ersätta en stor del av det nuvarande systemet med förbud (kapitel I och II) som ligger mycket nära artiklarna 81 och 82 i EG-fördraget. Förbuden ersätter 1976 års lag om begränsande handelsmetoder (Restrictive Trade Practices Act), 1976 års lag om återförsäljningspriser (Resale Prices Act) och största delen av 1980 års konkurrenslag. Office of Fair Trading har inlett ett omfattande program för att informera företagen om konsekvenserna av den nya lagen, bland annat genom att publicera ett antal riktlinjer. Alla de riktlinjer som publicerats hittills kan fås från Office of Fair Trading eller finns tillgängliga på webbadressen www.oft.gov.uk.

1998 års konkurrenslag ger Office of Fair Trading större befogenheter när det gäller undersökningar och verkställighet, bland annat att ålägga böter och föreskriva interimistiska åtgärder. Office of Fair Trading har också infört ett program för förmånlig behandling som ger företagen möjlighet till total eller partiell immunitet mot böter om de lämnar upplysningar om de karteller de deltar i.

Bestämmelserna om monopol i 1973 års lag om god affärssed (Fair Trading Act) fortsätter att gälla parallellt med bestämmelserna i 1998 års konkurrenslag, och sedan den 1 april 1992 har generaldirektören haft större undersökningsbefogenheter med avseende på monopol. Syftet är inte att förbuden i 1998 års konkurrenslag och de kvarstående monopolbestämmelserna från lagen om god affärssed skall tillämpas parallellt i samma ärenden. En påstådd överträdelse av någotdera förbudet i 1998 års lag kommer normalt inte att undersökas enligt monopolbestämmelserna i Fair Trading Act från 1973.

Competition Commission, som 1999 ersatte Monopolies and Mergers Commission, fortsätter att undersöka monopol- och koncentrationsärenden enligt 1973 års lag om god affärssed. Den fungerar dock även som överklagandeinstans för beslut som med stöd av 1998 års konkurrenslag fattas av generaldirektören och regleringsmyndigheterna för telekommunikationer, gas och el, vattendistribution och järnvägar, som enligt denna lag har konkurrerande befogenheter. Det är domaren Sir Christopher Bellamy, QC, tidigare ledamot av EG:s förstainstansrätt, som är ordförande för appellationsdomstolen för Competition Commission.

En av orsakerna till att 1998 års konkurrenslag antogs var strävan att så långt som möjligt anpassa de nationella konkurrensreglerna till gemenskapens konkurrensregler. I artikel 60 i konkurrenslagen fastställs således vissa principer enligt vilka generaldirektören, de sektoriella regleringsmyndigheterna och de brittiska domstolarna handlägger ärenden på ett sådant sätt att de kan undvika all bristande överensstämmelse med de principer som fastställts i EG-fördraget och av EG:s domstolar. De måste också ta hänsyn till alla beslut eller yttranden från kommissionen. Skyldigheten att slå vakt om överensstämmelsen gäller endast där detta är möjligt, med beaktande av eventuella skillnader mellan de ifrågavarande bestämmelserna. Målen för gemenskapens inre marknad saknar därför relevans för de nationella förbuden.

De avtal som beviljats gruppundantag enligt en EG-förordning (eller som skulle beviljas om de påverkade handeln mellan medlemsstaterna) beviljas automatiskt ett ”parallellundantag” med stöd av 1998 års konkurrenslag. Denna lag gör det möjligt att bevilja anmälda avtal individuellt undantag och att anta brittiska gruppundantag. De individuella undantag som beviljas enligt kapitel I kan ges retroaktiv verkan. Villkoren för beviljande av ett individuellt undantag är desamma som i artikel 81.3 i EG-fördraget.

Avtal eller förfaranden som kan orsaka konkurrensproblem kan anmälas till Office of Fair Trading för 1) samråd eller 2) ett beslut genom tillämpning av förbuden i kapitlen I eller II enligt formulär N (motsvarar formulär A/B). En avgift på 5 pund sterling (ca 8,4 euro) för samråd och 13 pund sterling (ca 21,8 euro) för beslut skall betalas. De förfaranden som skall iakttas av generaldirektören vid samråd eller beslut fastställs i procedurreglerna (SI 2000/293).

1998 års konkurrenslag påverkar inte de brittiska reglerna om företagskoncentrationer, som fortsätter att bedömas enligt de relevanta bestämmelserna i 1973 års lag om god affärssed. Avtal som gäller koncentrationer i den mening som avses i lagen omfattas inte av bestämmelserna i 1998 års konkurrenslag, på samma sätt som de begränsningar som anses accessoriska till sådana avtal.

I oktober 2000 offentliggjorde regeringen ett nytt diskussionsunderlag om den reform som gäller företagskoncentrationer. Diskussionsunderlaget bekräftade att, om den parlamentariska tidtabellen medger det, kommer bestämmelser att införas för att anförtro de självständiga konkurrensmyndigheterna (Office of Fair Trading Competition Commission) ansvaret för beslut om företagskoncentrationer, i stället för att ansvaret som nu åligger handels- och industriministern. Konkurrensmyndigheterna kommer att fatta beslut på grundval av ett konkurrenskriterium i stället för det nuvarande kriteriet om allmänt intresse; den nuvarande delningen av ansvaret kommer att fortsätta, dvs. Office of Fair Trading genomför en undersökning i den första etappen, medan Competition Commission vid behov genomför en undersökning i den andra etappen. Undersökningarnas längd kommer att förkortas i görligaste mån. Handels- och industriministern har tillkännagett att i väntan på den nya lagstiftningen skall hans politik, utom under exceptionella omständigheter, vara att rätta sig efter generaldirektörens yttrande om huruvida koncentrationsärenden skall hänskjutas till Competition Commission eller inte.

B — De nationella myndigheternas tillämpning av gemenskapens konkurrensregler

Belgien

Under år 2000 fattade konkurrensrådet inga beslut med stöd av artiklarna 81 och 82.

Danmark

Koncentrationer före den 1 oktober 2000

Den danska konkurrensstyrelsen har vid flera tillfällen undersökt företagskoncentrationer för att bedöma om det är nödvändigt att rekommendera handels- och industriministeriet att hänskjuta ärendet till kommissionen. Konkurrensstyrelsen undersökte bland annat den planerade koncentrationen mellan den danska mejerikoncernen *MD Foods* och den svenska mejerikoncernen *Arla*. Efter det att *MD Foods* gjort olika åtaganden, bland annat om att lägga ned ett mejeri, fann konkurrensverket att åtagandena eliminerade de skadliga konsekvenserna för den potentiella konkurrensen, och handels- och industriministeriet beslutade därför att transaktionen inte behövde granskas av kommissionen.

Konkurrensstyrelsen undersökte också *Carlsbergs* ursprungliga anbud för att överta *Albani*. Köpet ägde dock aldrig rum eftersom *Bryggerigruppen* gav ett högre bud och således var det företag som slutligen köpte Albani.

Koncentrationer efter den 1 oktober 2000

Konkurrensstyrelsen godkände, i enlighet med de nya reglerna på området för koncentrationskontroll, en föreslagen koncentration mellan *Danske Bank* och *RealDanmark*, dock på det villkoret att *Danske Bank* genomför vissa åtaganden för att det inte skall finnas några konkurrenshinder inom den finansiella sektorn.

Bokbranschen och fasta priser

Den danska bokbranschen åtnjuter sedan 1956 ett undantag vad gäller tillämpningen av fasta detaljhandelspriser på danska böcker. Detta undantag var dock begränsat till detaljhandel under publiceringsåret och det följande räkenskapsåret. Undantaget har bibehållits i de olika konkurrenslagarna.

Under år 2000 beslutade konkurrensrådet att förlänga undantaget, och preciserade att förläggarna inte längre skulle ha någon skyldighet att fastställa fasta priser och att tillämpningsperioden för fasta priser inte skulle kunna förlängas vid omredigeringar och nya upplagor. Den sista preciseringen ströks av överklagandenämnden för konkurrensärenden, som var ense med förlagsbranschen om att systemet för fasta priser inom branschen gäller ”danska böcker”, vilket innebär att det också omfattar nya omredigeringar eller nya upplagor.

Bensinpriset i Danmark

Konkurrensstyrelsen undersökte, tillsammans med konsumentverket och skatteministeriet, de priser som tillämpas i Danmark på bensin, dieselolja och eldningsolja. Undersökningen visade att de tariffer som de stora oljebolagen tillämpar på bensin, dieselolja och eldningsolja är desamma i Danmark och att det stora flertalet av dessa bolag beviljar rabatter och bonusar, vilket medför nackdelen att marknaden blir svåröverskådlig för konsumenterna. Undersökningen visade dock inte att de metoder som tillämpas av oljebolagen skulle vara oförenliga med konkurrenslagen, men vissa tecken visar klart att konkurrensen inte fungerar tillräckligt bra. Enligt rapporten skulle man kunna öka öppenheten genom att skapa en webbplats med upplysningar om rabatter samt en daglig uppdatering av de priser som tillämpas av oljebolagen.

Rapport om betalkort

Konkurrensstyrelsen publicerade en rapport om konkurrensläget på marknaden för betalkort i Danmark. Rapporten är ett led i 1999 års ändring av lagen om betalkort, som möjliggjorde betalningar via Internet med kortet ”Dankort”. I rapporten gjordes jämförelser med andra länder och följande slutsatser drogs:

— Fram till den 1 april 2000 hade inga viktiga ändringar i konkurrensläget ägt rum på marknaden för betalkort.

— Användningen av betalkort inom den elektroniska handeln utvecklas, men kortet används fortfarande endast inom en liten del av denna handel.

— Den danska e-handeln ligger på en ganska anspråkslös nivå jämfört med t.ex. Sverige och Förenta staterna, men nära nivån i länder som Norge och Finland.

— Danmark är inte bland de första att införa ny teknik, bland annat mikroprocessorteknik, på detta område.

— Priserna för att använda betalkort är ganska måttliga i Danmark jämfört med utlandet. Det tyder på att Danmark har en effektiv marknad för betalkort.

— Betalkorten används mycket flitigt i Danmark. Nästan alla vuxna danskar har ett ”Dankort” och den typiske användaren har i regel fler än ett betalkort.

— Danskarna hör till de européer som mest använder betalkort, eftersom de använder sig av betalkort minst en gång i veckan, medan genomsnittet i de undersökta länderna är mindre än två gånger i månaden. Detta fenomen förklaras bland annat av att konsumenterna inte behöver betala för att använda sitt ”Dankort”.

Idrott och television

Konkurrensstyrelsen publicerade också en rapport om idrott och television. Rapporten skall ses mot bakgrund av de betydande höjningar av priset på rätten till tv-utsändning av viktiga idrottsevenemang som ägt rum under de senaste åren. I rapporten ingår följande rekommendationer på det konkurrensrättsliga området:

— Man bör göra tydlig skillnad mellan idrottsaktiviteter och kommersiell verksamhet. Statligt stöd skall inte beviljas kommersiell verksamhet som utövas av idrottsföreningar.

— En omfördelning av elitklubbarnas intäkter till förmån för massidrotten kan tillåtas, men får inte snedvrida konkurrensen.

— Självregleringen av enskilda sportgrenar bör göra det möjligt för elitidrottsmän och -klubbar att konkurrera internationellt. Rätten till tv-sändningar bör med lämpliga intervaller erbjudas alla intresserade parter på lika villkor.

— Idrottsevenemang av nationellt intresse bör kunna ses av hela befolkningen, men ingen tv-station får hindras från att förvärva sändningsrättigheterna.

Tyskland

Under år 2000 tillämpade den federala kartellbyrån gemenskapens konkurrensregler i ett fall. I ett förfarande som gällde vägran att bevilja tillträde till bilterminalen i Bremerhaven, underrättade den federala kartellbyrån genom en skrivelse av den 15 maj 2000 Bremer Largerhausgesellschaft Automobile Logistics GmbH & Co. (BLG) om att ett sådant beteende stred mot både artikel 82 i EG-fördraget och paragraf 19.4 punkt 4 i den tyska konkurrenslagen, som förbjuder missbruk av dominerande ställning. Kartellbyrån hade mottagit klagomål från stuveriföretag som ville tillhandahålla omlastningstjänster i hamnen i Bremerhaven för import och export av bilar. BLG uppgav sig då vara redo att garantera stuveriföretagen tillträde till hamninfrastrukturen. Efter en muntlig hearing den 30 oktober 2000 uppmanade kartellbyrån BLG att verkställa åtagandet och ålade företaget vissa skyldigheter.

Under året meddelade Oberlandesgericht Düsseldorf och Kammergericht Berlin tre avgöranden där de tillämpade gemenskapens konkurrensregler.

a) Genom ett beslut av den 2 augusti 200 undanröjde Oberlandesgericht Düsseldorf den federala kartellbyråns beslut av den 21 december 1999 om omlastningshamnen i Puttgarden på grund av vagheter i motiveringen till detta beslut. Kartellbyrån hade med stöd av paragraf 19.4 punkt 4 i den tyska konkurrenslagen och artikel 82 i EG-fördraget förbjudit Scandlines Deutschland GmbH att vägra bevilja två konkurrerande färjebolag rätt att också använda hamninfrastrukturen mot en skälig ersättning. Enligt Oberlandesgericht Düsseldorf borde särskilt det vaga begreppet ”skälig ersättning” ha preciserats i beslutet. Eftersom beslutet inte kunde överklagas, anförde den federala kartellbyrån ett klagomål med anledning av vägran att tillåta överklagande till högre rättsinstans *(Nichtzulassungsbeschwerde).*

b) I ett mål som gällde samarbete mellan Nordzucker AG och Union Zucker Südhannover GmbH i syfte att gemensamt saluföra betsocker som producerats av de samarbetande företagen, ålade Kammergericht Berlin den federala kartellbyrån en skyldighet att närmare motivera avgränsningen av den relevanta marknaden och den märkbara effekten på handeln mellan medlemsstaterna. Den 18 mars 1999 hade den federala kartellbyrån förbjudit samarbetet med motiveringen att det utgjorde

missbruk av den dominerande ställning som innehades av det gemensamma företaget Nordzucker GmbH & Co. KG, enligt artikel 81.1 i EG-fördraget samt paragraf 1, jämförd med paragraf 28.1 första meningen, och paragraf 28.4 jämförd med jämförd med paragraf 12.1 i den tyska konkurrenslagen.

c) Genom ett beslut av den 7 juni 2000 ogillade Oberlandesgericht Düsseldorf det överklagande som CardioClinic Hamburg Krankenhausgesellschaft mbH gjort av den federala kartellbyråns beslut av den 22 februari 2000 om att inte tillmötesgå CardioClinics begäran om att kartellbyrån skulle inleda ett administrativt förfarande på kartellområdet genom tillämpning av paragraf 1 i den tyska konkurrenslagen samt artiklarna 81 och 82 i EG-fördraget mot flera sjukförsäkringskassor. Den federala kartellbyrån hade vägrat inleda ett förfarande med motiveringen att ett domstolsförfarande redan pågick och att frågan om konkurrenslagens tillämplighet efter ikraftträdandet av paragraf 69 i band V av den tyska sociallagstiftningen inte hade klarlagts. Oberlandesgericht Düsseldorf bekräftade bland annat att den federala kartellbyrån hade en viss bedömningsmån när det gällde att tillämpa artiklarna 81 och 82 i EG-fördraget. CardioClinic har anfört ett klagomål med anledning av vägran att bevilja prövningstillstånd.

Grekland

Det grekiska konkurrensverket har inte direkt tillämpat gemenskapens konkurrensregler i de beslut det fattat under den aktuella perioden.

Spanien

Koncentrationskontroll

Den 23 juli 1999 begärde de spanska myndigheterna för första gången att artikel 9 i rådets förordning (EEG) nr 4064/89 skulle tillämpas. Det gällde ärende IV/M.1555 *Heineken/Cruzcampo*. Genom sitt beslut av den 17 augusti hänsköt kommissionen ärendet till de spanska myndigheterna.

Den 5 oktober 1999 mottog kommissionen anmälan om en koncentration, där *Carrefour* planerade att överta kontrollen över *Promodès*. Den 17 december 1999 begärde ekonomi- och finansministern, via det spanska konkurrensverket och genom tillämpning av artikel 9.2 i rådets förordning (EEG) nr 4064/89 ett partiellt hänskjutande av ärendet till de nationella myndigheterna när det gällde ett antal marknadssegment eller lokala marknader inom sektorn för självbetjäningsförsäljning av konsumtionsvaror på spanskt territorium i avsikt att tillämpa den spanska konkurrenslagstiftningen. Den 25 januari 2000 antog kommissionen ett beslut i ärendet *Carrefour/Promodès,* där den ansåg att det var lämpligt att hänskjuta ärendet till de behöriga spanska myndigheterna i den mån det gällde detaljhandel med dagligvaror inom de områden som nämndes i myndigheternas begäran.

Konkurrensbegränsande förfaranden

Den enda nyheten på detta område är det beslut som fattades av den spanska konkurrensdomstolen i mål 465/99 om immateriella rättigheter på det audiovisuella området. Domstolen ansåg att *EGEDA (Entidad de Gestión de Derechos de los Productores Audiovisuales), AISGE (Actores Intérpretes Sociedad de Gestión de España)* och *AIE (Artistas Intérpretes o Ejecutantes Sociedad de Gestión de España)* missbrukade sin dominerande ställning när det gällde den förvaltning av immateriell äganderätt de hade anförtrotts och att de bröt mot artikel 6 i konkurrenslag nr 16/1989 och artikel 82 i EG-fördraget. Missbruket bestod av att de enskilt eller tillsammans ålade företag i hotellbranschen att betala oskäliga

avgifter för användningen av tv-apparater i hotellen. Domstolen dömde parterna att betala böter på upp till 45 miljoner pesetas (270 000 euro).

Frankrike

Karteller och missbruk av dominerande ställning

På kartellområdet tillämpade det franska konkurrensrådet gemenskapsrätten i ett enda ärende, som gällde de metoder som tillämpades inom frukt- och grönsakssektorn. Konkurrensrådet ansåg att *Coordination Rurale du Lot et Garonne* hade brutit mot bestämmelserna i artikel 7 i beslutet av den 1 december 1986 samt mot artikel 81 i EG-fördraget bland annat genom att vidta bojkottåtgärder mot importen av jordgubbar av spanskt ursprung. Konkurrensrådet ålade företaget böter på 150 000 franska franc. *Association Syndicale Coordination Rurale* anförde ett klagomål om att få beslutet ogiltigförklarat med motiveringen att företaget hade förväxlats med den juridiska personen *Association Coordination Rurale*. Appellationsdomstolen i Paris ändrade konkurrensrådets beslut så att det inte gällde *Association Syndicale Coordination Rurale*.

I ett beslut som gällde *Port Autonome de Paris* ansåg konkurrensrådet att det klagomål som anförts av *Société d'activités et de réalisations d'aménagements d'entrepôts et de locaux divers* (SERAEL) inte kunde upptas till prövning, eftersom de ifrågavarande metoderna omfattade myndighetsutövning och hörde till förvaltningsdomstolarnas jurisdiktion. *SERAEL* ansåg att den plötsliga, kännbara avgiftshöjningen utgjorde missbruk av dominerande ställning som är förbjudet enligt artikel 8 i 1986 års förordning och artikel 82 i EG-fördraget och att *Port Autonome de Paris* hade gjort sig skyldig till missbruk enligt paragraf 10.1 i 1986 års förordning genom att ta ut alltför låga priser.

Slutligen utdömde konkurrensrådet under år 2000 sina största böter någonsin mot de tio största franska bankerna (bl.a. *Caisse Nationale du Crédit Agricole*, *BNP*, *Société Générale*, *Crédit Lyonnais* och *Crédit Mutuel*) för att de bildat en kartell i syfte att begränsa eller rentav hindra konkurrensen i fråga om omförhandling av bostadslån. Böterna uppgick till totalt 1,144 miljarder franc.

Koncentrationer

Artikel 9 i EG-förordningen tillämpades i ärendet *Carrefour/Promodès*. Den 25 januari 2000 beslutade kommissionen att till de franska (och spanska) myndigheterna hänskjuta granskningen på lokal nivå av en del av en planerad transaktion mellan företagen *Carrefour* och *Promodès* och godkände, på vissa villkor (att *Carrefour* säljer sitt innehav i *Cora* till en eller flera konkurrenter för att undanröja den dominerande ställningen på leveransmarknaden), koncentrationen i övriga avseenden. De franska konkurrensmyndigheterna hade den 20 december 1999 begärt tillämpning av artikel 9 i koncentrationsförordningen för att undersöka 99 lokala marknader som kunde orsaka konkurrensproblem. Genom ett beslut av den 5 juli 2000 och efter ett yttrande från konkurrensrådet godkände ekonomiministern transaktionen, med förbehållet att företaget *Carrefour* fullgjorde sina åtaganden (avyttring av snabbköp och stormarknader inom de områden där *Carrefour* hade en dominerande ställning på marknaden för detaljhandel med dagligvaror).

Irland

Konkurrensverket i Dublin har inte befogenhet att tillämpa gemenskapens konkurrensrätt.

Det är ministern för företag, handel och sysselsättning, och inte konkurrensmyndigheten, som är behörig myndighet i den mening som avses i rådets förordningar från 1962 och 1989.

Den irländska konkurrensmyndigheten utdömde sina första böter under år 2000. Den anklagade med stöd av (den ändrade) konkurrenslagen från 1996 ett oljebolag för fastställande av priser; företaget i fråga befanns skyldigt på två åtalspunkter.

Italien

Inom ramen för den decentraliserade tillämpningen av artikel 81.1 och artikel 82 i EG-fördraget har den italienska konkurrensmyndigheten, enligt artikel 54 i lag nr 52 av den 6 februari 1996, befogenhet att använda de befogenheter och förfaranden den har till sitt förfogande för att tillämpa den nationella kartellagstiftningen. Under år 2000 avslutade den tre granskningsförfaranden *(Consorzio Industrie Fiammiferi, Stream/Telepiù, Aeroporti di Roma* – avgifter för marktjänster) i enlighet med bestämmelserna i fördraget.

1. I förfarandet i ärendet *Consorzio Industrie Fiammiferi* ansåg konkurrensmyndigheten att den verksamhet som utövades av *Consorzio Industrie Fiammiferi (CIF),* som omfattar samtliga italienska tändstickstillverkare, stred mot artikel 3 g, artikel 10 och artikel 81.1 i EG-fördraget. Den ansåg framför allt att konsortiets verksamhet i sig var ett sätt att upprätthålla en horisontell struktur mellan företagen inom denna sektor som hindrade nya operatörers inträde på marknaden och en omstrukturering av de företag som redan var verksamma på marknaden, trots den genomgripande förändringen av marknadsdynamiken. De nationella bestämmelser som hade möjliggjort bildandet av detta konsortium hade följaktligen gett upphov till en situation som begränsade konkurrensen, och CIF hade genom att utnyttja sina befogenheter att dela upp produktionen mellan sina medlemsföretag fattat beslut som stred mot artikel 81.1. Konkurrensmyndigheten ansåg att dessa nationella bestämmelser borde upphävas av domstol och/eller den offentliga förvaltningen enligt artikel 3 g och artikel 10 i EG-fördraget.

Konkurrensmyndigheten konstaterade att *CIF* tillämpade metoder som begränsade konkurrensen utöver det som föreskrevs i de gällande bestämmelserna. Den ansåg framför allt att *CIF* och *Consorzio Nazionale Attività Economico Distributiva Integrata (CONAEDI)* hade slutit ett ramavtal, till vilket ett stort antal affärsidkare inom *Magazzini di Generi di Monopolio (MGM)* hade anslutit sig. Avtalet gav *CIF* status som ensam leverantör och hindrade konkurrerande företag från att komma in på marknaden i strid med artikel 81.1 i EG-fördraget.

Det framgår av dokument som samlats in i samband med förfarandet att *CIF* efter 1994 har tillämpat en affärsstrategi i syfte att upprätthålla och försvara sin ställning på marknaden. Som ett led i denna strategi ingick *CIF* ett avtal med *Swedish Match SA (SM)* om uppdelning av den italienska marknaden, vilket hindrade den viktigaste europeiska operatören från att direkt komma in på den nationella marknaden. För det andra tillämpade *CIF* affärsmetoder som hade till syfte att stärka affärsrelationerna med *MGM:s* distributionsnät genom att ingå ett ramavtal med *CONAEDI* för att försäkra sig om ensamrätten till denna distributionskanal.

Det kombinerade resultatet av dessa strategier (det horisontella avtalet med *CIF-SM* och det vertikala avtalet med *CIF/CONAEDI/MGM)* gjorde det i praktiken möjligt för *CIF* att hindra andra konkurrerande företag från att komma in på marknaden på området för försäljning av tändstickor och att fortfarande fyra år efter det att den italienska marknaden öppnats för import ha en marknadsandel på minst 90 %. Den italienska konkurrensmyndigheten inledde ett förfarande med anledning av ett klagomål som anförts av ett tyskt företag som hävdade att även om det fått tillstånd att saluföra tändstickor hade det svårigheter att komma in på den italienska marknaden för distribution av dessa produkter. Det tyska företaget klagade i synnerhet över att vissa MGM-affärsidkare vägrade distribuera dess produkter. Konkurrensmyndigheten ansåg att avtalen i fråga allvarligt skadade handeln inom gemenskapen.

2. Vad gäller förfarandet i ärendet *Stream/Telepiù,* som inleddes med anledning av ett klagomål som anförts av företaget Stream, ansåg konkurrensmyndigheten att företaget Telepiù hade brutit mot artikel 82 i EG-fördraget i flera avseenden genom att begränsa konkurrensen på den inhemska marknaden för betal-tv och genom att utan giltiga skäl stärka sin dominerande ställning, vilket gjorde det svårare och kostsammare för andra företag (särskilt gemenskapsföretag) att komma in på marknaden. Konkurrensmyndigheten fastslog att Telepiù hade en dominerande ställning bland annat på grundval av att företaget länge haft en stor marknadsandel (100 % till slutet av 1997, 93 % i slutet av 1998 och 82 % i slutet av september 1999), att det hade en hög grad av vertikal integration och att det kunde agera oberoende av sina konkurrenter, kunder och leverantörer.

Flera olika former av Telepiùs beteende betraktades som missbruk av konkurrensmyndigheten. För det första hade Telepiù överträtt artikel 82 i EG-fördraget genom att från och med 1998, via företag det kontrollerar, köpa ensamrätten för mer än tre år till krypterad sändning av en stor del av mästerskapsmatcherna i fotboll i division 1 och 2, särskilt dem som spelas av de populäraste lagen. Telepiù hade således förlängt, och i vissa fall rentav fördubblat, giltighetstiden för sina tidigare exklusiva rättigheter till fotbollsmatcher och undanhöll det intressantaste programinnehållet från konkurrens mellan betal-tv-företagen under en synnerligen lång tid.

För det andra betraktades det som missbruk av konkurrensmyndigheten att en bestämmelse ingick, i vissa avtal med en varaktighet på tre år eller mer, om förköpsrätt till förmån för Telepiù Spa eller företagen under dess kontroll för ensamrätt att köpa sändningsrättigheterna för den period som följer efter den ursprungliga avtalsperioden. Konkurrensmyndighetens motivering var att det gjorde det möjligt för det redan dominerande företaget att fortsätta hindra konkurrenter från att få tillgång till det intressantaste programinnehållet.

Slutligen ansåg konkurrensmyndigheten att det var fråga om ett missbruk av en dominerande ställning som förbjuds i artikel 82 i EG-fördraget, när Telepiù, både för egen räkning och via företag under dess kontroll, till det teknisk-kommersiella avtal för kabeldistribution av fotbollsprogram och fotbollspaket under varumärket Telepiù som ingicks 1996 med företaget Stream Spa fogade klausuler som bland annat ålade det sistnämnda företaget att saluföra och främja försäljningen av dessa produkter ”enligt Telepiùkoncernens affärspolicy” och att tillämpa en kabelabonnemangsavgift som var ”praktiskt taget lika hög som den som Telepiùkoncernen tog ut för fotbollsprogram och fotbollspaket som sänds per satellit”.

3. Vad beträffar förfarandet i ärendet *Aeroporti di Roma* – avgifter för marktjänster, ansåg konkurrensmyndigheten att företaget *Aeroporti di Roma* hade brutit mot artikel 82 i EG-fördraget genom att tillämpa metoder som begränsade tillträdet till marknaderna för marktjänster och flygplatsinfrastruktur på flygplatsen Rom-Fiumicino. På grundval av de fakta som framkommit i samband med undersökningen, som inleddes efter det att upplysningar lämnats av företag verksamma inom sektorerna för lufttransporter och marktjänster, ansåg konkurrensmyndigheten att det system med rabatter på avgifterna för marktjänster som antogs av *Aeroporti di Roma* 1998, baserat på inköpta mängder och leveransavtalens varaktighet, var av det slaget att det hindrade konkurrenternas tillträde till de tjänstemarknader som nyligen hade avreglerats enligt direktiv 96/67/EG.

Konkurrensmyndigheten ansåg också att *Aeroporti di Roma* hade handlat på ett konkurrenshämmande och olagligt sätt när bolaget 1998 genom ett omotiverat dröjsmål hade hindrat företaget *Meridiana* från att tillhandahålla sina egna tjänster för trafikområdesövervakning och för positionering av flygplan via *Aviation Services,* som kontrolleras av Meridiana. Konkurrensmyndigheten ansåg att de regler och administrativa ramar som flygplatsförvaltaren åberopade för att motivera sitt beteende inte gjorde det möjligt att utesluta att en överträdelse av konkurrensreglerna förelåg. Slutligen ansåg konkurrensmyn-

digheten att *Aeroporti di Roma* inte hade missbrukat sin dominerande ställning vid förvaltningen av flygplatsinfrastrukturen till skada för tillhandahållare av marktjänster som gäller representation och övervakning, eftersom villkoren för beviljande av underlicenser för lokala flygplatser, vilka hade ifrågasatts och vilka orsakade potentiella konkurrensbegränsningar, aldrig hade tillämpats.

Luxemburg

Ekonomiministeriet konstaterade att antalet ärenden som hänskjutits till kommissionen för konkurrensbegränsande handelsförfaranden (CPCR) har blivit fler. De intressantaste ärendena som hänskjutits till CPCR kan sammanfattas på följande sätt:

— Det första ärendet gäller ett luxemburgskt företags påstådda missbruk av en dominerande ställning på området för *rengöringsprodukter*. Eftersom CPCR i sin undersökning av ärendet inte hade kunnat fastställa förekomsten av metoder som skulle ha haft till syfte och verkan att begränsa konkurrensen på den luxemburgska marknaden, ogillade ekonomiministeriet klagomålet på inrådan av CPCR, som uppgav att klagomålet inte omfattades av den ändrade lagen av den 17 juni 1970.

— Två andra ärenden hänsköts till CPCR, vilka fortfarande håller på att undersökas och som kommer att avslutas först någon gång under 2001. Det ena ärendet gäller metoder som påstås strida mot den ändrade lagen av den 17 juni 1970 på marknaden för *värderingar av bilar*. Det andra ärendet gäller ett luxemburgskt företags påstådda missbruk av en dominerande ställning på området för *bankkortsavgifter.*

Nederländerna

Politiken på området för kartellbekämpning

Regelbundna *förhandlingar* äger rum på myndighetsnivå mellan kommissionen och medlemsstaterna om genomförandet av konkurrensreglerna. Syftet med samrådet är dels att säkerställa en enhetlig tillämpning av konkurrensreglerna, dels att förhindra företagens ständiga försök att hitta den mest välvilligt inställda myndigheten, som kan vara antingen en gemenskapsmyndighet eller en nationell myndighet. Tack vare dessa kontakter kan NMa:s beslut bidra till att tillnärma den nationella lagstiftningen och gemenskapens konkurrenslagstiftning.

Förhandlingarna har särskilt gällt ärenden där kommissionen har tillsänt parterna en administrativ skrivelse. Samrådet gällde också ärenden där klagomål och/eller ansökningar om undantag samtidigt hade skickats till NMa och kommissionen. Detta gör det möjligt att avgöra vilken instans som i första hand bär ansvaret för undersökningen av ärendet. Den andra instansen väntar med att fatta beslut och parterna underrättas.

Slutligen publicerade NMa en broschyr om den nya politiken i fråga om vertikala avtal, för att informera företagen om den senaste utvecklingen på detta område. Med hjälp av denna broschyr kan ett företag själv avgöra om det omfattas av gruppundantagsförordningen om vertikala avtal eller om det måste ansöka om undantag.

Koncentrationskontroll

Regelbundna förhandlingar fördes mellan kommissionens direktorat för kontroll av företagskoncentrationer och NMa:s motsvarande avdelning. Kontakter togs med NMa i ett antal gemenskapsärenden som gällde marknaderna i Nederländerna, och de båda parterna samarbetade också

intensivt i ett antal ärenden som gällde behörighetsfrågan. Kontakterna är ett komplement till de regelbundna kontakter som gäller villkorade beslut som fattas i slutet av den första etappen på gemenskapsnivå och inom ramen för de rådgivande kommittéerna för beslut i den andra etappen.

Österrike

Energidistribution; Niederösterreich/Wienstrom

De två företag som har monopol på produktion och distribution av el i Wien och Niederösterreich begärde att kartelldomstolen skulle avgöra om det gemensamma företag som de hade bildat i samband med liberaliseringen av sektorn för att betjäna godkända kunder utgjorde en kartell. Kartelldomstolen gav ett bekräftande svar, men ansåg dock att det var fråga om ett ärende av mindre betydelse.

Österreichische Post/Feibra

Detta ärende gällde övertagandet av kontrollen över ett företag verksamt inom distribution av oadresserat reklammaterial; den exakta avgränsningen av marknaden var en tvistefråga och på initiativ av det federala ministeriet för ekonomi och sysselsättning hänsköt Österrike frågan till kartelldomstolen. Kartelldomstolen ansåg att den relevanta marknaden var marknaden för distribution av reklammaterial, men inte omfattade trycksaker, flygblad, broschyrer m.m. Koncentrationen förbjöds inte, trots förekomsten av en dominerande ställning, eftersom denna var nödvändig för att göra det möjligt för den österrikiska posten att motstå utländsk konkurrens (paragraf 42.3 punkt 3 i den österrikiska kartellagen – upprätthållande av internationell konkurrenskraft). Beslutet förenades med olika åtaganden, särskilt att Feibra skall förbli en separat juridisk enhet till slutet av 2005 och att andra reklamdistributörer som anlitar den österrikiska posten inte får diskrimineras.

Spar/Meinl

Den näst största livsmedelshandelsgruppen anmälde förvärv av 93 Meinl-försäljningsställen som REWE inte planerat att överta. Köparen åtog sig att avyttra flera försäljningsställen –vilka skulle ha lett till en alltför hög koncentrationsgrad på regional nivå – efter det att kartelldomstolen hade planerat att inleda ett förfarande på eget initiativ. Åtagandet skingrade alla tvivel som transaktionen gett upphov till i konkurrensrättsligt hänseende.

Portugal

Genom tillämpning av den ovannämnda lagen antog det portugisiska konkurrensrådet under år 2000 fem beslut i samband med överträdelseförfaranden som inletts mot **begränsande förfaranden.** Det gällde tre beslut som fattats av företagssammanslutningar på marknaden för platta glasprodukter, marknaden för tjänster som tillhandahålls av godkända revisorer och marknaden för dietprodukter samt två distributionsavtal på ölmarknaden, av vilka det ena dessutom gällde missbruk av en ekonomisk beroendeställning. I de två sistnämnda fallen tillämpade konkurrensrådet de nationella konkurrensreglerna med beaktande av kommissionens beslut samt EG-domstolens och förstainstansrättens praxis. Fyra av de förfaranden som inletts ledde till utdömandet av böter.

Under den period som omfattas av denna rapport avslutade generaldirektoraten för handel och konkurrens fyra förfaranden genom att utarbeta slutrapporter. Förfarandena gällde ett beslut som fattats av en företagssammanslutning på marknaden för tjänster som tillhandahålls av godkända revisorer och tre missbruk av en dominerande ställning, på börsen i Lissabon, marknaden för elektroniska betalningar och marknaden för telekommunikationer.

Under år 2000 undersökte Generaldirektoratet för konkurrens också 67 företagskoncentrationer som hade anmälts inom följande sektorer: icke-livsmedel (35), livsmedel (3), handel (5) och tjänster (24).

Inget av de ovannämnda ärendena föranledde någon direkt tillämpning av gemenskapens konkurrensregler.

Finland

I sina beslut tar de finländska konkurrensmyndigheterna hänsyn till gemenskapsreglerna inte endast i deras egenskap av direkt tillämplig lagstiftning, utan också som en tolkningsfaktor. I det ärende som gällde marknaden för rundvirke (se nedan) undersökte det finländska konkurrensrådet förhållandet mellan den finländska konkurrenslagstiftningen och gemenskapens konkurrensregler. Andra beslut som fattats på grundval av den nationella lagstiftningen och som är av intresse för gemenskapens konkurrenspolitik beskrivs nedan.

Konkurrensrådet fattade den 29 november 2000 ett beslut om den begäran om undantag som lagts fram av jord- och skogsbruksproducenternas centralförbund MTK avseende ett samarbete mellan virkesförsäljare i handeln med rundvirke ([200]). Det gällde ett samrådssystem inom ramen för vilket skogsägarna strävade efter att komma överens med avverkningsföretagen om preliminära priser före förhandlingarna. Konkurrensrådet ogillade MTK:s klagomål mot Konkurrensverkets negativa beslut, eftersom det inte hade kunnat visas att samarbetet i fråga skulle medföra någon förbättring för verksamheten inom virkeshandeln. Beslutet innebar i praktiken att ett system med förhandlingar mellan alla parter, som tillämpats under en lång tid i Finland, upphörde att existera.

Konkurrensrådet fattade den 14 december 2000 ett beslut i det ärende som gällde rabatter som *Päijät-Hämeen Puhelinyhdistys* (PHP) beviljat sina ägare ([201]). Efter att för det första ha konstaterat att *PHP* hade en dominerande ställning på marknaden för lokala telekommunikationer via ett fast nät, ansåg konkurrensrådet att den rabatt som företaget beviljat ägarna var jämförbar med en lojalitetsrabatt och att man kunde anse att den skapade ett beroendeförhållande. I beslutet konstateras det att en verksamhet i form av ett kooperativ och principen om internt deltagande inte berättigar ett missbruk av en dominerande ställning och att denna verksamhet samt den extra gottgörelsen till kunder som samtidigt är medlemmar bör ordnas på ett sådant sätt att den inte leder till förbjudna eller skadliga konkurrensbegränsningar. Konkurrensrådet beordrade *PHP* att upphöra med sina metoder och ålade företaget vite på 2 000 000 finska mark. Företaget bötfälldes inte.

Konkurrensverket fann i sitt beslut av den 12 december 2000 att de två nationella mobiloperatörerna *Radiolinja* och *Sonera* varken skilt för sig eller tillsammans hade någon dominerande ställning. I sin undersökning fann Konkurrensverket inte heller några belägg för att *Soneras* tariffer för nationell roaming skulle ha varit skadliga för konkurrensen. Klagande i ärendet var *Telia Finland Oy,* som anfört klagomål hos konkurrensrådet mot Konkurrensverkets beslut ([202]).

Under år 2000 omfattade kontrollen av företagsförvärv sammanlagt åtta transaktioner av denna typ. I två fall annullerades transaktionen. Det ena fallet gällde ett villkorat beslut som konkurrensrådet fattade ([203]) om den verksamhet som *Sonera* och *Digita,* ett dotterbolag till det finländska rundradiobolaget YLE,

([200]) Bakgrunden till detta ärende beskrivs i 1998 och 1999 års rapporter om konkurrenspolitiken.

([201]) Detta ärende nämndes också i rapporten för 1999.

([202]) Jfr rapporten för 1999. Detta ärende håller för närvarande på att undersökas av konkurrensrådet.

([203]) Konkurrensverkets förslag av den 17 april 2000 (1010/81/99) och konkurrensrådets beslut av den 10 juli 2000 (53/690/2000).

utövade på marknaden för elektroniska kommunikationer. Det andra fallet gällde ett förvärv mellan rederierna *Finnlines* och *Transfennica.* Denna transaktion avbröts redan medan avtalsförhandlingarna ännu pågick. Två villkorade beslut hade syftet att undvika att en gemensam dominerande ställning uppstod ([204]). I besluten har i detta avseende tillämpats de bedömningskriterier som förstainstansrätten följt i sina domar.

Sverige

Under år 2000 hade Konkurrensverket inga befogenheter att direkt tillämpa artikel 81.1 och artikel 82 med stöd av den nationella lagstiftningen. Konkurrensverket fick dessa befogenheter den 1 januari 2001 efter det att lagen ändrats.

Efter misstankar om förekomsten av ett avtal om priser och rabatter utförde Konkurrensverket i december 1999 en undersökning av de fem största *oljebolagen* i Sverige. Undersökningen avslöjade att företrädare för dessa bolag hade mötts i hemlighet för att planera och fastställa priser och rabatter som skall tillämpas på kundernas bensininköp. Dessutom omfattade undersökningen en ekonomisk analys som visade att kunderna hade förlorat betydande belopp. Oljebolagens beteende utgör en mycket allvarlig överträdelse av konkurrenslagen, eftersom det är frågan om stora företag som i praktiken fullständigt kontrollerar en marknad som har avgörande ekonomisk betydelse för konsumenterna och samhället som helhet. Konkurrensverket stämde de berörda företagen inför Stockholms tingsrätt och krävde att de skulle betala sammanlagt 740 miljoner svenska kronor.

Konkurrensverket ansåg att *SAS* tillämpning av rabattsystemet *EuroBonus (SAS Frequent Flyer Programme)* på inrikesflyget utgjorde en överträdelse av konkurrenslagen, eftersom det formade ett hinder för andra flygbolag som ville upprätta eller upprätthålla inrikesflyglinjer. Konkurrensverket uppmanade därför *SAS* att ändra tillämpningen av *EuroBonus*-systemet på inrikeslinjerna. På begäran av *SAS* beslutade Marknadsdomstolen att verkställandet av beslutet skulle skjutas upp till dess att den avkunnat sin slutliga dom i målet. Rättegångsförfarandet avslutades på hösten, men Marknadsdomstolen hade ännu inte avkunnat sin dom den 31 december 2000.

Glasstillverkaren *GB Glace AB,* som ingår i *Unilever*-koncernen, försåg sina återförsäljare med illustrerade prislistor för sina glassar med färdigtryckta rekommenderade priser. Konkurrensverkets undersökning visade att återförsäljarna mycket ofta tillämpade de färdigtryckta priserna. Konsumentpriserna upprätthölls därmed på en enhetlig nivå. Efter att ha fått kännedom om Konkurrensverkets preliminära ståndpunkt, enligt vilken beteendet i fråga stred mot konkurrenslagen, beslutade *GB* att utan dröjsmål avlägsna de färdigtryckta priserna från de affischer där företagets produkter presenterades. Konkurrensverket ansåg då att det inte fanns någon anledning att vidta åtgärder enligt konkurrenslagen.

Det danska företaget *Carlsberg A/S* förvärv av bryggeriet *Pripps Ringnes AB* hade återverkningar på flera ölmarknader och på marknaden för läskedrycker och mineralvatten. Företagskoncentrationen gav Carlsberg en dominerande ställning som skulle ha begränsat konkurrensen avsevärt på flera av de relevanta marknaderna. Efter det att Carlsberg gjort ett flertal åtaganden kunde Konkurrensverket godkänna förvärvet utan att vidta några särskilda åtgärder. Carlsberg åtog sig att avyttra flera av sina egna märken på ölmarknaderna och att sluta sälja vissa märken som produceras av andra bryggerier. På läskedrycksmarknaden kommer Carlsberg att sluta samarbeta med The CocaCola Company i Sverige.

([204]) Företagsförvärv mellan resebyråerna *Fritidsresor* och *Finnmatkat* (5.4.2000, 1076/81/99) samt inom bryggerisektorn mellan det danska företaget *Carlsberg* och det norska företaget *Orkla* (2.1.2001, 573/81/00).

Förenade kungariket

Konkurrenslagen från 1998 innehåller inga bestämmelser om de brittiska konkurrensmyndigheternas tillämpning av artiklarna 81 och 82.

C — Nationella domstolars tillämpning av gemenskapens konkurrensregler

Endast i fem medlemsstater (Tyskland, Spanien, Frankrike, Italien och Nederländerna) anmälde konkurrensmyndigheterna beslut där en nationell domstol tillämpat gemenskapens konkurrensregler eller begärt ett förhandsavgörande av EG-domstolen.

I detta avsnitt behandlas inte de domar som meddelats av domstolar med uppgift att avgöra lagenligheten hos de beslut som fattas av de nationella konkurrensmyndigheterna. Dessa domar redovisas i föregående avsnitt *(De nationella myndigheternas tillämpning av gemenskapens konkurrensregler).*

Tyskland

Under 2000 meddelade de tyska civildomstolarna följande avgöranden där gemenskapslagstiftningen har tillämpats och den federala kartellbyrån underrättats.

1. Landgericht Dortmund, dom av den 6 januari 2000 13 O 106/98 P-228/98

   Fedi GmbH Vertrieb & Service f. Renovierungssyst, Gelsenkirchen

   PORTAS Deutschland Folien GmbH + Co. Fabrikations KG, Dietzenbach

   Fråga om giltighet av ett franchiseavtal som ålägger franchisetagaren en skyldighet att köpa material som levereras av franchisegivaren och maskiner som är nödvändiga för att förädla detta material (paragraf 18 i den tyska konkurrenslagen – GWB (tidigare lydelse), artikel 81 i EG-fördraget, förordning (EEG) nr 4087/88).

2. Oberlandesgericht Düsseldorf, dom av den 12 januari 2000 U (Kart) 5/99 P-140/98

   New York Blood Center, Inc: New York/Förenta staterna

   1. Octapharma AG, CH-Ziegelbrück; 2. Octapharma, A-Vienne m.fl.

   Även om den utländska lagen gäller, är patentlicensieringsavtalet mellan parterna ogiltigt på grund av ett formfel (paragraf 93.2 och paragraferna 34, 20 och 21 i GWB (tidigare lydelse)).

3. Landesgericht Köln, dom av den 27 januari 2000 26 O 218/97 P-66/00

   Zentralverband Deutsches Kraftfahrzeuggewerbe (ZDK) e. V Bonn m.fl.

   Citroën Deutschland AG, Köln

   Klausulerna i svarandens koncessionsavtal är ogiltiga (paragraf 9 i lagen om allmänna försäljningsvillkor (AGBG), förordning (EG) nr 1475/95)

4. Oberlandesgericht Düsseldorf, dom av den 27 januari 2000 W (Kart) 11/99 P-280/98

   Procter & Gamble GmbH, Schwalbach a.R.

   AOK Rheinland Düsseldorf och nio andra sjukförsäkringskassor

En tvist som gäller fastställande av fasta belopp för inkontinensprodukter enligt innebörden i paragraf 35.3 i SGB (socialförsäkringslagen), i strid med artiklarna 81 och 82 i EG-fördraget, faller inom civildomstolarnas kompetensområde (paragraf 17a i GVG, paragraf 51.2 i SGG (lagen om socialrättsliga domstolar), paragraf 87.1 i GWB).

5. Landgericht München I, dom av den 2 februari 2000 21 O 22405/98 P-16/99

   Hobeka Fensterfabrik GmbH & C. Zolling/Freising

   Stadt München

   Inget förbudsföreläggande mot svarandens föreskrift om förbud mot användningen av PVC i stadens byggnadsprojekt (paragraf 1 i lagen om illojal konkurrens (UWG); paragraferna 19, 20.1 och 21.1 i GWB; paragraferna 1004, 823.2 och 826 i BGB; artiklarna 28 och 86 i EG-fördraget).

6. EG-domstolens dom av den 10 februari 2000 C-147/97; C-148/97 P-164/96

   Deutsche Post AG, Bonn

   GZS Gesellschaft für Zahlungssysteme mbH, Frankfurt am Main

   Ett postverk får tillämpa sin inrikestariff för utdelning av försändelser som postats i stora mängder hos postverken i andra medlemsstater av inhemska avsändare till inhemska mottagare (icke-fysisk remailing), efter avdrag för terminalavgifter (artiklarna 49, 82 och 86 i EG-fördraget).

7. Landgericht Düsseldorf, dom av den 15 mars 2000 34 O (Kart) 177/99 P-248/99

   EFL Mineralöl GmbH, Düsseldorf

   Cosy-Wash Autoservice GmbH, Berlin

   Fråga om giltigheten av ett avtal om exklusivt inköp av motorolja (artikel 81 i EG-fördraget, paragraf 138 i BGB).

8. Oberlandesgericht Frankfurt/Main, dom av den 21 mars 2000 11 U (Kart) 11/99 P-71/98

   Churchill Trading System Textilhandels GmbH, Frankfurt/Main

   Artesanos Camiseros S.A. Madrid/E

   Käranden får inte kräva skadestånd utöver rätten till återbetalning av franchiseavgiften för ett fel som svaranden begått när parterna ingick franchiseavtalet (artikel 81 i EG-fördraget, förordning (EEG) nr 4987/88).

9. Oberlandesgericht Köln, dom av den 23 mars 2000 12 U 6/00 P-134/00

   Deutsche Post AG, Bonn

   Center Parcs GmbH & Co. KG, Köln

   Hänskjutande av tvisten till den högre regionala rättsinstansen med behörighet i kartellfrågor för ett förhandsbesked i en fråga som gäller kartellagstiftning (huruvida artikel 25 i Världspostkonventionen från 1989 är förenlig med artikel 82 i EG-fördraget), vilket den högre rättsinstansen inte ansåg vara av betydelse.

10. Landgericht Frankfurt/Main, dom av den 12 april 2000 3/8 O 13/00 P-51/00

    Flughafen Hannover-Langenhagen GmbH, Hannover

    Deutsche Lufthansa AG, Köln

Käranden har inte rätt att ta ut en avgift för att låta svaranden utföra incheckning av flygpassagerare (paragraf 9 i förordningen om incheckningstjänster på flygplatser, paragraferna 19 och 20 i GWB, artikel 82 i EG-fördraget).

11. Oberlandesgericht Hamburg, dom av den 13 april 2000 3 U 204/98 P-193/98

    Esso Aktiengesellschaft, Hamburg

    Tankstelle Koch GmbH Dobra

    Ett avtal om bensindistribution med en exklusivitetsklausul på 20 år ansågs giltigt med motiveringen att servicestationsinnehavaren bör betraktas som handelsagent enligt tysk lagstiftning och gemenskapslagstiftningen (paragraferna 18 och 34 i GWB (tidigare lydelse), artikel 81 i EG-fördraget, förordning (EG) nr 2790/1999).

12. Oberlandesgericht Hamburg, dom av den 13 april 2000 3 U 288/98 P-76/99

    Esso AG, Hamburg

    Bettina und Rüdiger Melswich oHG, Güsten

    Ett avtal om bensindistribution med en exklusivitetsklausul på 20 år ansågs giltigt med motiveringen att servicestationsinnehavaren bör betraktas som handelsagent enligt tysk lagstiftning och gemenskapslagstiftningen (paragraferna 18 och 34 i GWB (tidigare lydelse), artikel 81 i EG-fördraget, förordning (EG) nr 2790/1999).

13. Oberlandesgericht Hamburg, dom av den 13 april 2000 3 U 287/98 P-77/99

    Esso AG, Hamburg

    Manuela und Frank Linke oHG, Friedersdorf

    Ett avtal om bensindistribution med en exklusivitetsklausul på 20 år ansågs giltigt med motiveringen att servicestationsinnehavaren bör betraktas som handelsagent enligt tysk lagstiftning och gemenskapslagstiftningen (paragraferna 18 och 34 i GWB (tidigare lydelse), artikel 81 i EG-fördraget, förordning (EG) nr 2790/1999).

14. Oberlandesgericht Hamburg, dom av den 13 april 2000 3 U 285/98 P-78/99

    Esso AG, Hamburg

    Lutz John, Calbe

    Ett avtal om bensindistribution med en exklusivitetsklausul på 20 år ansågs giltigt med motiveringen att servicestationsinnehavaren bör betraktas som handelsagent enligt tysk lagstiftning och gemenskapslagstiftningen (paragraferna 18 och 34 i GWB (tidigare lydelse), artikel 81 i EG-fördraget, förordning (EG) nr 2790/1999).

15. Oberlandesgericht Hamburg, dom av den 13 april 2000 3 U 284/98 P-79/99

    Esso AG, Hamburg

    Annette und Jens Gottschalk oHG, Rochlitz

    Ett avtal om bensindistribution med en exklusivitetsklausul på 20 år ansågs giltigt med motiveringen att servicestationsinnehavaren bör betraktas som handelsagent enligt tysk lagstiftning och gemenskapslagstiftningen (paragraferna 18 och 34 i GWB (tidigare lydelse), artikel 81 i EG-fördraget, förordning (EG) nr 2790/1999).

16. Oberlandesgericht Hamburg, dom av den 13 april 2000 3 U 124/99 P-144/99

    Esso AG, Hamburg

    Reinhard Rossnagel, Bad Frankenhausen

    Ett avtal om bensindistribution med en exklusivitetsklausul på 20 år ansågs giltigt med motiveringen att servicestationsinnehavaren bör betraktas som handelsagent enligt tysk lagstiftning och gemenskapslagstiftningen (paragraferna 18 och 34 i GWB (tidigare lydelse), artikel 81 i EG-fördraget, förordning (EG) nr 2790/1999).

17. Oberlandesgericht Hamburg, dom av den 13 april 2000 3 U 204/99 P-216/99

    Esso Deutschland GmbH, Hamburg

    Annette und Jens Gottschalk oHG, Rochlitz

    Ett avtal om bensindistribution med en exklusivitetsklausul på 20 år ansågs giltigt (motiveringen avser domen i huvudmålet; jfr P-79/99, interimistiska åtgärder).

18. Oberlandesgericht Hamburg, dom av den 13 april 2000 3 U 205/99 P-217/99

    Esso Deutschland GmbH, Hamburg

    Lutz John, Calbe

    Ett avtal om bensindistribution med en exklusivitetsklausul på 20 år ansågs giltigt (motiveringen avser domen i huvudmålet; jfr P-79/99, interimistiska åtgärder).

19. Oberlandesgericht Hamburg, dom av den 13 april 2000 3 U 206/99 P-218/99

    Esso Deutschland GmbH, Hamburg

    Manuela und Frank Linke oHG, Friedersdorf

    Ett avtal om bensindistribution med en exklusivitetsklausul på 20 år ansågs giltigt (motiveringen avser domen i huvudmålet; jfr P-79/99, interimistiska åtgärder).

20. Oberlandesgericht Hamburg, dom av den 13 april 2000 3 U 207/99 P-219/99

    Esso Deutschland GmbH, Hamburg

    Bettina und Rüdiger Melswich oHG, Güsten

    Ett avtal om bensindistribution med klausul om exklusiva inköp av motorbränsle och motorolja (artikel 81 i EG-fördraget, inga anmärkningar vad gäller kartellagstiftning; interimistiska åtgärder).

21. Oberlandesgericht Hamburg, dom av den 13 april 2000 3 U 208/99 P-220/99

    Esso Deutschland GmbH, Hamburg

    Klaus Schomann, Lübeck

    Ett avtal om bensindistribution med en exklusivitetsklausul på 20 år ansågs giltigt med motiveringen att servicestationsinnehavaren bör betraktas som handelsagent enligt tysk lagstiftning och gemenskapslagstiftningen (paragraferna 18 och 34 i GWB (tidigare lydelse), artikel 81 i EG-fördraget, förordning (EG) nr 2790/1999).

22. Landgericht Düsseldorf, dom av den 17 april 2000 34 O (KartO 147/98 P-166/98

    Ichthyol-Gesellschaft Cordes, Hermani & Co., Hamburg

    AOK Bundesverband, Bonn m.fl.

Svaranden har inte rätt att fastställa fasta belopp för utbetalning av ersättning för generiska läkemedel som innehåller bituminöst ammoniumsulfat (artiklarna 85 och 86 i EG-fördraget (tidigare lydelse) jämförda med paragraferna 823 och 1004 i BGB samt paragraf 1 i UWG).

23. Oberlandesgericht München, dom av den 4 maj 2000 U (K) 1907/97 P-28/97

Zentral-Drogerie Meidinger GmbH, Bonn

Parfums et Beauté Deutschland GmbH, Bonn

Artikel 81 i EG-fördraget jämförd med paragraf 823.2 i BGB garanterar ingen rätt till leveranser av kosmetiska produkter. Rätten till leveranser enligt paragraf 20.2 i GWB är inte tillämplig, eftersom käranden inte har lagt fram tillräckliga bevis för att svaranden omfattas av ifrågavarande bestämmelse.

24. Oberlandesgericht Düsseldorf, dom av den 5 juni 2000 Kart 6/00 (V) P-73/00

Cardioclinik Hamburg Krankenhausgesellschaft mbH, Hamburg

BKartA

Passivitetstalan mot vägran att ogiltigförklara ett beslut som, enligt yrkandet, var avsett att ogiltigförklara ett beslut som skiljenämnden fattat för att fastställa sjukhusavgifter samt ett avtal om sjukhusavgifter (artikel 81 i EG-fördraget, paragraf 69 i band V av SGB); avslag på ansökan om interimistiska åtgärder.

25. Landesgericht Köln, dom av den 7 juni 2000 28 O (Kart) 559/99 P-258/99

Thyssengas GmbH, Duisburg

STAWAG Stadtwerke Aachen AG, Aachen

Ett gasleveransavtal, som ålade svaranden att under en nittonårsperiod av käranden köpa en gaskvantitet som när avtalet ingicks tillgodosåg svarandens hela gasbehov, förklaras ogiltigt i sin helhet, trots en säkerhetsklausul (artikel 81 i EG-fördraget, paragraf 139 i BGB).

26. Landgericht Frankfurt/Main, dom av den 14 juni 2000 2/6 O 14/00 P-34/00

Pronuptia de Paris S.A., Saint Denis/F

Margret Hoeksma, Garbsen

Käranden har rätt till betalning med stöd av ett giltigt franchiseavtal; avtalet är inte ogiltigt enligt artikel 81 i EG-fördraget, paragraf 4 i konsumentkreditlagen, paragraf 138 i BGB; avtalet kan inte ogiltigförklaras genom tillämpning av principen om *culpa in contrahendo*.

27. Oberlandesgericht Celle, dom av den 22 juni 2000 13 U (Kart) 137/98 P-129/97

Gebr. Fischbach GmbH & Co. KG. Irrel

Volkswagen AG, Wolfsburg

Svarandens uppsägning av kärandens koncessionsavtal som ett led i omorganiseringen av sitt distributionssystem är giltig; käranden kan inte åberopa rätten till leveranser (paragraferna 33 och 20 i GWB, artikel 81 i EG-fördraget, förordning (EG) nr 1475/95; kommissionens beslut av den 28 april 1998).

28. Landgericht Düsseldorf, dom av den 19 juli 2000 34 O (Kart) 113/99 P-172/99

Goedecke Aktiengesellschaft Berlin

Bundesausschuss der Ärzte und Krankenkassen, Köln

Ett förbudsföreläggande som ingivits före den 1 januari 2000 med anledning av svarandens förhållningsorder, som uteslöt möjligheten att ordinera vissa produkter, kan bli föremål för rättslig omprövning (paragraf 13 i GVG, paragraferna 823 och 1004 i BGB jämförda med artiklarna 81 och 82 i EG-fördraget, paragraferna 21 och 33 i GWB, paragraf 51.2 i SGG).

29. Landgericht Düsseldorf, dom av den 26.7.2000 34 O (Kart) 192/99 P-54/00

    1. Byk Gulden Lomberg, Constance; 2. Schwarz Pharma, Monheim

    AOK Bundesverband, Bonn m.fl.

    Ett förbudsföreläggande som ingivits före den 1 januari 2000 med anledning av fastställandet av fasta belopp för läkemedel kan bli föremål för rättslig omprövning (artiklarna 81 och 82 i EG-fördraget, paragraferna 823.2 och 1004 i BGB, paragraf 13 i GVG, paragraf 51.2 i SGG (tidigare lydelse)).

30. Landgericht Potsdam, dom av den 26 juli 2000 2 O 44/00 P-100/00

    Wärmeversorgung-GmbH, Fürstenwalde

    SP Reifenwerke GmbH, Hanau

    Fråga om giltigheten av en klausul i ett tioårigt värmeleveransavtal där köparen förbjuds att göra anskaffningar hos tredje part och att producera energi (paragraferna 16 och 1 i GWB, artikel 81 i EG-fördraget).

31. Landgericht Düsseldorf, dom av den 26 juli 2000 34 O (Kart) 198/99 P-261/99

    Glaxo Wellcome GmbH & Co. Bad Oldesloe

    AOK Bundesverband, Bonn m.fl.

    Ett förbudsföreläggande som ingavs före den 1 januari 2000 med anledning av det gemensamma fastställandet av priser på läkemedel kan bli föremål för rättslig omprövning (artiklarna 81 och 82 i EG-fördraget, paragraf 823.2 och paragraf 1004 i BGB, paragraf 13 i GVG, paragraf 51.2 i SGG (tidigare lydelse)).

32. Landgericht Dortmund, dom av den 27 juli 2000 13 O 105/00 (Kart) P-152/00

    Corpora Sana Institut GmbH & Co., Rodgau

    Cordial Produktions- u. Warenvertriebsges. mbH., Lüdinghausen

    Rätt att sluta distribuera magnetiska produkter enligt ett ensamåterförsäljaravtal (artikel 81 i EG-fördraget, artikel 3 c i förordning (EEG) nr 1883/83, paragraf 138 i BGB; interimistiska åtgärder).

33. Landgericht Dortmund, dom av den 16 augusti 2000 34 O (Kart) 159/99 P-237/99

    PLUSNET GmbH & Co. KG. Düsseldorf

    Deutsche Telekom AG, Bonn

    Käranden har inte rätt till skadestånd för hindrande av tillhandahållandet av nättjänster till företag på grund av de låga företagsavgifter som erbjuds av svaranden med oförändrade kostnader för hyrda förbindelser, eftersom det inte är oskäligt att ta ut regelbundna avgifter (paragraf 20.2 och paragraf 33 i GWB, artikel 82 i EG-fördraget, paragraf 823.2 i BGB).

34. Oberlandesgericht Düsseldorf, dom av den 17 augusti 2000 U (Kart) 7/99 P-216/98

    Interparfums GmbH, Röbel-Müritz

    Parfums Christian Dior GmbH, Düsseldorf

Käranden har inte rätt att kräva skadestånd och att få leveranser av svarandens produkter enligt ett lageravtal eftersom käranden inte står i ett beroendeförhållande och distributionssystemet inte är vattentätt (paragraferna 20 och 33 i GWB, paragraf 823.2 i BGB jämförd med artikel 81 i EG-fördraget; beslut gällande kostnaderna på grundval av en samstämmig regleringsuppgörelse).

35. Oberlandesgericht Düsseldorf, dom av den 17 augusti 2000 W (Kart) 7/00 P-195/99

Byk Gulden Lomberg Chemische Fabrik GmbH, Konstanz

AOK Bundesverband, Bonn m.fl.

Allmänna domstolar har behörighet beträffande ett förbudsföreläggande som ingivits före den 1 januari 2000 med anledning av tillämpningen av schablonbelopp för materialkostnader (paragraf 13 i GVG, paragraferna 82 och 87 i band V av SGG, artiklarna 81 och 82 i EG-fördraget, paragraferna 33 och 122 i GWB).

36. Landgericht Düsseldorf, dom av den 30 augusti 2000 34 O (Kart) 194/98 P-280/98

Procter & Gamble, Schwalbach a.R.

AOK Rheinland, Düsseldorf och nio andra sjukförsäkringskassor

Kostnaderna för en tvist som av bägge parter anses bilagd skall betalas av svaranden, eftersom käranden kunde kräva att svaranden skulle sluta fastställa fasta belopp (artikel 81.1 i EG-fördraget, paragraf 823.2 och paragraf 1004 i BGB).

37. Landgericht Düsseldorf, dom av den 30 augusti 2000 34 O (Kart) 20/99 P-43/99

Mundipharma GmbH, Limburg/Lahn

AOK BV, Bonn och andra sammanslutningar av lagstadgade sjukförsäkringskassor

Föreläggande om förbud och skadestånd mot att sammanslutningar av lagstadgade sjukförsäkringskassor i egenskap av köpare av läkemedelsprodukter fastställer och tillämpar fasta belopp för morfinbaserade preparat (artikel 81 i EG-fördraget, paragraf 823.2 och paragraf 1004 i BGB).

38. Oberlandesgericht Hamburg, dom av den 19 oktober 2000 3 U 199/99 P-61/99

Asche AG, Hamburg

Bundesausschuss der Ärzte und Krankenkassen, Köln

Svarandens anvisningar som utesluter rätten för försäkringsanslutna läkare att ordinera vissa läkemedel samt utbetalningen av ersättningar för dessa strider mot artikel 81 i EG-fördraget (interimistiska åtgärder).

39. Oberlandesgericht Hamburg, dom av den 19 oktober 2000 3 U 200/99 P-66/99

Pohl-Boskamp GmbH & Co.; Hohenlockstedt

Bundesausschuss der Ärzte und Krankenkassen, Köln

Kärandens förhållningsorder, som förbjuder ordinering av svarandens läkemedel och utbetalning av ersättning för dessa via lagstadgade sjukförsäkringskassor, är olagliga (artikel 81 i EG-fördraget, paragraf 823.2 och paragraf 1004 i BGB)

40. Landgericht Dessau, dom av den 8 november 2000 2 O 1665/99 P-39/00

Esso Deutschland GmbH, Hamburg

1. Bettina Melswich: 2. Rüdiger Melswich, Güsten

Ett bensindistributionsavtal som omfattar en skyldighet att köpa motorbränsle och motorolja förklaras ogiltigt (artikel 81 i EG-fördraget; interimistiska åtgärder).

41. Oberlandesgericht Düsseldorf, dom av den 15 november 2000 U (Kart) 6/00 P-43/00

Dieckmann Arzneimittel GmbH, Haar m.fl.

AOK Bundesverband, Bonn

Förbud mot att sprida ”gemensamma handlingsprogrammet för iakttagande av 1999 års budget om läkemedel” (artikel 81.1 i EG-fördraget, paragraferna 823 och 1004 i BGB, interimistiska åtgärder).

42. Landgericht Frankfurt/Main, dom av den 15 november 2000 2/6 O 308/00 P.156/00

Gutenberg Buchhandlung; Inh. Jürgen Hollack, Bryssel/B

S. Fischer Verlag GmbH, Frankfurt/Main

I avsaknad av effekt på inhemsk nivå och/eller marknadsinflytande kan käranden inte kräva att få direkta leveranser av produkter från svarandens förlag (paragraferna 20 och 33 i GWB; artikel 82 i EG-fördraget).

Spanien

Den 2 juni 2000 meddelade högsta förvaltningsdomstolens första avdelning ett avgörande, där den ansåg att avtal om exklusivt inköp av motorbränsle var oförenligt med gemenskapsrätten. Beslutet följde efter de besvär som parterna i avtalet, ett oljebolag och en servicestation, inlämnat angående ett beslut som fattats av den lokala domstolen *(Audiencia Provincial)* i Las Palmas. Målet hade sin upprinnelse i ett klagomål som gällde brott mot detta avtal, som de båda parterna ingick den 19 februari 1990; svaranden hävdade att avtalet var ogiltigt. Den behöriga första rättsinstansen hade giltigförklarat avtalet, och dömt svaranden att ersätta de skador som eventuellt orsakats av avtalsbrottet. Audiencia Provincial i Las Palmas fastställde detta beslut den 20 september 1993. Däremot ansåg högsta domstolen att det omtvistade avtalet omfattades av förordning (EEG) nr 1984/83 om tillämpning av fördragets artikel 85.3 på grupper av exklusiva inköpsavtal och att det kunde hänföras till kategorin avtal om exklusiva leveranser till servicestationer. Efter att ha analyserat avtalet med hänsyn till ovannämnda förordning, ansåg högsta domstolen att vissa exklusivitetsklausuler inte uppfyllde villkoren för tillämpning av artikel 85.3. Högsta domstolen ansåg därför att avtalet automatiskt måste förklaras ogiltigt på grund av sin oförenlighet med gemenskapsrätten och, i sista hand, enligt artikel 1.2 i lagen om skydd för konkurrensen tolkad enligt gemenskapsrätten, med beaktande av att oförenligheten var så uppenbar att det stod klart att kommissionen aldrig skulle kunna bevilja detta avtal ett individuellt undantag.

Frankrike

Högsta förvaltningsdomstolen (Conseil d’Etat)

Under år 2000 bekräftade högsta förvaltningsdomstolen i tre beslut sin praxis beträffande införlivandet av konkurrensregler med den lagstiftning som förvaltningsdomstolarna har att tillämpa.

Artikel L 760 i folkhälsolagen förbjuder enskilda och företag som driver *laboratorier för läkemedelsanalys* att bevilja utomstående parter rabatter på de analyser och undersökningar de utför och att ingå avtal som ger en tredje part alla eller en del av inkomsterna från laboratoriets verksamhet. I artikel föreskrivs också att provbitar för analys får översändas endast till den farmaceut som är verksam i en tätort där det inte finns något laboratorium med denna specialinriktning eller mellan laboratorier på de villkor som fastställs i lagen. Artikeln förbjuder insamling av prover från provtagare i tätorter där det

finns ett apotek eller ett speciallaboratorium. Dessa bestämmelser hade inte till syfte eller verkan att uppmuntra till avtal mellan företag eller göra det möjligt att utnyttja en dominerande ställning, i den mån genomförandet av dem kunde påverka handeln mellan medlemsstaterna. De är inte oförenliga med artiklarna 81 och 82 (dom av den 28 februari).

En bestämmelse i skattelagen ger tjänstemän möjlighet att göra avdrag i beskattningen för inbetalningar till tilläggspensionsfonder. Ekonomi- och finansministeriet hade vägrat låta *Association Nationale pour l'Epargne Retraite des Fonctionnaires (APERF)* utnyttja denna bestämmelse. APERF ansåg att de organisationer som omfattades av bestämmelsen kunde missbruka sin dominerande ställning (artikel 82) på grund av det beslut som ministeriet fattade. Högsta förvaltningsdomstolen konstaterade att en dominerande ställning inte förelåg och fann att APERF saknade grund för att yrka en ogiltigförklaring av beslutet (dom av den 17 maj).

Företagen Sud Bretagne, Nord Bretagne Diffusion och Lorient Diffusion begärde att högsta förvaltningsdomstolen skulle pröva lagligheten i ett av kulturministeriet utfärdat beslut om sammansättningen av en skiljenämnd för att fastställa metoden för beräkning och utbetalning av royaltyer i fall av oenighet mellan artister, producenter och fonogramanvändare. De tre bolagen ansåg att nämndens sammansättning ledde till monopol för SPRE (Société pour la Perception de la Rémunération Equitable) i strid med artiklarna 81 och 82 i EG-fördraget. Högsta förvaltningsdomstolen ogillade bolagens talan med motiveringen att nämnden, som bestod av lika många professionella som myndighetspersoner, inte kunde ge SPRE något monopol (dom av den 21 juni).

Allmänna domstolar

I målet *Roquette Frères SA* mot generaldirektören för konkurrens, konsumentfrågor och bedrägeribekämpning begärde kassationsdomstolen den 7 mars att EG-domstolen skulle ge förhandsbesked i två frågor. Kassationsdomstolen frågade för det första om en nationell domstol kunde vägra bevilja tillstånd till husrannsakan och kvarstad i fall där nationella tjänstemän gav EU-tjänstemän handräckning, om den ansåg att kommissionens beslut om att genomföra en inspektion, som domstolen stöder sig på för att utfärda tillstånd till husrannsakan och kvarstad enligt sin nationella lagstiftning, inte var motiverat eller inte var tillräckligt motiverat. EG-domstolen ombads också uttala sig om huruvida kommissionen hade en skyldighet att för den nationella domstolen lägga fram fakta till grund för sitt antagande om förekomsten av konkurrenshämmande förfaranden och precisera under vilka omständigheter den nationella domstolen har befogenheter att vägra bevilja sådana tillstånd till husrannsakan och kvarstad som kommissionen begär.

Italien

Tribunale di Vincenza var den enda italienska domstol som under år 2000 begärde ett förhandsavgörande från EG-domstolen med stöd av artikel 234 i EG-fördraget angående huruvida nationella regler eller metoder som tillämpas av företag är förenliga med artiklarna 81 och 82 i EG-fördraget([205]). Denna domstol frågade om de nationella regler som ger *INAIL (Istituto Nazionale per l'Assicurazione contro gli Infortuni sul Lavoro)* särskilda och exklusiva rättigheter på området för arbetsolycksfallsförsäkringar är förenliga med artiklarna 81 och 82 i EG-fördraget.

([205]) EGT C 233, 12.8.2000, s. 17.

Nederländerna

De nederländska domstolarna tillämpade gemenskapens konkurrenslagstiftning i följande avgöranden. Det bör noteras att även om de nederländska domstolarna tillämpar den nya konkurrenslagen, tolkar de artiklarna 81 och 82, eftersom den nederländska lagen har utarbetats med gemenskapens konkurrensregler som förebild. Under år 2000 har den nederländska konkurrenslagen åberopats av enskilda.

— Gerechtshof Arnhem, 7 mars 2000, Oude Luttikhuis m.fl. mot Verenigde Coöperatieve Melkindustrie Coberco

Överklagande; reglerna om uteslutning ur ett kooperativ, i förbindelse med den skyldighet till exklusiva leveranser som föreskrivs i kooperativets stadgar, stred mot artikel 81 i EG-fördraget; bestämmelsen tillät inte domstolen att ändra reglerna. Att ändra reglerna så att de bara med nöd och näppe är förenliga med artikel 81 i EG-fördraget skulle leda till förlusten av ett viktigt incitament för operatörer, t.ex. det ifrågavarande kooperativet, att få konkurrensbegränsningar att upphöra, vilket skulle leda till att begränsningarna skulle fortsätta.

— Rechtbank's-Gravenhage (ordföranden), 12 maj 2000, UEFA mot European Tickets 2000

Interimistiska åtgärder; förbud mot att distribuera biljetter; ordföranden avvisade det påstående som lades fram av *European Tickets 2000* om att UEFA:s förbud mot att distribuera biljetter hade ett annat syfte än att upprätthålla lag och ordning för de nederländska och belgiska myndigheternas räkning under EM i fotboll. Eftersom UEFA hade ansökt om undantag enligt artikel 81.3 i EG-fördraget kunde det för ögonblicket inte vara fråga om en olaglig begränsning av konkurrensen.

— Gerechtshof Amsterdam, 31 augusti 2000, Wino/FTP Vis B.V. mot Coöperatieve Producenten-organisatie Wieringen U.A. m.fl.

Ansökan om interimistiska åtgärder; domstolen förbjöd producentorganisationerna att tillämpa metoder som uteslöt *Wino* från räkauktioner i Nederländerna; i synnerhet att ta ut andra försäljningspriser av Wino än av andra reguljära uppköpare. Sådana metoder berättigas inte av syftet med rådets förordningar (EEG) nr 3759/92 och (EG) nr 104/2000.

D — Tillämpningen av meddelandet från 1993 om samarbete mellan kommissionen och de nationella domstolarna

Under år 2000 tillämpades meddelandet från 1993 om samarbete mellan kommissionen och de nationella domstolarna i **sju fall.** Sex av fallen kom från spanska domstolar och gällde tvister mellan ett oljebolag och en servicestationsinnehavare. Frågorna i det sjunde fallet ställdes av handelsdomstolen i Bryssel och gällde marknaden för mannekänger och statister.

Den 6 april 2000 besvarade kommissionens generalsekreterare en fråga av den 29 september 1998 från *Juzgado de Primera Instancia* nr 4 i Madrid, som kommissionen mottog först den 10 februari 2000. Frågan ställdes inom ramen för bevisupptagning via förstainstansrätten i Bryssel. Den spanska domstolen ville ha styrkta kopior av vissa handlingar som företaget **Cepsa** översänt till kommissionen i samband med ärendet IV/33.503 ([206]) och som det hänvisades till i en administrativ skrivelse från kommissionen. General-

([206]) Se punkt 226 i den *XXIII:e rapporten om konkurrenspolitiken* (1993), s. 386 i den *XXIV:e rapporten om konkurrenspolitiken* (1994) och kommissionens pressmeddelande av den 30 juni 1994, IP/94/596.

sekreteraren skickade de begärda styrkta kopiorna direkt till *Juzgado de Primera Instancia* nr 4 i Madrid och påpekade för domstolen att enligt artikel 10 i EG-fördraget, i vilken artikel fastläggs principen om ett varaktigt och lojalt samarbete mellan gemenskapen och medlemsstaterna för att uppnå målen för fördraget, kan de nationella domstolarna vända sig direkt till kommissionen i dess egenskap av gemenskapsinstitution, utan att behöva gå via de nationella domstolarna i den medlemsstat där kommissionen har sitt säte.

Den 10 april 2000 besvarade generaldirektören en fråga från *Juzgado de Primera Instancia e Instruccion* i Casas Ibáñez, som hade hörts i en tvist som gällde ett servicestationsavtal inom sektorn för bensindistribution. Den spanska domstolen hade ställt frågan för att få veta om villkoren för ett undantag enligt förordning (EEG) nr 1984/83 ([207]) förelåg i det aktuella fallet, med hänsyn till att det omtvistade avtalet ålade återförsäljarna att tillämpa återförsäljningspriser som fastställts av leverantören. Dessutom bad domstolen att kommissionen skulle precisera huruvida en nationell domstol kunde ogiltigförklara ett exklusivt inköpsavtal, om ett sådant avtal avsevärt kunde hindra tillträdet till marknaden med beaktande av leverantörens ställning på denna marknad och den kumulativa effekten av parallella nät av liknande avtal som ingåtts av ett visst antal konkurrerande leverantörer. I sitt svar påpekade kommissionen att gruppundantaget enligt förordning (EEG) nr 1984/83 inte gällde servicestationsavtal som ger leverantören möjlighet att fastställa återförsäljningspriserna på motorbränsle. Eftersom det var fråga om en allvarlig konkurrensbegränsning, är det föga sannolikt att den skulle uppfylla villkoren för ett individuellt undantag enligt artikel 81.3. Kommissionen påpekade också att om nätet av liknande avtal som en leverantör ingått med sina återförsäljare på ett märkbart sätt, med hänsyn till det ekonomiska och juridiska sammanhang nätet ingår i, hindrar konkurrerande leverantörers tillträde till den relevanta marknaden, skulle den nationella domstolen kunna konstatera att en överträdelse av artikel 81.1 föreligger och helt eller delvis ogiltigförklara det omtvistade avtalet på grundval av 81.2. Vid denna analys är leverantörens marknadsposition och den kumulativa effekten av parallella nät viktiga bedömningsfaktorer. Även andra faktorer måste dock beaktas, särskilt konkurrensklausulens varaktighet, andra konkurrenters ställning på marknaden och förekomsten av inträdeshinder i den affärsverksamhet som berörs av de ifrågavarande nätverken av avtal.

I en dom av den 13 mars 2000 begärde handelsdomstolen i Bryssel att kommissionen skulle förse den med så fullständig information som möjligt om den relevanta geografiska marknaden och den relevanta produktmarknaden, i en tvist mellan företaget Composite och det belgiska förbundet för mannekäng-agenturer *(Association Belge des Agences de Mannequins)* och dess medlemmar. Domstolens fråga gällde om mannekänger och statister hör till samma produktmarknad och hur omfattande den geografiska marknaden var. Generaldirektören för GD Konkurrens svarade genom en skrivelse av den 10 maj 2000 att hans medarbetare aldrig hade behövt handlägga ett ärende inom denna sektor och därför inte hade den information som efterfrågades. Han preciserade dock vilka faktorer som måste beaktas vid definitionen av den relevanta marknaden och skisserade några svar i det aktuella ärendet på grundval av de handlingar som översänts av domstolen.

Den 9 juni 2000 besvarade den behöriga direktören en fråga av den 12 maj 2000 från *Juzgado de Primera Instancia* nr 17 i Madrid. Parterna i den tvist som förts till denna civila domstol var ett oljebolag och en servicestationsinnehavare som hade ingått ett avtal om distribution av oljeprodukter. Domstolens frågor gällde om innehavaren skulle klassificeras som agent eller självständig återförsäljare, med hänsyn till klausulerna i avtalet om kommersiell risk, samt huruvida förordningarna (EEG) nr 1984/83 och (EG) nr 2970/1999 ([208]) om vertikala begränsningar gällde det grundläggande rättsförhållandet mellan parterna.

([207]) Kommissionens förordning (EEG) nr 1984/83 av den 22 juni 22 juin 1983 om tillämpning av fördragets artikel 85.3 på grupper av exklusiva inköpsavtal (EGT L 173, 30.6.1983, s. 5).

([208]) Kommissionens förordning (EG) nr 2790/1999 av den 22 december 1999 om tillämpningen av artikel 81.3 i fördraget på grupper av vertikala avtal och samordnade förfaranden (EGT L 336, 29.12.1999, s. 21).

Svaret vad gäller skillnaden mellan agent och återförsäljare enligt innebörden i gemenskapens konkurrensrätt grundade sig huvudsakligen på de riktlinjer om vertikala begränsningar som antogs av kommissionen den 24 maj 2000 ([209]). Kommissionen förklarade också för domstolen gränsdragningen i tiden mellan förordning (EEG) nr 1984/83 och förordning (EG) nr 2970/1999 samt den sistnämnda förordningens materiella tillämpning. Slutligen gav svaret en antydan om hur konkurrensklausuler och deras eventuella avskärmande effekter bör bedömas med hänsyn till konkurrensreglerna och EG-domstolens rättspraxis i dylika fall ([210]).

Den 18 september 2000 besvarade den behöriga direktören en fråga av den 8 februari 2000 från *Juzgado de Primera Instancia* nr 19 i Madrid, som kommissionen mottog först den 13 juli 2000. Frågan översändes inom ramen för bevisupptagning via det belgiska utrikesministeriet. Tvisten gällde ett oljebolag och en servicestationsinnehavare som var parter i ett avtal om distribution av oljeprodukter. Domstolens frågor gällde den maximala giltighetstiden för avtalet om exklusivt inköp av bränslen, fastställandet av detaljhandelspriserna på dessa produkter samt reklam. I sitt svar konstaterade direktören att det faktum att leverantören ålagt återförsäljaren att tillämpa fasta återförsäljningspriser på bränslen betraktas som en allvarlig konkurrensbegränsning enligt innebörden i artikel 81.1. Dessutom påpekades det att förekomsten av en klausul av denna typ skulle medföra att hela avtalet faller utanför gruppundantagsförmånen enligt förordning (EEG) nr 1984/83 och att det, eftersom det var fråga om en allvarlig konkurrensbegränsning, var osannolikt att en sådan begränsning skulle uppfylla villkoren för ett individuellt undantag enligt artikel 81.3. Vad gäller avtalets längsta giltighetstid, bedömde den behörige direktören konkurrensklausulen och dess eventuella avskärmande effekt mot bakgrund av artikel 81.1. Slutligen påmindes domstolen om att enligt artikel 10 i fördraget, i vilken det fastställs principen om ett varaktigt och lojalt samarbete mellan gemenskapen och medlemsstaterna för att nå målen för fördraget, kan de nationella domstolarna i en medlemsstat vända sig direkt till kommissionen i dess egenskap av gemenskapsinstitution, utan att behöva gå via myndigheterna i den medlemsstat där kommissionen har sitt säte.

Den 29 september 2000 besvarade den behörige direktören två frågor av den 18 och den 19 juli från *Juzgado de Primera Instancia* nr 3 i Madrid. Tvisten gällde också i det här fallet ett oljebolag och en servicestationsinnehavare som var parter i ett avtal om distribution av oljeprodukter. Även i detta fall gällde domarens frågor om innehavaren skulle klassificeras som agent eller självständig återförsäljare, med hänsyn till de klausuler i avtalet som gällde kommersiell risk, samt huruvida förordningarna (EEG) nr 1984/83 och (EG) nr 2970/1999 om vertikala begränsningar var tillämpliga på det grundläggande rättsförhållandet mellan parterna. Dessa båda frågor var således identiska med dem som ställdes av *Juzgado de Primera Instancia* nr 17 i Madrid och som nämns ovan. Domstolen frågade också från och med när avtalets tioåriga giltighetstid kan börja för att det skall omfattas av ett gruppundantag enligt förordning (EEG) nr 1984/83. Den sistnämnda frågan gällde huruvida oljebolaget hade anmält det omtvistade avtalet till kommissionen. Kommissionens svar på de två första frågorna var i stort sett detsamma som det ovan beskrivna svar som gavs *Juzgado de Primera Instancia* nr 17 i Madrid. Vad gäller avtalets giltighetstid svarade den behöriga direktören att skäl 11 och 18 i förordning (EEG) nr 1984/83 gällde den exklusiva inköpsskyldighetens varaktighet och att begynnelsedagen för beräkningen av tioårsperioden därför bör vara den dag då den klausulen trädde i kraft. Slutligen underrättade direktören domstolen om att oljebolaget hade anmält mallar för avtal liknande det som domstolen behandlade i samband med det ovannämnda ärendet IV.33.503 ([211]).

([209]) EGT C 291, 13.10.2000, s. 1.

([210]) Se punkterna 138–160 i riktlinjerna för en redogörelse av kommissionens ståndpunkt i denna fråga.

([211]) Svar av den 6 april 2000 till *Juzgado de Primera Instancia* nr 4 i Madrid.

Den 15 november 2000 besvarade den behörige direktören två frågor av den 26 juli 2000 från *Juzgado de Primera Instancia* nr 51 i Madrid. Tvisten gällde återigen ett oljebolag och en servicestationsinnehavare som var parter i ett avtal om distribution av oljeprodukter. Domstolens frågor gällde också i detta fall huruvida innehavaren skulle klassificeras som agent eller självständig återförsäljare, med beaktande av de klausuler i avtalet som gällde kommersiell risk, och om huruvida förordningarna (EEG) nr 1984/83 och (EG) nr 2970/1999 om vertikala begränsningar var tillämpliga på det grundläggande rättsförhållandet mellan parterna. Dessa båda frågor var således desamma som dem som ställdes av *Juzgado de Primera Instancia* nr 17 i Madrid och som beskrivs ovan. Domstolen ville också veta om låneavtalet mellan parterna var förenligt med förordning (EEG) nr 1984/83. Slutligen frågade domstolen också om oljebolaget hade anmält det omtvistade avtalet till kommissionen och styrkt för kommissionen att det hade tillsänt den andra avtalsparten det meddelande som det hänvisas till i den administrativa skrivelse som kommissionen hade skickat till detta oljebolag i det ovannämnda ärendet IV/33.503. Den behörige direktörens svar på de båda första frågorna var i stort sett detsamma som det svar som gavs *Juzgado de Primera Instancia* nr 17 i Madrid och som beskrivs ovan. Vad beträffar låneavtalet svarade direktören att denna typ av avtal visserligen omfattades av förordning (EEG) nr 1984/83, men uppmanade domstolen att undersöka om lånevillkoren medförde ekonomiska eller finansiella fördelar som avses i sistnämnda förordning. Direktören uppmanade vidare domstolen att undersöka om leverantörens avsikt med lånemekanismen var att säkerställa att återförsäljaren skulle teckna ett nytt exklusivt inköpsavtal med denna leverantör när det första avtalet löper ut. Om så är fallet skulle avsikten med låneavtalet kunna vara att kringgå den begränsning av giltighetstiden för exklusiva inköpsavtal som föreskrivs i förordning (EEG) nr 1984/83. Direktören underrättade domstolen om att oljebolaget hade anmält mallar för avtal liknande det som domstolen höll på att undersöka i ärende IV.33.503 och att det inte hade styrkt för kommissionen att det officiellt hade tillsänt servicestationsinnehavaren det meddelande som avses i den administrativa skrivelse som kommissionen hade skickat till detta oljebolag i det ärendet.

BILAGA

SITUATIONEN I FRÅGA OM DE NATIONELLA KONKURRENSMYNDIGHETERNAS GENOMFÖRANDE AV ARTIKLARNA 81 OCH 82

Inledande anmärkningar

1. Denna sammanfattning gäller endast förvaltningsmyndigheternas genomförande av artiklarna 81 och 82 i EG-fördraget i medlemsstaterna, inte domstolarnas tillämpning av dem, eftersom artiklarna är direkt tillämpliga och därför kan genomföras av domstolarna i varje medlemsstat utan undantag.

2. Förvaltningsmyndigheternas tillämpning av artiklarna kan omfattas av de begränsningar till förmån för kommissionen som anges i artikel 9.3 i förordning nr 17.

	Tillämpning Ja/Nej	**Rättskälla/kompletterande beskrivning**
Belgien	Ja	Lag 5.8.1991, artikel 53, ikraftträdande 1.4.1993: när de belgiska myndigheterna, genom att tillämpa artikel 88 i EG-fördraget, skall avgöra om avtal är godtagbara och om en dominerande ställning missbrukas på den gemensamma marknaden, fattas beslutet av de myndigheter som föreskrivs i denna lag i enlighet med artiklarna 85.1 och 86 i EG-fördraget, enligt de förfaranden och med de påföljder som föreskrivs i denna lag.
Danmark	Ja	Lag nr 416 av den 31 maj 2000 om ändring av konkurrenslagen nr 384 av den 10 juni 1997, ikraftträdelsedatum den 1 oktober 2000. Konkurrensrådet (”Konkurrencerådet”) får direkt tillämpa förbudsbestämmelserna i artikel 81.1 och artikel 82.
Tyskland	Ja	GWB (Gesetz gegen Wettbewerbsbeschränkungen), paragraf 47 ”Bundeskartellamt” har behörighet att tillämpa GWB för att kunna utöva de befogenheter som getts medlemsstaterna genom artiklarna 88 och 89 i EG-fördraget samt genom de förordningar som givits med stöd av artikel 87 i det fördraget.
Grekland	Ja	Nomos (lag) 703/1977 peri prostassias tou elephterou antagonismou (om skydd av fri konkurrens), ändrad genom nomos (lag) 2296/1995, artikel 13 b(3): Konkurrenskommittén och dess sekretariat skall fullgöra de uppgifter som medlemsstaterna anförtrott de nationella myndigheterna genom artiklarna 88 och 89 i Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen samt genom förordningar enligt artikel 87 i det fördraget i förbindelse med andra bemyndigandebestämmelser i fördraget. För att fullgöra dessa uppgifter har konkurrenskommittén och dess sekretariat befogenheter att tillämpa den aktuella lagen.
Spanien	Ja	”Real Decreto 295/1998, de 27 de febrero”, avseende tillämpningen i Spanien av gemenskapens konkurrensregler: Art. 1: ”El Tribunal de Defensa de la Competencia” är behörig myndighet i Spanien för tillämpning av artiklarna 85.1 och 86 i EG-fördraget. Art. 3: ”El Servicio de Defensa de la Competencia” är det organ som anförtrotts undersökningen av genomförandeförfarandena enligt artiklarna 85.1 och 86 i EG-fördraget.
Frankrike	Ja	Beslut 1.12.1986, artikel 56 bis (införd genom lag 2.12.1992). Ekonomiministern och tjänstemännen vid hans ministerium å ena sidan och ”Conseil de la Concurrence” (konkurrensrådet) å andra sidan har för tillämpningen av artiklarna 85 och 86 de befogenheter som de normalt, enligt beslutet i fråga, har för genomförande av den franska konkurrenslagen.

Irland	Nej	Möjligheten för den irländska konkurrensmyndigheten att direkt tillämpa de EG-konkurrensregler som får tillämpas av en nationell myndighet är en av de rekommendationer som Competition & Mergers Review Group, som tillsatts av regeringen för att lägga fram förslag om den irländska konkurrenspolitikens framtid, lade fram i sin slutrapport, som publicerades i mars 2000.
Italien	Ja	Legge comunitaria 1994, artikel 54.5: Konkurrensmyndigheten ”Autorità garante della concorrenza” tillämpar artiklarna 85.1 och 86 genom att använda de befogenheter den tilldelats genom den nationella konkurrenslagen (lag nr 287 av den 10 oktober 1990).
Luxemburg	Nej	Men i det förslag till konkurrenslag som håller på att slutföras ingår bestämmelser som möjliggör konkurrensmyndighetens tillämpning av artiklarna 81 och 82.
Nederländerna	Ja	Konkurrenslagen (Mededingingswet) av den 22 maj 1997, artikel 88: Generaldirektören för konkurrensmyndigheten (Mededingingsautoriteit) utövar befogenheterna enligt de förordningar som grundar sig på artikel 87 i EG-fördraget i syfte att tillämpa artiklarna 85.1 och 86 i fördraget.
Österrike	Nej	
Portugal	Ja	Decreto-lei 371/93, de 29 de Outubro, artikel 12.2: Generaldirektören för konkurrens och priser har befogenheter att fullgöra de funktioner som myndigheterna i medlemsstaterna ansvarar för enligt de förordningar som givits med stöd av artikel 87 i EEG-fördraget.
Finland	Nej	
Sverige	Nej	Men fr.o.m. den 1 januari 2001 har Konkurrensverket befogenheter att direkt tillämpa artiklarna 81 och 82 (lag 1994:1845, ändrad genom lag 200:1023, paragraf 2).
Förenade Kungariket	Nej	

Slutsatser

1. I nio av de 15 medlemsstaterna kan förvaltningsmyndigheterna direkt tillämpa artiklarna 81 och 82, medan detta inte är möjligt i de övriga sex medlemsstaterna.

2. De nio medlemsstater där en tillämpning är möjlig är följande: Belgien, Danmark, Tyskland, Grekland, Spanien, Frankrike, Italien, Nederländerna och Portugal. De sex medlemsstater där en tillämpning inte är möjlig är följande: Irland, Luxemburg, Österrike, Finland, Sverige och Förenade kungariket.

Under år 2000 har den danska konkurrensmyndigheten beviljats befogenheter att direkt tillämpa artiklarna 81 och 82. Detsamma gäller Konkurrensverket i Sverige fr.o.m. den 1 januari 2001. Dessutom har Irland och Luxemburg mer eller mindre långt framskridna planer på att införa samma möjlighet.

VI — STATISTIK

A — Artiklarna 81, 82 och 86 i EG-fördraget och artikel 65 i EKSG-fördraget

1. Verksamhet under 2000

1.1 Nya ärenden som inletts under 2000

Typ	Antal	Procent
Anmälningar	101	34
Klagomål	112	37,7
På kommissionens initiativ [212]	84	28,3
Totalt	**297**	**100**

1.2 Ärenden som avslutats under 2000

Genom formellt beslut		**Genom informellt förfarande**	
Överträdelse av artikel 81	5	Administrativ skrivelse (81/1)	48
Överträdelse av artikel 82 med böter	3	Administrativ skrivelse (81/3)	29
Icke-ingripandebesked	3	Avvisande av klagomål	48
Undantag	2	Administrativt avslutande	207
Avvisande av klagomål	17	Administrativ skrivelse om oförenlighet	11
Icke-ingripande	1		
Överträdelse av artikel 65 i EKSG-fördraget	0		
Beslut på grundval av artikel 86	2		
Totalt	**33**	**Totalt**	**343**

2. Översikt över de senaste fyra åren

2.1 Utvecklingen av antalet pågående ärenden

Pågående ärenden i slutet av kalenderåret				
	1997	**1998**	**1999**	**2000**
Anmälningar	589	538	425	374
Klagomål	450	441	402	357
På kommissionens initiativ	223	225	186	200
Totalt	**1 262**	**1 204**	**1 013**	**931**

[212] Ärenden som inleds på kommissionens eget initiativ.

2.2 Utvecklingen vad gäller nya ärenden

Nya ärenden som registrerats und er året				
	1997	**1998**	**1999**	**2000**
Anmälningar	221	216	162	101
Klagomål	177	192	149	112
På kommissionens initiativ	101	101	77	84
Totalt	**499**	**509**	**388**	**297**

2.3 Utvecklingen vad gäller avslutade ärenden

Ärenden som avslutats under året				
	1997	**1998**	**1999**	**2000**
Formella beslut	27	42	68	36
Informella förfaranden	490	539	514	343
Totalt	**517**	**581**	**582**	**379**

B — Rådets förordning (EG) nr 4064/89 av den 21 december 1989 om kontroll av företagskoncentrationer([213])

1. Mottagna anmälningar 1995–2000

	1995	**1996**	**1997**	**1998**	**1999**	**2000**
Anmälda ärenden	110	131	172	235	272	345
Återkallade anmälningar i fas I	4	5	9	5	7	8
Återkallade anmälningar i fas II	0	1	0	4	5	6
Slutliga beslut	109	125	142	238	270	345
Totalt antal ärenden som avslutats genom ett formellt beslut	109	125	136	235	269	241

Anm.: I några få ärenden fattas två slutliga beslut: det ena gäller ett partiellt hänskjutande till medlemsstaten och det andra gäller den del av ärendet som inte hänskjutits till medlemsstaten.

([213]) Ändrad genom rådets förordning (EG) nr 1310/97 av den 30 juni 1997 (EGT L 180, 9.7.1997).

2. Beslut enligt artikel 6 1997–2000

	1997		1998		1999		2000	
Artikel 6.1 a	4	2,5 %	6	2,5 %	1	1 %	1	0,3 %
Artikel 6.1 b utan åtaganden	118	87,5 %	207	87,5 %	236	86 %	293	85,9 %
Artikel 6.1 c	11	8,5 %	12	5 %	20	7,2 %	19	5,6 %
Ärenden där åtaganden gjorts under den första fasen	2	1,5 %	12	5 %	16	5,8 %	28	8,2 %
Totalt	**135**	**100 %**	**237**	**100 %**	**273**	**100 %**	**341**	**100 %**

3. Beslut enligt artikel 8 1997–2000

	1997		1998		1999		2000	
Beslut enligt artikel 8.2 förenade med villkor och åligganden	7	63,6 %	5	55, %	8	89 %	12	75 %
Beslut enligt artikel 8.2, ej förenade med villkor och åligganden	1	9,1 %	2	22,5 %	0	0 %	3	18,7 %
Beslut om förbud enligt artikel 8.3	1	9,1 %	2	22,5 %	1	11 %	1	6,3 %
Beslut om uppdelning enligt artikel 8.4	2	18,2 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Totalt	**11**	**100 %**	**9**	**100 %**	**9**	**100 %**	**16**	**100 %**

4. Beslut om hänskjutande 1997–2000

	1997	1998	1999	2000
Artikel 9 (på begäran av en medlemsstat)	11	4	10	6
Artikel 9 (totalt eller delvis till en medlemsstat)	7	4	5	6
Artikel 22.3	1	0	0	0
Totalt	**19**	**8**	**15**	**12**

5. Beslut enligt artikel 7 (uppskjutande av koncentrationer) 1997–2000

	1997	1998	1999	2000
Artikel 7.2 (förlängning av uppskjutande verkan)	36	10	ej tillämplig	ej tillämplig
Artikel 7.4 dispens från uppskjutande	5	13	7	4
Totalt	**41**	**23**	**7**	**4**

Anm.: Sedan mars 1998 är artikel 7.2 inte längre tillämplig.

C — Statligt stöd

1. Nya ärenden som registrerats under 2000

		Jordbruk	Trans-porter	Fiske	Kol	Övrigt	Totalt	
Anmält stöd	N	275	33	87	10	469	874	79,89 %
Ej anmält stöd	NN	26	8	13	1	86	134	12,25 %
Befintligt stöd	E	0	0	0	0	9	9	0,82 %
Inledda förfaranden	C	7	2	0	1	67	77	7,04 %
Totalt		**308**	**43**	**100**	**12**	**631**	**1 094**	
		28,15 %	3,93 %	9,14 %	1,10 %	57,68 %		

2. Pågående ärenden den 31 december 2000

		Jordbruk	Trans-porter	Fiske	Kol	Övrigt	Totalt	
Anmält stöd	N	174	26	51	4	145	400	50,44 %
Ej anmält stöd	NN	119	9	16	2	101	247	31,15 %
Befintligt stöd	E	22	2	0	0	12	36	4,54 %
Inledda förfaranden	C	38	7	1	2	62	110	13,87 %
Totalt		**353**	**44**	**68**	**8**	**320**	**793**	
		44,51 %	5,55 %	8,58 %	1,01 %	40,35 %		

3. Ärenden som behandlats under 2000 enligt de register i vilket de inordnats

3.1 Ärenden i vilka kommissionen har fattat beslut under 2000

		Jordbruk	Trans-porter	Fiske	Kol	Övrigt	Totalt	
Anmält stöd	N	211	24	33	7	345	620	77,40 %
Ej anmält stöd	NN	25	2	8	0	52	87	10,86 %
Befintligt stöd	E	0	1	1	0	0	2	0,25 %
Inledda förfaranden	C	19	7	1	0	65	92	11,49 %
Totalt		**255**	**34**	**43**	**7**	**462**	**801**	
		31,84 %	4,24 %	5,37 %	0,87 %	57,68 %		

3.2 Ärenden som avslutats under 2000

		Jordbruk	Trans-porter	Fiske	Kol	Övrigt	Totalt	
Anmält stöd	N	208	23	33	6	315	585	69,89 %
Ej anmält stöd	NN	22	1	8	0	19	50	5,97 %
Befintligt stöd	E	0	1	1	0	0	2	0,24 %
Inledda förfaranden	C	16	5	1	0	56	78	9,32 %
Återkallat av medlemsstaten		39	0	1	0	82	122	14,58 %
Totalt		**285**	**30**	**44**	**6**	**472**	**837**	
		34,05 %	3,58 %	5,26 %	0,72 %	56,39 %		

4. Beslut fattade av kommissionen under 2000

		Jordbruk	Trans-porter	Fiske	Kol	Övrigt	Totalt	
Inga invändningar		225	24	39	6	330	624	77,23 %
Beslut inom ramen för förfarandet	Inledande	7	2	0	1	67	77	9,53 %
	Positiva	2	1	1	0	15	19	2,35 %
	Negativa	8	3	0	0	26	37	4,58 %
	Villkorade	1	1	0	0	3	5	0,62 %
Lämpliga åtgärder		0	1	1	1	0	3	0,37 %
Övriga beslut		6	3	0	0	34	43	5,32 %
Totalt		**249**	**35**	**41**	**8**	**475**	**808**	
		30,82 %	4,33 %	5,07 %	0,99 %	58,79 %		

5. Utveckling 1990–2000

Beslut fattade under …		1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Inga invändningar		415	493	473	399	440	504	373	385	308	258	330
Beslut inom ramen för förfarandet	Inledande	34	54	30	32	40	57	43	68	66	62	67
	Positiva	20	28	25	19	15	22	14	18	16	28	15
	Negativa	14	7	8	6	3	9	23	9	31	30	26
	Villkorade	0	2	7	1	2	5	3	5	8	3	3
Lämpliga åtgärder/övriga beslut			13	9	10	27	22	18	17	31	63	34
Totalt			**597**	**552**	**467**	**527**	**619**	**474**	**502**	**460**	**444**	**475**

6. Beslut fördelat på medlemsstaterna

		B	DK	D	EL	E	F	IRL	I	L	NL	A	P	FIN	S	UK	EU
Inga invändningar		10	5	73	1	64	40	9	32	2	20	24	14	11	10	15	330
Beslut inom ramen för förfarandet	Inledande	1	0	20	0	10	3	0	16	0	8	1	1	2	2	3	67
	Positiva	0	0	6	0	0	0	0	4	0	1	1	1	1	1	0	15
	Negativa	4	0	9	0	1	2	0	8	0	1	0	0	0	1	0	26
	Villkorade	0	0	2	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	3
Lämpliga åtgärder		0	0		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Övriga beslut		6	0	12	1	4	2	0	2	1	0	0	2	3	1	0	34
Totalt		**21**	**5**	**122**	**2**	**79**	**47**	**9**	**62**	**3**	**31**	**26**	**18**	**17**	**15**	**18**	**475**

VII — UNDERSÖKNINGAR

Under år 2000 beställde GD Konkurrens elva undersökningar, varav sju har slutförts. Fyra av undersökningarna gäller konkurrensärenden och bör förbli konfidentiella. De tas således inte upp i denna rapport. De tre undersökningar som redan slutförts sammanfattas nedan:

Tillträde till accessnät och ”kniptångseffekt” på priserna

I rapporten anges vissa allmänna ekonomiska principer som styr tillträdet till accessnät, särskilt till vilket pris potentiella konkurrenter till det företag som konstruerat och byggt infrastrukturen bör ges tillträde till accessnät. I rapporten noteras i vilken utsträckning tillträdet till accessnät är monopoliserat i EU:s medlemsstater och diskuteras olika sätt att fastställa tillträdesvillkoren så att en effektiv konkurrens blir möjlig. I rapporten jämförs två metoder av stor betydelse när det gäller prissättning av tillträde till accessnät, dvs. den effektivitetsbaserade och den kostnadsbaserade metoden. Den förstnämnda är i huvudsak tillämplig på användningen av befintlig infrastruktur, medan den sistnämnda är tillämplig på byggandet av ny infrastruktur. Rapporten har dock visat att accessnätet orsakade särskilda problem eftersom nya aktörer i regel kräver befintlig infrastruktur för att kunna tillhandahålla ny, uppgraderad infrastruktur. I rapporten diskuteras en ram inom vilken de två metoderna kan sammanjämkas.

Denna ram är dock svår att tillämpa om tarifferna är felfördelade. I rapporten diskuteras olika möjliga lösningar på de problem som orsakas av felfördelade tariffer, även om det betonas att dessa lösningar är dåliga alternativ till en omfördelning av tarifferna. Det betonas framför allt att i vilken mån felfördelade tariffer tyder på förekomsten av en konkurrensbegränsande kniptångseffekt mellan priserna för tillträde till accessnätet och tarifferna för telefonabonnemang beror på empiriska fakta om komplementaritet i efterfrågan på telefonabonnemang och tillhandahållandet av samtal. Komplementariteten kan göra kniptångseffekten mindre problematisk än den verkar teoretiskt sett, även om det är svårt att vara kategorisk i detta avseende.

Sammanfattningsvis innehåller rapporten ett tydligt budskap om att det under förutsättning att tarifferna är rimligt fördelade är möjligt att betrakta regleringen av tillträdet till accessnätet på ett sätt som skapar förenlighet mellan de olika synsätt som presenteras i den vetenskapliga litteraturen. Om tarifferna är felfördelade är detta svårare. I rapporten föreslås och diskuteras åtgärder som kan vidtas om felfördelade tariffer accepteras som ett ofrånkomligt faktum, men de problem som de förknippas med understryker hur önskvärt det är att man gör framsteg med att omfördela tarifferna inom en snar framtid eller på medellång sikt.

Skillnader i bilpriser inom EU: en ekonomisk analys

Studien i fråga genomfördes i samband med utvärderingsrapporten om tillämpningen av förordning (EG) nr 1475/95 om försäljnings- och serviceavtal för motorfordon, som antogs av kommissionen den 15 november 2000 ([214]).

I den första delen av studien sammanfattas den tidigare diskussionen om skillnader i bilpriser, däribland synpunkter som framförts av konsumentorganisationer, branschkännare, beslutsfattare och forskare. Själva analysen baserar sig på prisuppgifter (1993–2000) som publicerats i Europeiska kommissionens

([214]) Se IP/00/1306 av den 15 november 2000 och IP/01/204 av den 14 februari 2001. Undersökningen finns tillgänglig på följande webbplats: http://europa.eu.int/comm/competition/car sector.

halvårsrapporter om bilpriser ([215]), kompletterade med information om försäljning av olika modeller, växelkurser, inflation, återförsäljarnas marginaler och rabatter.

Prisskillnaderna dokumenteras från två olika synvinklar. I den metod som bygger på internationella prisskillnader fokuserar man på prisskillnaderna för enskilda bilmodeller, medan den metod som baserar sig på systematiska prisskillnader är inriktad på de genomsnittliga prisskillnaderna i olika länder. Studien visar att prisskillnaderna varierar betydligt mellan olika bilmodeller, och att det inte heller verkar finnas någon tendens till att prisskillnaderna minskar med tiden.

Skatter som tas ut vid bilköp är en viktig faktor när det gäller långvariga, ihållande systematiska prisskillnader, som skulle kunna bli mycket mindre om skatterna harmoniserades. Växelkurserna spelar en viktig roll för att förklara variationer i de systematiska prisskillnaderna från ett år till ett annat. En generell slutsats är att systematiska prisskillnader ganska väl kan förklaras med vissa strukturbetingade faktorer, t.ex. skatter som tas ut vid bilköp samt växelkursernas utveckling. Det faktum att de systematiska prisskillnaderna skulle minska betydligt om man rensade bort skatternas och växelkursernas inverkan på priserna tyder på att en stor del av de systematiska prisskillnaderna skulle försvinna om skatterna harmoniserades och växelkurserna stabiliserades för alla valutor. Däremot kan dessa faktorer endast delvis förklara de internationella prisskillnaderna för enskilda bilmodeller, och en stor del av prisskillnaderna får ingen förklaring.

Analys av kopplingen mellan försäljning och kundservice inom sektorn för distribution av motorfordon inom EU

Detta var en av de två studier GD Konkurrens låtit utföra för att undersöka viktiga aspekter på hur den nuvarande gruppundantagsförordningen (EG) nr 1475/95 om bildistribution fungerar.

Gruppundantagsförordning (EG) nr 1475/95 gör det möjligt för tillverkare att ålägga återförsäljare inom deras eget distributionsnät en skyldighet att erbjuda kundservice. En av premisserna bakom förordning (EG) nr 1475/95 var att försäljning och kundservice inom bilbranschen bör skötas av ett och samma företag med tanke på konsumentskyddet och av ekonomiska effektivitetsskäl. I detta fall ansågs kopplingen vara ”naturlig”, och därför gjorde förordningen det möjligt för tillverkare att ålägga återförsäljare som ville vara en del av deras distributionsnät en skyldighet att erbjuda kundservice. Konsulten gavs befogenheter att undersöka av vilket slag kopplingen var mellan försäljning och service av nya bilar mot bakgrund av de rådande omständigheterna och med hänsyn till tidigare erfarenheter.

Konsulten fann att även om vissa kunder ville att deras bil skulle servas av samma firma som sålde bilen till dem, är kopplingen mellan försäljning och kundservice i regel inte betingad av något äkta marknadsbehov, utan snarare påtvingat av biltillverkare som utövar sin verksamhet inom ramen för förordningen. Den påtvingade kopplingen begränsar verksamheten för många typer av företag som är verksamma inom reparation av bilar utanför franchisenätet. I samband med sin undersökning fann konsulten att biltillverkare också kan använda brist på standardisering inom elektronisk felsökningsapparatur till att utestänga självständiga reparationsverkstäder från en stor del av reparations- och servicemarknaden.

Att avge konkreta rekommendationer om det framtida systemet för bildistribution föll utanför undersökningen.

([215]) Se t.ex. IP/01/227 av den 19 februari 2001.

Under år 2000 genomfördes dessutom tio undersökningar som beställts året innan. Fyra av dessa undersökningar, som gällde konkurrensärenden, är konfidentiella och omfattas inte av denna rapport. De övriga sex sammanfattas nedan.

Stödordningar som är särskilt avsedda att främja sysselsättning

Kommissionen håller på att undersöka hur 1995 års riktlinjer om statligt stöd till sysselsättning skall kunna ersättas. Kommissionen antog sin rapport om tillämpningen av dessa riktlinjer den 21 december 2000.

För att skaffa fram information till arbetet med att ta fram en ny text, antingen genom en översyn av riktlinjerna eller genom en undantagsförordning i enlighet med rådets förordning (EG) nr 994/98, beställde GD Konkurrens i samarbete med GD Sysselsättning och socialpolitik en studie om ett antal sysselsättningprogram som drivs i medlemsstaterna. Syftet med undersökningen var att bedöma i vilken utsträckning denna typ av program medfört stimulerande effekter och vilka andra effekter de kan ha haft. Ett undantag med avseende på sådana program från det generella förbudet mot statligt stöd i artikel 87.1 i EG-fördraget kan endast motiveras om de positiva mål som satts upp för stödet förverkligas.

Undersökningen täckte bland annat följande frågor:

— Åtgärdernas nettoeffekt.

— Huruvida åtgärdernas effekt är beroende av stödformen.

— Huruvida det leder till större additionalitet om det stöd som beviljas inom ramen för allmänna sysselsättningsprogram är avsett för skapandet av nya arbetstillfällen och huruvida additionaliteten är beroende av företagens storlek.

— Huruvida slutsatserna blir annorlunda i fråga om program som är avsedda att främja sysselsättning av missgynnade kategorier av arbetstagare.

— Vilken anställningsperiod som skall berättiga till stöd.

Avsikten är att undersökningen i sinom tid skall ställas till medlemsstaternas förfogande, och eventuellt också ges större spridning.

Trender på marknaden för privat återförsäkring på området för exportkreditförsäkring

Som ett led i undersökningen har konsulten i samarbete med kommissionen satt samman en enkät, som skickats ut till nästan alla berörda parter, såväl offentliga och privata kreditförsäkringsföretag, privata återförsäkrare som exportföretagens branschorganisationer. Svaren på enkäten har, tillsammans med ett stort antal intervjuer som genomförts i konsultföretagets regi, bidragit till att ge en aktuell bild av den privata återförsäkringsmarknaden. På grundval av dessa resultat har konsultföretaget formulerat tre huvudsakliga rekommendationer i fråga om definitionen av ”marknadsmässiga risker”:

— Riskperiod: Den period som täcks bör förlängas från två till tre år, med hänsyn tagen till behovet av täckning före kredittidens början.

— Politisk risk: Även frågan om politisk risk bör beaktas vad gäller de länder med marknadsmässiga risker som förtecknas i bilagan till kommissionens meddelande.

— Geografisk täckning: Hittills har endast vissa OECD-länder, vid sidan av Europeiska unionens medlemsstater, tagits upp i bilagan till meddelandet. Det föreslås att förteckningen inom ett år utvidgas till att omfatta alla OECD-länder.

Undersökning om utvecklingen på den västeuropeiska marknaden för sömlösa rostfria stålrör efter en fusion 1993

I rapporten sammanfattas utvecklingen inom sektorn för sömlösa rostfria stålrör i EU efter fusionen IV/M.315 – Mannesmann/Valourec/ILVA och Dalmine/Mannesmann/Valensee (DMV) 1993.

Fusionen ledde till ett symmetriskt duopol mellan DMV och svenska Sandvik.

I rapporten undersöks de viktigaste marknadstrenderna såsom konsumtion, produktion, export, prisutveckling, sysselsättning, produktivitet osv. I rapporten analyseras dessutom tillverkarnas marknadsandelar och strategier. Den delen av rapporten är konfidentiell.

Undersökning om utvecklingen på den tyska marknaden för bussar efter 1994

I februari 1995 godkände kommissionen Mercedes-Benz förvärv av det tyska familjeföretaget Karl Kässbohrer, som tillverkar bussar. Transaktionen godkändes trots stora marknadsandelar och var ganska omstridd. Kommissionen beslutade därför att genomföra en studie om utvecklingen efter 1995 efter fusionen på den tyska marknaden.

Konsulterna ombads endast att analysera hur den tyska bussmarknaden utvecklats sedan 1995 och att inte dra några slutsatser i konkurrenspolitiska frågor. Det betonades också att syftet med studien inte var att öppna ärendet på nytt.

De viktigaste lärdomarna av studien var följande:

— Resultaten av studien visar att fusionen i sig inte har skadat tyska bussföretag och därmed inte heller de tyska konsumenterna. Denna slutsats motiveras av att både köpare och leverantörer har sagt att priserna på bussar har sjunkit realt under den undersökta perioden och att importen har ökat, framför allt på marknaden för turistbussar. Å andra sidan bör man undvika att lita för mycket på prisuppgifterna i studien, eftersom ”produkten” i fråga har utvecklats från enbart bussar till ett paket som omfattar olika finansierings- och servicekomponenter under den relevanta perioden.

— Det finns också några mer specifika omständigheter som bör noteras. Koncentrationskontrollen är inriktad på den framtida konkurrenssituationen på marknaden och bygger på en prognos av den sannolika konkurrenssituationen i framtiden. Prognosen i ärendet Mercedes-Benz/Kässbohrer visade sig inte vara helt korrekt.

— För det första ledde upphandlingsdirektivet till att priserna på stads- och långfärdsbussar pressades nedåt, men det har inte lett till någon större import på dessa två marknader. Det beror på en rekommendation från Verbund Deutscher Verkehrsunternehmen (VDV) om tekniska specifikationer, som kombinerat med fortsatt kraftig subventionering av tillverkningen av stads- och långfärdsbussar har

hållit utländska konkurrenter borta. Det finns tecken på att situationen kommer att förändras i framtiden, men den kommer i alla händelser att ta längre tid än väntat.

— För det andra minskade inte Mercedes-Benz/Kässbohrers marknadsandelar i den omfattning som förväntades i beslutet.

— För det tredje har utländska konkurrenter inte haft sådan framgång som arbetsgruppen för kontroll av företagskoncentrationer och fusioner vid GD Konkurrens förutspådde när beslutet fattades. I synnerhet Volvos försök att vinna en större andel av den tyska marknaden har misslyckats. Däremot har vissa andra företag haft större framgång än väntat. Resultatet är att importen har ökat, särskilt på marknaden för turistbussar.

Studien beskriver läget på EU:s största bussmarknad och ger nyttig bakgrundsinformation för en bedömning av lastbils- och bussmarknaderna vid en eventuell ytterligare konsolidering inom sektorn för lastbils- och busstillverkning.

Effekterna av att reglerna om icke-diskriminering avskaffas i Nederländerna

I studien ges konkreta och detaljerade siffror om vilka effekterna blir om man avskaffar regeln om icke-diskriminering (dvs. den regel i vissa betalkortssystem som förbjuder handeln att ta ut en avgift av kortinnehavarna för att dessa betalar med kortet i fråga) inom Visa- och Eurocard/Mastercardsystemen i Nederländerna. Denna information inhämtades genom intervjuer med ett representativt antal detaljister (319) och innehavare av Visa- och Eurocard/Mastercardkort (cirka 150).

De viktigaste slutsatserna är att avskaffandet av regeln om icke-diskriminering har en marginell effekt. De flesta detaljister (90 %) utnyttjar inte sin rätt att ta ut en extra avgift av kortinnehavare för att dessa använder kortet. Det finns inga tydliga bevis för att avskaffandet av regeln om icke-diskriminering skulle ha förbättrat detaljisternas förhandlingsposition i någon nämnvärd utsträckning, framför allt inte i den meningen att det skulle ha medfört någon sänkning av den avgift köpstället skall betala. Kortinnehavare är i regel negativt inställda till extra avgifter, och omkring 38 % avstår från att betala med kort om de åläggs en extra avgift.

Effekterna av att reglerna om icke-diskriminering avskaffades i Sverige

I studien ges konkreta och detaljerade siffror om vilken effekt avskaffandet av regeln om icke-diskriminering (dvs. den regel i vissa betalkortssystem som förbjuder köpställen att ta ut en avgift av kortinnehavare för att dessa betalar med kortet i fråga) inom Visa- och Europay-betalkortssystemen i Sverige. Denna information fick man genom att intervjua ett representativt antal handlare (300) och Visa- och EC/MC-kortsinnehavare (cirka 200).

De viktigaste slutsatserna av studien är att avskaffandet av regeln om icke-diskriminering i Sverige 1995 inte har haft någon betydelse bortsett från mycket marginella effekter för köpställena. Framför allt hade avskaffandet knappt någon inverkan alls på relationerna mellan handlarna och deras banker. Andelen kortbetalningar där en avgift tas ut av kortinnehavarna för att dessa använder kortet är dessutom mycket liten (mindre än 5 %), och det är ännu mer sällsynt att rabatter erbjuds för andra betalningssätt.

De två sistnämnda undersökningarna har offentliggjorts på GD Konkurrens webbsida: http://europa.eu.int/comm/competition/antitrust/cases/29373/studies/.

VIII — REAKTIONER PÅ TJUGONIONDE RAPPORTEN OM KONKURRENSPOLITIKEN

A — Europaparlamentet

Europaparlamentets resolution om kommissionens XXIX:e rapport om konkurrenspolitiken, 1999 (SEK(2000) 720 — C5-0302/2000 — 2000/2153(COS)) och kommissionens svar.

1. **Föredragande:** Karin Riis-Jørgensen

2. **Referens:** A5-0290/2000

3. **Rapporten antogs** den 24 oktober 2000

4. **Ärende:** Europaparlamentets resolution om kommissionens *XXIX:e rapport om konkurrenspolitiken,* 1999 (SEK(2000) 720 – C5-0302/2000 – 2000/2153(COS))

5. **Ansvarigt parlamentsutskott:** Utskottet för ekonomi och valutafrågor

6. **Genomgång av resolutionen och parlamentets yrkanden, kommissionens svar på parlamentets yrkanden och kommentarer kring de åtgärder som kommissionen har vidtagit eller planerar att vidta:**

Punkter i Europaparlamentets resolution som betraktas som väsentliga	**Kommissionens hållning**
A. Den europeiska konkurrenspolitiken måste anpassas och moderniseras för att följa den ekonomiska utvecklingen, som till exempel den djupare integrationen på den inre marknaden, globaliseringen och de snabba tekniska framstegen.	Kommissionen tackar parlamentet för stödet till en modernisering av konkurrensbestämmelserna med hänsyn till de faktorer som anges i resolutionen.
B. En effektiv konkurrenspolitik främjar de europeiska företagens konkurrenskraft och ligger även i konsumenternas intresse, eftersom konkurrensen tvingar företagen att ständigt skapa ett större och bredare utbud av produkter och tillhandahålla bättre tjänster till lägre priser.	Målsättningen med konkurrenspolitiken är att garantera bästa möjliga nivå när det gäller kvalitet, priser samt utbud av varor och tjänster för konsumenterna. Denna målsättning uppnår man genom att använda konkurrenspolitiken som ett instrument för att främja en effektiv industri, en optimal resursfördelning, tekniska framsteg och förmåga att anpassa sig till utvecklingen. På så sätt är konkurrenspolitiken ett av de bästa medlen för att främja de europeiska företagens konkurrenskraft och ge konsumenterna det de vill ha.
C. En stark europeisk konkurrenspolitik krävs för att främja strukturella reformer, som är oundgängliga för en välfungerande ekonomisk och monetär union.	Liksom parlamentet anser kommissionen att en förutsättning för en välfungerande ekonomisk och monetär union är att understödja en konkurrensutsatt miljö. Övergången till euron i elva medlemsstater bör kunna göra priserna överskådligare inom unionen och därmed intensifiera konkurrensen till nytta för konsumenterna. Detta får inte motverkas av konkurrensbegränsande avtal som har till syfte att sätta marknadskrafterna ur spel genom att priser eller andra handelsvillkor fastställs artificiellt.
D. Det nuvarande systemet för genomförande av de europeiska konkurrensbestämmelserna har i princip förblivit oförändrade sedan gemenskapens första år, trots de radikala förändringar som gjorts på det ekonomiska planet.	Kommissionen ansluter sig till parlamentets slutsatser, förutom när det gäller koncentrationsförordningen från 1990.
E. Arbetsbördan inom kommissionens generaldirektorat för konkurrens har ökat enormt under de senaste åren till följd av ökat antal företagssammanslutningar och utökat internationellt samarbete.	Parlamentet fäster helt korrekt uppmärksamheten på den tendens som har blivit allt tydligare under senare år, nämligen att kommissionens generaldirektorat för konkurrens bär en allt större arbetsbörda.

F. Europeiska rådet i Lissabon ansåg att för att ”säkerställa att företagen kan utvecklas positivt och fungera effektivt på lika villkor på den inre marknaden är det dessutom väsentligt med rättvisa och enhetligt tillämpade bestämmelser om konkurrens och statligt stöd”.	Kommissionen delar parlamentets åsikt att rättvisa och enhetligt tillämpade bestämmelser är viktiga för att företagen skall kunna utvecklas positivt och fungera effektivt på lika villkor på den inre marknaden. Gemenskapen har alltid drivit en hård linje mot karteller för uppdelning av marknader, missbruk av dominerande ställning och konkurrensbegränsande fusioner. Den har också förbjudit statligt stöd och oberättigade monopolrättigheter beviljade av staten som inte säkerställer företagens lönsamhet på lång sikt utan snedvrider konkurrensen genom att hålla deras verksamhet vid liv på ett konstgjort sätt.
G. Med utvecklingen av den inre marknaden, den ökade öppenheten som följer med den europeiska monetära unionen samt intensifieringen av den globala konkurrensen har arbetsbördan inom ramen för den europeiska konkurrenspolitiken ökat till följd av kontrollverksamheten av företagssammanslutningar.	Kommissionen delar parlamentets åsikt att de angivna faktorerna har ökat behovet av medel för att kontrollera fusioner. Kommissionens nya meddelande om förenklat förfarande i vissa fall kommer att medge ännu mer effektivt utnyttjande av medlen. Emellertid håller kommissionen med om att ytterligare medel krävs för att denna uppgift skall fullgöras.
H. Att bevilja statliga stöd i strid mot EG-fördraget motverkar sitt eget syfte och ger ineffektivitet övertaget över effektivitet, snedvrider konkurrensen mellan regioner och bolag och utgör en stor börda för de statliga budgetarna.	Kommissionen håller med om att stöd som beviljats i strid mot EG-fördraget inte skall accepteras.
I. Trots att den åttonde översikten över statliga stöd i Europeiska unionen bekräftar att den allmänna tendensen när det gäller beviljade statliga stöd sedan 1993 ständigt går nedåt har stödnivåerna inom tillverkningssektorn i tio medlemsstater ökat.	Kommissionen delar Europaparlamentets oro och följer uppmärksamt den senaste utvecklingen som kommer att presenteras i den kommande nionde översikten över statligt stöd inom EU.
J. Kommissionen har gjort ansträngningar för att förbättra sin informationspolicy om konkurrenspolitiken, eftersom tillhandahållandet av fullständig information och samtycke från alla berörda är en förutsättning för att konkurrenspolitiken skall bli framgångsrik.	Kommissionen gläds över parlamentets erkännande av ansträngningarna för att förbättra sin informationspolicy om konkurrenspolitiken och har för avsikt att fortsätta sina ansträngningar på detta område.
K. Anordnandet av en konkurrensdag för de europeiska medborgarna skulle öka förståelsen för och inblicken i EU:s konkurrenspolitik i medlemsstaterna, i det att denna konkurrensdag inte enbart skulle vända sig till konsumenterna, utan skulle omfatta alla berörda målgrupper.	Kommissionen noterar parlamentets begäran om att konkurrensdagen bör vända sig till en bredare allmänhet.
L. En informationspolitik skulle dock ensam inte vara tillräcklig, eftersom det är viktigt att konkurrenspolitiken är förutsägbar, vilket skall uppnås genom pragmatiska och förnuftiga regler, samt, vid behov, en förhandskontroll.	Kommissionen delar denna analys.
M. Dialogen med de berörda näringslivs- och konsumentgrupperna skulle kunna göras mer målinriktad och djupgående, eftersom den tid då allmänheten i dag kan komma med utlåtanden om ett meddelande från kommissionen ofta anses som för kort.	Kommissionen noterar parlamentets observationer.
N. Allmänheten har dålig kunskap om EU:s konkurrenspolitik. En effektiv konkurrenspolitik kräver dock medborgarnas stöd.	Kommissionen delar parlamentets åsikt att medborgarnas stöd krävs för en effektiv konkurrenspolitik. I detta avseende har kommissionen inlett flera initiativ som vänder sig till konsumenterna och de organisationer som företräder dem och den har för avsikt att fortsätta sina ansträngningar på detta område.
O. Den stora koncentrationsprocessen inom detaljhandeln kommer snabbt att medföra negativa konsekvenser inte enbart för slutkonsumenterna.	Kommissionen håller med parlamentet om att koncentrationer inom detaljhandeln måste beaktas både ur slutkonsumenternas perspektiv och ur leverantörernas. Detta är det synsätt som antagits i mål som Kesko/Tuko, Rewe/Meinl och Carrefour/Promodes.
P. Sanktioner bör spegla hur allvarligt och skadligt ett konkurrenshämmande beteende är och särskild uppmärksamhet bör fästas vid hårdnackade karteller.	Gemenskapens konkurrenspolitik har alltid drivit en mycket hård linje mot så kallade ”hardcore-karteller” (dvs. hemliga överenskommelser för att fastställa priser, begränsa utbudet, eller dela marknader eller konsumenter). Av all konkurrensbegränsande verksamhet är hemliga överenskommelser tveklöst den form som gör mest skada. Ofta är ett avsevärt antal ekonomiska aktörer inom ett särskilt verksamhetsområde inbegripna och på så sätt har de en tydlig inverkan på de berörda marknaderna. Dessutom gäller överenskommelserna nästan undantagslöst priser vilket kraftigt underminerar konkurrensen. Kommissionen har antagit en orubblig attityd vad gäller karteller, i synnerhet efter att euron antogs som gemensam valuta.

Q. Anslutningsförhandlingarna med kandidatländerna i Central- och Östeuropa måste ta hänsyn till dessa länders övergångsekonomier och till konsekvenserna av konkurrenslagstiftningen på deras utveckling och på den framtida utvidgade inre marknaden.	Kommissionen är medveten om de speciella omständigheterna i kandidatländernas ekonomi. Vid tillämpningen av associeringsavtalens konkurrensbestämmelser har man tagit hänsyn till att dessa länder har övergångsekonomier under hela föranslutningsperioden. Speciallösningar finns inom ramen för Europaavtalen. För det första kan regionalt stöd beviljas med förmånliga villkor enligt artikel 87.3 a i alla kandidatländer. För det andra medger protokoll 2 i Europaavtalen att man ger omstruktureringsstöd för att avhjälpa problem inom stålsektorn. Många kandidatländer verkar emellertid ha slutfört sin övergångsprocess nu och med tanke på att de inom en snar framtid skall ansluta sig till den inre marknaden anser kommissionen att det nu är lämpligt att skärpa tillämpningen av konkurrensreglerna i dessa länder.
R. Europeiska unionen föreslog att förhandlingarna om konkurrenspolitiken skulle föras vid WTO:s ministerkonferens i Seattle i fjol.	Kommissionen står fortfarande fast vid att förhandlingarna om konkurrenspolitiken skall vara en central del av dagordningen vid nästa handelsrunda.
1. Parlamentet välkomnar den *XXIX:e rapporten om konkurrenspolitiken* och anser att detta är ett viktigt dokument, i vilket kommissionen uppfyller sin redovisningsskyldighet i enlighet med fördraget.	Kommissionen tackar parlamentet för den positiva bedömningen av den *XXIX:e rapporten om konkurrenspolitiken*.
2. Välkomnar de ansträngningar som gjorts av kommissionen för att modernisera konkurrensbestämmelserna; understryker dock att de föreslagna reformerna inte får leda till att den europeiska konkurrenspolitiken åter blir en nationell fråga eller att den försvagas och att EG-rättens företräde framför annan lagstiftning inte får ifrågasättas.	Kommissionen tackar parlamentet för dess stöd. Kommissionen håller också med om att man till varje pris måste undvika att den europeiska konkurrenspolitiken åter blir en nationell fråga. Därför innehåller förslaget till förordning som antogs den 27 september 2000 en artikel enligt vilken enbart gemenskapsrätten är tillämplig när det rör handeln mellan medlemsstater. Kommissionen har även skapat ett antal mekanismer som skall garantera gemenskapsrättens koherens.
3. Stöder i princip förslagen i kommissionens vitbok om modernisering av reglerna om tillämpning av artiklarna 81 och 82 i EG-fördraget, det vill säga avskaffandet av systemet med godkännande och anmälan samt den decentraliserade tillämpningen av konkurrensreglerna genom att den roll som myndigheter och domstolar i medlemsstaterna spelar förstärks; upprepar dock att kommissionen måste lägga fram förslag innan dessa bestämmelser fullt ut genomförs för att garantera att de föreslagna reformerna inte leder till att den europeiska konkurrenspolitiken åter blir en nationell fråga eller att den försvagas och att EG-rättens företräde framför annan lagstiftning inte ifrågasätts.	Se föregående punkt.
4. Stöder kommissionens politik i fråga om vertikala begränsningar, vilket innebär en förstärkning av de ekonomiska analysinstrumenten vid bedömningen av avtal som strider mot konkurrensen.	Kommissionen tackar parlamentet för dess stöd.
5. Anser att det krävs ett tydligt system för att avgöra vilka ärenden som faller under de nationella myndigheternas respektive kommissionens behörighet i syfte att förhindra val av mer fördelaktig jurisdiktion, lösa tvister beträffande kompetensområde och förhindra skiljaktiga beslut samt förhindra att berörda parter sätter sin tilltro till den myndighets behörighet som de anser vara mest fördelaktig *(forum shopping)*, och att det vore särskilt önskvärt att skapa en egen civilrättsligt förankrad kartellagstiftning som skulle fastställa kommissionens behörighet för fall med gränsöverskridande verkan.	Kommissionens förslag är att skapa ett system med parallella behörigheter. De regler som styr tilldelningen av ärenden i ett sådant system måste vara flexibla. Kommissionen avser att i ett meddelande precisera de olika kriterier som styr tilldelningen av ärenden. Detta meddelande kommer att bygga på tanken att det är den bäst placerade myndigheten som bör ta upp ett ärende. Rent generellt bör ärenden inte behandlas av mer än en myndighet. Med de mekanismer som avses att användas för att garantera en enhetlig tillämpning av gemenskapsrätten kan man hindra att företag använder sig av *forum shopping*.
6. Uppmanar kommissionen att kontrollera kvaliteten på konkurrenslagstiftningen i medlemsstaterna och i kandidatländerna för att bibehålla en enhetlig nivå inom den nuvarande inre marknaden och säkerställa en gemensam förståelsegrund med medlemsstaterna, vilka alla har olika traditioner och erfarenheter i fråga om konkurrenspolitik.	Beträffande kandidatländerna så kontrollerar kommissionen regelbundet hur deras konkurrenslagstiftning utvecklas inom ramen för associeringsavtalen. Lika konkurrensvillkor är också en central fråga i anslutningsförhandlingarna och kandidatländerna skall före anslutningen anpassa sin konkurrenslagstiftning till gemenskapens regelverk och genomföra den så att det skapas ett klimat som liknar det inom EU.
7. Uppmanar kommissionen att utforma en sammanhängande kommunikationspolitik för EU:s konkurrenspolitik, bestående av instrument och mål på europeisk och nationell nivå samt olika målgrupper, som till exempel den stora allmänheten, medier, näringslivsgrupper och nationella myndigheter.	Kommissionens informationspolitik är inriktad på olika målgrupper som allmänheten respektive ekonomiska aktörer. Komissionen är dock medveten om att kommunikationspolitiken kan utvecklas ytterligare och strävar efter att uppnå detta.

8. Uttrycker sin uppskattning av den förbättrade kvaliteten på dialogen med kommissionen, och då särskilt med den ansvarige kommissionsledamoten, och uppmanar till en fortsatt utvidgning och förstärkning av denna dialog för att fullt ut engagera parlamentet i utvecklingen av EU:s allmänna konkurrenspolitik, i motsats till engagemang i beslut rörande enskilda fall.	Kommissionen tackar parlamentet för de uppskattande orden om kvaliteten på dialogen om konkurrenspolitik mellan de två institutionerna. Kommissionen noterar parlamentets begäran om att få delta närmare i utvecklingen av EU:s allmänna konkurrenspolitik. Det är i denna anda som kommissionen har engagerat parlamentet i sina överläggningar om moderniseringen av gemenskapens konkurrenslagstiftning.
9. Begär att den tid som man har att uttala sig om ett meddelande från kommissionen höjs från nuvarande en månad till tre månader, för att också göra dialogen med berörda näringslivs- och konsumentgrupper mer konstruktiv.	Kommissionen måste förena behovet av att snabbt och smidigt kunna anpassa de rättsliga ramarna och önskemålet om att på bästa sätt rådfråga tredje parter. Parlamentets förslag har noterats.
10. Begär inför den förestående revideringen av fördragen att lagstiftningen rörande konkurrensskydd, som rådet beslutar om med kvalificerad majoritet, i framtiden skall omfattas av medbeslutandeförfarandet.	Kommissionen hänvisar till sitt yttrande av den 26 januari 2000 enligt artikel 48 i Fördraget om Europeiska unionen om sammankallandet av en konferens med företrädare för medlemsstaternas regeringar i syfte att ändra fördragen. Likaså hänvisas till slutsatserna från detta yttrande.
11. Uppmanar kommissionen att utvärdera effekterna av tillämpningen av meddelandet av den 18 juli 1996 om att inte utdöma böter eller att sänka bötesbeloppen i ärenden kopplade till avtal mellan företag.	Meddelandet från 1996 om befrielse från eller nedsättning av böter i kartellärenden (kallat meddelandet om förmånlig behandling) spelar en viktig roll när det gäller att upptäcka och hantera karteller. Kommissionen lovar att allvarligt överväga parlamentets begäran om en utvärdering av effekterna av meddelandet.
12. Anser att om Generaldirektoratet för konkurrens till fullo skall kunna uppfylla sina skyldigheter enligt fördraget måste man ta hänsyn till behovet av mer personal.	Kommissionen är medveten om den ökade arbetsbördan på GD Konkurrens. Kommissionen kommer att försöka öka personalstyrkan så att skyldigheterna enligt fördraget kan uppfyllas.
13. Gläder sig över att antalet behandlade ärenden som har lett fram till ett formellt beslut har ökat, samtidigt som det har skett en svag minskning av antalet ärenden som avslutats genom ett informellt förfarande.	Kommissionen håller med parlamentet om att det är en positiv utveckling att antalet formella beslut har ökat.
14. Fäster uppmärksamheten vid att bestämmelserna för företagssammanslutningar har stor betydelse för den framtida utformningen av gemenskapens företagslandskap.	Kommissionen instämmer med parlamentets bedömning av koncentrationsförordningens betydelse och har påbörjat ingående konsultationer och analyser av förordningen i syfte att säkra dess funktion i framtiden. Detta utöver rapporten till rådet den 28 juni.
15. Betonar att granskningen av om ett visst agerande är konkurrenshämmande skall fokusera på de skador som drabbar konkurrensen, och inte konkurrenterna; effektivitet och andra konkurrensfrämjande faktorer bör beaktas och vägas mot de konkurrenshämmande faktorerna av samma transaktion; konkurrensfall bör grundas på ekonomisk analys eftersom konkurrensens mål är att främja ekonomisk effektivitet.	Kommissionen välkomnar den vikt som parlamentet fäster vid behovet av ett ekonomiskt baserat synsätt och vikten av att man koncentrerar sig på vilken effekt de åtgärder som är under granskning har på konkurrensen och inte på de enskilda konkurrenterna. Det bör framhållas att de senaste reformerna beträffande distributionsavtal och avtal om horisontellt samarbete har byggt på detta synsätt.
16. Kräver ökad rättssäkerhet vid tillämpningen av EU:s kontroll av fusioner; i synnerhet gäller detta då kommissionen, när den har att göra med fusioner, har något av en dubbel roll, eftersom den både tillser att konkurrensregler iakttas och tillämpar dessa; förespråkar mer effektiva och snabbare tidsramar för överklaganden inför domstol.	Kommissionen menar att förfarandet för kontroll av fusioner innehåller flera effektiva mekanismer som skyddar rättssäkerheten, bland annat direkt inblandning av andra tjänstegrenar inom kommissionen, däribland rättstjänsten, och av medlemsstaternas konkurrensmyndigheter. Dessutom utgör förhörsombudet en viktig säkerhetsåtgärd för de företag som är inblandade i koncentrationsförfaranden. Det finns dock planer på att frågor som rör rättssäkerhet kommer att ingå i den nyligen inledda översynen av koncentrationsförfaranden. Kommissionen noterar att frågor som vilka resurser gemenskapsdomstolarna har för att skynda på överklagandeprocesserna ligger utanför dess kompetensområde men skulle gärna stötta förslag från domstolarna som skulle möjliggöra effektivare och kortare tidsramar för överklaganden.

17. Föreslår att kommissionen skall publicera tolkningsmeddelanden för att ge handläggarna en vägledning om hur kommissionen kommer att tillämpa sådana begrepp som marknadsvolym, på samma sätt som den gjorde 1997 i meddelandet om definitionen av den berörda marknaden; uppmanar kommissionen att undersöka andra metoder för att bedöma marknadsvolym än renodlade beräkningar baserade på marknadsandel.	Kommissionen använder sedan en lång tid tillbaka kommissionens tillkännagivanden för att klargöra vissa konkurrensfrågor. Nyligen gjorde den så genom att anta riktlinjer om vertikala begränsningar och riktlinjer för tillämpningen av artikel 81 på horisontella samarbetsavtal. Dessa tillkännagivanden från kommissionen klargör vilka som är de relevanta faktorerna för att bedöma marknadsvolym för vertikala respektive horisontella avtal. Bland dessa faktorer ingår inte bara marknadsandelar utan även sådant som inträdeshinder, utjämnande marknadsinflytande, marknadsstruktur, hur snabbt den tekniska innovationen sker, handelsled och andra faktorer, allt efter typ av avtal. Kommissionen har för avsikt att fortsätta använda tillkännagivanden som dessa riktlinjer för att klargöra sin ståndpunkt, inte bara i fråga om bedömning av marknadsvolym utan även i andra frågor som rör konkurrenspolitiken. Kommissionen vill påpeka att marknadsandelar i sig inte är någon indikator på marknadsvolym. Marknadsandelar är bara en av flera ekonomiska indikatorer som tillsammans avgör vilken marknadsvolym en ekonomisk aktör har och vilken potential aktörens avtal har för att skada konkurrensen på en viss marknad. I allmänhet kan man dock säga att ett företag med en liten till mellanstor marknadsandel inte har tillräckligt stor marknadsvolym för att orsaka negativa nettoeffekter. Därför använder kommissionen sig av tröskelvärden för marknadsandelar i gruppundantagsförordningar. Det faktum att ett tröskelvärde för en marknadsandel i en gruppundantagsförordning har överskridits innebär inte att själva avtalet är en överträdelse av konkurrensreglerna, utan bara att avtalet måste granskas individuellt. Dessutom framgår det av kommissionens beslutspraxis och de nyligen antagna riktlinjerna om vertikala begränsningar och horisontella samarbetsavtal att dess bedömning i individuella fall bygger på en bedömning av alla de särskilda kännetecknen på den berörda marknaden.
18. Betonar att stora företag baserade i små medlemsstater inte skall uteslutas kategoriskt från fusioner för att kunna bli konkurrenskraftiga på europeisk och global nivå; konstaterar att det framför allt är stora företag i små medlemsstater som kan förlora i konkurrenskraft i förhållande till företag i övriga världen till följd av att den inre marknaden inte är helt fullbordad; uppmanar därför kommissionen att undanröja de hinder som återstår vilka syftar till att förhindra eller fördröja avskaffandet av gränserna på marknaden så att hela EU kan betraktas som en marknad vid sammanslutningar.	Kommissionen försäkrar parlamentet att den kommer att fortsätta sitt arbete att avlägsna de hinder som återstår innan den inre marknaden kan fullbordas. Kommissionen har dock konstaterat att innan marknaderna har integrerats helt är syftet med koncentrationskontroll att förhindra uppkomst eller förstärkning av dominerande ställning på relevanta marknader, oavsett storlek. Om inte denna princip efterlevs får inte konsumeter på mindre marknader samma skydd mot dominerande ställning som konsumenterna på en större marknad. Kommissionen noterar även att stora företag i små medlemsstater ofta har utvecklats till internationella leverantörer till följd av stark inhemsk konkurrens, exempelvis i fallet med de svenska lastvagnstillverkarna Volvo och Scania. Slutligen kan det noteras att erfarenheten visar att stora företag från små medlemsstater med framgång har hittat internationella partnerföretag för sin expansion och att sådana transaktioner sällan ger upphov till konkurrensproblem eller endast till begränsade problem.
19. Noterar att den statliga stödnivån minskar, men konstaterar att nivån fortfarande är för hög; kräver att de särskilda tillfälliga statliga stöden reduceras, eftersom den typen av stöd är skadliga; anser att offentliga företag bör vara föremål för samma bestämmelser som privata företag och att vissa undantag bör kunna göras endast då regeringsorgan utövar sin offentliga verksamhet utan något kommersiellt syfte; nationella undantag bör begränsas till ett minimum; undantagen bör dessutom medge insyn, vara proportionella, tydliga och noggrant formulerade; upprepar att EU:s kontroll av statligt stöd bygger på principen om att samtidigt som statligt stöd är oförenligt med den gemensamma marknaden kan beviljande av sådant stöd från medlemsstaternas sida godkännas under särskilda omständigheter.	Kommissionen håller med om att den sammanlagda statliga stödnivån fortfarande är för hög och övervakar särskilt de tillfälliga stöden samt effekterna av de nyligen antagna riktlinjerna om stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter, eftersom de flesta tillfälliga stöden faller inom ramen för dessa. Kommissionen håller också med om att samma regler borde gälla för offentliga företag som för privata företag och politiken för kontroll av statligt stöd är utformad med detta mål i sikte. Kommissionen håller med om att statligt stöd kan vara berättigat under de omständigheter som definieras i fördraget. Tillfälligt stöd bör endast ges i undantagsfall men stöd till eftersatta regioner och till små och medelstora företag kan bidra till att den inre marknaden utvecklas på ett balanserat sätt. Statligt stöd är dock bara ett av flera instrument som medlemsstaterna förfogar över. Det är av yttersta vikt att det instrument som är mest ekonomiskt effektivt utnyttjas för att uppnå EG-fördragets mål.

20. Uppmanar medlemsstaterna och kommissionen att verka för att vända den gradvisa långsiktiga uppåtgående tendensen i stödnivåerna i ett antal medlemsstater; erinrar om att decentraliseringen av kontrollen över statliga stöd kan riskera att ändra den nedåtgående stödnivån inom EU; uppmanar kommissionen att göra en detaljerad bedömning av tillämpningen av kontrollen av statligt stöd till finanssektorn och erkänner att storleken på det statliga stödet till denna sektor kan få oproportionerliga effekter på konkurrensen.	Med striktare regler för kontroll av statliga stöd i EU och betoning på ökad insyn har kommissionen som mål att sänka de statliga stödnivåerna. Avskaffandet av anmälningsskyldigheten för vissa typer av icke-kontroversiellt stöd som exempelvis stöd till små och medelstora företag eller till utbildning som uppfyller klart definierade villkor gör att kommissionen kommer att kunna koncentrera sina resurser på mer problematiska fall. Det är dock inte aktuellt att decentralisera kontrollen över statligt stöd. En inledande bedömning av finanssektorn kommer att göras i den nionde översikten över statligt stöd. Kommissionen kommer att fortsätta att strikt tillämpa fördragets konkurrensregler inom finanssektorn för att se till att rättvisa villkor råder inom denna viktiga sektor.
21. Rekommenderar kommissionen att inte förbise mindre omfattande statligt stöd; påpekar att mindre statligt stöd som beviljas på en begränsad marknad kan vara till större förfång för små och medelstora företag än mer omfattande statligt stöd på en bredare marknad med stora företag.	Kommissionen håller med. Det är till exempel av just detta skäl som den så kallade regeln om stöd av mindre betydelse inte gäller inom de känsliga jordbruks-, fiske- och transportsektorerna.
22. Uppmanar kommissionen att effektivt genomföra besluten om återbetalning av statligt stöd som betalats ut olagligen och uppmanar kommissionen att lägga fram förslag till förbättring av sitt system för uppföljning av dessa beslut.	Kommissionen är fast besluten att se till att dess beslut om återbetalning genomförs av medlemsstaterna och kommer att till fullo utnyttja sina befogenheter för att se till att så sker, även vid behov väcka talan vid domstolen och, om en medlemsstat underlåter att följa en dom som avkunnats av domstolen, begära ett vitesföreläggande enligt artikel 228 i fördraget. Kommissionen kommer att hålla parlamentet underrättat om sina ansträngningar för att se till att återbetalning sker. Den ser dock inget behov av ytterligare lagstiftningsförslag i nuläget.
23. Välkomnar kommissionens åtagande att införa ett register för statligt stöd; uppmanar kommissionen att senast den 30 juni 2001 lägga fram förslag om ett offentligt och regelbundet uppdaterat register för statligt stöd, med uppgifter om syftet med det stöd som beviljats, vilka sektorer som berörs och vilka företag som erhåller stöd samt de kvalitativa skillnaderna mellan stöd som beviljats; rekommenderar att detta register även omfattar regionalt stöd.	Det register för statligt stöd som kommissionen för närvarande utvecklar kommer så småningom att innehålla dessa uppgifter. Registret kommer dessutom att innehålla information om regionalt stöd.
24. Välkomnar kommissionens åtagande att upprätta en ”resultattavla” för statligt stöd; uppmanar kommissionen att senast den 30 juni 2001 införa en jämförande tabell, liknande den som används för den inre marknaden, för att visa vilka medlemsstater som har de högsta och de lägsta stödnivåerna; är medvetet om att relevanta indikatorer måste utvecklas för ”resultattavlan” och att en enkel jämförelse av enbart stödnivåerna inte skulle vara tillräcklig.	Kommissionen håller på att inrätta en sådan resultattavla, som liksom registret så småningom kommer att omfatta många olika aspekter av statligt stöd och kontrollen av detta.
25. Betonar vikten av att undersöka hur både skatteåtgärder och statligt stöd snedvrider konkurrensen och uppmanar medlemsstaterna att lämna nödvändig information till kommissionen.	Kommissionen har för avsikt att låta sin kontroll av statligt stöd omfatta samtliga stödåtgärder, även stöd i form av skattelättnader.
26. Uttrycker sin oro för den europeiska varvsindustrin; efterlyser en utvärdering av konsekvenserna av eventuellt framtida stöd till varvsindustrin från Sydkorea från den 31 december 2000.	Vid sitt möte den 5 december välkomnade rådet (industri) kommissionens fasta avsikt att stödja och anta handelsåtgärder mot illojal konkurrens från Sydkorea och bad den att senast den 1 maj 2001 lägga fram en rapport och föreslå att fallet tas upp i WTO, om inte ett tillfredsställande avtal kan nås med Sydkorea. Rådet noterade dessutom att kommissionen, om inte ett avtal kan nås, kommer att föreslå tillfälliga, särskilt anpassade åtgärder mot Sydkoreas illojala metoder i avvaktan på att förfarandet i WTO avslutas, såsom beskrivs i kommissionens beslut av den 29 november. Rådet noterade också att dessa åtgärder inte får leda till att konkurrensen snedvrids inom Europeiska unionen.

27. Anser att utvidgningen till länderna i Central- och Östeuropa kan komma att skapa problem beträffande tillämpningen av konkurrensrätten, särskilt med hänsyn till moderniseringen av tillämpningsföreskrifterna för artiklarna 81 och 82 i EG-fördraget; uppmanar kommissionen att ge nödvändigt stöd för inrättandet av konkurrensmyndigheter och rättsliga instanser som kontrollerar efterlevnaden av EG:s konkurrensrätt; uppmuntrar kandidatländerna att göra allt för att inrätta nödvändiga konkurrensmyndigheter och att genomföra bestämmelserna om statligt stöd; det måste säkras att det ställs krav på alla kandidatländer att helt och hållet uppfylla standarderna när det gäller EU:s konkurrenspolitik och kontrollen av statligt stöd.	Kommissionen erkänner att tillämpningen av EU:s konkurrensbestämmelser, särskilt med hänsyn till den föreslagna moderniseringen av tillämpningsföreskrifterna för artiklarna 81 och 82 i EG-fördraget, kommer att innebära en utmaning för kandidatländernas konkurrensmyndigheter. Kommissionen vill uppmärksamma parlamentet på de befintliga programmen för utbildning i konkurrenspolitik inför anslutningen inom ramen för s.k. partnersamverkan under Phare-programmet, och på de olika seminarier och workshopar som anordnas av TAIEX. Kommissionens huvudsyfte på detta område, genom associeringsavtalen och i samband med medlemskapsförhandlingarna, är att se till att kandidatländerna redan före anslutningen till fullo uppfyller standarderna när det gäller EU:s konkurrenspolitik och kontrollen av statligt stöd.
28. Rekommenderar att internationellt samarbete byggs upp gradvis med utgångspunkt i befintlig erfarenhet och ömsesidigt förtroende, och noterar att olika nivåer av internationellt samarbete är förenliga och ömsesidigt förstärkande; bilateralt och regionalt samarbete bör stärkas ytterligare parallellt med de åtgärder som vidtas på det multilaterala området; de länder som ännu inte har någon konkurrenslagstiftning bör uppmuntras att anta och upprätthålla effektiva konkurrenslagar och inrätta oberoende konkurrensmyndigheter; uppmanar mer erfarna länder, som EU-länderna, att bistå dem med lämpligt stöd.	Kommissionen håller med om att bilateralt samarbete bör utvecklas parallellt med en intensifiering av de multilaterala insatserna och påpekar att detta utgör grunden för dess syn på internationellt samarbete. Kommissionen kommer också att fortsätta att göra allt den kan, både bilateralt och i olika multilaterala sammanhang, för att främja införande av konkurrenslagstiftning och inrättande av oberoende konkurrensmyndigheter i de länder som ännu inte gjort detta.
29. Anser att man skulle kunna komma överens om en gemensam form för förhandsmeddelanden om sammanslagningar och en gemensam vänteperiod, för att främja enhetlighet och minska transaktionskostnaderna.	Kommissionen håller med om att en ökad internationell harmonisering av förfaranden för godkännande av sammanslagningar skulle vara önskvärd, men vill betona att det skulle krävas en lång och svår process för att åstadkomma sådan enhetlighet.
30. Välkomnar kommissionens avsikt att göra större insatser för att förklara fördelarna för medborgarna med enskilda konkurrenspolitiska beslut och behandla konsumenterna som främjare av konkurrenspolitiken, samt anser att detta bör utgöra en del av en bredare ambition att höja den inre marknadens profil.	Kommissionen har redan antagit en rad åtgärder med detta syfte. Den har utarbetat en strategi för information till allmänheten och i detta sammanhang givit ut omfattande dokumentation som ställts till förfogande på Internet; det gäller t.ex. nyhetsbrevet om konkurrenspolitik, de årliga konkurrensrapporterna och listan över bilpriser. Kommissionen har nyligen givit ut en broschyr om konkurrenspolitiken och medborgarna, med det dubbla syftet att informera allmänheten om de verkliga fördelar som EU:s konkurrenspolitik innebär och att uppmana den att hjälpa till med att genomföra politiken. Kommissionen noterar också framgången för de två europeiska konkurrensdagar som anordnats i Lissabon (den 9 juni 2000) och Paris (den 17 oktober 2000), ett gemensamt initiativ av båda institutionerna. Kommissionen noterar parlamentets uppmaning att låta åtgärderna på detta område ingå i en bredare ambition att höja den inre marknadens profil.
31. Uppmanar kommissionen att överväga att skärpa bestämmelserna genom att omvandla dem från enbart riktlinjer till specifika föreskrifter.	Riktlinjer kan inte alltid ersättas med undantagsförordningar. Riktlinjer är i själva verket mycket användbara när det gäller att närmare förklara hur regler skall tillämpas, vid behov med hjälp av exempel.
32. Upprepar i detta sammanhang vikten av rättssäkerhet, som måste stödjas av klara, okomplicerade regler; insisterar under alla omständigheter på att förordning nr 17/62 upphävs och ersätts med procedurregler, bl.a. om rätten till försvar och om klagandes och drabbades rättigheter.	Den förordning som kommissionen föreslog den 27 september 2000 utgör regelrätta procedurregler. Förslaget innebär att regler som tidigare var spridda i ett antal rättsakter (preskriptionstid, transport m.m.) sammanställs i en och samma text. Förslaget innehåller principerna när det gäller klagandes, parters och tredje mans rättigheter. Närmare procedurregler kommer att fastställas i en tillämpningsförordning.
33. Ser fram emot att rådfrågas om förslaget till en förordning som skall antas i anslutning till vitboken om modernisering av konkurrenspolitiken och understryker att meddelandena om samarbete med nationella myndigheter och domstolar och ett särskilt tillkännagivande om klagomål måste utarbetas i god tid innan förordningen träder i kraft.	Artikel 42 i förslaget till förordning innehåller bestämmelser om den tid som skall gå mellan antagandet och tillämpningen av förordningen för att kommissionen skall kunna anta de nödvändiga meddelandena.

34. Understryker att enhetligheten, samstämmigheten och trovärdigheten hos systemet för kontroll av att gemenskapens konkurrenslagstiftning efterlevs kommer att äventyras om det finns minsta misstanke om att nationella myndigheter inte tillämpar konkurrensreglerna enhetligt eller att de är otillbörligt eftergivna, och ber därför kommissionen att snarast utarbeta förslag om utbildning av nationella domare och tjänstemän i gemenskapens konkurrenslagstiftning och om samarbete mellan nationella myndigheter; understryker att utbildning av nationella domare och tjänstemän även måste ske i kandidatländerna.	Kommissionen tackar parlamentet för dess förslag. Det finns redan ett gemenskapsprogram för utbildning av domare: Schuman-initiativet. Om detta visar sig otillräckligt, kommer kommissionen att vidta lämpliga åtgärder i nära samarbete med medlemsstaterna. Vad kandidatländerna beträffar pågår omfattande utbildning, och mer planeras i framtiden, inom ramen för både TAIEX och Phare; denna utbildning är främst avsedd för nationella domare och tjänstemän.
35. Uppmanar rådet att såsom budgetmyndighetens andra gren tillsammans med parlamentet se till att kommissionen har tillräckliga resurser för att övervaka den konkurrenspolitik som den har ansvaret för att driva och anmodar kommissionen att utnyttja sina resurser på bästa sätt, samtidigt som det görs fullständigt klart för de nationella myndigheterna att kommissionen inte bara har makten utan även den politiska viljan och den fasta avsikten att frångå nationella regler och införa sina egna beslut om det behövs.	Kommissionen tackar parlamentet för dess synpunkter, som den noterar.
36. Understryker att onödigt utdragna förfaranden måste undvikas, både inom kommissionen och i medlemsstaterna, och uppmanar kommissionen att införa ett system för övervakning av hur tillsynen av konkurrenspolitiken och kontrollen av dess efterlevnad fungerar, vilket bör innefatta specifika mål när det gäller inom vilken tid förfaranden måste vara avslutade.	Kommissionen tackar parlamentet för dess förslag. Det bör dock påpekas att de beslut som kommer att fattas både av kommissionen och av de nationella myndigheterna i det nya systemet huvudsakligen kommer att handla om förbud. Företag är i allmänhet ovilliga att samarbeta med myndigheterna vid denna typ av förfaranden och försöker ofta försena besluten med hjälp av förhalningstaktik. Om tidsgränser infördes skulle detta riskera att skada konkurrensskyddet. Både kommissionen och de nationella myndigheterna är emellertid skyldiga att slutföra sina förfaranden inom vad som enligt rättspraxis anses som rimlig tid.
37. Upprepar sin vädjan om kodifiering och förenkling av procedurreglerna på konkurrenslagstiftningens område.	Kommissionen noterar parlamentets synpunkter.
38. Uppmuntrar kommissionen att allvarligt överväga att anta en uppförandekodex, genom vilken befintliga regler om datasökningar i samband med antitrustundersökningar kodifieras, samtidigt som bästa praxis och industrins synpunkter beaktas till fullo; kodexen bör innefatta frågor såsom skydd för konfidentiell information och handlingar från tredje man, eventuell förlust eller förstörelse av uppgifter, ansvar för skador och minimering av avbrott i affärsverksamheten.	Eftersom elektronisk arkivering blir allt vanligare har det i samband med inspektioner visat sig nödvändigt att kontrollera inte bara handlingar i pappersform utan även de dokument som finns i företagens datorsystem. Detta görs av utsända tjänstemän med kompetens på området och har inte inneburit några egentliga svårigheter. De allmänna principerna för dessa inspektioner tillämpas till fullo på dokument i företagens datorsystem. Kommissionen kommer under inga omständigheter att förstöra handlingar eller störa företagets normala verksamhet i oproportionerlig utsträckning. Det förefaller därför inte nödvändigt att anta en särskild uppförandekodex på området. Eftersom tekniken för lagring av uppgifter utvecklas mycket snabbt skulle en kodifiering dessutom kunna innebära att effektiviteten hos framtida inspektioner riskeras.

B — Ekonomiska och sociala kommittén

Yttrande från Ekonomiska och sociala kommittén om XXIX:e rapporten om konkurrenspolitiken (1999) (SEK(2000) 720 slutlig) samt kommissionens svar på detta yttrande

Den 5 maj 2000 beslutade kommissionen att i enlighet med artikel 262 i EG-fördraget rådfråga Ekonomiska och sociala kommittén om *XXIX:e rapporten om konkurrenspolitiken* — 1999 (SEK(2000) 720 slutlig).

Sektionen för inre marknaden, produktion och konsumtion, som ansvarat för det förberedande arbetet, antog sitt yttrande den 8 december 2000. Föredragande var Antonello Pezzini.

Vid sin 378:e plenarsession den 24–25 januari 2001 (sammanträdet den 24 januari 2001) antog Ekonomiska och sociala kommittén enhälligt följande yttrande:

XXIX:e rapporten om konkurrenspolitiken (1999) SEK(2000) 720 slutlig — januari	
Huvudpunkterna i yttrandet från ESK	**Kommissionens ståndpunkt**
Kommittén stöder generellt årsrapporten. Synpunkterna gäller främst kommissionens förslag till rådets förordning om genomförandet av konkurrensreglerna i artiklarna 81 och 82 i fördraget (KOM(2000) 582 – 27.9.2000).	Kommissionen välkomnar kommitténs stöd och hänvisar synpunkterna på de mer specifika frågorna med anknytning till förenklingen av förfarandet vid kontroll av företagskoncentrationer till diskussionen om lagstiftningsförfarandet i samband med dess förslag till förordning.
Kommittén framför också några synpunkter på koncentrationskontroll: 1.2.2 Kommittén instämmer i att det kan vara värdefullt att använda begreppet kollektiv dominerande ställning för att genom kontroll verkligen motverka situationer som allvarligt hotar konkurrensen. Man bör dock framhålla riskerna med att begreppet kollektiv dominerande ställning utvidgas alltför mycket, utan tydliga definitioner som gör det möjligt att skilja detta begrepp från andra begränsningar av marknadsstrukturerna vilka inte hotar konkurrensen på det sätt man befarar, utan även kan få konkurrensfrämjande effekter och svara mot obestridliga behov i den moderna ekonomin. Därför anser ESK att det är nödvändigt att kommissionen i framtiden går försiktigt fram på den väg som domstolen och förstainstansrätten har öppnat med sina respektive domar i målen *Kali und Salz* och *Gencor/Lonrho*, och att den snarast infriar gamla förväntningar och antar riktlinjer för hur oligopol med dominerande ställning skall definieras, så att dessa risker kan elimineras och riskerna för en alltför godtycklig bedömning begränsas [216].	Förstainstansrätten bekräftade i målet *Gencor/Lonrho* kommissionens strategi när det gäller att analysera kollektivt dominerande ställningar. Kommissionen fortsätter att använda denna strategi för att uppfylla sitt åtagande att bara förklara de koncentrationer förenliga med den gemensamma marknaden som inte ger upphov till eller förstärker en dominerande ställning. Vid utförandet av denna uppgift gör kommissionen en bedömning från fall till fall, och tar i varje enskilt ärende omsorgsfull hänsyn till koncentrationens alla aspekter och marknader. Vid den konferens som ordnades för att fira tioårsjubileet av gemenskapens kontroll av företagskoncentrationer förklarade emellertid kommissionsledamot Mario Monti att han hade ”noterat de uppmaningar till ökad öppenhet och vägledning på detta svåra område som framförs av företag och jurister” och att kommissionen på medellång sikt planerade att utfärda ett tillkännagivande i frågan. Arbetet med att utarbeta detta tillkännagivande fortsätter, med hjälp av de värdefulla insikter som kommissionen under de senaste åren fått från de ökade erfarenheterna av att analysera kollektivt dominerande ställningar.

[216] I rapporten behandlas andra koncentrationskontrollfrågor som förtjänar uppmärksamhet. I faktaruta 7 beskrivs det nya temat *Bedömning av potentiell dominerande ställning*, som när allt kommer omkring även det kan bidra till att ytterligare öka kommissionens möjligheter att ingripa mot koncentrationer. Detta tema kom upp i två beslut från 1999, i vilka man ansåg att företagen i fråga hade mycket större marknadsinflytande än deras marknadsandelar visade på grund av att de hade särskilda fördelar framför sina konkurrenter. När det gäller möjligheten att genom koncentrationskontroll komma till rätta med marknadsinflytande till följd av en potentiell situation som dock inte innebär stora förändringar av marknadskoncentrationen, har denna fråga vidareutvecklats under 2000 i och med beslutet om *Air Liquide/BOC* av den 18 januari. I detta beslut ansåg kommissionen att man också kan ingripa mot koncentrationer som leder till att konkurrensen minskar eller upphör, även om den marknadssituation som förelåg före koncentrationen är oförändrad.

6.2.3 Eftersom åligganden och villkor används i allt större utsträckning anser kommittén att det är mycket viktigt att hitta tillfredsställande lösningar på vissa problem som uppstår när beslut om förenlighet åtföljs av mycket komplexa åligganden och villkor som ofta innebär minskade investeringar även i betydande verksamheter eller andra åtgärder. Ju fler förfaranden som avslutas genom sådana åtgärder, desto större blir problemen.	Även om vissa åtaganden kan förefalla komplexa, har kommissionsledamot Mario Monti upprepade gånger förklarat att ”lösningen inte kan bli mer komplex än problemet.” Denna tanke återspeglas också i punkt 32 i tillkännagivandet om korrigerande åtgärder [217]. Dessutom bör aldrig ett åtagande leda till att kapital dras tillbaka för betydande delar av den verksamhet som skall avyttras. Detta står i strid med ett åtagandes grundläggande syfte, nämligen att permanent återupprätta förutsättningarna för en effektiv konkurrens på den gemensamma marknaden. Därför kommer kommissionen alltid att bedöma om den köpare som föreslås för en avyttrad verksamhet, bland annat, har de ekonomiska resurserna för att behålla och utveckla den avyttrade verksamheten i aktiv konkurrens med parterna [218].
6.2.6 De argument som kommissionen rättfärdigar sin ståndpunkt med måste betraktas som rimliga, eftersom kommissionen måste genomföra alla kontroller som krävs och samråda med medlemsstaterna innan åtagandena kan accepteras. Kommittén anser dock att man inte får undervärdera företagens orsaker till att skjuta upp inlämnandet av deras åtaganden så länge som möjligt. Därför anser kommittén att den översyn av regelverket som nu förbereds borde inbegripa ändringar som ger företagen inte bara möjlighet, utan också rätt att begära att kommissionens behandling och diskussionerna när det gäller de aspekter på transaktionerna som behöver granskas mer ingående avslutas före den fastställda tidsfristen. Detta skulle innebära att man hann diskutera vilka åligganden och åtaganden som skulle antas för att rädda transaktionerna, och det skulle ge garantier för att transaktionerna försvarades i tillräcklig grad, vilket svarar mot ett inte mindre viktigt krav.	Kommissionen har i punkterna 33 och 40 i tillkännagivandet om korrigerande åtgärder bekräftat sin vilja att diskutera de föreslagna åtgärderna med parterna, innan tidsfristen i den första och andra etappen i förfarandet [219] löper ut.
6.2.7 Frågan om villkor och åligganden utvecklades dock på ett betydelsefullt sätt under 1999, genom att kommissionen utarbetade ett förslag till meddelande om de åtgärder som är föremål för en bred debatt. Redan i förslaget ges det värdefulla uppgifter om de omständigheter under vilka dessa åtgärder kan bli nödvändiga, tidsplanering och eventuellt innehåll under olika hypotetiska förhållanden. Kommittén önskar därför att meddelandet skall kunna antas snarast möjligt och att kommissionen även fortsättningsvis anstränger sig för att göra sitt eget handlingssätt öppet och för att vidareutveckla dialogen med de företag som med rätta tycker att denna fråga blir allt viktigare.	Tillkännagivandet om korrigerande åtgärder antogs av kommissionen den 21 december 2000 och har offentliggjorts i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*. Därmed är kommissionen den första konkurrensmyndighet som genom ett offentligt tillkännagivande gett vägledning i denna fråga.
6.2.9 Kommittén är övertygad om att allteftersom åtgärderna på området koncentrationskontroll blir mer omfattande kommer denna brist snart att avhjälpas. Det står klart att årsrapporten för 1999 också när det gäller koncentrationskontrollen är en initiativrik rapport som vittnar om en mycket viktig verksamhet.	Kommissionen har för närvarande inte för avsikt att inleda någon allmän undersökning för att bedöma åtgärdernas inverkan på marknaden. Kommissionen har beslutat att, som en första uppföljning på antagandet av tillkännagivandet, inom arbetsgruppen för kontroll av företagskoncentrationer och fusioner inrätta en granskningsenhet som inriktas på att skapa ett kunskapscentrum med fokusering på de förslag till åtgärder som är nödvändiga. En viktig uppgift för denna enhet blir att lära sig från såväl sina tidigare framgångar och misstag som från andra konkurrensmyndigheter, särskilt Förenta staternas federala handelskommission och justitiedepartement, för att skapa en mer sammanhållen och framgångsrik åtgärdspolitik genom förbättrade interna riktlinjer och texter. På detta sätt kommer kommissionens resurser att användas på ett bättre sätt.

[217] Tillkännagivande från kommissionen om korrigerande åtgärder som kan godtas enligt rådets förordning (EEG) nr 4064/89 och kommissionens förordning (EG) nr 47/98, EGT C 68, 2.3.2001, s. 3. Punkt 32: ”När parterna lämnar in förslag till lösningar som är så omfattande och komplicerade att det är omöjligt för kommissionen att med tillräcklig säkerhet avgöra om faktisk konkurrens kommer att återställas på marknaden, kan ett beslut om godkännande inte fattas.”

[218] Se punkt 49 i tillkännagivandet om korrigerande åtgärder.

[219] Punkt 33 i tillkännagivandet om korrigerande åtgärder, etapp I: ”[…] Parterna kan informellt överlämna förslag till åtaganden till kommissionen, även före anmälan.”

Punkt 40 i tillkännagivandet om korrigerande åtgärder, etapp II: ”Kommissionen är öppen för diskussion om lämpliga åtaganden före tremånadersperiodens utgång. Parterna uppmuntras att lämna in utkast till förslag som gäller både innehålls- och förfarandeaspekter som är nödvändiga för att garantera att åtagandena kan fullföljas.”

Europeiska kommissionen

XXX:e rapporten om konkurrenspolitiken 2000

Luxemburg: Byrån för Europeiska gemenskapernas officiella publikationer

2001 — 388 s. — 16,2 x 22,9 cm

ISBN 92-894-0850-2

Pris (exkl. moms) i Luxemburg: 18 EUR

Rapporten om konkurrenspolitiken offentliggörs årligen av Europeiska kommissionen till följd av Europaparlamentets begäran i en resolution av den 7 juni 1971. Denna rapport, som offentliggörs tillsammans med *Allmän rapport om Europeiska unionens verksamhet*, ger en överblick över den konkurrenspolitik som bedrivits under det gångna året.

Venta • Salg • Verkauf • Πωλήσεις • Sales • Vente • Vendita • Verkoop • Venda • Myynti • Försäljning
http://eur-op.eu.int/general/en/s-ad.htm

BELGIQUE/BELGIË

Jean De Lannoy
Avenue du Roi 202/Koningslaan 202
B-1190 Bruxelles/Brussel
Tél. (32-2) 538 43 08
Fax (32-2) 538 08 41
E-mail: jean.de.lannoy@infoboard.be
URL: http://www.jean-de-lannoy.be

**La librairie européenne/
De Europese Boekhandel**
Rue de la Loi 244/Wetstraat 244
B-1040 Bruxelles/Brussel
Tél. (32-2) 295 26 39
Fax (32-2) 735 08 60
E-mail: mail@libeurop.be
URL: http://www.libeurop.be

Moniteur belge/Belgisch Staatsblad
Rue de Louvain 40-42/Leuvenseweg 40-42
B-1000 Bruxelles/Brussel
Tél. (32-2) 552 22 11
Fax (32-2) 511 01 84
E-mail: eusales@just.fgov.be

DANMARK

J. H. Schultz Information A/S
Herstedvang 12
DK-2620 Albertslund
Tlf. (45) 43 63 23 00
Fax (45) 43 63 19 69
E-mail: schultz@schultz.dk
URL: http://www.schultz.dk

DEUTSCHLAND

Bundesanzeiger Verlag GmbH
Vertriebsabteilung
Amsterdamer Straße 192
D-50735 Köln
Tel. (49-221) 97 66 80
Fax (49-221) 97 66 82 78
E-Mail: vertrieb@bundesanzeiger.de
URL: http://www.bundesanzeiger.de

ΕΛΛΑΔΑ/GREECE

G. C. Eleftheroudakis SA
International Bookstore
Panepistimiou 17
GR-10564 Athina
Tel. (30-1) 331 41 80/1/2/3/4/5
Fax (30-1) 323 98 21
E-mail: elebooks@netor.gr
URL: elebooks@hellasnet.gr

ESPAÑA

Boletín Oficial del Estado
Trafalgar, 27
E-28071 Madrid
Tel. (34) 915 38 21 11 (libros)
913 84 17 15 (suscripción)
Fax (34) 915 38 21 21 (libros),
913 84 17 14 (suscripción)
E-mail: clientes@com.boe.es
URL: http://www.boe.es

Mundi Prensa Libros, SA
Castelló, 37
E-28001 Madrid
Tel. (34) 914 36 37 00
Fax (34) 915 75 39 98
E-mail: libreria@mundiprensa.es
URL: http://www.mundiprensa.com

FRANCE

Journal officiel
Service des publications des CE
26, rue Desaix
F-75727 Paris Cedex 15
Tél. (33) 140 58 77 31
Fax (33) 140 58 77 00
E-mail: europublications@journal-officiel.gouv.fr
URL: http://www.journal-officiel.gouv.fr

IRELAND

Alan Hanna's Bookshop
270 Lower Rathmines Road
Dublin 6
Tel. (353-1) 496 73 98
Fax (353-1) 496 02 28
E-mail: hannas@iol.ie

ITALIA

Licosa SpA
Via Duca di Calabria, 1/1
Casella postale 552
I-50125 Firenze
Tel. (39) 055 64 83 1
Fax (39) 055 64 12 57
E-mail: licosa@licosa.com
URL: http://www.licosa.com

LUXEMBOURG

Messageries du livre SARL
5, rue Raiffeisen
L-2411 Luxembourg
Tél. (352) 40 10 20
Fax (352) 49 06 61
E-mail: mail@mdl.lu
URL: http://www.mdl.lu

NEDERLAND

SDU Servicecentrum Uitgevers
Christoffel Plantijnstraat 2
Postbus 20014
2500 EA Den Haag
Tel. (31-70) 378 98 80
Fax (31-70) 378 97 83
E-mail: sdu@sdu.nl
URL: http://www.sdu.nl

ÖSTERREICH

**Manz'sche Verlags- und
Universitätsbuchhandlung GmbH**
Kohlmarkt 16
A-1014 Wien
Tel. (43-1) 53 16 11 00
Fax (43-1) 53 16 11 67
E-Mail: manz@schwinge.at
URL: http://www.manz.at

PORTUGAL

Distribuidora de Livros Bertrand Ld.ª
Grupo Bertrand, SA
Rua das Terras dos Vales, 4-A
Apartado 60037
P-2700 Amadora
Tel. (351) 214 95 87 87
Fax (351) 214 96 02 55
E-mail: dlb@ip.pt

Imprensa Nacional-Casa da Moeda, SA
Sector de Publicações Oficiais
Rua da Escola Politécnica, 135
P-1250-100 Lisboa Codex
Tel. (351) 213 94 57 00
Fax (351) 213 94 57 50
E-mail: spoce@incm.pt
URL: http://www.incm.pt

SUOMI/FINLAND

**Akateeminen Kirjakauppa/
Akademiska Bokhandeln**
Keskuskatu 1/Centralgatan 1
PL/PB 128
FIN-00101 Helsinki/Helsingfors
P./tfn (358-9) 121 44 18
F./fax (358-9) 121 44 35
Sähköposti: sps@akateeminen.com
URL: http://www.akateeminen.com

SVERIGE

BTJ AB
Traktorvägen 11-13
S-221 82 Lund
Tfl. (46-46) 18 00 00
Fax (46-46) 30 79 47
E-post: btjeu-pub@btj.se
URL: http://www.btj.se

UNITED KINGDOM

The Stationery Office Ltd
Customer Services
PO Box 29
Norwich NR3 1GN
Tel. (44) 870 60 05-522
Fax (44) 870 60 05-533
E-mail: book.orders@theso.co.uk
URL: http://www.itsofficial.net

ÍSLAND

Bokabud Larusar Blöndal
Skólavördustig, 2
IS-101 Reykjavik
Tel. (354) 552 55 40
Fax (354) 552 55 60
E-mail: bokabud@simnet.is

NORGE

Swets Blackwell AS
Østenjoveien 18
Boks 6512 Etterstad
N-0606 Oslo
Tel. (47) 22 97 45 00
Fax (47) 22 97 45 45
E-mail: info@no.swetsblackwell.com

SCHWEIZ/SUISSE/SVIZZERA

Euro Info Center Schweiz
c/o OSEC
Stampfenbachstraße 85
PF 492
CH-8035 Zürich
Tel. (41-1) 365 53 15
Fax (41-1) 365 54 11
E-mail: eics@osec.ch
URL: http://www.osec.ch/eics

BĂLGARIJA

Europress Euromedia Ltd
59, blvd Vitosha
BG-1000 Sofia
Tel. (359-2) 980 37 66
Fax (359-2) 980 42 30
E-mail: Milena@mbox.cit.bg
URL: http://www.europress.bg

ČESKÁ REPUBLIKA

ÚVIS
odd. Publikaci
Havelkova 22
CZ-130 00 Praha 3
Tel. (420-2) 22 72 07 34
Fax (420-2) 22 71 57 38
URL: http://www.uvis.cz

CYPRUS

Cyprus Chamber of Commerce and Industry
PO Box 21455
CY-1509 Nicosia
Tel. (357-2) 88 97 52
Fax (357-2) 66 10 44
E-mail: demetrap@cci.org.cy

EESTI

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda
(Estonian Chamber of Commerce and Industry)
Toom-Kooli 17
EE-10130 Tallinn
Tel. (372) 646 02 44
Fax (372) 646 02 45
E-mail: einfo@koda.ee
URL: http://www.koda.ee

HRVATSKA

Mediatrade Ltd
Pavla Hatza 1
HR-10000 Zagreb
Tel. (385-1) 481 94 11
Fax (385-1) 481 94 11

MAGYARORSZÁG

Euro Info Service
Szt. István krt.12
II emelet 1/A
PO Box 1039
H-1137 Budapest
Tel. (36-1) 329 21 70
Fax (36-1) 349 20 53
E-mail: euroinfo@euroinfo.hu
URL: http://www.euroinfo.hu

MALTA

Miller Distributors Ltd
Malta International Airport
PO Box 25
Luqa LQA 05
Tel. (356) 66 44 88
Fax (356) 67 67 99
E-mail: gwirth@usa.net

POLSKA

Ars Polona
Krakowskie Przedmiescie 7
Skr. pocztowa 1001
PL-00-950 Warszawa
Tel. (48-22) 826 12 01
Fax (48-22) 826 62 40
E-mail: books119@arspolona.com.pl

ROMÂNIA

Euromedia
Str.Dionisie Lupu nr. 65, sector 1
RO-70184 Bucuresti
Tel. (40-1) 315 44 03
Fax (40-1) 312 96 46
E-mail: euromedia@mailcity.com

SLOVAKIA

Centrum VTI SR
Nám. Slobody, 19
SK-81223 Bratislava
Tel. (421-7) 54 41 83 64
Fax (421-7) 54 41 83 64
E-mail: europ@tbb1.sltk.stuba.sk
URL: http://www.sltk.stuba.sk

SLOVENIJA

Gospodarski Vestnik
Dunajska cesta 5
SLO-1000 Ljubljana
Tel. (386) 613 09 16 40
Fax (386) 613 09 16 45
E-mail: europ@gvestnik.si
URL: http://www.gvestnik.si

TÜRKIYE

Dünya Infotel AS
100, Yil Mahallessi 34440
TR-80050 Bagcilar-Istanbul
Tel. (90-212) 629 46 89
Fax (90-212) 629 46 27
E-mail: infotel@dunya-gazete.com.tr

ARGENTINA

World Publications SA
Av. Cordoba 1877
C1120 AAA Buenos Aires
Tel. (54-11) 48 15 81 56
Fax (54-11) 48 15 81 56
E-mail: wpbooks@infovia.com.ar
URL: http://www.wpbooks.com.ar

AUSTRALIA

Hunter Publications
PO Box 404
Abbotsford, Victoria 3067
Tel. (61-3) 94 17 53 61
Fax (61-3) 94 19 71 54
E-mail: jpdavies@ozemail.com.au

BRESIL

Livraria Camões
Rua Bittencourt da Silva, 12 C
CEP
20043-900 Rio de Janeiro
Tel. (55-21) 262 47 76
Fax (55-21) 262 47 76
E-mail: livraria.camoes@incm.com.br
URL: http://www.incm.com.br

CANADA

Les éditions La Liberté Inc.
3020, chemin Sainte-Foy
Sainte-Foy, Québec G1X 3V6
Tel. (1-418) 658 37 63
Fax (1-800) 567 54 49
E-mail: liberte@mediom.qc.ca

Renouf Publishing Co. Ltd
5369 Chemin Canotek Road, Unit 1
Ottawa, Ontario K1J 9J3
Tel. (1-613) 745 26 65
Fax (1-613) 745 76 60
E-mail: order.dept@renoufbooks.com
URL: http://www.renoufbooks.com

EGYPT

The Middle East Observer
41 Sherif Street
Cairo
Tel. (20-2) 392 69 19
Fax (20-2) 393 97 32
E-mail: inquiry@meobserver.com
URL: http://www.meobserver.com.eg

INDIA

EBIC India
3rd Floor, Y. B. Chavan Centre
Gen. J. Bhosale Marg.
Mumbai 400 021
Tel. (91-22) 282 60 64
Fax (91-22) 285 45 64
E-mail: ebicindia@vsnl.com
URL: http://www.ebicindia.com

JAPAN

PSI-Japan
Asahi Sanbancho Plaza #206
7-1 Sanbancho, Chiyoda-ku
Tokyo 102
Tel. (81-3) 32 34 69 21
Fax (81-3) 32 34 69 15
E-mail: books@psi-japan.co.jp
URL: http://www.psi-japan.co.jp

MALAYSIA

EBIC Malaysia
Suite 45.02, Level 45
Plaza MBf (Letter Box 45)
8 Jalan Yap Kwan Seng
50450 Kuala Lumpur
Tel. (60-3) 21 62 92 98
Fax (60-3) 21 62 61 98
E-mail: ebic@tm.net.my

MÉXICO

Mundi Prensa México, SA de CV
Río Pánuco, 141
Colonia Cuauhtémoc
MX-06500 México, DF
Tel. (52-5) 533 56 58
Fax (52-5) 514 67 99
E-mail: 101545.2361@compuserve.com

PHILIPPINES

EBIC Philippines
19th Floor, PS Bank Tower
Sen. Gil J. Puyat Ave. cor. Tindalo St.
Makati City
Metro Manilla
Tel. (63-2) 759 66 80
Fax (63-2) 759 66 90
E-mail: eccpcom@globe.com.ph
URL: http://www.eccp.com

SOUTH AFRICA

Eurochamber of Commerce in South Africa
PO Box 781738
2146 Sandton
Tel. (27-11) 884 39 52
Fax (27-11) 883 55 73
E-mail: info@eurochamber.co.za

SOUTH KOREA

**The European Union Chamber of
Commerce in Korea**
5th Fl, The Shilla Hotel
202, Jangchung-dong 2 Ga, Chung-ku
Seoul 100-392
Tel. (82-2) 22 53-5631/4
Fax (82-2) 22 53-5635/6
E-mail: eucck@eucck.org
URL: http://www.eucck.org

SRI LANKA

EBIC Sri Lanka
Trans Asia Hotel
115 Sir Chittampalam
A. Gardiner Mawatha
Colombo 2
Tel. (94-1) 074 71 50 78
Fax (94-1) 44 87 79
E-mail: ebicsl@slnet.ik

UNITED STATES OF AMERICA

Bernan Associates
4611-F Assembly Drive
Lanham MD 20706-4391
Tel. (1-800) 274 44 47 (toll free telephone)
Fax (1-800) 865 34 50 (toll free fax)
E-mail: query@bernan.com
URL: http://www.bernan.com

ANDERE LÄNDER/OTHER COUNTRIES/
AUTRES PAYS

**Bitte wenden Sie sich an ein Büro Ihrer
Wahl/Please contact the sales office of
your choice/Veuillez vous adresser au
bureau de vente de votre choix**
Office for Official Publications of the European
Communities
2, rue Mercier
L-2985 Luxembourg
Tel. (352) 29 29-42455
Fax (352) 29 29-42758
E-mail: info-info-opoce@cec.eu.int
URL: http://eur-op.eu.int

1/2001